

ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

โดย

นางสาวพิมพ์ชนก มีสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาพัฒนศึกษา แบบ 2.1

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาพัฒนศึกษา แบบ 2.1

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

DEVELOPMENT CREATIVITY MODEL TO SUPPORT ENTREPRENEURIAL
INTENTION FOR SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN BANGKOK
METROPOLITAN REGION

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Philosophy DEVELOPMENT EDUCATION
Department of Education Foundations
Academic Year 2025
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจ เป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
โดย	นางสาวพิมพ์ชนก มีสุข
สาขาวิชา	พัฒนศึกษา แบบ 2.1
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. นพพร จันทรนำชู
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพวัฒน์ สุขใจรุ่งวัฒนา รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. คณิต เขียววิชัย)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พัชรา เดชโฮม)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. นพพร จันทรนำชู)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพวัฒน์ สุขใจรุ่งวัฒนา)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)
..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชฎาพร เกตานนท์)

650630039 : พัฒนศึกษา แบบ 2.1

คำสำคัญ : ความคิดสร้างสรรค์, ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ, นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

นางสาว พิมพ์ชนก มีสุข: ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. นพพร จันทร์หาญ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ 2.พัฒนาตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ 3.ทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ และ 4.ศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตัวอย่างเป็น นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัด กรุงเทพมหานคร นนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร จำนวน 490 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ผู้ให้ข้อมูลหลักในการพัฒนา ตัวแบบ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และนักเรียน รวม 20 คน ที่เลือกอย่างเจาะจง การทดลองใช้ นักเรียน รวม 30 คน และการศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบ เป็นนักวิชาการ ผู้อำนวยการ ครู และผู้ประกอบการ รวม 20 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม แนวทางการสัมภาษณ์ระดับลึก คู่มือการทดลองใช้ และแนวทางการประชุมกลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การสร้างทฤษฎีฐานราก และการวิเคราะห์แก่นสาระ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 1.1) การรับรู้ความสามารถของตนเอง ($\beta=.51$) การจัดการเรียนรู้ ($\beta=.24$) และสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ($\beta=.15$) มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2=.69$) การรับรู้ความสามารถของตนเอง ($\beta=.31$) สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ($\beta=.15$) และความคิดสร้างสรรค์ ($\beta=.35$) มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2=.71$) ส่วนการจัดการเรียนรู้ ($\beta=.11$) มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 2) ตัวแบบความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 2.1) เงื่อนไขความสำเร็จด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยการลงมือปฏิบัติจริง การปรับตัวและจัดการสถานการณ์ที่ท้าทาย การประยุกต์ใช้ความสามารถในการทำงานและสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน การเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ สื่อการเรียนรู้และสถานการณ์จริง และการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ โดยการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในการทำกิจกรรมหรือแสดงความคิดเห็น มีเทคโนโลยีและพื้นที่ปฏิบัติการ การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และผู้บริหาร การศึกษาดูงานภายนอกและสร้างเครือข่ายชุมชน 2.2) กระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการสร้างผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรเดิม คิดวิธีการใหม่เพื่อการเปลี่ยนแปลง มองเห็นโอกาสจากสิ่งรอบตัว การแก้ปัญหาที่หลากหลาย การปรับวิธีคิดตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป การพิจารณาปัจจัยดำเนินการรอบด้าน และการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน 2.3) ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย ด้านทัศนคติส่วนบุคคล โดยการเรียนรู้จากตัวแบบที่ประสบความสำเร็จ มีประสบการณ์ร่วมบทบาทผู้ประกอบการ ด้านความรู้ความสามารถในการเริ่มต้นธุรกิจ โดยมีการเชื่อมโยงการเรียนรู้เข้ากับเป้าหมาย การมีประสบการณ์ลงทุน และเกิดความภาคภูมิใจในงานของตนเอง ด้านการยอมรับความเสี่ยงโดย มีพื้นที่ปลอดภัยทางธุรกิจ มีการจัดการทำงานอย่างเป็นระบบ กล่าวทำงานที่ท้าทายและมีการถอดบทเรียนหลังจบกิจกรรม และด้านความต้องการความสำเร็จ โดยมีกำหนดเป้าหมายความสำเร็จ มุ่งมั่นในการทำงาน มีแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก มีการพัฒนาตนเองสู่ผู้เชี่ยวชาญ 3) การทดลองใช้ตัวแบบ พบว่า การใช้ตัวแบบสามารถส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนได้อย่างครอบคลุม ทั้งด้านความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ นักเรียนมีความสามารถในการเชื่อมโยงองค์ความรู้ เพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์และคุณค่าทางเศรษฐกิจ 4) แนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบ พบว่า 4.1) ด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยการจัดกิจกรรมพัฒนาความคิดริเริ่มออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ แก้ปัญหาที่ตลาดยังมองไม่เห็น ฝึกให้มองปัญหาจากหลายมุม จัดกิจกรรมจำกัดเวลาเพื่อฝึกการคิดอย่างรวดเร็ว และฝึกการปรับตัวกับสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย 4.2) ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยส่งเสริมให้วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของตัวเอง สร้างธุรกิจจากความถนัดและความสนใจ 4.3) ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยเปลี่ยนบทบาทจากครูเป็นโค้ชที่คอยอำนวยความสะดวกและกระตุ้นการคิด ปลุกฝังความเชื่อว่าความล้มเหลวเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ 4.4) ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้นักเรียนได้เสนอแนวคิดต่อผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนรุ่นใหม่กับชุมชนเพื่อเปิดโอกาสในการประกอบอาชีพ งานวิจัยนี้มีข้อเสนอว่า ควรนำตัวแบบความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการไปใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยปรับบทบาทของครูให้เป็นผู้อำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์อย่างอิสระ มีทักษะที่พร้อมต่อการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

650630039 : Major DEVELOPMENT EDUCATION

Keyword : Creativity, Entrepreneurial intention, secondary school

Miss Pimchanok MEESOOK : Development creativity model to support entrepreneurial intention for secondary school students in Bangkok Metropolitan Region

Thesis advisor : Associate Professor Nopporn Chantaranamchoo, Ed.D.

This research aimed to study causal factors affecting entrepreneurial intention, develop a creativity model to promote entrepreneurial intention, test the creativity model for promoting entrepreneurial intention and explore application guidelines for the creativity model to promote entrepreneurial intention among high school students in Bangkok and its vicinity. The sample consisted of 490 secondary school students from Bangkok, Nonthaburi, Nakhon Pathom, Pathum Thani, Samut Prakan, and Samut Sakhon provinces, selected through stratified random sampling. Key informants for model development included 20 purposively selected participants comprising school principals, teachers, and students. The experimental implementation involved 30 students, while informants for the application guidelines study included 20 participants consisting of academics, directors, teachers, and entrepreneurs. Research instruments comprised questionnaires, in-depth interview guides, an experimental manual, and focus group discussion guidelines. Quantitative data analysis employed descriptive statistics and structural equation modeling, while qualitative data analysis utilized grounded theory and content analysis.

The research findings indicate that 1) self-efficacy ($\beta=.51$), learning management ($\beta=.24$), and learning environment ($\beta=.15$) had a statistically significant influence on creativity ($R^2=.69$); self-efficacy ($\beta=.31$), learning environment ($\beta=.15$) and creativity ($\beta=.35$) significantly influenced entrepreneurial intention. creativity had a statistically significant influence on entrepreneurial intention ($R^2 = .71$). learning management ($\beta=.11$) had no significant direct effect. 2) Creative Thinking Model for Promoting Entrepreneurial Intention comprises 2.1) Success conditions encompassing self-efficacy through hands-on practice, adaptation and management of challenging situations, application of work capabilities, and performance reflection. learning management through project-based learning, expert engagement, authentic learning media and situations, and diverse learning assessments and learning environment through creation of safe spaces for activities and opinion expression, technology and practical spaces, promotion of interactions among students, teachers, and educational administrators, external field trips, and community network building. 2.2) Creative thinking development process involved creating products from existing resources, developing innovative methods for change, recognizing opportunities from the environment, solving problems in various ways, adapting thinking to changing contexts, considering multiple operational factors, and analyzing performance outcomes. 2.3) entrepreneurial intention consisted personal attitude, developed through learning from successful role models and entrepreneurial role-play experiences. desire to start a business, through connecting learning to goals, investment experiences, and pride in one's work. risk acceptance, by providing a safe entrepreneurial environment, systematic management, engagement in challenging tasks, and reflective learning. And need for achievement, through goal setting, perseverance, intrinsic and extrinsic motivation, and self-development toward expertise. 3) Test the creativity model for promoting entrepreneurial intention demonstrated its effectiveness in enhancing students' creativity, innovation, and entrepreneurial intention. Student showed the ability to integrate knowledge to design unique and economically valuable products. 4) Guidelines for model application include 4.1) developing creativity through activities that cultivate initiative in designing new products, solving market-invisible problems, multi-perspective problem analysis, time-limited activities for rapid thinking practice, and adaptation to unfamiliar situations. 4.2) self-efficacy by encouraging strength-weakness analysis and creating businesses based on aptitudes and interests 4.3) learning management by shifting teachers' roles to facilitators who support and stimulate thinking while instilling the belief that failure is part of learning 4.4) learning environment by creating opportunities for students to present ideas to experienced entrepreneurs and building relationships between youth and communities to open career opportunities. The research recommends The research recommends implementing this creativity model in learning management by repositioning teachers as learning facilitators to promote independent thinking, analysis, and creativity among students, thereby developing entrepreneurial readiness skills for the future.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความอนุเคราะห์และการให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.นพพร จันทรนำชู อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพพวัฒน์ สุขใจรุ่งวัฒนา และ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รวมถึง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรา เดชโฮม ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชฎาพร เกตานนท์ กรรมการสอบ ซึ่งเป็นผู้ที่ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทำให้วิทยานิพนธ์นี้มีความถูกต้องและ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดคุณค่าและประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ให้ข้อมูลหลักทุกท่าน ที่ได้สละเวลา อันมีค่าในการให้สัมภาษณ์ระดับลึก การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย และการมีส่วนร่วมในการ ประชุมกลุ่ม ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู นักเรียน และ ผู้ประกอบการที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ขอขอบคุณบุคลากรบัณฑิตวิทยาลัยที่อำนวยความสะดวก ตลอดระยะเวลาการศึกษา ตลอดจนนักวิชาการและผู้เขียนผลงานทางวิชาการทุกท่านที่ผู้วิจัยได้นำมา อ้างอิงในงานวิจัย อันมีส่วนสำคัญในการเพิ่มพูนคุณค่าและความน่าเชื่อถือทางวิชาการของ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และเพื่อนนักศึกษาที่ให้การสนับสนุนและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ตลอดการศึกษา

ผู้วิจัยขอขอบคุณดร.อภิญญา พาทีโพระะ ที่เป็นทั้งผู้ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาขั้นตอนการ ทำวิจัย รวมถึงคอยช่วยเหลือ ประสานงานในขั้นตอนดำเนินการต่าง ๆ จนงานวิจัยสำเร็จลุล่วง

ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัว และพี่น้องเพื่อนครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา น้อมเกล้า นนทบุรี และบุคคลอื่นที่ไม่ได้กล่าวถึง ที่เป็นผู้ให้กำลังใจที่ดีเสมอมา ตลอดระยะเวลาการ ทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณค่าและประโยชน์ทั้งหมดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แด่ผู้มีพระคุณ ทุกท่านที่ได้กล่าวมา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการและ สังคมโดยรวม สมดังเจตนารมณ์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งใจและทุ่มเทตลอดระยะเวลาของการทำวิจัย ความสำเร็จครั้งนี้จะเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยมุ่งมั่นสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่าเพื่อสังคมต่อไป

พิมพ์ชนก มีสุข

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. คำถามการวิจัย.....	7
3. วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
4. สมมติฐานการวิจัย.....	7
5. ขอบเขตการวิจัย	8
6. นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
7. ประโยชน์ที่ได้รับ	14
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
1. แนวคิดเกี่ยวกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ	16
2. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์.....	23
3. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง	29
4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้.....	35
5. แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้.....	42
6. นโยบายการศึกษาที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ	45

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
8. กรอบแนวคิดการวิจัย	60
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	62
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	70
ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	76
ขั้นตอนที่ 4 การจัดทำแนวทางการใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความ ตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	78
บทที่ 4 ผลการศึกษา	82
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพและปริมณฑล	82
ตอนที่ 2 การพัฒนาตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	115
ตอนที่ 3 การทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	272
ตอนที่ 4 การศึกษาแนวทางการใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความ ตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	289

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	304
1. สรุปผลการวิจัย.....	304
2. อภิปรายผล	311
รายการอ้างอิง.....	330
รายการอ้างอิง.....	350
ภาคผนวก.....	351
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล	352
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	359
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	361
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญรับรองตัวแบบ	363
ภาคผนวก จ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประชุมกลุ่ม	365
ภาคผนวก ฉ การตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม	368
ภาคผนวก ช ผลการประเมินตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	375
ภาคผนวก ซ แบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	383
ภาคผนวก ฌ แนวคำถามการสัมภาษณ์ระดับลึก.....	391
ภาคผนวก ญ คู่มือการใช้เครื่องมือ Design Thinking และ Business Model Canvas.....	395
ภาคผนวก ภ แนวคำถามการประชุมกลุ่ม	417
ภาคผนวก ฎ หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์.....	419
ประวัติผู้เขียน.....	422

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 สรุปการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ	54
ตารางที่ 2 แสดงจำนวนตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามรายจังหวัด	63
ตารางที่ 3 ตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้	64
ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม	67
ตารางที่ 5 เกณฑ์การประเมินตัวแบบ	69
ตารางที่ 6 สรุปขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.....	70
ตารางที่ 7 รายชื่อโรงเรียนที่เป็นพื้นที่ศึกษา	71
ตารางที่ 8 สรุปขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตัวแบบการพัฒนาคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความ ตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	75
ตารางที่ 9 สรุปขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความ ตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	78
ตารางที่ 10 สรุปขั้นตอนที่ 4 แนวทางการใช้ตัวแบบการพัฒนาคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริม ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	80
ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	83
ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปร และความโค้งของความคิดสร้างสรรค์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.....	86

ตารางที่ 13 ความถี่ และร้อยละของความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	87
ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปร และความถี่ของการรับรู้ความสามารถ ของตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	89
ตารางที่ 15 ความถี่ และร้อยละของการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	89
ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปร และความถี่ของการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	91
ตารางที่ 17 ความถี่ และร้อยละการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	91
ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปร และความถี่ของสภาพแวดล้อมทางการ เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	94
ตารางที่ 19 ความถี่ และร้อยละสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน ปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	94
ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปร และความถี่ของความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	97
ตารางที่ 21 ความถี่ และร้อยละความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน ปลายในกรุงเทพและปริมณฑล	97
ตารางที่ 22 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้	102
ตารางที่ 23 การประเมินความสอดคล้องของตัวแบบโดยรวม	104
ตารางที่ 24 การวิเคราะห์ตัวแบบการวัดของตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถของตนเอง	105
ตารางที่ 25 การวิเคราะห์ตัวแบบการวัดของตัวแปรแฝงการจัดการเรียนรู้.....	107
ตารางที่ 26 การวิเคราะห์ตัวแบบการวัดของตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้.....	108
ตารางที่ 27 การวิเคราะห์ตัวแบบการวัดของตัวแปรแฝงความคิดสร้างสรรค์.....	109
ตารางที่ 28 การวิเคราะห์ตัวแบบการวัดของตัวแปรแฝงความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ.....	110

ตารางที่ 29 เมทริกซ์ Heterotrait-Monotrait (HTMT)	111
ตารางที่ 30 สัมประสิทธิ์เส้นทาง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัวแบบโครงสร้าง.....	112
ตารางที่ 31 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	114
ตารางที่ 32 สรุปกระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.....	238
ตารางที่ 33 สรุปเงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	242
ตารางที่ 34 สรุปความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพและปริมณฑล	250
ตารางที่ 35 การเปรียบเทียบกระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ	254
ตารางที่ 36 การเปรียบเทียบเงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ.....	256
ตารางที่ 37 การเปรียบเทียบความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอน ปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ.....	258
ตารางที่ 38 สรุปแนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความ ตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	297
ตารางที่ 39 การเปรียบเทียบตัวแบบเชิงทฤษฎีกับตัวแบบที่ได้จากการวิจัย.....	300

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 The Theory of Planned Behavior.....	18
ภาพที่ 2 Stanford d.school Design Thinking Process ที่มา : (Schmarzo, 2017).....	28
ภาพที่ 3 โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมปัจจัยส่วนบุคคลและอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม	31
ภาพที่ 4 โครงสร้างของพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้ความสามารถตนเองและความคาดหวังผลลัพธ์	31
ภาพที่ 5 วงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning Cycles)	39
ภาพที่ 6 กรอบแนวคิดการวิจัย	61
ภาพที่ 7 ขั้นตอนการดำเนินวิจัย	81
ภาพที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในตัวแบบสมการโครงสร้าง	101
ภาพที่ 9 ตัวแบบเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายในกรุงเทพและปริมณฑล	112
ภาพที่ 10 กระบวนการและเงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	265
ภาพที่ 11 ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.....	272

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาพแวดล้อมของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล และสถานการณ์ความผันผวนของเศรษฐกิจ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ต้องเร่งพัฒนาตนเอง พร้อมปรับตัวเพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่า อย่างยั่งยืน หมายความว่า 7 ในมิติ โอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม โดยภาครัฐส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการให้มีศักยภาพในการแข่งขัน ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินธุรกิจ เข้าถึงแหล่งทุน ตลาด และข้อมูลความรู้ เพื่อผลักดันประเทศไทยสู่ประเทศพัฒนาแล้ว (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

เป้าหมายที่ 2 ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 13 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนสำหรับโลกสมัยใหม่ ทั้งทักษะด้านความรู้ ความชำนาญ พหุติกรรม และคุณลักษณะอันดี เพื่อให้กำลังคนมีคุณภาพและมีความพร้อมต่อความต้องการของตลาดโลก ผู้ประกอบการ ถือเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ จึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นผู้ประกอบการให้แก่เยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพาประเทศก้าวผ่านกับดักรายได้ปานกลาง ทั้งนี้การเป็นผู้ประกอบการต้องมีทักษะในการบูรณาการประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีนำมาสร้างนวัตกรรมหรือบริการที่ตรงกับความต้องการของสังคม สอดคล้องกับสิ่งที่องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ให้ความสำคัญกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นทักษะในการเตรียมคนรุ่นใหม่ให้พร้อมรับมือกับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) ที่กล่าวถึงการคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร ทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital & Information Literacy Skills) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในการค้นหาและประเมินข้อมูล การรู้เท่าทันสื่อ และความรู้ด้านเทคโนโลยี ทักษะชีวิต (Life Skills) ได้แก่ การปรับตัว ความเป็นผู้นำ และความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งทักษะเหล่านี้ล้วนส่งเสริมสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ (OECD, 2018)

โดยกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการหลักตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) ฉบับปรับปรุง ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 -2570) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยให้มีสมรรถนะสูงและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พัฒนาสมรรถนะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ โดยการปรับทักษะ (Re-Skill) ยกระดับทักษะ (Up-Skill) และพัฒนาทักษะใหม่ (New Skill) เพื่อให้ทุกกลุ่มเป้าหมายมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น พร้อมสร้างช่องทางอาชีพที่หลากหลายให้ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งผู้สูงอายุ มีการพัฒนาศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการด้านอาชีพ ทั้งผู้เรียนอาชีวศึกษาและประชาชนทั่วไป เชื่อมโยงกับสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนที่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพในวิถีชีวิตรูปแบบใหม่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง การวางแผนและตัดสินใจอย่างมีสติของแต่ละบุคคลในการเข้าร่วมกิจกรรมหรือริเริ่มธุรกิจใหม่ ซึ่งสะท้อนถึงความปรารถนาในการแสวงหาโอกาสใหม่ พฤติกรรมของผู้ประกอบการครอบคลุมตั้งแต่การมองหาโอกาสในการทำธุรกิจ การหาทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน การคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่หรือนำแนวคิดนวัตกรรมมาปรับใช้ การกล้ารับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจทางธุรกิจ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนและต่อยอดธุรกิจให้เติบโต (Wang, Magasi, Cui, & O'Shea, 2023) นอกเหนือจากการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการแล้ว ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จทางธุรกิจ ตามที่สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum - WEF) ได้จัดลำดับทักษะสำคัญที่ต้องมีในการทำงานพบว่า ทักษะความคิดสร้างสรรค์และการริเริ่มสิ่งใหม่ (Creativity, Originality and Initiative) เป็นทักษะอันดับหนึ่งของที่ทำงานในอนาคต เพราะทักษะดังกล่าวช่วยให้บุคคลคิดหาทางออกใหม่ ๆ ปรับปรุงการทำงาน และสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับองค์กร (World Economic Forum, 2020) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ พึ่งพาตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ และใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงควรมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ระบบการศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดและแสดงออกอย่างอิสระ มีความสามารถในการแก้ปัญหา และการสร้างสรรค์นวัตกรรม ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (พ.ศ. 2566-2570) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และผู้ประกอบการรุ่นใหม่ พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัยสนับสนุนเพื่อให้ผู้ประกอบการมีขีดความสามารถในการแข่งขัน

เข้าสู่ตลาดโลก ส่งเสริมและสนับสนุนกลไกการพัฒนาพื้นที่ไปสู่ย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์, 2567) เห็นได้ว่ากระแสความนิยมในการทำธุรกิจปี 2566 – 2570 มุ่งไปที่ความคิดสร้างสรรค์แสดงให้เห็นว่าความคิดสร้างสรรค์ ส่งผลต่อการสร้างธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการอย่างมาก

ความคิดสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาความคิด ความประพจน์ของบุคคล จนถึงการศึกษาสร้างความมั่นใจต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ อย่างไรก็ตามผลการประเมินความสามารถของนักเรียนด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) จากโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล หรือ PISA (Program for International Student Assessment) ในปี 2022 ที่ทดสอบนักเรียนอายุ 15 ปี จากทั่วโลก พบว่า เด็กไทยอยู่ในอันดับที่ 54 จากการทดสอบทั้งหมด 64 ประเทศ มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์อยู่ที่ 21 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD ที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 33 คะแนน โดยนักเรียนสิงคโปร์ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ 41 คะแนน เมื่อเทียบผลการประเมินความคิดสร้างสรรค์ตามระดับความสามารถ โดยที่ระดับ 3 ถือเป็นระดับพื้นฐาน คือ นักเรียนสามารถเสนอแนวคิดสำหรับงานได้อย่างเหมาะสม และเริ่มเสนอแนวคิดที่แปลกใหม่สำหรับการแก้ปัญหาที่คุ้นเคย ผลการประเมินพบว่า เด็กไทย อยู่ในระดับ 1 เมื่อพิจารณาถึงความเชื่อและทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์พบว่า นักเรียนที่มีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) จะมีคะแนนเฉลี่ยด้านความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่มีกรอบความคิดแบบตายตัว (Fixed Mindset) นอกจากนี้ยังพบอีกว่า สภาพแวดล้อมและบทบาทของครูที่ส่งผลต่อคะแนนความคิดสร้างสรรค์เช่นกัน โดยครูที่ให้ความสำคัญกับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ครูที่กระตุ้นให้นักเรียนหาคำตอบที่แปลกใหม่ไม่เหมือนใคร เมื่ออยู่ที่โรงเรียนนักเรียนจะได้รับโอกาสในการแสดงแนวคิดใหม่ นักเรียนกลุ่มนี้จะมีคะแนนเฉลี่ยด้านความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมนี้ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2567)

นอกจากนี้ นักเรียนที่มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ มักมีทัศนคติที่ดีต่อการทำอาชีพผู้ประกอบการ ส่งผลไปถึงความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) เนื่องจากความตั้งใจมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจและความสนใจของบุคคลในการเริ่มต้นทำธุรกิจใหม่ (Wang et al., 2021) ครอบคลุมความปรารถนาและความมุ่งมั่นที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้ประกอบการ ซึ่งความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ลักษณะส่วนบุคคล ประสบการณ์ สังคม ค่านิยมทางวัฒนธรรม และวุฒิการศึกษา ลักษณะส่วนบุคคล กล่าวได้ว่า บุคคลที่เต็มใจยอมรับ

ความเสี่ยงมีแนวโน้มที่จะตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ขณะเดียวกันบุคคลที่มีความสามารถและเชื่อมั่นในตนเองก็มีแนวโน้มที่จะตั้งใจเป็นผู้ประกอบการเช่นกัน

ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) เป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์ คือ ความสามารถในการสร้างแนวคิด หรือ ทางออกใหม่ ที่มีคุณค่าและนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของบุคคลในการนำสิ่งที่ไม่เคยมีมาก่อนซึ่งอาจรวมถึงแนวคิด วิธีการแก้ไข หรือการแสดงออกทางศิลปะ นำไปใช้เพื่อจินตนาการหรือสร้างสิ่งใหม่ ในส่วนของความคิดสร้างสรรค์ต่อตัวบุคคล เชื่อมโยงกับลักษณะส่วนตัวของบุคคล เช่น ความอยากรู้อยากเห็น ความอดทนต่อความไม่แน่นอน และความเสี่ยง บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์มักแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการปรับตัว มีความยืดหยุ่น และมีทักษะการสื่อสารที่ดี (Durham University, 2019) นอกจากนี้ ลักษณะส่วนบุคคลแล้ว การให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ซึ่งประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม (Originality) ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) และ ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) ก็มีความสำคัญเช่นกัน เนื่องจากเป็นพื้นฐานของการสร้างแนวคิด นวัตกรรม หรือสิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน (Hendrik et al., 2022)

ด้วยเหตุนี้ บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีข้อได้เปรียบมากกว่าในการระบุนโอกาสและการแก้ปัญหาซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการ บุคคลที่มีการคิดอย่างสร้างสรรค์มักพัฒนาแนวคิดทางธุรกิจที่เป็นนวัตกรรมเชื่อมโยงกับงานที่ทำ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ (Priyono et al., 2024) ความคิดสร้างสรรค์เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้ผู้ประกอบการมองเห็นและรับรู้โอกาสทางธุรกิจที่แตกต่างจากผู้อื่น ซึ่งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการพัฒนาแนวคิดและทางเลือกใหม่ ๆ อันเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ ทั้งนี้ การคิดสร้างสรรค์ถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ (Biraglia & Kadile, 2017)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์และความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการจัดการเรียนรู้ โดยการรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง ความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนในการทำงานให้สำเร็จ (Audia et al., 2000) ซึ่ง Shane et al. (2003) อธิบายว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองช่วยให้บุคคลอดทนต่ออุปสรรคและความท้าทายในการเป็นผู้ประกอบการได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Otache et al. (2024) พบว่า ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในตนเองสูงจะมีความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการมากขึ้น เพราะเชื่อว่าตนมีศักยภาพในการเริ่มต้นและบริหารธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ อีกทั้งยัง

สามารถมองเห็นโอกาสทางธุรกิจได้ชัดเจนกว่า ดังเช่นผลการศึกษาของ Wardani et al. (2023) ยังพบว่า การรับรู้ความสามารถในตนเองส่งผลดีต่อความคิดสร้างสรรค์ โดยผู้ที่เชื่อมั่นในตนเอง มักกล้าคิดนอกกรอบและมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างสรรค์มากขึ้น

การจัดการเรียนรู้มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ เพราะเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาทักษะ ความคิด และทัศนคติที่จำเป็นต่อการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ การจัดการเรียนรู้ที่ดีช่วยสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา และการคิดเชิงนวัตกรรม ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้สึกมั่นใจและพร้อมลงมือทำ (Dabbagh & Kitsantas, 2012) นอกจากนี้ การเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปรับตัว ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับมือกับความท้าทายทางธุรกิจได้ดีขึ้น (Siemens, 2005) สอดคล้องกับ Hägg and Gabriellsson (2019) ที่ชี้ว่า การเรียนรู้เพื่อการเป็นผู้ประกอบการด้วยการใช้กิจกรรมจริง เช่น โครงการหรือการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ช่วยกระตุ้นความตั้งใจในการสร้างธุรกิจของตนเอง

นอกจากการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการจัดการเรียนรู้จะส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์แล้ว สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ (Learning Environment) ก็มีความสำคัญต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เช่นกัน สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งด้านกายภาพ สังคม และจิตใจ ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียนรู้มากขึ้น (Paziura, 2023) โดยครูที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ส่งเสริมแรงจูงใจ และสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกภายในห้องเรียน จะช่วยให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิด แบ่งปันมุมมอง และต่อยอดความคิดของกันและกัน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี (Mehrad & Mehrad, 2023)

จากการทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ Anggraeny (2023) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อทัศนคติของนักเรียนในการสร้างผลงานด้วยตนเอง ซึ่งหมายถึงเมื่อนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างสรรค์ มีแนวโน้มที่จะพัฒนามุมมองที่ดีในการเริ่มต้นธุรกิจของตนเอง การศึกษายังพบว่า ทัศนคติเชิงบวกต่อการสร้างงานด้วยตนเองส่งผลโดยตรงต่อความตั้งใจของผู้ประกอบการ ดังนั้น เมื่อความคิดสร้างสรรค์ส่งเสริมให้เกิดทัศนคติเชิงบวก นักเรียนย่อมมีแนวโน้มที่จะพัฒนาแรงจูงใจและความตั้งใจในการดำเนินกิจการของตนเองเพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกับ Anjum et al. (2018) พบว่า ผู้ที่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการสร้างสรรค์ มักมีความมุ่งมั่นอย่างมากที่จะเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับ Priyono et al. (2024) ที่ศึกษาอิทธิพลของความคิดสร้างสรรค์และแรงจูงใจในการเรียนรู้ที่มีต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านการประมงพบว่า บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ มักจะมองเห็นโอกาสและมีความสามารถในการแก้ปัญหาที่พบ ซึ่งเป็นทักษะจำเป็นสำหรับการ

เป็นผู้ประกอบการในภาคประมง ซึ่งความคิดสร้างสรรค์หรือนวัตกรรมสามารถนำไปสู่ธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ ช่วยให้นักเรียนจินตนาการและดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตามจากการศึกษาค้นคว้างานวิจัย พบว่า ยังไม่มีงานวิจัยใดที่ศึกษาเกี่ยวข้องโดยตรงในเรื่องการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สำหรับประเทศไทย พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีความได้เปรียบต่อการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากลักษณะเฉพาะของภูมิภาคที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การศึกษา และวัฒนธรรมของประเทศ มีสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัย ศูนย์นวัตกรรม และองค์กรธุรกิจที่สามารถสนับสนุนการเรียนรู้ นักเรียนสามารถสัมผัสกับวัฒนธรรมการทำงานและการประกอบธุรกิจที่มีความหลากหลาย ทั้งในชุมชน ท้องถิ่นและในระดับสากล ได้เห็นตัวอย่างธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ และเรียนรู้จากการได้ปฏิบัติจริง โรงเรียนหลายแห่งมีความพร้อมในเรื่องห้องปฏิบัติการ ศูนย์บริการความรู้ อีกทั้งสภาพแวดล้อมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความหลากหลายทั้งด้านวัฒนธรรมและเศรษฐกิจจึงมีส่วนช่วยกระตุ้นให้นักเรียนคิดนอกกรอบและมองหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2) สอดคล้องกับ ศศิกิตติยา เทพเสนา (2564) ที่พัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดทักษะการเป็นผู้ประกอบการนวัตกรรม โดยเสนอกรอบแนวคิดที่ครอบคลุมการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการอย่างครบถ้วน เน้นการบูรณาการแนวคิดผู้ประกอบการนวัตกรรมเข้ากับการบริหารวิชาการของโรงเรียน การศึกษานี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้และความสำคัญของการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการในระดับมัธยมศึกษา และยังสอดคล้องกับ จิตรลดา บุรณะไชย (2565) ที่ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีคะแนนการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้นักเรียนยังมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมช่วยให้ได้ทำงานร่วมกับเพื่อนระดมความคิดเพื่อแก้ไขปัญหา และเห็นความสำคัญของการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

จากความสำคัญของปัญหาข้างต้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลที่ได้เพื่อการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นทักษะ

ที่จำเป็นในอนาคตทั้งต่อตนเองในการสร้างแนวทางการแก้ปัญหาที่หลากหลาย และต่อการเป็นผู้ประกอบการที่จำเป็นต้องสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หรือธุรกิจในอนาคต

2. คำถามการวิจัย

ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อพัฒนาตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. เพื่อทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
4. เพื่อจัดทำแนวทางการใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

4. สมมติฐานการวิจัย

- สมมติฐานที่ 1 ความคิดสร้างสรรค์ส่งผลทางบวกต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
- สมมติฐานที่ 2 การรับรู้ความสามารถของตนเองส่งผลทางบวกต่อความคิดสร้างสรรค์
- สมมติฐานที่ 3 การรับรู้ความสามารถของตนเองส่งผลทางบวกต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
- สมมติฐานที่ 4 การจัดการเรียนรู้ส่งผลบวกต่อความคิดสร้างสรรค์
- สมมติฐานที่ 5 การจัดการเรียนรู้ส่งผลทางบวกต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
- สมมติฐานที่ 6 สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ส่งผลทางบวกต่อความคิดสร้างสรรค์
- สมมติฐานที่ 7 สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ส่งผลทางบวกต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกัน ซึ่งมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

1) การวิจัยเชิงปริมาณ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.1) ประชากร เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร นนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร จำนวน 197,986 คน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2567)

1.2) ตัวอย่าง (Sample) เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากการคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีของ Danielsoper (Soper, 2025) กำหนดให้ขนาดของผลกระทบ (Effect size) = 0.20 กำลังการทดสอบ (Power) = 0.90 จำนวนตัวแปรแฝง 5 ตัว และจำนวนตัวแปรสังเกตได้ 17 ตัว ได้ขนาดของตัวอย่าง อย่างน้อย 472 คน งานวิจัยจึงรวบรวมข้อมูลเพื่อความคลาดเคลื่อน และกำหนดขนาดตัวอย่าง เท่ากับ 490 คน

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการวิจัยคุณภาพเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เป็นการกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) และการเลือกตัวอย่างเชิงทฤษฎี (Theoretical Sampling) โดยเลือก รวบรวมข้อมูลกับผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนละ 5 คน จำนวน 4 โรงเรียน รวมทั้งหมด 20 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview) โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

1. ผู้บริหาร ที่มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 1 คน

2. ครู ผู้สอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการ มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

3. นักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ศึกษาในแผนการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเป็น ผู้ประกอบการ มีผลงานหรือการเข้าร่วมกิจกรรมด้านการคิดสร้างสรรค์และการเป็นผู้ประกอบการ จำนวน 2 คน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจ
เป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 30 คน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ

1. เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ศึกษาในแผนการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการ
เป็นผู้ประกอบการ

2. ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่มีการส่งเสริมการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 4 การจัดทำแนวทางการใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริม
ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) จำนวน 20 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม และมี
เกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

กลุ่มที่ 1 นักวิชาการ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ประกอบการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา
ความคิดสร้างสรรค์และการจัดการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้เป็นผู้ประกอบการ จำนวน 10 คน

กลุ่มที่ 2 ครู ผู้สอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการ และมีประสบการณ์ใน
การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน จำนวน 10 คน

5.2 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษามีดังนี้

1) ตัวแปรแฝงภายใน (Endogenous latent variable) ประกอบด้วย

ความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ ความคิดริเริ่ม ความคิด
คล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และ ความคิดละเอียดลออ

ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ ทัศนคติส่วน
บุคคล ความปรารถนาในการเริ่มธุรกิจ การยอมรับความเสี่ยง และความต้องการความสำเร็จ

2) ตัวแปรแฝงภายนอก (Exogenous latent variable) ได้แก่

การรับรู้ความสามารถของตนเอง ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ ระดับของความ
ยากง่าย ความมั่นใจของบุคคล และการประยุกต์ความสามารถ

การจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ กลยุทธ์การ
เรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้

สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางสังคม

5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ขอบเขตด้านพื้นที่ งานวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลและศึกษาเฉพาะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยแต่ละขั้นตอนมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียน 7 แห่งประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร นนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยเลือกโรงเรียนที่ได้รับรางวัลหรือมีความโดดเด่นด้านการจัดการเรียนรู้ผู้ประกอบการ จำนวน 4 แห่ง

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยเลือกโรงเรียนที่มีแผนการเรียนเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการและมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 1 แห่ง

5.4 ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้มีขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การจัดการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

ตัวแบบ หมายถึง โครงสร้างที่เป็นตัวแทนของสิ่งที่ต้องการศึกษา วิเคราะห์ หรือเข้าใจ โดยตัวแบบสามารถใช้เพื่ออธิบายหรือคาดการณ์พฤติกรรมของสิ่งนั้น ๆ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของวัตถุ ระบบ กระบวนการ หรือความสัมพันธ์ ซึ่งตัวแบบในงานวิจัยนี้ใช้เพื่ออธิบายความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง ความคิด ความมุ่งมั่น การวางแผนและ การตัดสินใจอย่างมีสติของนักเรียนที่มองเห็นโอกาสในการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ โดยมีความพร้อมในแง่มุมต่าง ๆ เช่น ความกล้ารับความเสี่ยง การรับรู้โอกาส การสร้างเครือข่าย ไปจนถึงการสร้างนวัตกรรม

ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย ทักษะทัศนคติส่วนบุคคล ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ การยอมรับความเสี่ยง และความต้องการความสำเร็จ

ทัศนคติส่วนบุคคล หมายถึง มุมมองในเชิงบวกหรือเชิงลบของนักเรียนที่มีต่อการเริ่มต้นธุรกิจ บุคคลที่มีทัศนคติเชิงบวกมีแนวโน้มที่จะให้ความสนใจ และเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่กับกลยุทธ์การเรียนรู้ มีแรงจูงใจที่จะใช้ความรู้และทักษะที่ได้รับเพื่อสร้างธุรกิจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นแรงผลักดันสำคัญของความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ แรงจูงใจจะกระตุ้นให้นักเรียนมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการเป็นผู้ประกอบการ ผู้ที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้า จะมีความมุ่งมั่นอย่างมากในการระบุดีโอกาสทางธุรกิจ การพัฒนาทักษะที่จำเป็น และดำเนินการตามขั้นตอนไปสู่เป้าหมายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

การยอมรับความเสี่ยง หมายถึง ความเต็มใจที่จะรับความเสี่ยง บุคคลยินดีที่จะเผชิญกับปัจจัยที่ไม่รู้จักและความสูญเสียทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากการเริ่มต้นและการดำเนินธุรกิจ นักเรียนที่ยอมรับความเสี่ยงมักจะมองว่าความไม่แน่นอนเป็นโอกาสมากกว่าภัยคุกคาม ทำให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีแนวโน้มที่จะดำเนินการเพื่อเริ่มต้นธุรกิจมากขึ้น

ความต้องการความสำเร็จ หมายถึง การที่บุคคลมีความต้องการความสำเร็จสูง จึงมักตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย มุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ และประสบความสำเร็จในสถานการณ์ที่ต้องมีความรับผิดชอบส่วนบุคคลและรับมือกับความเสี่ยง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีความต้องการความสำเร็จสูงมักจะแสวงหาแนวคิดที่ไม่เหมือนใครและอดทนต่อความยากลำบากเพื่อให้วิสัยทัศน์ในการเป็นผู้ประกอบการประสบผลสำเร็จ

ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในการสร้างแนวคิด หรือ ทางออกใหม่ ที่มีคุณค่าและนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ในมุมมองของผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์ คือ ความสามารถที่จำเป็นในการเปลี่ยนแนวคิดให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ บริการ หรือกระบวนการทางธุรกิจที่จับต้องได้ โดยผสมผสานทรัพยากรที่มีอยู่กับความแปลกใหม่ ก่อเกิดเป็นคุณค่า มีประโยชน์ภายในบริบทที่นำไปใช้ ซึ่งสิ่งนี้นับเป็นข้อได้เปรียบในการแข่งขันของผู้ประกอบการ

ความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และ ความคิดละเอียดลออ

ความคิดริเริ่ม หมายถึง ความคิดแปลกใหม่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีความแตกต่างจากความคิดธรรมดาหรือความคิดง่าย ๆ เป็นลักษณะความคิดที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกแตกต่างจากความคิดเดิม ความคิดริเริ่มจำเป็นต้องอาศัยลักษณะความกล้าคิด กล้าลอง เพื่อทดสอบความคิดของตนเอง

ความคิดคล่องแคล่ว หมายถึง ความสามารถในการคิดหาคำตอบ แนวคิด หรือวิธีการได้หลากหลายและรวดเร็ว ไม่จำกัดอยู่เพียงวิธีใดวิธีหนึ่งของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยเน้นที่ปริมาณความคิดมากกว่าคุณภาพ ความคิดคล่องแคล่วช่วยให้บุคคลสามารถคิดหาคำตอบหรือวิธีการแก้ปัญหาได้หลายมุมมอง และเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่

ความคิดยืดหยุ่น หมายถึง ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงวิธีคิดหรือมุมมองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์หรือปัญหา ได้อย่างหลากหลายโดยไม่ยึดติดกับแนวคิดหรือวิธีแก้ปัญหาเดิม ๆ ความคิดยืดหยุ่นมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถปรับเปลี่ยนระหว่างกรอบความคิดต่าง ๆ และมองเห็นปัญหาในหลายมิติ

ความคิดละเอียดลออ หมายถึง ความสามารถทางการคิดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่แสดงถึงการขยายความคิดพื้นฐานให้มีรายละเอียดที่สมบูรณ์ และครอบคลุมในทุกแง่มุม เพื่อให้ได้ความคิดที่สมบูรณ์และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น การคิดอย่างละเอียดลออสนับสนุนให้เกิดการทบทวนและปรับปรุงแนวคิดอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนานวัตกรรมและการคิดสร้างสรรค์ในเรื่องต่าง ๆ

การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง ความเชื่อของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีต่อความสามารถในการดำเนินงานต่าง ๆ การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อการแสดงออกและการเลือกการกระทำ บุคคลที่มีความเชื่อต่อความสามารถสูง มักเป็นคนที่อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค จัดการกับสถานการณ์ที่เผชิญอยู่ได้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ประกอบด้วย ระดับของความยากง่าย ความมั่นใจของบุคคล และการประยุกต์ความสามารถ

ระดับของความยากง่าย หมายถึง การรับรู้ความสามารถของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ในการ

กระทำพฤติกรรมหนึ่งหรือแตกต่างกันในบุคคลคนเดียวกันเมื่อต้องทำพฤติกรรมที่มีความยากง่ายแตกต่างกัน

ความมั่นใจของบุคคล หมายถึง ความมั่นใจที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลคิดว่าตนเองสามารถทำงานได้ในระดับที่ความยากต่าง ๆ เมื่อการรับรู้ความสามารถของตนเองมีมาก ในบุคคลที่ไม่มั่นใจในความสามารถของตนเอง เมื่อประสบเหตุการณ์ที่ไม่เป็นไปตามที่รับรู้ จะทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเองลดลง แต่ถ้ามีความเข้มหรือความมั่นใจมาก บุคคลจะมีความบากบั่นมานะพยายาม แม้ว่าจะประสบเหตุการณ์ที่ไม่สอดคล้องกับที่รับรู้ก็ตาม

การประยุกต์ความสามารถ หมายถึง การที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีการแผ่ขยายหรือประยุกต์การรับรู้ความสามารถของตนเองจากสถานการณ์หนึ่งไปสู่สถานการณ์อื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ในปริมาณที่แตกต่างกัน แต่ในบางสถานการณ์นักเรียนก็ไม่สามารถแผ่ขยายการรับรู้ความสามารถของตนเองไปสู่สถานการณ์นั้นได้

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบตั้งแต่เป้าหมาย กิจกรรม การดำเนินการ และการวัดผล เพื่อให้ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย การจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย วัตถุประสงค์การเรียนรู้ กลยุทธ์การเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้

วัตถุประสงค์การเรียนรู้ หมายถึง เป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสรุปสิ่งที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลควรรู้ เข้าใจ หรือสามารถทำได้เมื่อสิ้นสุดบทเรียน วัตถุประสงค์การเรียนรู้ คือ การชี้แนะกระบวนการสอน ที่ช่วยให้ผู้สอนวางแผนบทเรียนครอบคลุมเนื้อหาที่จำเป็นทั้งหมด

กลยุทธ์การเรียนรู้ หมายถึง เทคนิคหรือวิธีการที่ผู้สอนใช้ เพื่อช่วยให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลได้รับความรู้และทักษะ กลยุทธ์มีหลายรูปแบบแตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และความต้องการของนักเรียน

สื่อการเรียนรู้ หมายถึง ทรัพยากรและเครื่องมือที่ใช้เพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเข้าใจเนื้อหา เข้าถึงข้อมูลหรือประสบการณ์ได้มากขึ้น สื่อการเรียนรู้เป็นสื่อกลางที่ช่วยให้การสอนดียิ่งขึ้น

การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการประเมินความเข้าใจ และความก้าวหน้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ว่า นักเรียนเข้าใจเนื้อหาและบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด รวมไปถึงการประเมินวิธีการสอน การประเมินทำได้ผ่านรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่แบบทดสอบ แบบวัดความรู้ แบบประเมินความพึงพอใจ

สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ที่เป็นส่วนประกอบของการจัดการเรียนรู้ ทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางสังคม ทางวัฒนธรรม ล้วนมีอิทธิพลในการกำหนดคุณภาพของการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเกิดการเรียนรู้ได้ดี และเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ และ สภาพแวดล้อมทางสังคม

สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ หมายถึง สถานที่หรือพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้ ที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสามารถใช้สำหรับการทำงาน ซึ่งรวมถึงห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์หรือสื่อต่าง ๆ แพลตฟอร์มออนไลน์ที่อำนวยความสะดวกต่อกระบวนการเรียนรู้ โดยห้องเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่เพียงพออย่างหลากหลายและวัสดุที่พร้อมให้นักเรียนสามารถใช้งานได้ โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้เรียนมีความยืดหยุ่นในการจัดหรือปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม มีพื้นที่ให้นักเรียนได้แสดงผลงาน

สภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง บรรยากาศโดยรวมของการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างครูและนักเรียน และ นักเรียนด้วยกันเอง นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าคิด และกล้าเสนอความคิดใหม่ ๆ ครูมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศเชิงบวกที่ให้นักเรียนรู้สึกถึงพื้นที่ปลอดภัย เพิ่มความมั่นใจในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

7. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. ทำให้ได้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3. ทำให้ได้ผลการทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจ
เป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
4. ทำให้ได้แนวทางการใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจ
เป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
5. ทำให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความตั้งใจเป็น
ผู้ประกอบการเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
2. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์
3. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง
4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
5. แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
6. นโยบายการศึกษาเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม โดยสร้างนวัตกรรมและพัฒนาธุรกิจที่นำไปสู่การสร้างงานและโอกาสการจ้างงานใหม่ ธุรกิจที่ผู้ประกอบการดำเนินการมีส่วนในการเพิ่มผลผลิตและรายได้ของระบบเศรษฐกิจ ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ อีกทั้งยังช่วยลดอัตราการว่างงาน เพิ่มรายได้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน

1.1 ความหมายของผู้ประกอบการ

Abdullah Al Mamun et al. (2019) ได้กล่าวถึงความหมายของการเป็นผู้ประกอบการว่า ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่สร้างธุรกิจของตนเองและมีความสามารถในการจัดการความเสี่ยงทั้งด้านธุรกิจและการเงิน เพื่อแสวงหากำไรและความสำเร็จ

Wang et al. (2019) กล่าวถึงความหมายของผู้ประกอบการว่า หมายถึง บุคคลที่ก่อตั้งและบริหารธุรกิจของตนเอง โดยยอมรับความเสี่ยงทางการเงินเพื่อมุ่งหวังผลกำไร ผู้ประกอบการเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่จำเป็นต่อการประสบความสำเร็จในการเริ่มต้นธุรกิจ

Ferreras-Garcia et al. (2021) ได้ให้ความหมายผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่

สามารถค้นพบและสร้างโอกาสทางธุรกิจ รวมทั้งบริหารจัดการความเสี่ยงทางการเงินโดยมีเป้าหมายในการสร้างผลกำไร

Migo and Cungu (2023) ได้กล่าวว่า การเป็นผู้ประกอบการหมายถึงความสามารถส่วนบุคคลในการคิดสร้างสรรค์ มองเห็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ และเปลี่ยนแนวคิดให้เกิดขึ้นจริง

สรุปได้ว่า ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่มองเห็นและสร้างโอกาสทางธุรกิจของตนเอง มีความกล้าที่จะยอมรับความเสี่ยงทางธุรกิจและการเงิน มีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อให้เกิดผลกำไร รวมทั้งมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ

1.2 ความหมายของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

Liñán and Chen (2009) ให้นิยามความตั้งใจของผู้ประกอบการ ว่าเป็นความมุ่งมั่นในการแสดงพฤติกรรมที่จำเป็นในการเริ่มต้นธุรกิจ

Chhabra et al. (2020) ได้กล่าวว่า ความตั้งใจของผู้ประกอบการ คือ ความคิดที่กระตุ้นให้บุคคลพัฒนาแนวคิดทางธุรกิจและดำเนินกิจกรรมในฐานะผู้ประกอบการ โดยเป็นความตั้งใจที่จะหาความรู้และมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเริ่มต้นธุรกิจหรือการประกอบอาชีพอิสระ

Wang et al. (2023) ได้ให้ความหมายความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการว่า หมายถึง การวางแผนและการตัดสินใจในการเป็นผู้ประกอบการ เป็นความตั้งใจที่เริ่มต้นธุรกิจหรือแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ รวมถึงพฤติกรรมของผู้ประกอบการ หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมที่บุคคลดำเนินการเพื่อเริ่มต้น พัฒนา และบริหารจัดการธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย การรับรู้โอกาส การจัดหาทรัพยากร การสร้างนวัตกรรม การรับความเสี่ยง และการสร้างเครือข่าย

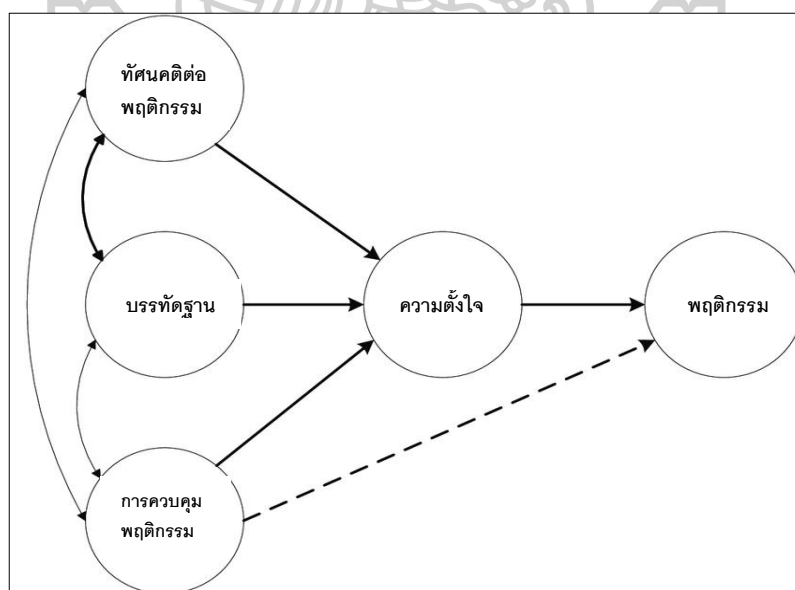
ความตั้งใจที่จะเริ่มต้นธุรกิจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่กำหนดทิศทางการดำเนินการของผู้ประกอบการ เนื่องจากความตั้งใจดังกล่าวเป็นขั้นตอนแรกในกระบวนการพัฒนาการเป็นผู้ประกอบการ (Krueger et al., 2000) การทำความเข้าใจปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจของบุคคลในการเป็นผู้ประกอบการจึงมีความสำคัญต่อการส่งเสริมพฤติกรรมผู้ประกอบการและเป็นกระบวนการพัฒนาผู้ประกอบการ ความตั้งใจของผู้ประกอบการหมายถึงการรับรู้ของบุคคลต่อปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งการวางแผนเพื่อเริ่มต้นธุรกิจในอนาคต (Anal & Singh, 2023)

สรุปได้ว่า ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง ความคิด ความมุ่งมั่น การวางแผนและการตัดสินใจอย่างมีสติของบุคคลที่มองเห็นโอกาสในการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ โดยมีความพร้อมในแง่มุมต่าง ๆ เช่น ความกล้ารับความเสี่ยง การรับรู้โอกาส การสร้างเครือข่าย และการสร้างนวัตกรรม

ทั้งนี้ มีแบบจำลองทางทฤษฎีหลายแบบที่ช่วยอธิบายความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ เช่น ทฤษฎีผลกระทบ ทฤษฎีความยืดหยุ่นทางปัญญา (Astrup et al., 2023) และทฤษฎีอาชีพทางปัญญาสังคม (Duong, 2023) อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนที่พัฒนาโดย Ajzen (1991) โดยทฤษฎีนี้ประกอบด้วย ทักษะคิดต่อพฤติกรรม บรรทัดฐานทางสังคม และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม

1.3 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) เป็นแนวคิดที่มีความเกี่ยวข้องต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ โดยทฤษฎีนี้อธิบายบนสมมติฐานที่ว่าผู้คนจะประพฤติตนสอดคล้องกับความตั้งใจและการรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ตามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมบรรทัดฐานและทัศนคติต่อกิจกรรมทั้งหมด ความเชื่อที่มีผลกระทบต่อปัจจัยดังกล่าวข้างต้น ประกอบด้วย ความเชื่อด้านพฤติกรรมซึ่งคิดว่าจะส่งผลต่อทัศนคติ ความเชื่อเชิงบรรทัดฐานซึ่งทำหน้าที่เป็นรากฐานของบรรทัดฐานทางสังคม และ ความเชื่อในการควบคุมซึ่งทำหน้าที่เป็นพื้นฐานสำหรับการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (Ajzen, 1991)

ภาพที่ 1 The Theory of Planned Behavior

ที่มา : Ajzen (1991)

1) ทศนคติต่อพฤติกรรม ทศนคติต่อพฤติกรรมเป็นปัจจัยแรกในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนที่กำหนดความตั้งใจ มีความเกี่ยวข้องกับการตีความของบุคคลเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการกระทำนั้น ๆ คำนวณโดยการประเมินว่าผลลัพธ์ของการดำเนินการนั้นเป็นที่ยอมรับเพียงใด จาก Ajzen (1991) อ้างใน Anal and Singh (2023) ทศนคติของบุคคลเกิดขึ้นจากความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้อื่นและลักษณะที่เกี่ยวข้องกัน เช่น เมื่อเรามองว่าพฤติกรรมหนึ่งทำให้เกิดผลดี เราจะมีทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น แต่ถ้าพฤติกรรมนั้นนำไปสู่ผลลบ เราจะมีทศนคติไม่ดีตามไปด้วย ทศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจึงก่อตัวขึ้นตามประสบการณ์ที่บุคคลมีต่อผลของพฤติกรรมนั้น

อิทธิพลของทศนคติต่อพฤติกรรมที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

ทศนคติส่วนบุคคลต่อการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude Toward The Behavior) คือ การประเมินค่าส่วนบุคคล แนวโน้ม หรือ ความน่าดึงดูดใจของบุคคลในการเลือกเป็นผู้ประกอบการ (Ajzen 1991; Autio, Keeley, Klofsten, Parker, & Hay, 2001) การประเมินค่านี้อาจเป็นบวกหรือลบ แตกต่างกันไปในระดับตามแต่บริบท (Liñán & Chen, 2009; Vamvaka et al., 2020) มีการเปรียบเทียบระหว่างคนที่เป็นผู้ประกอบการ กับคนที่รับจ้างทำงานอิสระ ซึ่งทั้งสองกลุ่มนี้มีความต่างจากการเป็นพนักงานที่มีนายจ้างและทำงานในบริษัท Najmul et al. (2021) แสดงให้เห็นความสัมพันธ์โดยตรงในเชิงบวกระหว่างทศนคติและความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งมีผลลัพธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกับ Muhammad Nur Afiat et al. (2023) ที่กล่าวว่า ทศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ประกอบการเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบุคคลที่ปรารถนาจะเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ เพราะทศนคติจะช่วยให้นักศึกษาแสวงหาโอกาสในการเรียนรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการและ เต็มใจพร้อมที่จะรับความเสี่ยง การสร้างทศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ประกอบการเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความสนใจการสร้างทศนคติที่ดีสามารถทำได้โดยให้นักเรียนได้เห็นแบบอย่างเชิงบวกในการเป็นผู้ประกอบการและเน้นถึงประโยชน์ของการเป็นผู้ประกอบการ นอกจากนี้การผสมผสานการศึกษาด้านการเป็นผู้ประกอบการเข้ากับหลักสูตรช่วยให้นักเรียนพัฒนาทศนคติเชิงบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการ การจัดโปรแกรมการศึกษา และการฝึกอบรมจึงเป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

2) บรรทัดฐานทางสังคม บรรทัดฐานทางสังคม เป็นการรับรู้ของบุคคลว่า คนรอบตัวที่มีความสำคัญกับตนเองต้องการหรือไม่ต้องการให้ทำพฤติกรรมใด ๆ ถ้าบุคคลได้รับรู้ว่าคนที่มีความสำคัญกับตนเองต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้น ก็มีแนวโน้มที่จะคล้อยตามและตั้งใจ

ทำพฤติกรรมนั้น ในทางเดียวกันหากบุคคลสำคัญไม่ยอมรับหรือไม่ต้องการพฤติกรรมนั้น บุคคลก็จะไม่แสดงพฤติกรรม

อิทธิพลของบรรทัดฐานทางสังคมที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

บรรทัดฐานทางสังคม (Subjective Norm) (Al-Mamary & Alraja, 2022) หมายถึง แรงกดดันทางสังคมที่รับรู้ในการดำเนินการพฤติกรรมเฉพาะ เช่น การเริ่มต้นธุรกิจ บุคคลอาจได้รับอิทธิพลจากเครือข่ายสังคม เช่น ครอบครัว เพื่อน ที่ปรึกษา หรือแบบอย่างจากผู้ประกอบการอื่น López-Delgado et al. (2019) ให้นิยามของบรรทัดฐานทางสังคม หมายถึง การรับรู้ถึงการสนับสนุนจากกลุ่มคนที่มีอิทธิพลกับบุคคลมากที่สุด ตัวแปรนี้สร้างความเชื่อมโยงระหว่างความตั้งใจที่จะเริ่มต้นธุรกิจ กับความคาดหวังว่าจะได้รับการยอมรับในการกระทำของตน จากกลุ่มคนที่มีอิทธิพลต่อบุคคล โดย Muhammad Nur Afiat et al. (2023) พบว่าการจัดการเรียนรู้สามารถใช้เพื่อกำหนดบรรทัดฐานและเพิ่มความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ สถานศึกษาควรให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จและแบบอย่างที่สามารถให้แรงบันดาลใจและแรงจูงใจให้โอกาสในการมีส่วนร่วมกับที่ปรึกษาและเพื่อนร่วมงานที่สามารถให้การสนับสนุน จะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาในเชิงบวกและมีความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการได้มากขึ้น

3) การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม เป็นการประเมินความสามารถของบุคคลในการทำพฤติกรรมต่อสถานการณ์หนึ่ง จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว เมื่อบุคคลมีทรัพยากร ความรู้ ความสามารถและมองเห็นความเป็นไปได้ของความสำเร็จ จะส่งผลให้มีความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น

อิทธิพลของการรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral) หมายถึง การที่บุคคลตระหนักถึงความสามารถของตนในการควบคุมหรือจัดการพฤติกรรมเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย บุคคลอาจไม่มั่นใจในทักษะ ความสามารถ หรือเงื่อนไขต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการกระทำพฤติกรรมนั้น ปัจจัยสำคัญ คือ วิธีที่บุคคลรับรู้ระดับการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการแสดงพฤติกรรมในภายหลัง องค์ประกอบที่ไม่สนับสนุนการสร้างแรงจูงใจ อาทิ ความพร้อมของโอกาส ทักษะ ความสามารถ และทรัพยากร อาจเป็นข้อจำกัดต่อศักยภาพของบุคคล หากบุคคลเชื่อว่าตนไม่สามารถควบคุมปัจจัยที่อยู่นอกเหนือการควบคุมได้ จะเป็นการยากที่จะสร้างความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ (Al-Mamary & Alraja, 2022) การรับรู้ถึงความง่าย

หรือความยากลำบากในการเริ่มต้นธุรกิจ เรียกว่า การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (Otchengco Jr. & Akiate, 2021) บุคคลที่เชื่อว่าตนเองไม่มีทรัพยากร หรือ โอกาสในการแสดงพฤติกรรมบางอย่าง ส่งผลถึงความตั้งใจที่ต่ำในการแสดงพฤติกรรม หากบุคคลมีความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในระดับสูง เมื่อมีสถานการณ์ที่ช่วยให้บรรลุพฤติกรรมมากเท่าใด ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการย่อมมากขึ้นเท่านั้น เพื่อเพิ่มความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ Muhammad Nur Afiat et al. (2023) เสนอว่า การเพิ่มความรู้สึกรับรู้ของแต่ละบุคคลในการควบคุมความสามารถต่อการแสดงพฤติกรรมผู้ประกอบการ มีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ และเริ่มต้นธุรกิจของตนเอง กระบวนการเรียนรู้ควรจัดหาทรัพยากรและการสนับสนุน อาทิ การเข้าถึงที่ปรึกษา โอกาสในการสร้างเครือข่าย และโปรแกรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อช่วยให้บุคคลสร้างความมั่นใจและความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของตน ความเชื่อของนักเรียนเกี่ยวกับความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อความสนใจในการเป็นผู้ประกอบการ ยิ่งผู้เรียนได้รับการฝึกฝน พัฒนาทักษะและความรู้ที่จำเป็นในการเป็นผู้ประกอบการ ยิ่งนำไปสู่โอกาสในการเอาชนะอุปสรรคที่พบและประสบความสำเร็จในการเป็นผู้ประกอบการ

1.4 องค์ประกอบของความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

องค์ประกอบที่เป็นตัวบ่งชี้ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ นอกจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1991) แล้ว ยังมี Fitzsimmons and Douglas (2011); Vamvaka et al. (2020); Carsrud and Brännback (2011); Shane et al. (2003) ซึ่งผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบของความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. **ทัศนคติส่วนบุคคล** หรือ ทัศนคติส่วนบุคคลต่อการเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง มุมมองในเชิงบวกหรือเชิงลบของบุคคลที่มีต่อการเริ่มต้นธุรกิจ ทัศนคติส่วนบุคคลมีอิทธิพลอย่างมากในการกำหนดเจตนา รวมถึงความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ เมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการ มักเกิดจากความเชื่อมั่นในตนเอง ความปรารถนาในความเป็นอิสระ และแรงผลักดันในการบรรลุผลสำเร็จ มีแนวโน้มที่จะให้ความสนใจเข้าไปมีส่วนร่วมกับการเรียนรู้และมีแรงจูงใจที่จะใช้ความรู้และทักษะที่ได้รับเพื่อสร้างธุรกิจของตน (Ajzen, 1991)

2. **ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ** หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นแรงผลักดันสำคัญของความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากความปรารถนานี้มีต้นกำเนิดมาจากแรงจูงใจที่แท้จริงในการสร้างสรรค์ หรือ บรรลุความเป็นอิสระ แรงจูงใจนี้กระตุ้นให้บุคคลมุ่งมั่นที่

จะเอาชนะอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการเป็นผู้ประกอบการ ตั้งแต่การสร้างแนวคิดไปจนถึง การวางแผนและดำเนินการธุรกิจ ผู้ที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้า จะมีความมุ่งมั่นในการ แสวงหาโอกาสทางธุรกิจ การพัฒนาทักษะที่จำเป็น และดำเนินการตามขั้นตอนไปสู่เป้าหมาย ซึ่ง เพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพอิสระและความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ (Carsrud & Brännback, 2011; Vamvaka et al., 2020)

3. การยอมรับความเสี่ยง หมายถึง ความเต็มใจที่จะรับความเสี่ยง แสดงถึงการ ปรับตัวของบุคคลต่อความไม่แน่นอน ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้ประกอบการ ความสามารถในการรับความเสี่ยงนี้หมายถึง การยอมรับของบุคคลที่จะเผชิญกับความไม่แน่นอน และความสูญเสียทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากการเริ่มต้นและดำเนินธุรกิจ Fitzsimmons and Douglas (2011) กล่าวให้เห็นว่าบุคคลที่ยอมรับความเสี่ยงมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ประกอบการ มากกว่า เนื่องจากมีความพร้อมที่จะรับมือกับความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นจากการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ ความเต็มใจนี้ทำให้ผู้ประกอบการกล้าตัดสินใจในสิ่งที่คนอื่นอาจหลีกเลี่ยง เช่น การลงทุนเงินทุน ส่วนตัว การลาออกจากงานประจำ หรือการเข้าสู่ตลาดที่มีการแข่งขันสูงหรือตลาดใหม่ที่ยังไม่มี การทดสอบ บุคคลที่ยอมรับความเสี่ยงมักมองความไม่แน่นอนเป็นโอกาสมากกว่าอุปสรรค จึงมี แนวโน้มที่จะลงมือเริ่มต้นธุรกิจแม้จะมีความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ ความพร้อมในการ เผชิญกับอุปสรรคหรือความล้มเหลวยังช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวได้ตามสถานการณ์ ซึ่งเป็น ความสามารถที่จำเป็นในสภาพแวดล้อมของการเป็นผู้ประกอบการที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (Fitzsimmons & Douglas, 2011)

4. ความต้องการความสำเร็จ หมายถึง การที่บุคคลมีความต้องการ ความสำเร็จสูงจึงมักตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย มุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ และประสบความสำเร็จใน สถานการณ์ที่ต้องมีความรับผิดชอบส่วนบุคคลและรับมือกับความเสี่ยง การศึกษาเชิงประจักษ์ พบว่าความต้องการประสบความสำเร็จมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่สูงขึ้นในการเป็น ผู้ประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่ได้คะแนนสูงใน N-Ach (Need for Achievement) มักจะ แสดงความมุ่งมั่นมากขึ้นในการเริ่มต้นและรักษาธุรกิจใหม่ไว้ เนื่องจากมีแรงจูงใจภายในต่อการ บรรลุและประสบความสำเร็จในงานที่ทำท้าทาย ซึ่งแรงผลักดันนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเอาชนะ อุปสรรคและความไม่แน่นอนที่มาพร้อมกับการเป็นผู้ประกอบการ บุคคลที่มี N-Ach สูงมักจะ แสวงหาแนวคิดที่ไม่เหมือนใครและอดทนต่อความยากลำบากเพื่อทำให้วิสัยทัศน์ในการเป็น ผู้ประกอบการเป็นจริง แนวทางทางจิตวิทยานี้มีส่วนช่วยในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจอย่าง ต่อเนื่อง แม้ว่าจะเผชิญกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นก็ตาม (Shane et al., 2003)

จากแนวคิดข้างต้นที่กล่าวถึง ตัวบ่งชี้ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ ผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบของความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการเพื่อใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1.ทัศนคติส่วนบุคคล 2.ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ 3.การยอมรับความเสี่ยง 4.ความต้องการความสำเร็จ เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาเรื่องความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะที่มีความสำคัญในยุคที่เทคโนโลยีและสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความคิดสร้างสรรค์ช่วยให้บุคคลสามารถแก้ปัญหาได้ และส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทั้งในระดับบุคคล องค์กร และประเทศ

2.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นแนวคิดที่มีความซับซ้อน ทำให้บุคคลสามารถคิด หรือจินตนาการสิ่งใหม่ไปสู่การสร้างสรรค์หรือเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ (Gabora, 2013)

Amabile (1997) อธิบายว่าความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดที่แปลกใหม่และเหมาะสมในทุกสาขาของกิจกรรมมนุษย์ ตั้งแต่วิทยาศาสตร์ ศิลปะ การศึกษา ธุรกิจ ไปจนถึงชีวิตประจำวัน โดยแนวคิดดังกล่าวต้องมีความใหม่และเหมาะสมกับโอกาสหรือปัญหาที่พบ

Dow (2022) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์นอกจากเกี่ยวข้องกับความแตกต่างแล้ว ยังเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมหรือชุมชนเฉพาะ บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์มักคิดนอกกรอบ สร้างความเชื่อมโยงและนำแนวคิดมาแก้ปัญหาที่มีอยู่ ความคิดสร้างสรรค์มักเกี่ยวข้องกับจินตนาการ ความอยากรู้อยากเห็น และความเต็มใจที่จะเสี่ยงในการสำรวจความเป็นไปได้ใหม่ บุคคลเหล่านี้มักมีลักษณะเปิดกว้าง มีความยืดหยุ่น และเต็มใจทดลองมุมมองและแนวคิดที่แตกต่างเพื่อค้นหาวิธีแก้ปัญหา ดังนั้น ความคิดสร้างสรรค์จึงหมายถึงความสามารถในการสร้างแนวคิดหรือทางออกใหม่ที่เป็นต้นฉบับและมีคุณค่า ไม่ว่าจะแสดงออกผ่านศิลปะ การเขียน การแก้ปัญหา หรือรูปแบบอื่น ๆ (Ji & Chang, 2024)

ในมุมมองของผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการผลิตแนวคิดใหม่ พัฒนาวิธีแก้ปัญหาที่เป็นนวัตกรรม และระบุกลุ่มเป้าหมายที่จำเป็นต้องใช้สินค้าหรือบริการดังกล่าวในการแก้ปัญหา (Nikolopoulou, 2018) ในขณะที่ Dow (2022) มองว่าความคิดสร้างสรรค์คือ ความสามารถในการผลิตแนวคิดหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีประโยชน์ภายในบริบททางสังคม ซึ่งครอบคลุมการผสมผสานระหว่างความแปลกใหม่ ประโยชน์ และบริบททางสังคม

ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นความสามารถในการผลิตแนวคิดที่แปลกใหม่และสร้างสรรค์ (Diawati et al., 2023)

สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ในมุมมองของผู้ประกอบการ คือ ความสามารถในการเปลี่ยนแนวคิดให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ บริการ หรือกระบวนการทางธุรกิจที่จับต้องได้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสม เพื่อสร้างคุณค่าและความได้เปรียบในการแข่งขัน

2.2 ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ต่อผู้ประกอบการ

ความคิดสร้างสรรค์เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนากับนวัตกรรม โดยความคิดสร้างสรรค์เป็นส่วนหนึ่งกับการสร้างความคิดและการนำนวัตกรรมไปสู่การปฏิบัติ (Anghel Blidaru, 2022) นอกจากนี้ ความคิดสร้างสรรค์ยังเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งช่วยให้สามารถสร้างแนวทางธุรกิจที่มีเอกลักษณ์ แตกต่างจากคู่แข่ง และพัฒนากลยุทธ์เชิงนวัตกรรมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ (Li et al., 2022) บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ในระดับสูงมักมีความสามารถในการมองเห็นโอกาสทางการตลาดใหม่ ๆ ที่ยังไม่ได้ได้รับการพัฒนา สามารถคิดค้นผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ วางกลยุทธ์ทางการตลาด และสร้างแนวคิดเชิงผู้ประกอบการได้ (Ausat et al., 2023; Williams et al., 2021) การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เกิดขึ้นได้จากการรับรู้โอกาสใหม่ ๆ หรือการเผชิญอุปสรรค ซึ่งช่วยเสริมทักษะการคิดแก้ปัญหา และการสร้างสรรค์ผลงาน (Anderson et al., 2014) อีกทั้งในบริบททางธุรกิจ ความคิดสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่โดดเด่น ช่วยสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง และเพิ่มคุณค่าให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Schulze et al., 2022)

ดังนั้น ความคิดสร้างสรรค์จึงมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ ความสามารถในการคิดอย่างสร้างสรรค์ช่วยให้บุคคลมองเห็นศักยภาพทางธุรกิจในมุมมองที่กว้างขึ้น และลงมือทำให้แนวคิดกลายเป็นจริง นอกจากนี้ ความคิดสร้างสรรค์ยังทำให้ผู้ประกอบการสามารถเผชิญและเอาชนะความท้าทาย รวมถึงพัฒนาวิธีการแก้ปัญหาที่แปลกใหม่ในการดำเนินธุรกิจ

2.3 องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

Torrance (1987) ได้นำแนวคิดทฤษฎีทางปัญญาของ Guilford (1967) มาพัฒนาต่อยอดเป็นแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ Torrance Tests of Creative Thinking (TTCT) ซึ่งใช้ประเมินความสามารถในการคิดแบบแตกแขนง (Divergent Thinking) ตามแนวคิดของ Guilford (1967) และ Gardner (1983) ที่เสนอทฤษฎี Multiple Intelligences ซึ่งขยายขอบเขตของ

ความคิดสร้างสรรค์ให้ครอบคลุมปัญญาหลายด้าน เช่น ภาษา ดนตรี และการเคลื่อนไหวร่างกาย ทั้ง Torrance และ Gardner เห็นว่าความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ได้แก่ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ

ความคิดริเริ่ม

ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความสามารถในการสร้างแนวคิดใหม่ที่ไม่ซ้ำใคร ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญที่ทำให้ความคิดสร้างสรรค์แตกต่างจากการแก้ปัญหาแบบเดิม ความคิดริเริ่ม หรือที่เรียกว่า Wild Idea เป็นแนวคิดที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม อาจเกิดจากการดัดแปลงหรือประยุกต์ความรู้เดิมให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีคุณค่า เป็นความคิดที่มีความแปลกใหม่ แตกต่างจากแนวคิดที่มีอยู่เดิม และอาจไม่เคยมีผู้ใดนำเสนอมาก่อน ทั้งนี้ ความคิดริเริ่มมักเกิดจากความกล้าคิด กล้าทดลอง และความพร้อมที่จะทดสอบแนวคิดของตนเอง (Runco & Jaeger, 2012)

ความคิดคล่องแคล่ว

ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ความสามารถในการคิดหาคำตอบได้อย่างรวดเร็วและสร้างความคิดได้จำนวนมากภายในเวลาที่จำกัด Torrance (1987) อธิบายว่า ความคิดคล่องแคล่ว คือ ความสามารถในการผลิตแนวคิดจำนวนมากในช่วงเวลาที่กำหนด โดยให้ความสำคัญกับ ปริมาณของความคิดมากกว่าคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Warne et al. (2022) กล่าวว่า เป็นความสามารถในการคิดหรือสร้างแนวคิดได้เป็นจำนวนมากจากสิ่งเร้าที่กำหนด นอกจากนี้ Weiss (2022) ยังกล่าวว่า ความคิดคล่องแคล่ว คือ ความสามารถในการผลิตแนวคิดได้เป็นจำนวนมากภายในเวลาที่จำกัด

องค์ประกอบของความคิดคล่องแคล่ว ประกอบด้วย

1. ความคิดคล่องแคล่วทางด้านถ้อยคำ (Word Fluency) คือ ความสามารถในการใช้ถ้อยคำได้อย่างลื่นไหลและต่อเนื่อง
2. ความคิดคล่องแคล่วทางการโยงสัมพันธ์ (Associational Fluency) คือ ความสามารถในการคิดหาคำที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกันได้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนด
3. ความคิดคล่องแคล่วทางการแสดงออก (Expressional Fluency) คือ ความสามารถในการเรียบเรียงคำให้เป็นวลีหรือประโยคได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งบุคคลที่มีความสามารถด้านนี้สูงมักมีความคิดสร้างสรรค์สูง

4. ความคล่องแคล่วในการคิด (Ideational Fluency) คือ ความสามารถในการคิดสิ่งต่าง ๆ ได้มากที่สุดภายในเวลาที่จำกัด เช่น การระดมความคิดหาประโยชน์ของก้อนอิฐให้ได้มากที่สุดภายใน 5 นาที

ความคิดยืดหยุ่น

ความคิดยืดหยุ่น หมายถึง ความสามารถในการปรับเปลี่ยนวิธีคิดหรือมุมมองเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือปัญหาที่เผชิญ โดยไม่ยึดติดกับแนวทางเดิม ความคิดยืดหยุ่นมีบทบาทสำคัญในการสร้างการคิดแบบกระจาย (Divergent Thinking) ซึ่งช่วยให้บุคคลสามารถเปลี่ยนกรอบความคิดได้อย่างคล่องแคล่ว มองเห็นปัญหาในหลากหลายด้าน และพัฒนาทางออกที่สร้างสรรค์สำหรับสถานการณ์ต่าง ๆ (Runco, 2014)

องค์ประกอบของความคิดยืดหยุ่น ประกอบด้วย

1. ความคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที (Spontaneous Flexibility) คือ ความสามารถในการคิดได้หลายประเภทโดยไม่ยึดติดแนวทางเดียว

2. ความคิดยืดหยุ่นทางการดัดแปลง (Adaptive Flexibility) คือ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนวิธีคิดเพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่ซับซ้อน สามารถคิดหาทางออกที่หลากหลายและไม่ซ้ำเดิม

จะเห็นได้ว่า ความคิดยืดหยุ่นเป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมให้ความคิดคล่องแคล่ว มีความหลากหลายและแตกต่างมากขึ้น ช่วยลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มคุณภาพของแนวคิด ความคิดทั้งสองลักษณะนี้เป็นพื้นฐานสำคัญของ ความคิดสร้างสรรค์ เพราะเมื่อบุคคลสามารถคิดทางเลือกได้หลากหลาย ความคิดยืดหยุ่นจะช่วยพัฒนาแนวคิดเหล่านั้นให้มีคุณค่าและเหมาะสม

ความคิดละเอียดลออ

Kneller (1965) อธิบายว่า ความคิดละเอียดลออ มีจำเป็นในการสร้างผลงานให้มีความแปลกใหม่และโดดเด่นจนประสบความสำเร็จ โดยความคิดสร้างสรรค์ต้องพัฒนาให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมและมีคุณค่าได้จริง ความคิดละเอียดลออจึงหมายถึง ความสามารถในการขยายแนวคิดพื้นฐานให้มีรายละเอียดครบถ้วน รอบด้าน และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มคุณภาพและความน่าเชื่อถือ

ในกระบวนการคิดสร้างสรรค์ ความคิดละเอียดลออมีความสำคัญในการเพิ่มความน่าสนใจของผลงานและเสริมศักยภาพในการแก้ปัญหา ผู้ที่มีทักษะด้านนี้มักสามารถวางแผนออกแบบ และพัฒนาผลงานได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังมีแนวโน้มที่จะทบทวนและปรับปรุงแนวคิดของตนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนานวัตกรรมและการสร้างสรรค์ในหลากหลายสาขา (Furnham, 2015)

สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ความคิดริเริ่ม คือ ความสามารถในการสร้างแนวคิดใหม่ที่แตกต่างและไม่ซ้ำใคร ความคิดคล่องแคล่ว คือ ความสามารถในการคิดหาทางออกได้อย่างรวดเร็วและหลากหลาย ความคิดยืดหยุ่น คือ ความสามารถในการปรับมุมมองและแนวทางให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และความคิดละเอียดลออ คือ ความสามารถในการเพิ่มเติมรายละเอียดให้แนวคิดมีความสมบูรณ์และนำไปใช้ได้จริง

2.4 วิธีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ คือ กระบวนการใช้จินตนาการในการสร้างและเชื่อมโยงแนวคิดใหม่เพื่อสำรวจความเป็นไปได้ที่แตกต่างจากเดิม โดยใช้ความสามารถในการจินตนาการถึงสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นในขณะนั้น สถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาสามารถส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้ผ่านวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

เครื่องมือพัฒนานวัตกรรม

การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) เป็นกระบวนการแก้ปัญหาที่ให้ความสำคัญกับผู้ใช้งานเป็นศูนย์กลาง มุ่งเน้นการทำความเข้าใจความต้องการของผู้ใช้ การตั้งคำถามต่อสมมติฐานเดิม และการกำหนดปัญหาเพื่อค้นหาวิธีแก้ไขใหม่ แนวคิดนี้มีต้นกำเนิดจากสาขาการออกแบบ (Brown, 2008) และต่อมาได้พัฒนาเป็นแนวทางแบบสหวิทยาการที่ผสมผสานความรู้จากหลายสาขา เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงกลยุทธ์ ความยืดหยุ่น และการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ปัจจุบันแนวคิดนี้ถูกนำไปใช้ในหลายสาขา เช่น ธุรกิจ การศึกษา และเทคโนโลยี (Cross, 2024)

การคิดเชิงออกแบบประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ความเข้าใจ (Empathize) ขั้นตอนแรกเน้นการทำความเข้าใจผู้ใช้และความต้องการของผู้ใช้อย่างลึกซึ้ง ทั้งในด้านปัญหา ความรู้สึก และสิ่งที่ผู้ใช้คาดหวัง วิธีการที่ใช้ เช่น การสัมภาษณ์ การฟังอย่างตั้งใจ และการสังเกตสภาพแวดล้อมของผู้ใช้ การเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้ใช้มีความสำคัญ เพราะช่วยให้ผู้ออกแบบเข้าใจปัญหาที่แท้จริง (Pain Point) และสามารถพัฒนาแนวทางหรือนวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการได้ตรงจุด (Brown, 2008; Kelley & Kelley, 2013)

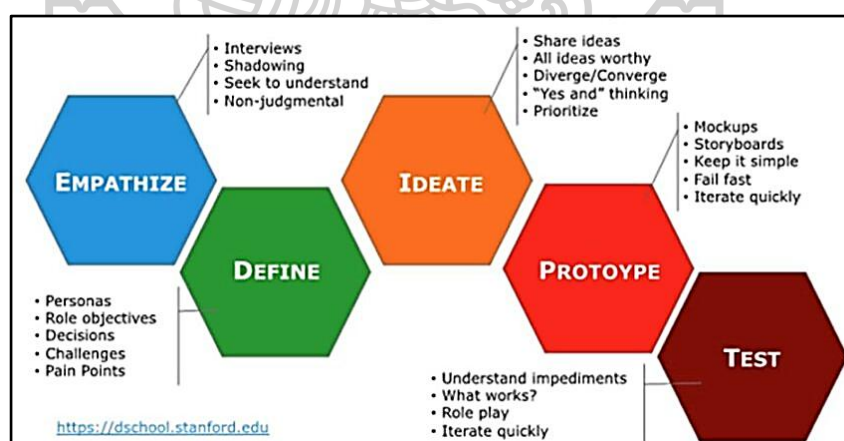
2. กำหนดปัญหา (Define) เมื่อได้ข้อมูลเชิงลึกจากขั้นตอนแรก ผู้ออกแบบจะสรุปและกำหนดขอบเขตของปัญหาให้ชัดเจน เพื่ระบุประเด็นหลักที่ต้องแก้ไข โดยกำหนดโจทย์ปัญหาซึ่งเรียกว่า (Point of View : POV) ขั้นตอนนี้มีความสำคัญเพราะเป็นพื้นฐานของกระบวนการ

ออกแบบทั้งหมด การกำหนดปัญหาที่ชัดเจนช่วยให้การพัฒนาแนวคิดและการออกแบบมุ่งไปในทิศทางที่ถูกต้อง (IDEO, 2015; Martin, 2009)

3. การระดมความคิด (Ideate) ในขั้นตอนนี้ ผู้ออกแบบหรือทีมงานจะเสนอแนวคิดจำนวนมากโดยไม่จำกัดหรือวิพากษ์ เพื่อเปิดโอกาสให้เกิดการคิดอย่างอิสระและสร้างสรรค์ เทคนิคที่นิยมใช้ได้แก่ การระดมสมอง การวาดภาพ และการทำแผนที่ความคิด เป้าหมายคือการสร้างแนวคิดที่หลากหลาย จากนั้นจึงคัดเลือกแนวทางที่เหมาะสมไปพัฒนาต่อยอดเป็นนวัตกรรมหรือแนวทางแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ (Cross, 2011; Kelley & Kelley, 2013)

4. ต้นแบบ (Prototype) เป็นการนำแนวคิดที่คัดเลือกมาสร้างเป็นแบบจำลองเพื่อทดสอบแนวทางในทางปฏิบัติ ต้นแบบอาจอยู่ในรูปของภาพร่าง แบบจำลอง หรือสื่อจำลองอื่น ๆ เพื่อช่วยให้มองเห็นแนวคิดได้ชัดเจนขึ้น ต้นแบบไม่ได้เป็นผลงานสุดท้าย แต่เป็นเครื่องมือช่วยทดลองปรับปรุง และพัฒนาแนวคิดให้เหมาะสมก่อนการนำไปใช้จริง (Brown, 2008; Dam & Siang, 2020)

5. การทดสอบ (Test) เป็นขั้นตอนการทดลองใช้งานต้นแบบกับผู้ใช้จริง เพื่อรับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับประสิทธิภาพและความเหมาะสมของแนวทางที่ออกแบบ การทดสอบเป็นกระบวนการแบบวนซ้ำ โดยข้อมูลที่ได้รับจะถูกนำไปปรับปรุงในขั้นตอนก่อนหน้า เช่น การสร้างแนวคิดหรือต้นแบบ เพื่อให้แนวคิดหรือต้นแบบตอบโจทย์ผู้ใช้อย่างมากที่สุด (IDEO, 2015; Dam & Siang, 2020)

ภาพที่ 2 Stanford d.school Design Thinking Process

ที่มา : (Schmarzo, 2017)

2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

ความคิดสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการ โดยเป็นความสามารถในการคิดและสร้างแนวทางใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในธุรกิจ (Diawati et al., 2023) การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ ตระหนักถึงโอกาสใหม่ ๆ และสามารถเผชิญอุปสรรคได้ (Anderson et al., 2014) นอกจากนี้ ความคิดสร้างสรรค์ยังทำให้ผู้ประกอบการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการที่โดดเด่นแตกต่างจากคู่แข่ง และสร้างประโยชน์ให้กับผู้บริโภค (Schulze et al., 2022) บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงมักมองเห็นโอกาสใหม่ ๆ และสามารถสร้างแนวคิดธุรกิจที่มีนวัตกรรมได้ (Williams et al., 2021) ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Zhao and Seibert (2006) ที่พบว่าความคิดสร้างสรรค์ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน

Zampetakis et al. (2011) พบว่า บุคคลที่มองว่าตนเองมีความคิดสร้างสรรค์มีแนวโน้มเข้าร่วมกิจกรรมทางผู้ประกอบการมากกว่า การรับรู้ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ส่งเสริมแนวทางเชิงรุกในการเริ่มต้นธุรกิจ ขณะที่ Biraglia and Kadile (2017) อธิบายว่าความคิดสร้างสรรค์ทำให้ผู้ประกอบการมองเห็นและใช้ประโยชน์จากโอกาสทางธุรกิจ และเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความตั้งใจในการเริ่มต้นธุรกิจใหม่

การบูรณาการความคิดสร้างสรรค์เข้ากับกระบวนการคิดเชิงเหตุผลมีความสำคัญต่อการพัฒนาแนวคิดนวัตกรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานของความริเริ่มทางธุรกิจ ความคิดสร้างสรรค์ทำให้ผู้ประกอบการสามารถแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ จึงถือเป็นรากฐานสำคัญของกระบวนการเป็นผู้ประกอบการที่นำไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจ

สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ และเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเกิดความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการในอนาคต จึงมีการเสนอสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความคิดสร้างสรรค์ส่งผลในทางบวกต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

3. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง

การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นแนวคิดสำคัญทางจิตวิทยาและการพัฒนาตนเอง บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะสามารถจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมั่นใจ มีโอกาสบรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จในชีวิตมากขึ้น

3.1 ความหมายการรับรู้ความสามารถของตนเอง

การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) เป็นแนวคิดสำคัญในทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมปัญญา (Social Cognitive Theory) ที่เสนอโดย Bandura (1989) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลต่อความสามารถของตนเองในการจัดการกับสถานการณ์ที่เผชิญ และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการแสดงพฤติกรรมของบุคคล

Ali et al. (2024) อธิบายว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง คือ ความเชื่อมั่นว่าตนสามารถทำภารกิจหรือหน้าที่ต่าง ๆ ได้สำเร็จ บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมองหาโอกาสแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล และหลีกเลี่ยงความคิดเชิงลบ การรับรู้ความสามารถในระดับสูงจะทำให้บุคคลมีความอดทน รอบคอบ และควบคุมตนเองได้ดี ส่งผลให้สามารถทำงานและใช้ชีวิตได้ดี

Usher และ Morris (2023) อธิบายไว้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง ความเชื่อของบุคคลว่าตนสามารถจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในอนาคตได้ ความเชื่อนี้มีผลต่อวิธีที่บุคคลรับมือกับอุปสรรคในด้านการเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิต โดยผู้ที่มั่นใจในความสามารถของตนเองมักประสบความสำเร็จมากกว่า ส่วนผู้ที่ไม่มั่นใจในศักยภาพของตนมักเผชิญกับความล้มเหลวมากกว่า

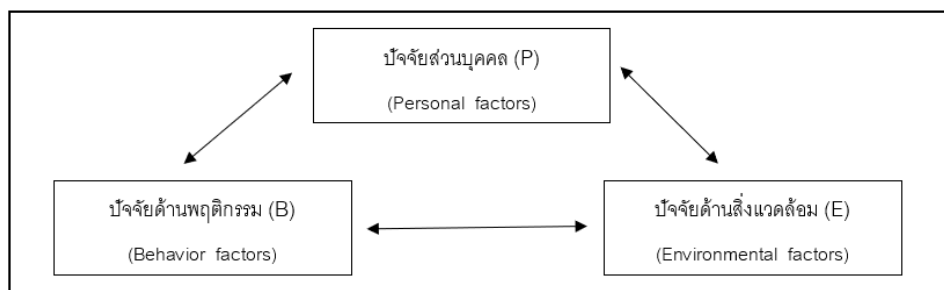
ปราณี ใจบุญ (2561) กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง ความเชื่อของบุคคล ที่มีต่อความสามารถในการกระทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตามสถานการณ์หรือเหตุการณ์นั้น ๆ ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองนี้มีผลต่อการเลือกกระทำและความพยายามในการกระทำของบุคคล

สรุปได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง ความเชื่อของบุคคลว่าตนสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จ การรับรู้นี้มีผลต่อการตัดสินใจและการกระทำของบุคคล ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองมักมีความอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และสามารถจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

3.2 แนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

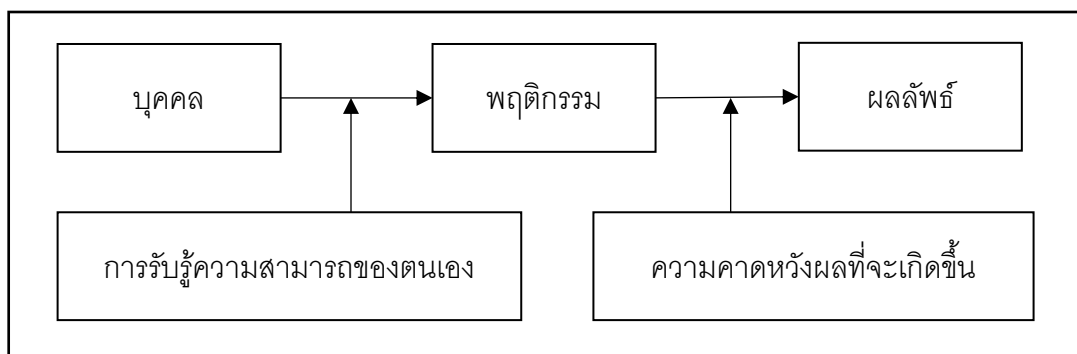
การรับรู้ความสามารถของตนเองมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Theory) ของ Bandura (1977) ซึ่งอธิบายว่าการเรียนรู้ของบุคคลเกิดจากความสัมพันธ์กันของปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล (Personal Factors) เช่น ความรู้ ความคิด ทศนคติ ความคาดหวัง และการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งได้รับอิทธิพลจากพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านพฤติกรรม (Behavioral Factors) เกี่ยวข้องกับการฝึกฝนทักษะ และการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งได้รับผลมาจากบุคคลและสิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Factors) ได้แก่ บรรทัดฐาน ค่านิยม และโอกาสทางสังคม ตลอดจน

บุคคลรอบข้าง ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมและการเรียนรู้ของบุคคล ซึ่งทั้งสามปัจจัยนี้มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อกันอย่างต่อเนื่อง ทำให้การเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของบุคคล

ภาพที่ 3 โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมปัจจัยส่วนบุคคลและอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม
ที่มา : (Bandura, 1997)

การที่ทั้ง 3 ปัจจัย ส่งผลต่อกันไม่ได้หมายความว่าทั้งหมดจะมีอิทธิพลเท่ากัน บางปัจจัยอาจมีผลมากกว่าปัจจัยอื่น และอิทธิพลเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกันทันที แต่ต้องใช้เวลาในการส่งผลต่อกัน Bandura เชื่อว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีผลโดยตรงต่อการกระทำของบุคคล คนสองคนอาจมีความสามารถใกล้เคียงกัน แต่แสดงผลงานต่างกัน หากมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับที่ต่างกัน สำหรับบุคคลคนเดียวกัน หากการรับรู้ความสามารถของตนเองเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ พฤติกรรมที่แสดงออกก็อาจแตกต่างกันด้วย Bandura อธิบายว่า ความสามารถของคนสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบท และผลลัพธ์ของการกระทำขึ้นอยู่กับ การรับรู้ความสามารถของตนในขณะนั้น กล่าวคือหากบุคคลเชื่อว่าตนสามารถทำอะไรได้ ก็จะมีกำลังใจทำ มีความพยายาม อดทนต่ออุปสรรค และมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จมากกว่า

ภาพที่ 4 โครงสร้างของพฤติกรรมระหว่างการรับรู้ความสามารถตนเองและความคาดหวังผลลัพธ์
ที่มา : (Bandura, 1997)

จากภาพแสดงการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Perceived Self-Efficacy) ความคาดหวังในผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น (Outcome Expectation) แสดงให้เห็นถึงความแตกต่าง ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น

1. การรับรู้ความสามารถตนเอง (Self-Efficacy) หมายถึง การประเมินความสามารถของตนเองว่าสามารถทำงานในระดับใด หรือเป็นความเชื่อของบุคคลต่อความสามารถของตนในการทำงานหรือจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ ความเชื่อนี้มีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิต และขึ้นอยู่กับความรู้สึก ความคิด แรงจูงใจ และพฤติกรรมของแต่ละคน

2. ความคาดหวังในผลลัพธ์ของการปฏิบัติ (Outcome Expectation) หมายถึง ความเชื่อของบุคคลต่อผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากพฤติกรรมที่กระทำ ซึ่งสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการรับรู้ความสามารถตนเอง การตัดสินใจลงมือทำสิ่งใดมักขึ้นอยู่กับทั้งความเชื่อว่าตนสามารถทำได้ และความคาดหวังต่อผลที่จะได้รับ ทั้งสองปัจจัยนี้ส่งผลต่อกัน โดยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะมีผลต่อการประเมินและการตัดสินใจในอนาคต อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไป การรับรู้ความสามารถของตนเองมักเป็นตัวบ่งชี้พฤติกรรมได้แม่นยำกว่าความคาดหวังต่อผลลัพธ์ของการกระทำ

3.3 องค์ประกอบของการรับรู้ความสามารถของตนเอง

จากแนวคิดของ Bandura (1997), Astiana et al. (2022) และ Usher & Morris (2023) การรับรู้ความสามารถของตนเองประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1. ระดับหรือขนาดของความยากง่าย คือ การรับรู้ของบุคคลต่อความสามารถของตนในการทำพฤติกรรมหรือภารกิจที่มีระดับความยากต่างกัน ซึ่งอาจแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล หรือแม้แต่ในบุคคลเดียวกันเมื่อเผชิญกับงานที่มีความซับซ้อนไม่เท่ากัน

2. ความเข้มแข็งหรือความมั่นใจของบุคคล คือ ความมั่นใจที่บุคคลมีต่อความสามารถของตนในการทำงานให้สำเร็จในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน หากบุคคลมีความมั่นใจสูง จะมีความพยายามและอดทนแม้ต้องเจอกับอุปสรรค แต่หากขาดความมั่นใจ เมื่อพบกับความล้มเหลวก็อาจลดการรับรู้ความสามารถของตนเองลง

3. การประยุกต์ความสามารถ คือ ความสามารถของบุคคลในการนำการรับรู้ความสามารถของตนเองจากสถานการณ์หนึ่งไปปรับใช้กับสถานการณ์อื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน ซึ่งทำได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับลักษณะของสถานการณ์และประสบการณ์ของบุคคล

สรุปได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ระดับความยากง่าย คือความสามารถของบุคคลในการรับมือกับภารกิจที่มีความท้าทายแตกต่างกัน ความมั่นใจ คือ ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่ช่วยให้บุคคลมีความพยายาม อดทน

และการประยุกต์ความสามารถ คือ ความสามารถในการนำทักษะหรือประสบการณ์จากสถานการณ์หนึ่งไปปรับใช้กับสถานการณ์อื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน องค์ประกอบทั้งสามนี้มีความสัมพันธ์กันและมีความสำคัญในการทำความเข้าใจพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3.4 การพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง

Bandura (1997) ได้เสนอวิธีการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง 4 วิธี ดังนี้

1. ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery Experience) เป็นวิธีที่ส่งผลมากที่สุดในการเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเอง เพราะเป็นประสบการณ์ตรงจากการลงมือทำจริง การประสบความสำเร็จในงานหรือกิจกรรมใด ๆ จะช่วยเพิ่มความมั่นใจและทำให้บุคคลเชื่อว่าตนมีความสามารถในการทำสิ่งนั้นได้ ในทางกลับกัน หากบุคคลล้มเหลวซ้ำ ๆ โดยไม่ได้รับการฝึกฝนหรือสนับสนุนที่เหมาะสม อาจทำให้ความเชื่อมั่นในตนเองลดลงได้

2. การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น (Vicarious Experience) การสังเกตและเรียนรู้จากแบบอย่าง (Model) ที่แสดงให้เห็นถึงการประสบความสำเร็จ ซึ่งช่วยให้ผู้สังเกตเกิดความเชื่อว่าตนเองก็สามารถทำได้เช่นเดียวกัน ตัวแบบแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- ตัวแบบที่มีชีวิต (Live Model) ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน หรือบุคคลที่ผู้สังเกตสามารถพบปะได้จริง การเลือกตัวแบบต้องระมัดระวัง เพื่อหลีกเลี่ยงการเรียนรู้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

- ตัวแบบสัญลักษณ์ (Symbol Model) ตัวละครในภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์ หนังสือ หรือการ์ตูน ซึ่งช่วยเน้นให้เห็นพฤติกรรมที่ถูกต้องและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น สามารถนำไปใช้ได้ทั้งรายบุคคลและกลุ่ม และทำซ้ำได้หลายครั้ง

3. การให้กำลังใจหรือการชักจูงด้วยคำพูด (Verbal Persuasion) การพูดให้กำลังใจหรือการยืนยันว่าบุคคลมีความสามารถที่จะทำสิ่งใดสำเร็จได้ วิธีนี้ทำได้ง่ายและนิยมใช้กันทั่วไป อย่างไรก็ตาม Bandura แนะนำว่าควรใช้ร่วมกับการให้ประสบการณ์ความสำเร็จจริง เพื่อให้เกิดผลในการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง

4. การจัดการทางอารมณ์ (Emotional Arousal) การควบคุมสภาวะทางอารมณ์และร่างกาย เช่น ความวิตกกังวล ความกลัว หรือความเครียด ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง หากบุคคลอยู่ในภาวะตึงเครียดหรือกังวลมากเกินไป จะลดความมั่นใจและประสิทธิผลในการทำงาน หากสามารถควบคุมอารมณ์ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม จะช่วยเพิ่มความมั่นใจและคาดหวังต่อความสำเร็จได้มากขึ้น

3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับความคิดสร้างสรรค์และความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับสูงมักมีความมั่นใจ กระตือรือร้น และพร้อมเผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ มีแรงผลักดันในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ไม่กลัวความล้มเหลว และกล้าแสดงออก ซึ่งลักษณะเหล่านี้ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ หากบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ มักมีความกลัว วิตกกังวล และหลีกเลี่ยงการตัดสินใจ ส่งผลให้ขาดความคิดสร้างสรรค์ (Chen & Cheng, 2023) การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสำคัญในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนที่เชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งมักกล้าคิดนอกกรอบและมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหา (Wardani et al., 2023) สอดคล้องกับ Liu et al. (2019) ที่พบว่า นักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง จะมีความมั่นใจในการจัดการปัญหาที่ยากขึ้น มีทัศนคติเชิงบวก และพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาทางสังคมได้ดียิ่งขึ้น

Alhadihaq et al. (2024) อธิบายเพิ่มเติมว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากบุคคลที่ตระหนักในศักยภาพของตนเองจะวิเคราะห์กระบวนการคิดของตนได้ดีกว่า ทำให้สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ในอดีตกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงมีเป้าหมายที่เหมาะสมกับตนเอง และมีแรงจูงใจในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

นอกจากนี้ การรับรู้ความสามารถของตนเองยังส่งผลเชิงบวกต่อ ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ งานวิจัยของ Amani et al. (2024) พบว่า บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองจะมีความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนที่เชื่อว่าตนมีศักยภาพในการทำธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Nursyirwan et al. (2022) ที่ระบุว่า บุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนเองสูงมักผลักดันให้ตนเองเข้าร่วมกิจกรรมทางธุรกิจ และมีแนวโน้มเริ่มต้นกิจการใหม่ได้มากกว่า นอกจากนี้ Doanh และ Trang (2019) ยังยืนยันว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

สรุปได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความคิดสร้างสรรค์ และความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง มักมีแรงจูงใจในการคิดและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ กล้าตัดสินใจลงมือทำ และสามารถรับมือกับอุปสรรคได้อย่างเหมาะสม ซึ่งส่งผลให้มีโอกาสประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจและเสนอสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 2 การรับรู้ความสามารถของตนเองส่งผลในทางบวกต่อความคิดสร้างสรรค์
สมมติฐานที่ 3 การรับรู้ความสามารถของตนเองส่งผลในทางบวกต่อความตั้งใจในการ
เป็นผู้ประกอบการ

4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ผู้สอนสร้างสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ
เรียนรู้ ผ่านการออกแบบกิจกรรมที่เป็นระบบ ซึ่งในหัวข้อนี้จะนำเสนอ ความหมายและ
องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

4.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้

Biggs (2011) ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ผู้สอนออกแบบ
และจัดการการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และสามารถนำ
ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้ โดยให้ความสำคัญกับการออกแบบกิจกรรมที่
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และการประเมินผล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมี
ความหมาย

García-Jiménez et al. (2024) ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มี
ระบบในการวางแผน จัดระเบียบ และดำเนินการเรียนการสอน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนของผู้เรียน โดยใช้กลยุทธ์และเครื่องมือที่หลากหลายในการส่งเสริมการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่มีวางแผนอย่างเป็นระบบตั้งแต่
เป้าหมาย กิจกรรม การดำเนินการ และการวัดผล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการจัดการ
เรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางบนพื้นฐานแนวคิดที่ให้ผู้เรียน เรียนรู้
จากการลงมือปฏิบัติ มีอิสระในการนำทางความคิดไปสู่การลงมือปฏิบัติ นำไปสู่การสร้างองค์
ความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นกระบวนการทางความคิด หรือ กระบวนการทางสมอง โดยผู้เรียนเป็นผู้สร้าง
ความรู้จากตนเองด้วยความกระตือรือร้น

4.2 ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Felder and Brent (2009) เสนอความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active
Learning) ประกอบด้วยกิจกรรมสั้น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาเรียน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเดี่ยวหรือกลุ่ม
ซึ่งผู้เรียนทุกคนในชั้นเรียนต้องได้ทำสลับกับการที่ผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้

ประมวลการตอบสนองของตนเองที่มีต่อกิจกรรมนั้น พร้อมกับนำเสนอข้อมูลใหม่ ให้ผู้เรียนไปด้วยเป็นระยะ ๆ

Nguyen et al. (2021) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุกเป็นรูปแบบการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการโต้ตอบและการสื่อสารภายในชั้นเรียน แตกต่างจากการสอนแบบบรรยายที่ผู้เรียนเป็นผู้รับข้อมูลเพียงฝ่ายเดียว การเรียนรู้เชิงรุกมักใช้กิจกรรม เช่น การแก้ปัญหา การอภิปรายกลุ่ม การทดลองปฏิบัติ หรือกิจกรรมที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน โดยผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการความสะอาด วางแผน และจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาและเป้าหมายของหลักสูตร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ให้ความหมายว่า การเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน จากการปฏิบัติจริงและการสร้างปฏิสัมพันธ์กับครู โดยครูมีบทบาทเป็นผู้ให้คำปรึกษา โค้ช และพี่เลี้ยง คอยกระตุ้น แนะนำ และจัดหาวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง รวมถึงพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกหมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การแก้ปัญหา การอภิปราย การทดลอง และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการความสะอาด ให้คำแนะนำ และสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ และความสามารถที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

4.3 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาตามแนวคิดของ González-Pérez and Ramírez-Montoya (2022) และ Halawa et al. (2024) ได้จำแนก องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. วัตถุประสงค์การเรียนรู้ หมายถึง เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน เพื่อระบุสิ่งที่ผู้เรียนควรรู้ เข้าใจ หรือสามารถทำได้เมื่อสิ้นสุดบทเรียน วัตถุประสงค์ช่วยชี้แนวทางในการจัดการเรียนการสอน และทำให้ผู้สอนสามารถวางแผนการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบและครอบคลุมเนื้อหาที่จำเป็น

2. กลยุทธ์การเรียนรู้ หมายถึง เทคนิคหรือวิธีการที่ผู้สอนใช้ในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์อาจแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของบทเรียนและความ

ต้องการของผู้เรียน เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน หรือการเรียนรู้แบบโครงงาน

3. สื่อการเรียนรู้ หมายถึง ทรัพยากรหรือเครื่องมือที่ใช้สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ลึกซึ้งและเข้าถึงประสบการณ์การเรียนรู้มากขึ้น ตัวอย่างเช่น วีดีโอ ภาพยนตร์ โปรแกรมออนไลน์ หรือสื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ ที่ช่วยเสริมการสอน

4. การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการตรวจสอบและวัดผลความเข้าใจของผู้เรียน รวมถึงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ เพื่อประเมินว่าผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด การประเมินอาจอยู่ในรูปแบบของแบบทดสอบ แบบวัดความรู้ หรือแบบประเมินความพึงพอใจ เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่เป็นเป้าหมายของการสอน กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เป็นแนวทางในการถ่ายทอดความรู้ สื่อการเรียนรู้ที่ช่วยเสริมความเข้าใจให้ผู้เรียน และการประเมินผลการเรียนรู้ที่ใช้วัดความเข้าใจและความก้าวหน้าของผู้เรียน องค์ประกอบเหล่านี้ถูกนำมาศึกษาเพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาตัวแบบการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

4.4 รูปแบบของการจัดการเรียนรู้

1. รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)

การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนามาจากแนวคิดการสอนในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 ซึ่งเน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน หรือที่เรียกว่า การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) แนวทางนี้มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น โดยใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

แนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ (2562) การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน หมายถึง การนำกิจกรรมมาเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เพื่อฝึกฝนและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติจริง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการคิด วิเคราะห์ และประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและตื่นตัวทางความคิด โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่เกิดจากการลงมือปฏิบัติของผู้เรียน มากกว่าการรับฟัง

หรือการท่องจำเพียงอย่างเดียว แนวทางนี้เป็นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทั้งในและนอกห้องเรียน ผลการเรียนรู้จากรูปแบบนี้มีความใกล้เคียงกับรูปแบบอื่น แต่ให้ผลดีกว่าในด้านการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการเขียน อีกทั้งผู้เรียนมักมีความพึงพอใจกับการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานมากกว่าการเรียนรู้แบบตั้งรับ (Passive Learning) เนื่องจากได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ด้วยการอ่าน การเขียน การคิด การอภิปราย และการแก้ปัญหา ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและรู้จักรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง นอกจากนี้ การเรียนรู้รูปแบบนี้ยังสอดคล้องกับลำดับขั้นการเรียนรู้ของ Bloom (Bloom's Taxonomy) ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) และจิตพิสัย (Affective Domain) ซึ่งช่วยพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน

ประเภทของกิจกรรมในการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานมีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย การเลือกใช้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ รวมถึงสิ่งที่ต้องการพัฒนาในตัวผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) โดยสามารถจำแนกกิจกรรมออกเป็น 3 ประเภทหลักได้แก่

1. กิจกรรมเชิงสำรวจ เสาะหา ค้นคว้า (Exploratory Activities) เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้รวบรวมและสังสมความรู้ ความคิดรวบยอด และทักษะพื้นฐาน ด้วยการสำรวจ ค้นคว้า หรือสืบค้นข้อมูล เพื่อสร้างความเข้าใจและเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ในขั้นต่อไป
2. กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ (Constructive Activities) เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อสังสมประสบการณ์และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้วยการคิดริเริ่ม การออกแบบ การทดลอง หรือการทำงานที่เน้นความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม
3. กิจกรรมเชิงการแสดงออก (Expressional Activities) เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้แสดงผลงานหรือแนวคิดของตนเองต่อผู้อื่น เช่น การนำเสนอ การอภิปราย การจัดนิทรรศการ หรือการสื่อสารผลงานในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสะท้อนผลลัพธ์ของการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ที่นิยมใช้จัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

การอภิปรายในชั้นเรียน (Class Discussion) ที่ใช้ได้ทั้งในห้องเรียนปกติ และการอภิปรายออนไลน์ การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) กิจกรรมคิด-จับคู่-แลกเปลี่ยน (Think-Pair-Share) เซลล์การเรียนรู้ (Learning Cell) การฝึกเขียนข้อความสั้น ๆ (One-Minute Paper) การโต้เถียง (Debate) การแสดงบทบาทสมมติ (Role Play) การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์ (Situational Learning) การเรียนแบบกลุ่มร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Learning Group)

ปฏิกิริยาจากการชมวิดีโอ (Reaction to a Video) เกมในชั้นเรียน (Game) แกลเลอรี วอล์ค (Gallery Walk) การเรียนรู้โดยการสอน (Learning by Teaching)

แนวทางนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Bonwell and Eison (1991) ที่กล่าวว่า เทคนิคการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเหล่านี้ช่วยส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางความคิด การสื่อสาร และการสะท้อนผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

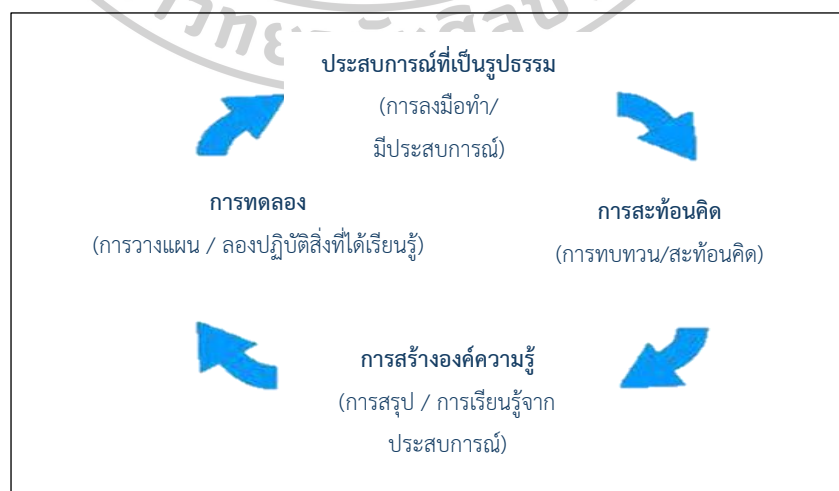
2. รูปแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)

การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) หรือการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจจากการลงมือปฏิบัติและการมีประสบการณ์ตรง โดยประสบการณ์นั้นจะถูกนำมาสะท้อน คิดวิเคราะห์ และสรุปเป็นแนวคิดหรือหลักการ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

การเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมโดยตรงของผู้เรียน ผ่านกิจกรรมหรือการลงมือปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจใหม่และต่อยอดองค์ความรู้เดิม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ทั้งระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ซึ่งทำให้มีเครือข่ายและมีมุมมองที่กว้างขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์มักใช้รูปแบบการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น การพูด การเขียน การวาดภาพ การแสดงบทบาทสมมติ หรือการนำเสนอด้วยสื่อสร้างสรรค์ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ความรู้ร่วมกัน (Kolb, 1984)

ภาพที่ 5 วงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning Cycles)

ที่มา : (Kolb, 1984)

วงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ขั้นตอนที่เชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ประสบการณ์รูปธรรม การสะท้อนประสบการณ์ การสรุปความคิดรวบยอด และการประยุกต์ใช้ความรู้ การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพควรดำเนินครบทั้ง 4 ขั้นตอน เนื่องจากแต่ละขั้นมีบทบาทส่งเสริมกันและกัน หากผู้เรียนขาดทักษะในบางขั้น เช่น ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น หรือไม่สะท้อนประสบการณ์ที่ได้รับ อาจทำให้การเรียนรู้ไม่สมบูรณ์ ดังนั้น ผู้สอนควรกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาและผ่านกระบวนการเรียนรู้ครบทุกด้าน โดยทั้ง 4 ขั้นตอน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

1. ประสบการณ์รูปธรรม (Concrete Experience) เป็นขั้นตอนแรกของการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์โดยตรงจากการลงมือปฏิบัติจริง เช่น การทดลอง การอ่าน การชม วิดีทัศน์ การสนทนา การทำงานกลุ่ม เกม การแสดงบทบาทสมมติ หรือการนำเสนอผลงาน ขั้นตอนนี้เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการเรียนรู้ เพราะผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในกิจกรรม (Do, Act) และได้สัมผัสกับสถานการณ์จริง

2. การสะท้อนประสบการณ์จากกิจกรรม และอภิปราย (Reflective Observation and Discussion) หรือ Reflect เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนคิดทบทวนและสะท้อนความคิดเห็นของตนเองจากประสบการณ์ที่ได้รับ พร้อมแลกเปลี่ยนมุมมองกับผู้อื่นผ่านการอภิปราย ผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากความคิดเห็นที่หลากหลาย ซึ่งช่วยขยายกรอบความคิดและเพิ่มความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ การสะท้อนและอภิปรายยังสร้างความรู้สึกร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าประสบการณ์ของตนมีคุณค่า และส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่ม

3. การสรุปความคิดรวบยอด หลักการ องค์ความรู้ (Abstract Conceptualization) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนร่วมกันสรุปแนวคิดและหลักการจากประสบการณ์ที่ได้รับในขั้นก่อนหน้า โดยอาจสรุปเป็นข้อความ แผนภาพมโนทัศน์ (Mind Map) แผนภูมิ หรือกรอบแนวคิด (Framework) ผู้สอนมีบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ ตั้งคำถาม หรือเพิ่มเติมข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้อื่น เช่น เอกสาร วิดีโอ หรือคำอธิบาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ได้

4. การทดลอง/ประยุกต์ใช้ความรู้ (Active Experimentation / Application) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำความรู้หรือแนวคิดที่ได้จากการสรุปไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง เช่น การทำโครงการ การจัดนิทรรศการ การเผยแพร่ข้อมูล การจัดกิจกรรมรณรงค์ หรือการออกแบบนวัตกรรม การประยุกต์ใช้เป็นขั้นตอนสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของความรู้และสามารถนำไปใช้ได้จริง ทั้งยังเป็นการเชื่อมโยงการเรียนรู้กลับสู่ประสบการณ์ใหม่ เพื่อเริ่มวงจรการเรียนรู้ครั้งต่อไป

สรุปได้ว่า วงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ทั้ง 4 ขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง และเกื้อหนุนกัน ผู้เรียนที่ผ่านกระบวนการครบทุกขั้นจะสามารถพัฒนาความเข้าใจเชิงลึก คิดวิเคราะห์ได้อย่างเป็นระบบ และนำความรู้ไปใช้ได้ในชีวิตจริง

4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้กับความคิดสร้างสรรค์และความตั้งใจ เป็นผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม โดยอาศัยทั้งแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ สังคม และส่วนบุคคล การดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการมักเกิดขึ้นจากเครือข่ายความร่วมมือที่เปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และแนวคิดใหม่ ๆ ซึ่งช่วยเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจ หากสามารถสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง จะช่วยพัฒนาแนวคิดเชิงผู้ประกอบการให้เกิดขึ้นได้ตั้งแต่ในสถานศึกษา

ดังที่ Singh and Gibbs (2013) กล่าวว่า ความสำเร็จทางการศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับและการมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ บุคคลที่ได้รับการศึกษามักมีความรู้และทรัพยากรทางความคิดมากกว่า ซึ่งทำให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลเดิมกับข้อมูลใหม่และต่อยอดเป็นแนวคิดนวัตกรรม การเรียนรู้ที่มีคุณภาพจึงเป็นกลไกสำคัญที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชิงสร้างสรรค์ และสามารถมองเห็นโอกาสในการพัฒนาธุรกิจใหม่ ๆ ได้ นอกจากนี้ ทักษะทางปัญญา เช่น การคิดนอกกรอบ การคิดเชิงวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ เป็นทักษะสำคัญที่สนับสนุนการเติบโตของผู้ประกอบการ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ทักษะเหล่านี้ในบริบทที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Chell (2013) ที่ระบุว่า หลักสูตรหรือเวิร์กช็อปที่เน้นการใช้เครื่องมือเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการตัดสินใจทางธุรกิจ จะช่วยส่งเสริมการเติบโตของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะในธุรกิจขนาดเล็ก และยังสอดคล้องกับ Peterman & Kennedy (2003) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้กับความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ พบว่าช่วงเวลาที่คุณคนใช้ในการศึกษาในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างแรงบันดาลใจและการรับรู้แนวทางในอนาคต ระบบการศึกษาจึงถือเป็นพื้นที่สำคัญที่สามารถส่งเสริมและปลูกฝังแนวคิดผู้ประกอบการให้เป็นหนึ่งในทางเลือกของอาชีพที่เป็นไปได้ในอนาคต

แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ แผนปฏิบัติการของสหภาพยุโรป (European Commission, 1999) ที่ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการแนวคิดผู้ประกอบการในระบบการศึกษาตั้งแต่

ระดับประถมศึกษาไปจนถึงมหาวิทยาลัย รวมถึงการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและภาคธุรกิจ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจจริง ซึ่งแนวคิดนี้ได้รับการต่อยอดเพิ่มเติมใน Green Paper on Entrepreneurship (European Commission, 2003) ที่ระบุถึงบทบาทของการศึกษาในการสร้างทัศนคติและจิตสำนึกเชิงผู้ประกอบการในหมู่นักเรียนและนักศึกษา

ในขณะเดียวกัน Boldureanu et al. (2020) พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้านผู้ประกอบการที่มีการนำแบบอย่างของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จมาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ส่งผลเชิงบวกต่อทัศนคติ ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ รวมถึงการพัฒนาทักษะและความสามารถด้านการประกอบธุรกิจของผู้เรียน การได้เรียนรู้จากแบบอย่างที่ประสบความสำเร็จในห้องเรียนช่วยเสริมสร้างความมั่นใจของนักเรียนในการเริ่มต้นธุรกิจของตนเอง และปรับมุมมองเชิงบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการ การเรียนรู้ลักษณะนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) และ ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคม (Social Cognitive Theory) ซึ่งอธิบายว่า บุคคลสามารถพัฒนาแรงจูงใจและความสามารถของตนได้ผ่านการสังเกตและเลียนแบบแบบอย่างที่ประสบความสำเร็จ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้กับความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการและความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัยแนวคิดการจัดการเรียนรู้และเสนอสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 4 การจัดการเรียนรู้ส่งผลในทางบวกต่อความคิดสร้างสรรค์

สมมติฐานที่ 5 การจัดการเรียนรู้ส่งผลในทางบวกต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

5. แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ กล่าวรวมถึงบริบทและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการศึกษ การจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมทั้งด้านกายภาพ และ จิตใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ

5.1 ความหมายของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

Paziura (2023) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นแนวคิดที่หลากหลายซึ่งรวมถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น ห้องเรียน สตูดิโอ หรือห้องปฏิบัติการ สภาพแวดล้อมทางสังคม

วัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อและอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งทั้งหมดมีส่วนช่วยในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในนักเรียน

Wang and Tie (2023) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ว่า หมายถึง บริบททางกายภาพ ทางสังคมและ ทางจิตใจ ที่การเรียนรู้เกิดขึ้นในบริบทของการศึกษา สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีจะมีความสามารถในการเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และการมีส่วนร่วมของนักเรียน

Topolska (2023) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมการศึกษาครอบคลุมองค์ประกอบต่าง ๆ ตั้งแต่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ทรัพยากรพลวัตทางสังคม สภาพบรรยากาศทางอารมณ์ บริบททาง วัฒนธรรม กลยุทธ์การสอน และกรอบนโยบาย แต่ละองค์ประกอบล้วนมีบทบาทสำคัญในการ กำหนดคุณภาพของการเรียนรู้ในห้องเรียนและส่งผลต่อผลลัพธ์ของนักเรียน

ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา และคณะ (2567) กล่าวว่า พื้นที่การเรียนรู้ (Learning Space) หมายถึง สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ทั้งพื้นที่การเรียนรู้ทางกายภาพ พื้นที่การเรียนรู้เสมือนจริง และพื้นที่การเรียนรู้ผสมผสาน ที่สนับสนุนการเข้าถึงการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะของผู้เรียน

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ที่เป็น ส่วนประกอบของการจัดการเรียนรู้ ทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางสังคม ทาง วัฒนธรรม ล้วนมีอิทธิพลในการกำหนดคุณภาพของการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยส่งเสริม ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์

5.2 องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

Topolska (2023); Paziura (2023); Wang and Tie (2023); Makai and Dóry (2023) ได้สรุปองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ 2 องค์ประกอบ ดังนี้

1) สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ หมายถึง สถานที่หรือพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้ที่ นักเรียนสามารถใช้สำหรับการทำงาน ซึ่งรวมถึงห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์หรือ สื่อต่าง ๆ แพลตฟอร์มออนไลน์ที่อำนวยความสะดวกต่อกระบวนการเรียนรู้ โดยห้องเรียนมี อุปกรณ์การเรียนที่เพียงพออย่างหลากหลายและวัสดุที่พร้อมให้นักเรียนสามารถใช้งานได้ โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้เรียนมีความยืดหยุ่นในการจัดหรือปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม มีพื้นที่ให้นักเรียนได้ แสดงผลงาน

2) สภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง บรรยากาศโดยรวมของการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ เชิงบวกระหว่างครูและนักเรียน และ นักเรียนด้วยกันเอง นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการให้

ข้อมูล ย้อนกลับซึ่งกันและกัน กล่าวแสดงความคิดเห็น กล่าวคิด และกล่าวเสนอความคิดใหม่ ๆ ครูมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศเชิงบวกที่ทำให้นักเรียนรู้สึกถึงพื้นที่ปลอดภัย เพิ่มความมั่นใจให้นักเรียนในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

สรุปได้ว่า องค์ประกอบสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ สภาพแวดล้อมทางสังคม ซึ่งเป็นบรรยากาศที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวแสดงออก และสร้างสรรค์ โดยมีครูเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้กับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการและความคิดสร้างสรรค์

สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ หมายถึง บริบททางกายภาพ สังคม และจิตใจ ที่ทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของผู้คน (Kozbelt et al., 2010) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์จะช่วยให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น Richardson and Mishra (2018) กล่าวไว้ว่า บรรยากาศการเรียนรู้สร้างสรรค์ในห้องเรียน ที่ครูให้ความสำคัญกับนักเรียน เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออก และสามารถลองผิดลองถูกได้ในขณะเรียน นักเรียนได้รับการส่งเสริมจากครู ในการพัฒนาทักษะที่หลากหลาย การประเมินสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในห้องเรียนเผยให้เห็นว่านักเรียนมีแนวโน้มที่จะพัฒนาความสามารถและความรู้ทางวิชาชีพต่อไปได้เมื่อเรียนในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ สิ่งนี้ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาคำตอบที่สร้างสรรค์ (Davies et al., 2013) ด้วยเหตุนี้นักเรียนจึงมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้นและประพฤติตัวดีขึ้นในโรงเรียน (Richardson & Mishra, 2018)

Wang and Tie (2023) กล่าวว่า เมื่อนักเรียนได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์นักเรียนจะเต็มใจ ที่จะบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ ถ่ายทอดข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสร้างเครือข่ายทางวิชาการ สอดคล้องกับ Li (2023) ที่เสนอว่าการมีส่วนร่วมทางปัญญา อารมณ์ และพฤติกรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ในระดับสังคมนักเรียนมีโอกาสแบ่งปัน แลกเปลี่ยนแนวคิดของตนเองกับครูและเพื่อนร่วมชั้นโดยมีส่วนร่วมสร้างสรรค์ในการเรียนรู้ ตัวอย่างเช่น การศึกษาของ Marcos et al. (2020) แสดงให้เห็นว่านักเรียนถามคำถามซึ่งกันและกันและอธิบายแนวคิดเพื่อทำความเข้าใจให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ปฏิสัมพันธ์เหล่านี้อาจเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการคิดที่แตกต่างกันซึ่งเป็นประเด็นสำคัญของความคิดสร้างสรรค์

สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่สนับสนุนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

จะกระตุ้นให้นักเรียนมีความทะเยอทะยานในการเป็นผู้ประกอบการ ตามที่ Fayolle and Gailly (2015) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความเป็นอิสระ ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะการแก้ปัญหาจะเสริมความมั่นใจและความเต็มใจของนักเรียนในการเป็นผู้ประกอบการ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เชิงบวกมักประกอบด้วยโครงการที่ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง กรณีศึกษา และกิจกรรมการแก้ปัญหาในท้องถื่นสถานการณ์จริงในปัจจุบัน ซึ่งได้รับการพิสูจน์แล้วว่า สามารถเพิ่มความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนได้ โดยทำให้พวกเขาเผชิญกับความท้าทายในการเป็นผู้ประกอบการที่สมจริง (Bae et al., 2014)

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้กับความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการและความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัย แนวคิดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้และเสนอสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 6 สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ส่งผลในทางบวกต่อความคิดสร้างสรรค์

สมมติฐานที่ 7 สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ส่งผลในทางบวกต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

6. นโยบายการศึกษาที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากเทคโนโลยีและการเชื่อมโยงของเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เด็กและเยาวชนในอนาคตจึงควรมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หรือ 3Rs และ 8Cs ซึ่งหนึ่งในทักษะสำคัญ คือ ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) รวมถึงทักษะอาชีพและการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) ที่เป็นพื้นฐานของการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดแผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2566–2570 ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มี ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และสมรรถนะในการสร้างนวัตกรรมและอาชีพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

การยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ การคิดขั้นสูง นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ และ

เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเชื่อมโยงสู่อาชีพและการมีงานทำ รวมถึงการพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ

นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

จากนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีสองข้อที่สอดคล้องกับงานวิจัยนี้ได้แก่

1. การยกระดับคุณภาพการศึกษา

ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างสมรรถนะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ เช่น การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ และนวัตกรรม จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning, STEM Education และ Coding เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาและความคิดริเริ่ม ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อสร้างทักษะ Soft Power และสมรรถนะด้านนวัตกรรม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการเรียนรู้ผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม

2. การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

พัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาและหลักสูตรระยะสั้นแบบ Modular System โดยบูรณาการวิชาสามัญและวิชาชีพ เพื่อเตรียมผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพจริง ส่งเสริมความร่วมมือกับสถานประกอบการในการผลิตกำลังคนที่มีสมรรถนะทางอาชีพและนวัตกรรม พัฒนาสมรรถนะอาชีพตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ผ่านกระบวนการ Re-Skill, Up-Skill และ New Skill เพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพหรือเป็นผู้ประกอบการ และส่งเสริมการรับรองสมรรถนะด้านดิจิทัลและภาษาอังกฤษ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในตลาดแรงงาน

สรุปได้ว่า นโยบายการศึกษาในศตวรรษที่ 21 พัฒนาให้ผู้เรียนให้คิดเป็น ทำเป็น และเป็น ผู้สร้างสรรค์ โดยการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมและการพัฒนาทักษะอาชีพ ส่งเสริมให้เยาวชนไทยมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าริเริ่ม และมีเจตคติของ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ที่สามารถปรับตัวและสร้างคุณค่าในเศรษฐกิจยุคใหม่

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับตัวแบบความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และได้สรุปเพื่อนำเสนอ โดยจำแนกตามตัวแปรอิสระและวิธีวิจัย ดังนี้

7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

งานวิจัยเกี่ยวกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่ Ansita Aggarwal and Shrivastava (2021) ได้ศึกษาการเป็นผู้ประกอบการเป็นทางเลือกในอาชีพ ผลกระทบของสภาพแวดล้อมต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนมัธยมปลาย การวิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันของนักเรียนชั้นมัธยมปลายว่ามีอิทธิพลต่อความตั้งใจส่วนบุคคลในการดำเนินธุรกิจอย่างไร โดยตรวจสอบผลกระทบของการสนับสนุนครอบครัว สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ความสามารถในการตนเอง และความตระหนักของโลกต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน โดยรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด 1,770 คน จากรัฐคุชราตได้รับการคัดเลือกโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จากนั้นสร้างตัวแบบสมการโครงสร้าง (SEM) เพื่อประเมินความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ระบุและความตั้งใจของนักเรียนในการศึกษาผู้ประกอบการ ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการตนเองเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน นอกจากนี้การสนับสนุนจากครอบครัวและการตระหนักรู้ในระดับสากล ส่งผลในเชิงบวกต่อประสิทธิภาพตนเองซึ่งจะช่วยเพิ่มความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน ในทางกลับกันหากสภาพแวดล้อมของโรงเรียนไม่ส่งเสริมความตระหนักรู้ในระดับสากล จะสามารถลดความตั้งใจหรือความสนใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนได้

งานวิจัยเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่ Xanthopoulou and Sahinidis (2023) ศึกษาความมั่นคงในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา การวิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา โดยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักศึกษา 140 คนที่กำลังศึกษาในที่สุดท้ายของมหาวิทยาลัย เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์และมุมมองต่อการเป็นผู้ประกอบการ ผลการศึกษาพบว่า ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงตลอดระยะเวลาการศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ ได้แก่ การสนับสนุนจากครอบครัวและเพื่อน ประสบการณ์การทำงานหรือฝึกงาน และการเข้าร่วมกิจกรรมหรือหลักสูตรเกี่ยวกับการประกอบการ ปัจจัยดังกล่าวมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความมั่นใจและความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา

งานวิจัยที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองนำไปสู่ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่ Pihie and Bagheri (2013) ศึกษาการรับรู้ความสามารถในตนเองกับความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการและการทำหน้าที่เป็นสื่อกลางของการควบคุมตนเอง งานวิจัยนี้มี

วัตถุประสงค์หลักเพื่อสำรวจว่าการรับรู้ความสามารถในตนเองมีผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการอย่างไร โดยเน้นการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบไปด้วยผู้ประกอบการและนักศึกษาที่มีความสนใจในธุรกิจ เพื่อตรวจสอบความเชื่อและทัศนคติที่บุคคลมีต่อความสามารถในตนเองและความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความสามารถในตนเอง มีอิทธิพลสำคัญต่อการพัฒนาความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ กล่าวได้ว่าบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองมากจะมีแนวโน้มที่ตัดสินใจเป็นผู้ประกอบการ

งานวิจัยที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้นำไปสู่ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่ Wang and Ortiz (2022) ศึกษาการประเมินความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาในประเทศจีน การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินเจตคติของนักศึกษา สาขาการจัดการในประเทศจีน ว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ประกอบการเพียงใด โดยพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ เช่น การรับรู้ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ การศึกษาในด้านผู้ประกอบการ และทัศนคติต่อผู้ประกอบการเพื่อทำนายความตั้งใจของผู้ประกอบการ การศึกษาใช้การสร้างตัวแบบสมการโครงสร้าง (SEM) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากนักศึกษาภาควิชาการจัดการ 98 คน ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ของจีน ผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการศึกษาผู้ประกอบการและความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ภาควิชาการจัดการ เมื่อนักศึกษาได้รับการศึกษาในด้านผู้ประกอบการมากขึ้นความตั้งใจของพวกเขาที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมผู้ประกอบการจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับผู้ประกอบการช่วยเพิ่มความมั่นใจในความสามารถของนักศึกษา ในการปฏิบัติงานผู้ประกอบการให้ประสบความสำเร็จ ความมั่นใจนี้มีความสำคัญในการกำหนดความตั้งใจในการเริ่มต้นธุรกิจ เนื่องจากช่วยให้พวกเขาเชื่อในศักยภาพในการประสบความสำเร็จ

งานวิจัยที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้นำไปสู่ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่ Aryati et al. (2024) ศึกษาอิทธิพลของการศึกษาและสภาพแวดล้อมของผู้ประกอบการต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการผ่านแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตจังหวัดโมโจเกอร์โต การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจว่าการศึกษาผู้ประกอบการและสภาพแวดล้อมของผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อความตั้งใจผู้ประกอบการของนักเรียนอย่างไร การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการสร้างแบบจำลองสมการโครงสร้างแบบ PLS-SEM ผลการศึกษาพบว่า มีอิทธิพลโดยตรงของการศึกษาผู้ประกอบการต่อแรงจูงใจของผู้ประกอบการ สภาพแวดล้อมของผู้ประกอบการส่งผลในเชิงบวก

ต่อแรงจูงใจของผู้ประกอบการ แรงจูงใจของผู้ประกอบการมีอิทธิพลโดยตรงต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ทั้งการศึกษาผู้ประกอบการและสภาพแวดล้อมของผู้ประกอบการมีอิทธิพลโดยตรงต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการปรับปรุงการศึกษาผู้ประกอบการและการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการสามารถเพิ่มความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ

7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านความคิดสร้างสรรค์

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ Yu et al. (2018) ศึกษาผลกระทบขององค์ประกอบและพฤติกรรมสร้างสรรค์ต่อความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจว่าองค์ประกอบและพฤติกรรมสร้างสรรค์ที่ต่างกันมีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบอย่างไร การศึกษาระบุองค์ประกอบสร้างสรรค์เฉพาะที่นำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ โดยมีองค์ประกอบต่าง ๆ เช่นความคิดริเริ่ม ความยืดหยุ่นและความละเอียดลออ ซึ่งจำเป็นสำหรับการสร้างแนวทางการออกแบบที่เป็นนวัตกรรม ส่วนของพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ กล่าวถึง การกระทำและการปฏิบัติที่บุคคลมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงการระดมสมอง ความร่วมมือ และการทดลอง ซึ่งมีความสำคัญต่อการออกแบบที่มีประสิทธิภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย การวิเคราะห์ปัจจัยยืนยันกำหนดความถูกต้องขององค์ประกอบที่สร้างสรรค์และองค์ประกอบพฤติกรรมที่วางแผนไว้ และวิเคราะห์เส้นทางในการสร้างตัวแบบสมการโครงสร้าง (SEM) มุ่งเน้นไปที่องค์ประกอบที่สร้างสรรค์ องค์ประกอบพฤติกรรมที่วางแผนไว้ ผลการศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงบวกที่สำคัญระหว่างองค์ประกอบเชิงสร้างสรรค์ (ความคิดริเริ่มและความยืดหยุ่น) และความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ สิ่งนี้บ่งชี้ว่าเมื่อส่วนประกอบเหล่านี้เพิ่มขึ้นระดับความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบจะเพิ่มขึ้นเช่นกัน ในทางเดียวกันการมีส่วนร่วมในพฤติกรรมสร้างสรรค์ (การระดมสมองและการทำงานร่วมกัน) ช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบที่สูงขึ้น ทีมที่ส่งเสริมการสื่อสารแบบเปิดและการแลกเปลี่ยนความคิดมักจะสร้างการออกแบบที่สร้างสรรค์มากขึ้น

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่ Atrup et al. (2023) ศึกษาผลกระทบของการศึกษาผู้ประกอบการและความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนผ่านมุมมองของทฤษฎีความยืดหยุ่นทางปัญญา โดยการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการศึกษากการเป็นผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์ และความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน

การวิจัยใช้วิธีการเชิงปริมาณในการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างแบบ PLS-SEM ผู้ตอบแบบสอบถามคือนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 100 คน ในเมืองซูบัง ประเทศอินโดนีเซีย ผ่านแบบสอบถามออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์เชิงบวกที่มีนัยสำคัญระหว่างการศึกษากการเป็นผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์ และความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน ความคิดสร้างสรรค์นับว่ามีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้ประกอบการ นักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงจะพัฒนาแนวคิดทางธุรกิจที่เป็นเอกลักษณ์และสร้างนวัตกรรมทางแก้ไขปัญหาที่โดดเด่นต่างจากผู้อื่น รวมถึงการระบุโอกาสทางการตลาด การแก้ปัญหาที่ท้าทายได้อย่างสร้างสรรค์ ปัจจัยเหล่านี้รวมกันนำไปสู่ความตั้งใจและความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับ Muhamad et al. (2024) ที่ได้ศึกษาการตรวจสอบอิทธิพลของความคิดสร้างสรรค์และการสนับสนุนด้านการศึกษามีต่อความตั้งใจของผู้ประกอบการดิจิทัล การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่าความคิดสร้างสรรค์และการสนับสนุนด้านการศึกษาส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการดิจิทัลของนักเรียนอย่างไร ข้อมูลรวบรวมจากการสำรวจออนไลน์โดยใช้ผู้ตอบแบบสอบถาม 303 คน วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างแบบ PLS-SEM ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าความคิดสร้างสรรค์และการสนับสนุนด้านการศึกษามีอิทธิพลอย่างมากต่อความตั้งใจของผู้ประกอบการดิจิทัล ความคิดสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญในการระบุโอกาสทางธุรกิจในขณะที่การสนับสนุนด้านการศึกษาช่วยเพิ่มทักษะของผู้ประกอบการ

ส่วนอำพล นววงศ์เสถียร และคณะ (2564) ศึกษาความเชื่อ แรงจูงใจ และความคิดสร้างสรรค์ที่มีผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดเครือข่ายภาคกลางตอนบนในประเทศไทย การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงจากนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในเครือข่ายภาคกลางตอนบนในประเทศไทย จำนวน 400 คน โดยใช้ตัวแบบสมการโครงสร้าง ผลการศึกษาพบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลทางตรงต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สอดคล้องกับ อนันท์ย พลภาณุมา และเขมิกา ธนธำรงกุล (2567) ศึกษาคุณลักษณะที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และ

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ(Multiple Regression) จากการศึกษาเผยให้เห็นว่ามีตัวแปรอิสระจำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรด้านความมุ่งมั่นในความสำเร็จ ด้านการกล้าเผชิญความเสี่ยง ด้านความอดทนต่อความคลุมเครือ และด้านความคิดสร้างสรรค์ ที่มีผลเชิงบวกต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ที่นำไปสู่ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่ Shadieff et al. (2022) ศึกษาเกี่ยวกับโครงการเรียนรู้ผ่านความร่วมมือออนไลน์ที่นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่างประเทศร่วมกันพัฒนาแนวคิดธุรกิจจริง การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของความคิดสร้างสรรค์ต่อการสร้างแนวคิดทางธุรกิจใหม่ ใช้วิธีการการสังเกต การสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง กับนักศึกษามหาวิทยาลัยจำนวน 48 คน จากประเทศอินโดนีเซีย จีน ใต้หวัน และสิงคโปร์ ที่เข้าร่วมโครงการออนไลน์ด้านการเป็นผู้ประกอบการ ในการดำเนินโครงการ นักศึกษาแต่ละกลุ่มได้รับมอบหมายให้ร่วมกันสร้างแนวคิดธุรกิจใหม่โดยใช้กิจกรรมระดมสมอง และจัดทำแผนธุรกิจจำลอง ผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลโดยตรงต่อการสร้างแนวคิดทางธุรกิจใหม่ นักศึกษาที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงมักจะมองเห็นปัญหาเชิงสังคมหรือโอกาสในตลาดที่คนอื่นมองข้าม เสนอแนวทางแก้ไข และสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ไม่ซ้ำกับผู้อื่น ผู้เข้าร่วมที่มีคะแนนด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมสูงมองว่าการเป็นผู้ประกอบการ เป็นช่องทางในการใช้ศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดผลจริง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเองที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ Zulkifli et al. (2022) ศึกษาแนวทางหลายมิติในการตรวจสอบบทบาทของการรับรู้ความสามารถในตนเองต่อพฤติกรรมการทำงานเชิงนวัตกรรม หลักฐานจากอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจผลกระทบของการรับรู้ความสามารถในตนเองต่อพฤติกรรมการทำงานที่เป็นนวัตกรรมของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ผู้เข้าร่วมการศึกษานี้เป็นพนักงานและผู้จัดการในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ จำนวน 250 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการสร้างตัวแบบสมการโครงสร้าง (SEM) ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญ โดยมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานที่เป็นนวัตกรรม กระตุ้นความคิดและช่วยให้บุคคลเอาชนะความท้าทายความสับสนนี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการส่งเสริมประสิทธิภาพในตนเองในที่ทำงานเพื่อเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมโดยรวม

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ ธนพัฒน์ อิศรางกูร ณ อยุธยา และ สุนทรพจน์ ดำรงพานิช (2565) ศึกษาการวิเคราะห์รูปแบบการ

จัดการการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่าแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันและตัวแปรที่กำหนด ส่งผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอย่างไร การศึกษานี้ใช้การสังเคราะห์งานวิจัย 400 เรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยการวิเคราะห์เมตามาตามแนวทางของ Cohen ผลการศึกษาบ่งชี้ว่าขนาดเอฟเฟกต์เฉลี่ยของแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนมีจำนวนมาก ($d = 3.43$; $[3.10, 3.17]$) และมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งบ่งชี้ว่ามีผลกระทบเชิงบวกอย่างมากต่อการคิดสร้างสรรค์ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูควรใช้ทฤษฎีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนผ่านการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ ศุภิดา อาจทะนงค์ (2565) ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การออกแบบเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เรื่อง อัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การออกแบบเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ผู้เข้าร่วมวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โครงการห้องเรียนทั่วไปวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ 1 ห้อง จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้แบบกึ่งโครงสร้าง บันทึกการเรียนรู้ และชิ้นงาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ผลการศึกษา พบว่าแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การออกแบบเป็นฐานเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นระบุปัญหาและความต้องการในการออกแบบ ขั้นรวบรวมข้อมูล ขั้นพัฒนาต้นแบบ และขั้นประเมินผลงาน โดยประเด็นสำคัญของการจัดการเรียนรู้ คือ การกระตุ้นความสนใจของนักเรียนด้วยสถานการณ์ใกล้ตัว และมีรางวัลเป็นแรงจูงใจเชิงบวกอย่างเหมาะสม แนวทางนี้จะสามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ Wang and Tie (2023) ที่ศึกษาการศึกษาเชิงประจักษ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สร้างสรรค์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน : การวิเคราะห์สื่อกลางที่หลากหลาย การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่าสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอย่างไร ผ่านปัจจัยสื่อกลางเฉพาะ 3 ประการ ได้แก่ การวางเป้าหมายการเรียนรู้ การเชื่อมโยงเครือข่าย และการแลกเปลี่ยนความรู้ โดยรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษามหาวิทยาลัยจีน 388 คน การวิเคราะห์ด้วยแบบสมการโครงสร้างแบบ PLS-SEM มุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์สื่อกลางหลายตัวเพื่อสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผลการวิจัยแสดงให้เห็น

เห็นว่าสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ทำให้นักเรียนให้ความสำคัญกับเป้าหมายการเรียนรู้มากขึ้น มีความเต็มใจในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนร่วมชั้นซึ่งส่งผลดีอย่างมากต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการและความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ Ilonen (2021) ศึกษาวิธีการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการศึกษาด้านผู้ประกอบการ งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อทำความเข้าใจองค์ประกอบหลักของสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะและแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา และ วิเคราะห์ปัจจัยที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และความมั่นใจในการเริ่มธุรกิจของนักศึกษาในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และ การสังเกตการณ์ กับกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบด้วยนักศึกษา อาจารย์ และผู้ประกอบการที่เข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาในโครงการ เพื่อทำความเข้าใจประสบการณ์และมุมมองของผู้เรียนและผู้สอนในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ผลการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการทดลองและความคิดสร้างสรรค์ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการกระตุ้นให้เกิดการคิดเชิงผู้ประกอบการ นักศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนให้คิดนอกกรอบและทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ จะมีทักษะและความมั่นใจในการแก้ไขปัญหาและริเริ่มโครงการธุรกิจได้ดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ โดยใช้ตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สรุปการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

ผู้แต่ง	ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
Ansita Aggarwal and Shrivastava (2021)	พบว่า ความสามารถในการตนเองเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน นอกจากนี้การสนับสนุนจากครอบครัวและการตระหนักรู้ในระดับสากล ส่งผลในเชิงบวกต่อประสิทธิภาพตนเองซึ่งจะช่วยเพิ่มความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน ในทางกลับกันหากสภาพแวดล้อมของโรงเรียนไม่ส่งเสริม ความตระหนักรู้ในระดับสากล จะสามารถลดความตั้งใจหรือความสนใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนได้
Xanthopoulou and Sahinidis (2023)	พบว่า ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงตลอดระยะเวลาการศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ ได้แก่ การสนับสนุนจากครอบครัวและเพื่อน ประสิทธิภาพการทำงานหรือฝึกงาน และการเข้าร่วมกิจกรรมหรือหลักสูตรเกี่ยวกับการประกอบการ ปัจจัยดังกล่าวมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความมั่นใจและความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา
Pihie and Bagheri (2013)	พบว่า การรับรู้ความสามารถในตนเอง มีอิทธิพลสำคัญต่อการพัฒนาความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ กล่าวได้ว่าบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองมากจะมีแนวโน้มที่ตัดสินใจเป็นผู้ประกอบการ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ผู้แต่ง	ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
Wang and Ortiz (2022)	พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการศึกษาผู้ประกอบการและความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ภาควิชาการจัดการ เมื่อนักศึกษาได้รับการศึกษาในด้านผู้ประกอบการมากขึ้นความตั้งใจมีส่วนร่วมในกิจกรรมผู้ประกอบการจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับผู้ประกอบการช่วยเพิ่มความมั่นใจในความสามารถของนักศึกษา ในการปฏิบัติงานผู้ประกอบการให้ประสบความสำเร็จ ความมั่นใจนี้มีความสำคัญในการกำหนดความตั้งใจในการเริ่มต้นธุรกิจ เนื่องจากช่วยให้บุคคลเชื่อมั่นในศักยภาพในการประสบความสำเร็จ
Aryati et al. (2024)	พบว่า มีอิทธิพลโดยตรงของการศึกษาผู้ประกอบการต่อแรงจูงใจของผู้ประกอบการ สภาพแวดล้อมของผู้ประกอบการส่งผลในเชิงบวกต่อแรงจูงใจของผู้ประกอบการ แรงจูงใจของผู้ประกอบการมีอิทธิพลโดยตรงต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ทั้งการศึกษาผู้ประกอบการและสภาพแวดล้อมของผู้ประกอบการมีอิทธิพลโดยตรงต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการปรับปรุงการศึกษาผู้ประกอบการและการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการสามารถเพิ่มความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

ผู้แต่ง	ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
Yu et al. (2018)	พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่สำคัญระหว่างองค์ประกอบเชิงสร้างสรรค์ (ความคิดริเริ่มและความยืดหยุ่น) และความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ สิ่งนี้บ่งชี้ว่าเมื่อส่วนประกอบเหล่านี้เพิ่มขึ้นระดับความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบของบุคคลจะเพิ่มขึ้นเช่นกัน ในทางเดียวกันการมีส่วนร่วมในพฤติกรรมสร้างสรรค์ (การระดมสมองและการทำงานร่วมกัน) ช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบที่สูงขึ้น ทีมที่ส่งเสริมการสื่อสารแบบเปิดและการแลกเปลี่ยนความคิดมักจะสร้างการออกแบบที่สร้างสรรค์มากขึ้น
Muhamad et al. (2024)	พบว่า ความคิดสร้างสรรค์และการสนับสนุนด้านการศึกษามีอิทธิพลอย่างมากต่อความตั้งใจของผู้ประกอบการดิจิทัล ความคิดสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญในการระบุโอกาสทางธุรกิจในขณะที่การสนับสนุนด้านการศึกษาช่วยเพิ่มทักษะของผู้ประกอบการ
Atrup et al. (2023)	พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่มีนัยสำคัญระหว่างการศึกษากการเป็นผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์ และความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน ความคิดสร้างสรรค์นับว่ามีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้ประกอบการ นักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงจะพัฒนาแนวคิดทางธุรกิจที่เป็นเอกลักษณ์และสร้างนวัตกรรมทางแก้ไขปัญหาที่โดดเด่นต่างจากผู้อื่น รวมถึงการระบุโอกาสทางการตลาด การแก้ปัญหาที่ทำนายได้ปัจจัยเหล่านี้รวมกันนำไปสู่ความตั้งใจและความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ผู้แต่ง	ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
อำพล นววงศ์เสถียร และคณะ (2564)	พบว่า โมเดลความเชื่อ แรงจูงใจ และความคิดสร้างสรรค์ที่มีผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลทางตรงต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
อโนทัย พลภาณุมา และเขมิกา ธนธำรงกุล (2567)	พบว่า ตัวแปรด้านความมุ่งมั่นในความสำเร็จ ด้านการกล้าเผชิญความเสี่ยง ด้านความอดทนต่อความคลุมเครือ และด้านความคิดสร้างสรรค์ ที่มีผลเชิงบวกต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญ
Shadiev et al. (2022)	พบว่า ความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลโดยตรงต่อการสร้างธุรกิจใหม่ นักศึกษาที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงมักจะมองเห็นปัญหาเชิงสังคมหรือโอกาสในตลาดที่คนอื่นมองข้าม เสนอแนวทางแก้ไข และสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ไม่ซ้ำกับผู้อื่น ผู้เข้าร่วมที่มีคะแนนด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมสูงมองว่าการเป็นผู้ประกอบการเป็นช่องทางในการใช้ศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดผลจริง
Zulkifli et al. (2022)	พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญ โดยมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานที่เป็นนวัตกรรม กระตุ้นความคิดและช่วยให้บุคคลเอาชนะความท้าทายความสับสนนี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการส่งเสริมประสิทธิภาพในตนเองในที่ทำงานเพื่อเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมโดยรวม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ผู้แต่ง	ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ธนพัฒน์ อิศรางกูร ณ อยุธยา และสุนทรพจน์ ดำรงพานิช (2565)	พบว่า แบบจำลองการจัดการการสอนมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งบ่งชี้ว่ามีผลกระทบเชิงบวกอย่างมากต่อการคิดสร้างสรรค์ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูควรใช้ทฤษฎีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนผ่านการจัดการการสอน
ศุภิดา อาจทะนงค์ (2565)	พบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การออกแบบเป็นฐานเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นระบุปัญหาและความต้องการในการออกแบบ ขั้นรวบรวมข้อมูล ขั้นพัฒนาต้นแบบ และขั้นประเมินผลงาน โดยประเด็นสำคัญของการจัดการเรียนรู้ คือ การกระตุ้นความสนใจของนักเรียนด้วยสถานการณ์ใกล้ตัว และมีรางวัลเป็นแรงจูงใจเชิงบวกและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี
Wang and Tie (2023)	พบว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ทำให้นักเรียนให้ความสำคัญกับเป้าหมายการเรียนรู้มากขึ้น มีความเต็มใจในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนร่วมชั้น ซึ่งส่งผลดีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
Ilonen (2021)	สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการทดลองและความคิดสร้างสรรค์ มีความสำคัญต่อการคิดเชิงผู้ประกอบการ นักศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนให้คิดนอกกรอบและทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ จะมีทักษะและความมั่นใจในการแก้ไขปัญหาและริเริ่มโครงการธุรกิจได้ดียิ่งขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ ส่วนใหญ่ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) และการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง (SEM) โดยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การจัดการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังพบว่า การศึกษาด้านผู้ประกอบการและสภาพแวดล้อมของผู้ประกอบการมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ โดยผ่านแรงจูงใจและความเชื่อมั่นในตนเอง สำหรับ

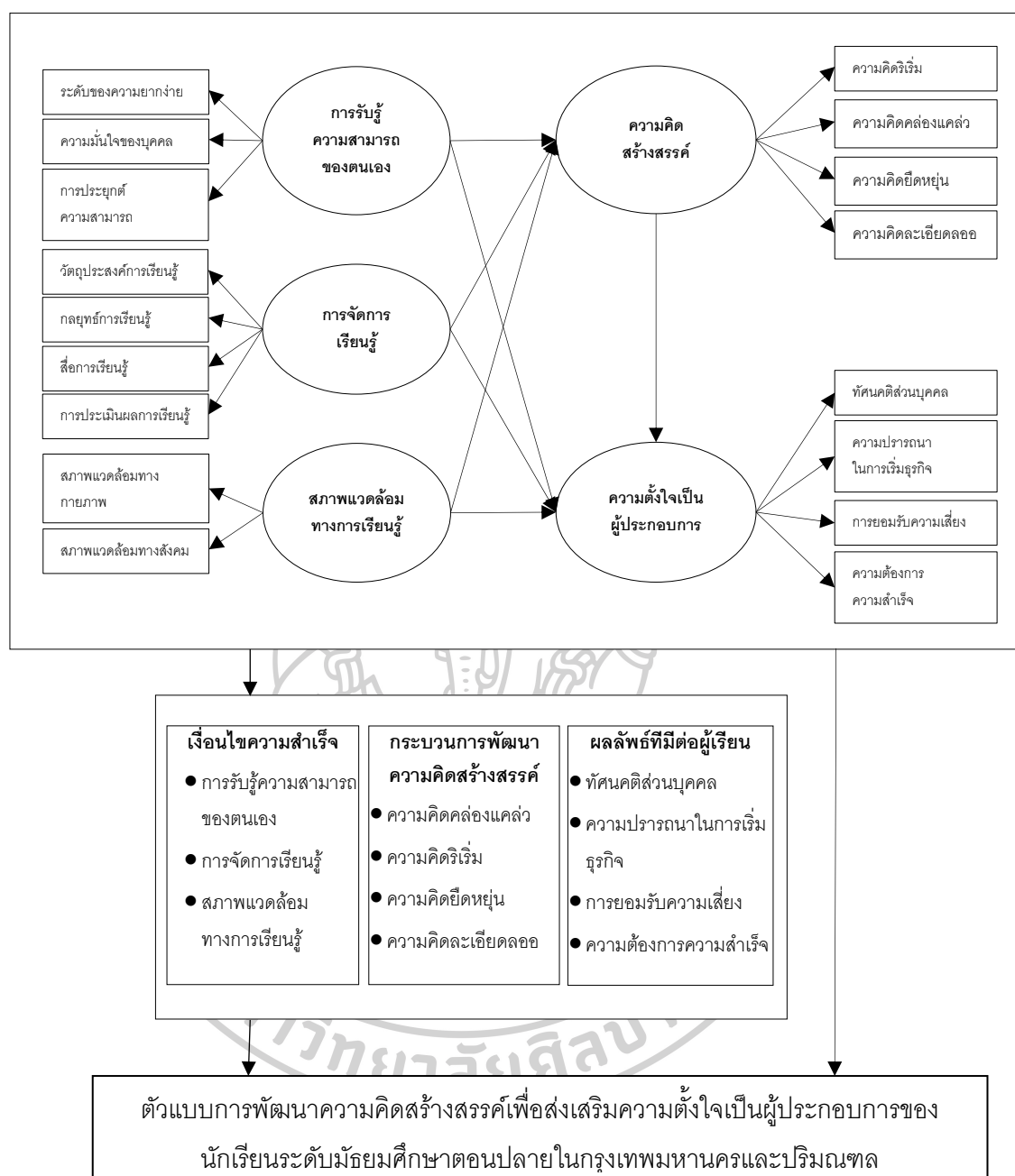
งานวิจัยเชิงคุณภาพ ส่วนใหญ่ใช้การทบทวนวรรณกรรม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิเคราะห์เนื้อหา พบประเด็นสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนและนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและเพื่อน ประสบการณ์การทำงานหรือฝึกงาน การเข้าร่วมกิจกรรมหรือหลักสูตรเกี่ยวกับการประกอบการ การได้รับแบบอย่างเชิงบวกในการเป็นผู้ประกอบการ และการมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังพบว่าความคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อการระบุโอกาสทางธุรกิจและการพัฒนาแนวคิดทางธุรกิจใหม่ โดยครอบคลุมทั้งความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ งานวิจัยส่วนใหญ่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะและเจตคติของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมการคิดนอกกรอบ การทดลอง การแลกเปลี่ยนความรู้ การพัฒนาความมั่นใจในตนเอง และการสร้างแรงบันดาลใจ การมีกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะและความสามารถที่จำเป็นในการเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งเพิ่มความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่

อย่างไรก็ตาม ยังมีช่องว่างในงานวิจัยในประเทศไทยที่ผ่านมาเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา แต่ยังไม่มีการศึกษาความสัมพันธ์ดังกล่าวในกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งเป็นกลุ่มวัยที่อยู่ในช่วงสำคัญของการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์และการสร้างเจตคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ อีกทั้งยังไม่มีงานวิจัยที่ผสมผสานการพัฒนาตัวแบบเชิงปริมาณร่วมกับตัวแบบเชิงคุณภาพ โดยการเชื่อมโยงตัวแปรทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การจัดการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ เข้าด้วยกันเพื่อศึกษาอิทธิพลร่วมและความสัมพันธ์เชิงซ้อนที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ จึงเป็นช่องว่างงานวิจัยที่ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยใช้การวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง (SEM) ร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสร้างทฤษฎีฐานราก และการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อให้ได้ตัวแบบที่มีความครอบคลุมและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทั้งในระดับกว้างและระดับลึก เพื่อให้ได้ผลการวิจัยอย่างรอบด้าน สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ต่อไป

8. กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยเรื่องตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็น
ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัย
ได้ใช้แนวคิดความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ Ajzen (1991); Carsrud and Brännback (2011);
Fitzsimmons and Douglas (2011); Shane et al. (2003); Vamvaka et al. (2020) แนวคิด
ความคิดสร้างสรรค์ Furnham (2015); Guilford (1967); Runco (2014); Torrance (1987)
แนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง Astiana et al. (2022); Bandura (1997); Usher &
Morris (2023) แนวคิดการจัดการเรียนรู้ González-Pérez and Ramírez-Montoya (2022);
Halawa et al. (2024) และแนวคิดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ Makai and Dóry (2023); Paziura
(2023); Topolska (2023); Wang and Tie (2023) ผู้วิจัยจึงนำมาสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยได้
ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2. เพื่อพัฒนาตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 3. เพื่อทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 4. เพื่อจัดทำแนวทางการใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยจึงได้เลือกวิธีวิทยาการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

วิธีการดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ประชากรและตัวอย่าง

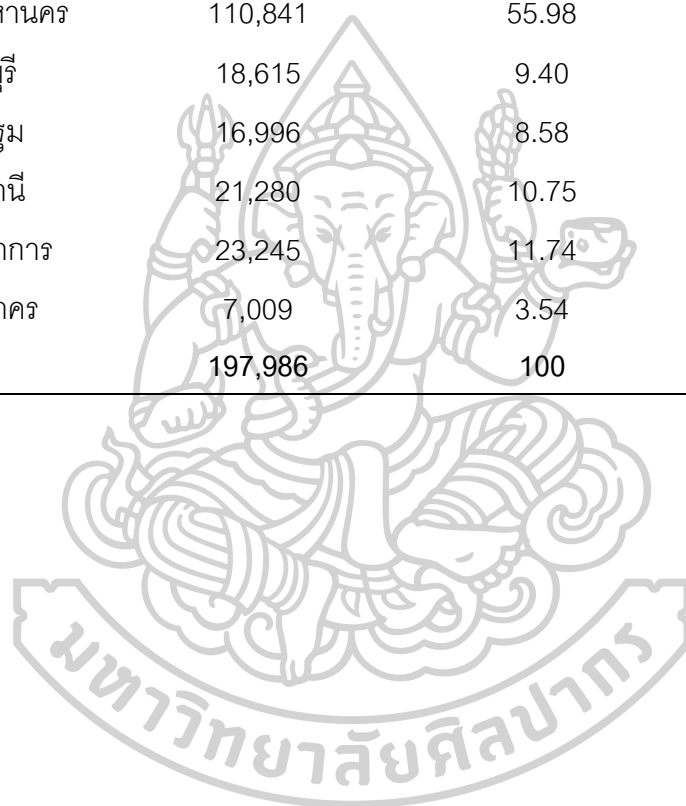
ประชากร (Population) นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 197,986 คน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2567)

ตัวอย่าง (Sample) เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงลักษณะข้อมูลการวิจัยที่จะต้องใช้สถิติวิเคราะห์ขั้นสูง คือ การวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง แบบ PLS-SEM (Partial Least Square SEM) ในการทดสอบตัวแบบและสมมติฐานการวิจัย จากการคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีของ Daniel Soper (Soper, 2025) กำหนดให้ขนาดของผลกระทบ (Effect size) = 0.20 กำลังการทดสอบ (Power) = 0.90 จำนวนตัวแปรแฝง 5 ตัว และจำนวนตัวแปรสังเกตได้ 17 ตัว ได้ขนาดของตัวอย่าง อย่าง

น้อย 472 คน งานวิจัยจึงรวบรวมข้อมูลเพื่อความคลาดเคลื่อนและ กำหนดขนาดตัวอย่างเท่ากับ 490 คน โดยจำแนกตัวอย่างเป็นรายจังหวัด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
จำแนกตามรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนนักเรียน	สัดส่วน (%)	จำนวนตัวอย่าง(คน)
กรุงเทพมหานคร	110,841	55.98	148
นนทบุรี	18,615	9.40	66
นครปฐม	16,996	8.58	85
ปทุมธานี	21,280	10.75	87
สมุทรปราการ	23,245	11.74	55
สมุทรสาคร	7,009	3.54	49
รวม	197,986	100	490

ตารางที่ 3 ตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	ที่มา
ความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการ	ทัศนคติส่วนบุคคล ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ การยอมรับความเสี่ยง ความต้องการความสำเร็จ	Ajzen (1991); Carsrud & Brännback (2011); Fitzsimmons & Douglas (2011); Shane et al (2003); Vamvaka et al. (2020)
ความคิดสร้างสรรค์	ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดลออ	Furnham (2015); Guilford (1967); Runco (2014); Torrance (1987);
การรับรู้ความสามารถ ของตนเอง	ระดับของความยากง่าย ความมั่นใจของบุคคล การประยุกต์ความสามารถ	Astiana et al. (2022); Bandura (1997); Usher & Morris (2023)
การจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์การเรียนรู้ กลยุทธ์การเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้	González-Pérez and Ramírez-Montoya (2022) ;Halawa et al. (2024)
สภาพแวดล้อม ทางการเรียนรู้	สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางสังคม	Makai and Dóry (2023); Paziura (2023); Topolska (2023); Wang and Tie (2023);

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ตามใบรับรองการวิจัยของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เลขที่ใบรับรอง REC 68.0129-017-0880 เพื่อเป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview) ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย เพศ ระดับชั้น และ จังหวัด

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วย การรับรู้ความสามารถของตนเอง การจัดการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ และความคิดสร้างสรรค์ มีลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนของคำถามดังนี้

- 5 หมายถึง ปัจจัยที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปัจจัยที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ปัจจัยที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ปัจจัยที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ปัจจัยที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วย ทศนคติส่วนบุคคล ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ การยอมรับความเสี่ยง และความต้องการความสำเร็จ มีลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนของคำถามดังนี้

- 5 หมายถึง ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยพิจารณาความสมเหตุสมผลเชิงเนื้อหา (Content Validity) ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง จากตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและด้านผู้ประกอบการ จำนวน 5 คนเป็นผู้ตรวจสอบ และคำนวณดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (The Index of Item-Objective Congruence: IOC) ในประเด็นที่ต้องการวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน พิจารณาลงความเห็น และให้คะแนน ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามข้อนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย
 - 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามข้อนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย
 - 1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามข้อนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย
- จากนั้น นำค่าคะแนนของข้อคำถามแต่ละข้อ แทนลงในสูตร IOC ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาในประเด็น

R หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้า IOC ที่คำนวณได้ในข้อใดมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ .50 คำถามข้อนั้นก็มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย แต่ถ้าคำถามข้อใดมี IOC ต่ำกว่า .50 คำถามข้อนั้นจะถูกตัดออกไป

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาความเชื่อถือได้ (Reliability) กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ใช่ตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อถือได้ของตัวแปรแต่ละตัว จากสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามตามมาตรการวัด โดยตัวแปรแต่ละตัวควรมีสัมประสิทธิ์แอลฟาไม่ต่ำกว่า .70 (นพพร จันทรนาชู, 2563)

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม

ตัวแปร	Cronbach's α
การรับรู้ความสามารถของตนเอง	0.84
การจัดการเรียนรู้	0.93
สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้	0.91
ความคิดสร้างสรรค์	0.88
ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ	0.90

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากตัวอย่างมาวิเคราะห์ทางสถิติในรูปของตาราง และบรรยายประกอบ โดยใช้โปรแกรม Jamovi 2.6.23 (The Jamovi Project, 2025) และ ADANCO 2.4.2 (Henseler, 2017)

1. การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อคำถามรายข้อของตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเอง การจัดการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และ ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วย การรับรู้ความสามารถของตนเอง การจัดการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์และ ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ใช้ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การวิเคราะห์ตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 การตรวจสอบข้อสมมติความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient: r) r ของตัวแปรสังเกตได้ ควรมีค่าอยู่ระหว่าง .30 - .80 และ Variance Inflation Factor (VIF) มีค่าไม่เกิน 5 แสดงว่าไม่มีปัญหาความสัมพันธ์เชิงเส้นแบบพหุ (Multicollinearity) (Hair et al., 2020)

3.2 การวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling) แบบ Partial Least Square ในการประมาณค่าพารามิเตอร์กำลังสองน้อยที่สุดบางส่วน (PLS-

SEM) เพื่อประมาณค่าพารามิเตอร์ภายใต้เงื่อนไขที่ข้อมูลไม่มีการแจกแจงแบบหลายตัวแปร และทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธี Bootstrap ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.2.1 การทดสอบตัวแบบโดยรวม (Tests of Overall Model Fit)

เป็นการประเมินความเหมาะสมของตัวแบบโดยรวม โดยใช้ ดัชนี Standardized Root Mean Square Residual (SRMR) ซึ่งควรมีค่าน้อยกว่า .08 (Hair et al., 2020) Unweighted Least Squares Discrepancy (dULS) และ Geodesic Discrepancy (dG) มีค่าอยู่ระหว่าง 95% percentile (HI95) กับ 99% percentile (HI99)

3.2.2 การประเมินตัวแบบการวัด (Measurement Model/Outer Model)

ระหว่างตัวแปรแฝง (Latent Variable) กับตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variable) แบบ สะท้อน (Reflective Constructs) ประกอบด้วย

3.2.2.1 ความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยใช้น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s α) และ Composite Reliability (CR) โดยใช้ Jöreskog' s ρ (ρ_A), และ Dijkstra-Henseler' s ρ (ρ_C) โดย Factor Loading, α , ρ_A และ ρ_C ควรมีค่ามากกว่า .70 (Henseler, Ringle, & Sinkovics, 2009)

3.2.2.2 ความสมเหตุสมผลเชิงผู้เข้า (Convergent Validity) โดยใช้ Average Variance Extracted (AVE) ควรมีค่ามากกว่า .50 (Hair et al., 2020)

3.2.2.3 ความสมเหตุสมผลเชิงจำแนก (Discriminant Validity) โดยใช้ Heterotriat-Monotrait Ratio of Correlations (HTMT) ควรมีค่าน้อยกว่า .90 (Peštović et al., 2021)

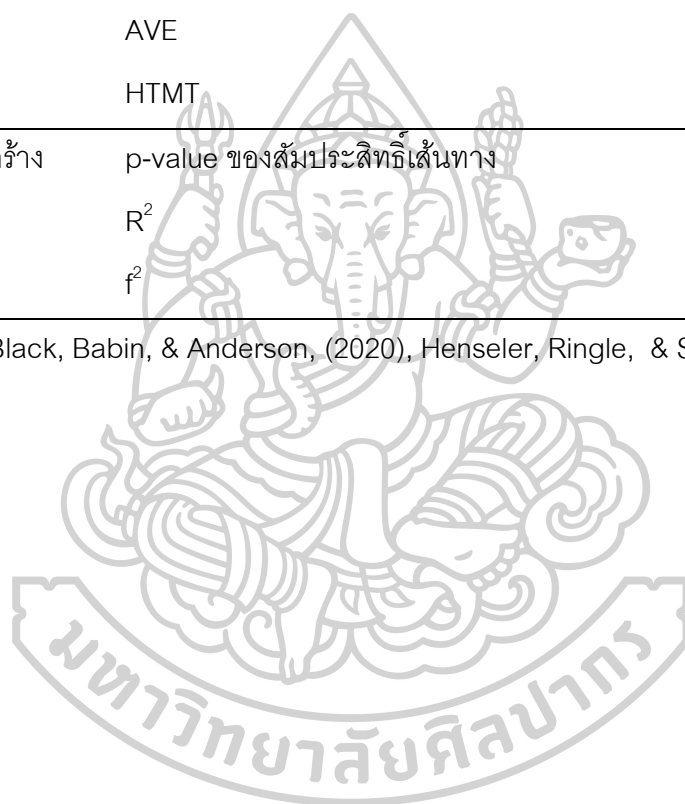
3.2.3 การประเมินตัวแบบโครงสร้าง (Structural Model/Inner Model)

ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรแฝงโดยใช้สัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient), สัมประสิทธิ์การกำหนด (R^2), ขนาดผลกระทบ (Effect Size: f^2) ซึ่ง p-value ของสัมประสิทธิ์เส้นทางควรมีค่าน้อยกว่า .05 (Hair et al., 2020) R^2 และ f^2 ควรมีค่าเข้าใกล้ 1 (Henseler et al. 2015) ซึ่งสามารถสรุปเกณฑ์ที่ยอมรับได้ในการประเมินตัวแบบ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เกณฑ์การประเมินตัวแบบ

การประเมิน	ตัวชี้วัด	ค่าที่ยอมรับได้
ตัวแบบโดยรวม	SRMR	< .08
	dULS และ dG	ค่าอยู่ระหว่าง
		HI95 กับ HI99
ตัวแบบการวัด	Factor loading, α , ρ_A , ρ_C	> .70
	AVE	> .50
	HTMT	< .90
ตัวแบบโครงสร้าง	p-value ของสัมประสิทธิ์เส้นทาง	< .05
	R^2	ใกล้ 1
	f^2	มีค่ามาก

ที่มา : Hair, Black, Babin, & Anderson, (2020), Henseler, Ringle, & Sarstedt, (2015)

ตารางที่ 6 สรุปขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/สถิติ
ศึกษาตัวแบบเชิง สาเหตุที่ส่งผลต่อ ความตั้งใจในการเป็น ผู้ประกอบการของ นักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอน ปลายใน กรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	1. การศึกษาเอกสาร 2. การสร้าง แบบสอบถามนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายกลุ่ม ตัวอย่าง 3. การวิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณ	นักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอน ปลายใน กรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล จำนวน 490 คน	เครื่องมือ : แบบสอบถาม สถิติ : การวิเคราะห์ตัวแบบ สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling) แบบ PLS- SEM

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตัวแบบการพัฒนาคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น
ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล

วิธีดำเนินการวิจัย

ในขั้นตอนที่ 2 นำผลการวิจัยที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์ และดำเนินการ
สัมภาษณ์ระดับลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมกับผู้ให้ข้อมูลหลักใน
โรงเรียน 4 แห่ง โดยการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ตัวแบบการพัฒนาคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริม
ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการพัฒนาคิดสร้างสรรค์ เงื่อนไขความสำเร็จของความ
ตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ และผู้เชี่ยวชาญรับรองตัวแบบการพัฒนาคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริม
ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล ดังรายชื่อในภาคผนวก ง

ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. พื้นที่ที่ผู้วิจัยศึกษา

ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 4 แห่ง โดยมีเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่ คือ เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลหรือมีความโดดเด่นในแผนการเรียนธุรกิจที่มุ่งพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ และความเป็นผู้ประกอบการ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 รายชื่อโรงเรียนที่เป็นพื้นที่ศึกษา

ชื่อโรงเรียน	ความเป็นเลิศ
สตรีนนทบุรี	ชนะเลิศการแข่งขันประกวดโครงงานอาชีพ งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา 2 สมัย ในปี 2565-2566
เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ	รางวัลสถานศึกษาที่จัดหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อเนื่อง เชื่อมโยงอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา “ระดับดีเยี่ยม” ของจังหวัด สมุทรปราการ ประจำปี 2566
โพธิสารพิทยากร	หลักสูตรการเรียนเตรียมบริหารธุรกิจ บัณฑิต และการบริการ ประจำปี 2566 พร้อมห้องปฏิบัติการทันสมัย
หอวัง นนทบุรี	โรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยชั้นนำ ด้านธุรกิจ มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาที่ทันสมัย

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักในวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) และ ตัวอย่างเชิงทฤษฎี (Theoretical Sampling) โดยวิธีการคัดเลือกด้วยวิธีการเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ร่วมกับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีประสบการณ์ เนื่องจากสามารถตีความหมายได้เป็นอย่างดี (ชาย โพธิ์สิตา, 2562)

เกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย

1. ผู้บริหาร - ที่มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 1 คน
2. ครู - ผู้สอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการ มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

3. นักเรียน - ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาในแผนการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการ มีผลงานหรือการเข้าร่วมกิจกรรมด้านการคิดสร้างสรรค์และการเป็นผู้ประกอบการ จำนวน 2 คน

โดยเก็บข้อมูลโรงเรียนละ 5 คน รวมทั้งหมด 20 คน ดังรายชื่อในภาคผนวก ค

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพการดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ตามใบรับรองการวิจัยของคณะอนุกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เลขที่ใบรับรอง REC 68.0129-017-0880 เพื่อเป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview) ร่วมกับการศึกษาข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Sources) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยในการศึกษานี้ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) เพื่อเป็นแนวทางสัมภาษณ์ระดับลึกร่วมกับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปตามระเบียบวิธีวิจัย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรที่กำหนดไว้ใช้วิทยาการสร้างทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) และกระบวนการค้นพบตีความนิยม เพื่อค้นหาที่มาหรือทฤษฎีใหม่ และยังมุ่งในการทำความเข้าใจมุมมอง ทำความเข้าใจความหมายประสบการณ์ชีวิตที่บุคคลได้ประสบเป็นหลักของผู้ให้สัมภาษณ์ (Corbin & Strauss, 2014) โดยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก เป็นคำถามปลายเปิดที่สร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบแนวคิดการวิจัยในการกำหนดประเด็นคำถาม ได้แก่ 1) โรงเรียนมีนโยบายหรือวิธีการอย่างไรในการกระตุ้นให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในการเริ่มต้นธุรกิจ 2) โรงเรียนมีกิจกรรมใดที่ช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบแรงบันดาลใจและมีความมุ่งมั่นในการเริ่มต้นธุรกิจ 3) โรงเรียนมีการสนับสนุนหรือสร้างพื้นที่ให้นักเรียนได้ทดลอง เรียนรู้จากความผิดพลาดในกระบวนการเป็นผู้ประกอบการอย่างไร 4) โรงเรียนมีโครงการใดที่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความสามารถและสร้างแรงจูงใจสู่ความสำเร็จ 5) โรงเรียนใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบใด เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดสร้างสรรค์และริเริ่มไอเดียใหม่ๆ เกี่ยวกับธุรกิจ 6) โรงเรียนมีทรัพยากรหรือสิ่งสนับสนุนอะไรบ้างที่ช่วยส่งเสริมการประกอบธุรกิจของนักเรียน 7) โรงเรียนมีกิจกรรมใดบ้างที่ช่วยสร้างความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน 8) โรงเรียนมีกิจกรรมให้นักเรียนได้ประยุกต์ใช้ความสามารถในสถานการณ์จริงหรือโครงการจำลองเกี่ยวกับธุรกิจอย่างไร คำถามดังกล่าวเพื่อให้ครอบคลุมกระบวนการและเงื่อนไขความสำเร็จของความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

4. การตรวจสอบความเชื่อถือของข้อมูล

การตรวจสอบคุณภาพของแนวทางการสัมภาษณ์ระดับลึก โดยใช้การทดลองสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลักที่อยู่นอกพื้นที่การศึกษา (Pilot Test) เพื่อตรวจสอบความเข้าใจและความต่อเนื่องของคำถาม โดยผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเข้าใจข้อคำถามได้ตรงประเด็นหรือไม่ เนื้อหาของข้อคำถามมีความต่อเนื่องหรือไม่ ปฏิบัติการที่มีต่อคำถามเป็นอย่างไร จากนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวคำถามมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมยิ่งขึ้น (Creswell, 2017)

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความยืดหยุ่นของการนำแนวคำถามไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และเมื่อผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจึงนำมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพตามทฤษฎีฐานราก (Ground Theory) มีขั้นตอน ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ระดับลึก มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ได้บทเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นระยะทุกครั้งที่สิ้นสุดการให้สัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน ผู้วิจัยถอดบทสัมภาษณ์และเขียนรายละเอียดของการสัมภาษณ์ออกมาทันที เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการเลือกผู้ให้สัมภาษณ์คนต่อไป

5.2 ผู้วิจัยทำความเข้าใจและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจากข้อ 5.1 ว่าข้อมูลแต่ละเรื่องมีความหมายถึงเรื่องใดและควรนำประเด็นใดมาพิจารณา โดยอาศัยความไวทางทฤษฎี (Theoretical Sensitivity) เพื่อทำความเข้าใจต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง และนำมาสังเคราะห์เป็นเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จึงใช้วิธีวิทยาของการสร้างทฤษฎีฐานรากที่มีการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ

5.3 ผู้วิจัยแบ่งแยกข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ (Open Coding) โดยอาศัยกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาทำการวางแผนเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล และนำไปสู่การสร้างมโนทัศน์ (Concepts) โดยผ่านการตีความของผู้วิจัย ซึ่งประกอบไปด้วยความหมาย (Definition) และมิติ (Dimension) ของมโนทัศน์ และจัดกลุ่มของมโนทัศน์ (Categorize) เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้ อย่างไรก็ตามผลการจัดกลุ่มมโนทัศน์ที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพตามทฤษฎีฐานรากอาจแตกต่างจากกรอบมโนทัศน์และนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้กว้าง ๆ ก่อนรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจึงนำผลการจัดกลุ่มโน้ตคนที่ได้ไปปรับปรุงกรอบแนวคิดการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะให้สอดคล้องกัน

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์และสร้างเป็นข้อเสนอ (Proposttion) และข้อสรุปเชิงทฤษฎี (Theoretical Generalization) เพื่อนำไปสู่การสร้างทฤษฎีฐานรากที่เกิดจากปรากฏการณ์ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (Corbin & Strauss, 2014) ที่ทำให้เกิดความเข้าใจกระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

6. การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผู้วิจัยนำผลการวิจัยจากขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์กระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และเงื่อนไขความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้วิธีการสังเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ (Comparative Synthesis) เป็นวิธีการสังเคราะห์ที่เน้นการเปรียบเทียบผลการศึกษา วิธีการ และผลลัพธ์ต่าง ๆ เพื่อระบุความเหมือน ความแตกต่าง และแนวโน้มที่ปรากฏ (Gilli, 2021) เพื่อสังเคราะห์เป็นรูปแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และเงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งประกอบด้วยเงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ กระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

7. การรับรองรูปแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 5 คน โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านความเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้ประกอบการ การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ดังรายชื่อในภาคผนวก ง เพื่อรับรองรูปแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจ

เป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยใช้แบบประเมินการรับรองตัวแบบ ดังภาคผนวก ข และได้สรุปขั้นตอนที่ 2 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 สรุปขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/สถิติ
เพื่อพัฒนาตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	1. เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ระดับลึก และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม 2. สร้างตัวแบบจากผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2	ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ที่เกี่ยวข้อง กับความคิดสร้างสรรค์และความเป็นผู้ประกอบการ 4 โรงเรียน รวมทั้งหมด 20 คน	เครื่องมือ : แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก สถิติ : การสร้างทฤษฎีฐานราก การวิเคราะห์แก่นสาระ
	3. ผู้เชี่ยวชาญรับรองตัวแบบ	นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง กับการเป็นผู้ประกอบการและความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 5 คน	เครื่องมือ : แบบประเมินการรับรองตัวแบบ สถิติ : สถิติเชิงพรรณนา

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 การศึกษาตัวแบบเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มาทดลองใช้ตัวแบบเพื่อประเมินผลการใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1. พื้นที่ที่ผู้วิจัยศึกษา

ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนในกรุงเทพมหานครหรือปริมณฑล จำนวน 1 แห่ง โดยมีเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่ คือ เป็นโรงเรียนที่ยินดีเข้าร่วมการทดลอง มีโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมแนวคิดผู้ประกอบการ และมีหลักสูตรบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้วิจัยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 30 คน คัดเลือกผู้ที่ยินดีเข้าร่วมทดลองการใช้ตัวแบบ โดยมีเกณฑ์ในการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ 1) เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาในแผนการเรียนเกี่ยวกับความเป็นผู้ประกอบการ 2) มีประสบการณ์และความสนใจในกิจกรรมเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์และการเป็นผู้ประกอบการ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือหลัก 2 ประเภท ได้แก่ กระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) และ แผนผังโมเดลธุรกิจ (Business Model Canvas : BMC) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดทั้งสองมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ผูกกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และพัฒนาแนวทางแก้ปัญหาที่นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมหรือแนวคิดธุรกิจใหม่

กระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) นำมาใช้เป็นกรอบในการดำเนินกิจกรรม การทดลอง เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้จากสถานการณ์จริง จากขั้นตอน 5 ลำดับ ได้แก่ การเข้าใจผู้ใช้หรือปัญหา (Empathize) การนิยามปัญหา (Define) การระดมความคิด (Ideate) การสร้างต้นแบบ (Prototype) และการทดสอบต้นแบบ (Test) ซึ่งกระบวนการดังกล่าวช่วยให้ ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสังเกต การวิเคราะห์ การคิดอย่างมีระบบ และเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมี ส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชุมชนด้วยแนวทางสร้างสรรค์

แผนผังโมเดลธุรกิจ (Business Model Canvas : BMC) นำมาใช้เพื่อสร้างความเข้าใจ ด้านการเป็นผู้ประกอบการให้แก่ นักเรียน โดยเป็นแบบจำลองที่ช่วยให้นักเรียนมองเห็น องค์ประกอบและกลไกของธุรกิจอย่างครบถ้วนผ่าน 9 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ กลุ่มลูกค้า เป้าหมาย คุณค่าที่น่าเสนอ ช่องทางการจัดจำหน่าย ความสัมพันธ์กับลูกค้า กระแสรายได้ ทรัพยากรหลัก กิจกรรมหลัก พันธมิตรหลัก และโครงสร้างต้นทุน เครื่องมือนี้ช่วยให้นักเรียน วางแผนและออกแบบแนวคิดทางธุรกิจได้อย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับ ความเป็นไปได้ทางธุรกิจ อีกทั้งยังเป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงศักยภาพของ ตนเองในฐานะผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่มีความคิดสร้างสรรค์

การประยุกต์ใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบร่วมกับแผนผังโมเดลธุรกิจ ในกิจกรรม “การ ออกแบบผลิตภัณฑ์จากวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผนผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัด นนทบุรี” ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการผสมผสานระหว่างกระบวนการคิดสร้างสรรค์และการวางแผนธุรกิจ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิด วิเคราะห์ และสร้างสรรค์แนวทางใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปใช้ได้ จริงในการประกอบอาชีพในอนาคต ทั้งสองเครื่องมือนี้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการลง มือทำจริง เห็นภาพรวมของแนวคิดธุรกิจอย่างเป็นระบบ และรับรู้ถึงความสามารถของตนเองใน ในฐานะผู้สร้างสรรค์แนวคิดและผู้ประกอบการรุ่นใหม่

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis)

ตารางที่ 9 สรุปขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/วิธี
เพื่อทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	1.กลุ่มทดลองเข้าร่วมการอบรมด้วยกิจกรรมที่ใช้ตัวแบบความคิดสร้างสรรค์เป็นกรอบในการดำเนินการ 2. ประเมินการทดลองใช้ตัวแบบ	นักเรียนที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์และผู้ประกอบการจำนวน 30 คน	1.ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ 2.กิจกรรมการคิดเชิงออกแบบ และแผนผังโมเดลธุรกิจ 3.แบบประเมินการทดลองใช้ตัวแบบ

ขั้นตอนที่ 4 การจัดทำแนวทางการใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) คือผู้ทรงคุณวุฒิที่คัดเลือกจากผู้ที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านความคิดสร้างสรรค์ความเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย นักวิชาการ ผู้บริหาร ครู และผู้ประกอบการ จำนวน 20 คน ดังรายชื่อในภาคผนวก จ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

เกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย

1. นักวิชาการ – ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์และความเป็นผู้ประกอบการมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

2. ผู้บริหาร – ที่มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษา ที่มีหลักสูตรแผนธุรกิจมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี
3. ครู - ผู้สอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการ มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี
4. ผู้ประกอบการ - ที่มีประสบการณ์ในการทำธุรกิจมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ประเด็นการสนทนาแนวข้อคำถาม แนวข้อคำถามปลายเปิดแบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งสร้างตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีเครื่องบันทึกเสียง เลขานุการผู้จัดบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย โดยมีแนวคำถามหลัก ดังนี้

1.1 ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความสอดคล้องต่อการนำไปใช้ประโยชน์ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการในแต่ละพื้นที่ของโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลอย่างไร

1.2 แนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ท่านมีข้อเสนอแนะต่อความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่อย่างไร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการจัดประชุม โดยผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม จัดบันทึก บันทึกภาพและเสียงโดยทีมงานในระหว่างการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) แบบองค์รวมในลักษณะของการหาความสัมพันธ์ของผลการศึกษานำไปสู่การสรุปประเด็นที่สำคัญ ที่เป็นข้อเสนอในการพัฒนา ซึ่งผลทั้งหมดที่ได้นั้นเป็นบทสรุปของการพัฒนาตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

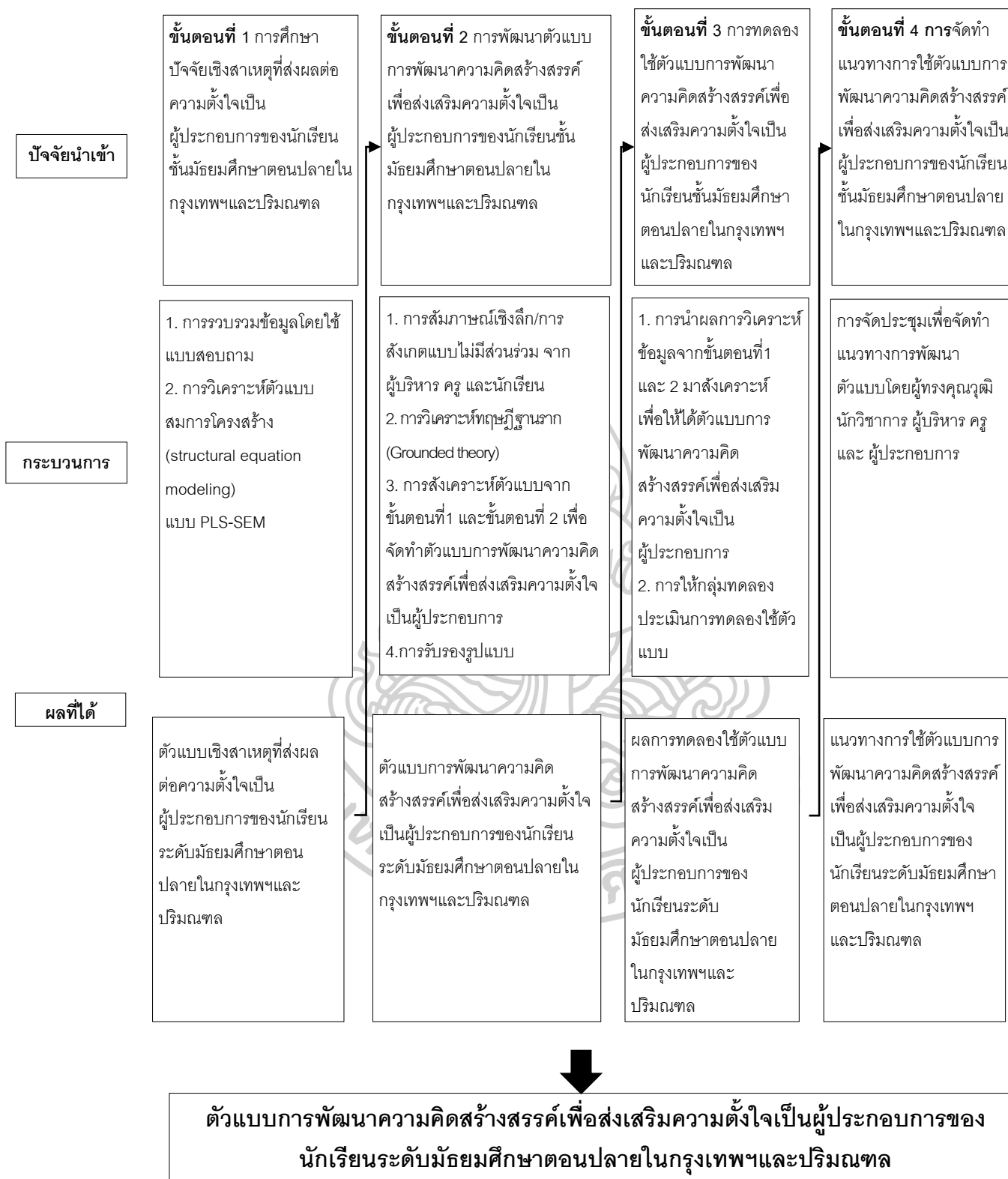
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis)

ตารางที่ 10 สรุปขั้นตอนที่ 4 แนวทางการใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/วิธี
จัดทำแนวทางในการใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	จัดประชุมกลุ่ม นำเสนอตัวแบบและจัดทำแนวทางการใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	กลุ่มที่ 1 นักวิชาการผู้บริหาร และผู้ประกอบการจำนวน 10 คน กลุ่มที่ 2 ครู จำนวน 10 คน รวม 20 คน	1.ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ 2.แนวคำถามสำหรับการประชุมกลุ่มและวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

จากขั้นตอนการวิจัยทั้ง 4 ขั้นตอน สามารถนำมาสร้างเป็นภาพขั้นตอนการดำเนินวิจัยดังนี้ ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 ขั้นตอนการดำเนินวิจัย

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษา เรื่อง ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น
ผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพและปริมณฑล ซึ่งผลการวิจัย
แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพและปริมณฑล

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น
ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพและปริมณฑล

ตอนที่ 3 การทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น
ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพและปริมณฑล

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์แนวทางการใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริม
ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพและปริมณฑล

**ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพและปริมณฑล**

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 490 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่
สมบูรณ์ทุกฉบับ โดยใช้สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

Mean	คือ ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
SD	คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
β	คือ น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานและสัมประสิทธิ์เส้นทางมาตรฐาน
R^2	คือ สัมประสิทธิ์ตัวกำหนด (Coefficient of Determination)
f^2	คือ ขนาดอิทธิพล (Effect Size)
**	คือระดับนัยสำคัญ .01
*	คือระดับนัยสำคัญ .05

1.1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 490 คน ประกอบด้วย เพศ ระดับชั้น และสถานที่ตั้งของโรงเรียน โดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(n = 490)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	225	45.9
หญิง	260	53.1
อื่นๆ	5	1.0
ระดับชั้น		
มัธยมศึกษาปีที่ 4	206	42.0
มัธยมศึกษาปีที่ 5	144	29.4
มัธยมศึกษาปีที่ 6	140	28.6

ตารางที่ 11 (ต่อ)

(n = 490)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
สถานที่ตั้งของโรงเรียน		
กรุงเทพมหานคร	148	30.2
นนทบุรี	66	13.5
นครปฐม	85	17.3
ปทุมธานี	87	17.8
สมุทรปราการ	55	11.2
สมุทรสาคร	49	10.0
แผนการเรียน		
วิทย์-คณิต	16	3.3
ศิลป์-คำนวณ	31	6.3
ไทย-สังคม	64	13.1
ศิลป์-ภาษา	73	14.9
แผนการเรียนธุรกิจ	288	58.8
แผนการเรียน อื่น ๆ	18	3.7
เกรดเฉลี่ยสะสมปัจจุบัน		
เกรด 3.51-4.00	65	13.3
เกรด 3.01-3.50	296	60.4
เกรด 2.51-3.00	98	20.0
เกรด 2.01-2.50	31	6.3

ตารางที่ 11 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพและปริมณฑล มีรายละเอียด ดังนี้

เพศ พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 45.9 และเพศอื่น ๆ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

ระดับชั้น พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6

สถานที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนใน จังหวัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมาคือ ปทุมธานี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 นครปฐม จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 นนทบุรี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 สมุทรปราการ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 11.2 และสมุทรสาคร จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0

แผนการเรียน พบว่า พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เรียนแผนการเรียน ฐานกิจ จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 แผน รองลงมาคือ แผนการเรียนศิลป์-ภาษา จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 แผนการเรียนไทย-สังคม จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 แผนการเรียนศิลป์-คำนวณ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 แผนการเรียน อื่น ๆ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7 และแผนการเรียนวิทย์-คณิต จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

เกรดเฉลี่ยสะสมปัจจุบัน พบว่า พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยสะสมปัจจุบัน 3.01-3.50 จำนวน 296 คน คิดเป็นร้อยละ 60.4 รองลงมา คือเกรดเฉลี่ยสะสมปัจจุบัน 2.51-3.00 จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 20 เกรดเฉลี่ยสะสมปัจจุบัน 3.51-4.00 จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และเกรดเฉลี่ยสะสมปัจจุบัน 2.01-2.50 จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3

1.2 การวิเคราะห์ระดับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

การวิเคราะห์ระดับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วย การรับรู้ความสามารถของตนเอง สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ และความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ความแปร และความถี่ ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปร และความถี่ของความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

(n = 490)

ความคิดสร้างสรรค์	Mean	SD	ความแปร	ความถี่
ความคิดริเริ่ม	4.20	0.71	-0.58	-0.51
ความคิดคล่องแคล่ว	4.21	0.69	-0.50	-0.64
ความคิดยืดหยุ่น	4.06	0.68	-0.43	-0.49
ความคิดละเอียดลออ	4.17	0.70	-0.60	-0.43

จากตารางที่ 12 พบว่า ระดับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความคิดคล่องแคล่ว (Mean = 4.21 SD = 0.69) รองลงมาคือ ความคิดริเริ่ม (Mean = 4.20 SD = 0.71) ความคิดละเอียดลออ (Mean = 4.17 SD = 0.70) และความคิดยืดหยุ่น (Mean = 4.06 SD = 0.68) โดยความแปรค่าอยู่ระหว่าง -0.43 ถึง -0.60 และความถี่อยู่ระหว่าง -0.43 ถึง -0.64

ตารางที่ 13 ความถี่ และร้อยละของความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

(n=490)

ความคิดสร้างสรรค์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความคิดริเริ่ม					
1. นักเรียนสามารถคิดวิธีการใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	182 (37.1)	185 (37.8)	111 (22.7)	12 (2.4)	0 (0.0)
2. นักเรียนสามารถคิดวิธีการใหม่ ๆ เพื่อเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้น	168 (34.3)	200 (40.8)	118 (24.1)	4 (0.8)	0 (0.0)
ความคิดคล่องแคล่ว					
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	172 (35.1)	169 (34.5)	142 (29.0)	7 (1.4)	0 (0.0)
4. นักเรียนสามารถคิดวิธีการแก้ไขปัญหได้อย่างรวดเร็ว	169 (34.5)	184 (37.6)	131 (26.7)	6 (1.2)	0 (0.0)
ความคิดยืดหยุ่น					
5. นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนวิธีคิดตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป	170 (34.7)	203 (41.4)	109 (22.2)	8 (1.6)	0 (0.00)
6. นักเรียนสามารถคิดวิธีแก้ไขปัญหได้หลายแบบโดยไม่ยึดติดกับวิธีเดิม ๆ	157 (32.0)	201 (41.0)	120 (24.5)	12 (2.4)	0 (0.00)
ความคิดละเอียดลออ					
7. นักเรียนตรวจสอบรายละเอียดของข้อมูลและสถานการณ์ก่อนตัดสินใจ	190 (38.8)	187 (38.2)	105 (21.4)	8 (1.6)	0 (0.00)
8. นักเรียนให้ความสำคัญกับรายละเอียดในการทำงานและการแก้ไขปัญหา	211 (43.1)	169 (34.5)	105 (21.4)	5 (1.5)	0 (0.00)

จากตารางที่ 13 พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล แต่ละข้อ มีรายละเอียดดังนี้

ความคิดริเริ่ม

นักเรียนสามารถคิดวิธีการใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8

นักเรียนสามารถคิดวิธีการใหม่ ๆ เพื่อเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้น ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8

ความคิดคล่องแคล่ว

นักเรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1

นักเรียนสามารถคิดวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างรวดเร็ว ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6

ความคิดยืดหยุ่น

นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนวิธีคิด ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4

นักเรียนสามารถคิดวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้หลายแบบโดยไม่ยึดติดกับวิธีเดิม ๆ ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0

ความคิดละเอียดลออ

นักเรียนตรวจสอบรายละเอียดของข้อมูลและสถานการณ์ก่อนตัดสินใจ ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8

นักเรียนให้ความสำคัญกับรายละเอียดในการทำงานและการแก้ไขปัญหา ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 43.1

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

(n = 490)

การรับรู้ความสามารถของตนเอง	Mean	SD	ความเบ้	ความโด่ง
ระดับของความยากง่าย	4.09	0.69	-0.54	-0.27
ความมั่นใจของบุคคล	4.13	0.69	-0.47	-0.58
การประยุกต์ความสามารถ	4.15	0.68	-0.57	-0.34

จากตารางที่ 14 พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการประยุกต์ความสามารถ (Mean = 4.15 SD = 0.68) รองลงมาคือ ความมั่นใจของบุคคล (Mean = 4.13 SD = 0.69) และระดับของความยากง่าย (Mean = 4.09 SD = 0.69) โดยความเบ้มีค่าอยู่ระหว่าง -0.47 ถึง -0.57 และความโด่งอยู่ระหว่าง -0.27 ถึง -0.58

ตารางที่ 15 ความถี่ และร้อยละของการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

(n=490)

การรับรู้ความสามารถของตนเอง	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ระดับของความยากง่าย					
1. นักเรียนสามารถจัดการเวลาในการทำงานให้สำเร็จ	163 (33.3)	197 (40.2)	117 (23.9)	13 (2.7)	0 (0.0)
2. นักเรียนสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับงานที่มีระดับความยากง่ายแตกต่างกัน	191 (39.0)	187 (38.2)	105 (21.4)	7 (1.4)	0 (0.0)

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ความมั่นใจของบุคคล	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. นักเรียนมั่นใจว่าสามารถแก้ไขปัญหาและทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	177 (36.1)	194 (39.6)	111 (22.7)	8 (1.6)	0 (0.0)
4. นักเรียนมั่นใจว่าสามารถปรับตัวและเรียนรู้จากความล้มเหลว	189 (38.6)	195 (39.8)	99 (20.0)	7 (1.4)	0 (0.0)
การประยุกต์ความสามารถ					
5. นักเรียนสามารถนำความรู้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง	197 (40.2)	191 (39.0)	95 (19.4)	7 (1.4)	0 (0.0)
6. นักเรียนสามารถนำทักษะที่มีไปประยุกต์ใช้กับการทำงานได้หลายแบบ	183 (37.3)	188 (38.4)	114 (23.3)	5 (1.0)	0 (0.0)

จากตารางที่ 15 พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลแต่ละข้อ มีรายละเอียดดังนี้

ระดับของความยากง่าย

นักเรียนสามารถจัดการเวลาในการทำงานให้สำเร็จ ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2

นักเรียนสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับงานที่มีระดับความยากง่ายแตกต่างกัน ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 39.0

ความมั่นใจของบุคคล

นักเรียนมั่นใจว่าสามารถแก้ไขปัญหาและทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6

นักเรียนมั่นใจว่าสามารถปรับตัวและเรียนรู้จากความล้มเหลว ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8

การประยุกต์ความสามารถ

นักเรียนสามารถนำความรู้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2

นักเรียนสามารถนำทักษะที่มีไปประยุกต์ใช้กับการทำงานได้หลายแบบ ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

(n = 490)

การจัดการเรียนรู้	Mean	SD	ความเบ้	ความโด่ง
วัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.14	0.71	-0.63	-0.27
กลยุทธ์การเรียนรู้	4.09	0.68	-0.57	-0.21
สื่อการเรียนรู้	4.12	0.69	-0.59	-0.29
การประเมินผลการเรียนรู้	4.07	0.71	-0.56	-0.27

จากตารางที่ 16 พบว่า การจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (Mean = 4.14 SD = 0.71) รองลงมาคือ สื่อการเรียนรู้ (Mean = 4.12 SD = 0.69) กลยุทธ์การเรียนรู้ (Mean = 4.09 SD = 0.68) และการประเมินผลการเรียนรู้ (Mean = 4.07 SD = 0.71) โดยความเบ้มีค่าอยู่ระหว่าง -0.56 ถึง -0.63 และความโด่งอยู่ระหว่าง -0.21 ถึง -0.29

ตารางที่ 17 ความถี่ และร้อยละการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

(n = 490)

การจัดการเรียนรู้	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
วัตถุประสงค์การเรียนรู้					
1. ผู้สอนอธิบายวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน	192 (39.8)	181 (36.9)	108 (22.0)	9 (1.8)	0 (0.0)
2. ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	188 (38.4)	194 (39.6)	101 (20.6)	7 (1.4)	0 (0.0)

ตารางที่ 17 (ต่อ)

กลยุทธ์การเรียนรู้	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ผู้สอนมีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย	169 (34.5)	195 (39.8)	113 (23.1)	13 (2.7)	0 (0.0)
4. ผู้สอนมีวิธีการจัดการเรียนรู้ตามความต้องการของนักเรียน	168 (34.3)	194 (39.6)	120 (24.5)	8 (1.6)	0 (0.0)
5. ผู้สอนสนับสนุนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน	187 (38.2)	190 (38.8)	106 (21.6)	7 (1.4)	0 (0.0)
สื่อการเรียนรู้					
6. ผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนการสอน	194 (39.6)	185 (37.8)	103 (21.0)	8 (1.6)	0 (0.0)
7. ผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนความเข้าใจของนักเรียน	182 (37.1)	190 (38.8)	108 (22.0)	10 (2.0)	0 (0.0)
8. ผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของนักเรียน	182 (37.1)	185 (37.8)	115 (23.5)	8 (1.6)	0 (0.0)
การประเมินผลการเรียนรู้					
9. ผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย	173 (35.3)	183 (37.3)	120 (24.5)	14 (2.9)	0 (0.0)
10. ผู้สอนปรับวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับลักษณะของนักเรียน	183 (37.3)	188 (38.4)	109 (22.2)	10 (2.0)	0 (0.0)
11. ผู้สอนแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียน	176 (35.9)	171 (34.9)	126 (25.7)	17 (3.5)	0 (0.0)

จากตารางที่ 17 พบว่า การจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลแต่ละข้อ มีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

ผู้สอนอธิบายวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2

ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6

การจัดการเรียนรู้กลยุทธ์การเรียนรู้

ผู้สอนมีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8

ผู้สอนมีวิธีการจัดการเรียนรู้ตามความต้องการของนักเรียน ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6

ผู้สอนสนับสนุนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8

สื่อการเรียนรู้

ผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6

ผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนความเข้าใจของนักเรียน ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8

ผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของนักเรียนส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8

การประเมินผลการเรียนรู้

ผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3

ผู้สอนปรับวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับลักษณะของนักเรียน ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4

ผู้สอนแจ้งผลการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียน ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 35.9

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

(n = 490)

สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้	Mean	SD	ความเบ้	ความโด่ง
สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ	4.17	0.66	-0.80	0.32
สภาพแวดล้อมทางสังคม	4.13	0.70	-0.76	0.17

จากตารางที่ 18 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ (Mean = 4.17 SD = 0.66) และสภาพแวดล้อมทางสังคม (Mean = 4.13 SD = 0.70) โดยความเบ้มีค่าอยู่ระหว่าง -0.76 ถึง -0.80 และความโด่งอยู่ระหว่าง 0.17 ถึง 0.32

ตารางที่ 19 ความถี่ และร้อยละสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

(n=490)

สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
สภาพแวดล้อมทางกายภาพ					
1. โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ห้องคอมพิวเตอร์	209 (42.7)	184 (37.6)	87 (17.8)	10 (2.0)	0 (0.0)
2. โรงเรียนมีพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมของนักเรียน	188 (38.4)	201 (41.0)	90 (18.4)	11 (2.2)	0 (0.0)

ตารางที่ 19 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
สภาพแวดล้อมทางกายภาพ					
3. โรงเรียนมีห้องเรียนที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ	197 (40.2)	178 (36.3)	105 (21.4)	10 (2.0)	0 (0.0)
4. โรงเรียนมีเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน	197 (40.2)	186 (38.0)	97 (19.8)	10 (2.0)	0 (0.0)
สภาพแวดล้อมทางสังคม					
5. โรงเรียนมีมาตรการและกิจกรรมที่สร้างพื้นที่ปลอดภัยในการแสดงความคิดเห็นให้แก่ นักเรียน	203 (41.4)	179 (36.5)	96 (19.6)	12 (2.4)	0 (0.0)
6. โรงเรียนมีมาตรการและกิจกรรมที่ส่งเสริมความมั่นใจและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน	195 (39.8)	167 (34.1)	116 (23.7)	12 (2.4)	0 (0.0)
7. โรงเรียนมีมาตรการและกิจกรรมที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียน	182 (37.1)	182 (37.1)	111 (22.7)	15 (3.1)	0 (0.0)
8. โรงเรียนมีมาตรการและกิจกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง	199 (40.6)	176 (35.9)	99 (20.2)	16 (3.3)	0 (0.0)

จากตารางที่ 19 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แต่ละข้อ มีรายละเอียดดังนี้

สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ

โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ห้องคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7

โรงเรียนมีพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมของนักเรียน ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0

โรงเรียนมีห้องเรียนที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2

โรงเรียนมีเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0

สภาพแวดล้อมทางสังคม

โรงเรียนมีมาตรการและกิจกรรมที่สร้างพื้นที่ปลอดภัยในการแสดงความคิดเห็นให้นักเรียน ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4

โรงเรียนมีมาตรการและกิจกรรมที่ส่งเสริมความมั่นใจและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8

โรงเรียนมีมาตรการและกิจกรรมที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1

โรงเรียนมีมาตรการและกิจกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6

1.3 การวิเคราะห์ระดับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพและปริมณฑล

การวิเคราะห์ระดับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ความโด่ง ความถี่ และร้อยละ ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของความตั้งใจเป็น
ผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

(n = 490)

ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ	Mean	SD	ความเบ้	ความโด่ง
ทัศนคติส่วนบุคคล	4.21	0.66	-0.63	-0.19
ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ	4.17	0.64	-0.45	-0.62
การยอมรับความเสี่ยง	4.10	0.69	-0.45	-0.55
ความต้องการความสำเร็จ	4.13	0.64	-0.48	-0.50

จากตารางที่ 20 พบว่า ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านทัศนคติส่วนบุคคล (Mean = 4.21 SD = 0.66) รองลงมาคือ ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ (Mean = 4.17 SD = 0.64) ความต้องการความสำเร็จ (Mean = 4.13 SD = 0.64) และการยอมรับความเสี่ยง (Mean = 4.10 SD = 0.69) โดยความเบ้มีค่าอยู่ระหว่าง -0.45 ถึง -0.63 และความโด่งอยู่ระหว่าง -0.19 ถึง -0.62

ตารางที่ 21 ความถี่ และร้อยละความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพและปริมณฑล

(n=490)

ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ทัศนคติส่วนบุคคล					
1.นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็น	228	154	102	6	0
ผู้ประกอบการ	(46.5)	(31.4)	(20.8)	(1.2)	(0.0)

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ทัศนคติส่วนบุคคล					
2.นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้เพื่อเป็นผู้ประกอบการ	182 (37.1)	218 (44.5)	84 (17.1)	3 (1.2)	0 (0.0)
3. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการประกอบธุรกิจ	213 (43.5)	174 (35.5)	96 (19.6)	7 (1.4)	0 (0.0)
ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ					
4.นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ	213 (43.5)	169 (34.5)	105 (21.4)	3 (0.6)	0 (0.0)
5.นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเป็นผู้ประกอบการ	184 (37.6)	194 (39.6)	110 (22.4)	2 (0.4)	0 (0.00)
6.นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการหาโอกาสทางธุรกิจ	188 (38.4)	192 (39.2)	105 (21.4)	5 (1.0)	0 (0.00)
การยอมรับความเสี่ยง					
7.นักเรียนยอมรับความเสี่ยงในการทำธุรกิจ	181 (36.9)	177 (36.1)	120 (24.5)	12 (2.4)	0 (0.00)
8.นักเรียนเชื่อว่าความเสี่ยงในการทำธุรกิจเป็นโอกาสของการพัฒนาธุรกิจ	176 (35.9)	209 (42.7)	99 (20.0)	6 (1.2)	0 (0.00)
ความต้องการความสำเร็จ					
9. นักเรียนตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนในการเป็นผู้ประกอบการ	182 (37.1)	167 (34.1)	124 (25.3)	17 (3.5)	0 (0.00)

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความต้องการความสำเร็จ					
10. นักเรียนมุ่งมั่นในการประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ	200 (40.8)	193 (39.4)	19.2 (19.8)	3 (0.6)	0 (0.00)
11. นักเรียนแสวงหาแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ	188 (38.4)	184 (38.2)	109 (22.2)	6 (1.2)	0 (0.00)

จากตารางที่ 21 พบว่า ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แต่ละข้อ มีรายละเอียดดังนี้

ทัศนคติส่วนบุคคล

นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5

นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้เพื่อเป็นผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5

นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการประกอบธุรกิจ ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุดจำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5

ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ

นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5

นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเป็นผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6

นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการหาโอกาสทางธุรกิจ ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2

การยอมรับความเสี่ยง

นักเรียนยอมรับความเสี่ยงในการทำธุรกิจ ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9

นักเรียนเชื่อว่าความเสี่ยงในการทำธุรกิจเป็นโอกาสของการพัฒนาธุรกิจ ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7

ความต้องการความสำเร็จ

นักเรียนตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนในการเป็นผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1

นักเรียนมุ่งมั่นในการประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8

นักเรียนแสวงหาแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4

1.4 การวิเคราะห์ตัวแบบเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

การวิเคราะห์ตัวแบบเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีตัวแปรดังนี้

ตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถของตนเอง (FES) มีตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัว ประกอบด้วย ด้านระดับของความยากง่าย (fes01, fes02) ด้านความมั่นใจของบุคคล (fes03, fes04) และด้านการประยุกต์ความสามารถ (fes05, fes06)

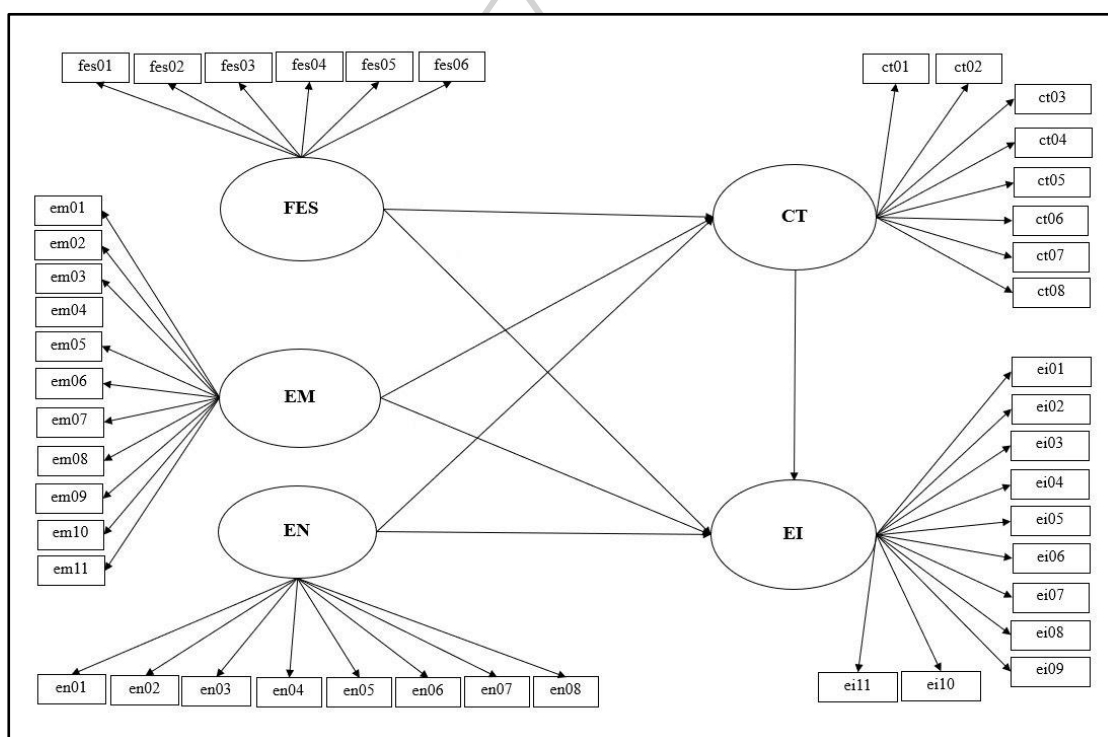
ตัวแปรแฝงการจัดการเรียนรู้ (EM) มีตัวแปรสังเกตได้ 11 ตัว ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (em01, em02) ด้านการจัดการเรียนรู้กลยุทธ์การเรียนรู้ (em03, em04, em05) ด้านสื่อการเรียนรู้ (em07, em08, em09) และการประเมินผลการเรียนรู้ (em09, em10, em11)

ตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ (EN) มีตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัว ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ (en01, en02, en03, en04) และด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม (en05, en05, en06, en07, en08)

ตัวแปรความคิดสร้างสรรค์ (CT) มีตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัว ประกอบด้วย ด้านความคิดริเริ่ม (ct01, ct02) ด้านความคิดคล่องแคล่ว (ct03, ct04) ด้านความคิดยืดหยุ่น (ct05, ct06) และความคิดละเอียดลออ (ct07, ct08)

ตัวแปรแรงความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ (EI) มีตัวแปรสังเกตได้ 11 ตัว ประกอบด้วย ด้านทัศนคติส่วนบุคคล (ei01, ei02, ei03) ด้านความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ (ei04, ei05, ei06) ด้านการยอมรับความเสี่ยง (ei07, ei08, ei09) และด้านความต้องการความสำเร็จ (ei10, ei11, ei12)

ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในตัวแบบสมการโครงสร้าง

การวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling) มีขั้นตอนการวิเคราะห์ ประกอบด้วย 1. การตรวจสอบข้อสมมติในการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง 2. การวิเคราะห์ตัวแบบการวัด 3. การวิเคราะห์ตัวแบบเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 22 ถึงตารางที่ 31 ดังนี้

1. การตรวจสอบข้อสมมติในการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง การตรวจสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Correlation Coefficient) และค่า Variance Inflation Factor (VIF) ได้ผลดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

	en01	en02	en03	en04	en05	en06	en07	en08	en09	en10	en11	en12	en13	en14	en15	en16	en17	en18	en19	en20	en21	en22	en23	en24	en25	en26	en27	en28															
en01	—																																										
en02	62	—																																									
en03	48	49	—																																								
en04	43	43	49	—																																							
en05	42	49	51	52	—																																						
en06	41	42	45	54	45	—																																					
en07	44	37	40	42	36	47	—																																				
en08	41	42	43	39	41	46	48	—																																			
en09	55	45	41	44	39	42	36	—																																			
en10	51	46	51	49	45	54	42	43	46	—																																	
en11	38	41	47	48	51	46	42	47	40	47	—																																
en12	39	35	37	44	42	43	44	33	42	38	50	—																															
en13	44	41	40	42	42	48	40	40	44	44	40	54	—																														
en14	40	36	37	37	35	42	45	43	36	42	48	50	—																														
en15	44	38	43	39	37	39	49	42	43	42	39	55	45	53	—																												
en16	48	39	40	42	40	40	44	41	38	46	39	48	48	47	47	—																											
en17	42	40	41	38	39	45	39	37	40	44	37	47	51	49	47	41	—																										
en18	41	42	38	38	36	40	41	37	39	48	37	42	46	45	40	46	46	—																									
en19	47	43	47	40	40	41	39	37	41	50	37	40	46	40	44	36	45	49	—																								
en20	43	44	34	36	39	41	38	35	44	42	43	41	37	45	44	47	43	41	48	—																							
en21	42	46	38	36	41	36	39	43	48	36	44	43	48	46	40	47	43	44	44	44	—																						
en22	48	43	40	41	43	36	42	38	43	46	41	43	42	46	42	41	42	39	46	30	—																						
en23	44	43	44	39	42	39	42	37	46	42	45	46	44	38	46	38	40	45	49	51	51	—																					
en24	46	39	45	41	38	39	45	36	43	40	42	47	41	46	43	47	41	49	47	41	41	43	—																				
en25	44	42	50	40	49	42	37	41	42	45	44	43	47	45	42	48	46	44	50	49	48	46	48	48	—																		
en26	44	43	43	38	35	39	33	40	40	39	48	38	45	45	49	39	42	42	44	41	44	57	47	—																			
en27	46	43	41	39	39	43	39	41	46	41	43	45	44	45	41	51	42	43	47	42	41	44	53	50	—																		
en28	47	44	47	44	43	36	40	41	45	39	38	44	39	44	44	47	40	42	47	45	43	46	51	50	57	51	—																
en29	46	47	40	34	38	34	40	33	43	37	34	43	41	39	43	40	43	42	45	44	44	43	46	49	57	54	57	—															
en30	44	40	48	41	35	39	39	37	36	46	39	41	40	43	42	42	40	42	47	41	44	47	40	51	45	39	55	59	50	—													
en31	46	44	41	44	39	36	40	39	42	39	42	42	39	46	38	45	36	44	42	48	41	41	48	44	58	52	58	53	62	—													
en32	45	39	40	36	41	35	37	42	41	35	46	45	43	44	40	41	37	39	42	43	42	47	47	56	58	55	57	54	58	—													
en33	49	42	38	37	39	34	31	39	38	40	35	39	40	39	39	46	43	39	45	39	41	39	40	47	52	54	55	52	59	58	—												
en34	47	41	40	41	43	37	47	36	47	42	40	49	43	46	48	44	41	47	42	49	41	46	42	49	50	60	52	60	58	52	63	58	59	—									
en35	42	44	42	42	35	39	38	39	43	37	40	46	43	44	43	44	48	41	42	42	44	39	38	48	50	54	59	58	56	51	60	61	55	56	—								
en36	44	24	38	34	36	39	25	41	35	33	41	39	44	41	37	45	39	35	38	39	39	40	43	39	53	51	53	55	50	55	52	53	58	54	—								
en37	40	38	40	42	32	40	40	41	36	45	40	37	44	38	37	38	44	40	43	40	40	40	41	43	42	46	52	41	51	49	44	45	50	46	43	—							
en38	42	37	34	35	41	36	28	39	33	39	38	33	41	40	33	39	38	41	39	37	41	38	40	37	45	46	43	46	50	48	46	47	54	49	42	45	57	—					
en39	40	44	40	44	40	42	38	40	40	38	42	45	45	42	41	40	44	40	42	39	45	37	47	46	42	53	47	50	45	51	53	55	49	49	51	48	60	53	—				
en40	42	37	38	36	36	39	34	42	41	34	40	44	32	38	36	38	39	44	41	39	44	41	42	46	51	44	45	30	48	50	51	48	50	47	53	55	39	—					
en41	48	42	42	43	38	36	39	35	44	47	44	41	42	46	44	41	38	45	45	42	47	43	43	50	47	51	51	53	44	51	58	51	55	58	52	46	55	51	58	57	—		
en42	44	43	42	40	40	40	37	38	38	43	44	41	45	40	39	39	36	42	37	42	39	46	43	45	51	51	49	49	48	49	51	47	51	53	43	53	51	59	57	56	—		
en43	35	40	37	35	35	37	36	44	44	37	43	46	42	44	42	43	41	40	41	39	45	43	51	48	50	50	56	53	45	52	54	49	50	51	57	59	59	64	54	—			
en44	39	37	40	32	30	38	34	37	37	36	36	34	41	41	36	37	38	38	36	41	34	39	43	38	43	44	46	44	45	46	43	46	51	52	46	43	47	50	52	38	54	59	—
en45	40	39	37	40	32	30	38	34	37	37	36	36	34	41	41	36	37	38	36	41	34	39	43	38	43	44	46	44	45	46	43	46	51	52	46	43	47	50	52	38	54	59	—
en46	42	42	43	38	36	39	35	44	47	44	41	42	46	44	41	38	45	45	42	47	43	43	50	47	51	51	53	44	51	58	51	55	58	52	46	55	51	58	57	—			
en47	45	35	40	37	35	37	36	44	44	37	43	46	42	44	42	43	41	40	41	39	45	43	51	48	50	50	56	53	45	52	54	49	50	51	57	59	59	64	54	—			
en48	40	39	37	40	32	30	38	34	37	37	36	36	34	41	41	36	37	38	36	41	34	39	43	38	43	44	46	44	45	46	43	46	51	52	46	43	47	50	52	38	54	59	—
en49	42	42	43	38	36	39	35	44	47	44	41	42	46	44	41	38	45	45	42	47	43	43	50	47	51	51	53	44	51	58	51	55	58	52	46	55	51	58	57	—			
en50	44	43	42	40	40	40	37	38	38	43	44	41	45	40	39	39	36	42	37	42	39	46	43	45	51	51	49	49	48	49	51	47	51	53	43	53	51	59	57	56	—		
en51	44	42	44	42	34	36	39	25	41	35	33	41	39	44	41	37	45	39	35	38	39	39	40	43	39	53	51	53	55	50	55	52	53	58	54	—							
en52	40	40	38	40	42	32	40	40	41	36	45	40	37	44	38	37	38	44	40	43	40	40	40	41	43	42	46	52	41	51	49	44	45	50	46	43	—						
en53	42	37	34	35	41	36	28	39	33	39	38	33	41	40	33	39	38	41	39	37	41	38	40	37	45	46	43	46	50	48	46	47	54	49	42	45	57	—					
en54	40	44	40	44	40	42	38	40	40	38	42	45	45	42	41	40	44	40	42	39	45	37	47	46	42	53	47	50	45	51	53	55	49	49	51	48	60	53	—				
en55	48	42	42	43	38	36	39	35	44	47	44	41	42	46	44	41	38	45	45	42	47	43	43	50	47	51	51	53	44	51	58	51	55	58	52	46	55	51	58	57	—		
en56	42	44	43	42	40	40																																					

จากตารางที่ 22 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแบบสมการโครงสร้าง จำนวน 44 ตัวแปร โดยใช้สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .25 ถึง .64 และไม่มีตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในตัวแปรแฝงต่างกันมีสหสัมพันธ์สหสัมพันธ์มากกว่า .80 ค่า VIF ของตัวแปรสังเกตได้อยู่ระหว่าง 1.51 ถึง 2.37 โดยตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดมีค่า VIF ไม่เกิน 5 แสดงว่าไม่มีปัญหาตัวแปรมีความสัมพันธ์กันเองมากเกินไป (Multicollinearity)

2. การประเมินความสอดคล้องของตัวแบบโดยรวม

การประเมินความสอดคล้องโดยรวมของตัวแบบสมการโครงสร้าง โดยใช้ SRMR, d_{ULS} และ d_G ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 การประเมินความสอดคล้องของตัวแบบโดยรวม

ดัชนีประเมินความสอดคล้อง	เกณฑ์	ค่าที่ได้	HI95	HI99
SRMR	< .08	0.041	0.038	0.040
d_{ULS}	-	1.645	1.448	1.552
d_G	-	0.695	0.661	0.696

* ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 23 พบว่า SRMR มีค่าเท่ากับ .041 ซึ่งน้อยกว่า .08 แสดงว่าตัวแบบโดยรวมมีความเหมาะสมแม้ว่า d_{ULS} และ d_G มีค่าอยู่นอกช่วง HI95 และ HI99

3. การวิเคราะห์ตัวแบบการวัด

การวิเคราะห์ตัวแบบการวัด (Measurement Model) ของตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถของตนเอง (FES) มีตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัว ประกอบด้วย ด้านระดับของความยากง่าย (fes01, fes02) ด้านความมั่นใจของบุคคล (fes03, fes04) และด้านการประยุกต์ความสามารถ (fes05, fes06)

ตัวแปรแฝงการจัดการเรียนรู้ (EM) มีตัวแปรสังเกตได้ 11 ตัว ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (em01, em02) ด้านการจัดการเรียนรู้กลยุทธ์การเรียนรู้ (em03, em04,

em05) ด้านสื่อการเรียนรู้ (em07, em08, em09) และการประเมินผลการเรียนรู้ (em09, em10, em11)

ตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ (EN) มีตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัว ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (en01, en02, en03, en04) และด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม (en05, en05, en06, en07, en08)

ตัวแปรแฝงความคิดสร้างสรรค์ (CT) มีตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัว ด้านความคิดริเริ่ม (ct01, ct02) ด้านความคิดคล่องแคล่ว (ct03, ct04) ด้านความคิดยืดหยุ่น (ct05, ct06) และความคิดละเอียดลออ (ct07, ct08)

ตัวแปรแฝงความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ (EI) มีตัวแปรสังเกตได้ 11 ตัว ประกอบด้วย ด้านทัศนคติส่วนบุคคล (ei, ei02, ei03) ด้านความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ (ei04, ei05, ei06) ด้านการยอมรับความเสี่ยง (ei07, ei08, ei09) และด้านความต้องการความสำเร็จ (ei10, ei11, ei12)

ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 24 ถึงตารางที่ 30

ตารางที่ 24 การวิเคราะห์ตัวแบบการวัดของตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถของตนเอง

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	β	R^2	α	ρ_A	ρ_c	AVE
FES	fes01	.75	0.56	.84	.84	.88	.56
	fes02	.75	0.56				
	fes03	.74	0.55				
	fes04	.76	0.58				
	fes05	.72	0.51				
	fes06	.76	0.58				

การวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ (Reliability)

จากตารางที่ 24 พบว่า ตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถของตนเอง (FES) มีน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Factor Loading: β) ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตได้มีค่ามากกว่า .50 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์กำหนด โดยมีความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยตัวแปรแฝง (R^2) อยู่ระหว่าง .51 ถึง .58

ความเชื่อถือได้จากสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α) Dijkstra-Henfesnr's rho (ρ_A) และ Jöreskog's rho (ρ_c) ของตัวแปรแฝงมีค่าเท่ากับ .84, .84 และ .88 ซึ่งมากกว่า .70 แสดงว่าตัวแบบการวัด FES มีความเชื่อถือได้สูง

การวิเคราะห์ความสมเหตุสมผลเชิงลู่เข้า (Convergent Validity)

จากตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: AVE) มีค่าเท่ากับ .56 ซึ่งมากกว่า .50 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้มีความสอดคล้องกับตัวแปรแฝง FES

ตารางที่ 25 การวิเคราะห์ตัวแบบการวัดของตัวแปรแฝงการจัดการเรียนรู้

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	β	R^2	α	ρ_A	ρ_c	AVE
EM	em01	.78	.60	.93	.93	.94	.60
	em02	.76	.57				
	em03	.78	.61				
	em04	.76	.58				
	em05	.77	.59				
	em06	.80	.63				
	em07	.78	.61				
	em08	.77	.59				
	em09	.80	.63				
	em10	.78	.61				
	em11	.74	.55				

การวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ (Reliability)

จากตารางที่ 25 พบว่า ตัวแปรแฝงการจัดการเรียนรู้ (EM) มีน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Factor Loading: β) ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตได้มีค่ามากกว่า .50 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์กำหนด โดยมีความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยตัวแปรแฝง (R^2) อยู่ระหว่าง .55 ถึง .63

ความเชื่อถือได้จากสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α) Dijkstra-Henfeser's rho (ρ_A) และ Jöreskog's rho (ρ_c) ของตัวแปรแฝงมีค่าเท่ากับ .93, .93 และ .94 ซึ่งมากกว่า .70 แสดงว่าตัวแบบการวัด EM มีความเชื่อถือได้สูง

การวิเคราะห์ความสมเหตุสมผลเชิงลู่เข้า (Convergent Validity)

ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: AVE) มีค่าเท่ากับ .60 ซึ่งมากกว่า .50 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้มีความสอดคล้องกับตัวแปรแฝง EM

ตารางที่ 26 การวิเคราะห์ตัวแบบการวัดของตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	β	R^2	α	ρ_A	ρ_c	AVE
EN	en01	.76	.57	.91	.91	.93	.61
	en02	.75	.57				
	en03	.80	.64				
	en04	.79	.62				
	en05	.81	.65				
	en06	.78	.61				
	en07	.81	.66				
	en08	.74	.54				

การวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ (Reliability)

จากตารางที่ 26 พบว่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Factor Loading: β) ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตได้มีค่ามากกว่า .50 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์กำหนด โดยมีความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยตัวแปรแฝง (R^2) อยู่ระหว่าง .54 ถึง .65

ความเชื่อถือได้จากสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α) Dijkstra-Henfeser's rho (ρ_A) และ Jöreskog's rho (ρ_c) ของตัวแปรแฝงมีค่าเท่ากับ .91, .91 และ .93 ซึ่งมากกว่า .70 แสดงว่าตัวแบบการวัด EN มีความเชื่อถือได้สูง

การวิเคราะห์ความสมเหตุสมผลเชิงลู่เข้า (Convergent Validity)

ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: AVE) มีค่าเท่ากับ .61 ซึ่งมากกว่า .50 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้มีความสอดคล้องกับตัวแปรแฝง EN

ตารางที่ 27 การวิเคราะห์ตัวแบบการวัดของตัวแปรแฝงความคิดสร้างสรรค์

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	β	R^2	α	ρ_A	ρ_c	AVE
CT	ct01	.74	.55	.88	.88	.90	.54
	ct02	.75	.56				
	ct03	.74	.54				
	ct04	.74	.54				
	ct05	.75	.56				
	ct06	.73	.53				
	ct07	.70	.50				
	ct06	.72	.52				

การวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ (Reliability)

จากตารางที่ 27 พบว่า พบว่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Factor Loading: β) ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตได้มีค่ามากกว่า .50 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์กำหนด โดยมีความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยตัวแปรแฝง (R^2) อยู่ระหว่าง .50 ถึง .56

ความเชื่อถือได้จากสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α) Dijkstra-Henfeser's rho (ρ_A) และ Jöreskog's rho (ρ_c) ของตัวแปรแฝงมีค่าเท่ากับ .88, .88 และ .90 ซึ่งมากกว่า .70 แสดงว่าตัวแบบการวัด CT มีความเชื่อถือได้สูง

การวิเคราะห์ความสมเหตุสมผลเชิงลู่เข้า (Convergent Validity)

จากตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: AVE) มีค่าเท่ากับ .54 ซึ่งมากกว่า .50 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้มีความสอดคล้องกับตัวแปรแฝง CT

ตารางที่ 28 การวิเคราะห์ตัวแบบการวัดของตัวแปรแฝงความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	β	R^2	α	ρ_A	ρ_c	AVE
EI	ei01	.73	.54	.90	.90	.92	.50
	ei02	.72	.51				
	ei03	.73	.53				
	ei04	.72	.52				
	ei05	.70	.50				
	ei06	.72	.52				
	ei07	.66	.44				
	ei08	.67	.45				
	ei09	.68	.47				
	ei10	.74	.55				
	ei11	.70	.49				

การวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ (Reliability)

จากตารางที่ 28 พบว่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Factor Loading: β) ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตได้มีค่ามากกว่า .50 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์กำหนด โดยมีความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยตัวแปรแฝง (R^2) อยู่ระหว่าง .44 ถึง .55

ความเชื่อถือได้จากสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α) Dijkstra-Henfeser's rho (ρ_A) และ Jöreskog's rho (ρ_c) ของตัวแปรแฝงมีค่าเท่ากับ .90, .90 และ .92 ซึ่งมากกว่า .70 แสดงว่าตัวแบบการวัด EI มีความเชื่อถือได้สูง

การวิเคราะห์ความสมเหตุสมผลเชิงลู่เข้า (Convergent Validity)

จากตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: AVE) มีค่าเท่ากับ .50 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้มีความสอดคล้องกับตัวแปรแฝง EI

การวิเคราะห์ความสมเหตุสมผลเชิงจำแนก (Discriminant Validity)

การวิเคราะห์ความสมเหตุสมผลเชิงจำแนก ระหว่างตัวแปรแฝง EI CT FES EM และ EN ได้ผลดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 เมทริกซ์ Heterotrait-Monotrait (HTMT)

ตัวแปรแฝง	EI	CT	FES	EM	EN
EI	1				
CT	.89	1			
FES	.90	.93	1		
EM	.80	.83	.87	1	
EN	.78	.79	.82	.88	1

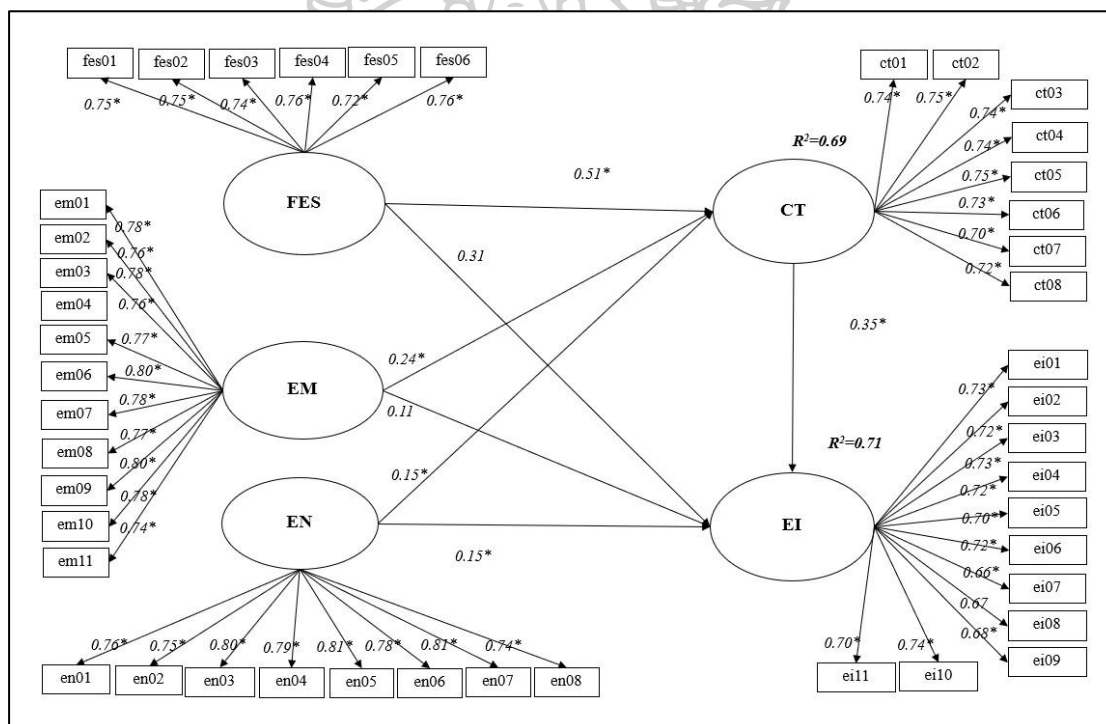
จากตารางที่ 29 พบว่า ตัวแปรแฝงทุกตัว มีค่า HTMT น้อยกว่า .90 (Peštović et al., 2021) แสดงว่าตัวแปรแฝงทุกตัวมีความสมเหตุสมผลเชิงจำแนก ยกเว้น FES กับ CT ซึ่งมีค่า HTMT เท่ากับ 0.93 แสดงว่าไม่มีความสมเหตุสมผลเชิงจำแนก

3. การวิเคราะห์ตัวแบบโครงสร้าง

การวิเคราะห์ตัวแบบโครงสร้างเพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม อิทธิพลรวม ระหว่างตัวแปรแฝง ได้ผลดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 สัมประสิทธิ์เส้นทาง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัวแบบโครงสร้าง

ตัวแปรตาม	ตัวแปรอิสระ	β	อิทธิพลทางอ้อม	อิทธิพลรวม	ค่าสถิติ	p	R ²	f ²
CT	FES	.51		.51	9.26	<.01	.69	.33
	EM	.24		.24	3.91	<.01		.05
	EN	.15		.15	2.89	<.01		.02
EI	FES	.31	.18	.49	5.19	<.01	.71	.10
	EM	.11	.08	.19	1.60	0.11		.01
	EN	.15	.05	.21	2.50	0.01		.03
	CT	.35	.35	.65	6.55	<.01		.13

หมายเหตุ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาพที่ 9 ตัวแบบเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพและปริมณฑล

จากตารางที่ 30 และภาพที่ 9 สามารถนำมาหาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมระหว่างตัวแปรแฝง และน้ำหนักองค์ประกอบระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้

การวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม

ตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถของตนเอง (FES) มีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรความคิดสร้างสรรค์ (CT) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีอิทธิพลรวมเท่ากับ .51

ตัวแปรแฝงการจัดการเรียนรู้ (EM) มีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรความคิดสร้างสรรค์ (CT) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีอิทธิพลรวมเท่ากับ .24

ตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ (EN) มีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรความคิดสร้างสรรค์ (CT) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีอิทธิพลรวมเท่ากับ .15

ตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถของตนเอง (FES) มีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรแฝงความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ (EI) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .31 อิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ .18 และอิทธิพลรวมเท่ากับ .49

ตัวแปรแฝงการจัดการเรียนรู้ (EM) มีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรแฝงความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ (EI) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .11 อิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ .08 และอิทธิพลรวมเท่ากับ .19

ตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ (EN) มีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรแฝงความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ (EI) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .15 อิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ .05 และอิทธิพลรวมเท่ากับ .21

ตัวแปรแฝงความคิดสร้างสรรค์ (CT) มีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรแฝงความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ (EI) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีอิทธิพลรวมเท่ากับ .35

ตารางที่ 31 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลสรุป
1	ความคิดสร้างสรรค์ส่งผลในทางบวกต่อความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	สนับสนุน
2	การรับรู้ความสามารถของตนเองส่งผลในทางบวกต่อความคิด สร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	สนับสนุน
3	การรับรู้ความสามารถของตนเองส่งผลในทางบวกต่อความตั้งใจ เป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	สนับสนุน
4	การจัดการเรียนรู้ส่งผลในทางบวกต่อความคิดสร้างสรรค์ของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	สนับสนุน
5	การจัดการเรียนรู้ส่งผลในทางบวกต่อความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	ไม่สนับสนุน
6	สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ส่งผลในทางบวกต่อความคิด สร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	สนับสนุน
7	สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ส่งผลในทางบวกต่อความตั้งใจ เป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	สนับสนุน

ตอนที่ 2 การพัฒนาตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล

การพัฒนาตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น
ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
ประกอบด้วย 2.1 การวิเคราะห์กระบวนการและเงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็น
ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ
2.2 ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

**2.1 การวิเคราะห์กระบวนการและเงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็น
ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล** เป็นการวิเคราะห์แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียน 4 แห่ง ประกอบด้วย 1. โรงเรียน
เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ 2. โรงเรียนโพธิสารพิทยากร
จังหวัดกรุงเทพมหานคร 3. โรงเรียนหอวังนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี และ 4. โรงเรียนสตรีนนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี

1. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ

ส่วนที่ 1 บริบทโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ (ต.อ.น.ส.) เป็นสถาบันที่มีความเป็น
เลิศทางวิชาการ และมีบริบทแวดล้อมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะและความคิดสร้างสรรค์ในแบบ
ของผู้ประกอบการ

ประวัติและการก่อตั้ง

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาในท้องถิ่น
โดยแต่เดิมชื่อ โรงเรียนบางหัวเสือบุญแจ่มเนียมนิล ซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการ
ทางการศึกษาของชุมชนในอำเภอบางพระแดง จังหวัดสมุทรปราการ ต่อมาโรงเรียนได้รับการ
พัฒนาและยกระดับขึ้นตามลำดับ จนกระทั่งในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ได้มีการเปลี่ยนชื่อ
เป็น โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ อีกทั้งยังมีการยกระดับวิสัยทัศน์และ
คุณภาพการศึกษาให้ทัดเทียมกับโรงเรียนในเครือเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ที่มีชื่อเสียงด้าน

ความเป็นเลิศทางวิชาการและคุณธรรม การอยู่ในเครื่องนี้ทำให้โรงเรียนมีเป้าหมายในการสร้างนักเรียนที่มีคุณภาพรอบด้าน ทั้งด้านวิชาการและการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ

โครงสร้างการบริหารและสังกัด

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ ดำเนินงานภายใต้สถานะของสถานศึกษาภาครัฐ โดยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ และอยู่ในการกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ การเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการบริหารการศึกษาระดับชาติดังกล่าวส่งผลให้สถานศึกษาจำเป็นต้องปฏิบัติตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนด อย่างไรก็ตามสถานศึกษายังคงมีความยืดหยุ่นในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการเฉพาะของชุมชนท้องถิ่น วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการได้เปิดโอกาสให้เกิดการพัฒนาโครงการพิเศษขึ้น โดยอาศัยความร่วมมือจากเครือข่ายที่สำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนโดยรอบ เน้นการมีส่วนร่วมและสนับสนุนให้โรงเรียนพัฒนาไปสู่ความทันสมัย

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ ตั้งอยู่บนพื้นที่ขนาด 15 ไร่ โดยมีการจัดวางโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก อาคารเรียน 5 ชั้นได้รับการออกแบบเพื่อรองรับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปีการศึกษา โดยภายในอาคารประกอบด้วย ห้องเรียนอัจฉริยะ ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ และห้องภาษา ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบปฏิบัติจริงและเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ นอกจากนี้ โรงเรียนยังจัดให้มีห้องสมุดดิจิทัลที่ทันสมัยและพื้นที่สำหรับกิจกรรมสร้างสรรค์ รวมถึงโรงฝึกงานขนาดย่อมที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์การเรียนรู้ทักษะอาชีพและการประกอบธุรกิจ ตลอดจนโดมกีฬาอเนกประสงค์สำหรับจัดกิจกรรมและงานรวมกีฬา สิ่งอำนวยความสะดวกช่วยให้สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการ เช่น การฝึกปฏิบัติการขายสินค้า การจัดงานมหกรรมธุรกิจของนักเรียน และกิจกรรมจำลองสถานการณ์การเป็นเจ้าของกิจการ ทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะที่สำคัญในการประกอบธุรกิจ ทั้งด้านการบริหารจัดการ การสื่อสาร และการแก้ไขปัญหา

หลักสูตรและโครงการการเรียนรู้การสอน

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ ได้พัฒนาหลักสูตรและโครงการการเรียนรู้การสอนที่หลากหลายและตอบสนองต่อความแตกต่างทางความสนใจและความถนัดของ

ผู้เรียน โดยจัดแผนการเรียนรู้ในสาขา ดังนี้ แผนการเรียนรู้วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ แผนการเรียนรู้ ศิลป์-คำนวณ และแผนการเรียนรู้ศิลป์-ภาษา ซึ่งครอบคลุมภาษาจีนและภาษาญี่ปุ่น โดยเฉพาะ แผนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับธุรกิจและภาษาต่างประเทศ เป็นการเตรียมความพร้อมให้นักเรียน สำหรับการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศในอนาคต จุดเด่นที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษาในการ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ คือการออกแบบหลักสูตรและโครงการเฉพาะที่มีความ แตกต่างและสร้างสรรค์ ได้แก่ โปรแกรมธุรกิจอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ได้รับการออกแบบ โดยเฉพาะเพื่อสอดคล้องกับบริบทของจังหวัดสมุทรปราการในฐานะเมืองอุตสาหกรรม หลักสูตรนี้ เน้นการพัฒนาทักษะทางธุรกิจ การตลาด และการจัดการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน สถานการณ์จริงได้ นอกจากนี้ โครงการทวิศึกษาและทวิภาคีที่สถานศึกษาได้ทำบันทึกข้อตกลง ความร่วมมือ (MOU) กับสถาบันการศึกษาชั้นนำ ได้แก่ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM) ในเครือ CP ALL และวิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ ทำให้นักเรียนสามารถศึกษาควบสอง หลักสูตรและได้รับวุฒิการศึกษาทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและประกาศนียบัตรวิชาชีพ รวมถึงได้รับประสบการณ์การฝึกงานจริงในสถานประกอบการชั้นนำอย่าง 7-Eleven ซึ่งเป็นการ สร้างแรงจูงใจและให้ประสบการณ์ตรงที่ไม่สามารถได้รับจากการเรียนในห้องเรียนปกติ การเรียนรู้ โดยใช้โครงงาน (Project-Based Learning) โดยเฉพาะโครงการ IS (Independent Study) ได้รับการ พัฒนาให้เกินกว่าการทำรายงานทั่วไป โดยผลักดันให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ที่มีศักยภาพทางการค้าและสามารถนำไปจำหน่ายได้จริง ตลอดจนการนำผลงานไปต่อยอดใน กิจกรรมตลาดนัดของโรงเรียน หลักสูตรและโครงการที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น เป็นการ เปลี่ยนแปลงนักเรียนจากการเป็นผู้เรียนตามทฤษฎีให้เป็นผู้ประกอบการฝึกหัด ที่ได้เรียนรู้โดยใช้ การปฏิบัติจริง การทดลอง ความผิดพลาด และการสัมผัสประสบการณ์ตรงกับโลกของธุรกิจตั้งแต่นั้น อยู่ในช่วงการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ส่วนที่ 2 เจาะลึกความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ

1. การรับรู้ความสามารถของตนเอง

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ พัฒนาหลักสูตรธุรกิจอุตสาหกรรมเพื่อ ส่งเสริมการพัฒนาความตระหนักรู้ในตนเองและศักยภาพของนักเรียน โดยหลักสูตรดังกล่าว ออกแบบให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาของจังหวัดสมุทรปราการในฐานะศูนย์กลาง อุตสาหกรรมที่สำคัญของภูมิภาค แนวทางการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้เน้นการสร้าง ประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและครอบคลุม เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทดสอบ

และพัฒนาศักยภาพของตนเองในสภาพแวดล้อมที่เสมือนจริง โดยใช้กระบวนการปฏิบัติงานที่เน้นการลงมือทำและการสะท้อนคิดเชิงวิเคราะห์

ระดับของความยากง่าย

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่มีการจัดลำดับความยากง่าย โดยเริ่มต้นจากระดับพื้นฐานและค่อย ๆ เพิ่มระดับความซับซ้อนขึ้นตามลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม กระบวนการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเริ่มต้นในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นช่วงเวลาสำคัญในการสร้างฐานความรู้ทางทฤษฎีและหลักการพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการศึกษาในสาขาวิชาธุรกิจ ในระยะนี้ นักเรียนจะได้รับการถ่ายทอดความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจในภาพรวมของการดำเนินธุรกิจและแนวทางการประกอบการในเบื้องต้น เมื่อเข้าสู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กระบวนการเรียนรู้จะเริ่มเข้าสู่ขั้นตอนการประยุกต์ใช้ความรู้โดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลาย เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมบาร์เทนเดอร์ หรือการปฏิบัติงานเบื้องต้นในร้านกาแฟภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นการนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในห้องเรียนมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จำลองที่มีการควบคุมและดูแลอย่างเหมาะสม ทำให้นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับลักษณะของการทำงานจริง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนต้องนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ทั้งหมดมาประยุกต์ใช้อย่างเต็มรูปแบบ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายไว้ว่า

“โรงเรียนเรามีการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นลำดับขั้นตอนนะคะ เริ่มจากพื้นฐานแล้วค่อยๆ เพิ่มความซับซ้อนขึ้น เด็กๆ จะเริ่มเข้าไปฝึกงาน โดยชั้นม.4เป็นการปูพื้นฐานความรู้ทางทฤษฎีและหลักการธุรกิจ พอม.5จะเริ่มฝึกงานในชุมนุมต่างๆ เช่น บาร์เทนเดอร์หรือร้านกาแฟในโรงเรียน เป็นการประยุกต์ความรู้ในสถานการณ์จำลอง ก่อนที่ชั้นม.6จะเริ่มปฏิบัติงานจริงค่ะ ใช้ความรู้ทักษะและประสบการณ์อย่างเต็มรูปแบบ”

หัวใจสำคัญของกระบวนการพัฒนานี้คือ การฝึกงานภาคฤดูร้อน ซึ่งเป็นข้อกำหนดบังคับสำหรับนักเรียนทุกคนในหลักสูตรนี้ โดยนักเรียนจะต้องออกไปสัมผัสและเผชิญกับสภาพแวดล้อมการทำงานจริงในสถานประกอบการภายนอก เช่น ร้านสะดวกซื้อ 7-Eleven หรือร้านอาหารในเครืออย่างเดอะ พิชซ่า คอมปะนี การฝึกงานดังกล่าวถือการทดสอบที่สำคัญต่อความสามารถของนักเรียน ทั้งการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ การจัดการเวลา และการรับมือกับแรงกดดันในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย ในระหว่างการฝึกงาน นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับ

กระบวนการทำงานที่เป็นมาตรฐานขององค์กร การปฏิบัติตามกฎระเบียบและนโยบายขององค์กร อย่างเคร่งครัด ตลอดจนการทำงานร่วมกับผู้ใหญ่และเพื่อนร่วมงานที่มีประสบการณ์และภูมิหลังที่ แตกต่างกัน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายไว้ว่า

“การฝึกงานภาคฤดูร้อนเป็นหัวใจหลักของหลักสูตรเราเลยคะ คือเป็นข้อกำหนดบังคับที่ นักเรียนทุกคนต้องผ่าน เด็กๆ ต้องออกไปเจอกับสภาพแวดล้อมการทำงานจริงในสถาน ประกอบการภายนอก เช่น 7-Eleven หรือเดอะ ฟิชซ่า คอมปะนี ถือเป็นบททดสอบความสามารถ จริงๆ ของเด็ก ทั้งเรื่องการปรับตัวเข้ากับสถานที่ใหม่ การจัดการเวลา แล้วก็การรับมือกับความ กดดันในสถานการณ์ที่เค้าไม่เคย”

การออกแบบหลักสูตรของโรงเรียนเป็นความตั้งใจเพื่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน อย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยไม่ผลักดันให้นักเรียนเผชิญกับเรื่องที่ทำลายเกินความสามารถและ ความพร้อม แต่เป็นการสร้างโอกาสให้นักเรียนได้สร้างความมั่นใจในตนเองจากประสบการณ์ ความสำเร็จที่สั่งสมในแต่ละขั้นตอนของการเรียนรู้ หลักสูตรธุรกิจอุตสาหกรรมนี้ได้ผสมผสานวิชา พื้นฐาน 40 หน่วยกิต เข้ากับวิชาเพิ่มเติมทางด้านธุรกิจ รวมเป็น 122 หน่วยกิต เพื่อให้ นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์และครอบคลุมทั้งความรู้ทางทฤษฎีและประสบการณ์ทางปฏิบัติ การผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนกับการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการช่วยให้ นักเรียนเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงกระบวนการนำความรู้ทางทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง และสามารถประเมินตนเอง ตลอดจนตระหนักรู้ในศักยภาพของตนเองในการเชื่อมโยงความรู้กับ การปฏิบัติได้อย่างสร้างสรรค์ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายไว้ว่า

“การออกแบบหลักสูตรแบบนี้เป็นการพัฒนาความสามารถของเด็กแบบค่อยเป็นค่อยไป นะคะ เราจะไม่让孩子ไปเจอกับความท้าทายที่ยากเกินความสามารถ แต่จะสร้างความมั่นใจจาก ประสบการณ์ความสำเร็จในแต่ละขั้นตอน เพราะฉะนั้นเนี่ยเด็กสายการเรียนนี้ก็จะได้เรียนเยอะ กว่าเด็กแผนการเรียนอื่น คือ 122 หน่วยกิต เพื่อที่จะไปเทียบกับปวช.คะ”

สรุปได้ว่า โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ พัฒนาความสามารถของ นักเรียนจากหลักสูตรธุรกิจอุตสาหกรรมที่ใช้แนวทางการเรียนรู้แบบลำดับขั้นตอน ออกแบบให้ นักเรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะอย่างต่อเนื่องตั้งแต่การเรียนทฤษฎีพื้นฐาน ไปสู่การ ประยุกต์ใช้ความรู้ และปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ หลักสูตรนี้มุ่งส่งเสริมการรับรู้

ศักยภาพของนักเรียนอย่างค่อยเป็นค่อยไป สร้างความมั่นใจจากประสบการณ์ในแต่ละชั้นของการเรียนรู้

ความมั่นใจของบุคคล

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการได้พัฒนากลไกการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความมั่นใจของนักเรียน จากประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย และการได้รับการสนับสนุนจากครูผู้สอนและเพื่อนร่วมงาน ความมั่นใจเกิดขึ้นจากการที่นักเรียนได้รับโอกาสในการทดสอบ และพิสูจน์ความสามารถของตนเองในสถานการณ์จริง ความสำเร็จในการดำเนินโครงการเกิดขึ้นจากทักษะ ความรู้ และความมั่นใจในตนเองว่าสามารถดำเนินงานให้ลุล่วงและบรรลุเป้าหมายได้ รวมถึงความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองจากข้อผิดพลาดและประสบการณ์ที่ได้รับ โรงเรียนจึงได้จัดทำแนวทางหลากหลายเพื่อสร้าง และหล่อหลอมความมั่นใจแก่นักเรียน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ทางโรงเรียนพยายามออกแบบกิจกรรมให้หลากหลายเพื่อส่งเสริมความมั่นใจของนักเรียนค่ะ เพราะสิ่งที่เราอยากให้นักเรียนได้มากที่สุดก็คือ ความมั่นใจในตัวเองค่ะ บางครั้งเด็กอาจยังไม่รู้ว่าตัวเองทำได้ แต่พอเราให้เขาได้ลองทำจริง ได้ลงมือในสถานการณ์ที่หลากหลาย เขาก็จะเริ่มเห็นว่า เออ จริง ๆ แล้วเราก็กทำได้เหมือนกันนะ ความสำเร็จเล็ก ๆ ตรงนี้แหละที่จะสะสมจนกลายเป็นความเชื่อมั่นในตัวเอง”

กลไกในการสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน คือ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่มองความล้มเหลวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาและการเติบโต โดยการนำวงจรการพัฒนาคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) มาประยุกต์ใช้อย่างจริงจังและเป็นระบบในกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรมร้านกาแฟ และตลาดนัดของโรงเรียน หลังจากสิ้นสุดโครงการแต่ละครั้ง นักเรียนจะต้องกลับมาร่วมกันจัดวิจารณ์สัมมนา เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นอย่างละเอียดและครอบคลุม หากเกิดผลขาดทุน หรือไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ นักเรียนจะต้องวิเคราะห์เพื่อให้เข้าใจว่าเกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุใด และจะสามารถปรับปรุงแก้ไขได้อย่างไรในครั้งต่อไป ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราสร้างวัฒนธรรมที่ให้นักเรียนไม่กลัวความล้มเหลว โดยใช้วงจร PDCA ในกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะร้านค้าแฟกซ์ตลาดนัด เมื่อใกล้เรียนจบในแต่ละปีการศึกษา เด็กมันต้องเปลี่ยนรุ่นใช้มัยยะ เราก็จะเอาเงินมาวาง ว่านี่คือทุน ทุนบริหาร เมื่อจบแล้วคุณได้กำไรเท่าไร เราจะมาทำการวิจารณ์ สัมมนาเพื่อที่จะดีใจโดยตรงนี้ออกมา แล้วให้เขาคิดว่า ถ้าคุณขาดทุน ขาดทุนเพราะอะไร คุณจะต้องดีใจให้ได้ ไม่อย่างนั้นแล้วครูก็ไม่สามารถดีไปเป็นคะแนนให้ได้”

สรุปได้ว่า โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ พัฒนากลไกเสริมสร้างความมั่นใจของนักเรียนโดยใช้ประสบการณ์จริงและการสนับสนุนจากครูและเพื่อน สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่มองความล้มเหลวเป็นโอกาสในการพัฒนา นักเรียนได้ทดสอบความสามารถในสถานการณ์จริงและใช้วงจร PDCA วิเคราะห์ผลการดำเนินงานเพื่อหาสาเหตุและหาแนวทางปรับปรุง กระบวนการนี้เน้นการถอดบทเรียนและการเรียนรู้จากความผิดพลาดเพื่อพัฒนาความมั่นใจในความสามารถของตนเอง

การประยุกต์ความสามารถ

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการมีการพัฒนาความสามารถของนักเรียนจากการนำทักษะและประสบการณ์จากสถานการณ์หนึ่งไปประยุกต์และปรับใช้กับอีกสถานการณ์หนึ่ง โรงเรียนยังออกแบบหลักสูตรให้มีการเชื่อมโยงและบูรณาการองค์ความรู้ในหลายมิติ และสาขาวิชา เพื่อให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความสามารถและศักยภาพของตนเองได้อย่างยืดหยุ่น และเป็นไปตามสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

การบูรณาการระหว่างรายวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ กิจกรรมการจัดการศูนย์การเรียนรู้ร้านค้าแฟกซ์ และกิจกรรมตลาดนัดประจำปี เป็นตัวอย่างที่ทำให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้ความสามารถแบบสหวิชาชีพ และการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในทางปฏิบัติ นักเรียนได้นำเสนอโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่เน้นการใช้ประโยชน์จาก กากกาแฟกซ์ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์พลอยได้จากการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ร้านค้าแฟกซ์ของโรงเรียน มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ สบู่กากกาแฟที่สร้างมูลค่าเพิ่ม กระบวนการดังกล่าวเป็นการนำเสนอผลงานวิชาการในห้องเรียน รวมทั้งนักเรียนยังได้เรียนรู้สู่การประยุกต์ใช้เชิงพาณิชย์โดยนำผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไปจำหน่ายในกิจกรรมตลาดนัดของสถานศึกษา ตลอดจนส่งเสริมเข้าร่วมการประกวด และแข่งขันในงานศิลปหัตถกรรมระดับภูมิภาค ซึ่งเป็นการขยายขอบเขตการเรียนรู้จากภายในสถานศึกษาสู่ชุมชนและสังคม ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ไอเอสหนูทำสบู่มากจากกากกาแฟก็คือโรงเรียนของเราละ มีร้านกาแฟในฝันซึ่งเราขายกาแฟอยู่แล้วทุกวันเราก็เห็นกากกาแฟเหลือใช้ เลยนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ คือ เอามาทำสบู่มากจากกากกาแฟแล้วก็นำมาเสนอในงาน ไอเอสด้วย และเราก็ได้ขายในงานการตลาดด้วย...แล้วก็เอาไปแข่งศิลปะหัตถกรรมหัตถกรรมด้วย”

โรงเรียนมีการประยุกต์ใช้ความสามารถแบบครบวงจร ตั้งแต่การวิเคราะห์และระบุปัญหา การใช้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมในการแก้ไข การนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทวิชาการ และการขยายผลสู่บริบทการดำเนินธุรกิจทางปฏิบัติ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทำให้ผู้เรียนเชื่อมโยงและบูรณาการองค์ความรู้จากหลากหลายสาขาวิชา และนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์และบริบทที่แตกต่างกัน อย่างสร้างสรรค์ และเหมาะสมกับความต้องการของแต่ละสถานการณ์

2. การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้มีความสำคัญต่อระบบการศึกษาที่เน้นการสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้สามารถบรรลุศักยภาพสูงสุดของตนเอง โดยมีการวางแผนและออกแบบ ตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ไปจนถึงการประเมินผลและการสะท้อนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย มีคุณค่าต่อการพัฒนาตนเอง

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

วัตถุประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรธุรกิจอุตสาหกรรม โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ นั้นสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของพื้นที่ โดยวัตถุประสงค์นี้เกิดจากการศึกษา วิเคราะห์ความต้องการของสังคมและชุมชนโดยรอบเพื่อตอบสนองและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่อุตสาหกรรมรอบสถานศึกษา ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“หลักสูตรธุรกิจอุตสาหกรรมของเรา เริ่มจากการที่เราทำการวิจัยความต้องการของผู้ปกครอง นักเรียน แล้วก็สถานประกอบการในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นเขตอุตสาหกรรม แล้วเราก็พบว่าปัญหาคือเด็กที่จบไปแล้วบางส่วนกลายเป็นแรงงานไร้ฝีมือ เราก็เลยอยากจะแก้ปัญหาตรงนี้ ก็เลยเกิดเป็นหลักสูตรนี้ขึ้นมาเพื่อสร้างทักษะการทำงาน โดยเฉพาะทักษะด้านงานออฟฟิศบัญชี ที่เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการละ”

โรงเรียนได้ปรับวัตถุประสงค์ให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงผ่านโครงสร้างหลักสูตรทวิศึกษาที่ออกแบบให้นักเรียนได้รับวุฒิการศึกษา 2 ใบ คือ วุฒิมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) และ

วุฒิประกาศนียบัตตวิชาชีฟ (ปวช.) ซึ่งการได้รับวุฒิประกาศนียบัตตวิชาชีฟถือเป็นข้อพิสูจน์ว่านักเรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาและครอบครองทักษะวิชาชีพที่จำเป็นแล้ว ทั้งการเรียนการสอนในห้องเรียน และการสร้างเส้นทางอาชีพและโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ถือว่าหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่ดีนะครับ เพราะส่งผลกับนักเรียนโดยตรงเลย... เขาสามารถเรียนรู้ แล้วก็ฝึกประสบการณ์ นอกจากนั้นก็ยังมีรายได้อีกด้วย... พอเขาจบ ม.6 ก็ได้วุฒิปวช. ด้วย สามารถไปเรียนต่อ ป.ตรี ในสถาบันปัญญาวิวัฒน์ได้เลย”

สรุปได้ว่า โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการออกแบบหลักสูตรจากการวิเคราะห์บริบทชุมชนและความต้องการของตลาดแรงงานในท้องถิ่น เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือ โดยใช้รูปแบบหลักสูตรทวิศึกษา ที่นักเรียนได้รับวุฒิประกาศนียบัตตวิชาชีฟ (ปวช.) เป็นการยืนยันสมรรถนะทางวิชาชีพ นักเรียนได้ประโยชน์ทั้งการมีเส้นทางอาชีพที่ชัดเจน สามารถสร้างรายได้ระหว่างเรียน และมีโอกาสศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หลักสูตรนี้จึงตอบสนองความต้องการของชุมชนและสถานประกอบการอย่างตรงจุด

กลยุทธ์การเรียนรู้

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนเป็นหัวใจสำคัญและแกนกลางของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้โรงเรียนยังเน้นการถ่ายทอดความรู้แบบตัวต่อตัวจากผู้สอนสู่ผู้เรียน

โรงเรียนใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ โดยเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริงและสภาพแวดล้อมการทำงานจริง โดยใช้โครงการทวิศึกษา มีการส่งนักเรียนไปฝึกงานในสถานประกอบการจริงในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน โดยเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมภาคบังคับของหลักสูตรที่นักเรียนทุกคนจะต้องผ่าน กลยุทธ์นี้ทำให้นักเรียนได้เผชิญหน้าและรับมือกับสถานการณ์จริงในการทำงาน เรียนรู้จากข้อผิดพลาดและประสบการณ์ที่ได้รับ และพัฒนาทักษะการปรับตัวและการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายไว้ว่า

“ตอนไปฝึกงานที่ร้านพิซซ่า เขาจะสอนเราทุกอย่างเลยคะ ตั้งแต่วัตถุดิบแต่ละอย่างมีอะไรบ้าง พืชชาหน้านี้ใส่อะไร ทำยังไง อบก๊านาที่ ไปจนถึงการจัดเก็บของ คือของบางอย่างมัน

ไม่ได้ใช้แล้วทั้งเลย มันต้องมีอายุของมันอยู่ เราก็ต้องเรียนรู้ตรงนั้นด้วย ถ้าทำผิด เขาก็จะบอกเราตรง ๆ ว่าต้องปรับปรุงตรงไหนค่ะ”

นอกจากนี้ กลยุทธ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเป็นแนวทางที่โรงเรียนนำมาประยุกต์ใช้ โดยสร้างกิจกรรมที่เปรียบเสมือนโครงงานขนาดใหญ่ที่ให้นักเรียนบูรณาการความรู้และทักษะต่าง ๆ เพื่อสร้างผลลัพธ์ที่มีคุณค่า เช่น กิจกรรมตลาดนัดผู้ประกอบการ และร้านกาแฟในฝัน เมื่อนักเรียนเริ่มลงมือปฏิบัติจริงในทุกขั้นตอนของกระบวนการ รวมทั้งกลยุทธ์การเรียนรู้แบบสวมบทบาท จะทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะอย่างรอบด้านและครอบคลุม ซึ่งโรงเรียนได้ใช้กลยุทธ์แบบสวมบทบาทหน้าเวทีในการทำกิจกรรมร้านกาแฟ เพื่อให้นักเรียนมีความเชี่ยวชาญหลายด้าน ทำให้นักเรียนเข้าใจภาพรวมของธุรกิจและค้นพบศักยภาพที่หลากหลายของตนเอง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราจะให้นักเรียนสลับกันทำทุกหน้าที่ค่ะ เพราะเรามองว่าถ้าเราปล่อยให้เด็กคนนี้ชงกาแฟเก่งอยู่คนเดียว หรือคนนี้เก่งแคชเชียร์อยู่คนเดียว มันก็จะเหมือนกับโรงงานเย็บผ้า ที่คนหนึ่งเย็บได้แต่แขนเสื้อ ทำอย่างอื่นไม่เป็นเลย เราเลยต้องให้เด็กทุกคนได้ลองสลับกันเป็นผู้จัดการ เป็นคนชง เป็นฝ่ายการตลาด เพื่อให้เขาเข้าใจภาพรวมทั้งหมดของธุรกิจ”

สรุปได้ว่า โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วย การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงในสภาพแวดล้อมการทำงานจริง จากโครงการทวิศึกษาภาคบังคับ การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่ให้นักเรียนบูรณาการความรู้และทักษะ และการเรียนรู้แบบสวมบทบาทโดยสลับหน้าที่เพื่อให้เชี่ยวชาญหลายด้าน เข้าใจภาพรวมธุรกิจ กลยุทธ์นี้ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการปรับตัวและค้นพบศักยภาพที่หลากหลายของตนเอง

สื่อการเรียนรู้

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการใช้ทรัพยากรและเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง โดยสื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการจะรวมถึงสถานประกอบการที่เป็นพันธมิตรและร่วมมือกับสถานศึกษา ได้แก่ ร้านสะดวกซื้อ 7-Eleven ร้านพิซซ่า คอมปะนี ถือเป็นห้องเรียนที่นักเรียนจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และการปฏิบัติจริง ได้สัมผัสกับอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการ

ทำงานจริง เรียนรู้กระบวนการทำงานที่เป็นมาตรฐานของอุตสาหกรรม และมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับลูกค้าและผู้บริโภคที่แท้จริง ซึ่งเป็นสื่อที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาและเข้าถึงประสบการณ์ทางวิชาชีพได้อย่างลึกซึ้ง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“สิ่งที่เราพยายามทำก็คือดึงเอาสถานประกอบการจริงเข้ามาเป็นห้องเรียนค่ะ อย่างเช่นร้าน 7-Eleven หรือร้านพิซซ่า คอมปะนี เด็ก ๆ จะได้ไม่ใช่แค่นั่งเรียนในห้อง แต่เขาได้ไปสัมผัสงานจริง ได้ลองใช้อุปกรณ์ที่เขาใช้กันในอุตสาหกรรมจริง พอเด็กได้เห็นกระบวนการทำงานตั้งแต่การจัดสินค้า การบริการลูกค้า จนถึงการทำงานเป็นทีม เขาก็จะเข้าใจเลยว่า สิ่งที่เราเรียนในห้องมันเชื่อมโยงกับโลกภายนอกยังไง”

อย่างไรก็ตาม โรงเรียนในฐานะศูนย์ปฏิบัติการทางธุรกิจ ได้สร้างสื่อการเรียนรู้ที่มีชีวิตและมีพลวัตขึ้นมาภายในรั้วสถานศึกษา โดยการออกแบบร้านค้าแฟรนไชส์และพัฒนาให้เป็นมากกว่าร้านค้าหรือสถานที่จำหน่ายสินค้าทั่วไป กล่าวคือ เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้โดยตรงที่นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และพัฒนาทักษะการประกอบธุรกิจ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ร้านกาแฟในฝัน ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของเราเลยนะคะ คือ เป็นศูนย์ฝึกปฏิบัติการให้นักเรียนสายธุรกิจได้เข้ามาบริหารจัดการจริง นักเรียนต้องคิดเมนูใหม่ ๆ ตามเทศกาล อย่างช่วงวาเลนไทน์ เราก็จะให้เด็กคิดเมนูที่เป็นสีชมพูขึ้นมา แล้วก็รับออเดอร์ผ่านไลน์ ทำโปรโมชั่นต่าง ๆ ด้วยตัวเองทั้งหมดเลยนะคะ”

สรุปได้ว่า โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการมีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนกลยุทธ์การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ประกอบด้วย สถานประกอบการพันธมิตรที่ทำหน้าที่เป็นห้องเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและการปฏิบัติงานจริง ได้สัมผัสกับอุปกรณ์และเครื่องมือมาตรฐานอุตสาหกรรม รวมทั้งมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับลูกค้าจริง นอกจากนี้โรงเรียนสร้างศูนย์ปฏิบัติการทางธุรกิจภายในสถานศึกษาโดยการจัดตั้งร้านค้าแฟรนไชส์ให้เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ที่มีชีวิต ทำให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และพัฒนาทักษะการประกอบธุรกิจ

การประเมินผลการเรียนรู้

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการมีกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้อง เชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ และกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริงเป็นหลัก โดยใช้รูปแบบการประเมินที่หลากหลายและครอบคลุมเพื่อวัดความเข้าใจและความก้าวหน้าของนักเรียน มีแนวทางการประเมินหลายรูปแบบ ได้แก่ การประเมินตามสภาพจริง ซึ่งสถานศึกษาเน้นการประเมินจากผลงานและการปฏิบัติงานจริงของนักเรียนในกิจกรรมตลาดนัดผู้ประกอบการ ผลกำไรหรือขาดทุนถือเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในรายวิชาอื่นมีการประเมินจากการปฏิบัติในลักษณะเดียวกัน การประเมินเพื่อการพัฒนาเป็นการประเมินที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอตลอดกระบวนการเรียนรู้ ระหว่างการฝึกงานนักเรียนจะได้รับข้อมูลสะท้อนกลับจากผู้จัดการร้านและพี่เลี้ยงโดยตรง อีกทั้งครูนิเทศจะเดินทางไปเยี่ยมและติดตามผลความก้าวหน้า ซึ่งเป็นการประเมินความก้าวหน้าและให้การสนับสนุนอย่างทันท่วงที นอกจากนี้ การประเมินโดยใช้การสะท้อนคิดนับเป็นอีกแนวทางที่โรงเรียนได้ให้ความสำคัญ โดยนักเรียนต้องสามารถประเมินตนเองและเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับ ซึ่งเห็นได้จากกระบวนการหลังจบกิจกรรมที่มีการจัดสัมมนาเพื่อให้ นักเรียนได้สะท้อนความคิด วิเคราะห์ผลลัพธ์ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“การประเมินของเราจะไม่ได้อยู่แค่การสอบอย่างเดียวค่ะ แต่เราจะดูจากการปฏิบัติจริงเป็นหลัก อย่างเช่นเวลาทำกิจกรรมตลาดนัด นักเรียนต้องลงขายของจริง ๆ ผลที่ออกมาไม่ว่าจะกำไรหรือขาดทุน เราก็ถือว่าเป็นตัวชี้วัดที่ชัดเจนว่านักเรียนเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงแค่ไหน”

การประเมินผลการเรียนรู้ของโรงเรียนทำโดยการวัดผลจากสถานการณ์จริง หรือที่เรียกว่า การประเมินตามสภาพจริง ที่นักเรียนต้องลงมือปฏิบัติจริง ดังเช่น กิจกรรมตลาดนัดผู้ประกอบการ ที่นักเรียนได้ลงทำกิจการจำลอง ตั้งแต่คิดวิเคราะห์การลงทุน การจัดการต้นทุน การตั้งราคา การขายจริง ไปจนถึงการสรุปผลว่ากำไรหรือขาดทุน ซึ่งผลลัพธ์ถือเป็นตัวชี้วัดความสามารถเชิงปฏิบัติของนักเรียน เพราะสะท้อนว่านักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในห้องเรียนมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้หรือไม่ และแสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ที่มีความหมายมากกว่าการท่องจำเพื่อนำไปสอบเพียงอย่างเดียว ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“อย่างเวลาที่เด็ก ๆ เขาไปฝึกงาน ก็จะได้รับฟีดแบ็กโดยตรงจากผู้จัดการร้านหรือพี่เลี้ยง ซึ่งมันทำให้เขารู้ว่าตัวเองต้องปรับตรงไหนทันที แล้วครูนิเทศเองก็จะคอยไปติดตาม ให้คำแนะนำเพิ่มเติมอีกส่วนหนึ่ง เพื่อให้นักเรียนไม่รู้สึกรู้สีกว่าถูกปล่อยไว้เพียงลำพัง”

การฝึกงานถือเป็นการเรียนรู้ที่มีความสมจริงสูง เนื่องจากนักเรียนจะได้รับข้อมูลสะท้อนกลับจากผู้จัดการร้านหรือพี่เลี้ยง ซึ่งมีประสบการณ์ตรงในสายงานนั้น ๆ คำแนะนำทำให้นักเรียนเห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองได้ทันที เช่น วิธีการสื่อสารกับลูกค้า เทคนิคการจัดการเวลา หรือการแก้ปัญหาหน้างาน สิ่งนี้ช่วยให้นักเรียนเกิดการปรับตัวและพัฒนาทักษะได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ต้องรอจนสิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้อีกจะรู้ว่าตนเองบกพร่องตรงไหน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“สุดท้ายหลังจบกิจกรรม เราจะจัดให้มีการสัมมนาสะท้อนคิด นักเรียนจะได้แลกเปลี่ยนกัน ว่าทำไมผลออกมาแบบนี้ แล้วจะพัฒนาอย่างไรต่อไป ซึ่งตรงนี้แหละที่ทำให้เขาเรียนรู้จากประสบการณ์จริงแล้วก็ได้อะไรมาสำหรับการทำงานครั้งต่อไปค่ะ”

การสะท้อนคิดช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากกันและกัน จากการฟังประสบการณ์ของเพื่อน ซึ่งอาจเจอปัญหาหรือหาทางออกที่แตกต่างกันไป กระบวนการนี้จึงช่วยให้นักเรียนรู้ร่วมกัน และเป็นการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้วางแผนสำหรับการทำงานหรือการประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างดี

นอกจากนี้โรงเรียนยังมีการประเมินความเข้าใจในกระบวนการ และขั้นตอนการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับ วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น และวางแผนปรับปรุงพัฒนาแนวทางการดำเนินงานในอนาคตได้ จึงเป็นการประเมินที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาความสามารถของนักเรียนได้อย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการมีกระบวนการประเมินผล การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และกลยุทธ์การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ โดยใช้การประเมินที่ครอบคลุม ประกอบด้วย การประเมินตามสภาพจริงจากผลงานและการปฏิบัติงานจริงของนักเรียน โดยใช้ผลกำไรหรือขาดทุนเป็นตัวชี้วัด การประเมินเพื่อการพัฒนาเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องระหว่าง การฝึกงาน ข้อมูลสะท้อนกลับจากผู้จัดการร้านและการนิเทศของครูผู้สอน และการประเมินโดยจัด สัมมนาให้นักเรียนวิเคราะห์ผลลัพธ์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านการสะท้อนคิด

3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในหลักสูตรธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ โดยสภาพแวดล้อมดังกล่าวครอบคลุมทั้งมิติทางกายภาพ และมิติทางสังคมอย่างสมดุล อีกทั้งโรงเรียนได้ขยายขอบเขตของพื้นที่การเรียนรู้ และปฏิสัมพันธ์ทางการศึกษาเพื่อสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แบบและสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนอีกด้วย

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการได้จัดสรรและสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นการปฏิบัติจริง และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยมีลักษณะสำคัญ คือ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และห้องปฏิบัติการภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นการสร้างพื้นที่ปฏิบัติการที่นักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้งานได้จริงในชีวิตประจำวัน แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน ได้แก่ ร้านกาแฟในฝัน สถานที่นี้ถือเป็นศูนย์ฝึกปฏิบัติ และแหล่งเรียนรู้ภายใน ที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในทุกกระบวนการทางธุรกิจอย่างครบถ้วน ตั้งแต่การคิดค้นและพัฒนาผลิตภัณฑ์ การกำหนดกลยุทธ์ การตั้งราคา การจัดจำหน่ายและการกระจายสินค้า ไปจนถึงการส่งเสริมการขายและการตลาด นอกจากนี้ โรงเรียนยังมีห้องปฏิบัติการทางธุรกิจโดยเฉพาะซึ่งประกอบด้วย อุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ในสายงานบริการต่าง ๆ เช่น งานด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม มีการจัดการเรียนการสอนทักษะเฉพาะทางอย่างการพับผ้าเช็ดหน้า และมีอุปกรณ์สำหรับชมรมบาร์เทนเดอร์ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“แหล่งเรียนรู้หลักของเราคือร้านกาแฟในฝันค่ะ เป็นศูนย์ฝึกการเป็นผู้ประกอบการ ที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงทุกกระบวนการ ตั้งแต่การคิดผลิตภัณฑ์ เหมือนเวลาเราไปสตาร์บัค เขามีเมนูตาม season เด็กๆ ก็ต้องคิดสินค้ารวมไปถึง การตั้งราคา การทำโปรโมชัน”

อีกทั้งโรงเรียนได้ขยายสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สู่สถานประกอบการภายนอก เป็นการดำเนินการที่เกิดขึ้นจากการตระหนักว่าการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดขอบเขตอยู่เพียงในห้องเรียนหรือสถานศึกษาเท่านั้น โดยใช้โครงการความร่วมมือ (MOU) และการฝึกงานที่มีคุณภาพ นักเรียนในหลักสูตรได้มีโอกาสเข้าไปฝึกงานในสถานประกอบการจริงที่มีชื่อเสียงและมาตรฐาน เช่น ร้านสะดวกซื้อ 7-eleven และร้านเดอะ พิชซ่า คอมปะนี ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“โรงเรียนมีโครงการความร่วมมือ (MOU) กับสถานประกอบการ ทำให้เราไปได้ฝึกงานในสถานที่จริง เช่น ที่ร้านเดอะ พิชซ่า คอมปะนี ทำให้เราได้เรียนรู้กระบวนการทำงานจริงทุกขั้นตอน”

นอกจากนี้ โรงเรียนยังจัดกิจกรรมทัศนศึกษาเพื่อเรียนรู้มารยาทบนโต๊ะอาหารตะวันตก ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ให้นักเรียนอย่างครอบคลุมและหลากหลาย นับเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ใช้สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อเสริมสร้างทักษะและประสบการณ์ให้นักเรียน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“นอกจากฝึกงานแล้ว ยังมีกิจกรรมทัศนศึกษา อย่างตอนที่ไปเรียนรู้เรื่องมารยาทบนโต๊ะอาหารตะวันตกที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ซึ่งเขาไม่ได้สอนแค่การใช้ช้อนส้อม แต่ยังเปิดโลกให้เห็นแนวทางการเรียนต่อในคณะบริหารธุรกิจด้วยค่ะ”

การใช้พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมพิเศษและการแสดงผลงาน ในกิจกรรมตลาดนัดผู้ประกอบการ เป็นอีกการจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาทักษะของนักเรียนสถานศึกษามีการวางแผนจัดสรรพื้นที่ โดยมอบหมายให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งรับผิดชอบในการจัดผังร้านค้า จัดลิ้นชัก มีการวางแผนแยกโซนสินค้าระหว่างโซนอาหารและโซนสินค้าทั่วไป เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสุขอนามัย และเพื่อความสะดวกในการจัดการและควบคุมคุณภาพ นอกจากนี้ยังมีการวางแผนออกแบบเส้นทางเดินของลูกค้าเพื่อกระตุ้นการซื้อขายและสร้างประสบการณ์การช้อปปิ้งที่น่าสนใจ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ซึ่งจะมีเด็กกลุ่มนี้ เป็นเด็กม.6 นะคะ อีกกลุ่มหนึ่งค่ะ เขาเรียนวิชาการจัดแสดง เขาจะต้องมาจัดลิ้นชัก การขายสินค้า ว่าลิ้นชักขายสินค้าการกินอยู่ตรงไหน แล้วขายสินค้าเสื้อผ้าอยู่ตรงไหน สาเหตุที่ต้องแยกกัน เช่นถ้าเราเอาน้ำรวมกัน เวลาคนเดินไปจนสุดทางของงานก็ต้องกลับมาเพื่อซื้อน้ำในต้นทางอีก อันนี้เราจะต้องแยกเดินไปสักพักเจอร้านขายน้ำเป็นระยะ โดยการวางแผนผังร้านค้านักเรียนใช้เวลาในการวางแผนไปประมาณ 2 อาทิตย์”

สรุปได้ว่า โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นเครื่องมือการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นการปฏิบัติจริง โดยพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ร้านกาแฟในฝัน ที่นักเรียนลงมือปฏิบัติทุกกระบวนการทางธุรกิจ และ

ห้องปฏิบัติการทางธุรกิจที่มีอุปกรณ์สำหรับงานบริการ แหล่งเรียนรู้ภายนอกประกอบด้วยสถานประกอบการมาตรฐานสำหรับฝึกงานและกิจกรรมทัศนศึกษา จัดกิจกรรมตลาดนัดผู้ประกอบการที่นักเรียนรับผิดชอบการจัดตั้งร้านค้าและวางแผนเส้นทางการเดินของลูกค้าอย่างเป็นระบบ

สภาพแวดล้อมทางสังคม

สภาพแวดล้อมทางสังคมเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่สุดของหลักสูตรธุรกิจอุตสาหกรรม ซึ่งโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการได้สร้างและพัฒนาสภาพแวดล้อมทางสังคมขึ้นจากการปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กร และการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวกในทุกระดับของสถานศึกษา ปฏิสัมพันธ์เชิงบวกและการสร้างพื้นที่ปลอดภัยทางจิตใจ ทำให้เห็นถึงบรรยากาศของความเข้าใจและการสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนและนักเรียนที่มีความอบอุ่น เป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกัน ครูผู้สอนแสดงความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจต่อนักเรียนที่ต้องทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย และเผชิญกับความท้าทายในการจัดสมดุลระหว่างการเรียนและการทำงาน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“หนูรู้สึกโอเคมาก ๆ ที่ได้มาเรียนที่นี่ค่ะ เพราะว่าเวลามีปัญหาอะไร ครูไม่เคยทำให้หนูรู้สึกว่าจะต้องแก้คนเดียว อย่างหนูต้องเรียนไปด้วยแล้วก็ทำงานพิเศษไปด้วย บางครั้งมันเหนื่อยมากเวลามาเรียนในห้องก็หลับ ตอนแรกก็คิดว่าครูจะไม่เข้าใจแต่พอเล่าให้ครูฟัง ครูกลับให้กำลังใจแล้วก็ช่วยหาทางแก้ที่พอจะทำได้ ตรงนี้มันทำให้หนูมีกำลังใจที่จะทำงานแล้วก็เรียนไปพร้อมกัน”

วัฒนธรรมความร่วมมือขององค์กร และความสำเร็จของหลักสูตรนี้เป็นผลมาจากความร่วมมือของทุกคนในโรงเรียน การดำเนินการที่ประสบผลสำเร็จต้องอาศัยการประสานงานระหว่างฝ่ายบริหารที่ให้การสนับสนุนด้านนโยบาย ฝ่ายวัดผลที่ดำเนินการเทียบโอนหน่วยกิต ฝ่ายแนะแนว และครูผู้สอนที่ต้องปรับตารางสอนเพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนแบบที่มาร่วมกับสถาบันภายนอก การที่ครูจากวิทยาลัยเทคนิคต้องเดินทางมาสอนทุกวัน ทำให้โรงเรียนต้องจัดตารางสอนเป็นบล็อกยาวให้ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือและความเข้าใจจากทุกฝ่าย วัฒนธรรมแห่งความร่วมมือนี้เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้โครงการที่ซับซ้อนและต้องอาศัยการประสานงานสูงสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ต้องขอบคุณครูโรงเรียนนี้ที่ให้ความร่วมมือ ทั้งทีมวัดผล ท่านผู้บริหารทั้งรุ่นเก่ารุ่นใหม่ ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ไม่งั้นมันไม่สำเร็จ มันไม่มีทางที่อะไรที่เราจะทำคนเดียวได้ ถ้ายกความดีต้องยกให้ครูทั้งหมด ไม่ใช่พี่คนเดียวที่เป็นคนเก่ง ครูทุกคนในโรงเรียนนี้คือคนเก่ง”

อีกทั้งการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนของหลักสูตรธุรกิจอุตสาหกรรม ส่งเสริมการทำงานร่วมกันของนักเรียนเป็นอย่างมาก กิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การดำเนินงานร้านค้าแฟและการจัดตลาดนัด เป็นงานกลุ่มที่ต้องอาศัยทักษะการประสานงานและการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ นักเรียนมีการหมุนเวียนบทบาทหน้าที่กัน ทำให้ได้รับประสบการณ์การทำงานร่วมกับผู้อื่นที่หลากหลาย บทบาท การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ทำให้เกิดการเรียนรู้ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เวลาที่เรাজัดกิจกรรมร้านค้าแฟหรือตลาดนัด เราไม่ได้มองแค่ว่าผลกำไรจะออกมาเท่าไร แต่เราตั้งใจให้นักเรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันค่ะ เพราะการทำธุรกิจจริง ๆ มันไม่มีใครทำได้เพียงลำพัง ต้องมีทีมที่รู้จักแบ่งหน้าที่และประสานงานกัน กิจกรรมพวกนี้เลยออกแบบให้ทุกคนต้องมีบทบาท มีความรับผิดชอบที่ชัดเจน และต้องพึ่งพากัน”

“เราจะให้เด็ก ๆ หมุนเวียนบทบาทหน้าที่กัน เขาจะได้เข้าใจความยากง่ายของแต่ละงาน เช่น การคุมต้นทุนไม่เหมือนกับการขายหน้าร้าน การเจอลูกค้าก็ไม่เหมือนกับการวางกลยุทธ์ เด็ก ๆ จะเห็นคุณค่าของงานทุกด้าน แล้วก็ได้เรียนรู้ว่าการทำงานเป็นทีมคือหัวใจสำคัญที่จะทำให้งานนั้น ๆ สำเร็จ”

นอกจากนี้ ยังมีระบบการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะเป็นผู้ดำเนินการหลักในหลายกิจกรรม และทำหน้าที่เป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนรุ่นน้อง รูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกและการถ่ายทอดประสบการณ์ระหว่างนักเรียนด้วยตนเอง ซึ่งส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือและการพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“นักเรียน ม.6 เขาจะเป็นแกนหลักในการทำกิจกรรมหลายอย่าง เช่น การดูแลร้านค้าแฟหรือตลาดนัด เขาจะไม่ได้ทำแค่งานของตัวเอง แต่ต้องคอยแนะนำ คอยสอนรุ่นน้องด้วย การทำแบบนี้ทำให้เด็ก ๆ มองเห็นตัวอย่างจริง ว่าถ้าอยากประสบความสำเร็จต้องมีวินัย มีความ

รับผิดชอบ และทำงานร่วมกับคนอื่นยังไ้ ตัวรุ่นพี่เองก็ได้ฝึกทักษะความเป็นผู้นำ ได้เรียนรู้การวางแผนและการแก้ปัญหาไปพร้อมกัน”

สรุปได้ว่า โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมโดยการปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กร และส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวกทุกระดับ วัฒนธรรมความร่วมมือเกิดจากการประสานงานของทุกฝ่ายตั้งแต่ผู้บริหารถึงครูผู้สอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน การส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มและการหมุนเวียนบทบาทหน้าที่ รวมทั้งระบบการถ่ายทอดความรู้จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้องที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือและการพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ

ส่วนที่ 3 กระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการออกแบบและพัฒนาระบบนิเวศทางการศึกษาที่มีการบูรณาการระหว่างหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน และความร่วมมือจากภาคส่วนภายนอก เพื่อหล่อหลอมและพัฒนานักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนสายการเรียนธุรกิจอุตสาหกรรม ให้มีคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีความคิดสร้างสรรค์ในทุกมิติ เป็นการจัดการศึกษาที่แทรกซึมและบูรณาการอยู่ในทุกส่วนของการเรียนรู้และกิจกรรม โดยมีเป้าหมายสูงสุดและแกนหลัก คือการสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเปลี่ยนแปลงและถ่ายทอดแนวคิดให้เป็นผลิตภัณฑ์ บริการ หรือกระบวนการที่สามารถจับต้องได้

โรงเรียนสร้างวัฒนธรรมองค์กร และจัดสรรพื้นที่ที่เอื้อต่อการกระตุ้นให้นักเรียนกล้าคิดและนำเสนอแนวคิดแปลกใหม่ จากโครงการและกิจกรรมที่หลากหลาย โดยเฉพาะโครงการตลาดนัดผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนทั้งโรงเรียนเข้าร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนสายธุรกิจอุตสาหกรรม โดยโรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนนำความถนัด ความสามารถ หรือทรัพยากรที่มีอยู่แล้วมาพัฒนาและนำเสนอได้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยไม่จำกัดกรอบหรือบังคับเกี่ยวกับประเภทของสินค้า หรือบริการ เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการคิดค้นผลิตภัณฑ์ที่ไม่ซ้ำใคร และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เพื่อสร้างความโดดเด่นและดึงดูดลูกค้าในตลาดที่มีผู้ขายจำนวนมากและมีการแข่งขันสูง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราไม่บังคับเลยว่าจะต้องขายอะไรหรือทำสินค้าแบบไหน เด็กบางคนถนัดงานฝีมือก็เอามาต่อยอด บางคนชอบทำขนมก็ลองทำเมนูใหม่ ๆ หรือบางคนเก่งด้านเทคโนโลยีก็สร้างบริการออนไลน์ขึ้นมา จุดนี้ทำให้เขากล้าที่จะคิดอะไรที่แตกต่าง และกล้าเอาไอเดียออกมาให้คนอื่นเห็น บางร้านอาจจะขายของแบบเดียวกัน แต่เด็ก ๆ เขาก็พยายามหาจุดเด่นที่ทำให้ร้านตัวเองแตกต่างจากร้านอื่น”

ตัวอย่างผลผลิตที่เกิดจากโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักเรียน ได้แก่ สบู่จากกากกาแฟ โดยนำความรู้และผลการวิจัยมาต่อยอดพัฒนาเป็นธุรกิจจริงที่สามารถสร้างรายได้และมีคุณค่าทางการค้า แสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ทางวิชาการกับการประยุกต์ใช้เชิงพาณิชย์อย่างสร้างสรรค์ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ไอเอสหนูทำสบู่จากกากกาแฟ ก็คือ โรงเรียนของเราค่ะ มีร้านกาแฟในฝันซึ่งเราขายกาแฟอยู่แล้วทุกวัน เราก็เห็นกากกาแฟเหลือใช้ เลยนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ก็คือมาทำสบู่จากกากกาแฟแล้วก็มาเสนอในงานไอเอสด้วย และเราก็ได้ขายในงานตลาดนัดด้วย”

การพัฒนาสบู่จากกากกาแฟ แสดงถึงความคิดริเริ่มและความคิดสร้างสรรค์ ตั้งแต่การมองเห็นและตระหนักถึงคุณค่าที่แฝงอยู่ในสิ่งของที่คนอื่นมองข้ามหรือเห็นเป็นของเหลือใช้ การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ภายในสถานศึกษา มาพัฒนาและสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่ม สร้างเรื่องราวและแนวคิดที่เป็นอัตลักษณ์ให้กับสินค้าของตนเอง เพื่อการสร้างและพัฒนาแนวคิดใหม่ที่แตกต่างจากความคิดเดิมและมีความหมาย ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ตอนแรกไม่ได้คิดถึง กากกาแฟเลยคะ เพราะเป็นของเหลือทิ้งจากร้านกาแฟในโรงเรียน แต่พอครูชวนให้ลองคิดใหม่ว่า จริง ๆ แล้วมันเอาไปทำอะไรได้บ้าง เราก็เริ่มค้นคว้าแล้วเห็นว่ามันสามารถเอาไปทำเป็นสินค้าได้หลายอย่าง ทั้งสครับขัดผิว ปู่ยสำหรับต้นไม้ หรือแม้แต่ทำเป็นผลิตภัณฑ์ดูแลผิว พอได้ลองทำจริง ๆ มันเลยกลายเป็นไอเดียที่มีเอกลักษณ์ของเราเอง”

ในการปฏิบัติงานของร้านกาแฟในฝัน นักเรียนทุกคนจะได้รับการสับเปลี่ยนบทบาทในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักเรียนแต่ละคนต้องเผชิญกับปัญหาและความท้าทายที่แตกต่างกัน ในฐานะผู้จัดการ นักเรียนอาจต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการข้อร้องเรียนของลูกค้าหรือ

การบริหารจัดการสินค้าในคลัง ในฐานะคนชงเครื่องตีมักเรียนอาจต้องคิดค้นวิธีการใหม่ในการชงเครื่องตีมให้มีความรวดเร็วและประสิทธิภาพมากขึ้นในช่วงเวลาเร่งด่วน ที่ลูกค้าเยอะ และในฐานะฝ่ายจัดหาหรือจัดซื้อ นักเรียนอาจต้องคิดหาแหล่งวัตถุดิบใหม่เมื่อของเดิมมีปัญหาขาดตลาด หรือราคาสูงขึ้น การที่นักเรียนต้องใช้ความคิดในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย ซับซ้อนในระยะเวลาอันสั้น และมีข้อจำกัด เป็นการฝึกฝนความคิดคล่องแคล่วและความสามารถในการปรับตัวโดยตรง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ทำท่ายที่สุด คือ งานร้านกาแฟค่ะ เพราะเราจะถูกสลับตำแหน่งตลอด บางวันเป็นผู้จัดการ ต้องคอยดูแลลูกค้า บางทีก็เจอลูกค้าบ่น แบบทำเครื่องตีมผิด ได้ไม่ครบอะไรแบบนี้ เราก็ต้องหาวิธีแก้ปัญหาให้เขารู้สึกพอใจให้ได้ บางวันอาจได้นำที่ชงเครื่องตีม ตอนคนเยอะ ๆ ก็ต้องหาวิธีทำให้เร็วขึ้น แต่ก็ยังคงคุณภาพเดิมไว้ หรือบางครั้งได้ไปช่วยหาของเข้าร้าน ซึ่งก็ต้องคิดหาวัตถุดิบใหม่เวลาของที่เคยใช้มันแพงขึ้นหรือหายาก”

“มันเหมือนเราได้ฝึกสมองตลอดเวลาเลยคะ ต้องคิดหาวิธีแก้ปัญหาแบบทันทีทันใด แล้วก็ต้องปรับตัวกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ตลอด ทำให้รู้สึกว่าตัวเองคล่องขึ้น กล้าคิด กล้าทำ และมั่นใจว่าถ้าไปเจอสถานการณ์จริงก็จะเอาตัวรอดได้คะ”

โครงการตลาดนัดผู้ประกอบการ เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดคล่องแคล่วให้กับนักเรียนโดยเฉพาะขั้นตอนการวางแผนและการขายจริง นักเรียนสายธุรกิจจะต้องคิดการส่งเสริมการขายเพื่อดึงดูดลูกค้า กระบวนการนี้ครูผู้สอนจะให้นักเรียนระดมสมองเพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการขายที่หลากหลาย เช่น การแถมสินค้าหรือของขวัญ การจัดชุดสินค้าแบบผสมผสาน หรือการสะสมแต้มเพื่อแลกกับสิทธิประโยชน์ นักเรียนจะต้องใช้ความคิดวิเคราะห์ว่าการส่งเสริมการขายและกลยุทธ์การตลาดแบบใดจะเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของสินค้า และกลุ่มเป้าหมายของตนเองมากที่สุด ระหว่างการขายสินค้าอาจต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดหรือไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ นักเรียนต้องมีความคิดคล่องแคล่วและความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การขายเฉพาะหน้าอย่างรวดเร็วและเหมาะสม ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ถ้าเป็นรายวิชาของเรา ครูจะให้เขาเสนอโปรโมชันกับลูกค้าของเขา แล้วดูผลลัพธ์ว่าลูกค้าสนใจมากน้อยเพียงใดคะ แล้วก็จะนำมาเป็นคะแนนอีกส่วน ว่าแต่ละกลุ่มเนี่ยมีลูกค้าสนใจมากแค่ไหน”

“พอถึงเวลาขายจริงมันไม่เป็นไปตามที่วางแผนไว้เลยล่ะ ลูกค้ามีหลากหลายมาก บางทีสินค้าที่คิดว่าจะขายดี กลับไม่ค่อยมีคนสนใจ กลุ่มหนูก็ต้องปรับเปลี่ยนวิธี เช่น ลดราคา เปลี่ยนการจัดวาง หรือปรับคำพูดเวลาขาย หนูเลยได้ฝึกคิดแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ตอนหนึ่งงานรู้สึกเครียดนะคะกลัวขายไม่หมด แต่พอผ่านมาได้ก็รู้สึกที่ตัวเองแก้ปัญหาได้ดี ยึดหยุ่นแล้วก็มั่นใจขึ้นมากค่ะ”

นอกจากนี้ โรงเรียนได้ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์และสถาบันอาชีวศึกษา เพื่อสร้างเส้นทางวิชาชีพ ที่ให้นักเรียนสามารถสำเร็จการศึกษาพร้อมวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ควบคู่กันไป แนวทางนี้แสดงถึงความยืดหยุ่นและความคิดสร้างสรรค์ของสถานศึกษาในการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรที่ไม่ยึดติดกับรูปแบบดั้งเดิมหรือกรอบความคิดเก่า เพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายและข้อจำกัดทางสถานการณ์ของนักเรียน โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่มีข้อจำกัดหรือขาดโอกาสทางการเงิน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราออกแบบหลักสูตรนี้เพื่อตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของนักเรียน โดยเฉพาะกลุ่มที่มีข้อจำกัดทางการเงิน เด็กที่จบจากระบบนี้ถ้าต้องการเรียนต่ออาชีวศึกษาระดับสูง จะได้เข้าเรียนได้เลย ไม่ต้องเรียนซัมเมอร์หรือปรับพื้นฐาน ช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ส่วนเด็กที่ต้องการทำงานทันที ก็มีวุฒิ ปวช. ที่ทำให้ได้เงินเดือนสูงกว่าแรงงานไร้ฝีมือ นี่คือการที่เราพยายามสร้างให้เด็กของเรามีทางเลือกมากขึ้น”

โรงเรียนมีกระบวนการที่ทำให้นักเรียนต้องคิดอย่างรอบคอบในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ตั้งแต่การวางแผนเบื้องต้นจนถึงการประเมินผลและการสะท้อนคิด ซึ่งเป็นทักษะที่ขาดไม่ได้ในการเปลี่ยนแนวคิด และความคิดสร้างสรรค์ให้เป็นความจริงนำไปสู่ความสำเร็จ เช่น การวางแผนตลาดนัดผู้ประกอบการ เป็นการฝึกความคิดละเอียดลออ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนรายวิชา โดยจะต้องรับผิดชอบในการวางแผนและออกแบบผังของตลาดทั้งหมด ต้องคิดวิเคราะห์อย่างละเอียดลออและครอบคลุมถึงผลกระทบและผลที่จะตามมา ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เด็กต้องคิดถึงการแบ่งโซนสินค้าตามประเภท เช่น โซนอาหารต้องแยกจากโซนเสื้อผ้า เพราะคำนึงถึงเรื่องความสะดวกและสุขอนามัย การวางแผนเส้นทางเดินของลูกค้าให้ผ่าน

ร้านค้าทุกร้านได้มากที่สุด การจัดตำแหน่งจุดขายน้ำ เช่น ถ้าเราเอาน้ำรวมกันจุดเดียว เวลาคนเดินจนลืดอกสุดท้าย ถ้าอยากซื้อน้ำก็ต้องเดินกลับมาอีก”

สรุปได้ว่า โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สร้างพื้นที่ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่จากการปลูกฝังวัฒนธรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนกล้าคิดและนำเสนอแนวคิดที่แปลกใหม่ โดยโครงการตลาดนัดผู้ประกอบการเปิดโอกาสให้นักเรียนนำความถนัดหรือทรัพยากรที่มีมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์โดยไม่จำกัดประเภทสินค้า มีการหมุนเวียนบทบาทหน้าที่ในร้านค้าแพททำให้ นักเรียนได้เผชิญปัญหาที่หลากหลายและใช้ความคิดสร้างสรรค์แก้ปัญหาเฉพาะหน้า โรงเรียนแสดงความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบเส้นทางทวิศึกษาที่ไม่ยึดติดรูปแบบเดิม รวมทั้งมีกระบวนการที่ทำให้นักเรียนคิดรอบคอบในทุกขั้นตอนการดำเนินงานซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการเปลี่ยนความคิดสร้างสรรค์ให้เป็นความสำเร็จ

ส่วนที่ 4 ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ พัฒนาและสร้างสรรค์กระบวนการทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอย่างเป็นระบบ และครอบคลุมทุกมิติขององค์ประกอบความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ อันได้แก่ ทักษะคนดีส่วนบุคคลต่อการประกอบธุรกิจ ความปรารถนาและแรงบันดาลใจที่จะเริ่มต้นธุรกิจ การยอมรับ จัดการกับความเสี่ยง และความต้องการความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบูรณาการหลักสูตรเข้ากับการปฏิบัติจริง การสร้างประสบการณ์ตรงที่มีคุณค่า และการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงและการปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ

ทัศนคติส่วนบุคคล

โรงเรียนมีการออกแบบหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติจริงและสภาพความเป็นจริงของการทำงาน โดยเฉพาะหลักสูตรธุรกิจอุตสาหกรรม โดยพัฒนาหลักสูตรให้สามารถนำมาใช้ในทางปฏิบัติ การวางกรอบหลักสูตรอิงจากวิสัยทัศน์ของจังหวัดสมุทรปราการที่มีบทบาทเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ การออกแบบหลักสูตรเพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานขาดทักษะหรือไร้ฝีมือที่อาจเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเป็นการสร้างความเข้าใจให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการเรียนรู้เชิงพาณิชย์และการประกอบการว่าเป็นเครื่องมือสำคัญและยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างโอกาสทางอาชีพ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ก็ถือว่า เป็นหลักสูตรที่ดีครับ เพราะมันส่งผลกับนักเรียนโดยตรงเลย เขาได้เจอของจริงไปทำงาน เจอผู้คน เจอปัญหา เป็นประสบการณ์ที่ในห้องเรียนไม่มี”

ร้านกาแฟในฝัน คือ ห้องปฏิบัติการทางธุรกิจที่มีความเป็นพลวัตและมีชีวิตชีวา การที่นักเรียนได้สวมบทบาทเป็นผู้จัดการ บาร์ิสต้า หรือฝ่ายการตลาด ทำให้เห็นภาพและแนวคิดของการเป็นเจ้าของธุรกิจ เป็นสิ่งที่สามารถสัมผัส สังเกต และเรียนรู้ได้ในชีวิตประจำวัน ประสบการณ์ส่วนนี้ช่วยลดความกลัว ความวิตกกังวล และความรู้สึกแปลกแยกต่อโลกของธุรกิจ แทนที่ด้วยความคุ้นเคย ความเข้าใจ และทัศนคติที่เป็นบวกต่อการประกอบธุรกิจ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ตอนแรกหนูคิดว่าการทำร้านกาแฟมันก็เหมือนการขายของธรรมดา แต่พอได้มาลองทำจริง ๆ มันซับซ้อนกว่าที่คิดเยอะเลยอะ ไม่ใช่แค่ชงกาแฟแล้วขาย แต่ต้องคอยคิดว่าลูกค้าจะชอบเมนูไหน จัดลำดับออเดอร์ยังไงให้เร็ว แล้วก็ต้องรักษามาตรฐานให้ทุกแก้วอร่อยเท่ากันด้วย”

“ช่วงที่หนูได้สลับไปเป็นผู้จัดการ รู้สึกกดดันมาก เพราะต้องคอยดูทั้งเพื่อนที่เป็นบาร์ิสต้า ทั้งคนที่คอยต้อนรับลูกค้า แล้วก็ยังต้องจัดการเรื่องสต็อกของ พอเจอปัญหาของหมดกระแค้นหัน หนูก็ต้องรีบหาวิธีแก้ อย่างการเปลี่ยนเมนู หรือโทรไปตามวัตถุดิบด่วน มันทำให้หนูรู้ว่าการเป็นผู้จัดการต้องใจเย็นและคิดแก้ปัญหาไวมาก”

การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้ทั้งโรงเรียน เป็นการสร้างบรรยากาศแห่งการมีส่วนร่วมปลูกฝังแนวคิดให้นักเรียนทั้งหมดทราบและเข้าใจว่าความเป็นผู้ประกอบการเป็นของทุกคน ไม่จำกัดเฉพาะกลุ่มหรือสาขาที่เรียน การที่นักเรียนจากหลากหลายสายการเรียน และหลากหลายพื้นฐานความรู้ได้มาพบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ดำเนินการค้าขายร่วมกันในกิจกรรมนี้ เป็นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีคุณค่า ทำให้การทำธุรกิจเป็นกิจกรรมที่ได้รับการยอมรับ เป็นที่น่าชื่นชม และมีเกียรติในสายตาของนักเรียนทุกคน เป็นการหลอมรวมและบูรณาการให้นักเรียนซึมซับมุมมองเชิงบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการ จนเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติส่วนบุคคล ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ที่นี่ไม่ได้จำกัดให้แค่นักเรียนสายธุรกิจมาเปิดตลาดแต่ทุกคนสามารถจองล๊อคขายของได้หมดเลยไม่เว้นแม้แต่ครู นี่กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศยังเอาสลัด เอาทาโกยากิมาขายเลยนะ ทุกคนจริงจังกันมากในการหาสินค้าหรือของที่ไม่ซ้ำกันมาขาย เป็นบรรยากาศที่สนุกมากค่ะ”

สรุปได้ว่า โรงเรียนออกแบบหลักสูตรธุรกิจอุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานจริงเพื่อตอบสนองวิสัยทัศน์ของจังหวัดสมุทรปราการ หลักสูตรช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ด้านการประกอบการ เป็นการเพิ่มโอกาสทางอาชีพ การได้สวมบทบาทเป็นผู้จัดการ บาริสต้า หรือฝ่ายการตลาด จากร้านกาแฟในฝัน ทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติเชิงบวกต่อธุรกิจ โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกสายมีส่วนร่วมในกิจกรรมการค้าขาย สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้และวัฒนธรรมองค์กรที่เห็นคุณค่าในการประกอบการ เกิดทัศนคติส่วนบุคคลที่เชื่อมั่นและภาคภูมิใจในความเป็นผู้ประกอบการ

ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการส่งเสริมความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจจากกิจกรรม และการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และสัมผัสประสบการณ์ของการเป็นผู้ประกอบการ ปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความต้องการและแรงบันดาลใจในการเริ่มทำธุรกิจ คือ การสร้างเส้นทางอาชีพ และให้ผลตอบแทน โดยใช้โครงการทวิศึกษาที่ทำความร่วมมือและลงนามบันทึกข้อตกลง (MOU) กับสถาบันการศึกษาชั้นนำอย่างสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ และวิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เมื่อจบการศึกษานักเรียนกลุ่มนี้จะไม่ได้รับแค่วุฒิ ม.6 แต่จะได้รับวุฒิ ปวช.ควบคู่ไปด้วย ซึ่งแปลว่าพวกเขาได้เปรียบในตลาดแรงงาน วุฒิที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลต่อโอกาสในการมีงานทำ และรายได้ที่สูงกว่าคนที่จบในสายสามัญแค่อย่างเดียว”

นอกจากนี้ การฝึกงานในสถานประกอบการจริงยังเป็นวิธีสร้างแรงบันดาลใจและความต้องการที่จะประกอบธุรกิจ การที่นักเรียนได้ออกไปฝึกงานเป็นสิ่งที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ และกำหนดเป็นกิจกรรมภาคบังคับสำหรับนักเรียนสายธุรกิจทุกคน เพื่อเปิดโลกทัศน์ และให้ได้สัมผัสกับบรรยากาศการทำงานแบบมืออาชีพ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ก็คือได้ลงไปทำพิซซ่า แล้วก็หน้าร้านด้วยค่ะ... เขาจะสอนทุกอย่างเลย สอนตั้งแต่การเตรียมของ เตรียมร้าน เปิดร้าน... การบริการลูกค้า ต้องพูดยังไง ต้อนรับยังไง คือเขาไม่ได้ให้ไปเป็นแค่ลูกมือ แต่สอนเหมือนเราเป็นพนักงานคนหนึ่งเลย”

สิ่งนี้สะท้อนถึงคุณค่าของการฝึกงานจริงในสถานประกอบการ นักเรียนได้รับการปฏิบัติ และสอนอย่างเท่าเทียมกับพนักงาน การฝึกงานช่วยให้นักเรียนเข้าใจว่าธุรกิจมีทั้งการผลิตสินค้า และการบริการลูกค้า การสื่อสาร และการบริหารจัดการ ส่งผลให้เห็นภาพจริงของโลกธุรกิจ และ เกิดแรงบันดาลใจที่จะสร้างธุรกิจด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการส่งเสริมความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจของนักเรียนจากการปฏิบัติจริง โดยโครงการทวิศึกษาที่ร่วมมือกับสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์และวิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ ทำให้นักเรียนได้รับวุฒิ ม.6 และ ปวช. ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบในตลาดแรงงาน สร้างแรงบันดาลใจให้มองเห็นแนวทางการประกอบอาชีพ โรงเรียนเน้นการฝึกงานในสถานประกอบการจริงเพื่อให้นักเรียน เรียนรู้ทุกขั้นตอนของการประกอบกิจการ สร้างความเข้าใจในการเป็นผู้ประกอบการ เป็นแรงผลักดันให้เกิดความมั่นใจในการเริ่มต้นธุรกิจของตนเองในอนาคต

การยอมรับความเสี่ยง

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการได้สร้างพื้นที่ทดลองที่ปลอดภัย เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะเผชิญหน้า จัดการ และมองเห็นความเสี่ยงเป็นโอกาสในการเติบโตและพัฒนาตนเอง เนื่องจากการเป็นผู้ประกอบการกับการยอมรับความเสี่ยงเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ

จากพื้นที่การทดลองร้านค้าแฟ ในทุกการตัดสินใจของนักเรียนล้วนมีความเสี่ยงแฝงอยู่ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกเมนู การกำหนดราคา หรือการจัดการสินค้าคงคลัง โดยโรงเรียนสร้างวงจรการเรียนรู้ที่ครอบคลุม และการทำวิจารณ์สัมมนาเพื่อสรุปผล และถอดบทเรียน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“พอขายของกันเสร็จ ไม่ใช่ว่าจบแล้วแยกย้ายนะ แต่เราจะดึงเด็กมานั่งคุยกันในห้องเรียน อีกครั้งนึง... มาวิจารณ์สัมมนากันเลยว่า ที่ทำไปมันเป็นยังไง ทำไรไหม หรือ ถ้าคุณขาดทุนขาดทุนเพราะอะไร การทำแบบนี้มันดีมาก ๆ เพราะมันสอนให้ได้รู้ว่าความผิดพลาดไม่ใช่เรื่องน่าอาย แต่เป็นบทเรียนที่เราต้องเรียนรู้จากมัน ทำให้เด็กกล้าที่จะลองเสี่ยงมากขึ้น เพราะรู้ว่าถึงพลาดไปก็ยังมีครูคอยช่วยอยู่”

เช่นเดียวกับกิจกรรมตลาดนัดผู้ประกอบการซึ่งเป็นพื้นที่ทดลองที่ใหญ่ และซับซ้อนขึ้นมาอีกระดับ นักเรียนทุกคนที่เข้าร่วมต้องเผชิญกับความเสี่ยงในตลาดจริงและสภาพการแข่งขัน ต้อง

ลงทุน ลงแรง เตรียมสินค้ามาขายโดยไม่มีอะไรรับประกันว่าจะขายได้ทั้งหมดหรือจะได้อะไรตามเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่รับผิดชอบการจัดงานยังต้องรับความเสี่ยงในระดับที่สูงขึ้นไปอีก คือ การวางแผนและออกแบบผังร้านค้าทั้งหมด บทบาทของนักเรียนสายธุรกิจในการจัดงานตลาดนัดต้องรับผิดชอบในการวางแผนและจัดการภาพรวมทั้งหมดของงาน ซึ่งเป็นการตัดสินใจที่มีความเสี่ยงสูงและส่งผลกระทบต่อร้านค้ารายย่อย และผู้เข้าร่วมงานทุกคน นักเรียนต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์และการวางแผนเพื่อจัดสรรพื้นที่ระหว่างโซนอาหารและโซนของใช้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและง่ายต่อการจัดการและควบคุม ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ไม่เคยคิดว่าจะต้องรับผิดชอบอะไรใหญ่ขนาดนี้ อย่างการจัดตลาดนัด มันไม่ใช่แค่เอาของไปขาย เเฉย ๆ แต่ต้องมานั่งวางแผนผังร้านค้า ว่าโซนไหนควรเป็นอาหาร โซนไหนควรเป็นของใช้ เพื่อให้คนเดินสะดวก แล้วร้านค้าก็ไม่มีปัญหากัน บางทีก็เจอปัญหาร้านอาหารทำเศษอาหารเลอะไปรบกวนร้านเสื้อผ้า ๆ เราก็ต้องแก้สถานการณ์หน้างานให้เร็วที่สุดเพื่อให้ทุกอย่างเรียบร้อย กว่าที่จะจบงานรู้เลยว่า เป็นผู้ประกอบการนี้ต้องคิดวิเคราะห์ วางแผนล่วงหน้า มองให้เห็นภาพใหญ่ทั้งหมด แล้วก็ต้องกล้าตัดสินใจให้ไวเพราะมันมีผลกระทบกับคนจำนวนมากค่ะ”

การให้นักเรียนรับผิดชอบเป็นการฝึกให้นักเรียนกล้าตัดสินใจและยอมรับผลที่จะตามมา ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้นำและผู้ประกอบการ เมื่ออยู่ในสถานการณ์จริงนักเรียนจะอยู่ภายใต้ความกดดันที่แตกต่างออกไปและต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ประสบการณ์นี้สอนให้นักเรียนเข้าใจว่าในโลกแห่งความเป็นจริง ความเสี่ยงและความผิดพลาดเป็นเรื่องปกติ ที่นักเรียนต้องมีความสามารถในการปรับตัวและเรียนรู้อย่างรวดเร็ว

สรุปได้ว่า โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการออกแบบพื้นที่การเรียนรู้เชิงทดลองที่ปลอดภัย เพื่อฝึกให้นักเรียนเรียนรู้การยอมรับความเสี่ยงซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเป็นผู้ประกอบการ การดำเนินกิจกรรมอย่างร้านค้าแฟรหรือการจัดตลาดนัดผู้ประกอบการทำให้นักเรียนต้องเผชิญกับสถานการณ์จริงที่เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน ตั้งแต่การเลือกเมนู กำหนดราคา การลงทุน ไปจนถึงการจัดการผังร้านค้าในตลาดที่มีผู้เข้าร่วมจำนวนมาก ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเป็นโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ วางแผน และตัดสินใจ โดยมีครูคอยสนับสนุนและสรุปบทเรียนจากการวิจารณ์สัมมนา เพื่อให้เข้าใจว่าความผิดพลาด คือ บทเรียนสำคัญในการพัฒนา ประสบการณ์จะช่วยปลูกฝังทักษะความกล้า ความรับผิดชอบ และการเรียนรู้จากความเสี่ยง ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นต่อการเป็นผู้นำและผู้ประกอบการในอนาคต

ความต้องการความสำเร็จ

ความต้องการความสำเร็จ คือ แรงขับเคลื่อนที่ทำให้บุคคลมุ่งสู่ความเป็นเลิศ ตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย และแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ เพื่อไปถึงเป้าหมายนั้น โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการได้สอดแทรก และบูรณาการแรงขับนี้ไว้ในทุกกิจกรรมการเรียนรู้และการพัฒนาของนักเรียน การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาความต้องการความสำเร็จ โดยเฉพาะโครงงาน IS รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สามารถขายได้จริงและสามารถต่อยอดไปสู่การประกอบธุรกิจได้ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“โครงงาน IS อันหนึ่งที่ชัดมาก คือมีกลุ่มที่เอากากกาแฟจากที่ร้านนี้แหละค่ะ ไปทำสบู่ แล้วไม่ใช่แค่ทำโชว์นะ แต่เขาก็เอาไปขายในงานตลาดนัดเหมือนกัน นี่แหละคือการคิดแบบผู้ประกอบการจริง ๆ คือเห็นของเหลือใช้ ก็คิดต่อว่าจะเอามันมาทำอะไรให้มีค่าขึ้นมาได้ แล้วถึงลงมือทำจนขายได้จริง มันคือการสอนให้เด็กรู้จักสร้างความสำเร็จด้วยมือของตัวเอง”

กระบวนการนี้สะท้อนให้เห็นถึงการคิดอย่างสร้างสรรค์ครบวงจร ตั้งแต่การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจที่เกิดจากทรัพยากรและสิ่งที่มีอยู่ การสร้างนวัตกรรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มไปจนถึงการนำเสนอและจัดจำหน่ายในงานตลาดนัดและเวทีอื่น การส่งผลงานเข้าประกวดและมีการจัดอันดับรางวัลในระดับต่าง ๆ เป็นแรงผลักดันให้นักเรียนต้องมุ่งมั่นสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานของตนเองให้ดี และมีคุณภาพเป็นเลิศ เพื่อให้ได้รับการยอมรับและประสบความสำเร็จทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา

กิจกรรมร้านกาแฟในฝันเป็นวิธีการที่ส่งเสริมความต้องการความสำเร็จ การที่นักเรียนต้องคิดค้นและพัฒนาเมนูใหม่ตามฤดูกาลและโอกาสพิเศษ เป็นการตั้งเป้าหมายที่ท้าทายและกระตุ้นให้นักเรียนต้องคิดนอกกรอบและใช้ความคิดสร้างสรรค์อยู่เสมอ เพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่แปลกใหม่ ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างเหมาะสมกับแต่ละช่วงเวลา ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เหมือนสตาร์บัคส์เลยค่ะ...จะมีการกำหนดธีมให้เขาในแต่ละช่วง เพื่อกระตุ้นให้เด็กต้องแข่งกันคิดเมนูใหม่ ๆ ออกมาตลอดเวลา มันเหมือนการจำลองตลาดจริง ๆ เลย ที่ถ้าเราไม่พัฒนาตัวเอง เราก็อยู่ไม่ได้ มันเป็นการผลักดันให้เด็กอยากจะทำให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อที่จะประสบความสำเร็จให้ได้”

การประเมินผลกำไร ขาดทุนของโครงการ เป็นสิ่งที่วัดความสำเร็จ การได้เห็นผลกำไรที่งอกเงยขึ้นจากการทำงาน และความพยายามของตนเองเป็นรางวัลที่สร้างความภาคภูมิใจ และเป็นแรงผลักดันที่มีคุณค่า ทำให้นักเรียนต้องการปรับปรุงและทำให้ดียิ่งขึ้นในครั้งต่อไป ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“การประเมินผลกำไรขาดทุนสุดท้ายของโครงการเป็นมาตรวัดความสำเร็จค่ะ การได้เห็นผลกำไรที่งอกเงยขึ้นจากการทำงานและความพยายามของตัวเองเป็นรางวัลที่สร้างความภาคภูมิใจ และเป็นแรงผลักดันที่ทรงพลังให้อยากปรับปรุงและทำให้ดียิ่งขึ้นไปอีกในครั้งต่อไป”

อย่างไรก็ตาม โครงสร้างหลักสูตรทวิศึกษาที่นักเรียนต้องเรียนในหน่วยกิตที่มากกว่าสายสามัญ นับเป็นบทพิสูจน์ของความต้องการความสำเร็จในนักเรียน การเลือกเดินในเส้นทางการศึกษาที่ต้องใช้ความพยายามมากกว่าคนอื่น แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มนี้มีเป้าหมายและมีความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จในเส้นทางอาชีพและการดำเนินชีวิตที่ตนเองได้เลือกไว้ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ต้องยอมรับเลยนะค่ะว่าเด็กที่เลือกเรียนทวิศึกษานี้เขามีความมุ่งมั่นจริง ๆ เพราะเขาต้องเรียนมากกว่านักเรียนสายสามัญทั่วไป เยอะถึง 122 หน่วยกิต ซึ่งถือว่าหนักมากสำหรับระดับมัธยมปลาย บางครั้งเรายังหวั่นเลยว่าเด็กจะไหวไหม แต่สิ่งที่เราเห็น คือ เขามีความตั้งใจและมีเป้าหมายที่ชัดเจน เด็ก ๆ กลุ่มนี้ต้องยอมแลกเวลาพักผ่อนที่น้อยลง เพื่ออนาคตที่มันมั่นคงกว่า”

สรุปได้ว่า โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ ส่งเสริมความต้องการความสำเร็จในทุกกิจกรรมการเรียนรู้ โครงการ IS และร้านกาแฟในฝันช่วยให้นักเรียนตั้งเป้าหมายที่วัดผลได้ กำหนดเป้าหมายกำไร พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ขายได้จริง จนถึงการส่งผลงานเข้าประกวด หลักสูตรทวิศึกษาสะท้อนความมุ่งมั่น การประเมินผลกำไรขาดทุนทำให้นักเรียนติดตามความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ แรงจูงใจภายนอกมาจากผลกำไร รางวัลจากการประกวด และการยอมรับจากลูกค้า ส่วนแรงจูงใจภายในเกิดจากความภาคภูมิใจในการสร้างสรรค์ผลงานและพัฒนานวัตกรรม ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะ มีความมั่นใจ ในการสร้างธุรกิจของตนเอง

2. โรงเรียนโพธิสารพิทยากร

ส่วนที่ 1 บริบทโรงเรียนโพธิสารพิทยากร

โรงเรียนโพธิสารพิทยากรเป็นสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และการศึกษาในพื้นที่เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ด้วยประวัติการก่อตั้งที่ยาวนานกว่าหกทศวรรษ โรงเรียนแห่งนี้ได้พัฒนาและเปลี่ยนแปลงมาอย่างต่อเนื่อง โดยยึดมั่นในปรัชญาการศึกษาที่มุ่งเตรียมความพร้อมของผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพ รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประวัติและการก่อตั้ง

โรงเรียนโพธิสารพิทยากรได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2499 โดยมีพระครูโพธิสารพิทยากรคุณ (นวล ธมฺมธโร) ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสวัดโพธิ์ตลิ่งชัน เป็นผู้ริเริ่มและสนับสนุนการจัดตั้งสถาบันการศึกษาแห่งนี้ ตั้งแต่เริ่มแรก การจัดการเรียนการสอนเริ่มต้นจากศาลาริมคลองบางระมาด ซึ่งสะท้อนถึงลักษณะของชุมชนในขณะนั้น ที่ยังคงมีคลองเป็นเส้นทางคมนาคมหลัก การพัฒนาของโรงเรียนในช่วงแรกมีความเชื่อมโยงกับชุมชนท้องถิ่น โดยได้รับการสนับสนุนจากนาย ผั่น และนางสอ้ง ไทรพุดทอง ได้บริจาคที่ดิน รวมกับที่ดินของวัดโพธิ์ที่ได้ยินยอมให้ใช้ประโยชน์ในการจัดตั้งโรงเรียน รวมเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 6 ไร่ 2 งาน 40 ตารางวา ความร่วมมือระหว่างวัดและชุมชนในการสร้างสถาบันการศึกษาแห่งนี้แสดงถึงจิตสำนึกของชุมชนที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาสังคม

โครงสร้างการบริหารและสังกัด

โรงเรียนโพธิสารพิทยากรเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 การบริหารจัดการของโรงเรียนยึดตามระบบราชการ และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนมีการแบ่งกลุ่มการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มบริหารทั่วไป และกลุ่มบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานมุ่งเน้นเรื่องความร่วมมือของชุมชน โดยมีงานส่งเสริมประชาธิปไตยและคณะกรรมการนักเรียน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาจิตสำนึกประชาธิปไตยของผู้เรียน

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

ในปี พ.ศ. 2501 โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในการก่อสร้างอาคารเรียน โดยสร้างอาคารไม้ 2 ชั้น จำนวน 12 ห้องเรียน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการมีโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาต่อเนื่องในระยะถัดมา ในปี พ.ศ. 2525 โรงเรียนได้รับการสนับสนุนให้ก่อสร้างอาคารเรียนคอนกรีต 3 ชั้น ที่เรียกว่า อาคารขันติมาธรรม สะท้อนถึงการใช้ชื่อที่มีความหมายทางพุทธศาสนา สอดคล้องกับรากเหง้าทางศาสนาของสถาบัน การพัฒนาที่สำคัญเกิดขึ้นในช่วงปีพ.ศ. 2530 เมื่อ

โรงเรียนได้รับงบประมาณในการสร้างอาคารเรียนแบบพิเศษ 6 ชั้น เป็นเงินงบประมาณเริ่มแรก 7,199,000 บาท และใช้งบประมาณต่อเนื่องจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2538 รวม 19 ล้านบาท อาคารหลังนี้ได้รับการออกแบบให้มีความหลากหลายในการใช้งาน ทั้งห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และห้องประชุม พร้อมดาดฟ้าและลิฟต์ 2 ตัว

ปัจจุบันโรงเรียนมีโครงสร้างที่สมบูรณ์ ประกอบด้วยอาคารเรียนแบบพิเศษ 6 ชั้น จำนวน 2 หลัง และอาคารเรียน 3 ชั้น 1 หลัง นอกจากนี้ยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ห้องสมุดที่เต็มไปด้วยหนังสือหลากหลายศาสตร์ ห้องเรียนนาฏศิลป์ สนามบาสเกตบอลที่มีทั้งชั้นล่างและชั้นบนของอาคาร และระบบกล้องวงจรปิดทั่วโรงเรียน

หลักสูตรและโครงการจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนจัดการศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมสู่อาชีพ โดยมีหลักสูตรที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการและศักยภาพของนักเรียน ประกอบด้วย General Program, Intensive English Program, English Program, Robot Program และ International Program การจัดหลักสูตรที่หลากหลายนี้แสดงถึงการตระหนักในความแตกต่างระหว่างบุคคล และความจำเป็นในการเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าสู่ตลาดแรงงานที่มีความต้องการทักษะที่หลากหลาย

โรงเรียนโพธิสารพิทยากรออกแบบแผนการเรียนสายธุรกิจภายใต้กรอบแนวคิดการศึกษาเชิงผู้ประกอบการที่ครอบคลุมและเป็นระบบ สิ่งที่น่าสนใจคือการมองการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการในมิติที่กว้างกว่าการมีธุรกิจเป็นของตนเอง โดยมีการปลูกฝังความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการจัดการความซับซ้อนและความไม่แน่นอน รวมทั้งการสร้างมูลค่าในบริบทที่หลากหลาย โครงสร้างการจัดการเรียนการสอนมีลักษณะเฉพาะ คือ การแบ่งแผนธุรกิจออกเป็น 4 สาขาย่อย ได้แก่ บริหารธุรกิจ บัญชี ท่องเที่ยวและโรงแรม และ ธุรกิจอาหาร การจัดโครงสร้างในลักษณะนี้สะท้อนถึงความเข้าใจที่ว่าการเป็นผู้ประกอบการในยุคปัจจุบันต้องการทั้งความรู้เฉพาะด้านที่ลึกซึ้งและความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้จากหลากหลายสาขาวิชา

การออกแบบหลักสูตรให้นักเรียนสามารถเปลี่ยนสาขาได้หนึ่งครั้งในช่วงมัธยมศึกษาปีที่ 4 เทอม 2 สะท้อนถึงการให้ความสำคัญกับกระบวนการค้นหาตัวตนทางวิชาชีพ และกำหนดขอบเขตเพื่อรักษาคุณภาพและความต่อเนื่องของการเรียนรู้ ซึ่งแสดงถึงความตระหนักว่าการพัฒนาความเชี่ยวชาญต้องการเวลาและการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ 2 เจาะไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนโรงเรียนโพธิสารพิทยากร

การรับรู้ความสามารถของตนเอง

การพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเตรียมความพร้อมนักเรียนสู่การเป็นผู้ประกอบการที่มีความเชื่อมั่นและสามารถปรับตัวได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โรงเรียนโพธิสารพิทยากรได้พัฒนาระบบการทางการศึกษาที่เน้นการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมที่หลากหลายและการสร้างประสบการณ์เรียนรู้ การออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมของโรงเรียนเน้นการพัฒนานักเรียนในทุกมิติของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ตั้งแต่การปรับระดับความยากง่ายตามศักยภาพของผู้เรียน การสร้างความมั่นใจผ่านประสบการณ์ความสำเร็จ และการประยุกต์ใช้ความสามารถในบริบทที่หลากหลาย

โรงเรียนโพธิสารพิทยากรมีการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรที่ให้ความยืดหยุ่นแก่นักเรียนในการเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ โดยแผนการเรียนบริหารธุรกิจได้รับการแบ่งออกเป็น 4 สาขาย่อย ประกอบด้วย สาขาบริหารธุรกิจ สาขาบัญชี สาขาท่องเที่ยวและโรงแรม และสาขาธุรกิจอาหาร การแบ่งสาขาดังกล่าวช่วยให้นักเรียนได้เลือกศึกษาในด้านที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ ซึ่งเป็นการปรับระดับความยากง่ายให้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“การแบ่งสาขาของเราช่วยให้นักเรียนได้เลือกเรียนในด้านที่เขามีความถนัดและสนใจ ซึ่งเป็นการปรับระดับให้เหมาะกับศักยภาพของเด็กแต่ละคน เพราะเราเชื่อว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน บางคนอาจจะเก่งด้านการคำนวณตัวเลข ก็เหมาะกับสาขาบัญชี บางคนอาจจะมีความคิดสร้างสรรค์และชอบการบริการ ก็เหมาะกับสาขาท่องเที่ยวและโรงแรม”

การมีตัวเลือกที่หลากหลายช่วยให้นักเรียนได้เลือกเส้นทางการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของตนเอง เป็นการลดความเสี่ยงในการเรียนรู้ในสิ่งที่ไม่เหมาะสมหรือยากเกินไป และยังช่วยให้นักเรียนได้รับรู้ความสามารถของตนเองในด้านต่าง ๆ และสามารถเปรียบเทียบความถนัดของตนเองได้

การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองของนักเรียน จากการให้ข้อมูลของโรงเรียนโพธิสารพิทยากร พบว่า นักเรียนในแผนการเรียนบริหารธุรกิจมีการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย

และมีลักษณะเฉพาะ นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับที่เหมาะสมกับความสามารถของงาน โรงเรียนได้ออกแบบหลักสูตรให้มีความต่อเนื่องและเป็นขั้นตอนจากระดับง่ายไปยากขึ้น โดยเริ่มจากพื้นฐานในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เน้นการเรียนรู้เนื้อหาในระดับปีหนึ่งของมหาวิทยาลัย เช่น การตลาดเบื้องต้น การขายเบื้องต้น และการเป็นผู้ประกอบการ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ส่วนใหญ่เราจะแตะเนื้อหาในระดับปีหนึ่งของมหาวิทยาลัยในหลาย ๆ วิชา คือปูพื้นฐานปีหนึ่ง เช่น อย่างบริหารก็เป็นการตลาด การขายเบื้องต้น การเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งตรงนี้เราไม่ได้สอนให้นักเรียนท่องจำ แต่ให้นักเรียนได้ลงคิด วิเคราะห์ และทำกิจกรรมจริง ๆ ไปด้วย เพื่อให้เขารู้สึกว่าตัวเองทำได้ ไม่ใช่แค่เรียนทฤษฎีในตำราเท่านั้นครับ”

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริงทำให้นักเรียนสามารถประเมินความสามารถของตนเองได้อย่างแม่นยำ โดยจัดทำโครงงานและนำเสนอผลงานแทนการสอบแบบเดิม นักเรียนจึงได้รับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับระดับความสามารถของตนเองในการดำเนินงานที่มีความซับซ้อนแตกต่างกัน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ของเราจะต่างจากโรงเรียนอื่นอยู่พอสมควรครับ เพราะเราไม่ได้ยึดการสอบในตารางเหมือนที่เด็ก ๆ เคยเคยสอบแต่จะให้ทำเป็นโปรเจกแทน แล้วก็นำมาสอบนอกตาราง วิธีนี้มันช่วยให้นักเรียนได้เห็นชัดเลยว่าตัวเองมีศักยภาพในระดับไหน เวลาเจองานที่ยากขึ้นหรือซับซ้อนกว่าเดิม เขาก็จะรู้เลยว่าทำได้แค่ไหน และยังต้องปรับปรุงตรงไหนต่อไป ซึ่งผมคิดว่าเป็นแหละคือสิ่งที่ทำให้เด็ก ๆ กล้าประเมินตัวเองและพัฒนาต่อเนื่องได้จริง”

การมีสาขาย่อยถึง 4 สาขา ได้แก่ บริหารธุรกิจ บัญชี ท่องเที่ยวและโรงแรม และธุรกิจอาหาร ช่วยให้นักเรียนได้ค้นหาและพัฒนาความสามารถในด้านที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ ส่งผลให้เกิดการรับรู้ความสามารถของตนเองที่สอดคล้องกับศักยภาพที่แท้จริง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“แผนบริหารธุรกิจ มันจะมีข้อแตกต่างไม่เหมือนแผนอื่น เพราะว่าที่นี่มีสาขาย่อยเยอะ มีสาขาบริหารธุรกิจ สาขาบัญชี สาขาท่องเที่ยวและโรงแรม และสาขาธุรกิจอาหาร จะมี 4 ตัวอยู่ในนี้เป็นการช่วยให้นักเรียนได้ค้นหาและพัฒนาความสามารถในด้านที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ”

สรุปได้ว่า โรงเรียนโพธิสารพิทยากรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองในนักเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้ประกอบการที่มีความมั่นใจ โรงเรียนได้ออกแบบหลักสูตรบริหารธุรกิจที่ยืดหยุ่น เพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ กระบวนการเรียนรู้เน้นการลงมือปฏิบัติจริงโดยใช้การทำโครงการแทนการสอบแบบเดิม ช่วยให้นักเรียนได้ประเมินความสามารถของตนเองจากผลงานจริง รับรู้ถึงศักยภาพของตนเอง และสร้างความเชื่อมั่นในการพัฒนาตนเองต่อไปในอนาคต

ความมั่นใจของบุคคล

โรงเรียนโพธิสารพิทยากรเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งช่วยสร้างความมั่นใจจากประสบการณ์ตรงและผลสำเร็จ การเรียนรู้จากการปฏิบัติช่วยให้นักเรียนได้รับรู้ความสามารถของตนเองจากผลลัพธ์ที่สามารถจับต้องได้ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“จัดการเรียนรู้ว่ามันเป็นเรื่องของครูผู้สอน แต่ละสาขานะครับ เพราะว่าบางทีอย่างบัญชีก็เป็นเรื่องของการจัดทำพวกรายรับรายจ่าย การคำนวณต้นทุน ภาษี ถ้าเป็นบริหารธุรกิจ จะเป็นในสายของประเภทการนำเสนอ product การคิด project ซะมากกว่า”

การที่แต่ละสาขามีการจัดกิจกรรมที่เฉพาะเจาะจงตามลักษณะของสาขาช่วยให้นักเรียนได้รับรู้ความสามารถของตนเองในด้านที่ตนมีความถนัดและสนใจ

นักเรียนโรงเรียนโพธิสารพิทยากรแสดงความมั่นใจในการดำเนินงานโดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรม Open House ที่นักเรียนทุกคนในแผนบริหารธุรกิจต้องมีส่วนร่วมในการขายของ แตกต่างจากแผนการเรียนอื่นที่อาจมีเพียงบางส่วนของนักเรียนเข้าร่วม ซึ่งช่วยสร้างความมั่นใจในการสื่อสารและการประกอบธุรกิจ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“งาน Open House ที่เราจัดขึ้นทุกปี จะเป็นเวทีสำคัญที่นักเรียนแผนการเรียนบริหารธุรกิจทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนและขายของ ซึ่งเราเน้นย้ำเป็นพิเศษว่า ถ้าเป็นบริหารคือต้องทุกคน ทุกกลุ่ม ไม่มีการยกเว้นครับ”

การกำหนดให้นักเรียนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรม แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจที่จะให้นักเรียนได้ประสบการณ์และได้รับรู้ความสามารถของตนเองในการทำธุรกิจ การสนับสนุนให้ทุกคนเข้าร่วม ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสค้นพบความสามารถของตนเอง

การจัดค่ายและกิจกรรมนอกสถานที่เป็นอีกหนึ่งกลไกสำคัญที่โรงเรียนใช้ในการพัฒนาความมั่นใจของนักเรียน โดยเฉพาะการให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นผู้จัดการกิจกรรม ซึ่งเป็นการสร้างโอกาสให้พวกเขาได้รับรู้ความสามารถของตนเองในการเป็นผู้นำและการจัดการงาน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“สำหรับกิจกรรมค่ายแผนการเรียนในช่วงเทอม 2 เราจะมอบหมายให้ ม.5 เป็นผู้จัดงานทั้งหมดครับ พวกเขาต้องวางแผนกิจกรรมสำหรับทริป 3 วัน 2 คืน ตั้งแต่การคิดกิจกรรมฐานสัมพันธ์เพื่อส่งท้ายพี ๆ ม.6 แล้วก็ต้องออกแบบกิจกรรมต้อนรับน้อง ๆ ม.4 ให้น่าประทับใจ ถือเป็นโจทย์ที่ท้าทายมากในการดูแลคนเกือบ 200 คน”

การมอบหมายความรับผิดชอบให้แก่ผู้เรียน ช่วยให้นักเรียนชั้น ม.5 ก้าวข้ามขีดจำกัดของตนเอง ได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม การสื่อสาร การเป็นผู้นำ และการแก้ไขปัญหาที่ไม่คาดคิด ความสามารถในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยตนเอง จึงสร้างความภาคภูมิใจและเปลี่ยนการรับรู้ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างสิ้นเชิง

สรุปได้ว่า การพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองถือเป็นหัวใจสำคัญในการเตรียมความพร้อมนักเรียนสู่การเป็นผู้ประกอบการ โรงเรียนโพธิสารพิทยากรจึงเน้นสร้างความมั่นใจให้นักเรียนโดยการลงมือปฏิบัติจริง โดยปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะกับแต่ละสาขาวิชา เพื่อให้ นักเรียนได้เห็นศักยภาพของตนเอง นอกจากนี้โรงเรียนยังสร้างสถานการณ์จริงให้นักเรียนได้เรียนรู้ และมีส่วนร่วม เพื่อฝึกทักษะการสื่อสารและการแสดงออก การมอบหมายให้นักเรียนจัดค่ายสำหรับรุ่นน้องและรุ่นพี่ทั้งหมด ถือเป็นบทพิสูจน์ที่สร้างความภาคภูมิใจและเปลี่ยนมุมมองที่นักเรียนมีต่อความสามารถของตนเองได้

การประยุกต์ความสามารถ

การฝึกงานเป็นกิจกรรมสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนได้ประยุกต์ใช้ความสามารถในสถานการณ์จริง โดยโรงเรียนกำหนดให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทุกคนต้องออกไปฝึกงานในสถานประกอบการจริงในช่วงปิดเทอม การฝึกงานนี้ช่วยให้นักเรียนได้ทดสอบความสามารถของตนเองในสภาพแวดล้อมการทำงานจริง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“นักเรียนชั้น ม.5 ทุกคนจะต้องออกไปฝึกงานภาคบังคับช่วงปิดเทอมตอนปลายเทอม 2 ครับ อย่างปีนี้ก็ช่วงวันที่ 10-20 มีนาคม หลักการของเราคือ จะให้นักเรียนลงไปติดต่อหาสถานที่ฝึกงานด้วยตัวเองก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อฝึกความกล้า ความรับผิดชอบ และทักษะการ

นำเสนอตนเอง ซึ่งตอนนี้หลายคนก็หาที่ฝึกของตัวเองได้แล้ว แต่สำหรับใครที่หาไม่ได้จริงๆ หรือติดต่อยังไม่สำเร็จ ใกล้เคียงฝึกงาน เราก็จะมีสถานประกอบการที่เป็นเครือข่ายของโรงเรียนคอยช่วยรองรับครับ เพื่อให้มั่นใจว่านักเรียนทุกคนจะได้รับประสบการณ์นี้”

การให้นักเรียนหาที่ฝึกงานเองก่อน เป็นการผลักดันให้นักเรียนต้องก้าวออกจากพื้นที่ปลอดภัย นักเรียนจะได้ฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานและการเป็นผู้ประกอบการ ตั้งแต่การค้นหาข้อมูล การสื่อสารเพื่อเสนอตัวเองเข้าฝึกงาน ไปจนถึงการสร้างเชื่อมั่นในการพูดคุยกับผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นประสบการณ์นอกห้องเรียนที่มีค่า ในขณะเดียวกันการที่โรงเรียนมีแผนสำรองเตรียมไว้สำหรับนักเรียนที่ไม่สามารถหาสถานที่ฝึกงาน ก็เพื่อให้นักเรียนกล้าที่จะลองผิดลองถูกโดยไม่ต้องกังวล

การเข้าร่วมการแข่งขันบอร์ดเกมธุรกิจระหว่างโรงเรียนต่าง ๆ เป็นอีกหนึ่งช่องทางที่นักเรียนได้ประยุกต์ใช้กลยุทธ์ทางธุรกิจและการคิดเชิงระบบ ตามความสนใจของนักเรียน ซึ่งผู้ที่เข้าร่วมจะได้รับประสบการณ์ที่มีค่าในการทดสอบความสามารถของตนเอง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ก็มีส่งเด็กไปแข่งบอร์ดเกมธุรกิจเมื่อวันที่ 14 ที่ผ่านมา ที่ราชชมงคลพระนคร มีโรงเรียนระดับมัธยมไปแข่งกันด้วย รู้สึกว่ามีหลายโรงเรียนอยู่นะ เป็น 10 โรงเรียนเลยที่ไปแข่ง”

การส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม การแข่งขันบอร์ดเกมธุรกิจ เป็นสนามจำลองที่ให้นักเรียนได้ฝึกใช้ทักษะสำคัญของการเป็นผู้ประกอบการ เช่น การคิดเชิงกลยุทธ์ การตัดสินใจภายใต้ความกดดัน และการบริหารความเสี่ยง นอกจากนี้ การได้พบปะและแข่งขันกับนักเรียนจากโรงเรียนอื่น ยังเป็นการเปิดโลกทัศน์ ช่วยให้นักเรียนได้เห็นแนวทางที่หลากหลายและเรียนรู้จากคู่แข่ง ซึ่งทำให้นักเรียนวัดระดับความสามารถของตัวเองได้ชัดเจนขึ้น

นอกจากนี้โรงเรียนโพธิสารพิทยากร ยังมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ประยุกต์ใช้ความสามารถในบริบทที่หลากหลายและได้เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญในสาขา การมี MOU กับสถาบันต่าง ๆ ช่วยขยายโอกาสในการเรียนรู้และการทดสอบความสามารถของนักเรียน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“สำหรับแผนการเรียนบริหารธุรกิจ เรามีความร่วมมือที่เป็นทางการ (MOU) กับ 3 สถาบันหลักครับ คือ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น, วิทยาลัยดุสิตธานี และ ม.ศิลปากร ซึ่งมีหลักสูตรที่สอดคล้องกัน นอกจากนี้ เรายังมีความร่วมมืออย่างต่อเนื่องในการเชิญวิทยากร

ผู้เชี่ยวชาญจากวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร มาช่วยสอนเสริมทักษะให้นักเรียนเป็นประจำทุกสัปดาห์ด้วยครับ”

การมีความร่วมมือกับสถาบันที่หลากหลายช่วยให้นักเรียนได้เห็นการประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะในบริบทที่แตกต่างกัน ทำให้ได้รับรู้ความสามารถที่ตนมีสามารถนำไปใช้ได้หลายสถานการณ์และหลายสาขาอาชีพ นอกจากนี้ การมีวิทยากรจากสถาบันต่าง ๆ มาสอนอย่างสม่ำเสมอ เช่น การที่วิทยาลัยสารพัดช่างพระนครส่งวิทยากรมาสอนทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี ช่วยให้นักเรียนได้สัมผัสกับมาตรฐานและความคาดหวังจากโลกภายนอก

สรุปได้ว่า โรงเรียนโพธิสารพิทยากร พัฒนานักเรียนโดยให้ประยุกต์ความสามารถในสถานการณ์จริงเพื่อทดสอบและพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการ การฝึกงานเป็นกิจกรรมบังคับสำหรับนักเรียน ม.5 ในช่วงปิดเทอม โดยให้นักเรียนหาที่ฝึกงานด้วยตัวเองเพื่อฝึกความรับผิดชอบ และทักษะการนำเสนอตนเอง พร้อมเตรียมเครือข่ายสถานประกอบการสำรองไว้ช่วยเหลือ การแข่งขันบอร์ดเกมธุรกิจช่วยฝึกทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์ การตัดสินใจภายใต้ความกดดัน และการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งเปิดโลกทัศน์และวัดระดับความสามารถของตนเอง โรงเรียนสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาหลายแห่ง พร้อมเชิญวิทยากรภายนอกมาสอนเสริม ช่วยให้นักเรียนเห็นการประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทต่างกัน

2. การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โรงเรียนโพธิสารพิทยากรได้นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่โดยใช้ หลักสูตรแผนการเรียนบริหารธุรกิจ โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและการสร้างประสบการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการเรียนรู้เชิงรุก

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

วัตถุประสงค์การเรียนรู้ของโรงเรียนมีการเชื่อมโยงกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยการนำเนื้อหาระดับชั้นปีหนึ่งของมหาวิทยาลัย เช่น การตลาดเบื้องต้น มาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน วัตถุประสงค์นี้มีเป้าหมายให้นักเรียนได้รับการเตรียมความพร้อมที่เหมาะสมและมีมาตรฐาน สามารถปรับตัวเข้ากับการเรียนในระดับอุดมศึกษาได้อย่างราบรื่น ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ส่วนใหญ่เราจะแตะเนื้อหาในระดับปีหนึ่งของมหาวิทยาลัยในหลายวิชา คือ ปูพื้นฐานปีหนึ่ง เช่น อย่่างบริหารก็เป็นการตลาด การขายเบื้องต้น การเป็นผู้ประกอบการ หรือว่าเราปรับโดยอิงจากครูผู้สอน ถ้าหากครูผู้สอนเรามีความสามารถในการสอนถึง เราก็จะมอบหมายให้เขาสอน แต่ถ้าไม่ถึงหรือไม่ไหวหรือไม่ไหวหรือเนื้อหาแน่นแน่นจริง เราจะจ้างวิทยากรจากข้างนอกไม่ว่าจะเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย หรือว่าอิสระ”

การใช้เนื้อหาในระดับมหาวิทยาลัยแสดงถึงความตั้งใจที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงกว่ามาตรฐาน การปูพื้นฐานด้วยเนื้อหาที่มีความลึกซึ้งเป็นการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีความมั่นใจเมื่อเข้าสู่การศึกษาต่อ การเลือกใช้วิทยากรภายนอกเมื่อครูผู้สอนไม่มีความเชี่ยวชาญเพียงพอแสดงถึงความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา ไม่ยึดติดกับทรัพยากรภายในเพียงอย่างเดียว วัตถุประสงค์นี้ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ที่ถูกต้อง ทันสมัย และสามารถนำไปใช้ได้จริง

การเตรียมความพร้อมให้นักเรียนสามารถเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการ โรงเรียนมีการกำหนดข้อกำหนดทางการศึกษาที่สอดคล้องกับเกณฑ์การรับของมหาวิทยาลัย สิ่งนี้แสดงถึงการมองการณ์ไกลและความรับผิดชอบต่ออนาคตของนักเรียน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“2 สาขา คือ บริหารกับบัญชี ต้องคณิตศาสตร์เท่านั้น อันนี้คือข้อจำกัด เพราะว่าถ้าเด็กไปเรียนบริหารธุรกิจ จะไปเรียนต่อมหาวิทยาลัยไหนก็ตาม เช่น จุฬา เขาระบุชัดเจนแล้วว่า คุณจะเข้าบริหารธุรกิจได้ คือ ต้องมีคณิตศาสตร์ 12 หน่วยกิต มีทั้งคณิตเสริมและคณิตหลักด้วย เราเลยจำเป็นต้องบังคับว่านักเรียนต้องเรียนคณิตเพิ่มเติม”

การศึกษาข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยชั้นนำเพื่อออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องนี้ แสดงถึงการเข้าใจว่าการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับขั้นตอนต่อไป การตระหนักถึงผลกระทบของการเลือกรายวิชาต่อโอกาสในการศึกษาต่อช่วยให้นักเรียนและผู้ปกครองสามารถตัดสินใจได้อย่างมีข้อมูลที่ต้องการ

สรุปได้ว่า โรงเรียนโพธิสารพิทยากรมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่มุ่งเตรียมความพร้อมนักเรียนสู่การศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างมีกลยุทธ์และรอบด้าน โดยยกระดับหลักสูตรด้วยการนำเนื้อหาในระดับมหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 มาปูพื้นฐานให้นักเรียนล่วงหน้าเพื่อสร้างความคุ้นเคยและความมั่นใจทางวิชาการ โดยไม่ยึดติดกับทรัพยากรภายในและพร้อมเชิญผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาเสริมเพื่อรับประกันคุณภาพการสอน นอกจากการเตรียมความพร้อมด้านเนื้อหาเชิงลึกแล้ว

โรงเรียนยังวางโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับเกณฑ์การรับเข้าของมหาวิทยาลัยชั้นนำ เป็น การสร้างหลักประกันที่มั่นคงให้นักเรียนสามารถก้าวสู่เส้นทางการศึกษาที่ต้องการ

กลยุทธ์การเรียนรู้

โรงเรียนใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริงและการทำโครงการแทนการสอบในรูปแบบเดิม กลยุทธ์นี้มุ่งให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการสื่อสาร ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับผู้ประกอบการ การเรียนรู้โดยใช้โครงการช่วยให้นักเรียนได้ประยุกต์ใช้ ความรู้ในสถานการณ์จริงและเข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ ดังที่ผู้ให้ข้อมูล หลักอธิบายว่า

“เราจะไม่มีการสอบในตารางเหมือนเด็กทั่วไปเพราะว่าเราจะทำเป็นลักษณะของโปรเจค แล้วก็สอบนอกตาราง เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เน้นการทำโปรเจคและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ธุรกิจ เช่น การสร้างผลิตภัณฑ์และการนำเสนอ นักเรียนจะได้ลงมือทำจริง ทำให้เรียนรู้ได้ดีกว่า”

กลยุทธ์สำคัญอีกประการหนึ่งคือการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ โรงเรียนมีการเชิญวิทยากร ภายนอกจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่น เทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยดุสิตธานี และ มหาวิทยาลัยศิลปากร รวมถึงวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร มาสอนนักเรียนทุกวันอังคารและวัน พฤหัสบดี โดยแยกตามสาขาการเรียน การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นอีกกลยุทธ์หลัก โรงเรียนจัดให้ มีกิจกรรมขายของในงาน Open House ที่นักเรียนทุกคนต้องมีส่วนร่วม โดยนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะทำหน้าที่นำเสนอ ขณะที่นักเรียนปีที่ 4-5 จะทำหน้าที่ขายของและฝึกการเป็นผู้ประกอบการ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“Open House ของเรา คือเราบังคับเลยว่าเด็กแผนการเรียนบริหารธุรกิจทุกคน ต้องมี ส่วนร่วมในการขายของจริงครับ ซึ่งจะแตกต่างจากแผนอื่นที่อาจจะส่งแค่ตัวแทนนักเรียนมา หรือ บางทีก็เป็นคุณครูมาขายเอง โดยเราจะมีแบ่งบทบาทตามระดับชั้นเลย คือน้อง ม.4 กับ ม.5 จะเป็นทีมหลักในการลงมือขายและจัดการหน้าร้าน ส่วนพี่ ๆ ม.6 ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ ทางธุรกิจแน่นกว่า จะรับหน้าที่เป็นตัวหลักในการนำเสนอคุณภาพรวมของแผนการเรียนและให้ ข้อมูลน้อง ๆ ที่สนใจครับ”

กลยุทธ์การแบ่งบทบาทตามระดับชั้นนี้ เป็นเหมือนการจำลองโครงสร้างบริษัทในสถานการณ์จริง ที่นักเรียนชั้น ม.4 และ ม.5 ได้ฝึกฝนทักษะการขาย การจัดการสต็อก และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างเต็มที่ ในขณะที่นักเรียนชั้น ม.6 ได้ฝึกทักษะการนำเสนอ การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ และการเป็นพี่เลี้ยง ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการให้นักเรียนทุกระดับชั้นได้อย่างตรงจุด

กลยุทธ์อีกประการหนึ่งที่มีความโดดเด่น คือ การส่งต่อประสบการณ์ระหว่างรุ่น ซึ่งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จะได้รับบทบาทเป็นผู้จัดการในการจัดกิจกรรมค่าย โดยต้องรับผิดชอบในการวางแผน การประสานงาน และการดูแลนักเรียนรุ่นน้อง กลยุทธ์นี้ช่วยพัฒนาทักษะการบริหารจัดการงบประมาณสำหรับกิจกรรมนอกสถานที่ แสดงถึงการวางแผนทางการเงินที่รอบคอบ โรงเรียนได้กำหนดระบบการเก็บเงินที่เป็นธรรมและโปร่งใส โดยมีการรวมค่าใช้จ่ายของกิจกรรมทั้งปีเพื่อกระจายภาระทางการเงินของผู้ปกครอง การจัดสรรงบประมาณจำนวนมากสำหรับกิจกรรมค่าย สะท้อนให้เห็นถึงการลงทุนที่สำคัญในการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“การจัดค่ายผู้ประกอบการ เรามอบหมายให้ ม.5 ทั้งระดับชั้นเป็นผู้จัดงานเต็มตัวครับ พวกเขาต้องรับผิดชอบบริหารงบประมาณจริงประมาณ 500,000-800,000 บาท สำหรับผู้เข้าร่วมเกือบ 200 คน ซึ่งเรามีระบบการเก็บเงินจากผู้ปกครองล่วงหน้าทั้งปีเพื่อช่วยกระจายภาระทางการเงิน เด็ก ๆ จะได้เรียนรู้การจัดการโครงการและการบริหารการเงินจากประสบการณ์ตรงนี้ ที่มีมูลค่าสูงเลยครับ”

การมอบหมายให้นักเรียนบริหารจัดการงบประมาณจำนวนมากด้วยตนเอง เป็นการสอนทักษะการเป็นผู้นำ การบริหารโครงการ และความรับผิดชอบทางการเงินไปพร้อมกัน ซึ่งถือเป็นประสบการณ์ตรงที่ประเมินค่าไม่ได้และเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างผู้ประกอบการในอนาคต

สรุปได้ว่า โรงเรียนโพธิสารพิทยากรใช้กลยุทธ์การเรียนรู้เชิงปฏิบัติการที่หลากหลายและเชื่อมโยงกัน เพื่อสร้างทักษะการเป็นผู้ประกอบการอย่างรอบด้าน โดยเปลี่ยนรูปแบบการประเมินผลจากการสอบในตารางมาเป็นการทำโครงงานจริง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการลงมือทำ และนำกลยุทธ์ไปใช้ในกิจกรรมจำลองสถานการณ์ทางธุรกิจขนาดใหญ่ การมอบหมายให้นักเรียนทั้งระดับชั้นบริหารจัดการค่ายผู้ประกอบการด้วยงบประมาณจำนวนมาก ซึ่งเป็นการฝึกทักษะผู้นำและการบริหารโครงการในระดับสูงนอกจากนี้ โรงเรียนยังเชิญผู้เชี่ยวชาญจากสถาบัน

ภายนอกมาให้ความรู้เสริม เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ที่สมจริงและมีมาตรฐานพร้อมสำหรับโลกธุรกิจในอนาคต

สื่อการเรียนรู้

โรงเรียนโพธิสารพิทยากรใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย โดยเฉพาะการใช้บอร์ดเกมธุรกิจเป็นสื่อการเรียนการสอน ซึ่งช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์และการตัดสินใจทางธุรกิจในสถานการณ์จำลอง โรงเรียนยังส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันบอร์ดเกมธุรกิจระดับสถาบันการศึกษาที่จัดโดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราพยายามทำให้การเรียนรู้ธุรกิจเป็นเรื่องสนุกและจับต้องได้ครับ แทนที่จะให้นั่งฟังบรรยายอย่างเดียว เราก็เอาบอร์ดเกมธุรกิจเข้ามาเป็นสื่อการสอนหลักเลย ในเกมเดียวเด็กจะได้เจอกับสถานการณ์จำลองทุกอย่าง ทั้งการวางแผน การบริหารเงิน การต่อสู้กับคู่แข่ง และการตัดสินใจในภาวะกดดัน ซึ่งมันสอนเรื่องกลยุทธ์ได้ดีกว่าการอ่านหนังสือเยอะครับ”

“พอเด็กเริ่มเข้าใจและมีทักษะ เราก็สนับสนุนให้เขาไปลองสนามจริงเลย อย่างล่าสุดก็ส่งทีมไปแข่งบอร์ดเกมธุรกิจที่ ม.ราชวมงคลพระนคร ถือเป็นการนำความรู้ในห้องเรียนไปทดสอบในสนามแข่งจริง ให้เขาได้วัดฝีมือกับโรงเรียนอื่นและสร้างความมั่นใจกลับมาครับ”

กลยุทธ์การสอนที่ทันสมัย โดยใช้ Gamification หรือ การนำกลไกของเกมมาประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้ บอร์ดเกมทำหน้าที่เป็นห้องทดลองทางธุรกิจที่ปลอดภัย ช่วยให้นักเรียนฝึกการตัดสินใจและเห็นผลลัพธ์ได้ทันทีโดยไม่มีความเสี่ยงจริง อีกทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนนำทักษะที่ได้ไปเข้าร่วมการแข่งขันภายนอก เป็นการต่อยอดการเรียนรู้ที่สำคัญ ช่วยผลักดันให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในระดับที่สูงขึ้น สร้างเสริมประสบการณ์จริง และทำให้รับรู้ถึงศักยภาพของตนเองเมื่อเทียบกับมาตรฐานภายนอก ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจและแรงบันดาลใจได้ดี

การใช้สถานประกอบการจริงเป็นสื่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศึกษาดูงานและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นอีกหนึ่งจุดเด่นของโรงเรียนนี้ นักเรียนจะได้เยี่ยมชมสถานประกอบการที่หลากหลาย อาทิ โรงงานผลิตเฟอร์นิเจอร์ สนามบินดอนเมือง โฮมโปร และโรงงานผลิตเครื่องสำอาง ซึ่งช่วยให้นักเรียนได้เห็นการดำเนินธุรกิจจริงในแต่ละอุตสาหกรรม เข้าใจกระบวนการผลิต การตลาด และการบริหารจัดการในสภาพแวดล้อมที่แท้จริง การเรียนรู้โดยใช้สื่อ

ประเภทนี้ช่วยสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากกว่าการเรียนรู้จากตำราเรียนเพียงอย่างเดียว ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราพยายามพานักเรียนออกจากห้องเรียนให้ได้มากที่สุด เพื่อให้เขาได้เห็นและสัมผัสบรรยากาศจริง ไม่ใช่แค่จากหนังสือ ทางโรงเรียนจัดทริปศึกษาดูงานตลอดทั้งปี ไปในที่ที่หลากหลายมาก ๆ ครับ บางครั้งก็ไปโรงงานเฟอร์นิเจอร์เพื่อดูสายการผลิตตั้งแต่ต้นจนจบ บางเทอมอาจไปสนามบินดอนเมืองเพื่อเรียนรู้เรื่องโลจิสติกส์และการบริการ หรือไปโฮมโปรเพื่อเข้าใจการตลาดค้าปลีก พ่อเด็กได้เห็นด้วยตาตัวเอง ได้พูดคุยกับคนทำงานจริง ทฤษฎีที่เคยเรียนมามันจะคลิกในหัวทันที มันทำให้การเรียนรู้มีความหมายและน่าจดจำมากกว่าเดิมเยอะเลยครับ”

การเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์จริง โดยใช้สถานประกอบการเป็นเสมือนห้องเรียนที่มีชีวิต การที่นักเรียนได้เข้าไปเห็นกระบวนการทำงานจริงในอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน ช่วยสร้างความเข้าใจเชิงลึกและเชื่อมโยงทฤษฎีเข้ากับการปฏิบัติ วิธีการนี้ทำให้เนื้อหาที่เรียนน่าสนใจขึ้น และยังช่วยเปิดโลกทัศน์ทางอาชีพให้นักเรียน ทำให้มองเห็นภาพอนาคตของตนเอง และเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนที่จะต้องออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพจริงในลำดับต่อไป

สรุปได้ว่า โรงเรียนโพธิสารพิทยากรใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัยเพื่อพัฒนาทักษะการประกอบธุรกิจของนักเรียน โดยเฉพาะการใช้ออร์ดิเกมธุรกิจซึ่งเป็นสื่อหลักที่ช่วยฝึกการคิดเชิงกลยุทธ์และการตัดสินใจในสถานการณ์จำลอง การนำกลไกของเกมมาประยุกต์ใช้ทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่องสนุกและเข้าถึงง่าย อีกทั้งยังสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วม การแข่งขันภายนอกเพื่อทดสอบความสามารถและสร้างความมั่นใจ นอกจากนี้ โรงเรียนยังใช้สถานประกอบการจริงเป็นสื่อการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมศึกษาดูงาน ทำให้นักเรียนได้เห็นกระบวนการทำงานจริงในอุตสาหกรรมที่หลากหลาย

การประเมินผลการเรียนรู้

โรงเรียนโพธิสารพิทยากรมีระบบการประเมินผลที่แตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป โดยไม่มีการสอบในรูปแบบดั้งเดิม แต่เน้นการประเมินโดยใช้โครงงานและการปฏิบัติจริง การประเมินผลมุ่งเน้นไปที่ผลงาน เช่น การนำเสนอผลิตภัณฑ์ การขายของ การจัดกิจกรรม และการสร้างพอร์ตโฟลิโอ รวมทั้งการประเมินโดยใช้กิจกรรมเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง โดยนักเรียนจะได้รับการประเมินจากการเข้าร่วมกิจกรรม Open House การจัดค่าย และการฝึกงาน โรงเรียนให้ความสำคัญกับการประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม ความรับผิดชอบ และความสามารถในการแก้ปัญหา

ระบบการประเมินแบบใหม่นี้ช่วยให้การประเมินผลมีความเป็นธรรมและสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนมากขึ้น แทนที่จะเน้นการจำและการทำข้อสอบ นักเรียนจะได้รับการประเมินจากการสร้างสรรค์ผลงาน การแก้ไขปัญหา การทำงานเป็นทีม และการนำเสนอผลงาน ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในโลกการทำงานจริง การประเมินผลนี้ยังช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

การสะสม Portfolio เป็นส่วนหนึ่งของระบบการประเมินผลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง นักเรียนจะต้องสะสมใบประกาศจากกิจกรรมอย่างน้อย 6 ใบตลอดระยะเวลา 3 ปีการศึกษา ซึ่งให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการพัฒนาทักษะอย่างสม่ำเสมอ การประเมินผลนอกจากเป็นการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนแล้ว ยังเป็นเครื่องมือที่มีค่าในการสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในรอบ Portfolio Admission ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราไม่ได้มองแค่เกรดในใบแสดงผลการศึกษาครับ แต่เราอยากเห็นว่าตลอด 3 ปีที่อยู่กับเรา เด็กได้ลงมือทำอะไรและเติบโตไปแค่ไหน เราเลยตั้งเป้าหมายให้นักเรียนทุกคนต้องสะสมเกียรติบัตรจากกิจกรรมต่าง ๆ ให้ได้อย่างน้อย 6 ใบ”

“เกียรติบัตรแต่ละใบมันบอกเล่าเรื่องราวได้นะ ใบนี้มาจากการแข่งขันทักษะ ใบนั้นมาจากการจัดค่าย มันคือหลักฐานการเรียนรู้ที่จับต้องได้ และสิ่งนี้จะสำคัญมาก ๆ ตอนยื่นเข้ามหาวิทยาลัยครับ พอถึงรอบ Portfolio เด็กของเราจะมีแฟ้มผลงานที่แน่นและพร้อมใช้งานทันที ไม่ต้องมาวิ่งหาตอนใกล้ ๆ ซึ่งทำให้ได้เปรียบกว่าคนอื่นเยอะเลยครับ”

Portfolio เป็นเครื่องมือการประเมินผลตามสภาพจริง ที่สะท้อนการเรียนรู้และพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง การกำหนดเป้าหมาย เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ การประเมินผลนี้มีประโยชน์สองด้าน คือ ด้านภายในโรงเรียนใช้ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และด้านภายนอกโรงเรียนใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการแข่งขันเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในรอบ Portfolio Admission ซึ่งเป็นการวางแผนที่มองการณ์ไกลและตอบโจทย์ระบบการคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในปัจจุบันได้อย่างตรงจุด

สรุปได้ว่า โรงเรียนโพธิสารพิทยากรได้ปฏิรูปกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้จากเดิมไปอย่างสิ้นเชิง โดยยกเลิกการสอบในตารางแบบเดิมที่เน้นการท่องจำ เปลี่ยนมาใช้ระบบที่เน้นการปฏิบัติจริง ซึ่งสะท้อนผ่านผลงานจากโครงงานและกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น การสะสมแฟ้มผลงานที่มีเป้าหมายในการให้นักเรียนได้รับเกียรติบัตรจากกิจกรรม เพื่อติดตามพัฒนาการของนักเรียน

อย่างต่อเนื่อง และช่วยสร้างความได้เปรียบในการยื่นสมัครเข้ามหาวิทยาลัยรอบ Portfolio ที่ต้องการหลักฐานแสดงศักยภาพรอบด้าน

3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่มีความสามารถในการปรับตัวและสร้างสรรค์นวัตกรรม สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้จึงมีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมและพัฒนาให้นักเรียนให้มีทักษะของการเป็นผู้ประกอบการ โรงเรียนโพธิสารพิทยากรได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้ประกอบการ โดยการออกแบบและจัดระบบการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริง การเรียนรู้จากประสบการณ์ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนโพธิสารพิทยากรจึงเป็นตัวอย่างที่สำคัญในการทำความเข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

โรงเรียนโพธิสารพิทยากรจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่สนับสนุนการเรียนรู้แบบปฏิบัติจริงและการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการ โรงเรียนลงทุนในอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยและเหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ของแผนการเรียนบริหารธุรกิจ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีการจำลองสถานการณ์ อุปกรณ์สำหรับการนำเสนอ และบอร์ดเกมสายธุรกิจเป็นสื่อการเรียนการสอน

การออกแบบโครงสร้างทางกายภาพของโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น โดยมีการจัดระบบห้องเรียนที่สามารถรองรับการเรียนการสอนแบบแยกสาขาได้ การออกแบบห้องเรียนให้สามารถจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยนักเรียนต่างแผนการเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันในวิชาพื้นฐาน และแยกไปเรียนตามความเชี่ยวชาญของแต่ละสาขาในลักษณะที่คล้ายคลึงกับการเรียนวิชาชุมนุม การจัดระบบห้องเรียนรูปแบบนี้ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“การจัดห้องเรียนของเราจะค่อนข้างยืดหยุ่นครับ เราออกแบบให้คล้ายกับการเรียนในมหาวิทยาลัยเลย คือ ในช่วงเช้านักเรียนจากสาขาบริหาร บัญชี หรือท่องเที่ยว อาจจะนั่งเรียนวิชาพื้นฐานพวกคณิตศาสตร์ภาษาไทย หรือ ภาษาอังกฤษในห้องเดียวกันหมด เพื่อให้ทุกคนได้พื้นฐานเหมือนกัน แต่พอถึงคาบเรียนวิชาเอกในช่วงบ่าย เด็ก ๆ ก็จะแยกกันไปเข้าห้องเรียนตาม

สาขาที่ตัวเองเลือก เหมือนเวลาเราไปเข้าชุมนุมตามความสนใจเลยครับ ใครเลือกสาขาธุรกิจอาหารก็ไปห้องปฏิบัติการทำอาหาร ใครเลือกสาขาบัญชีก็ไปห้องที่เน้นการคำนวณ วิธีนี้ทำให้นักเรียนได้เรียนทั้งวิชาสามัญไปพร้อมกับ การลงลึกในสิ่งที่ตัวเองถนัดและสนใจจริงๆ ครับ”

ข้อดีของการใช้โมเดลแบบผสมผสาน คือ นักเรียนได้สร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนต่างสาขาในวิชาพื้นฐาน ซึ่งช่วยส่งเสริมทักษะทางสังคมในวงกว้าง ในขณะที่เดียวกันการแยกไปเรียนตามความเชี่ยวชาญก็ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสาขาวิชาและได้รับการสอนที่ตรงจุด ตอบโจทย์การเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจรายบุคคล

พื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมภาคปฏิบัติเป็นอีกหนึ่งจุดเด่นของสภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียน โดยเฉพาะในช่วงงาน Open House ที่นักเรียนทุกคนในแผนการเรียนบริหารธุรกิจจะต้องมีส่วนร่วมในการขายของอย่างเป็นระบบ ซึ่งแตกต่างจากแผนการเรียนอื่นที่อาจใช้เพียงตัวแทนกลุ่มเล็ก ๆ การมีพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการจัดงานแสดงผลงานและการขายของได้อย่างเป็นระบบ แสดงถึงการลงทุนในสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เรื่องเงินลงทุนนี้เป็นเรื่องของเด็ก ๆ เลยครับ โรงเรียนจะไม่เข้าไปยุ่งเลย เรามีหน้าที่แค่จัดเตรียมสถานที่ให้ ส่วนค่าใช้จ่ายอย่างค่าน้ำค่าไฟ เราจะคิดเหมือนเป็นค่าเช่าที่โดยหักเป็นเปอร์เซ็นต์จากยอดขายของแต่ละร้านครับ”

“เด็ก ๆ สวมบทบาทเป็นเจ้าของธุรกิจตัวจริงเลย คือ ต้องลงเงินเอง บริหารจัดการเองทั้งหมด พอจบงาน หักต้นทุนทุกอย่างแล้วเหลือกำไรเท่าไร ก็เป็นสิทธิ์ของพวกเขาที่จะแบ่งกันเอง ถ้าขาดทุนก็ต้องรับผิดชอบร่วมกัน มันคือบทเรียนธุรกิจของจริงเลยครับ”

การจัดสภาพแวดล้อมเป็นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เสมือนจริงในการดำเนินธุรกิจ นักเรียนต้องคำนวณต้นทุน จัดการทรัพยากร และรับผิดชอบต่อผลกำไรขาดทุนจากการดำเนินงานจริง สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนเข้าใจถึงความเป็นจริงของการทำธุรกิจและพัฒนาทักษะการจัดการความเสี่ยงทางการเงิน

สรุปได้ว่า โรงเรียนโพธิสารพิทยากรมีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบผู้ประกอบการ มีการลงทุนใน อุปกรณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัย และใช้บอร์ดเกมธุรกิจเป็นสื่อหลักที่ช่วยฝึกทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์และการตัดสินใจ โครงสร้างของโรงเรียนออกแบบมาเพื่อรองรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น นอกจากนี้ยังมีพื้นที่สำหรับกิจกรรมภาคปฏิบัติโดยเฉพาะงาน

Open House ที่นักเรียนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการขายของจริง โรงเรียนมีหน้าที่ในการเตรียมสถานที่ให้ ส่วนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ นักเรียนจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบเอง ซึ่งเป็นการจำลองสถานการณ์ของธุรกิจที่แท้จริง ทำให้ได้เรียนรู้และเติบโตจากประสบการณ์ตรง

สภาพแวดล้อมทางสังคม

โรงเรียนโพธิสารพิทยากรได้สร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่อบอุ่นควบคู่ไปกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้ออำนวย ซึ่งเป็นบรรยากาศโดยรวมที่ส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์เชิงบวก การเรียนรู้ซึ่งกันและกันและการสร้างพื้นที่ปลอดภัยทางใจที่ทำให้นักเรียนกล้าคิด กล้าทำ และกล้าผิดพลาด บทบาทของครูในแผนการเรียนบริหารธุรกิจได้เปลี่ยนจากผู้สอน มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก ครูเป็นที่ปรึกษาที่คอยให้คำแนะนำและสนับสนุนนักเรียนตลอดกระบวนการทำโครงการ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“พอเราโยนโจทย์ของโครงการให้นักเรียนไปแล้ว หน้าที่ของเราคือการเดินเข้าไปนั่งคุยกับพวกเขาทีละกลุ่ม คอยถาม ชวนคิดต่อ หรือถ้าเจอปัญหา ก็จะช่วยกันหาทางแก้”

“บรรยากาศแบบนี้มันทำให้เด็ก ๆ รู้สึกว่าเขากล้าที่จะลองผิดลองถูก กล้าเสนอไอเดียแปลก ๆ เพราะรู้ว่ามีความผิดพลาดอยู่ข้าง ๆ ไม่ได้จ้องจับผิดเพื่อตัดคะแนน มันเลยเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงจากการลงมือทำครับ”

การเป็นที่ปรึกษาและทำงานร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียนในการทำโครงการเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่เกื้อหนุนไว้วางใจซึ่งกันและกัน การสร้างพื้นที่ปลอดภัย เป็นปัจจัยสำคัญในการบ่มเพาะความเป็นผู้ประกอบการ เมื่อนักเรียนไม่กลัวที่จะล้มเหลว และ กล้าคิดนอกกรอบ กล้าเสี่ยงเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาจากประสบการณ์ตรง ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการในโลกธุรกิจที่มีความไม่แน่นอนสูง

การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ต้องอาศัยความร่วมมือและการสนับสนุนจากหลายภาคส่วน โรงเรียนโพธิสารพิทยากรพิทยากรได้สร้างระบบการสนับสนุนที่ครอบคลุมและใช้ประโยชน์จากเครือข่ายภายนอก รวมถึงผู้ปกครองที่เป็นผู้ประกอบการ ซึ่งช่วยเชื่อมโยงโรงเรียนเข้ากับชุมชนทางธุรกิจอย่างแท้จริง การใช้ทรัพยากรจากเครือข่ายภายนอกนอกจากช่วยขยายโอกาสการเรียนรู้แล้ว ยังสร้างความเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาับโลกการทำงานจริง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราโชคดีมากครับที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ของแผนการเรียนเราเป็นเจ้าของธุรกิจ พอถึงเวลาที่เราต้องหาที่ฝึกงานหรือจัดทริปไปดูงานให้เด็ก ๆ เครือข่ายผู้ปกครองนี้แหละครับคือทรัพยากรที่ดีที่สุดของเราเลย เราแค่แจ้งไปในไลน์กลุ่มผู้ปกครองว่า เทอมนี้อยากพาน้อง ๆ ไปดูโรงงานประเภทนี้นะครับ แป๊บเดียวก็จะมีผู้ปกครองติดต่อกลับมาให้ความช่วยเหลือ พาไปดูโรงงานของตัวเองบ้าง แนะนำคอนเนกชันให้บ้าง มันไม่ใช่แค่การหาที่ฝึกงานได้ง่ายขึ้นนะครับ แต่มันคือการที่เด็ก ๆ ได้เข้าไปเรียนรู้จากธุรกิจจริงของพ่อแม่เพื่อน ซึ่งเป็นโอกาสที่หาที่ไหนไม่ได้จริง ๆ ครับ”

เมื่อผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเจ้าของธุรกิจ ส่งผลให้เครือข่ายนี้มีคุณค่าและความน่าเชื่อถือสูง นักเรียนได้รับประสบการณ์จากผู้ที่มีประสบการณ์จริงในการดำเนินธุรกิจ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนทางธุรกิจกับผู้ปกครอง ยังช่วยสร้างโอกาสสำหรับนักเรียนในการได้รับคำแนะนำ การฝึกงาน หรือแม้กระทั่งโอกาสในการประกอบธุรกิจในอนาคต

สรุปได้ว่า โรงเรียนโพธิสารพิทยากรสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมเพื่อบ่มเพาะความเป็นผู้ประกอบการ โดยปรับเปลี่ยนบทบาทของครูจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกและที่ปรึกษาโครงการ การสร้างพื้นที่ปลอดภัยทำให้นักเรียนกล้าที่จะคิดริเริ่ม ทดลอง และเรียนรู้จากความผิดพลาด ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างนวัตกรรม โรงเรียนยังได้เชื่อมโยงทุนทางสังคมจากเครือข่ายผู้ปกครองเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศการเรียนรู้ เครือข่ายนี้ช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดหาแหล่งดูงานและสถานที่ฝึกงาน และยังทำหน้าที่เป็นแหล่งความรู้และแรงบันดาลใจจากประสบการณ์ตรง ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนเข้ากับโลกธุรกิจจริงได้อย่างแนบแน่น

ส่วนที่ 3 กระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของโรงเรียนโพธิสารพิทยากร

โรงเรียนโพธิสารพิทยากรพัฒนาระบบการศึกษาที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโดยใช้แผนการเรียนบริหารธุรกิจที่มีลักษณะเฉพาะ นักเรียนพัฒนาความสามารถในการสร้างแนวคิดและทางออกใหม่ที่มีคุณค่า โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับนิยามความคิดสร้างสรรค์ที่เน้นการเปลี่ยนแนวคิดให้เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่จับต้องได้ โดยผสมผสานทรัพยากรที่มีอยู่กับความแปลกใหม่เพื่อก่อให้เกิดคุณค่าและประโยชน์ในบริบทการใช้งานจริง

การจัดงาน Open House ของโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่เป็นเลิศของการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความคิดสร้างสรรค์ทุกมิติในกิจกรรมเดียวกัน กิจกรรมนี้เริ่มต้นจากแนวคิดริเริ่มในการบังคับให้นักเรียนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการขาย การออกแบบโครงสร้างงานที่แบ่ง

บทบาทตามระดับชั้นเรียน โดยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์และให้คำแนะนำ ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 รับผิดชอบการขาย แสดงถึงความคิดละเอียดลออในการใช้ประโยชน์จากความแตกต่างของประสบการณ์และทักษะของนักเรียนแต่ละระดับ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ตั้งแต่ ม.4 ถึง ม.6 มีการแบ่งบทบาทกันชัดเจน พี่ม.6 ที่เก๋ากว่าก็จะรับหน้าที่ PR ให้ข้อมูล ส่วนน้อง ม.4-5 จะลุยขายหน้าร้านจริง ๆ”

“เด็กต้องเจอลูกค้าสารพัดรูปแบบ ต้องคิดไวทำไว ปรับวิธีพูด วิธีขายกันหน้างานเลย สินค้าตัวไหนขายไม่ดี ก็ต้องระดมสมองคิดจุดขายใหม่ บางกลุ่มจับคู่กับร้านเพื่อนทำเป็นเซตโปรโมชัน ที่สำคัญคือเราไม่ได้ให้พื้นที่ฟรี ๆ นะครับ เราเก็บค่าน้ำค่าไฟเป็นเปอร์เซ็นต์จากยอดขายจริง มันบีบให้เขาต้องคิดละเอียดเรื่องต้นทุน-กำไร ต้องวางแผนการเงินให้ดีถึงจะรอด ทุกวันต้องแข่งกันหาไอเดียใหม่ ๆ เพื่อดึงลูกค้าให้ได้ นี่คือบทเรียนธุรกิจที่หาในห้องเรียนไม่ได้เลยครับ”

ระหว่างการทำงานจริง นักเรียนต้องใช้ความคิดคล่องแคล่วในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การขายตามลักษณะของลูกค้าที่หลากหลาย เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่สินค้าไม่เป็นที่ต้องการตามที่คาดหวัง นักเรียนต้องใช้ความคิดริเริ่มในการหาจุดขายใหม่หรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้น่าสนใจมากขึ้น พร้อมทั้งใช้ความคิดยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ขายเดี่ยวเป็นการทำงานเป็นทีมกับเพื่อนเพื่อสร้างแพ็คเกจสินค้าที่มีความน่าสนใจมากขึ้น และเมื่อนักเรียนต้องจ่ายค่าน้ำค่าไฟเป็นเปอร์เซ็นต์จากยอดขาย ทำให้ต้องใช้ความคิดละเอียดลออในการคำนวณต้นทุนกำไร และการวางแผนการขายให้ได้ยอดขายที่สามารถทำกำไรสุทธิได้

นอกเหนือจากกิจกรรมในห้องเรียนและงาน Open House โรงเรียนโพธิสารพิทยากร พิทยากรยังยกระดับการเรียนรู้สู่การบริหารจัดการโครงการระดับมืออาชีพ โดยการมอบหมายให้นักเรียนชั้น ม.5 รับผิดชอบการจัดค่ายผู้ประกอบการซึ่งเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและท้าทาย บังคับให้นักเรียนต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ทุกมิติเพื่อบริหารจัดการงานให้สำเร็จลุล่วง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“กิจกรรมค่ายของเราเป็นเหมือนบททดสอบสุดท้ายก่อนที่เด็ก ๆ จะก้าวไปสู่โลกที่ใหญ่ขึ้นครับ เราไม่ได้จัดค่ายธรรมดา แต่เราโยนโปรเจกต์ใหญ่ให้นักเรียน ม.5 ทั้งระดับชั้นเป็นผู้บริหารจัดการเลย พวกเขาต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้เข้าร่วมมาเป็นผู้จัดงานที่ต้องดูแลคนเกือบ 200 ชีวิต ทั้งน้อง ม.4 และพี่ ม.6 ด้วยงบประมาณจริงเกือบแปดแสนบาท”

“แค่เรื่องงบประมาณอย่างเดียวก็ต้องคิดกันละเอียดแล้ว ถ้าเงินไม่พอ จะลดวันจัดงาน จาก 3 วันเหลือ 2 วันดีไหม หรือจะหาที่ใหม่ที่ถูกกว่า นี่คือการฝึกแก้ปัญหาจริง ๆ แล้วพวกเขาก็ต้องคิดกิจกรรมใหม่ ๆ ที่ไม่ซ้ำปีก่อน เพื่อสร้างความประทับใจให้ได้ การทำงานกับคนหลายร้อย คนที่มีความต้องการต่างกัน มันสอนให้พวกเขาต้องวางแผนอย่างรอบคอบและสื่อสารให้ดี ประสบการณ์แบบนี้เน้นเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายมาก ๆ หาที่ไหนไม่ได้แล้วครับ”

ขั้นตอนการวางแผนค่ายต้องใช้ความคิดละเอียดลออในการพิจารณา ตั้งแต่การเลือกสถานที่ที่เหมาะสมกับงบประมาณ การออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การจัดการด้านโลจิสติกส์ การประสานงานกับวิทยากรภายนอก และการเตรียมแผนสำรองสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉิน เมื่อเผชิญกับข้อจำกัดของงบประมาณ นักเรียนต้องใช้ความคิดคล่องแคล่วในการหาทางเลือกที่หลากหลาย เช่น การเปลี่ยนจาก 3 วัน 2 คืนเป็น 2 วัน 1 คืน หรือการหาสถานที่ที่มีค่าใช้จ่ายต่อคืนที่ต่ำกว่า ความคิดริเริ่มใช้เมื่อต้องออกแบบกิจกรรมที่แตกต่างจากค่ายปีก่อน เป็นการสร้างประสบการณ์สำหรับรุ่นของตนเอง การทำงานร่วมกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในฐานะที่ปรึกษาและ มัธยมศึกษาปีที่ 4 ในฐานะผู้เข้าร่วม ต้องใช้ความคิดยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสื่อสารและการบริหารจัดการให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม ขณะที่การติดตามประเมินผลหลังจากจัดงานเสร็จสิ้นเป็นการใช้ความคิดละเอียดลออในการสะท้อนและเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อการปรับปรุงในอนาคต

นอกจากนี้การกำหนดให้นักเรียน ม.5 ทุกคนต้องออกฝึกงานในช่วงปิดเทอมเป็นนโยบายที่สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่บูรณาการความคิดสร้างสรรค์หลายมิติในเวลาเดียวกัน การหาสถานประกอบการเองหรือการรับการจัดสรรจากโรงเรียนต้องใช้ความคิดคล่องแคล่วในการปรับกลยุทธ์การทำงาน ความคิดละเอียดลออในการเตรียมเอกสารและศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานประกอบการ และความคิดยืดหยุ่นในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงานที่แตกต่างจากโรงเรียน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“การฝึกงานของ ม.5 คือบททดสอบที่แท้จริงของการปรับตัวเลยครับ เราจะให้นักเรียนลองหาสถานที่ฝึกงานด้วยตัวเองก่อน ซึ่งก็ต้องเตรียมตัวกันเยอะ แต่ความท้าทายมันอยู่ตรงหน้างานจริงนี่แหละครับ หลายครั้งที่เด็กเราไม่ได้ทำงานตรงกับที่เรียนมาเป๊ะ ๆ เช่น เด็กสาขาการตลาดอาจจะได้ไปช่วยงานในครัวร้านอาหาร หรือเด็กบัญชีอาจจะต้องไปช่วยต้อนรับลูกค้า”

“ตอนแรกเด็กก็จะงง ๆ ครับ แต่สุดท้ายพวกเขาก็ต้องปรับตัว เรียนรู้งานใหม่ให้เร็วที่สุด แล้วพยายามหาวิธีเอาความรู้เดิมที่มีไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ตรงหน้าให้ได้ พอจบการฝึกงาน

ตอนเขียนรายงานสรุปนี้แหละครับที่เด็ก ๆ จะได้เห็นภาพเลยว่าตัวเองได้เรียนรู้อะไรและเติบโตขึ้นแค่ไหน มันคือประสบการณ์ที่สอนเรื่องการแก้ปัญหาและความยืดหยุ่นได้ดีที่สุดเลยครับ”

ประสบการณ์ทั้งหมดที่ได้จากโปรแกรมการฝึกงานบังคับให้นักเรียนต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ในหลายมิติพร้อมกัน เริ่มจากความคิดคล่องแคล่วในการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นสำหรับงานอย่างรวดเร็ว ความคิดละเอียดลออ ในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกงานและสังเคราะห์ประสบการณ์เพื่อเขียนรายงานสรุป ความคิดยืดหยุ่น ในการปรับเปลี่ยนมุมมองและทักษะของตนเองให้เข้ากับบริบทใหม่ เพื่อกระตุ้นความคิดริเริ่ม เมื่อนักเรียนต้องหาวิธีการที่ไม่เหมือนใครในการนำความรู้เดิมมาประยุกต์ใช้กับปัญหาใหม่ที่ไม่คุ้นเคย ดังนั้น การฝึกงานจึงเป็นบทเรียนในการเตรียมความพร้อมนักเรียนให้สามารถรับมือกับการทำงานที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

สรุปได้ว่า โรงเรียนโพธิสารพิทยากร ใช้ กิจกรรม Open House การจัดค่าย และการฝึกงาน ฝึกความคิดริเริ่มในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ความคิดคล่องแคล่วในการตอบสนองสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ความคิดยืดหยุ่นในการปรับตัวเข้ากับบทบาทและสภาพแวดล้อมใหม่ และความคิดละเอียดลออในการวางแผนและดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ความสำเร็จของรูปแบบการจัดการศึกษานี้อยู่ที่การสร้างสมดุลระหว่างการให้อิสระกับการสร้างกรอบที่ท้าทาย เรียนรู้ทั้งจากความสำเร็จและความผิดพลาด เพื่อสร้างผู้เรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างสิ่งใหม่ที่มีคุณค่าแก่สังคม

ส่วนที่ 4 ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนโรงเรียนโพธิสารพิทยากร

ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะในบริบทของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เป็นช่วงเวลาสำคัญในการสร้างพื้นฐานความคิดและทัศนคติต่อการประกอบธุรกิจ โรงเรียนโพธิสารพิทยากรพิทยากร มีการพัฒนาความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนโดยใช้หลักสูตรและกิจกรรมที่หลากหลาย ครอบคลุมทุกด้านของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่ ทัศนคติส่วนบุคคล ความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจ การยอมรับความเสี่ยง และความต้องการความสำเร็จ

ทัศนคติส่วนบุคคล

การสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ โรงเรียนโพธิสารพิทยากรพิทยากรพัฒนากลไกการสร้างทัศนคติเชิง

บวกโดยการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรที่แตกต่างและสร้างสรรค์ โดยโรงเรียนเน้นการทำโครงการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ เช่น การสร้างผลิตภัณฑ์และการนำเสนอ แผนการสอนในลักษณะปกติ แนวทางนี้ทำให้นักเรียนทราบว่าการเป็นผู้ประกอบการเป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ผ่านการลงมือทำ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“แทนที่จะมานั่งสอบว่าแผนการตลาดคืออะไร เราให้โจทย์เขาไปเลยว่าลองสร้างแบรนด์ของตัวเองขึ้นมาสิ แล้วมานำเสนอให้ครูฟัง พอเขาได้ลงมือทำจริงตั้งแต่ต้นจนจบ เขาจะเห็นเลยว่ามันไม่ได้ยากอย่างที่คิด ทศนคติมันจะเปลี่ยนไปเอง จากที่มองว่าเป็นเรื่องยากก็กลายเป็นเรื่องท้าทายที่พวกเขาก็ทำได้ครับ”

กลยุทธ์หลักในการสร้างทัศนคติเชิงบวก คือ การใช้การเรียนรู้โดยใช้โครงงาน ซึ่งเปลี่ยนนิยามของความสำเร็จจากการสอบผ่าน มาเป็นการสร้างสรรค์ผลงานให้สำเร็จ การให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงตั้งแต่การคิดค้นผลิตภัณฑ์ไปจนถึงการนำเสนอแผนงาน เป็นกระบวนการที่สร้างการรับรู้ความสามารถของตนเอง เมื่อนักเรียนพบว่าสามารถสร้างธุรกิจจำลองขึ้นมาได้ด้วยตนเอง จะทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ประกอบการที่น่าสนใจและเป็นไปได้จริง

การสร้างเครือข่ายกับสถาบันการศึกษาชั้นนำและการนำผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เป็นกลไกสำคัญในการสร้างทัศนคติเชิงบวก การที่นักเรียนได้สัมผัสกับความรู้และประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ไม่จำกัดอยู่เพียงในห้องเรียน และโลกธุรกิจเป็นสิ่งที่เข้าถึงได้ผ่านการสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“อย่างเมื่อวานนี้เอง เราก็ให้นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่ทำความร่วมมือกับเรา เข้ามาจัดเวิร์คช็อป ทำโปรเจกต์เรื่อง SWOT Analysis กับน้อง ๆ แผนบริหารธุรกิจ”

“เราเปิดโอกาสเต็มที่เลยครับ ให้ทีมวิทยากรจากข้างนอกเขาได้ปล่อยของ ใส่ไอเดียและความรู้ได้แบบเต็มที่เลย ผลที่ได้มันดีมากครับ เด็ก ๆ ม.ปลาย ได้เห็นว่าสิ่งที่เรียนในห้องเรียนมันถูกนำไปใช้จริงในระดับมหาวิทยาลัยยังงี้ ได้เรียนรู้เครื่องมือทางธุรกิจจริง ๆ จากรุ่นพี่ มันทำให้พวกเขารู้สึกว่าเส้นทางสายนี้มันจับต้องได้และน่าตื่นเต้นครับ”

การจัดให้นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยมาทำโครงงานร่วมกับนักเรียนเป็นการเชื่อมระหว่างระดับการศึกษาและช่วยให้นักเรียนมัธยมเห็นภาพความต่อเนื่องของเส้นทางการเรียนรู้ การได้

เรียนรู้เครื่องมือทางธุรกิจขั้นสูงเช่น SWOT Analysis จากผู้เชี่ยวชาญช่วยสร้างทัศนคติว่าตนเองกำลังเรียนรู้ทักษะที่มีคุณค่าและใช้ได้จริงในโลกธุรกิจ การออกแบบการเรียนรู้ให้วิทยากรภายนอกได้ถ่ายทอดความรู้อย่างเต็มศักยภาพยังสะท้อนถึงการให้ความสำคัญกับคุณภาพการเรียนรู้และการสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่า

นอกจากนี้การลงทุนในอุปกรณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัยและการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้มีมาตรฐานสูง เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสาขาวิชาและช่วยสร้างอัตลักษณ์ทางวิชาชีพให้กับนักเรียน การมีอุปกรณ์และเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานเดียวกับที่ใช้ในโลกธุรกิจจริงช่วยให้นักเรียนรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“แทนที่จะมีแต่การฟังบรรยายที่น่าเบื่อ เราเลยเอาบอร์ดเกมธุรกิจเข้ามาใช้เยอะมาก ในเกมเดียวมันจำลองสถานการณ์ได้ครบเลย ทั้งวางแผน ทั้งสู้กับคู่แข่ง มันทำให้เรื่องยาก ให้กลายเป็นเรื่องสนุก”

“พอเล่นเกมเสร็จ เราไม่ได้จบแค่นั้นนะ เราจะให้เขาเอาสิ่งที่เรียนรู้จากเกมมานำเสนอ ไอเดียของตัวเองต่อยอดไปอีก การได้ฝึกพูด ฝึกนำเสนอบ่อย ๆ นี่แหละครับที่สร้างความมั่นใจให้เขาโดยตรง บรรยายภาคในห้องเรียนมันเลยเหมือนเป็นสนามซ้อม ที่เขาลองผิดพลาดถูกได้เต็มที่ แพ้ในเกมก็แค่เริ่มใหม่ มันทำให้เด็กไม่กลัวที่จะล้มเหลวครับ”

การใช้บอร์ดเกมธุรกิจเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่องสนุกสนาน และยังช่วยสร้างทัศนคติว่าการเรียนรู้ธุรกิจสามารถทำได้ผ่านวิธีการที่หลากหลาย การจำลองสถานการณ์ธุรกิจผ่านเกมช่วยให้นักเรียนได้ทดลองตัดสินใจและเห็นผลลัพธ์ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ทำให้เกิดทัศนคติว่าการทำผิดพลาดเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ การมีกิจกรรมการนำเสนอที่หลากหลายยังช่วยพัฒนาความมั่นใจในการสื่อสาร ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับผู้ประกอบการ

สรุปได้ว่า โรงเรียนโพธิสารพิทยากรสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการในตัวนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยเปลี่ยนนิยามของการเรียนรู้จากการสอบมาเป็นการสร้างสรรค์ผลงานจริงผ่านโครงงานเป็นสิ่งที่ท้าทายและสามารถทำได้จริง อีกทั้งโรงเรียนยังนำโลกภายนอกเข้ามาในห้องเรียนผ่านการสร้างเครือข่ายกับสถาบันอุดมศึกษา มีการจัดอบรมให้นักเรียนได้เรียนรู้เครื่องมือทางธุรกิจจริงอย่าง SWOT Analysis จากรุ่นพี่มหาวิทยาลัย ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าสิ่งที่เรียนนั้นทันสมัยและเชื่อมโยงกับอนาคตได้จริง นอกจากนี้ การใช้สื่อการสอนที่สร้างสรรค์อย่างบอร์ดเกมธุรกิจ และทักษะการนำเสนอ ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่กลัวความล้มเหลว มีความมั่นใจ และมองเห็นการเป็นผู้ประกอบการในแง่บวก

ความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจ

การพัฒนาความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจของนักเรียนโรงเรียนโพธิสารพิทยากร เกิดขึ้นจากแรงจูงใจหลายประการที่ได้รับการออกแบบและนำไปปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เมื่อนักเรียนมีเป้าหมายการเข้าสู่มหาวิทยาลัยหรือการสร้างธุรกิจเอง จะทำให้มีแรงจูงใจในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองมากขึ้น โรงเรียนจึงสร้างกรอบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่างการศึกษาและการประยุกต์ใช้ในอนาคต ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราไม่ได้แค่พาผู้เชี่ยวชาญจากข้างนอกมาสอนทฤษฎีนะครับ แต่เราพยายามสร้างแรงบันดาลใจให้เขาเห็นภาพจริง อย่างการมีพี่ ๆ จากมหาวิทยาลัยหรือวิทยากรตัวจริงมาสอน มันทำให้เด็กเห็นว่า เฮ้ย คนนี้เจ๋งจัง เราอยากเป็นแบบนี้บ้าง มันคือการสร้างแบบอย่างให้เขาเห็นเลย”

“แรงกระตุ้นที่ดีที่สุด คือ ตอนที่เขาทำสำเร็จด้วยตัวเองครับ โดยเฉพาะงาน Open House ที่เขาต้องลงเงินเอง คิดเอง ขายเอง พอจบงานแล้วได้กำไรเป็นเงินจริง ๆ เข้ากระเป๋าตัวเอง ความรู้สึกตอนนั้นแหละครับคือของจริง มันเปลี่ยนความเหนื่อยเป็นความภูมิใจ นี่เลยเป็นจุดเริ่มต้นของความฝันอยากมีธุรกิจเลยครับ”

แรงขับเคลื่อนที่สำคัญมาจากประสบการณ์ตรงภายใน โดยเฉพาะการให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ความสำเร็จจากการทำกำไรในกิจกรรม Open House ความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เปลี่ยนความคิดให้เป็นผลประกอบการ คือสิ่งที่จุดประกายความฝันและสร้างแรงผลักดันจากภายในที่ต้องการความสำเร็จด้วยตนเอง

การสร้างอิสรภาพในการเลือกและความรู้สึกเป็นเจ้าของการเรียนรู้ เมื่อโรงเรียนเปิดโอกาสให้เลือกตามความสนใจ เป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ความปรารถนาเกิดขึ้นจากภายในตัวนักเรียนเอง มากกว่าเกิดจากความกดดันจากภายนอก การมีอิสรภาพในการเลือกทำให้นักเรียนรู้สึกเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนเอง และเลือกที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทำให้มีความทุ่มเทและความมุ่งมั่นมากขึ้น ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“หลาย ๆ สถาบันเขาก็จะส่งพวกหนังสือโอเพ่นเฮ้าส์ หนังสือแข่ง เราก็ประกาศไปในกลุ่มของ ม.4 ม.5 ม.6 แต่ที่นี้ขึ้นอยู่กับเด็กครับ ถ้าสนใจก็จะแจ่งกลับมา แต่ถ้าไม่สนใจเราก็ปล่อยผ่าน เพราะว่าเราจะไปบังคับเด็กบางที่เด็กเขาก็เข้าใจด้วยว่าเขาเรียนเยอะ”

การที่โรงเรียนให้อิสรภาพในการเลือก แสดงให้เห็นว่า ความปรารถนาที่แท้จริงต้องเกิดจากภายในตัวบุคคล ไม่ใช่จากการบังคับหรือแรงกดดัน เมื่อนักเรียนเลือกที่จะเข้าร่วม จึงมาจากความตั้งใจและความปรารถนาที่แท้จริง ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพและการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งกว่า

สรุปได้ว่า โรงเรียนโพธิสารพิทยากรสร้างความปรารถนาในการเริ่มธุรกิจ โดยใช้ปัจจัยกระตุ้นจากภายนอกผ่านการสร้างแบบอย่าง ทำให้นักเรียนเห็นภาพความสำเร็จที่เป็นไปได้จริง แรงขับเคลื่อนความปรารถนาในการเริ่มธุรกิจมาจากประสบการณ์ตรงภายใน โดยเฉพาะการให้นักเรียนได้พบความสำเร็จจากการทำงาน ในกิจกรรม Open House การให้อิสรระในการเลือกเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ การผสมผสานระหว่างแรงบันดาลใจจากภายนอก ประสบการณ์ความสำเร็จจากภายใน และอิสรระในการเลือก จึงเป็นหัวใจสำคัญในการบ่มเพาะความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

การยอมรับความเสี่ยง

การยอมรับความเสี่ยงเป็นคุณสมบัติของผู้ประกอบการ โรงเรียนโพธิสารพิทยากรได้ตระหนักในประเด็นนี้ จึงสร้างสนามทดลองที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนการเผชิญหน้าและจัดการกับความเสี่ยงในมิติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงทางการเงิน การบริหารจัดการ และความเสี่ยงทางความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนให้มองว่าความผิดพลาดคือบทเรียนที่มีค่า ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ที่นี่เราไม่มีการสอบตกจากการทำโปรเจกต์ ถ้าไอเดียแรกมันไม่เวิร์ค ก็แค่กลับไปคิดใหม่ ทำเวอร์ชันสองเวอร์ชันสาม มันคือการสอนให้เด็กกล้าที่จะเสี่ยงกับความคิดของตัวเองโดยไม่ต้องกลัวว่าจะได้เกรดไม่ดี”

“เหมือนตอนที่เราให้ ม.5 จัดค่ายทั้งหมด เราว่ามันจะไม่ได้สมบูรณ์แบบร้อยเปอร์เซ็นต์ มันต้องมีปัญหาเกิดขึ้นแน่ ๆ แต่นั่นคือสิ่งที่อยากให้เขาเจอ การที่เด็กต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ตอนที่แผนไม่เป็นไปตามคาด คือบทเรียนการบริหารความเสี่ยงที่ดีที่สุด เรากำลังสร้างภูมิคุ้มกันให้เขา เพื่อที่ว่าเมื่อเขาออกไปเจอโลกธุรกิจจริง เขาจะไม่ใช้แค่คนที่วางแผนเก่ง แต่เป็นคนที่จะไม่ล้มเลิกเมื่อเจอปัญหาครับ”

โรงเรียนเปลี่ยนมุมมองของนักเรียนที่มีต่อความล้มเหลว โดยสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้กล้าเสี่ยง ระบบประเมินผลแบบโครงการที่ไม่มีการสอบตก ทำให้นักเรียนกล้าลองไอเดียใหม่ ๆ การ

มอบหมายงานใหญ่จริงอย่างการจัดค่าย เป็นการฝึกแก้ปัญหาและบริหารความเสี่ยง ซึ่งสร้างภูมิคุ้มกันและความยืดหยุ่นสำหรับโลกธุรกิจจริงที่เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน

โครงการ Open House ที่บังคับให้นักเรียนต้องขายของเป็นกิจกรรมที่ทำขายและมีความเสี่ยง นักเรียนต้องเผชิญกับความเป็นไปได้ที่จะไม่สามารถขายได้ตามเป้าหมาย หรือต้องรับมือกับลูกค้าที่มีความต้องการแตกต่างกัน ประสบการณ์จะช่วยสร้างความกล้าและความยืดหยุ่นในการรับมือกับความไม่แน่นอน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เด็กแผนบริหารธุรกิจทุกคนต้องขายของครับ ไม่ใช่แค่เข้าร่วม แต่ต้องลงสนามจริง ซึ่งมันมีความเสี่ยงมาก บางกลุ่มขายดีเป็นเทน้ำเทท่า บางกลุ่มก็อาจจะขายไม่หมด เหลือของกลับบ้านไปก็มี”

“เราอยากให้เด็กเจอกับสถานการณ์จริง ที่ต้องเจอลูกค้าตัวจริงที่มีปัญหาเยอะ หรือบางทีก็ไม่สนใจสินค้าเราเลย ประสบการณ์ที่ต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าตอนที่ยขายของไม่ได้นี่แหละครับ คือบทเรียนที่ดีที่สุด”

การบังคับให้นักเรียนทุกคนต้องลงสนามจริง เป็นการผลักดันให้นักเรียนออกจากพื้นที่ปลอดภัยและเผชิญหน้ากับความเสี่ยง ประสบการณ์ที่ต้องรับมือกับความเป็นไปได้ที่จะขาดทุน หรือเจอลูกค้าที่ไม่สนใจสินค้า เป็นการสร้างความยืดหยุ่นทางอารมณ์ นักเรียนได้เรียนรู้ว่าความล้มเหลวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ ซึ่งสร้างทักษะการปรับตัวและความกล้าหาญที่สำคัญยิ่งกว่าผลกำไรที่ได้รับ

สรุปได้ว่า การยอมรับความเสี่ยงเป็นหัวใจของผู้ประกอบการ โดยโรงเรียนโพธิสารพิทยากรได้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีคุณสมบัติการยอมรับความเสี่ยงโดยการสร้างสนามทดลองที่ปลอดภัยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากความผิดพลาด โดยเปลี่ยนระบบประเมินผลมาเป็นโครงงานที่ไม่มีการสอบตก โรงเรียนยังยกระดับการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่จำลองความเสี่ยงในโลกจริง เป็นการฝึกบริหารความเสี่ยงด้านการจัดการ ขณะที่โครงการ Open House บังคับให้นักเรียนทุกคนต้องเผชิญกับความเสี่ยงทางการเงินและสังคม ประสบการณ์ที่ควบคุมความเสี่ยงได้ และเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเป็นผู้ประกอบการที่ไม่ล้มเลิกเมื่อเจอกับปัญหา

ความต้องการความสำเร็จ

โรงเรียนโพธิสารพิทยากร สร้างระบบที่ส่งเสริมความต้องการความสำเร็จของนักเรียนผ่านการกำหนดเป้าหมายและระบบการติดตามผลลัพธ์ การบังคับให้นักเรียนทุกระดับตั้งแต่

มัธยมศึกษาปีที่ 4 จนถึงปีที่ 6 มี Portfolio เป็นตัวอย่างที่ของการสร้างแรงจูงใจในการสะสมผลงานและความสำเร็จ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราไม่ได้บังคับให้เด็กทำ Portfolio แค่ออน ม.6 เพื่อยื่นเข้ามหาวิทยาลัยนะครับ แต่เราเริ่มตั้งแต่ ม.4 เลย มันเหมือนเป็นการสร้างสมุดบัญชีความสำเร็จของตัวเองตั้งแต่เนิ่น ๆ พอเด็กมีเป้าหมายว่า ใน 3 ปีนี้ ฉันต้องมีผลงานอะไรบ้าง มันจะเกิดแรงผลักดันขึ้นมาเอง”

“Portfolio มันเหมือนเหมือนร่องรอยการเติบโตครับ พอสิ้นเทอมมาเปิดดูแล้วเห็นว่า เฮ้ย เราทำกิจกรรมนี้สำเร็จ ได้เกียรติบัตรใบนี้มา มันจะเกิดความรู้สึกภูมิใจและอยากจะทำให้ดีขึ้นไปอีก มันไม่ใช่แค่การสะสมกระดาษ แต่มันคือการสะสมความสำเร็จและความมั่นใจของตัวเองไปที่ละขั้นครับ”

นโยบายที่กำหนดให้นักเรียนต้องได้รับใบประกาศอย่างน้อย 6 ใบตลอดระยะเวลา 3 ปี สร้างเป้าหมายที่สามารถวัดผลได้ การมีเป้าหมาย ช่วยขับเคลื่อนให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และพัฒนาทักษะของตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานที่หลากหลาย เช่น การไปโรงงานเวิร์ดเทรด สนามบินดอนเมือง และห้างค้าปลีกใหญ่ ๆ เป็นการสร้างโอกาสให้นักเรียนได้เห็นตัวอย่างความสำเร็จทางธุรกิจจากหลายอุตสาหกรรม การได้เห็นความสำเร็จของผู้อื่นช่วยสร้างแรงบันดาลใจและความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จในทำนองเดียวกัน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราอยากให้เด็กเห็นว่าธุรกิจที่ประสบความสำเร็จจริง ๆ หน้าตาเป็นยังไง มันสร้างแรงบันดาลใจได้ดีมากเลยครับ เราเลยจัดทริปดูงานตลอดทั้งปี ไม่ใช่แค่ไปที่เดียว แต่ไปให้เห็นหลายอุตสาหกรรม วันนี้อาจจะไปดูสายการผลิตในโรงงานเฟอร์นิเจอร์ พรุ่งนี้ไปดูระบบโลจิสติกส์ที่สนามบินดอนเมือง หรือไปดูการตลาดค้าปลีกใหญ่ ๆ ในห้าง”

เมื่อนักเรียนได้เห็นกระบวนการทำงานและความสำเร็จของธุรกิจขนาดใหญ่ ส่งผลให้นักเรียนมีแรงบันดาลใจและความต้องการความสำเร็จในใจของเด็ก การได้เห็นภาพจริงช่วยเปลี่ยนเป้าหมายที่เป็นนามธรรม ซึ่งเป็นแรงผลักดันในการกระตุ้นให้นักเรียนมุ่งมั่นพัฒนาตนเองเพื่อไปถึงจุดนั้นในอนาคต

นอกจากนี้โรงเรียนสร้างระบบการเปรียบเทียบความสำเร็จโดยการแข่งขันกับโรงเรียนอื่น และการวัดผลจากตัวชี้วัด การมีโอกาสแข่งขันกับโรงเรียนชั้นนำอื่น ๆ เป็นการทดสอบความสามารถและสร้างแรงจูงใจให้ต้องการพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“อย่างเดือนที่แล้วเราก็เพิ่งส่งทีมไปแข่งบอร์ดเกมธุรกิจที่ ม.ราชวมงคลพระนครจัดครับ เป็นงานใหญ่เลยนะ มีโรงเรียนอื่นมาแข่งกันเป็นสิบโรงเรียนเลย พอเด็กเราได้ไปเห็นกลยุทธ์ของโรงเรียนอื่น ได้ไปสู้กับคนเก่ง ๆ จากทั่วกรุงเทพมหานคร มันก็เกิดแรงฮึดขึ้นมาเองครับ ไม่ว่าจะเป็นชนะหรือแพ้ พอกลับมาเขาจะรู้เลยว่าตัวเองต้องพัฒนาตรงไหนต่อ มันคือการเปิดโลกและสร้างแรงจูงใจที่ดีมาก ๆ เลยครับ”

การนำนักเรียนไปแข่งขันกับโรงเรียนอื่น เป็นการสร้างสถานการณ์ที่นักเรียนจะได้ประเมินความสามารถของตนเองกับคู่แข่งที่มีความหลากหลาย ประสพการณ์นี้ทำหน้าที่เป็นตัวสะท้อนศักยภาพ ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันจากภายนอกที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้เก่งขึ้น ให้ดีกว่าเดิมในสนามแข่งขันครั้งต่อไป และเป็นการสร้างวงจรของการพัฒนาที่ไม่สิ้นสุด

สรุปได้ว่า โรงเรียนโพธิสารพิทยากร สร้างระบบส่งเสริมความต้องการความสำเร็จของนักเรียนโดยการกำหนดให้นักเรียนทุกระดับมี Portfolio เป็นการผลักดันให้นักเรียนตั้งเป้าหมายและวัดผลความสำเร็จได้ตลอดการศึกษา อีกทั้งสร้างความมุ่งมั่นในการเข้าร่วมกิจกรรมและพัฒนาทักษะของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีการจัดศึกษาดูงานในอุตสาหกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนเห็นความสำเร็จทางธุรกิจและสร้างแรงบันดาลใจจากภายนอก ส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันต่างโรงเรียนเพื่อประเมินศักยภาพและเรียนรู้กลยุทธ์ใหม่เกิดเป็นความภาคภูมิใจและความมั่นใจในความสามารถของตนเอง และเป็นการสร้างแรงขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จในการเป็นผู้ประกอบการ

3. โรงเรียนหอวังนนทบุรี

ส่วนที่ 1 บริบทโรงเรียนหอวัง นนทบุรี

โรงเรียนหอวัง นนทบุรี ตั้งอยู่ในจังหวัดนนทบุรี เป็นจังหวัดที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจสูง มีการขยายตัวของชุมชนเมืองและธุรกิจอย่างต่อเนื่อง บริบทนี้สร้างโอกาสให้นักเรียนได้สัมผัสกับโลกธุรกิจที่หลากหลายและมีความท้าทาย ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการปลูกฝังแนวความคิดการเป็นผู้ประกอบการ นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจของจังหวัดยังส่งเสริมให้

โรงเรียนสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงของนักเรียนในด้านธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ

ประวัติและการก่อตั้ง

โรงเรียนได้ประกาศตั้งขึ้น เมื่อวันที่วันจันทร์ที่ 4 มีนาคม 2535 โดยกรมสามัญศึกษาได้กำหนดโครงการจัดตั้งโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในวโรกาสเจริญ พระชนมพรรษาครบ 5 รอบเพื่อถวายเป็นพระราชสักการะ และเป็นอนุสรณ์สถานให้อนุชนรุ่นหลังได้รำลึกคุณความดี พระองค์ท่านสืบไป การก่อสร้างดำเนินการบนที่ดินสาธารณะประโยชน์จำนวนกว่า 20 ไร่ ในตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด โดยมีกำลังใจร่วมกันจากชุมชน สถาบันรัฐ และผู้บริจาคเพื่อสร้างโรงเรียนแห่งนี้

โครงสร้างการบริหารและสังกัด

โรงเรียนหอวัง นนทบุรี มีโครงสร้างการบริหารที่เป็นระบบ โดยมีผู้อำนวยการเป็นผู้บริหารสูงสุด และมีรองผู้อำนวยการ รวมถึงหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ที่รับผิดชอบงานด้านวิชาการ งานบริหารทั่วไป งานกิจการนักเรียน และงานแผนงาน โครงสร้างนี้เอื้อให้การจัดการเรียนรู้มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจและการประกอบการ นอกจากนี้ การที่โรงเรียนอยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี และ กระทรวงศึกษาธิการ ช่วยให้โรงเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากรและนโยบายด้านการศึกษาจากส่วนกลาง เพื่อนำมาปรับใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อการเป็นผู้ประกอบการ

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

จากโครงสร้างการบริหารที่มีความยืดหยุ่นของโรงเรียนทำให้สามารถพัฒนาหลักสูตรและโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนได้อย่างรวดเร็ว โดยฝ่ายวิชาการได้ออกแบบแผนการเรียนรู้ธุรกิจ ให้มีความเข้มข้นทางวิชาการและผลานการปฏิบัติจริงเข้าด้วยกัน โรงเรียนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขึ้นเพื่อรองรับการเรียนรู้ในแผนการเรียนรู้ รวมถึงแผนการเรียนรู้ที่ได้เป็นอย่างดี เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งโปรแกรมทางธุรกิจและซอฟต์แวร์การออกแบบเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกใช้เครื่องมือในการทำบัญชี วางแผนการตลาด และสร้างสรรค์ผลงานกราฟิกของตนเอง หรือ พื้นที่จัดแสดงผลงาน ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนในแผนการเรียนรู้ธุรกิจ ได้นำเสนอสินค้าและบริการที่พัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นการจำลองสถานการณ์จริงของการเป็นผู้ประกอบการ นอกจากนี้ โรงเรียนยังมีห้องประชุมและพื้นที่สำหรับระดมความคิด เพื่อให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นทีมในโครงการ ซึ่งเป็นการฝึกฝนทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบการ

หลักสูตรและโครงการจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนหอวัง นนทบุรี เปิดทางเลือกการศึกษาที่หลากหลาย ตั้งแต่หลักสูตรมาตรฐาน จนถึงโปรแกรมเฉพาะทาง อาทิ หลักสูตร IP (Intensive Program) ที่เน้นด้านวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ออกแบบตามแนวทางของ สสวท. สำหรับนักเรียน ม.1 และ ม.4 โดยเฉพาะในกลุ่มเตรียมทหารและแพทย์ ซึ่งเน้นมาตรฐานด้าน STEM หลักสูตร EP (English Program) ห้องเรียนพิเศษด้านภาษาอังกฤษ อิงเกณฑ์ CEFR ในการคัดเลือก เข้าเรียนทั้ง ม.1 และ ม.4 หลักสูตร ICP / IJP (Intensive Chinese / Japanese Program) ห้องเรียนภาษาจีนและญี่ปุ่น ที่ใช้เกณฑ์ HSK และ JLPT ในการคัดเลือกนักเรียน หลักสูตร SMTE (Enrichment Program of Science, Mathematics, Technology and Environment) สำหรับ ม.1 เน้นแนวคิดบูรณาการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังมีแผนการเรียนปกติที่จัดขึ้นเพื่อตอบสนองตามความถนัดและความต้องการที่แตกต่างกันของผู้เรียน ประกอบด้วย แผนการเรียนวิทยาศาสตร์สุขภาพ แผนการเรียนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แผนการเรียนนิติศาสตร์ แผนการเรียนอักษรศาสตร์ นิเทศศาสตร์ (ภาษาอังกฤษ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี) แผนการเรียนกีฬาและการนันทนาการ รวมไปถึงแผนการเรียนบริหารธุรกิจ

โรงเรียนออกแบบหลักสูตรในแผนการเรียนบริหารธุรกิจ ให้ครอบคลุมทุกมิติของการประกอบการ ตั้งแต่ทฤษฎีไปจนถึงการปฏิบัติจริง โดยมีรายวิชาที่เน้นการเรียนรู้เฉพาะทาง อาทิ การบัญชีเบื้องต้น การตลาดดิจิทัล การวางแผนธุรกิจ และ เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ยังมีการจัดโครงการและกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะอย่างรอบด้าน อาทิ การจัดกิจกรรมตลาดนัดนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทดลองขายสินค้าและบริการจริง ฝึกฝนทักษะการเจรจาต่อรอง การบริการลูกค้า การส่งเสริมการเข้าร่วมการแข่งขัน สนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมการประกวดแผนธุรกิจ การแข่งขันนวัตกรรม และการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ระดับต่าง ๆ ทั้งในระดับเขตและระดับประเทศ เพื่อเปิดโอกาสให้ได้แสดงศักยภาพ เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ และสร้างเครือข่ายกับเพื่อนร่วมอุดมการณ์ มีการร่วมมือกับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในด้านธุรกิจ อาทิ มหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อจัดกิจกรรมแนะแนวและอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งช่วยสร้างแรงบันดาลใจและมอบความรู้ที่เป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

การจัดการเรียนรู้อาจช่วยให้นักเรียนแผนการเรียนธุรกิจ มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่จำเป็นต่อการเป็นผู้ประกอบการในอนาคตได้อย่างแท้จริง

ส่วนที่ 2 เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนโรงเรียนหอวัง นนทบุรี

1. การรับรู้ความสามารถของตนเอง

การพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นพื้นฐานสำคัญในการเตรียมนักเรียนสู่การเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ โรงเรียนหอวัง นนทบุรี พัฒนาระบบการเรียนการสอนในแผนธุรกิจศึกษาที่เน้นการสร้างและพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองผ่านรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและเป็นระบบ กระบวนการที่โรงเรียนใช้ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองในสามองค์ประกอบหลัก คือ ระดับของความยากง่าย ความมั่นใจของบุคคล และการประยุกต์ความสามารถ การออกแบบหลักสูตรจึงคำนึงถึงปัจจัยพื้นฐานของนักเรียนและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพ

ระดับของความยากง่าย

โรงเรียนหอวัง นนทบุรีมีการออกแบบโครงสร้างการเรียนการสอนในแผนการเรียนบริหารธุรกิจ โดยวางแผนลำดับเนื้อหาและกิจกรรมให้เพิ่มความซับซ้อนตามลำดับชั้นเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาทักษะและความรู้จากพื้นฐานสู่ขั้นสูง การวางลำดับดังกล่าวเป็นการสร้างเส้นทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความสามารถในแต่ละช่วงวัย ทำให้นักเรียนสามารถค่อย ๆ ปรับตัวกับความยากของเนื้อหา และเกิดความพร้อมในการรับมือกับกิจกรรมหรืองานที่ท้าทายมากขึ้นในอนาคต ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ม.4 จะต้องลงขายของที่ตลาดนัดเพื่อได้ประสบการณ์ตรง... ม.5 เนี่ยน้องจะได้เรียนบัญชีเบื้องต้น 1 เป็นการจัดการธุรกิจ พอ ม.6 เทอม 1 น้องจะได้เรียนบัญชีเบื้องต้นอีกตัวหนึ่ง เทอม 2 ก็จะเป็น เรื่องบัญชีภาษีอากร กฎหมายธุรกิจ และโลจิสติกส์”

การจัดเรียงกิจกรรมและเนื้อหาในแต่ละชั้นเรียนจากความง่ายไปสู่ความยาก เริ่มจากการฝึกปฏิบัติในกิจกรรมที่มีลักษณะจับต้องได้ เช่น การขายของในตลาดนัด ช่วยให้นักเรียนเข้าใจหลักการตลาดและการวางแผนพื้นฐาน จากนั้นจึงเข้าสู่การเรียนวิชาที่ต้องใช้การคิดวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูลเชิงตัวเลขอย่างวิชาบัญชี และในระดับสูงสุดเป็นวิชากฎหมายธุรกิจที่มีเนื้อหาซับซ้อน ต้องใช้การตีความและการประยุกต์ใช้กฎเกณฑ์ นอกจากรายวิชาแล้ว การเพิ่มระดับความยากยังปรากฏในกิจกรรมฝึกปฏิบัติ เช่น การสร้างโมเดลร้านค้าปลีกในวิชาการจัดการธุรกิจ 3 ซึ่งครูอธิบายว่าเป็นการให้นักเรียนออกแบบร้านค้าปลีกในฝันด้วยตนเอง ต้องวางแผน

กำหนดประเภทสินค้า และคิดถึงการตั้งมูลค่างาน กิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนได้ฝึกการแก้ปัญหาหลายมิติ ทั้งการใช้พื้นที่จำกัด การเลือกสินค้าที่เหมาะสม และการบริหารต้นทุน ในส่วนของการเรียนวิชาโลจิสติกส์ นักเรียนยังได้ฝึกทำโมเดลเกี่ยวกับการขนส่งสินค้า โดยต้องคิดตั้งแต่การออกแบบคลังสินค้า การเลือกวิธีขนส่ง ไปจนถึงการจัดเก็บสินค้า ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“นักเรียนต้องสร้างเป็นคลังสินค้าขึ้นมาว่าเราจะส่งอะไร แล้วก็ต้องเก็บสินค้าตรงไหน... เป็นการเรียนกระบวนการและวิธีการของโลจิสติกส์”

สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนใช้วิธีการให้ผู้เรียนได้เผชิญโจทย์ที่มีความยากและความซับซ้อนเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ทำให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจที่แม่นยำมากขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ยังได้อธิบายถึงการเตรียมตัวสำหรับการขายของในตลาดนัดที่แสดงให้เห็นการพัฒนาทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์ว่า

“เริ่มจากการที่เหมือนครูก็แค่บอกว่า จะมีตลาดนะ แล้วเราจะทำยังไงล่ะให้สินค้าเรามันน่าสนใจ เพราะว่ามันขายในโดม ซึ่งเด็กจะอยู่กันรอบโดมเลย ทุกวันค้า แล้วเราจะทำยังไงให้สินค้าเรามันเด่นขึ้นมา หรือว่ามันไม่ซ้ำ เพราะว่าถ้าซ้ำ คนก็อาจจะคิดว่าร้านนู่นดีกว่า ร้านนี้ดีกว่า หนูก็เลยหาวิธีเสริมมาว่าห้องไหนจะขายอะไร ประมาณนี้ เหมือนเริ่มตั้งแต่แรกเลย ตั้งแต่คิดเมนูเลย แล้วก็เรื่องคำนวณต้นทุนกำไรก็คิดเองว่าจะขายในประมาณไหนที่มันจะคุ้มค่า แล้วก็คนที่มาซื้อก็รู้สึกว่าคุณ”

การวิเคราะห์ตลาดและการแข่งขันในระดับนี้ แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์และการรับรู้ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน นักเรียนต้องใช้ทักษะหลากหลาย ตั้งแต่การวิจัยตลาด การคิดค้นผลิตภัณฑ์ การคำนวณทางการเงิน และการกำหนดกลยุทธ์การตลาด ความซับซ้อนของกิจกรรมนี้ช่วยให้นักเรียนรับรู้ว่าคุณสมบัติของตนเองสามารถจัดการกับปัญหาที่มีหลายมิติ และสร้างความมั่นใจในความสามารถที่จะแก้ปัญหาเชิงธุรกิจของตนเองได้

อีกทั้งทางโรงเรียนยังสนับสนุนให้นักเรียนนำศักยภาพของตนเองไปแข่งขันในเวทีภายนอก เช่น การประกวดแผนธุรกิจที่จัดโดยสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นพันธมิตร อาทิ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย หรือมหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อแข่งขันในบริบทที่กว้างขึ้นและเผชิญกับโจทย์ที่มีความท้าทายสูง ประสบการณ์กระตุ้นให้นักเรียนต้องทำการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม วางแผนอย่างเป็นระบบ และนำเสนอผลงานต่อคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผลักดันให้นักเรียนก้าวข้ามขีดจำกัดเดิมและพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการภารกิจที่ซับซ้อน

สรุปได้ว่า โรงเรียนหอวัง นนทบุรี พัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของนักเรียน โดยออกแบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานทฤษฎีเข้ากับการปฏิบัติอย่างเข้มข้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จะได้เรียนรู้หลักการพื้นฐานและกำหนดให้ประยุกต์ใช้ความรู้ทันทีโดยใช้กิจกรรมตลาดนัดเป็นเวทีทดลองการเป็นผู้ประกอบการจริง ตั้งแต่การสร้างผลิตภัณฑ์ไปจนถึงการขาย ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 นักเรียนจะได้เรียนรู้เนื้อหาที่ซับซ้อนขึ้น พร้อมกับการได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมการแข่งขันแผนธุรกิจภายนอกและทัศนศึกษาในสถานประกอบการจริง การออกแบบหลักสูตรดังกล่าว สร้างความมั่นใจของนักเรียนผ่านความสำเร็จที่จับต้องได้จากประสบการณ์ตรงในสภาพแวดล้อมที่ควบคุมได้

ความมั่นใจของบุคคล

โรงเรียนสร้างระบบนิเวศทางการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความเชื่อมั่นของนักเรียนในหลายรูปแบบ โดยอาศัย การสร้างประสบการณ์ความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง ความสำเร็จในการขายที่ต่อเนื่องตลอดสามปีเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ตอนแรกหนูไม่มั่นใจเลยคะ ไม่กล้าแม้แต่จะขายของ แต่พอได้ลองทำจริง เริ่มจากเป้าหมายเล็ก ๆ แล้วทำสำเร็จ ก็เลยรู้สึกว้าว เราทำได้ แล้วหนูก็ยังไม่เคยขาดทุน พอสำเร็จบ่อย ๆ ก็มั่นใจมากขึ้น จากที่เคยกลัวก็กลายเป็นกล้า แต่สิ่งที่ทำให้หนูรู้สึกภูมิใจที่สุด คือ ตอนที่เพื่อน ๆ มาชม รุ่นน้องมาขอคำแนะนำ พอได้รับการยอมรับรู้สึกว่ามันดีมากกว่าเงินที่ได้มาอีก มันทำให้หนูเชื่อในความสามารถของตัวเองแล้วก็กล้าลงทำอะไรใหม่ ๆ”

ความสำเร็จนี้เป็นผลมาจากการเตรียมการที่ดีและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม ประสบการณ์ความสำเร็จที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของนักเรียน การได้รับการยอมรับจากเพื่อนและสมาชิกในโรงเรียนเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“มันโอเคมาก ๆ เลยครับ เวลาเห็นว่าสินค้าของเราเป็นที่ชื่นชอบของคนในโรงเรียน คือมันไม่ใช่แค่ขายของแล้วจบไป แต่ผมมีลูกค้าประจำ มีพี่ ๆ น้อง ๆ ชอบมาซื้อกันเป็นประจำ จนจำหน้าจำชื่อกันได้เลยครับ บางทีก็มีคนมาทัก แล้วบอกว่า เกี้ยวอร่อยมากเลย เพื่อนบอกให้มาซื้อ

หรือแบบ รอซื้อทุกอย่างเลยนะ คำชมพวกนี้ ทำให้ผมมั่นใจว่าของที่เรามาขายมันดีจริง ๆ และ การบริการของเราก็เป็นที่น่าพอใจ”

การที่สินค้าได้รับความนิยมเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จด้านยอดขายและ ยังเป็นการสร้าง กระแสสังคมภายในชุมชนโรงเรียน เมื่อนักเรียนเห็นว่าผลิตภัณฑ์ของตนเป็นที่ต้องการและมีลูกค้า ประจำ ย่อมเกิดความมั่นใจในคุณภาพของสินค้าและความสามารถในการบริหารจัดการของ ตนเอง ความสำเร็จนี้จึงเป็นการสร้างชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือให้กับร้านค้า ซึ่งเป็นพื้นฐาน สำคัญของความมั่นคงทางธุรกิจ อีกทั้งการมีโอกาสดังกล่าวแสดงความสามารถในเวทีที่หลากหลายช่วย เสริมสร้างความมั่นใจของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมการแข่งขันแผนธุรกิจภายนอกและได้รับรางวัล เป็น การยืนยันความสามารถจากองค์กรภายนอก ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ส่วนใหญ่แล้ว ม.เอกชน หลัก ๆ จะมีหอการค้ากับศรียุทุม เขาจะส่งหนังสือมาขอความ ร่วมมือให้ส่งนักเรียนไปแข่งแผนธุรกิจเป็นประจำทุกปีเลยคะ เราเองว่านี่เป็นเวทีที่สำคัญมากที่ นักเรียนจะได้ทดสอบตัวเองกับมาตรฐานภายนอก ได้เจอกับคู่แข่งจากโรงเรียนอื่นและที่สำคัญ ที่สุดคือได้ฟังความคิดเห็นจากคณะกรรมการที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในวงการธุรกิจจริง ๆ พอได้รับ รางวัลกลับมาเลยเป็นเหมือนใบประกาศที่บอกว่าพวกเขาเก่งจริง ไม่ใช่แค่เก่งในโรงเรียน”

การได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญและสถาบันภายนอกเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจที่ มีพื้นฐานแข็งแกร่งและเป็นสากล ช่วยให้นักเรียนเห็นว่าทักษะที่เรียนรู้ในโรงเรียน สามารถแข่งขัน ในโลกแห่งความเป็นจริงได้ ความสำเร็จจากเวทีช่วยลดความสงสัยในความสามารถของตนเอง และสร้างความภาคภูมิใจที่เกิดจากการยอมรับของผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากนี้ทักษะการแสดงออก และการสื่อสารก็เป็นพื้นฐานสำคัญของความมั่นใจ ทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะ อาทิจิตวิทยาประชาสัมพันธ์ที่ให้นักเรียนได้ฝึกการพูดในที่สาธารณะ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ครูที่สอนวิชาประชาสัมพันธ์จะมีโครงการที่นำนักเรียนมาประชาสัมพันธ์ข่าวสารของ โรงเรียนจริง ๆ เช่น กิจกรรมกีฬา หรืองานวิชาการ เราจะให้โจทย์แล้วให้เขาไปเตรียมตัวมาพูด หน้าเสาธง หรือ จัดรายการเสียงตามสาย คือเราตั้งใจฝึกให้เด็กทำจริง ฝึกให้เด็กกล้าพูด กล้า แสดงออกที่หน้าเวที เพื่อลดความประหม่าแล้วก็สร้างความคุ้นเคยกับการอยู่ต่อหน้าคนเยอะ ๆ ค่ะ พอทำบ่อย ๆ ก็จะกลายเป็นทักษะติดตัว”

การฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจในการสื่อสารมากขึ้น สังเกตได้จาก ผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีความถนัดด้านการสื่อสารได้แสดงความมั่นใจในความสามารถของตนเองว่า

“วิชาที่ผมชอบจริง ๆ คือวิชา PR ครับ ได้พูด เพราะว่าตัวผมอะแบบชอบพูด ชอบมีแสง ครับ ชอบแบบเป็นที่สนใจของคนรอบข้าง การได้อยู่หน้าเวที ได้เป็นคนนำเสนอ มันเป็นพื้นที่ของผมเลยครับ วิชาประชาสัมพันธ์เลยเป็นเหมือนเวทีที่ผมได้ฝึกในสิ่งที่ตัวเองชอบและทำได้”

ความมั่นใจในการแสดงออกนี้เป็นผลมาจากการได้รับโอกาสในการฝึกฝนและการได้รับ คำชื่นชมจากผู้อื่น การนำทักษะการสื่อสารไปประยุกต์ใช้ในการทำงานจริง ช่วยเสริมสร้างความ มั่นใจและยืนยันคุณค่าของทักษะที่มีอยู่ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้นำทักษะการพูดที่ฝึกฝนที่โรงเรียนไปใช้ ในการทำงานพิเศษ โดยกล่าวว่า

“หน้าที่ของผมเวลาไปทำงาน คือ แนะนำสินค้าเลยครับ เหมือนพนักงานที่ยืนอยู่หน้าบูธ แล้วก็พูดเชิญชวน แล้วก็แนะนำให้ลูกค้าที่เดินผ่านไปผ่านมาก็มาเล่นกิจกรรม”

การที่นักเรียนสามารถนำทักษะที่โรงเรียนบ่มเพาะไปสร้างรายได้ เป็นการยืนยัน ความสามารถของตนเอง ว่าแปลงทักษะให้เป็นสินทรัพย์ที่มีมูลค่า ความสำเร็จนี้สร้างความรู้สึกถึง คุณค่าในตัวเองและเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนมุ่งมั่นพัฒนาศักยภาพของตนเองต่อไปในอนาคต

สรุปได้ว่า โรงเรียนหอวัง นนทบุรี มุ่งเสริมสร้างความเชื่อมั่นในศักยภาพของนักเรียน จาก การปฏิบัติ ผ่านกิจกรรมตลาดนัดของโรงเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถทดลองดำเนินธุรกิจและบริหาร จัดการความเสี่ยงได้ด้วยตนเอง การที่นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและบรรลุเป้าหมาย ที่ตั้งไว้ อีกทั้งโรงเรียนยังได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกการนำเสนอในที่สาธารณะ การ ฝึกฝนทักษะอย่างสม่ำเสมอช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจในการแสดงออกและสื่อสารความคิดของ ตนเอง

การประยุกต์ความสามารถ

การประยุกต์ความสามารถของนักเรียนสายบริหารธุรกิจโรงเรียนหอวังนนทบุรี คือ การนำ ทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนและกิจกรรมภายในโรงเรียนไปใช้ใน

สถานการณ์อื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ทำให้ผู้เรียนเห็นว่าทักษะของตนสามารถสร้างคุณค่า และผลลัพธ์ได้ในโลกจริง

กลไกการเรียนรู้ที่โรงเรียนออกแบบเน้นการเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ นักเรียนได้รับการฝึกฝนให้สามารถนำความรู้ทางวิชาการไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลาย โดยเฉพาะการให้หลักการส่วนประสมการตลาด ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เวลาเราสอน เราไม่ได้ให้เด็กท่องจำอย่างเดียวค่ะ เราจะย้ำเสมอว่าลองเอาไปใช้จริงดูนะ อย่างหลักการตลาดเนี่ย เขาก็ใช้ 4P เลย เราจะตั้งโจทย์ให้เขาคิดต่อว่า เอาละ ทำยังไงนะ 4P ของร้านเราจะสมบูรณ์ที่สุด เริ่มตั้งแต่ Product สินค้าเราคืออะไร มีจุดเด่นต่างจากร้านอื่นยังไง, Price จะตั้งราคาเท่าไรให้คุ้มทุนและเพื่อน ๆ รู้สึกว่าคุ้มค่า, Place จะตั้งร้านตรงไหนดี หน้าอาคารเรียน หรือใกล้โรงอาหาร, และสุดท้าย Promotion อ่า...จะต้องทำยังไงถึงจะดึงดูดลูกค้าเนาะ จะมีโปรโมชั่นซื้อ 2 แถม 1 หรือทำบัตรสะสมแต้มดี คือเขาจะได้ฝึกคิดให้ครบวงจรการตลาดจริง ๆ ค่ะ”

การที่นักเรียนสามารถนำหลักส่วนประสมทางการตลาด มาวิเคราะห์และวางแผนกลยุทธ์ การขายของตนเองได้นั้น แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ในการเปลี่ยนทฤษฎีที่เป็นเครื่องมือที่ใช้งานได้จริง นักเรียนได้เรียนรู้ว่าทุกการตัดสินใจ ตั้งแต่การเลือกสินค้าไปจนถึงการส่งเสริมการตลาด ล้วนมีหลักการรองรับ การเชื่อมโยงนี้ทำให้การเรียนรู้มีความหมาย และสร้างทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการทำธุรกิจ ที่นักเรียนสามารถนำไปต่อยอดได้ในอนาคต อีกทั้งการเชื่อมโยงธุรกิจครบวงจรเข้ากับกิจกรรมโรงเรียนผ่านการนำสินค้าจากบ้านมาขายแสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการสร้างโอกาสใหม่จากทรัพยากรที่มีอยู่ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“พอโรงเรียนมีกิจกรรมตลาดนัด ผมก็คิดว่าจะขายอะไรดีที่ลงทุนไม่เยอะและมีความพิเศษ ตอนแรกก็นึกไม่ออกครับ แต่นึกขึ้นได้ว่าที่บ้านมีของดีอยู่แล้ว ของผม คือ ร้านเกี๊ยวกุ้งทอดครับ เป็นสูตรเฉพาะของที่บ้านเลย ก็คือเอามาจากตู้แช่ที่บ้านมาวางขายที่โรงเรียนเลยทุกเดือน มันสะดวกมากครับ เพราะเรามั่นใจในคุณภาพและรสชาติอยู่แล้ว ไม่ต้องไปหาวัตถุดิบใหม่ แคนำมาทอดสด ๆ ที่โรงเรียน เพื่อน ๆ ก็ได้กินของอร่อย”

การเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจครอบครัวกับกิจกรรมโรงเรียนนี้เป็นกระบวนการคิดที่ซับซ้อน เริ่มตั้งแต่ การมองเห็นโอกาส จากทรัพยากรที่มีอยู่ใกล้ตัว ซึ่งช่วยลดต้นทุนและความเสี่ยงในการ เริ่มต้นธุรกิจ ไปจนถึงการใช้ประโยชน์จากเครือข่าย ซึ่งในที่นี้คือธุรกิจของครอบครัว การกระทำ ดังกล่าวยังแสดงให้เห็นถึง ความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างช่องทางตลาดใหม่ให้กับผลิตภัณฑ์เดิม ของครอบครัว และเป็นการฝึกฝนทักษะการบริหารจัดการในบริบทที่แตกต่างออกไป การเชื่อมโยง ระหว่างบ้าน และ โรงเรียน ในลักษณะนี้สะท้อนถึงกรอบคิดของผู้ประกอบการมองว่าทรัพยากรมี อยู่อย่างจำกัด สามารถสร้างสรรค์และผสมผสานทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อสร้างมูลค่าและโอกาสใหม่ๆ ได้เสมอ

การประยุกต์ความสามารถรวมถึงการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาใน สถานการณ์ที่ซับซ้อน นักเรียนได้เรียนรู้การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าผ่านประสบการณ์การขายใน ตลาดนัด ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“นักเรียนเขาต้องคิดหลายอย่างมากในการเปิดร้านแต่ละครั้ง ว่าจะหยิบยืมอะไรมาให้ขาย ทันในตอนที่ลูกค้าปริมาณมาก ๆ เอ๊ะ แล้วร้านเราจะจ่ายแต่เงินสดได้ไหม หรือจะต้องสแกน หรือจะต้องยังงี้ ต้องเตรียมเงินทอนมาไหม อะไรอย่างนี้จะ เขาจะแก้สถานการณ์เอง”

สถานการณ์ในตลาดนัดบังคับให้นักเรียนต้องเผชิญกับปัญหาจริงที่มีความกดดันด้าน เวลาและลูกค้า ทำให้นักเรียนต้องฝึกคิด ตัดสินใจ และลงมือทำทันที ทักษะเหล่านี้ต้องเกิดจาก ประสบการณ์ตรง การจัดการคิว การชำระเงินที่หลากหลาย หรือการแก้ปัญหาเมื่อสินค้าหมด เป็น บทเรียนที่สอนให้นักเรียนรู้จักปรับตัวและมีความยืดหยุ่น การฝึกฝนภายใต้ความกดดันช่วยสร้าง ทักษะการแก้ปัญหาที่แข็งแกร่งและเตรียมความพร้อมให้รับมือกับความท้าทายในโลกธุรกิจจริงได้

สรุปได้ว่า การประยุกต์ความสามารถของนักเรียนโรงเรียนหอวัง นนทบุรี แสดงให้เห็นถึง กระบวนการที่ครอบคลุมและมีความต่อเนื่อง ตั้งแต่การเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติในห้องเรียน การขยายการประยุกต์สู่บริบทภายนอก จนถึงการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ความสำเร็จในการประยุกต์ความสามารถของนักเรียนนี้ เป็นผลมาจากการออกแบบการเรียนรู้ที่ เน้นการปฏิบัติจริง การสร้างโอกาสในการทดลองและการเรียนรู้จากข้อผิดพลาด และการมีระบบ สนับสนุนที่ช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลาย กระบวนการนี้เป็นการเตรียมนักเรียนให้พร้อมสำหรับการศึกษาต่อ สร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งสำหรับ การเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในอนาคต

2. การจัดการเรียนรู้

โรงเรียนหอวัง นนทบุรี ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะในสายบริหารธุรกิจ โรงเรียนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับทั้งความรู้เชิงทฤษฎีและทักษะปฏิบัติจริง เพื่อเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อในอนาคต การออกแบบการจัดการเรียนรู้อย่างมีระบบ ตั้งแต่การวางวัตถุประสงค์ การเลือกใช้กลยุทธ์ การเตรียมสื่อการเรียนรู้ ไปจนถึงการประเมินผลที่สะท้อนความสามารถจริงของผู้เรียน กระบวนการนี้ช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาได้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างมั่นใจ

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

โรงเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้ประกอบการ การออกแบบหลักสูตรแบบลำดับขั้นตลอดสามปีการศึกษาแสดงให้เห็นถึงการวางแผนที่มีวิสัยทัศน์ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“คือเราจะชัดเจนเลยว่า ม.4 เรียนอะไร ม.5 เรียนอะไร ม.6 เรียนอะไร มันจะมีตัวแกนหลักของมันค่ะ คือเป็นโครงสร้างหลักสูตร ล็อกไว้เลย ว่าเด็กม.ไหนต้องทำอะไรได้บ้าง เช่น ม.4 ต้องเข้าใจพื้นฐานธุรกิจและขายเป็น”

การกำหนดเป้าหมายแบบนี้นอกจากช่วยผู้สอนวางแผนการสอนแล้ว ยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจเส้นทางการเรียนรู้และสามารถวางแผนการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม โดยวัตถุประสงค์ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 เน้นการสร้างพื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการธุรกิจและการได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติ ในชั้นเรียนของมัธยมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนจะต้องวางแผนดำเนินธุรกิจขนาดเล็กในกิจกรรมตลาดนัดได้ สามารถคำนวณต้นทุน-กำไรเบื้องต้นได้ และสามารถทำงานร่วมกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันได้ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ม.4 จะต้องลงขายที่ตลาดแล้วเป็นวิชาบังคับของแผนการเรียนธุรกิจเลย เพื่อให้เขาได้ประสบการณ์ตรงนี้ ทุกคนต้องได้ลองเจอลูกค้าจริง ได้คำนวณต้นทุน-กำไรจริง ได้เจรจาต่อรอง และได้แก้ปัญหาเฉพาะหน้าจริง เราเชื่อว่าประสบการณ์ครั้งแรกนี้สำคัญมาก มันเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ทฤษฎีที่เรียนมาทั้งหมดในห้องเรียนมีชีวิตและจับต้องได้ค่ะ”

การกำหนดให้กิจกรรมตลาดนัดเป็นกิจกรรมบังคับ แสดงให้เห็นถึงการมุ่งเน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำอย่างจริงจัง เป็นแกนหลักของกระบวนการเรียนรู้ในปีแรก ประสบการณ์นี้ทำให้นักเรียนได้เป็นบททดสอบแรกที่นักเรียนจะได้นำความรู้ทุกอย่างมาเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน การเผชิญกับสถานการณ์จริงทำให้นักเรียนจดจำบทเรียนได้ดีกว่าการฟังบรรยาย และยังช่วยจุดประกายความสนใจในการเป็นผู้ประกอบการตั้งแต่นั้น ๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ระดับสูงต่อไป

วัตถุประสงค์สำคัญของหลักสูตรในช่วงปีแรก ๆ คือ การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทดลองและสัมผัสกับแง่มุมต่าง ๆ ของการทำธุรกิจ เพื่อให้นักเรียนค้นพบความถนัดและความสนใจของตนเอง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ด้วยความที่เด็ก ๆ ได้เรียนมาหมดแล้ว ทั้งการตลาดพื้นฐาน การขาย การทำบัญชีเบื้องต้น เขาก็จะเห็นภาพรวม ของการทำธุรกิจ พอถึงจุดหนึ่งประมาณสัก ม.5 เทอม 2 ไม่ก็ม.6 เขารู้ตัวแล้วว่าอยากจะเรียนเอกอะไรในมหาวิทยาลัย บางคนบอกให้เราฟังเลยว่า เขาชอบการตลาดมากเพราะสนุกตอนคิดโปรโมชันบางคนก็พบว่าตัวเองถนัดด้านบัญชีตัวเลข การให้เด็ก ๆ ได้ทดลองทำตั้งแต่ ม.4 จึงเหมือนเป็นการช่วยให้เขาค้นพบตัวเองเร็วขึ้นค่ะ”

การที่นักเรียนสามารถเลือกเส้นทางการเรียนรู้ตามความถนัดหลังจากได้ทดลองในหลายด้าน แสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ที่เน้นการค้นพบตนเองและการพัฒนาตามศักยภาพเฉพาะบุคคล เมื่อเข้าสู่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 วัตถุประสงค์จะเน้นการพัฒนาความเชี่ยวชาญและการประยุกต์ใช้ความรู้ในระดับที่สูงขึ้น การเรียนวิชาเฉพาะทาง เช่น บัญชีเบื้องต้น กฎหมาย ธุรกิจ และบัญชีภาษีอากร แสดงให้เห็นถึงการกำหนดเป้าหมายที่มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเชิงลึกและทักษะเฉพาะทางที่จำเป็นสำหรับการประกอบธุรกิจ

นอกจากนี้โรงเรียนยังมีการปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรและรายวิชาให้สอดคล้องกับแนวโน้มของตลาดและความต้องการของนักเรียนอยู่เสมอ เพื่อให้นักเรียนที่จบไปมีความรู้ที่ทันสมัยและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานและอุตสาหกรรม ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ตอนนี้ที่ฮิต ๆ เจาะตลาดเลยที่ได้ก็อยากเรียนเนี่ยก็จะเป็นคณะโลจิสติกส์ค่ะ เป็นสาขาที่กำลังมาแรงและเป็นที่ต้องการของตลาดมาก ที่เด็กมองว่ามีอนาคตและโอกาสในการทำงานสูง ซึ่งเราก็มีวิชาการจัดการธุรกิจ 6 โลจิสติกส์ เรียนเกี่ยวกับโลจิสติกส์ เปิดสอนอยู่ภาคเรียนที่ 2 ภาคนี้ของ ม.6”

ความทันสมัยของหลักสูตรแสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่มุ่งสร้างนักเรียนให้พร้อมสำหรับโลกอนาคต การเพิ่มวิชาเฉพาะทางที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน อาทิ โลจิสติกส์ เป็นการสร้างความได้เปรียบให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีโปรไฟล์ที่โดดเด่นเมื่อยื่นเข้ามหาวิทยาลัย และมีความพร้อมมากกว่าในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน การปรับตัวอย่างรวดเร็วนี้ยังแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนรับฟังเสียงของนักเรียนและใส่ใจต่อความต้องการของโลกภายนอกอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์การเรียนรู้ของโรงเรียนหอวัง นนทบุรี มีลักษณะที่สำคัญ คือ มีแนวทางทางการจัดการศึกษาที่เป็นระบบ สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยการออกแบบหลักสูตรแบบลำดับขั้นตลอดสามปีการศึกษาแสดงให้เห็นถึงการวางแผนที่มีวิสัยทัศน์ระยะยาว ซึ่งช่วยให้ทั้งผู้สอนและนักเรียนสามารถวางแผนการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้แบบลงมือทำตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง เป็นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการ พร้อมทั้งการให้นักเรียนมีอิสระในการเลือกเส้นทางการเรียนรู้ตามความถนัดในระดับที่สูงขึ้น ปรับปรุงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เช่น การเปิดสอนวิชาโลจิสติกส์ที่กำลังเป็นที่ต้องการของตลาด แสดงให้เห็นถึงความยืดหยุ่นและความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษา ซึ่งช่วยลดช่องว่างระหว่างการศึกษา กับโลกของการทำงาน และเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าสู่ตลาดแรงงานในอนาคต

กลยุทธ์การเรียนรู้

โรงเรียนหอวัง นนทบุรี ได้เลือกใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยเน้นการผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนกับการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้และพัฒนาทักษะได้อย่างเต็มศักยภาพ ประกอบด้วย กลยุทธ์การเรียนรู้แบบประสบการณ์ตรง กลยุทธ์การเรียนรู้แบบโครงงานและการสร้างสรรค์ และ กลยุทธ์การเรียนรู้แบบศึกษาดูงาน และเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ

กลยุทธ์หลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรง โดยการออกแบบกิจกรรมตลาดเพื่อเป็นกลยุทธ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบและบูรณาการเข้ากับรายวิชาหลักการตลาดของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อย่างเต็มรูปแบบ กิจกรรมนี้จะแบ่งกลุ่มนักเรียนและมอบหมายโจทย์ให้สร้างธุรกิจของตนเองขึ้นมาตั้งแต่ต้นจนจบ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เขาจำลองสถานการณ์จริง เหมือนกับว่าเป็นตลาดหนึ่งตลาดย่อย ๆ ที่ตลาดหอวังนนท์นะ ผู้จัดการตลาดเนี่ย เขามีคุณครูจรรีรัตน์ เป็นผู้จัดการตลาด ครูเขาก็จะทำล็อกไว้เหมือนตลาดข้างนอก”

“ตัวเด็กเองที่เขามีความสนใจ ต้องบอกก่อนว่าไม่ได้เฉพาะเด็กบริหารธุรกิจ เด็กแผนอื่นก็สนใจ เด็กเขาก็จะมาติดต่อกับคุณจรรีรัตน์เองว่าเขาอยากจะทำอะไรมาขาย ครูเขาก็จะให้ล็อกที่ไว้ก็จะมีทั้งเด็กแล้วก็ครูร่วมดำเนินการ”

การที่โรงเรียนให้นักเรียนทุกแผนการเรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้แสดงให้เห็นถึงกลยุทธ์ที่เปิดกว้างและสร้างสรรค์ กลยุทธ์นี้ช่วยสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนทุกแผนการเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้ และการให้นักเรียนรับผิดชอบทุกขั้นตอนของการขายเป็นกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราเปิดโอกาสให้เขาได้รู้สึกเหมือนว่า ตัวเองเป็นเจ้าของธุรกิจหนึ่ง คือเด็กเขาได้ process ตั้งแต่แรกยันสุดท้าย ไปจนถึงคำนวณเงินกัน คือเขาจะร่วมกันคิดต้นทุน กำไรได้เท่าไร แล้วเขาก็แชร์กัน ว่าแบ่งกำไรขาดทุนกันเท่าไร ในกลุ่ม 5-6 คน ค่ะ”

การนำการเรียนรู้แบบโครงงานมาใช้เป็นหลักในการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของนักเรียน โดยเฉพาะการสร้างโมเดลธุรกิจและการออกแบบร้านค้าที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการแสดงออก ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับผู้ประกอบการในอนาคต นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการการเรียนรู้ข้ามวิชาและการฝึกทักษะการสื่อสารผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ครูก็ให้นักเรียน ทำโมเดลร้านค้าปลีก ให้เขาดีไซน์เองว่าร้านค้าปลีกในฝัน มีจินตนาการเป็นยังไง”

“แล้วก็มีของครูพุ่มพรวินา โลจิสติกส์ ครูเขาก็ให้นักเรียนทำโมเดล เป็นโมเดลเกี่ยวกับการขนส่งค่ะ ก็จะเป็นว่าถ้าเกิดเราจะส่งสินค้าอย่างใดอย่างหนึ่ง เราจะเลือกขนส่งไหนที่เหมาะสมที่สุด เราก็เลยต้องสร้างเป็นคลังสินค้าขึ้นมาว่าเราจะส่งอะไร แล้วก็เราต้องเก็บสินค้าตรงไหนค่ะ”

การให้นักเรียนได้ออกแบบร้านค้าปลีกตามจินตนาการของตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ และเป็นการส่งเสริมทักษะด้านนวัตกรรมและการออกแบบ

ส่วนการสร้างโมเดลในวิชาการจัดการธุรกิจและวิชาโลจิสติกส์ แสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงความรู้ และทักษะระหว่างวิชา โดยเฉพาะโมเดลเรื่องการขนส่งที่ต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพและความเหมาะสมของระบบการจัดเก็บและกระจายสินค้า ซึ่งเป็นความรู้ที่ใช้ได้จริงในโลกของธุรกิจ

การจัดศึกษาดูงานในสถานประกอบการที่หลากหลาย ตั้งแต่หน่วยงานภาครัฐจนถึงธุรกิจ เอกชน ช่วยให้นักเรียนได้เห็นภาพรวมของระบบเศรษฐกิจและเข้าใจกระบวนการทำงานจริง นอกจากนี้ยังมีการนำนิสิตจากมหาวิทยาลัยชั้นนำเข้ามาร่วมสอน เพื่อถ่ายทอดมุมมองและวิธีการ ใหม่ ๆ ให้กับนักเรียน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ส่วนใหญ่ก็จะมึน ๆ ไป ที่เราจะพาเด็กไปก็จะมีตลาดหลักทรัพย์ มีธนาคารแห่งประเทศไทย มีบริษัทที่เป็นหน่วยงาน หน่วยผลิต องค์การเอกชน ในปีนี้เราเลือกที่จะพาเด็ก ๆ ไปธนาคาร แห่งประเทศไทย”

“ปีที่แล้วพาไปดู ฟาร์มโชคชัย ไปดูธุรกิจฟาร์มโชคชัย แล้วก็ไปดูประกอบการของ สถาบันวิจัยข้าวโพดไร่สุวรรณ ให้เขาได้ลงไปดูธุรกิจจริง ๆ เลยที่เขาประกอบการ ตั้งแต่ปลูกยัน ขาย เห็นกระบวนการผลิต กระบวนการขาย กระบวนการต่าง ๆ”

โรงเรียนจัดแผนการศึกษาดูงานหมุนเวียนไปยังสถานที่ต่าง ๆ อาทิ ตลาดหลักทรัพย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย และบริษัทเอกชน แสดงให้เห็นถึงการวางแผนที่ครอบคลุมทั้งระบบ การเงิน ตลาดทุน และภาคการผลิต ทำให้นักเรียนได้เห็นภาพรวมของระบบเศรษฐกิจและเข้าใจถึง ความเชื่อมโยงระหว่างภาคส่วน ในสังคม อีกทั้งการพานักเรียนไปศึกษาดูงานที่ฟาร์มโชคชัยและ สถาบันวิจัยข้าวโพดไร่สุวรรณ เป็นการให้นักเรียนได้เห็นธุรกิจจริง ตั้งแต่กระบวนการผลิตจนถึง การขาย ซึ่งช่วยให้นักเรียนเข้าใจถึงความซับซ้อนและความเชื่อมโยงของกระบวนการธุรกิจในโลก จริง รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและการวิจัยพัฒนาในภาคเกษตรกรรม ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลัก อธิบายว่า

“โรงเรียนเราได้ทำ MOU กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ส่งนิสิตของเขามาฝึกสอนที่นี่ได้ ทำให้เด็กที่นี่จะได้เรียนกับรุ่นพี่ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะที่เป็นสายตรง ตรงนี้คือเด็ก ๆ ชอบมากนะ เพราะเหมือนว่าวัยเขาใกล้เคียงกัน ปริญญาตรีได้ว่าต้องเรียนอะไร จบไปทำงานอะไรได้ แล้วก็ ได้เรียนวิชาที่มันใหม่ เพราะรุ่นพี่เขาก็กำลังศึกษาอยู่”

การที่มีนิสิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเข้ามาช่วยฝึกสอน แสดงให้เห็นถึงความใส่ใจในคุณภาพการสอน เพราะนิสิตที่มาจากมหาวิทยาลัยชั้นนำมาช่วยสอน จะทำให้นักเรียนได้รับมุมมองใหม่ ๆ วิธีการสอนที่ทันสมัย และแรงบันดาลใจในการศึกษาต่อในคณะที่กำลังต้องเลือกในอนาคต

สรุปได้ว่า กลยุทธ์การเรียนรู้ของโรงเรียนหอวัง นนทบุรี มีความโดดเด่นในการผสมผสานระหว่างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ผ่านตลาดนัดโรงเรียน การเรียนรู้แบบโครงงานผ่านการสร้างโมเดลธุรกิจ และการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญผ่านการศึกษาดูงาน กลยุทธ์มีความสอดคล้องกับหลักการการเรียนรู้สำหรับผู้ประกอบการที่เน้นการลงมือทำ การแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง และการพัฒนาทักษะที่หลากหลาย ความสำเร็จของกลยุทธ์จึงมาจากความสามารถของนักเรียนในการประยุกต์ใช้ความรู้ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการพัฒนาความมั่นใจในตนเอง

สื่อการเรียนรู้

โรงเรียนหอวัง นนทบุรี นำสื่อการเรียนรู้มาใช้อย่างหลากหลายและสร้างสรรค์ โดยใช้ตำราเรียน เอกสารประกอบการสอน สื่อดิจิทัล เครื่องมือปฏิบัติการ และแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้สัมผัสข้อมูล ประสบการณ์ และสถานการณ์จริงที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจได้

ด้านสื่อการเรียนรู้พื้นฐาน ทางโรงเรียนยังคงใช้ตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอนที่ครูจัดทำขึ้นเพื่ออธิบายเนื้อหาเชิงทฤษฎีอย่างเป็นระบบ โดยมีการเพิ่มเติมเนื้อหาที่ทันสมัย เช่น บทความเกี่ยวกับธุรกิจสตาร์ทอัพ กรณีศึกษาธุรกิจท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จ และงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งช่วยให้นักเรียนเข้าใจว่าหลักการที่เรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในโลกจริงอย่างไร ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“หนูว่าการเรียนจากหนังสืออย่างเดียวบางทีมันก็นึกภาพตามยากค่ะ แต่เวลาครูให้เอกสารประกอบที่มีตัวอย่างธุรกิจจริง เช่น กรณีศึกษาของร้านกาแฟเล็ก ๆ ในชุมชนที่ใช้ Social Media จนดัง หนูจะเข้าใจง่ายขึ้นเยอะค่ะ เพราะมันทำให้เห็นว่าทฤษฎีที่เรียน อย่างเรื่องการวิเคราะห์ SWOT หรือหลักการตลาด 4P มีคนเอาไปใช้อย่างไรในชีวิตจริง”

การใช้กรณีศึกษาจริงเป็นสื่อการสอนถือเป็นกลยุทธ์ที่ช่วยลดช่องว่างระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ เมื่อนักเรียนเห็นตัวอย่างที่ใกล้ตัวและทันสมัย จะสามารถเชื่อมโยงหลักการที่เรียนเข้า

กับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงได้ง่ายขึ้น วิธีนี้ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ ความสำเร็จของธุรกิจ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนผู้เรียนจากผู้รับความรู้ ให้เป็นผู้เรียนรู้เชิงรุก

สำหรับสื่อดิจิทัล โรงเรียนติดตั้งอุปกรณ์และซอฟต์แวร์ที่รองรับการเรียนรู้ด้านผู้ประกอบการ เช่น โปรแกรมบัญชีเบื้องต้น ซอฟต์แวร์ออกแบบกราฟิกเพื่อสร้างโลโก้และสื่อประชาสัมพันธ์ แพลตฟอร์มจำลองการตลาดออนไลน์ รวมถึงการใช้ระบบ Google Workspace และ Microsoft Teams เพื่อการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ครูยังแนะนำการใช้เครื่องมือออนไลน์สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลตลาด เช่น Google Trends, Canva, Trello และระบบจัดการร้านค้าออนไลน์ เพื่อให้นักเรียนคุ้นเคยกับเครื่องมือดิจิทัลที่ภาคธุรกิจใช้จริง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ผมขอขอบคุณครูสอนทำ Canva มาก เพราะมันช่วยให้ร้านเราดูโปรขึ้นเยอะ เวลาตั้งร้านขายของแทนที่จะเขียนป้ายด้วยมือ เราก็ทำป้ายสวยๆ ใส่รูป ใส่ราคา ใส่โปรโมชั่น ทำให้ร้านดูน่าสนใจ คนอยากเข้ามาซื้อของมากขึ้น”

อีกทั้งสื่อจากแหล่งเรียนรู้ภายนอก การศึกษาดูงานที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์ และสถานประกอบการ ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญและเห็นการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง การเข้าร่วมโครงการกับองค์กรภายนอกเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยขยายมุมมองของนักเรียน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราได้เห็นภาพจริงว่าเมืองทองตรงไหนเติบโตมาอย่างไร การทำงานเป็นอย่างไร แล้วก็ส่วนใหญ่กิจกรรมที่เรามีให้ร่วมเล่นจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการทัศนศึกษารอบเมืองทองมาแล้ว ก็จะมีเกมแต่ละฐานให้เล่น เหมือนตอบคำถามเกี่ยวกับธุรกิจไม่ใช่ค่ะ”

การได้เรียนรู้เกี่ยวกับธุรกิจไมซ์ ที่เป็นอุตสาหกรรมใหม่ที่สำคัญซึ่งนักเรียนอาจไม่คุ้นเคย ช่วยขยายความรู้และมุมมองเกี่ยวกับโอกาสทางธุรกิจที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนเห็นว่าการเป็นผู้ประกอบการมีทั้งการขายสินค้า รวมถึงการให้บริการและการจัดงานด้วย

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนหอวัง นนทบุรี มีความหลากหลายและครอบคลุมทั้งสื่อเชิงประสบการณ์ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ภายนอก เป็นสื่อการเรียนรู้หลัก ซึ่งช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น และช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการ

ประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง การบูรณาการสื่อการเรียนรู้จากหลายแหล่งช่วยให้การเรียนรู้มีมิติที่หลากหลายและตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของนักเรียน

การประเมินผล

โรงเรียนหอวัง นนทบุรี ได้ออกแบบกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างรอบด้าน ทั้งการวัดความรู้ผ่านการสอบและการประเมินทักษะภาคปฏิบัติและคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการด้วย ซึ่งเป็นการประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

โรงเรียนใช้การประเมินตามสภาพจริงในการประเมินจากผลงาน ครูจะดูองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ยอดขาย กำไร-ขาดทุน ความเหมาะสมของการตั้งราคา ความคิดสร้างสรรค์ของสินค้า และคุณภาพการบริการลูกค้า ผลงานที่ได้ต้องมีความสมจริงและสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ ส่วนการประเมินจากกระบวนการจะเน้นการทำงานเป็นทีม การวางแผน การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของผู้ประกอบการ เมื่อสิ้นสุดกิจกรรม เช่น ตลาดนัดผู้ประกอบการ หรือโครงการจำลองธุรกิจ นักเรียนจะต้องนำเสนอผลการดำเนินงานต่อครูและเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์และอภิปรายร่วมกันว่าความสำเร็จหรือข้อผิดพลาดเกิดจากอะไร ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราไม่ได้ให้คะแนนแค่ยอดขาย แต่ดูด้วยว่ากลุ่มนั้นทำงานกันอย่างไร มีการแบ่งหน้าที่ชัดเจนไหม รับมือกับปัญหาน้ำงานอย่างไร บางครั้งแม้ยอดขายไม่สูง แต่ถ้ากลยุทธ์ดีและทีมเวิร์กเด่น เราก็ให้คะแนนสูงได้”

“หนูเคยทำของมาขาย ขายดีมาก แต่กำไรไม่เยอะเพราะต้นทุนสูง ครูบอกว่าต้องคิดให้ครบทุกมุม ไม่ใช่ดูแค่อยอดขาย”

“ครั้งแรกที่ได้เงินมาเท่าทุน ครูให้เรานำเสนอกับเพื่อน ๆ แล้ววิเคราะห์ว่าทำไมถึงเกิดขึ้น ตอนนั้นรู้สึกไม่สบายใจ แต่พอได้คำแนะนำจากครูและเพื่อน ๆ ก็รู้ว่ามันต้องปรับแก้ยังไง ก็รู้สึกดีขึ้น”

ขั้นตอนการนำเสนอผลการดำเนินงานนี้ช่วยให้ผู้เรียนได้ฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น และยังฝึกให้ยอมรับคำวิจารณ์ มองเห็นจุดที่ต้องปรับปรุง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ทุกครั้งที่มียี่สิบลาคนนัดท่านผอ. และรองฯ จะไปเดินชมหมดทุกร้าน ไปถาม ชิม ท่านจะเดินไปดูตลอด คอยสอบถามเป็นยังงัย ขายอะไรคะ”

การที่ผู้บริหารและครูผู้สอนเดินเยี่ยมชมและให้คำแนะนำระหว่างการขายเป็นรูปแบบการประเมินอย่างไม่เป็นทางการที่มีค่า เพราะการประเมินแบบนี้ช่วยให้นักเรียนได้รับข้อมูลย้อนกลับทันเวลาและสามารถปรับปรุงการปฏิบัติได้ทันที

นอกเหนือจากการประเมินผลจากกิจกรรมและการสอบวัดผลตามปกติแล้ว ทางโรงเรียนได้ใช้การติดตามความก้าวหน้าของศิษย์เก่าเป็นเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ระยะยาว โดยการรับฟังข้อมูลย้อนกลับจากศิษย์เก่าที่เข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ช่วยให้โรงเรียนทราบถึงประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและศิษย์เก่าที่ยังคงติดต่อขอคำปรึกษา รวมถึงความสำเร็จในการเข้าศึกษาต่อในสถาบันชั้นนำ เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของระบบการศึกษาที่สำคัญ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ศิษย์เก่าที่พี่สนิท กลับมาคุยให้ฟังว่า พอไปเรียนเนี่ย ตัวเขาจะเก็บไวกว่าเพื่อน เพราะว่าเพื่อนเขาเรียนสามัญมาซึ่งสามัญที่เขาเรียนมันไม่ได้แยกแผน ทำให้ไม่ได้เรียนวิชาเฉพาะแบบนี้”

“ตอนนั้น.6 เขาก็เริ่มได้มหาวิทยาลัยกันบ้างแล้ว อย่างคนหนึ่งที่รู้ตอนนั้นก็คือ ดิดดี มจพ. ค่ะ พระจอมเกล้าพระนครเหนือ เป็นคณะบริหารธุรกิจ เอกพัฒนาอุตสาหกรรม เอกการจัดการทั่วไป”

จากข้อมูลที่ศิษย์เก่า กล่าวว่าสามารถเข้าใจเนื้อหาได้เร็วกว่าเพื่อน แสดงให้เห็นถึงความได้เปรียบทางการแข่งขันของนักเรียนที่เรียนในสายการจัดการธุรกิจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเรียนแบบแยกแผนและการเน้นทักษะเฉพาะด้านให้ผลลัพธ์เชิงบวก นอกจากนี้การที่นักเรียนปัจจุบันสามารถเข้าศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง และเลือกเรียนในสาขาที่สอดคล้องกับพื้นฐานที่ได้รับ เช่น บริหารธุรกิจ เอกพัฒนาอุตสาหกรรม และการจัดการทั่วไป แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของการวางรากฐานและการสร้างเส้นทางการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การประเมินผลการเรียนรู้ของโรงเรียนหอวัง นนทบุรี มีความครอบคลุมและหลากหลาย โดยใช้ทั้งการประเมินเชิงปริมาณและคุณภาพ การประเมินระยะสั้นและระยะยาว และการประเมินทั้งความรู้และทักษะการปฏิบัติ จุดเด่นที่สำคัญคือการใช้ผลลัพธ์จากการปฏิบัติจริงเป็นตัวชี้วัดหลัก ความสำเร็จในการแข่งขัน และความสามารถในการเข้าศึกษาต่อ การประเมิน

แบบนี้ช่วยให้ได้ภาพรวมที่แท้จริงของการเรียนรู้และพัฒนาการของนักเรียน นอกจากนี้ การติดตามผลระยะยาวผ่านการติดต่อกับศิษย์เก่าเป็นการประเมินประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้

3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ โรงเรียนหอวัง นนทบุรี ได้สร้างสรรค์สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ โดยการเชื่อมโยงสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางสังคมให้เกื้อกูลซึ่งกันและกันในการส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะ ความรู้ และเจตคติที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ การออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนมุ่งเน้นที่การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมาย การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และการสร้างความมั่นใจในการลงมือปฏิบัติจริง

สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ

โรงเรียนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพที่ทันสมัยและครอบคลุมเพื่อรองรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยการจัดเตรียมเทคโนโลยีและอุปกรณ์การเรียนรู้ที่ครบครันในทุกห้องเรียน ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เรื่องเทคโนโลยีสำหรับการสอน เราค่อนข้างพร้อมค่ะ ทุกห้องมีหมดครบ ทั้งโปรเจคเตอร์ สมาร์ททีวี และที่สำคัญที่สุดคือ อินเทอร์เน็ตทั่วถึงค่ะ ถ้าในที่หอวังอะ ทุกห้องใช้อินเทอร์เน็ตสอนได้หมดเลย ถ้าไม่เป็นเครื่องมือเฉพาะทางวิทยนะใช้ได้เลย เพราะว่าที่นี่เทคโนโลยีเราโอเคอยู่แล้ว”

ความพร้อมของอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ทุกห้องเรียนช่วยให้ครูผู้สอนสามารถใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและสร้างสรรค์ได้ และช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ สม่าเสมอและไม่มีข้อจำกัดในการใช้งาน สิ่งนี้สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการที่ต้องการการเรียนรู้แบบบูรณาการและการใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาและสร้างนวัตกรรม

สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่โดดเด่นของโรงเรียน คือ ตลาดนัดโรงเรียน ซึ่งทำหน้าที่เป็นห้องปฏิบัติการธุรกิจจริงที่ให้นักเรียนได้สัมผัสกับประสบการณ์การประกอบธุรกิจในสภาพแวดล้อมที่เหมือนจริง การออกแบบตลาดนัดให้มีลักษณะเหมือนตลาดจริงช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่สมจริง พร้อมทั้งยังได้รับการสนับสนุนจากครูผู้สอน การมีผู้จัดการ

ตลาดที่เป็นครู ช่วยให้มีการควบคุมคุณภาพและให้คำแนะนำที่เหมาะสม การจัดล็อกขายที่เป็นระบบช่วยให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการวางแผนพื้นที่ การจัดระเบียบ และการบริหารจัดการพื้นที่ขาย ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับผู้ประกอบการ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“การจัดตลาดนัดของเรามีระบบและแผนงานชัดเจน ทางผู้รับผิดชอบฝั่งตลาดเขาจะมีตารางออกมาเลยว่าเดือนนี้ขายวันไหน โดยปกติเราจะพยายามจัดให้ได้เดือนละครั้ง เพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะอย่างต่อเนื่อง แต่ด้วยเดือนนี้เนี่ย มันกิจกรรมมันแน่น ก็เลยงดกิจกรรม ตลาดนัดไปก่อน ก็ดูตามความเหมาะสมในการจัดด้วย เพื่อไม่ให้กิจกรรมไปรบกวนการเรียนหรือ กิจกรรมสำคัญอื่น ๆ ของโรงเรียน”

ตลาดนัดโรงเรียนทำหน้าที่เป็น Sandbox สำหรับการเรียนรู้ธุรกิจ ที่นักเรียนสามารถทดลองกลยุทธ์ต่างๆ ได้อย่างอิสระภายใต้การควบคุมสภาพแวดล้อม การมีตารางกิจกรรมที่ สม่่าเสมอช่วยสร้างวัฒนธรรมการเป็นผู้ประกอบการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน และทำให้นักเรียนได้ ฝึกฝนทักษะอย่างต่อเนื่องจนเกิดความชำนาญ ขณะเดียวกันการที่ตารางมีความยืดหยุ่นตาม สถานการณ์ เป็นการสอนบทเรียนสำคัญด้านการบริหารจัดการแก่นักเรียน ว่าการวางแผนที่ดีต้อง มาพร้อมกับความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดเสมอ

โรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดเก็บและนำเสนอผลงานของนักเรียนเป็นอย่างมาก โดย มีการจัดพื้นที่สำหรับการเก็บรักษาผลงานที่นักเรียนสร้างขึ้นจากกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ เป็นสื่อการเรียนรู้และจัดแสดงในโอกาสต่าง ๆ การดูแลรักษาผลงานของนักเรียนสะท้อนให้เห็นถึง การให้เกียรติและคุณค่าต่อความพยายามของนักเรียน ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจและความ ภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ที่นี่ต้องบอกก่อนปกติ ตัวโมเดลต่าง ๆ เนี่ยพี่จะเก็บข้างบน แต่รอบนี้มันไม่มีที่เก็บ พี่เลย เอาไปเก็บบ้าน เพราะว่าเดี๋ยวจะเอามาใช้งานกิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ ในส่วนของบูทธุรกิจ”

แม้ว่าพื้นที่สำหรับจัดเก็บและแสดงผลงานจะมีข้อจำกัด แต่ก็แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่น ในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เห็นคุณค่าของการเรียนรู้และผลงานของนักเรียน ซึ่งช่วยสร้าง บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

สรุปได้ว่า โรงเรียนวางแผนและสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เป็นพื้นที่เรียนรู้ที่มีคุณภาพและเฉพาะเจาะจง การลงทุนในเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัยเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ตลาดนัดโรงเรียนเป็นนวัตกรรมที่โดดเด่นในการสร้างห้องปฏิบัติการธุรกิจจริงที่ให้นักเรียนได้สัมผัสกับประสบการณ์ที่เหมือนจริงในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย การให้ความสำคัญกับการแสดงผลงานและการจัดเก็บสื่อการเรียนรู้แสดงให้เห็นถึงการเห็นคุณค่าของกระบวนการเรียนรู้และผลงานของนักเรียน สภาพแวดล้อมทางกายภาพนี้ช่วยสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน

สภาพแวดล้อมทางสังคม

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดกว้างและสนับสนุนการแสดงออกเป็นหัวใจสำคัญของสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ โรงเรียนหอวัง นนทบุรี นับว่าเป็นโรงเรียนที่มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง สนับสนุนการทดลอง และให้โอกาสในการแสดงออก ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“พอ.ท่านมีนโยบายว่าให้เด็กได้ไปแสดงออก ออกไปทำกิจกรรมข้างนอกได้เลย ท่านเปิดกว้างมากซึ่งก็ต้องบอกก่อนว่าในส่วนของแผนธุรกิจ ตลาดของธุรกิจเองตอนนี้เนี่ย รัฐบาลไม่ค่อยได้จัด ก็จะมีเอกชน ซึ่งมันก็ยังไม่ได้มากเทียบเท่ากับอย่างวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์อะไรพวกนั้น ค่ะ กิจกรรมมันก็จะน้อย แต่ถ้าเรามีโอกาสที่ตรงเข้ามา เราก็พยายามที่จะไขว่คว้าแล้วก็เอาเด็กเราออกไป”

การที่ผู้บริหารมีความเข้าใจและให้การสนับสนุนโอกาสทางธุรกิจสำหรับนักเรียนมัธยม โดยหาโอกาสและผลักดันให้นักเรียนได้ออกไปทำกิจกรรมนอกโรงเรียน ผู้บริหารที่เข้าใจถึงบริบทและข้อจำกัดในการสร้างโอกาสนี้ ช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูผู้สอนและนักเรียนได้เป็นอย่างดี สภาพแวดล้อมแบบนี้ช่วยสร้างความรู้สึกว่าการเรียนรู้และการพัฒนามีความสำคัญและได้รับการยอมรับจากทุกระดับในองค์กร บรรยากาศที่เปิดกว้างนี้ช่วยให้นักเรียนกล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออกในความคิดของตนเอง ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญสำหรับการเป็นผู้ประกอบการ

การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้จากกันและกันเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีคุณภาพ โรงเรียนสร้างโอกาสให้นักเรียนจากหลากหลายสาขาวิชาได้ปฏิสัมพันธ์และเรียนรู้ร่วมกัน จากการเปิดกว้างให้นักเรียนทั้งโรงเรียน ทุกแผนการเรียนมีโอกาสได้มาเปิดร้านขายของในตลาดนัด ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เด็กๆ เขาชอบมากค่ะ เพราะเขาได้เห็นวิธีการทำงานของเพื่อน ๆ เขาจะมาดูกันว่า เฮ้ย แฉ่งนี้ขายดีนะ ทำไมเขาถึงขายดี หรือว่าแฉ่งนี้จัดแบบนี้สวยจัง เราจะเอาไปปรับใช้กับของเราได้มัย เด็ก ๆ เขาจะช่วยกันดูแล สนับสนุนกัน บางทีคนไม่พอขายก็ไปช่วยกันขาย”

การมีส่วนร่วมของนักเรียนจากหลากหลายสาขาวิชาช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ที่หลากหลาย นักเรียนแผนธุรกิจได้เรียนรู้มุมมองใหม่ ๆ จากเพื่อนต่างสาขา ขณะที่นักเรียนสาขาอื่นก็ได้รับความรู้เกี่ยวกับธุรกิจจากประสบการณ์ตรง การปฏิสัมพันธ์แบบนี้ ช่วยสร้างความเข้าใจและความร่วมมือที่ดีในชุมชนโรงเรียน อีกทั้ง นักเรียนยังได้เรียนรู้จากการ สังเกตและเปรียบเทียบวิธีการทำงานของเพื่อน ๆ ในตลาดนัด ประสบการณ์นี้ช่วยพัฒนาทักษะ การเรียนรู้จากผู้อื่น การแข่งขันที่เป็นมิตร และการสร้างแรงบันดาลใจซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็น คุณสมบัติสำคัญสำหรับผู้ประกอบการในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การที่มีทั้งครูและนักเรียนร่วม ดำเนินกิจกรรมยังช่วยสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ร่วมกันและการสนับสนุนซึ่งกันและกัน

การทำงานร่วมกันและการแบ่งปันความรู้เป็นทักษะสำคัญสำหรับผู้ประกอบการที่ต้อง สร้างทีมงานและเครือข่ายของตัวเอง สภาพแวดล้อมทางสังคมของโรงเรียนเป็นตัวช่วยส่งเสริมให้ นักเรียนทำงานร่วมกันและแบ่งปันความรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ตอนแรกเด็ก ๆ จะคิดง่าย ๆ ว่าแบ่งเท่า ๆ กันหมด แต่พอทำไปสักพักเขาจะเริ่มคิดว่า คนนี้เอาเงินทุนมาเยอะกว่า คนนี้มาทำงานน้อยกว่า คนนี้มีไอเดียดี ๆ เขาก็เลยต้องมาคุยกันว่าจะ แบ่งยังไง บางกลุ่มแบ่งตามเงินทุน บางกลุ่มแบ่งตามการทำงาน หรือบางกลุ่มผสม ๆ กัน แต่ที่สำคัญเขาต้องยอมรับกันได้”

การทำงานเป็นกลุ่มในลักษณะนี้ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะการทำงานร่วมกัน การ เจรจาต่อรอง การแบ่งปันความรับผิดชอบ และการจัดการความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น ทักษะนี้เป็น พื้นฐานสำคัญสำหรับผู้ประกอบการที่ต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นและสร้างทีมงาน การแบ่งปันผลกำไร และการคิดคำนวณต้นทุนร่วมกันช่วยให้นักเรียนเข้าใจหลักการพื้นฐานของการดำเนินธุรกิจ ประสบการณ์นี้ช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความยุติธรรม การมีส่วนร่วม และความรับผิดชอบต่อ ผลลัพธ์ร่วมกัน ซึ่งเป็นคุณค่าสำคัญสำหรับการทำงานและการประกอบธุรกิจ การที่นักเรียนได้ ประสบการณ์ในการจัดการกับความซับซ้อนของการทำงานร่วมกันตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาช่วย เตรียมความพร้อมสำหรับการทำงานและการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

สรุปได้ว่า โรงเรียนหอวัง นนทบุรี มีการสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมโดยสร้างบรรยากาศ เปิดกว้าง สนับสนุน และส่งเสริมการเรียนรู้อย่างรอบด้าน การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงทำให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่มีคุณภาพและต่อเนื่องช่วยสร้างความไว้วางใจและความรู้สึกปลอดภัยในการเรียนรู้ การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ครอบคลุมนักเรียนจากหลายสาขาวิชาช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างมุมมองที่หลากหลาย การส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ช่วยสร้างความมั่นใจให้กับตัวนักเรียน ระบบการให้ข้อมูลย้อนกลับที่สร้างสรรค์ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การส่งเสริมการทำงานร่วมกันและการแบ่งปันความรู้ช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการ และการมีระบบการยอมรับการแบ่งปันผลกำไรช่วยสร้างแรงจูงใจและความภาคภูมิใจ สภาพแวดล้อมทางสังคมนี้ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทั้งทักษะและเจตคติที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ

ส่วนที่ 3 กระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนหอวัง นนทบุรี

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเตรียมความพร้อมนักเรียนสู่การเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ โรงเรียนหอวัง นนทบุรี ได้พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เป็นระบบเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งครอบคลุมความคิดริเริ่มที่แปลกใหม่ ความคิดคล่องแคล่วในการหาทางออก ความคิดยืดหยุ่นในการปรับตัว และความคิดละเอียดลออในการขยายแนวคิด การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้ทางทฤษฎี และการสร้างสภาพแวดล้อมและกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนได้คิด ลองผิดลองถูก และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ อย่างต่อเนื่องผ่านการบูรณาการทักษะความคิดสร้างสรรค์ทั้งสี่ด้านในกิจกรรมเดียวกัน

ตลาดนัดโรงเรียนเป็นกิจกรรมหลักที่สะท้อนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมนี้ต้องการให้นักเรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ทุกมิติอย่างผสมผสานและเชื่อมโยงกัน ตั้งแต่การคิดริเริ่มในการหาไอเดียผลิตภัณฑ์ใหม่ ความคิดคล่องแคล่วในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความคิดยืดหยุ่นในการปรับตัวตามสถานการณ์ และความคิดละเอียดลออในการวางแผนและขยายแนวคิดให้สมบูรณ์ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“อย่างแรกเลยคือ ที่โดมนี้มีร้านขายอาหารเยอะมาก หนูเลยกลัวว่าถ้าหนูไปขายอาหารธรรมดา ๆ มันจะซ้ำกับคนอื่น แล้วลูกค้าจะไม่มาซื้อของหนู หนูก็เลยต้องคิดหาจุดขายที่แตกต่างจากเขาเพื่อให้ร้านดูเด่นขึ้นและน่าสนใจกว่าร้านอื่น”

“การวิเคราะห์ข้อมูลช่วยหนูได้เยอะมากค่ะ หนูได้รู้ว่าในตลาดจะขายอะไรบ้าง ราคาเท่าไร แล้วหนูก็สังเกตดูว่าแผงไหนขายดี แผงไหนขายไม่ดี ทำไม บางแผงจัดสวย บางแผงไม่ค่อยมีคนซื้อ หนูก็เอาข้อมูลพวกนี้มาคิดว่าหนูจะทำยังไงให้ดีกว่าเขา”

“แล้วก็เรื่องคำนวณต้นทุนกำไรก็คิดเองค่ะว่าจะขายในประมาณไหนที่มันจะคุ้มค่า แล้วก็คนที่มาซื้อก็รู้สึกดีกว่าค่ะ”

การวิเคราะห์ของนักเรียนสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการคิดที่ซับซ้อนและมีหลายมิติ การที่นักเรียนต้องคิดถึงลักษณะพิเศษของสถานที่ที่มีร้านค้าหลายร้าน แสดงให้เห็นถึงความคิดยืดหยุ่นในการปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม การกังวลเรื่องการเข้าซื้อสินค้ากับคู่แข่งแสดงให้เห็นถึงความคิดคล่องแคล่วในการประเมินความเสี่ยง การมุ่งเน้นสร้างความแตกต่างแสดงให้เห็นถึงความคิดริเริ่มที่มีจุดมุ่งหมายเชิงธุรกิจ และการคำนวณต้นทุน ราคาที่เหมาะสม แสดงถึงความคิดละเอียดลออในทุกด้านก่อนเริ่มลงมือประกอบธุรกิจจริง

การวิจัยตลาดที่นักเรียนทำแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของข้อมูลในการตัดสินใจทางธุรกิจ กระบวนการคิดจากเมนูไปสู่การคำนวณต้นทุน การกำหนดราคาสะท้อนถึงความสามารถในการคิดแบบเชิงระบบและการเชื่อมโยงปัจจัยต่างๆ เข้าด้วยกัน การคำนึงถึงความรู้สึกของลูกค้าเกี่ยวกับความคุ้มค่าแสดงให้เห็นถึงการเห็นอกเห็นใจและการมองจากมุมมองของผู้อื่น

การดำเนินงานในตลาดนัดโรงเรียน สร้างสถานการณ์ที่ท้าทายให้นักเรียนต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ทุกมิติในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การที่ครูผู้สอนเลือกไม่เข้าไปช่วยเหลือทันที ทำให้นักเรียนได้พัฒนาความมั่นใจและความสามารถในการจัดการกับความไม่แน่นอน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เด็ก ๆ เจอปัญหาเยอะมากค่ะ บางทีลูกค้าก็มาเยอะกว่าที่คิด ค่าก็ร่น ทำอะไรไม่ถูก ไม่รู้จะทำยังไง หรือบางทีลูกค้าสั่งของเยอะแล้วเงินทอนไม่พอ หรือของหมดแล้วลูกค้ายังต้องการอีก ปัญหาพวกนี้เด็กๆ ต้องคิดแก้เอาเองทันทีเลย”

“เรามีไอเดียเยอะเลย เวลาลูกค้าเยอะ บางคนก็วิ่งไปเรียกเพื่อนมาช่วย บางคนก็เปลี่ยนวิธีจัดแผง ให้หยิบง่ายขึ้น เวลาเงินทอนไม่พอ เขาก็ไปขอแลกเงินกับแผงข้าง ๆ หรือไม่ก็ไปหาเพื่อนที่มีเงินยอยมาช่วย แต่ละคนแก้ปัญหาไม่เหมือนกัน แสดงว่าเขาคิดเป็นของเขาเอง”

เมื่อมีลูกค้ามาซื้อสินค้าในปริมาณมากหรือมีความต้องการพิเศษ นักเรียนต้องใช้ความคิด คล่องแคล่วในการหาทางออกหลายทาง เช่น การจัดระบบการบริการที่รวดเร็วขึ้น การเรียกเพื่อน มาช่วย หรือการปรับวิธีการจัดเก็บสินค้า พร้อมกันนั้นต้องใช้ความคิดยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยน แผนการขายที่เตรียมไว้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง การแก้ปัญหาเรื่องการชำระเงิน ต้องอาศัยความคิดริเริ่มในการหาวิธีการที่สะดวกทั้งสำหรับตนเองและลูกค้า และความคิด ละเอียดลออในการเตรียมการล่วงหน้าสำหรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น สิ่งนี้สำคัญอย่างยิ่งเพราะ ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ที่จะวางใจในความสามารถของตนเอง กล้าลองวิธีการใหม่ ๆ แม้ว่าจะไม่ แน่ใจในผลลัพธ์ ประสบการณ์การเรียนรู้แบบนี้ช่วยสร้างพื้นฐานของความคิดสร้างสรรค์ที่ แข็งแกร่งและใช้ได้จริงในสถานการณ์ที่นักเรียนอาจต้องเจอในอนาคต

การทำงานแบบกลุ่มในโครงการตลาดนัดนักเรียนเป็นการจำลองสภาพการประกอบการ ที่แท้จริง นักเรียนต้องผ่านกระบวนการทำงานตั้งแต่การวางแผน การผลิต การตลาด ไปจนถึงการ จัดการทางการเงิน ในกลุ่มแต่ละคนมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่แตกต่างกัน แต่ต้อง ประสานงานให้เป็นหนึ่งเดียว ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“คือเด็กเขาได้ *process* ตั้งแต่แรกยันสุดท้าย จนไปถึงคำนวณเงินกัน คือเขาอาจจะแชร์ กันมาว่า 5-6 คนที่ร่วมกัน แล้วก็คิดต้นทุน กำไรได้เท่าไรแล้วเขาก็แชร์กัน ว่าแบ่งกำไรขาดทุนกัน เท่าไร ในกลุ่ม”

การที่นักเรียนต้องทำงานร่วมกันในการดำเนินธุรกิจต้องอาศัยความคิดยืดหยุ่นในการ ปรับตัวและทำงานกับคนที่มีบุคลิกแตกต่างกัน การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบต้องการ ความคิดคล่องแคล่วในการวิเคราะห์จุดแข็งและความถนัดของแต่ละคน การคำนวณต้นทุนและ กำไรร่วมกันต้องการความคิดละเอียดลออในการติดตามรายละเอียดและความถูกต้องของตัวเลข และการหาวิธีการแบ่งผลกำไรที่ยุติธรรมต้องการความคิดริเริ่มในการสร้างระบบที่เป็นธรรมและ ยอมรับได้สำหรับทุกคน

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการตัดสินใจร่วมกันช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้มุมมองที่ หลากหลายและวิธีการคิดที่แตกต่างกัน กระบวนการนี้ช่วยขยายขอบเขตของความคิดสร้างสรรค์ และสร้างโอกาสในการเกิดไอเดียใหม่ที่ไม่อาจเกิดขึ้นหากทำงานคนเดียว การเรียนรู้ที่จะรับฟังและ ให้ความเคารพต่อความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นทักษะสำคัญสำหรับผู้ประกอบการที่ต้องทำงานกับ กลุ่มคนที่หลากหลาย การจัดการกับความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากความคิดที่แตกต่างกัน ต้องการ

ความคิดสร้างสรรค์ในการหาทางออกที่ทุกฝ่ายยอมรับได้ ประสบการณ์นี้ช่วยพัฒนาทักษะการเจรจาต่อรอง การประนีประนอม และการสร้างสรรค์ทางออกที่เป็นการชนะทั้งสองฝ่าย ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับการดำเนินธุรกิจในโลกที่มีการแข่งขันและความร่วมมือพร้อมกัน

การสร้างโมเดลธุรกิจเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แบบองค์รวม นอกเหนือจากความคิดสร้างสรรค์ที่ได้จากการออกแบบแล้ว ยังต้องคำนึงถึงการนำไปปฏิบัติจริง นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะขยายความคิดพื้นฐานให้มีรายละเอียดที่สมบูรณ์และสามารถดำเนินการได้จริง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“วิชาโลจิสติกส์ค่ะ ครูให้ทำโมเดลเรื่องการขนส่ง ว่าถ้าเกิดเราจะส่งสินค้าอย่างใดอย่างหนึ่ง เราจะเลือกขนส่งไหนที่เหมาะสมที่สุด เราก็เลยต้องสร้างเป็นคลังสินค้าขึ้นมาว่าเราจะส่งอะไร แล้วเราต้องเก็บสินค้าตรงไหนค่ะ”

การสร้างโมเดลโลจิสติกส์ต้องอาศัยความคิดคล่องแคล่วในการวิเคราะห์ตัวเลือกการขนส่งที่หลากหลาย ความคิดยืดหยุ่นในการปรับแผนตามข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น งบประมาณ เวลา และระยะทางความคิดละเอียดลออในการคิดถึงรายละเอียดการจัดเก็บ การบรรจุหีบห่อ และการจัดส่ง ความคิดริเริ่มในการหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพและประหยัดที่สุดสำหรับการขนส่งในแต่ละสถานการณ์ การเชื่อมโยงระหว่างการสร้างโมเดลกับการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ ช่วยให้นักเรียนเห็นว่าความคิดสร้างสรรค์สามารถนำไปใช้ในหลายบริบทและไม่จำกัดอยู่เพียงในด้านใดด้านหนึ่ง การเรียนรู้แบบนี้ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่มีความยืดหยุ่นและสามารถประยุกต์ใช้ได้ สถานการณ์ที่หลากหลาย

สรุปได้ว่า โรงเรียนหอวัง นนทบุรี บูรณาการความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออในกิจกรรมเดียวกัน ตลาดนัดโรงเรียน เป็นกิจกรรมหลักที่บูรณาการทักษะดังกล่าว นักเรียนต้องใช้ความคิดทุกมิติตั้งแต่การวิจัยตลาด การสร้างความแตกต่างทางผลิตภัณฑ์ ไปจนถึงการคำนวณต้นทุนและกำหนดราคา การจัดการความไม่แน่นอน ผ่านการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าช่วยพัฒนาความมั่นใจและทักษะการปรับตัว การทำงานร่วมกัน พัฒนาทักษะการประสานงาน การจัดการความขัดแย้ง และการสร้างระบบที่เป็นธรรม การขยายการเรียนรู้สู่บริบทสหวิทยาการผ่านโมเดลโลจิสติกส์แสดงถึงการประยุกต์ความคิดสร้างสรรค์ในสาขาวิชาอื่น โดยพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานกับกลุ่มคนที่มีความหลากหลาย การจัดการความซับซ้อน และการสร้างสรรค์นวัตกรรมในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ส่วนที่ 4 ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนโรงเรียนหอวังนนทบุรี

การพัฒนาความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการเป็นกระบวนการเป็นกระบวนการที่ต้องการ การออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นระบบเพื่อปลูกฝังทัศนคติเชิงบวก ความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจ การยอมรับความเสี่ยง และความต้องการความสำเร็จให้กับนักเรียน โรงเรียนหอวัง นนทบุรี ได้พัฒนากลยุทธ์การเรียนรู้ที่เป็นองค์รวมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความมุ่งมั่นและความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมุ่งเน้นเรื่องของการสร้างประสบการณ์ที่กระตุ้นให้นักเรียนมองเห็นโอกาสทางธุรกิจและมีแรงจูงใจในการลงมือปฏิบัติจริง

ทัศนคติส่วนบุคคล

โรงเรียนใช้กลยุทธ์ที่ให้นักเรียนได้สัมผัสกับประสบการณ์ความสำเร็จในการขายและการทำธุรกิจเป็นหลัก ตลาดนัดโรงเรียนจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนได้เห็น และสัมผัสกับผลลัพธ์เชิงบวกของการประกอบธุรกิจ กิจกรรมนี้ช่วยลดความกลัว ความกังวลและความซับซ้อนในการทำธุรกิจลง แทนที่ด้วยความรู้สึกสนุกสนาน ทำหาย และภาคภูมิใจ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“หนูภูมิใจมากค่ะที่ปีแรกหนูก็ได้กำไรแล้ว และที่สำคัญกว่านั้นคือ หนูยังไม่เคยขาดทุน เพราะว่าหนูคำนวณต้นทุนมาดีค่ะ คือ ครูเขาจะบอกพวกหนูตลอดว่าให้คิดสถานการณ์เผื่อไว้ ว่าต่อให้หนูขายไม่หมด หรือว่ามันจะเหลือ แต่การคำนวณต้นทุนหรือว่าการตั้งราคาเอาไว้ มันครอบคลุมความเสี่ยงไว้แล้ว คือ ยังไงก็ไม่ขาดทุน”

การได้รับผลลัพธ์เชิงบวกตั้งแต่เริ่มต้นนี้ ช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำธุรกิจ เมื่อนักเรียนไม่เคยขาดทุนส่งผลให้เขามีความมั่นใจและมองการทำธุรกิจในแง่บวก เมื่อนักเรียนใช้คำว่า ปีแรกหนูก็ได้กำไรแล้ว แสดงให้เห็นถึงความภาคภูมิใจและความมั่นใจในความสามารถของตนเอง ความสำเร็จในครั้งแรกช่วยสร้างประสบการณ์ที่ดี เป็นแรงจูงใจและความเชื่อมั่นว่าการทำธุรกิจเป็นสิ่งที่ทำได้และมีผลตอบแทนที่คุ้มค่า เมื่อนักเรียนเน้นย้ำเรื่องการคำนวณต้นทุน สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้และการใช้ความรู้ที่ได้รับในการวางแผนธุรกิจ ซึ่งสร้างความมั่นใจและทัศนคติเชิงบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการ

ประสบการณ์ความสำเร็จนี้ยังช่วยให้นักเรียนเห็นว่าการทำธุรกิจเป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้และปฏิบัติได้จริง การได้เห็นผลลัพธ์ในรูปของกำไร ช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและทัศนคติเชิงบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการ ความสำเร็จในการคำนวณและวางแผนการดำเนินงานแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจัดการความเสี่ยงและการตัดสินใจที่ดี

การที่ผู้บริหารมีนโยบายในการส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกและเข้าร่วมกิจกรรม แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการ แม้ว่าโอกาสในด้านธุรกิจสำหรับนักเรียนมัธยมจะมีจำกัดเมื่อเทียบกับสาขาอื่น แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นในคุณค่าของการศึกษาด้านผู้ประกอบการ การสนับสนุนแบบนี้ช่วยสร้างทัศนคติเชิงบวกให้กับนักเรียนว่าการเป็นผู้ประกอบการเป็นเส้นทางที่มีคุณค่าและน่าภาคภูมิใจ

การศึกษาดูงานในสถานประกอบการจริงและการเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จช่วยให้นักเรียนเห็นภาพความสำเร็จที่เป็นไปได้และสร้างแรงบันดาลใจ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราเลือกสถานประกอบการที่สามารถแสดงกระบวนการทำงานได้ครบวงจร ตั้งแต่การวางแผนธุรกิจ การผลิต การจัดการคุณภาพ ไปจนถึงการตลาดและการขาย นักเรียนจะได้สังเกตการทำงานของแต่ละหน่วยและเข้าใจว่าแต่ละขั้นตอนเชื่อมโยงกันอย่างไร การให้พวกเขาได้พูดคุยกับผู้ประกอบการจริง อันนี้พื้มองว่าสำคัญมาก เพราะเด็ก ๆ จะได้ฟังประสบการณ์โดยตรงเกี่ยวกับความท้าทายและความสำเร็จในการทำธุรกิจ”

การได้เห็นธุรกิจจริงที่ประสบความสำเร็จตั้งแต่กระบวนการผลิตจนถึงการขาย ช่วยให้นักเรียนเห็นภาพรวมของการประกอบธุรกิจและสร้างทัศนคติเชิงบวกว่า การทำธุรกิจมีขั้นตอนและกระบวนการที่เป็นสิ่งที่เป็นไปได้และมีผลตอบแทนที่ดี การเห็นผู้ประกอบการจริงที่ประสบความสำเร็จช่วยสร้างแรงบันดาลใจและทัศนคติเชิงบวกว่าตนเองก็สามารถทำได้เช่นกัน ประสบการณ์การเรียนรู้จากแบบอย่างที่ประสบความสำเร็จเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างทัศนคติเชิงบวกและความเชื่อมั่นในตนเอง

สรุปได้ว่า โรงเรียนหอวัง นนทบุรี ใช้กิจกรรมที่ให้นักเรียนสัมผัสกับประสบการณ์ความสำเร็จในการขายและการทำกำไร ช่วยสร้างความเชื่อมั่นและมุมมองเชิงบวกต่อการประกอบธุรกิจ การสนับสนุนจากผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีทัศนคติเชิงบวกและมุ่งมั่นในการหาโอกาสให้นักเรียน ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาทัศนคติที่ดี การเรียนรู้จากแบบอย่างผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จช่วยให้นักเรียนเห็นความเป็นไปได้และสร้างแรงบันดาลใจ กระบวนการเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนมีความสนใจ มีแรงจูงใจในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ

ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่ทำให้นักเรียนลงมือทำโรงเรียนหอวัง นนทบุรี ใช้วิธีปลูกฝังแรงบันดาลใจและความใฝ่ฝันทางธุรกิจตั้งแต่ระดับชั้น ม.4 ผ่านกิจกรรมและเนื้อหาที่ทำให้นักเรียนเห็นว่า การทำธุรกิจเป็นสิ่งที่จับต้องได้และสามารถเกิดขึ้นได้จริงแม้ในวัยเรียน นักเรียนได้ระบุและใช้ประโยชน์จากโอกาสทางธุรกิจในชีวิตประจำวัน การเชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรที่มีอยู่ในครอบครัวกับโอกาสทางธุรกิจนับเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ของผมเปิดเป็นร้านเกี้ยวกุ้งทอดครับ ก็คือเอาจากตู้ที่บ้านมาวางขายที่โรงเรียนเลยทุกเดือนเลย ถือเป็นการช่วยที่บ้านอีกแรงนึงด้วย เหมือนได้ช่วยโปรโมทของที่บ้านให้เพื่อนและครูได้รู้จัก แล้วก็ได้ฝึกการขายของไปในตัว เป็นอะไรที่ลงตัวมากครับ”

เมื่อนักเรียนมองเห็นโอกาสทางธุรกิจจากสินค้าที่มีอยู่ในครอบครัวและนำมาขายในโรงเรียนได้ แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาความสามารถในการระบุโอกาส การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างสร้างสรรค์และการเชื่อมโยงระหว่างความต้องการของตลาดกับความสามารถของตนเอง นักเรียนมีกระบวนการคิดเชิงธุรกิจและมองหาโอกาสจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว การทำแบบนี้อย่างต่อเนื่องทุกเดือนสะท้อนถึงความต้องการที่จะดำเนินธุรกิจอย่างสม่ำเสมอ ความสำเร็จที่เกิดจากการขาย ช่วยเสริมความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจและความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถหาโอกาสและสร้างรายได้ได้ การมองหาโอกาสจากทรัพยากรที่มีอยู่ ถือเป็นทักษะสำคัญของผู้ประกอบการ และประสบการณ์นี้จะช่วยปลูกฝังความปรารถนาที่จะขยายขอบเขตการทำธุรกิจใหม่ ๆ ในอนาคต การที่สามารถดำเนินธุรกิจเล็ก ๆ ได้สำเร็จ จะช่วยสร้างแรงจูงใจในการคิดถึงธุรกิจที่ใหญ่และท้าทายกว่าให้กับนักเรียน

นอกจากนี้การเรียนรู้จากผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ การศึกษาดูงานและการเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้ประกอบการจริง ช่วยให้นักเรียนได้เห็นแบบอย่างความสำเร็จ ส่งต่อแรงบันดาลใจและขยายมุมมองเกี่ยวกับความเป็นไปได้ทางธุรกิจ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“อันนี้เปิดโลกหนูมากค่ะ เพราะก่อนหน้านี้เข้าใจว่าปลูกข้าวโพดก็คือขายข้าวโพดเฉย ๆ เลย แต่พอหนูไปดูเขาปลูกข้าวโพด ตั้งแต่ในไร่จนถึงโรงงานแปรรูป แล้วก็ดูว่าเขาทำอะไรกับข้าวโพดได้บ้าง หนูฟังมากเพราะ มันทำได้หลายอย่าง นมข้าวโพดก็ได้ ขนมหวานจากข้าวโพดก็

ได้ แล้วก็มีผลิตภัณฑ์จากข้าวโพดอีกหลายอย่างที่เราไม่เคยเห็นมาก่อน มันทำให้หนูเห็นว่า วัตถุดิบแค่ชิ้นเดียวสามารถสร้างมูลค่าและแตกไลน์สินค้าออกไปได้อีกมากเลยคะ”

การได้เห็นความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ที่สร้างจากวัตถุดิบชนิดเดียว ช่วยขยายมุมมองและสร้างแรงบันดาลใจเกี่ยวกับความเป็นไปได้ทางธุรกิจ การเห็นผู้ประกอบการที่สร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์เกษตรช่วยให้นักเรียนเห็นโอกาสและความคิดสร้างสรรค์ในการทำธุรกิจ เมื่อได้เรียนรู้จากผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ เห็นกระบวนการทำงานจริง ช่วยสร้างแรงจูงใจในความอยากรู้ อยากลอง ประสบการณ์นี้ช่วยปลูกฝังความเชื่อว่าตนเองก็สามารถเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จได้เช่นกัน

การเรียนรู้จากแบบอย่างที่หลากหลายช่วยให้นักเรียนเห็นว่าการเป็นผู้ประกอบการ ไม่จำกัดอยู่ในธุรกิจประเภทใดประเภทหนึ่ง การได้เห็นความสำเร็จในธุรกิจการเกษตรและการแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรช่วยขยายมุมมองและสร้างความปรารถนาที่จะสำรวจโอกาสทางธุรกิจ

สรุปได้ว่า การปลูกฝังความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจของโรงเรียนหอวัง นนทบุรี ทำโดยให้นักเรียนได้ระบุและใช้ประโยชน์จากโอกาสทางธุรกิจที่อยู่ใกล้ตัวช่วยสร้างความเชื่อมั่นและแรงจูงใจในการมองหาโอกาสทางธุรกิจ การเรียนรู้จากผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จช่วยสร้างแรงบันดาลใจและขยายมุมมองเกี่ยวกับความเป็นไปได้ทางธุรกิจ การที่นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้เรียนกับการปฏิบัติจริงช่วยสร้างความมั่นใจและความพร้อมในการดำเนินธุรกิจ เป็นแรงผลักดันสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นสำหรับการเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในอนาคต

การยอมรับความเสี่ยง

การพัฒนาการยอมรับความเสี่ยงของนักเรียนเริ่มจากการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความหมายของความเสี่ยงและความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงกับโอกาส โรงเรียนใช้วิธีการให้นักเรียนได้เผชิญกับความเสี่ยงในระดับที่เหมาะสมและปลอดภัย ผ่านการดำเนินธุรกิจจริงในตลาดนัด ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ตอนแรกกลัวมากเลยคะ กลัวว่าจะขายไม่ได้ กลัวจะไม่มีคนซื้อ กลัวว่าจะขาดทุน แต่ครูอธิบายให้ฟังว่าสิ่งเหล่านี้คือส่วนหนึ่งของการทำธุรกิจ และเป็นโอกาสให้เราได้เรียนรู้ด้วย”

“ตอนนั้นหนูเจอน้องมาซื้อพร้อมกันห้าคน แล้วสั่งไม่เหมือนกันเลย หนูต้องรีบจัดลำดับว่าเมนูไหนทำง่าย ทำเสร็จก่อน เพื่อให้ลูกค้าไม่ต้องรอนาน”

การให้นักเรียนเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดและต้องแก้ปัญหาด้วยตนเองช่วยพัฒนาความสามารถในการจัดการกับความเครียดและความไม่แน่นอน เมื่อนักเรียนต้องจัดการกับลูกค้าที่มีความต้องการแตกต่างกันและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สถานการณ์นี้จะช่วยให้นักเรียน เรียนรู้ว่าการเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการทำธุรกิจ และสามารถจัดการได้ด้วยการเตรียมตัวและการคิดหาทางออกอย่างรวดเร็ว การได้ประสบการณ์ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ช่วยสร้างความมั่นใจและความสามารถในการรับมือกับความเครียดในอนาคต ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เหมือนเริ่มตั้งแต่แรกเลย ตั้งแต่คิดเมนูเลย แล้วก็เรื่องคำนวณต้นทุนกำไรก็คิดเองค่ะ ว่า จะขายในปริมาณไหนที่มันจะคุ้มค่า แล้วคนที่มาซื้อก็รู้สึกว่าคุณค่า”

การที่นักเรียนคำนวณต้นทุนและกำหนดราคาให้เหมาะสมช่วยลดความเสี่ยงในการขาดทุน ช่วยให้นักเรียนเข้าใจว่าการยอมรับความเสี่ยงต้องมาพร้อมกับการเตรียมตัวและการวางแผนที่ดี สิ่งนี้สำคัญกว่าการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงทั้งหมด เพราะการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงอาจหมายถึงการพลาดโอกาสที่ดี การเรียนรู้การจัดการความเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผลถือเป็นทักษะสำคัญของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ

นอกจากนี้ การยอมรับความเสี่ยงของนักเรียนยังได้รับการเสริมสร้างผ่านประสบการณ์ความสำเร็จในการจัดการกับสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง เมื่อนักเรียนเห็นว่าการรับความเสี่ยงที่คำนวณแล้วสามารถนำมาซึ่งผลลัพธ์เชิงบวก นักเรียนจะเกิดความมั่นใจมากขึ้นในการเผชิญกับความเครียดในอนาคต ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ตอนแรกเราก็ลองตลาดก่อนครับ ก็จะมีเอมาน้อย ๆ ก่อน ครั้งแรกก็ลงทุนประมาณ 1,500-2,000 บาทประมาณนั้น ลองดูว่าปริมาณเท่านี้มันขายได้ไหม แล้วมีคนชอบไหม ปรากฏว่าขายดีคนในโรงเรียนมาซื้อกินเยอะเลย เดือนต่อไปก็ขายเงินลงทุนมากขึ้น กล้าเอาของมาเยอะขึ้น”

นักเรียนเริ่มต้นด้วยการลงทุนเล็ก ๆ และค่อย ๆ ขยาย เป็นการจัดการความเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผล การทดสอบตลาดก่อนการขาย แสดงให้เห็นถึงการรับมือกับความเสี่ยงที่มีการคำนวณ ความสำเร็จจากการขายธุรกิจช่วยสร้างความมั่นใจในการรับความเสี่ยงมากขึ้น การที่

สามารถขยายธุรกิจได้สำเร็จแสดงให้เห็นว่าการรับความเสี่ยงที่คำนวณแล้วสามารถนำมาซึ่งโอกาสและผลตอบแทนที่ดี

การเรียนรู้จากประสบการณ์ความสำเร็จช่วยให้นักเรียนเข้าใจว่าการไม่รับความเสี่ยงเลยอาจหมายถึงการพลาดโอกาสในการเติบโต ความมั่นใจที่เกิดจากประสบการณ์ความสำเร็จช่วยให้นักเรียนมีความกล้าในการรับความเสี่ยงที่เหมาะสมในอนาคต และมีทักษะในการประเมินและจัดการความเสี่ยง

สรุปได้ว่า โรงเรียนมุ่งเน้นการสร้างความรู้เข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความเสี่ยงและสอนให้นักเรียนจัดการความเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผล ฝึกฝนการคำนวณและวางแผนเพื่อลดความเสี่ยง ประสบการณ์ความสำเร็จจากการจัดการความเสี่ยงช่วยสร้างความมั่นใจและทัศนคติเชิงบวกต่อการรับความเสี่ยงที่เหมาะสม กระบวนการเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนพัฒนาการยอมรับความเสี่ยงที่เป็นลักษณะสำคัญของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ การยอมรับความเสี่ยงที่พัฒนาขึ้นเป็นการรับความเสี่ยงที่มีการคำนวณและการเตรียมการที่ดี ทักษะนี้จะช่วยให้นักเรียนสามารถมองเห็นโอกาสทางธุรกิจและมีความกล้าในการลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายในการเป็นผู้ประกอบการ

ความต้องการความสำเร็จ

การปลูกฝังความต้องการความสำเร็จเริ่มต้นจากการสอนให้นักเรียน เรียนรู้ที่จะกำหนดเป้าหมายที่มีความท้าทาย การที่นักเรียนต้องวางแผนการขาย คำนวณเป้าหมายกำไร และดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายเหล่านั้น ช่วยพัฒนาความต้องการความสำเร็จ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ตอนแรกก็ตั้งเป้าแค่ไม่ขาดทุน พอทำตามเป้าหมายนั้นได้แล้ว หนูเลยคิดหาวิธีใหม่ ๆ ค่ะ ไม่ใช่แค่ขายแบบเดิม หนูเลยไปศึกษาว่าของอะไรขายดี ราคาเท่าไร แล้วลองทำโปรโมชั่น แบบ ซื้อม 2 แถม 1 หรือลดราคาช่วงใกล้หมดเวลา แล้วหนูก็ไปดูการจัดแฉงของคนอื่น เอาไอเดียมาปรับใช้ทั้งหมดที่ได้ลองทำมันช่วยให้หนูขายได้มากกว่าที่ตั้งไว้ แล้วก็ทำให้หนูอยากลองตั้งเป้าหมายที่ท้าทายมากขึ้นในครั้งต่อไป”

การที่นักเรียนกำหนดเป้าหมายที่ท้าทาย เป็นไปได้ เช่น การไม่ขาดทุนและการทำกำไร แสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ในการตั้งเป้าหมายที่สมเหตุสมผล กระตุ้นให้พยายาม ความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายนี้อย่างต่อเนื่อง ช่วยเสริมสร้างความต้องการความสำเร็จและความเชื่อมั่นใน

ความสามารถของตนเอง การเน้นย้ำ การคำนวณ และการวางแผน แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบส่วนบุคคลต่อผลลัพธ์ ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของผู้ที่มีความต้องการความสำเร็จสูง

ความสำเร็จจากการบรรลุเป้าหมายช่วยสร้างความภาคภูมิใจและแรงจูงใจในการตั้งเป้าหมายที่สูงขึ้นในอนาคต การเรียนรู้ที่จะฉลองความสำเร็จและใช้ความสำเร็จเป็นแรงผลักดันในการพัฒนาตนเองต่อไปเป็นทักษะสำคัญในการสร้างความต้องการความสำเร็จที่ยั่งยืน

การแข่งขันเป็นการสร้างมาตรฐานความสำเร็จที่สูงขึ้นและเปรียบเทียบตัวเองกับผู้อื่นในระดับที่กว้างขวาง การมีโอกาสได้แสดงความสามารถในเวทีที่ใหญ่กว่าเดิมช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความทะเยอทะยานและความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จในระดับที่สูงขึ้น ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ก่อนหน้านี้หนูคิดว่าแค่ทำได้ดีในโรงเรียนก็พอแล้ว แต่พอไปแข่งแล้วเห็นเลยว่ามีคนเก่งกว่าเราอีกเยอะ หนูก็เลยตั้งเป้าหมายสูงขึ้น อยากเอาชนะ อยากไปแข่งระดับใหญ่ ๆ ให้ได้ แล้วก็อยากเรียนต่อในสาขาที่เกี่ยวกับธุรกิจ เพื่อที่จะได้มีความรู้มากขึ้น”

“การแข่งขันภายนอก มันเป็นการจำลองสภาพจริงของธุรกิจในระดับหนึ่ง ทั้งความกดดัน การแข่งขัน และความไม่แน่นอนที่นักเรียนต้องเจอในการแข่งขัน ส่วนนี้ผมมองว่าเป็นการช่วยเตรียมความพร้อมในโลกจริงที่มีการแข่งขันสูง เด็ก ๆ เขาจะได้เรียนรู้ที่จะรับมือกับความผิดหวัง แล้วก็ยินดีกับความสำเร็จ ตรงนี้ผมมองว่าเป็นสิ่งสำคัญในการพาเด็กออกไปแข่งข้างนอก”

การเข้าร่วมการแข่งขันแผนธุรกิจกับมหาวิทยาลัยหอการค้าและมหาวิทยาลัยศรีปทุมเป็นการสร้างมาตรฐานความสำเร็จที่สูงและท้าทาย นักเรียนจะได้เรียนรู้ว่าความสำเร็จมาจากความสามารถแข่งขันได้ในระดับที่กว้างมากขึ้น การเผชิญหน้ากับคู่แข่งที่มีความสามารถสูงช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองและยกระดับความสามารถ อีกทั้งการได้รับแรงสนับสนุนจากครูและโรงเรียนในการเข้าร่วมการแข่งขันภายนอก แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นในศักยภาพของนักเรียนและการสร้างความคาดหวังที่สูง สิ่งนี้ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและความต้องการความสำเร็จของนักเรียน

การที่ครูนำนักเรียนไปแข่งขันแสดงให้เห็นถึงความภาคภูมิใจในความสามารถของนักเรียนและความมุ่งมั่นในการสร้างโอกาสให้นักเรียนได้แสดงศักยภาพ การแข่งขันภายนอกช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากคู่แข่งที่มีความสามารถและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ได้เห็นแนวคิดและวิธีการของผู้อื่น ช่วยขยายมุมมองและสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเอง ประสบการณ์การ

เข้าร่วมการแข่งขันจะเป็นตัวช่วยสร้างความมั่นใจในการเผชิญกับความท้าทายในอนาคต นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนได้ทดสอบความพร้อมและความสามารถของตนเองในสภาพแวดล้อมที่มีความกดดัน ประสบการณ์นี้ช่วยเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นผู้ประกอบการในโลกแห่งความจริงที่มีการแข่งขันสูง การได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญภายนอกช่วยให้นักเรียนได้รับมุมมองที่หลากหลายและข้อเสนอแนะที่มีคุณค่าสำหรับการพัฒนาตัวเองต่อไป

สรุปได้ว่า โรงเรียนหอวัง นนทบุรีปลูกฝังความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการให้นักเรียน โดยการสอนให้กำหนดเป้าหมาย นักเรียนวางแผนการขายและคำนวณเป้าหมายกำไรด้วยตนเอง โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาพฤติกรรมตลาด ทดลองใช้กลยุทธ์และปรับปรุงวิธีการขายอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันแผนธุรกิจกับสถาบันชั้นนำเพื่อสร้างมาตรฐานความสำเร็จที่สูงขึ้น การเผชิญหน้ากับคู่แข่งที่มีความสามารถสูงและการได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญ กลไกนี้สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความต้องการความสำเร็จและเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นผู้ประกอบการในสภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันสูง

4. โรงเรียนสตรีนนทบุรี

ส่วนที่ 1 บริบทโรงเรียนสตรีนนทบุรี

โรงเรียนสตรีนนทบุรีเป็นสถานศึกษาที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 90 ปี ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2475 เป็นโรงเรียนหญิงล้วนแห่งแรกและแห่งเดียวในจังหวัดนนทบุรี สะท้อนให้เห็นถึงวิสัยทัศน์เชิงก้าวหน้าในการส่งเสริมการศึกษาสำหรับสตรี เปลี่ยนแปลงตำแหน่งที่ตั้งจากศาลากลางจังหวัด ริมแม่น้ำเจ้าพระยามายังพื้นที่ขนาด 18 ไร่ 44 ตารางวา ที่ถนนพินุลสงครามในปี พ.ศ. 2498 แสดงถึงการขยายตัวและการปรับปรุงศักยภาพการให้บริการการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การดำรงอยู่ในฐานะโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษจัดการศึกษาเฉพาะนักเรียนสตรี สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาความมั่นใจและภาวะผู้นำในหมู่นักเรียนหญิง นับเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่

ประวัติศาสตร์และการก่อตั้ง

โรงเรียนสตรีนนทบุรีได้รับการประกาศจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2475 โดยกำเนิดขึ้นจากความต้องการให้มีโรงเรียนสำหรับเด็กผู้หญิงโดยเฉพาะในจังหวัดนนทบุรี เมื่อเริ่มก่อตั้งใช้ชื่อว่า โรงเรียนสตรีประจำจังหวัดนนทบุรี ใช้อักษรย่อว่า น.บ.2 ตั้งอยู่ที่ศาลากลางจังหวัดนนทบุรีหลังเก่าริมแม่น้ำเจ้าพระยา ต่อมาในสมัยที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ให้ความช่วยเหลือจัดหาที่ดินและย้ายโรงเรียนมายังสถานที่ปัจจุบัน เมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2498 ซึ่งมีเนื้อที่ 18 ไร่ 44 ตารางวา ในจำนวนนี้เป็นที่ดินซึ่งได้รับมอบ

จากวัดพลับพลา ช่วงแรกจึงได้ชื่อว่า โรงเรียนสตรีวัดพลับพลา และได้เปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนสตรีรัตนบุรี เมื่อ พ.ศ. 2507 และเปลี่ยนอักษรย่อจาก น.บ. 2 เป็น น.บ.

โครงสร้างการบริหารและสังกัด

โรงเรียนสตรีรัตนบุรีเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษจัดการศึกษาเฉพาะนักเรียนสตรีล้วน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษารัตนบุรี ซึ่งอยู่ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ โดยปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสตรีรัตนบุรีได้รับคัดเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นโรงเรียนรางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่

โรงเรียนมีผู้บริหารระดับสูงที่มีการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง นำโดยนายฉัตรชัย ธรรมครบุรี ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีรัตนบุรี ตั้งแต่วันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 – ปัจจุบัน ได้พัฒนาศักยภาพของนักเรียนในทุกด้านและพัฒนาโรงเรียนให้เข้าสู่ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้นวัตกรรม NB-DNA โดยพัฒนาคุณธรรมอัตลักษณ์ 3 ด้าน ได้แก่ มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต จิตสาธารณะ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

ปัจจุบันโรงเรียนมีโครงสร้างพื้นฐานประกอบด้วยอาคารเรียน 6 หลัง อาคารประกอบ 8 หลัง จัดการเรียนการสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายให้กับนักเรียนสตรีล้วน เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีห้องเรียนจำนวน 77 ห้อง มีการปรับปรุงพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

เนื่องด้วยโรงเรียนมีโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม (SMTE) และโครงการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี (SMTEP) โรงเรียนจึงมีห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ที่ทันสมัย ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่มีอุปกรณ์ครบครัน และพื้นที่สำหรับการทดลองและวิจัย ซึ่งสนับสนุนการเรียนรู้แบบ ค้นคว้าและการนำเสนอผลงาน

ในส่วนของสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนการสอนธุรกิจ โรงเรียนได้นำตู้จำหน่ายสินค้าอัตโนมัติ (Vending Machine) มาใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการเรียนการสอนเพื่อสร้างโมเดลการเรียนรู้ Start Up Business ที่เป็นระบบจริงในการบริหารจัดการสินค้า ซึ่งเป็นการผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับการเรียนการสอนด้านธุรกิจ

หลักสูตรและโครงการจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนสตรีนนทบุรีมีความโดดเด่นในการจัดหลักสูตรที่หลากหลาย ประกอบด้วย หลักสูตรปกติและพิเศษ โครงการภาคภาษาอังกฤษ (English Program) ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 12 ห้อง โครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 3 ห้อง และโครงการส่งเสริมความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 9 ห้อง

แผนการเรียนที่หลากหลาย อาทิ วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ เตรียมวิศวกรรมศาสตร์, วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์, ภาษาอังกฤษ-คณิตศาสตร์, ภาษาอังกฤษ-คณิตศาสตร์ Start Up Business (SUB), ภาษาฝรั่งเศส-ภาษาอังกฤษ, และภาษาญี่ปุ่น-ภาษาอังกฤษ

จุดเด่นของหลักสูตรธุรกิจ Start Up Business (SUB)

โรงเรียนได้พัฒนาโครงการ NB-DNA START UP เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นทำธุรกิจ Startup แก่นักเรียนที่สนใจเกี่ยวกับการทำธุรกิจ โดยหลักสูตรได้รับการออกแบบให้มีการพัฒนาทักษะอย่างเป็นขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การปูพื้นฐานความรู้ทางทฤษฎีและหลักการธุรกิจเบื้องต้น จากนั้นเข้าสู่การประยุกต์ใช้ความรู้ผ่านกิจกรรมจำลองสถานการณ์ และขยายผลสู่การดำเนินธุรกิจจริงในสภาพแวดล้อมที่ควบคุมได้ นักเรียนจะได้เรียนรู้การเริ่มทำธุรกิจตั้งแต่เริ่มต้น การเลือกสินค้าที่จะมาขาย การคำนวณต้นทุนและกำไร รวมถึงความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

ส่วนที่ 2 เจาะไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนโรงเรียนสตรีนนทบุรี

1. การรับรู้ความสามารถของตนเอง

การพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง ในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนสู่การเป็นผู้ประกอบการที่มีความมั่นใจและประสบความสำเร็จ โรงเรียนสตรีนนทบุรีพัฒนาระบบการเรียนรู้ออกแบบเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับรู้ความสามารถของตนเองในทุกด้าน ตั้งแต่การปรับระดับความยากง่ายตามศักยภาพของผู้เรียน การสร้างความมั่นใจผ่านประสบการณ์ความสำเร็จ และการประยุกต์ใช้ความสามารถในบริบทที่หลากหลาย การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมุ่งสร้างสภาพแวดล้อมที่ให้โอกาสนักเรียนได้ทดลอง ผิดพลาด และสะท้อนผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ระดับของความยากง่าย

โรงเรียนสตรีนนทบุรีวางโครงสร้างกิจกรรมในหลักสูตรธุรกิจให้มีลักษณะเป็นลำดับขั้น โดยเริ่มจากภารกิจที่มีความซับซ้อนน้อยไปสู่ภารกิจที่ทำหายและให้ความเป็นอิสระสูงขึ้นตามลำดับ เพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างสมรรถนะและความเชื่อมั่นไปที่ละขั้น โดยไม่รู้สึกลัวภาระงานนั้นยากเกินความสามารถของตนเอง สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นช่วงแรกของการเข้าสู่แผนการเรียน Startup หลักสูตรได้เริ่มต้นด้วยกิจกรรมที่มีโครงสร้างชัดเจน และมีความเสี่ยงต่ำ โดยให้นักเรียนบริหารจัดการตู้จำหน่ายเครื่องดื่มอัตโนมัติ กิจกรรมนี้มีระดับความยากขั้นพื้นฐานที่ออกแบบมาเพื่อให้ นักเรียนได้สัมผัสกับกลไกทางธุรกิจอย่างง่ายที่สุด ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ถ้าเป็นเบสิคเลย...ก็จะเป็นในส่วนของ การใช้เทคโนโลยีตู้น้ำ Vending Machine ครับผม ...เด็ก ๆ แผน Startup จะเป็นคนดูแลตู้น้ำตรงนี้ ในส่วนของการเติมน้ำ...แล้วก็ในส่วนของ การดูแลสต็อก”

จะเห็นได้ว่าภารกิจในช่วงแรกเน้นไปที่การปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินธุรกิจ นอกจากนี้ นักเรียนยังได้เรียนรู้การใช้ข้อมูลเบื้องต้นในการตัดสินใจผ่านเทคโนโลยีของผู้ที่สามารถนับสต็อกได้ ในการดูแลกิจการตู้กดน้ำนี้ทางโรงเรียนได้จัดให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มาช่วยสอนและดูแลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นการสร้างระบบการเรียนรู้แบบขั้นบันไดที่ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ความสามารถของตนเองในระดับต่าง ๆ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“การดูแลตู้กดน้ำนี้หลัก ๆ ก็จะเป็น ม.4 แล้วก็ อ่า มี ม.5 มาช่วยบ้าง ก็ช่วยสอนน้องเหมือน ม.4 เป็นคนทำ แล้วก็ ม.5 จะมาช่วยคุม ช่วยดู เพราะว่า ม.5 เขาก็เคยทำมาแล้ว ก็มาช่วยดูให้น้อง”

ระบบการเรียนรู้แบบนี้นี้ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ความสามารถของตนเองในบทบาทที่แตกต่างกัน ทั้งการเป็นผู้เรียนรู้และผู้ถ่ายทอดความรู้ การที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้มีโอกาสเป็นผู้สอนและดูแลรุ่นน้องช่วยสร้างความมั่นใจและการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับที่สูงขึ้น ขณะเดียวกันนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เรียนรู้จากผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า ช่วยให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มได้พัฒนา การรับรู้ความสามารถของตนเองในมิติที่แตกต่าง

หลังจากที่นักเรียนได้สร้างความคุ้นเคยกับแนวคิดธุรกิจเบื้องต้นแล้ว โรงเรียนได้ยกระดับความท้าทายขึ้นด้วยการมอบเงินทุนตั้งต้น จำนวน 2,000 บาทต่อกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนนำไปริเริ่มและดำเนินธุรกิจของตนเองอย่างอิสระตลอดภาคการศึกษา กิจกรรมนี้เป็นระดับความยากที่สูงขึ้นเนื่องจากนักเรียนต้องรับผิดชอบกระบวนการทางธุรกิจทั้งหมดด้วยตนเอง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เทอมแรกเราจะให้ความรู้ก่อน พอเทอมสองเราจะเริ่มให้เขาปฏิบัติแล้วก็คือ...ให้เงินเด็กไปเลย 2,000 แล้วบอกว่าทำยังไงก็ได้ ให้ได้กำไรมา เพราะตอนจบกิจกรรมทุกกลุ่มต้องคืนเงินทุนให้ครู”

การแบ่งกลุ่มและให้ทุนในจำนวนเท่ากันเป็นการสร้างความเป็นธรรมและโอกาสที่เท่าเทียมให้ทุกกลุ่มได้ทดสอบความสามารถของตนเอง เงินจำนวน 2,000 บาทต่อกลุ่ม เป็นจำนวนที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ที่ไม่มากเกินไปจนเกิดความเสี่ยงที่รับไม่ได้ และสามารถทำธุรกิจได้จริง การเรียกเก็บเพียงเงินต้น โดยไม่เก็บในส่วนของการเบิกยืมเงินหรือกำไรที่ได้จากการประกอบธุรกิจ เป็นการลดความเสี่ยงและความกดดันให้แก่นักเรียน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ซึ่งการเรียกเก็บของเราเนี่ย เราเรียกเก็บแค่เงินต้น 2,000 บาท ถ้ามีกำไรเท่าไรก็คือนักเรียนก็ได้ไป อันนี้เป็นส่วนของการที่ส่งเสริมให้นักเรียนเนี่ยได้มีรายได้ระหว่างเรียนด้วย”

โครงสร้างกิจกรรมแบบนี้ ช่วยให้นักเรียนได้รับรู้ความสามารถของตนเองในการทำธุรกิจ โดยไม่ต้องกังวลเรื่องการขาดทุน ที่จะส่งผลกระทบต่อการเงินส่วนตัวของนักเรียน การที่ผลกำไรทั้งหมดที่ได้จากการประกอบธุรกิจตกเป็นของนักเรียน ถือเป็นแรงจูงใจสำคัญในการพัฒนาความสามารถและความมุ่งมั่นในการทำธุรกิจ นักเรียนจะได้รับรู้ความสามารถของตนเองผ่านผลลัพธ์ คือ กำไรที่ได้รับ ซึ่งเป็นการวัดผลความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม

นอกจากนี้โรงเรียนยังได้สร้างสนามทดลองทางธุรกิจที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้เผชิญกับระดับความท้าทายที่แตกต่างกัน ผ่านกิจกรรมตลาดนัด 3 รูปแบบหลัก ได้แก่ NB Market, ร้าน Startup และ NB Fair ซึ่งเป็นงานใหญ่ประจำปีของโรงเรียน โดยแต่ละกิจกรรมมีลักษณะเฉพาะตัวที่ส่งผลต่อระดับความยากในการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะกิจกรรม NB Fair ซึ่งถือเป็นเวทีที่มีระดับ

ความยากสูงสุด เนื่องจากเป็นงานเปิดที่ดึงดูดคนจำนวนมากและมีการแข่งขันสูง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“กิจกรรมของโรงเรียนมันตรงกับงานวัด ทำให้เด็กได้ใช้ความรู้ความสามารถ คิดว่าเราลงทุนเท่าไรถึงจะพอ แล้วก็ต้องคำนึงว่าผู้ซื้อส่วนมากจะเอาเงินไปลงที่งานวัด หรือว่าเอามาลงใน NB Fair”

จากสถานการณ์บังคับทำให้นักเรียนต้องใช้การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคและสภาวะการแข่งขันที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการผลักดันให้นักเรียนต้องประเมินและยกระดับความสามารถของตนเองเพื่อรับมือกับความท้าทายที่เพิ่มขึ้น

สรุปได้ว่า โรงเรียนสตรีรัตนบุรีพัฒนาหลักสูตรธุรกิจสำหรับแผนการเรียน Startup ด้วยแนวคิดการจัดกิจกรรมแบบลำดับขั้น โดยเริ่มต้นจากภารกิจที่มีความซับซ้อนต่ำไปสู่ความท้าทายที่สูงขึ้นตามลำดับ เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาสมรรถนะและความมั่นใจในตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยไม่รู้สึกลัวภาระงานนั้นยากเกินความสามารถ กิจกรรมจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ความมั่นใจของบุคคล

ความมั่นใจเป็นหัวใจสำคัญของการรับรู้ความสามารถของตนเอง หลักสูตร Startup ของโรงเรียนสตรีรัตนบุรีได้ให้ความสำคัญกับการสร้างและหล่อหลอมความมั่นใจของนักเรียนผ่านบทบาทของครูผู้สอน กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการสะท้อนผล และการสร้างความปลอดภัยทางจิตใจแก่ผู้เรียน โดยโรงเรียนสร้างสภาพแวดล้อมที่ให้นักเรียนได้ทดลองความสามารถของตนเอง และเรียนรู้จากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ผ่านกิจกรรมตลาดนัดและการขายสินค้าต่าง ๆ การจัดตลาดนัดหลายรูปแบบช่วยให้นักเรียนได้ทดสอบความสามารถของตนเองในบริบทที่แตกต่างกัน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ระหว่างเทอม มันก็จะมีตลาดนัดใช้ใหม่ ทั้งตลาดนัดของ NB Market ตลาดนัดของ Startup และก็ตลาดนัด NB Fair ซึ่งอย่างตลาดพวกนี้ เราก็จะพยายามส่งเสริมให้นักเรียนเอาของไปขาย”

รูปแบบของตลาดนัดที่หลากหลายช่วยให้นักเรียนได้เลือกระดับความท้าทายที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง โดยกระบวนการสรุปผลและวิเคราะห์หลังการขายเป็นส่วนสำคัญ ในการช่วยให้นักเรียนได้รู้ความสามารถของตนเองอย่างลึกซึ้ง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“สมมติ NB Market ผ่านไปปั๊บ เราจะมานั่งสรุปแล้วว่า ขายได้เท่า ลงทุนเท่าไร มานั่งดู กันวิเคราะห์หา SWOT กันว่า เฮ้ย ปัญหา อุปสรรค จุดอ่อนของเราคืออะไร”

“พอ NB Market จบไปซะใหม่ เราเจอปัญหาแบบนี้ละ พอมางาน Startup ลองขายสินค้า ตัวเดิมสิ แล้วหาหาวิธีลดจุดอ่อนของเรา”

การวิเคราะห์ SWOT ช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองอย่างเป็นระบบ อีกทั้งการเรียนรู้จากผลลัพธ์และนำไปปรับปรุงในครั้งต่อไปก็เป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง กระบวนการปรับปรุงแบบต่อเนื่องนี้ช่วยให้นักเรียน เห็นการพัฒนาความสามารถของตนเองอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เปิดโอกาสให้ได้ทำความเข้าใจถึง ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จและข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น นอกจากนี้การเปรียบเทียบผลลัพธ์ระหว่าง กลุ่มต่าง ๆ ถือเป็นการทำให้นักเรียนเห็นความแตกต่างของความสามารถและแรงจูงใจ ดังที่ผู้ให้ ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ตอนที่มาสรุปผลการดำเนินงานเนี่ยจะเห็นได้เลยว่าบางกลุ่มได้เงินกลับมา 5,000 บางกลุ่ม 7,500 บาท อีกกลุ่มได้กลับมา 2,200 บาท”

การเห็นผลลัพธ์ที่ต่างกันอย่างชัดเจนช่วยให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของความมุ่งมั่น และแรงจูงใจในการพัฒนาความสามารถ กระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญในการวิเคราะห์ สาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวเพราะกลุ่มที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดย่อมมี เบื้องหลังความสำเร็จที่ต่างกันอย่างชัดเจน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“กลุ่มนี้ต้องบอกว่าเป็นกลุ่มที่เขามีฐานเดิมอยู่แล้ว เพราะว่าตอนเขาอยู่ ม.3 เนี่ย เขาก็ เคยขายของในตลาด แล้วคือมีฐานลูกค้าเก่าด้วย ทำให้ขายได้ง่าย”

การมีประสบการณ์และฐานลูกค้าเดิมเป็นปัจจัยที่ช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจและความสามารถในการทำธุรกิจ ในส่วนของกลุ่มที่ประสบความสำเร็จน้อย ตัวครูเองก็ไม่ละเลยที่จะให้กำลังใจและสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักเรียน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เก่งมากเลยนะที่สามารถทำเงินกลับมาได้ คือเราไม่ได้มองว่าเสียต้นทุน แต่เรามองว่าคุณรู้วิธีการแก้ปัญหา”

มุมมองของครูที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการแก้ปัญหา มากกว่าผลกำไรขาดทุน เป็นการสร้างเสริมความมั่นใจให้กับนักเรียนว่าความผิดพลาดเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ที่มีคุณค่า

สรุปได้ว่า หลักสูตร Startup ของโรงเรียนสตรีรัตนบุรี ส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยเน้นการสร้างความมั่นใจผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและการสนับสนุนจากครูผู้สอน ผ่านกิจกรรมตลาดนัด การวิเคราะห์ต้นทุน กำไร และ SWOT เพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน และแนวทางปรับปรุง นักเรียนได้เห็นพัฒนาการของตนเองอย่างเป็นขั้นตอนผ่านการเปรียบเทียบผลลัพธ์ของกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นบทบาทของประสบการณ์ ความมุ่งมั่น และแรงจูงใจ โดยครูมีบทบาทในการส่งเสริมมุมมองเชิงบวกต่อความล้มเหลว เน้นการเรียนรู้จากปัญหาและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การประยุกต์ความสามารถ

การจัดการศึกษาด้านธุรกิจของโรงเรียนสตรีรัตนบุรี มีเป้าหมาย คือ การสร้างสมรรถนะและทักษะที่ยั่งยืน ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปขยายผลหรือประยุกต์ใช้กับสถานการณ์อื่น ๆ ในชีวิตจริงได้ ไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาชีพ หรือแม้กระทั่งการบริหารจัดการชีวิตส่วนตัว ดังนั้นกระบวนการเรียนรู้จึงออกแบบมาเพื่อให้นักเรียนสามารถมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างองค์ความรู้ในห้องเรียนกับโลกภายนอก และสามารถนำทักษะที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้ได้อย่างคล่องตัวในบริบทที่หลากหลาย ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“รุ่นแรก ๆ จะเป็นโปสเตอร์ วาดเอง ตกแต่งใส่กระดาษกันเอง แต่รุ่นหลัง ๆ จะเริ่มเป็นดิจิทัลมากขึ้น ผมก็จะไถด์ไลน์ว่าลองทำเป็น Instagram ใหม่ ลองทำเป็น LINE Official ใหม่ เขาก็จะเริ่มไปทำ TikTok พอทำ TikTok มันก็เหมือนกับว่า เอ้อ มันเป็นเรื่องที่เขาถนัดอยู่แล้ว เขาก็จะเริ่มสนุกกับการที่ได้ทำ”

การพัฒนาจากการใช้โปสเตอร์กระดาษไปสู่การใช้แพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์สะท้อนถึงการประยุกต์ความสามารถอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการสอนให้นักเรียนเข้าใจหลักการตลาดดิจิทัล การสร้างแบรนด์ และการสื่อสารกับลูกค้าในโลกออนไลน์ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับธุรกิจในยุคปัจจุบัน กระบวนการนี้ทำให้นักเรียนตระหนักว่าความสามารถทางเทคโนโลยีที่ตนเองมีอยู่สามารถนำมาสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้จริง

โรงเรียนสร้างโอกาสให้นักเรียนได้ขยายขอบเขตการประยุกต์ความสามารถของตนเองไปยังบริบทที่หลากหลาย ผ่านการจัดตลาดนัดหลายรูปแบบและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีลักษณะแตกต่างกัน การได้ลงขายสินค้าในสถานการณ์และบรรยากาศที่แตกต่างกันช่วยให้นักเรียนได้รับรู้ความสามารถของตนเองในการปรับตัว ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“NB Fair มันไม่ได้บังคับว่าต้องเป็นเด็ก Startup เท่านั้น คือเด็กคนอื่นที่อยากขาย เขาก็มาตั้งของตั้งร้านขายได้”

“รอบล่าสุดที่เป็น NB Fair มันตรงกับงานวัด ทำให้เด็กได้ใช้ความรู้ ความสามารถ คิดว่าเราต้องลงทุนเท่าไรถึงจะพอ แล้วก็ ต้องเน้นไปว่าเด็กส่วนมากอะคะ จะเอาเงินที่มีไปซื้อของที่งานวัด หรือว่าเอามาซื้อใน NB Fair”

การเปิดโอกาสให้นักเรียนจากทุกสาขามาร่วมขายของในงาน NB Fair ช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันและความหลากหลาย ทำให้นักเรียนต้องใช้ความสามารถของตนเองในการแข่งขันและสร้างความแตกต่าง ซึ่งช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และทักษะการตลาดของนักเรียน อีกทั้งเมื่องาน NB Fair จัดขึ้นพร้อมกับงานวัดข้างโรงเรียน ส่วนนี้ทำให้เกิดความท้าทายที่ซับซ้อนขึ้น นักเรียนต้องเผชิญกับการวางแผนการลงทุนที่ต้องประเมินสถานการณ์ล่วงหน้าว่าจะลงทุนมากน้อยเพียงใด ซึ่งช่วยให้นักเรียนได้รับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจทางการเงินและการจัดลำดับความสำคัญ

จุดเด่นที่สำคัญของหลักสูตรอีกประการหนึ่ง คือ กระบวนการคิดเชิงธุรกิจมากกว่าทักษะการผลิต โดยหลักสูตรให้ความสำคัญกับการคิดวิเคราะห์ การวางแผนกลยุทธ์ และการตัดสินใจ ทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นทักษะทั่วไปที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ในหลากหลายสถานการณ์ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ของเราเป็นแผนธุรกิจ เราเน้นคิด คิดแล้วก็เอามาบริหารจัดการ...เราไม่ได้เน้นว่าคุณต้องทำอาหารอร่อยนะ แต่เราเน้นว่าคุณทำยังไงให้มันขายได้”

การที่ครูย้ำเรื่อง การขายได้ เป็นการผลักดันให้นักเรียนก้าวข้ามจากการเป็นผู้ผลิตไปสู่การเป็นนักคิดเชิงกลยุทธ์ โดยนักเรียนต้องเรียนรู้ที่จะวิเคราะห์ตลาด วางแผนการเงิน บริหารจัดการสต็อก และแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ซึ่งเป็นทักษะทั่วไปที่มีความยืดหยุ่นสูง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกสายอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารโครงการหรือการทำงานเป็นทีม

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาหลักสูตร Startup ของโรงเรียนสตรีรัตนบุรี สร้างสมรรถนะ และทักษะที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ทั้งการทำงาน การประกอบอาชีพ และการจัดการชีวิตส่วนตัว การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงองค์ความรู้ในห้องเรียนกับโลกภายนอก โดยนักเรียนได้พัฒนาทักษะจากการทำโปรเจกต์แบบดั้งเดิมไปสู่การใช้สื่อดิจิทัล ซึ่งช่วยให้เข้าใจการตลาดดิจิทัล การสร้างแบรนด์ และการสื่อสารกับลูกค้าได้ กิจกรรมตลาดนัดและ NB Fair เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เผชิญสถานการณ์แข่งขันจริง ซึ่งเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และการบริหารจัดการ และส่งเสริมให้นักเรียนก้าวสู่การเป็นนักคิดเชิงกลยุทธ์ที่สามารถนำทักษะไปปรับใช้ได้ในทุกบริบท

2. การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและต้องการการออกแบบอย่างเป็นระบบ โรงเรียนสตรีรัตนบุรีพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งสี่องค์ประกอบหลัก ได้แก่ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ กลยุทธ์การเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน และการประเมินผลการเรียนรู้ที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริง การออกแบบการเรียนรู้ของโรงเรียนเน้นสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและเชื่อมโยงกับโลกของธุรกิจจริง ผ่านการบูรณาการระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

โรงเรียนสตรีรัตนบุรีกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่พัฒนานักเรียน ให้มีทักษะและแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการ วัตถุประสงค์หลักของหลักสูตรจึงเน้นการถ่ายทอดความรู้ทางทฤษฎี และการสร้างประสบการณ์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เป้าหมายหลัก ๆ ของเรา ก็เน้นฝึกแนวคิดการเป็นนักธุรกิจครับ เราไม่ได้อยากให้เด็กแค่ขายของเป็น แต่ต้องการให้เขามี Mindset ที่ถูกต้องและทันโลก คือต้อง รู้จักแนวคิดของ Startup ที่เน้นการเติบโตเร็ว การแก้ปัญหาให้ลูกค้า และต้องรู้จักการนำความรู้ไปใช้ ได้จริง ไม่ใช่แค่ใน

ตำรา สุดท้ายคือต้องมองไปข้างหน้าให้เป็น ต้องเข้าใจสภาวะของธุรกิจในอนาคต ว่าจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร เพื่อให้เขาพร้อมที่จะปรับตัวและสร้างโอกาสใหม่ ๆ อยู่เสมอครับ”

วัตถุประสงค์นี้แสดงถึงการยกระดับการศึกษาจากการสอนธุรกิจแบบดั้งเดิม สู่การบ่มเพาะผู้ประกอบการที่มีความคิดเชิงนวัตกรรม การเน้นแนวคิด Startup และสภาวะธุรกิจในอนาคต เป็นการเตรียมความพร้อมให้นักเรียน มีทักษะการมองการณ์ไกล และความสามารถในการปรับตัว ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของผู้ประกอบการในยุคปัจจุบัน การเรียนรู้ทำให้นักเรียนมองธุรกิจเป็นการสร้างคุณค่าและแก้ปัญหาให้กับสังคม ซึ่งเป็นแก่นแท้ของธุรกิจที่ยั่งยืน

โรงเรียนออกแบบวัตถุประสงค์ที่มีความโดดเด่นในการบูรณาการระหว่างความรู้ทางทฤษฎีและทักษะการปฏิบัติ การออกแบบหลักสูตรที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำจริง เป็นการสะท้อนถึงวัตถุประสงค์ที่สร้างผู้เรียนที่มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราเชื่อว่าการเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือการลงมือทำครับ อย่างห้องหนึ่งเนี่ย เราก็จะให้เขาแบ่งเป็น 5 กลุ่ม แล้วก็ให้จับ กลุ่มละ 2,000 บาท เพื่อให้เด็กนักเรียนไปทำธุรกิจ ของจริงเลย ให้เขาได้บริหารเงินทุนจริง ๆ ครับ และเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เด็ก เราจะเรียกเก็บเงินคืนแค่ 2,000 บาท แค่นี้ เงินต้น คืนเท่านั้น ถ้าเป็นกำไรเท่าไร ก็คืนนักเรียนก็ได้ไปทั้งหมดเลยครับ นี่คือวิธีการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีรายได้ระหว่างเรียน และได้เห็นผลตอบแทนจากการทำงานของตัวเองจริง ๆ”

การกำหนดให้นักเรียนต้องคืนเพียงเงินต้นและให้เก็บกำไรทั้งหมดแสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ในการสร้างแรงจูงใจที่แท้จริงในการเรียนรู้ และเป็นตัวอย่างของการเรียนรู้ที่มีผลกระทบต่อผู้เรียนสูง เพราะการใช้เงินทุนจริง ได้เพิ่มมิติของความรับผิดชอบ ความเสี่ยง และผลตอบแทนที่แท้จริงเข้ามาในกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งแตกต่างจากการจำลองสถานการณ์ในห้องเรียน วัตถุประสงค์ที่ให้นักเรียนเก็บกำไรไว้ทั้งหมดเป็นกลยุทธ์ที่แยบยล เพราะเป็นการสร้างแรงจูงใจภายในที่ทรงพลัง และเชื่อมโยงความสำเร็จทางธุรกิจเข้ากับผลตอบแทน ประสบการณ์นี้สอนบทเรียนที่มีคุณค่าด้านการบริหารการเงิน การตัดสินใจ และความรับผิดชอบต่อแก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า โรงเรียนสตรีรัตนบุรีกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นการบูรณาการรอบความคิดเชิงนวัตกรรมเข้ากับการปฏิบัติจริง โดยยกระดับการสอนจากการทำธุรกิจแบบดั้งเดิมไปสู่การบ่มเพาะ Startup Mindset ที่เน้นการเตรียมความพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของธุรกิจ

ในอนาคต ในภาคปฏิบัติโรงเรียนใช้กลไกการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ สร้างแรงจูงใจที่ทรงพลังแล้วยังปลูกฝังทักษะการบริหารการเงิน การตัดสินใจ และความรับผิดชอบ ดังนั้น การผสมผสานมิตินี้เข้าด้วยกันจึงเป็นการสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่ยึดพร้อมทั้งแนวคิดที่ทันสมัยและทักษะการปฏิบัติจริงที่แข็งแกร่ง พร้อมสำหรับความท้าทายในโลกธุรกิจยุคใหม่

กลยุทธ์การเรียนรู้

โรงเรียนสตรีนนทบุรีใช้กลยุทธ์การเรียนรู้แบบผสมผสานที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ดีในการสร้างทักษะและความเข้าใจแทนที่การบรรยายในห้องเรียนเป็นหลัก โรงเรียนได้สร้าง สนามทดลองทางธุรกิจที่หลากหลายให้นักเรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้และเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

การออกแบบระบบการเรียนรู้แบบพึ่งพาอาศัยกันระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องเป็นกลไกที่สร้างความต่อเนื่องในการถ่ายทอดประสบการณ์และสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบองค์รวม โรงเรียนสตรีนนทบุรีได้ประยุกต์ใช้แนวคิดนี้ผ่านการจัดระบบการดูแลและให้คำปรึกษา โดยเฉพาะในกิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะเชิงปฏิบัติและการจัดการความซับซ้อนทางธุรกิจ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“อย่างการดูแลตู้ Vending Machine ของเรานะครับ เราจะวางระบบไว้เลยว่าให้ห้อง ม.4 เป็นทีมปฏิบัติการหลักที่ต้องลงมือทำทุกอย่าง ตั้งแต่การเช็คสต็อก เดิมของ ไปจนถึงการสรุปยอดขาย แต่เราจะไม่ได้ปล่อยให้ห้องทำกันเองทั้งหมด จะมีพี่ ๆ ม.5 ที่เคยผ่านงานนี้มาแล้วทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง พี่เขาจะรู้ปัญหาหน้างานดีกว่าครูอีกครับ เช่น น้ำตัวไหนขายดีต้องเติมบ่อย หรือถ้าเครื่องมีปัญหาต้องแก้อย่างไร”

กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากนักเรียนสู่นักเรียนด้วยกันเอง สร้างมิติการเรียนรู้ที่หลากหลาย และลดความเป็นทางการในการรับรู้ข้อมูล นักเรียนรุ่นน้องได้รับคำแนะนำที่เข้าใจง่ายจากคนที่เพิ่งผ่านประสบการณ์เดียวกันมา ขณะที่รุ่นพี่ได้พัฒนาทักษะการเป็นผู้นำและการสื่อสารแนวคิดที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่าย การออกแบบระบบแบบนี้ยังช่วยสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของร่วมกันในแผนการเรียน และเสริมสร้างเครือข่ายการสนับสนุนภายในชุมชนการเรียนรู้

กลยุทธ์การเรียนรู้แบบแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นการจำลองสภาพความเป็นจริงของโลกธุรกิจที่เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน การให้นักเรียนมีอิสระในการปรับเปลี่ยนแนวทางเมื่อแผนเดิม

ไม่ได้ผล เป็นการสอนทักษะการจัดการความเสี่ยงและการตัดสินใจภายใต้ข้อจำกัด ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เหมือนอย่างมีเด็กกลุ่มหนึ่งเขาขายของเนี่ย ก็ขายไปแล้ว 2 เดือน แล้วแบบ โอ๊ย ไม่ทัน ไม่ไหวแล้ว ขายอันนี้ไม่ดีแน่ ๆ เลย เค้าเลยมาคุยกับเราว่าหนูขอเปลี่ยนสินค้ากลางเทอมได้ไหม”

“เราดีใจมากที่เขาคิดแบบนั้นได้ เลยบอกว่ามันคือความรับผิดชอบของพวกหนูนะ ต้องไปบริหารจัดการกันเองว่าจะเปลี่ยนไปทำอะไรแล้วจะทำยังไงให้คืนเงินทุน 2,000 บาทให้ได้ตอนปลายเทอม”

ความยืดหยุ่นในการอนุญาตให้เปลี่ยนแปลงแผนงาน สะท้อนถึงการเข้าใจว่าการเรียนรู้ที่แท้จริงเกิดขึ้นจากการเผชิญหน้ากับปัญหาและหาทางออกใหม่มากกว่าการทำตามแผนที่วางไว้อย่างเคร่งครัด ทำให้นักเรียนยังต้องพิสูจน์ความสามารถในการจัดการสถานการณ์ใหม่และบรรลุเป้าหมาย คือ การคืนเงินต้น เพื่อขยายขอบเขตการเรียนรู้ให้กว้างกว่าภายในโรงเรียน จึงมักนำกลยุทธ์การพานักเรียนไปศึกษาดูงานในสถานประกอบการจริงมาใช้อย่างต่อเนื่อง มีการจัดทัศนศึกษาปีละหนึ่งครั้ง โดยจะเปลี่ยนสถานที่ไปในแต่ละปี เพื่อให้นักเรียนได้เห็นความหลากหลายของรูปแบบธุรกิจ กลยุทธ์นี้ช่วยสร้างแรงบันดาลใจและทำให้นักเรียนเห็นภาพความสำเร็จที่เป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้นักเรียนต้องการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราจัดทัศนศึกษาปีละหนึ่งครั้ง พยายามเปลี่ยนสถานที่และรูปแบบทุกปี เพื่อให้นักเรียนได้เห็นความหลากหลายของธุรกิจ อย่างเมื่อเร็ว ๆ นี้เราพานักเรียนไปงาน Talent Land ซึ่งเป็นงานที่เน้นเรื่องนวัตกรรมและเทคโนโลยีโดยเฉพาะ ซึ่งนักเรียนก็ได้เห็นว่าโลกธุรกิจในปัจจุบันไม่ได้จำกัดอยู่แค่ธุรกิจแบบเดิม ๆ แต่มีโอกาสใหม่ที่น่าสนใจเยอะมาก”

ประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับจากการเข้าร่วมงานนี้จึงเป็นการเปิดโลกทัศน์สู่เศรษฐกิจแห่งอนาคต ที่นักเรียนจะได้สัมผัสกับบรรยากาศของความคิดสร้างสรรค์ได้เห็นผลิตภัณฑ์และบริการที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน สำคัญที่สุด คือ การเห็นว่าความคิดที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีสามารถเป็นธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ ประสบการณ์นี้ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสร้างแรงบันดาลใจที่ช่วยเปลี่ยนความคิดเดิมและจุดประกายให้นักเรียนมองเห็นความเป็นไปได้ในการสร้างธุรกิจของตนเอง

สรุปได้ว่า โรงเรียนสตรีรัตนบทบุรีใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริงและสร้างระบบ เกื้อหนุนการเป็นผู้ประกอบการรอบด้าน โดยสร้างวัฒนธรรมพี่สอนน้องซึ่งช่วยสร้างภาวะผู้นำและ ความรับผิดชอบ นอกจากนี้ โรงเรียนยังส่งเสริมการเรียนรู้จากการแก้ปัญหาโดยให้อิสระนักเรียน ในการปรับเปลี่ยนแผนธุรกิจกลางคันเมื่อเจอกับอุปสรรค เป็นการสอนทักษะการตัดสินใจและการ ปรับตัวในโลกธุรกิจที่ไม่แน่นอน และโรงเรียนได้ขยายขอบเขตการเรียนรู้ผ่านการศึกษาดูงานใน สถานประกอบการที่ทันสมัยและงานนวัตกรรม เพื่อเปิดมุมมองและสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียน เห็นภาพความสำเร็จในการทำธุรกิจ ได้พัฒนาทักษะรอบด้านและพร้อมสำหรับความท้าทายใน อนาคต

สื่อการเรียนรู้

โรงเรียนสตรีรัตนบทบุรีใช้สื่อการเรียนรู้ในการสอนแผน Startup ที่มีความหลากหลายและ ทันสมัย โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือหลักในการสนับสนุนการเรียนรู้และการดำเนิน ธุรกิจจริง สื่อการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีที่สำคัญ ได้แก่ ระบบ Vending Machine หรือตู้จำหน่ายเครื่องดื่มที่สามารถเช็คสต็อกและยอดขายได้ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“นักเรียนสามารถเปิดดูในมือถือได้เลยว่า ตอนนี้น้ำอะไรใกล้หมดแล้ว ช่วงพักเที่ยงสินค้า ตัวไหนขายดีที่สุด หรือ ยอดขายวันนี้เป็นเท่าไร มันทำให้พวกเขาไม่ได้แค่เดิมของไปวัน ๆ แต่ได้ ฝึกวิเคราะห์จากข้อมูลจริง เพื่อวางแผนการสั่งซื้อในครั้งต่อไปได้ดีขึ้น มันคือการสอนให้เด็ก ๆ ตัดสินใจทางธุรกิจโดยใช้ข้อมูลเป็นหลักเลยครับ”

การนำตู้จำหน่ายสินค้าอัตโนมัติมาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ ถือเป็นการยกระดับการสอนจาก การจำลองสถานการณ์ไปสู่การบริหารจัดการธุรกิจค้าปลีกอัตโนมัติจริง ดังนั้นทำหน้าที่เป็น ห้องทดลองธุรกิจขนาดย่อม ที่นักเรียนได้เรียนรู้กับวงจรทางธุรกิจที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล และ การใช้ร้าน Startup เป็นพื้นที่ทดลองให้นักเรียนได้บริหารจัดการสินค้าหลายประเภทในเวลาเดียวกัน สร้างประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการผลิตภัณฑ์และการแบ่งกลุ่มลูกค้า การหมุนเวียน สินค้าต่างประเภทในแต่ละวันทำให้นักเรียนเข้าใจถึงความต้องการตลาดที่หลากหลายและการ ปรับกลยุทธ์การขายให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เรามีร้าน Startup ที่เป็นเหมือนหน้าร้านจริง ๆ ของแผนการเรียนเราเลยครับ ร้านนี้จะเปิดทุกวันตอนพักเที่ยง ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่พีคที่สุด มีลูกค้าเยอะมาก เราจะจัดเวรให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้หมุนเวียนกันเข้ามาบริหารร้านและขายของที่ตัวเองไปเลือกซื้อมา”

“ตอนพักเที่ยงนี้แหละครับ คือ ความท้าทายจริง มันสอนให้เด็กต้องทำงานแข่งกับเวลา ต้องคิดเร็วทำเร็ว จัดการคิวลูกค้ายังไง จัดโปรโมชั่นยังไงให้ดึงดูดใจเพื่อน ๆ เป็นการฝึกบริหารหน้าร้านในสถานการณ์จริงที่ดูเด็ดมากครับ”

ในพื้นที่นี้นักเรียนได้ฝึกทักษะการจัดแสดงสินค้า การบริหารเงินสดหน้าร้าน และการบริการลูกค้าภายใต้แรงกดดัน ระบบการหมุนเวียนเวรยังเป็นการปลูกฝังความรับผิดชอบและการทำงานเป็นทีม ดังนั้น ร้านStartup จึงเป็นร้านค้าทดลองที่เป็นสื่อการเรียนรู้ภาคปฏิบัติที่เปลี่ยนพื้นที่ว่างในโรงเรียนให้เป็นห้องเรียนธุรกิจ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาการใช้สื่อออนไลน์จากป้ายร้านค้าที่ใช้โปสเตอร์ธรรมดาเปลี่ยนมาเป็นแพลตฟอร์มดิจิทัลที่สื่อถึงกระบวนการเรียนรู้แบบต่อเนื่องและการปรับตัวตามเทคโนโลยีที่ทันสมัย การที่นักเรียนสามารถใช้ความถนัดในการใช้โซเชียลมีเดียมาต่อยอดเป็นเครื่องมือทางธุรกิจเป็นการเชื่อมโยงทักษะส่วนตัวกับการประยุกต์ใช้เชิงพาณิชย์ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ช่วงแรก ๆ ที่เริ่มทำกันก็ทำโปสเตอร์สวย ๆ มาติดบอร์ด มีรูปสินค้า มีราคา แล้วก็แปะ QR Code ให้เพื่อน ๆ สแกนเข้าไปสั่งซื้อของใน Instagram ซึ่งตอนนั้นก็ถือว่าทันสมัยแล้ว แต่พอเด็กรุ่นหลังๆนี้มาทำ เขาก็เริ่มเอาสิ่งที่เขาถนัดและกำลังฮิตมาใช้เองเลยครับ เขาเห็นว่าเพื่อน ๆ เล่น TikTok กันเยอะ ก็เริ่มทำคลิปสั้น รีวิวสินค้าแบบสนุกๆ หรือทำคลิปเต้นแล้วถือสินค้าไปด้วย มันกลายเป็นไวรัลในโรงเรียนเลย แล้วเขาก็ใช้ LINE Official Account ในการพูดคุย ปิดการขาย รับออเดอร์ มันกลายเป็นระบบที่ครบวงจรขึ้นมาเองโดยที่ครูแทบไม่ต้องสอนเลยครับ”

พัฒนาการจากการใช้โปสเตอร์ซึ่งเป็นการสื่อสารทางเดียวไปสู่การใช้แพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียที่ซับซ้อน เป็นการเรียนรู้กลยุทธ์การตลาดดิจิทัลแบบบูรณาการ นักเรียนได้เรียนรู้ว่าแต่ละแพลตฟอร์มมีหน้าที่แตกต่างกันใน โดยใช้ Instagram สำหรับการสร้างการรับรู้ผ่านภาพที่สวยงาม ใช้ TikTok สำหรับการสร้างการมีส่วนร่วม และใช้ LINE สำหรับการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าและปิดการขาย กระบวนการนี้จึงเป็นการเปลี่ยนทักษะส่วนบุคคลที่นักเรียนใช้ในชีวิตประจำวัน ให้เป็นความสามารถทางการตลาดเชิงวิชาชีพที่จับต้องได้และพร้อมใช้งานจริงในโลกธุรกิจ

สรุปได้ว่า โรงเรียนสตรีรัตนบุรีใช้สื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเน้นการปฏิบัติจริงเพื่อสร้างผู้ประกอบการ โดยมีสื่อสำคัญ 3 รูปแบบที่ทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ให้นักเรียนได้เรียนรู้การตัดสินใจทางธุรกิจโดยใช้ข้อมูลการขายจริงแบบเรียลไทม์ นักเรียนได้ฝึกทักษะการบริหารจัดการหน้าร้าน การขาย และการบริการลูกค้าภายใต้สถานการณ์เร่งด่วนในช่วงพักเที่ยง มีการพัฒนาระบบการตลาดออนไลน์ที่ครบวงจร การผสมผสานสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายนี้ ทำให้นักเรียนได้เปลี่ยนทักษะที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวันให้เป็นความสามารถเชิงวิชาชีพที่พร้อมสำหรับโลกธุรกิจจริง

การประเมินผลการเรียนรู้

การประเมินผลการเรียนรู้ในแผนการเรียนรู้ Startup ของโรงเรียนสตรีรัตนบุรี มีรูปแบบที่หลากหลายและสอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ เน้นการประเมินจากผลงานจริงและความสามารถในการปฏิบัติ การประเมินแบ่งออกเป็นสองส่วนหลัก ส่วนที่หนึ่งเป็นการประเมินความรู้ทางทฤษฎีผ่านการทำแบบทดสอบและการสอบ ส่วนที่สองเป็นการประเมินจากผลการดำเนินธุรกิจจริง การประเมินจากผลกำไรประกอบการเป็นวิธีการที่เป็นเอกลักษณ์ของแผนการเรียนรู้นี้ โดยนักเรียนจะต้องนำเงินทุน 2,000 บาทที่ได้รับจากครูไปดำเนินธุรกิจ และเมื่อสิ้นภาคเรียนนักเรียนต้องคืนเงินต้น พร้อมแสดงผลการดำเนินงาน ผลกำไรที่ได้ จะสะท้อนถึงความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจของนักเรียน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เรามีโปรเจกต์ที่ให้เงินทุนตั้งต้นเด็กไปกลุ่มละ 2,000 บาท ให้เขาเอาไปทำธุรกิจอะไรก็ได้ เพื่อให้เงินมันงอกเงย พอถึงปลายเทอมสิ่งที่เราชอก่อนเลย คือ ขอเงินต้น 2,000 คืน แล้วถามนักเรียนว่าได้กำไรเท่าไร ตัวเลขกำไรนี้แหละครับคือเกรดที่แท้จริง มันคือผลลัพธ์ที่โกหกไม่ได้ มันบอกได้ทุกอย่างเลยว่าพวกเขาบริหารจัดการเก่งแค่ไหน วางแผนดีไหม หรือแก้ปัญหาได้ดีแค่ไหนครับ”

การใช้ผลกำไรเป็นเครื่องมือประเมินผลถือเป็นการนำแนวคิดการประเมินตามสภาพจริงมาประยุกต์ใช้ในระดับสูงสุด โดยเปลี่ยนเกรดที่เป็นตัวเลขสมมติ ให้กลายเป็นผลกำไรที่เป็นตัวเงินจริง ซึ่งเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จที่เป็นสากลในโลกธุรกิจ วิธีการนี้มีความหมายเป็นอย่างมากเพราะผลกำไรที่เกิดขึ้นสะท้อนความสามารถในการขาย และเป็นผลรวมของทักษะการเป็นผู้ประกอบการทั้งหมด อีกทั้งการประเมินผลการเรียนรู้จึงเป็นทั้งตัวเลขกำไรหรือขาดทุน และการวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะการศึกษาความแตกต่างของแรงจูงใจระหว่าง

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ครูผู้สอนได้ใช้ผลลัพธ์ที่แตกต่างกันเป็นกรณีศึกษาในการทำความเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางธุรกิจ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ตอนปลายเทอม เวลาเราสรุปผลโปรเจกต์เงินทุน 2,000 บาท เราไม่ได้ดูแค่ว่าใครทำไรเยอะสุดนะครับ แต่เราจะเรียกแต่ละกลุ่มมานั่งคุยกันเลย มันทำให้เราเห็นอะไรที่ลึกกว่าตัวเลขเยอะมาก อย่างกลุ่มหนึ่งที่ทำกำไรได้โดดเด่นมาก เกือบ 5,000 บาท พอเราคุยด้วยถึงได้รู้ว่าเป้าหมายของเด็กคือจะเก็บเงินไปซื้อตัวคอนเสิร์ตศิลปินที่ชอบให้ได้ ในขณะที่บางกลุ่มที่คืนเงินมา 2,007 บาท พอถามเขา เขาก็บอกตรงๆ ว่า หนูทำพอให้มีเงินคืนครูครบก็พอแล้วละ มันทำให้เราเห็นชัดเลยว่าเป้าหมายหรือแรงจูงใจส่วนตัว เนี่ยมันมีพลังขับเคลื่อนสูงกว่าแค่การทำโปรเจกต์ให้ผ่าน มันเลยเป็นบทเรียนที่สำคัญที่สุดที่เราใช้สอนเด็กๆ ในรุ่นต่อไปเลยครับ”

กระบวนการประเมินผลเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยขับเคลื่อนความสำเร็จ โดยครูผู้สอนทำหน้าที่ไม่ต่างจากนักวิจัยที่ศึกษาพฤติกรรมของผู้ประกอบการ การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีผลประกอบการสูงกับกลุ่มที่ทำเพียงแค่อ่าน ทำให้โรงเรียนค้นพบองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการเป็นผู้ประกอบการ คือ พลังของแรงจูงใจส่วนบุคคล นอกเหนือจากความสำเร็จที่วัดได้จากกำไรของแต่ละกลุ่มแล้ว ความสามารถในการปรับตัวหลังจากล้มเหลว เป็นอีกหนึ่งตัวชี้วัดความสำเร็จเช่นกัน โรงเรียนสตรีรัตนบุรีได้ออกแบบกระบวนการประเมินผลที่ให้คุณค่ากับ ทักษะการฟื้นตัวและการเรียนรู้จากความผิดพลาด โดยมองว่าการที่นักเรียนต้องปรับเปลี่ยนแผนกลางคันเป็นโอกาสในการเรียนรู้ที่ประเมินค่าไม่ได้ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“มีเคสหนึ่งที่ผมประทับใจมากครับ เป็นกลุ่มที่มาขอเปลี่ยนสินค้ากลางเทอมเลย เพราะของเก่าที่เลือกขายไม่ออกจริงๆ ตอนนั้นเขาก็ใจเสียกันนะ แต่สุดท้ายก็ฮึดสู้ ไปหาของใหม่มาขาย พอถึงปลายเทอม กลุ่มนี้กลับมาคืนเงินต้น 2,000 บาทได้ครบ แถมมีกำไรติดมานิดหน่อย 200 บาท ตอนที่เรารวบรวมสรุปผล เราไม่ได้ตำหนิเลยที่เขาทำพลาดตอนแรก แต่เราให้คะแนนเขาที่เขากล้าตัดสินใจเปลี่ยน และที่สำคัญคือตอนที่เรามานั่งคุยกัน เราไม่ได้ถามแค่ที่ทำไม่ถึงพลาด แต่เราถามว่า ตอนที่รู้ว่าพลาดแล้วตัดสินใจเปลี่ยนเนี่ย พวกหนูคิดอะไรกันอยู่ และเรียนรู้อะไรจากมันบ้าง บทสนทนานั้นแหละครับ คือการประเมินผลที่ดีที่สุดของเรา”

จะเห็นได้ว่า กระบวนการประเมินผลของโรงเรียนสตรีรัตนบุรีให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ มากกว่าผลลัพธ์สุดท้าย การเปลี่ยนแผนกลางคันเป็นโอกาสในการเรียนรู้

สะท้อนถึงการสร้างพื้นที่ปลอดภัยที่นักเรียนสามารถยอมรับความผิดพลาดและเริ่มต้นใหม่ได้ กระบวนการนี้เป็นการประเมินทักษะที่สำคัญอย่างยิ่งของผู้ประกอบการ นั่นคือ ความสามารถในการวิเคราะห์ความล้มเหลวของตนเอง และ ความสามารถในการปรับตัวเชิงกลยุทธ์ การที่นักเรียนสามารถลุกขึ้นจากความผิดพลาด วางแผนใหม่ และยังคงบรรลุเป้าหมายพื้นฐานนั้น คือ การคืนเงินต้นได้สำเร็จ เป็นเครื่องพิสูจน์ถึงความยืดหยุ่นทางความคิด ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญในการเป็นผู้ประกอบการ

สรุปได้ว่า ระบบการประเมินผลการเรียนรู้ของโรงเรียนสตรีนนทบุรีในแผนการเรียนรู้ Startup มีความโดดเด่นและแตกต่างจากการประเมินแบบเดิม โดยเน้นที่การประเมินจากผลงานจริงและการปฏิบัติจริงเป็นหลัก นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดผลลัพธ์นั้น ๆ โดยการพูดคุยกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อทำความเข้าใจแรงจูงใจที่แตกต่างกัน รวมทั้งการให้คุณค่ากับความสามารถในการเรียนรู้จากความล้มเหลว ถือเป็นบทเรียนที่สำคัญและเป็นเครื่องพิสูจน์ถึงความยืดหยุ่นทางความคิด ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ

3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

โรงเรียนสตรีนนทบุรีสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เป็นระบบเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ โดยออกแบบทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างครบถ้วน ซึ่งสะท้อนถึงปรัชญาการศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริงและการสร้างประสบการณ์ที่มีความหมายสำหรับผู้เรียน

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

โรงเรียนสตรีนนทบุรีออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการของการจัดการเรียนรู้แบบผู้ประกอบการ การออกแบบพื้นที่ห้องเรียนสำหรับแผนการเรียนรู้ Startup ให้สามารถเปลี่ยนแปลงการจัดเรียงได้หลายรูปแบบ เพื่อรองรับกิจกรรมที่หลากหลาย ตั้งแต่การประชุมกลุ่มเล็ก การนำเสนอผลงาน การระดมสมอง ไปจนถึงการจำลองสถานการณ์ทางธุรกิจ การออกแบบพื้นที่แบบเปิดและมีมุมต่าง ๆ ทำให้นักเรียนสามารถเลือกใช้พื้นที่ที่เหมาะสมกับลักษณะการทำงานของแต่ละกลุ่ม บางกลุ่มอาจต้องการพื้นที่เงียบสำหรับการวางแผนหรือคำนวณต้นทุน ในขณะที่บางกลุ่มอาจต้องการพื้นที่ที่สามารถสนทนาและระดมสมองได้อย่างเต็มที่ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ห้องเรียนของแผน Startup เราจะไม่มีโต๊ะเลคเชอร์ที่จัดเรียงเป็นแถวตายตัวเลยครับ แต่เราออกแบบให้เหมือนเป็น Co-working Space ขนาดเล็กมากกว่า โต๊ะกับเก้าอี้ทุกตัวสามารถเคลื่อนย้ายได้ง่ายมาก บางวันเราก็เคลียร์พื้นที่ตรงกลางให้โล่ง ตั้งโปรเจคเตอร์ แล้วเปลี่ยนห้องเรียนให้กลายเป็นเวที Pitching ให้แต่ละกลุ่มออกมาเสนอไอเดีย เหมือนที่ Startup ตัวจริงเขาทำกันเลยครับ มันทำให้บรรยากาศการเรียนรู้มันเปลี่ยนไปตามกิจกรรมที่เราทำครับ”

สภาพแวดล้อมที่จำลองบรรยากาศของ Co-working Space หรือออฟฟิศ Startup ช่วยให้นักเรียนได้สัมผัสกับวัฒนธรรมการทำงานแบบมืออาชีพยุคใหม่ที่เน้นความคล่องตัวและการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ การให้อิสระแก่นักเรียนในการจัดสรรพื้นที่การทำงานของกลุ่มตนเอง ยังเป็นการปลูกฝัง ความรู้สึกเป็นเจ้าของ และทักษะการจัดการทรัพยากร ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการคิดแบบผู้ประกอบการ การมีตัวเลือกในการใช้พื้นที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้การจัดการพื้นที่ทำงานให้เหมาะสมกับธุรกิจของตนเอง

อีกทั้งโรงเรียนยังออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพโดยจัดสรรพื้นที่สำหรับจัดแสดงและนำเสนอผลงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบ การออกแบบพื้นที่โดยรอบให้ปรับเปลี่ยนการจัดแสดงได้ง่าย มีการใช้บอร์ดแม่เหล็กและผนังที่เขียนได้ เพื่อให้นักเรียนนำเสนอแนวคิด วางแผนโครงการ และแสดงผลการดำเนินงานได้อย่างยืดหยุ่น สิ่งนี้ช่วยให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ห้องเรียนของแผน Startup จะไม่เหมือนห้องเรียนทั่วไปเลยครับ ผนังห้องส่วนใหญ่เราจะทำให้เป็นเหมือนกระดานระดมสมองขนาดใหญ่ บางส่วนเป็นไวท์บอร์ดที่เขียน-ลบได้ บางส่วนก็เป็นบอร์ดแม่เหล็ก ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถเอาแผนธุรกิจ หรือ แม้แต่เป้าหมายยอดขายของตัวเองมาแปะไว้ได้เลย มันทำให้ทั้งห้องกลายเป็นเหมือน War Room ที่ทุกคนเห็นความคืบหน้าของกันและกัน”

การออกแบบผนังห้องเรียนให้สามารถใช้ระดมสมองและติดตามความคืบหน้าของโครงการได้อย่างอิสระ เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานที่โปร่งใสและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ความคิดและแผนงานของนักเรียนได้นำมาแสดงให้เห็นภาพ ทำให้ง่ายต่อการวิเคราะห์ วิจารณ์ พัฒนาต่อยอด และเพื่อให้นักเรียนรู้ทางธุรกิจมีความสมบูรณ์แบบ ทางโรงเรียนจึงสร้างระบบการจัดการข้อมูลและการรายงานผล โดยสร้างกระบวนการที่ทำให้นักเรียนต้อง

เผชิญหน้ากับข้อมูล วิเคราะห์ผลลัพธ์ และรับผิดชอบต่อผลประกอบการของตนเองอย่างเป็นระบบ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“นอกจากจะให้เขาลงมือขายของจริงแล้ว เรายังมีกฎอีกข้อหนึ่ง คือ ทุกสิ้นเดือนแต่ละกลุ่มจะต้องทำรายงานสรุปผลประกอบการเป็นรูปเล่มส่งครูครับ ในรายงานเราจะให้เขาเขียนวิเคราะห์ด้วยว่าเดือนนี้สินค้าตัวไหนขายดีที่สุด เพราะอะไร หรือ เจอปัญหาอะไรบ้าง แล้วแก้ปัญหาที่ยังไง เพิ่มรายงานของแต่ละกลุ่มจะถูกเก็บไว้เป็นสัดส่วน มันคือคลังข้อมูลของทีมเขาเองเลย พอจะเริ่มโปรเจกต์ใหม่ในเทอมหน้า เขาก็สามารถกลับมาเปิดดูข้อมูลเก่าเพื่อใช้วางแผน ได้ว่าอะไรควรทำต่อ หรืออะไรที่ไม่ควรทำอีกครับ”

รายงานจึงทำหน้าที่เป็นคลังข้อมูลที่นักเรียนสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวโน้มทำความเข้าใจพฤติกรรมลูกค้า และใช้เป็นฐานในการวางแผนกลยุทธ์ในอนาคตได้อย่างมีหลักการ ดังนั้น ระบบการจัดการเอกสารจึงเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เรียนรู้และพัฒนาตนเองจากข้อมูลจริง

สรุปได้ว่า โรงเรียนสตรีรัตนบทปรับออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่สำคัญ โดยเปลี่ยนห้องเรียนแบบดั้งเดิมให้เป็น Co-working Space ที่มีความยืดหยุ่นสูง สามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่เพื่อรองรับกิจกรรมที่หลากหลาย ตั้งแต่การระดมสมองกลุ่มย่อยไปจนถึงการเป็น เวที Pitching สำหรับนำเสนอผลงาน ซึ่งเป็นการจำลองวัฒนธรรมการทำงานของ Startup สมัยใหม่ ทำผนังห้องให้เป็นกระดานระดมสมองขนาดใหญ่ที่ทุกคนสามารถแสดงแผนงานและความคืบหน้า ทำให้ห้องเรียนเป็นพื้นที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างโปร่งใส นอกจากนี้ โรงเรียนยังสร้างระบบการจัดการข้อมูลผ่าน รายงานผลประกอบการรายเดือน ที่บังคับให้นักเรียนต้องวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งยอดขาย กำไร-ขาดทุน และปัญหาที่พบ ทำให้เอกสารนี้เป็นคลังข้อมูลสำคัญสำหรับวางแผนกลยุทธ์ในอนาคต ซึ่งเป็นการสร้างกรอบความคิดที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลอย่างแท้จริง

สภาพแวดล้อมทางสังคม

โรงเรียนสตรีรัตนบทริ้วสร้างระบบความสัมพันธ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผ่านการถ่ายทอดประสบการณ์ข้ามรุ่น ซึ่งเป็นกลไกในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบผู้ประกอบการ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จะทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในการดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการตู้น้ำอัตโนมัติและกิจกรรมต่าง ๆ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“การสอนงานของที่นี่จะเป็นการถ่ายทอดงานกันแบบรุ่นต่อรุ่นครับ พอเด็ก ม.5 เขาโตขึ้น เขาก็จะไม่ได้ลงมือปฏิบัติงานเหมือนตอน ม.4 แล้ว แต่บทบาทของเขาจะเปลี่ยนไปเป็น ผู้จัดการ หรือ หัวหน้าทีม ที่ต้องคอยสอนงานและดูแลน้อง ๆ ม.4 ให้ทำงานได้สำเร็จ”

สำหรับนักเรียนรุ่นน้อง ประสบการณ์นี้เป็นการเรียนรู้ที่ทรงคุณค่า เพราะนักเรียนได้รับคำแนะนำที่ตรงจุดจากผู้ที่เคยผ่านปัญหาหน้างานจริงมาแล้ว บรรยากาศที่ไม่เป็นทางการช่วยลดช่องว่างและสร้างความกล้าที่จะซักถาม ทำให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ในขณะเดียวกัน สำหรับนักเรียนรุ่นพี่ บทบาทการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้คือการยกระดับการเรียนรู้ของตนเองไปอีกขั้น เพราะการสอนผู้อื่นได้นั้นจำเป็นต้องมีความเข้าใจในเรื่องนั้นอย่างถ่องแท้ ซึ่งเป็นการบังคับให้เกิดการทบทวนและตกผลึกองค์ความรู้ไปในตัว พร้อมกันนั้นยังได้ฝึกฝนทักษะความเป็นผู้นำ การสื่อสาร และการถ่ายทอดความคิดที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่าย นอกจากความสัมพันธ์ภายในสายการเรียนเดียวกันแล้ว โรงเรียนส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เปิดโอกาสให้นักเรียนจากแผนการเรียนต่าง ๆ เข้าร่วมกิจกรรมตลาดนัด ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยสร้างการรับรู้ต่อกันและกัน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราตั้งใจออกแบบกิจกรรมอย่าง NB Fair ให้เป็นเหมือนตลาดนัดไอเดีย ที่เปิดกว้างสำหรับทุกคนครับ เราไม่ได้จำกัดว่าต้องเป็นเด็กแผน Startup เท่านั้น แต่เปิดโอกาสให้นักเรียนจากทุกแผนการเรียนเข้ามาโชว์ของ มาลองขายของกันได้เลย มันสนุกตรงที่เราจะได้เห็นเด็กสายวิทย์เอาความรู้เรื่องสารเคมีมาทำสบู่ขาย หรือเด็กสายศิลป์ก็ออกแบบสินค้าได้สวยมาก มันเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเองโดยธรรมชาติเลยครับ”

การเปิดพื้นที่กิจกรรมให้นักเรียนทุกคนโดยไม่จำกัดแผนการเรียน เป็นการสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่มีความหมาย นักเรียนแผน Startup จะได้รับความรู้จากสายวิทย์หรือสายศิลป์ที่สามารถนำมาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์และน่าสนใจ ในขณะเดียวกันนักเรียนจากแผนการเรียนอื่นก็ได้เรียนรู้กรอบความคิดแบบผู้ประกอบการ ทักษะการตลาด และการบริหารจัดการ จากการสังเกตและลงมือทำจริง ประสบการณ์นี้จึงเป็นการสร้างเครือข่ายทางความรู้ภายในโรงเรียน ซึ่งนักเรียนได้เรียนรู้และนำความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกันมาต่อยอดซึ่งกันและกัน อันเป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่งในการทำงานในโลกยุคใหม่ที่เน้นการทำงานร่วมกันแบบสหสาขาวิชาชีพ

นอกจากความสัมพันธ์ดังกล่าว โรงเรียนสตรีรัตนบุรีได้สร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่หล่อหลอมให้นักเรียนมีเป้าหมายร่วมในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง โดยเปลี่ยนการแข่งขันมาเป็น

การทำงานร่วมกัน และที่สำคัญที่สุด คือ การสร้างแรงจูงใจที่ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าสิ่งที่กำลังทำนั้นมีความหมายและสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงได้จริง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“สิ่งที่ผมประทับใจที่สุด คือ การได้เห็นมุมมองของเด็ก ๆ เปลี่ยนไปครับ จากเดิมที่เป็นแค่ผู้บริโภคที่เจอของไม่ดีแล้วก็ได้แต่บ่น แต่ตอนนี้พอเขาไปเจอร้านไหนบริการไม่ดี คำถามแรกในหัวเขาไม่ใช่ ทำไมร้านนี้แยจัง แต่กลายเป็น ถ้าเราจะทำธุรกิจของเราให้ดีกว่านี้ เราต้องทำยังไง โปรเจกต์ที่เขาทำมันเลยมีความหมายกับตัวเขาจริง ๆ เพราะมันคือการหาคำตอบของพวกเขาเองครับ”

การเรียนรู้ในแผนการเรียนรู้ Startup ได้เชื่อมโยงเข้ากับประสบการณ์จริงและความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนโดยตรง เมื่อนักเรียนนำปัญหาที่พบในชีวิตประจำวัน เช่น การบริการที่ไม่ดี มาเป็นโจทย์ในการสร้างสรรค์ธุรกิจของตนเอง การขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมดด้วยแรงจูงใจภายในที่มีพลัง นักเรียนทำโครงการนี้เพื่อแก้ไขปัญหาที่รู้สึกว่าเป็นเรื่องสำคัญ การเรียนรู้จึงเกิดความหมาย และ วัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ซึ่งเป็นแรงผลักดันที่ทำให้นักเรียนทุ่มเทและใส่ใจในทุกรายละเอียดอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า โรงเรียนสตรีนนทบุรีสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่หล่อหลอมความเป็นผู้ประกอบการ โดยเริ่มจาก ระบบความสัมพันธ์แบบพี่สอนน้อง ซึ่งเป็นการสร้างภาวะผู้นำและความต่อเนื่องในการถ่ายทอดประสบการณ์ นอกจากนี้ โรงเรียนยังสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างแผนการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมตลาดนัดไอเดีย ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มาแลกเปลี่ยนความรู้ และทักษะข้ามศาสตร์ สร้างเครือข่ายทางปัญญาที่หลากหลาย สร้างเป้าหมายร่วมที่มีความหมาย โดยกระตุ้นให้นักเรียนนำปัญหาที่พบในชีวิตจริงมาเป็นแรงผลักดันในการสร้างสรรค์ธุรกิจ ทำให้การเรียนรู้ขับเคลื่อนด้วยแรงจูงใจภายในที่ต้องการแก้ปัญหาอย่างแท้จริง การผสมผสานนี้จึงสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่แข็งแกร่งและเกื้อหนุนการเรียนรู้ร่วมกัน

ส่วนที่ 3 กระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนสตรีนนทบุรี

โรงเรียนสตรีนนทบุรีพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาที่เป็นระบบเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนผ่านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงทั้งสี่องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์เข้าด้วยกัน การจัดการศึกษาแบบนี้สะท้อนถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับธรรมชาติของความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นกระบวนการที่องค์ประกอบต่างๆ เชื่อมโยงและส่งเสริมซึ่งกันและกัน

การให้เงินทุน 2,000 บาทต่อกลุ่มเพื่อให้นักเรียนไปทำธุรกิจเป็นกิจกรรมหลักที่บูรณาการความคิดสร้างสรรค์ทั้งสี่องค์ประกอบเข้าด้วยกัน กิจกรรมนี้เริ่มต้นจากการแบ่งนักเรียนในห้องเรียนเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มได้รับงบประมาณเท่ากันและมีเป้าหมายในการสร้างรายได้จากเงินทุนเริ่มต้นนี้ ในตอนท้ายภาคเรียน นักเรียนต้องคืนเพียงเงินต้น 2,000 บาท ส่วนกำไรที่เกิดขึ้นนักเรียนสามารถเก็บไว้ได้ทั้งหมด ความคิดริเริ่มเกิดขึ้นจากความจำเป็นที่นักเรียนต้องหาแนวทางการใช้เงินทุนจำกัดให้เกิดผลตอบแทนสูงสุด กิจกรรมนี้ผลักดันให้นักเรียนต้องคิดค้นแนวทางทำธุรกิจที่แปลกใหม่และแตกต่างจากกลุ่มอื่นในห้องเรียนเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงจากการสอนให้นักเรียนผลิตสินค้าด้วยตนเองมาเป็นการสนับสนุนแนวคิดรับมาขายไป สะท้อนถึงการปรับปรุงแนวคิดเดิมเพื่อให้เหมาะสมกับข้อจำกัดของสถานการณ์จริง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“แรก ๆ ยังเป็นส่วนของการลงมือทำ ซึ่งตอนหลังเนี่ย เราก็เปลี่ยนแนวคิด เปลี่ยนไอเดียมาเรื่อย ๆ แล้วก็ให้เขาเนี่ย เน้นในส่วนของการรับมาขายไปด้วย”

การส่งเสริมให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีในการสร้างช่องทางการขายเป็นอีกด้านหนึ่งของความคิดริเริ่ม นักเรียนได้เรียนรู้การผสมผสานเครื่องมือดิจิทัลเข้ากับการขายแบบดั้งเดิม การสร้าง QR Code เพื่อเชื่อมโยงไปยัง Instagram การใช้ LINE TikTok ในการส่งเสริมการขาย ล้วนเป็นความคิดที่เกิดจากการหาทางออกใหม่ในการเข้าถึงลูกค้าและเพิ่มยอดขาย ความคิดคล่องแคล่วเด่นชัดขึ้นเมื่อนักเรียนเผชิญกับปัญหาในการดำเนินธุรกิจ การที่เงินทุนมีจำกัดและเวลาในการทำกิจกรรมต้องไม่กระทบกับการเรียนวิชาอื่น ทำให้นักเรียนต้องคิดหาทางแก้ปัญหาได้หลายแนวทาง ตัวอย่างที่ชัดคือ การเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าที่ใช้เวลามากมาเป็นการจัดจำหน่ายสินค้าสำเร็จรูป การเปลี่ยนจากการขายแบบ walk-in มาเป็นระบบ pre-order เพื่อลดปัญหาสต็อกเหลือทิ้งและเพิ่มคุณภาพในการบริหารงาน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ตอนแรกเด็ก ๆ อยากผลิตของตัวเอง ทำขนมเอง แต่พอเจอของจริงว่ามีเวลาแค่ช่วงพักเที่ยง แถมเงินทุนก็จำกัด พวกเขาก็ต้องปรับตัวกันยกใหญ่ครับ จากที่เคยคิดจะเป็นผู้ผลิตก็ต้องเปลี่ยนบทบาทมาเป็น พ่อค้าคนกลางในการเลือกของมาขายแทน”

“แล้วพอเจอปัญหาของเหลือทิ้ง เขาก็คิดกันเองเลยว่านั่นเราเปิดรับพรีออเดอร์ดีกว่า อันนี้คือความคิดที่เกิดจากปัญหาจริง ๆ ซึ่งมีค่ากว่าการทำตามแผนที่สวยหรูแต่ทำไม่ได้จริงเลยนะครับ”

ความคิดยืดหยุ่นเกิดขึ้นจากนโยบายของโรงเรียนที่ยอมให้นักเรียนเปลี่ยนแผนการดำเนินธุรกิจเมื่อพบว่าแนวทางเดิมไม่ประสบความสำเร็จ กรณีของนักเรียนกลุ่มหนึ่งที่ดำเนินธุรกิจมา 2 เดือนแล้วพบว่าไม่ได้ผลตามที่คาดหวัง จึงขอเปลี่ยนสินค้ากลางเทอมและสามารถสร้างรายได้ได้ในที่สุด เป็นตัวอย่างของการพัฒนาความคิดยืดหยุ่นที่ไม่ยึดติดกับแผนเดิมเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“มันเคยมีกรณีที่นักเรียนกลุ่มหนึ่งทุ่มกับสินค้าตัวแรกไปเกือบครึ่งเทอมแต่ผลลัพธ์ออกมาไม่ดีเลย สิ่งที่น่าประทับใจคือเขาไม่ได้ฝืนทำต่อจนเจ๊ง แต่เดินเข้ามาคุยกับเราแล้วบอกว่า ครูครับ แผนนี้ไม่เวิร์ค เราขอใช้แผน B' ซึ่งเราสนับสนุนเต็มที่เลยครับ เพราะนี่คือทักษะการเปลี่ยนแปลง ทิศทางเชิงกลยุทธ์ที่ Startup เก่งๆ ทั่วโลกเขาทำกัน”

ในส่วนของการคิดละเอียดลออปรากฏในขั้นตอนการวิเคราะห์และรายงานผลที่นักเรียนต้องจัดทำ สรุปยอดการดำเนินงาน วิเคราะห์ผลกำไรขาดทุน และสะท้อนผลการเรียนรู้ กระบวนการ SWOT Analysis ที่นำมาใช้หลังจากกิจกรรมแต่ละครั้งต้องการ การคิดที่ละเอียดรอบคอบ นักเรียนต้องวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการดำเนินงาน จากนั้นจึงวางแผนการปรับปรุงสำหรับการดำเนินงานครั้งต่อไป ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ การจะรู้ว่าแผน A ไม่เวิร์ค มันไม่ได้เกิดจากความรู้สึกครับ แต่มันเกิดจากกระบวนการที่เรียกว่าการถอดบทเรียนหลังจบทุกกิจกรรมการขาย เราจะให้นักเรียนทุกกลุ่มมานั่งล้อมวงทำ SWOT Analysis กันอย่างจริงจัง ช่วงเวลานี้อาจจะไม่สนุกตื่นเต้นเหมือนตอนขายของ แต่มันคือช่วงที่สำคัญที่สุด เพราะเราจะเจาะลึกไปในทุกรายละเอียดเลยว่า ทำไมลูกค้าถึงไม่ซื้อ จุดอ่อนของเราคืออะไร ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์อย่างละเอียดนี้แหละครับ ที่ทำให้พวกเขารู้ว่าเมื่อไหร่ควรจะสู้ต่อ และเมื่อไหร่ที่ควรจะเปลี่ยนทิศทางอย่างชาญฉลาด”

โครงการกิจกรรมตลาดนัดก็เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือ ที่ต้องบูรณาการความคิดสร้างสรรค์ โดยทางโรงเรียนได้จัดตลาดนัดที่มีรูปแบบการดำเนินงานที่หลากหลาย อาทิ NB Market, NB Fair และร้าน Startup ซึ่งเป็นเวทีสำคัญในการประยุกต์ใช้ความคิดสร้างสรรค์ทั้งสี่องค์ประกอบ แต่ละงานมีบริบทและความท้าทายที่แตกต่างกัน ทำให้นักเรียนต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และพัฒนาทักษะการคิดแบบหลากหลาย

กิจกรรม NB Fair ที่จัดขึ้นพร้อมกับงานวัดข้างโรงเรียนเป็นตัวอย่างที่สมบูรณ์ของการบูรณาการความคิดสร้างสรรค์ ความคิดริเริ่ม เริ่มจากการที่นักเรียนต้องคิดหาสินค้าหรือบริการที่โดดเด่นและแตกต่างจากร้านค้าอื่น ๆ นับร้อยร้านในงาน การทำงานนี้เปิดให้นักเรียนจากทุกแผนการเรียนเข้าร่วม ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนแนวคิดและการสร้างนวัตกรรมจากการผสมผสานความรู้จากสาขาวิชาต่างๆ

นักเรียนต้องใช้ความคิดคล่องแคล่วในการรับมือกับสถานการณ์ที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เมื่อเป็นงานที่จัดร่วมกับงานวัด นักเรียนต้องแข่งขันกับร้านค้าในงานวัด มีกิจกรรมของครูหลายหมวดวิชาที่ดึงดูดความสนใจของลูกค้า และต้องคิดว่านักเรียนจะเลือกใช้เงินกับกิจกรรมใดในงาน สถานการณ์นี้ผลักดันให้นักเรียนต้องคิดหาทางออกได้หลายทาง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“วัน NB Fair ที่จัดพร้อมงานวัดนี้แหละครับ อันนี้คือหินมาก เราโยนโจทย์ไปให้เด็ก ๆ ว่า ทำยังไงให้คนยอมควักเงินจากกระเป๋า ทั้ง ๆ ที่รอบตัวมีแต่ของล่อตาล่อใจเต็มไปหมด เด็ก ๆ ต้องใช้ความคิดที่แปลกใหม่เพื่อสร้างความแตกต่างให้ได้ ไม่ว่าจะเป็นตัวสินค้าหรือวิธีการนำเสนอ”

ความคิดยืดหยุ่นเกิดจากการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่อพบว่าสินค้าที่เตรียมมาไม่เป็นที่ต้องการของลูกค้า นักเรียนต้องสามารถปรับเปลี่ยนได้ทันที ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนการนำเสนอ การปรับราคา หรือการหาการใช้งานใหม่ของสินค้าเดิม การมีผู้เข้าร่วมงานที่หลากหลายทั้งนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และบุคคลภายนอกทำให้นักเรียนต้องปรับวิธีการสื่อสารและกลยุทธ์การขายให้เหมาะสมกับลูกค้าแต่ละกลุ่ม ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ตอนแรกกลุ่มหนูมั่นใจมากเลยคะว่าของที่เรเตรียมมาต้องขายดีแน่ ๆ แต่พอวันงานจริงเจียบมากคะ เพื่อน ๆ เดินผ่านไปเล่นเกมงานวัดกันหมดเลย ตอนนั้นใจแ้วมากเลยคะ รู้เลยว่าแผนที่เตรียมมามันใช้ไม่ได้แล้ว เลยรีบประชุมเปลี่ยนแผนกันสด ๆ จากที่ขายของเป็นชิ้น ก็เปลี่ยนมาจัดเป็นเซตของขวัญแล้วเดินไปเสนอขายให้พวกคุณครูกับผู้ปกครองแทน มันเหมือนต้องเปลี่ยนใหม่ตลอดเวลาเลยคะ พูดกับเพื่อนแบบหนึ่ง พูดกับครูอีกแบบหนึ่ง มันสอนให้เราว่าการทำธุรกิจจริง ๆ มันไม่มีอะไรตายตัวเลย ต้องพร้อมเปลี่ยนได้ตลอดเวลาคะ”

ท้ายที่สุดคือ ความคิดละเอียดลออปรากฏในการวางแผนและการเตรียมการที่ซับซ้อน นักเรียนต้องคิดรายละเอียดมากมาย ตั้งแต่การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย การคำนวณต้นทุนและ

กำหนดราคา การเตรียมอุปกรณ์การขาย การออกแบบการจัดแสดงสินค้า ไปจนถึงการวางแผนจัดการเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จของการขาย

นอกเหนือจากกิจกรรมตลาดนัดที่มีการบูรณาการความคิดสร้างสรรค์ให้กับนักเรียนได้ครบทุกองค์ประกอบแล้ว การจัดการตู้จำหน่ายอัตโนมัติก็เป็นอีกกิจกรรมที่พัฒนาความคิดสร้างสรรค์แบบบูรณาการให้แก่ นักเรียน ความคิดริเริ่มในกิจกรรมนี้เกิดจากการนำเทคโนโลยี Vending Machine มาใช้ในสถานศึกษาซึ่งเป็นแนวคิดใหม่ที่แตกต่างจากการขายน้ำแบบเดิม เครื่องนี้มีระบบการจัดการสต็อกและการเงินแบบดิจิทัลที่ช่วยให้นักเรียนสามารถติดตามข้อมูลการขายจำนวนคงเหลือ และยอดเงินในเครื่องได้แบบ real-time ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เป็นเทคโนโลยีที่สามารถเช็คสต็อกได้ ว่าขายได้เท่าไร ขายไปแล้วก็ขาด ตอนนี้งเงินที่อยู่ในคลังมีอยู่เท่าไร”

ความคิดคล่องแคล่วปรากฏในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นในระหว่างการค้าดำเนินงาน เมื่อเครื่องขาดของ น้ำหมด หรือเงินทอนไม่พอ นักเรียนต้องคิดหาทางแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว การจัดการกับลูกค้าที่มาซื้อในช่วงเวลาต่างๆ ต้องการการปรับวิธีการให้บริการให้เหมาะสม ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“การดูแลตู้กดน้ำเหมือนเกมแก้ปัญหาในแต่ละด่านเลยละ โดยเฉพาะตอนพักเที่ยงที่เพื่อนมาต่อคิวกันยาว ๆ แล้วอยู่ดี ๆ เครื่องก็อแง กินเงินเพื่อนไปเฉยเลย ตอนนั้นก็ต้องคิดเร็วมากเลยละว่าจะทำยังไงดี จะรีบคืนเงินสดให้เพื่อนก่อนไหม หรือจะจดชื่อไว้แล้วค่อยเอาเงินไปให้ทีหลัง หรือจะเสนอให้เพื่อนเอาอย่างอื่นแทน”

ความคิดยืดหยุ่นเกิดจากการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานตามข้อมูลที่ได้จากระบบ เมื่อพบว่าน้ำบางรสชาติในช่วงเวลาหนึ่งแต่ไม่ขายในอีกช่วงหนึ่ง นักเรียนต้องปรับสัดส่วนการเติมน้ำ หรือเมื่อพบว่าเงินทอนหมดบ่อยในช่วงเวลาใดต้องเพิ่มการตรวจสอบและเติมเงินในช่วงเวลานั้น

ความคิดละเอียดลออปรากฏในการติดตามและจัดการข้อมูลละเอียดและหลากหลาย นักเรียนต้องบันทึกข้อมูลการขาย วิเคราะห์แนวโน้มการบริโภค คำนวณต้นทุนและกำไร วางแผนการจัดซื้อน้ำ และประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงาน การทำงานนี้ต้องการความระมัดระวังและความละเอียดรอบคอบเป็นอย่างมาก

สรุปได้ว่า โรงเรียนสตรีรัตนทพบุรีสร้างกระบวนการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงองค์ประกอบทั้งสี่ด้านเข้าไว้ด้วยกันอย่างสมบูรณ์ ที่นักเรียนต้องใช้ความคิดริเริ่มในการสร้างโมเดลธุรกิจ นักเรียนได้ฝึกฝนความคิดคล่องแคล่ว ผ่านการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า นโยบายของโรงเรียนที่อนุญาตให้นักเรียนสามารถเปลี่ยนแผนธุรกิจ เป็นการสร้างความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออด้วยกระบวนการถอดบทเรียนหลังการขาย กิจกรรมภาคปฏิบัติ การบริหารจัดการตู้ Vending Machine ทำให้นักเรียนต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการรับมือกับสถานการณ์จริง เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน กระบวนการนี้จึงเป็นการสร้างผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการทำให้อิเดียนั้นเกิดขึ้นจริง และเติบโตได้อย่างยั่งยืน

ส่วนที่ 4 ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนโรงเรียนสตรีรัตนทพบุรี

โรงเรียนสตรีรัตนทพบุรีพัฒนากระบวนการทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการในนักเรียน ผ่านแผนการเรียนรู้ Startup ที่บูรณาการทั้งเนื้อหาวิชาการและประสบการณ์ปฏิบัติจริง กระบวนการดังกล่าวครอบคลุมทั้งสี่องค์ประกอบหลักของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่ ทักษะส่วนบุคคล ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ การยอมรับความเสี่ยงและความต้องการความสำเร็จ โดยใช้หลักการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการ

ทัศนคติส่วนบุคคล

โรงเรียนสตรีรัตนทพบุรีพัฒนาทัศนคติเชิงบวกของนักเรียนต่อการเป็นผู้ประกอบการผ่านกระบวนการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวคิดทางธุรกิจและการประกอบการสมัยใหม่ การจัดการเรียนรู้เน้นทักษะการผลิตสินค้าแบบดั้งเดิม ขยายไปสู่การเข้าใจระบบธุรกิจแบบองค์รวม ทั้งการใช้เทคโนโลยี การจัดการข้อมูล และการสร้างประสบการณ์ลูกค้า สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนคติจากการมองธุรกิจเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและยาก ไปสู่การมองเป็นกิจกรรมที่เข้าถึงได้และมีความหมายต่อชีวิต ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เป้าหมายแรกของเรา คือการเปลี่ยนคำว่า ธุรกิจ ในหัวของนักเรียนให้เขามองว่าการเป็นผู้ประกอบการในยุคนี้ ไม่ใช่แค่การเป็นเจ้าของร้านค้า ทำหน้าที่ขายของเท่านั้น แต่คือการเป็นนักแก้ปัญหาที่ใช้เทคโนโลยีและไอเดียใหม่ ๆ มาสร้างสรรค์สิ่งที่ดีกว่า”

การพัฒนาทัศนคติเชิงบวกนี้เกิดขึ้นจากการเชื่อมโยงแนวคิด Startup เข้ากับบริบทการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ครูผู้สอนสร้างความเข้าใจว่าการเป็นผู้ประกอบการเป็นการคิดเชิงระบบเกี่ยวกับอนาคตของธุรกิจและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคม สิ่งนี้ช่วยให้นักเรียนมองเห็นการเป็นผู้ประกอบการว่า เป็นอาชีพที่ทันสมัย มีอนาคต และตอบสนองต่อความต้องการของตลาดในยุคดิจิทัล ทัศนคติดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและเปิดใจต่อการเรียนรู้ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการ

โรงเรียนสตรีรัตนบุรีได้ออกแบบโครงสร้างหลักสูตรที่ผสมผสานระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างลงตัว เพื่อให้การเรียนรู้ทักษะการเป็นผู้ประกอบการมีพื้นฐานและสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างแนวคิดในตำรา กับ การประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราออกแบบหลักสูตรให้ครึ่งเทอมแรกเป็นเหมือนการติดอาวุธให้นักเรียน เราจะอัดทฤษฎีการตลาด การเงิน การวางแผน ให้เขาแน่นที่สุดเท่าที่จะทำได้ พอเข้าครึ่งเทอมหลังเราก็จะปล่อยเขาลงสนามจริง เลยครับ ให้เขาได้เอาอาวุธที่เรียนมาทั้งหมดไปใช้ในการทำธุรกิจของตัวเอง มันทำให้ทฤษฎีที่เรียนมามันจับต้องได้และมีความหมายขึ้นมาทันที”

กลยุทธ์การแบ่งภาคการเรียนรู้ออกเป็นสองส่วน เป็นกระบวนการสร้างความมั่นใจและลบภาพทางความคิดที่มีต่อการประกอบการอย่างเป็นระบบ ในช่วงครึ่งเทอมแรก การมอบความรู้เชิงทฤษฎีอย่างเข้มข้นเปรียบเสมือนการสร้างรากฐานที่มั่นคง และมอบเครื่องมือที่จำเป็นให้นักเรียนเกิดความรู้สึกมั่นใจและพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทาย จากนั้น เมื่อเข้าสู่ช่วงครึ่งเทอมหลังที่นักเรียนต้องลงมือปฏิบัติจริงในฐานะผู้ประกอบการ นักเรียนจะค้นพบด้วยตนเองว่าหลักการตลาดที่เคยเรียนในห้องสามารถนำมาใช้ดึงดูดลูกค้าได้จริง หรือวิธีการคำนวณต้นทุนสามารถช่วยให้ตัดสินใจทางธุรกิจได้ดีขึ้นได้อย่างไร กระบวนการนี้จึงเปลี่ยนการเป็นผู้ประกอบการจากแนวคิดที่เป็นนามธรรมและไกลตัว ให้เป็นกิจกรรมที่ทำได้ และวัดผลได้จริง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างทัศนคติเชิงบวกและแรงบันดาลใจที่ยั่งยืน

สรุปได้ว่า โรงเรียนสตรีรัตนบุรีสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการให้นักเรียนโดยปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์จากคำว่า ธุรกิจ เป็นนักแก้ปัญหาที่ใช้เทคโนโลยีและแนวคิด Startup สมัยใหม่ ทำให้นักเรียนมองว่าการเป็นผู้ประกอบการเป็นอาชีพที่ทันสมัยและมีความหมาย

โรงเรียนสร้างความมั่นใจโดยใช้โครงสร้างหลักสูตรที่เชื่อมทฤษฎีกับการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ กระบวนการนี้เปลี่ยนทฤษฎีให้เป็นสิ่งจับต้องได้และทำให้การเป็นผู้ประกอบการเป็นสิ่งที่เข้าถึงได้จริง สร้างแรงบันดาลใจและทัศนคติที่เปิดกว้างต่อการเรียนรู้

ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ

การสร้างความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจที่แท้จริงต้องอาศัยกระบวนการหลายขั้น ตั้งแต่การสร้างแรงบันดาลใจเบื้องต้น การให้ประสบการณ์จริง จนถึงการปลูกฝังความเชื่อมั่นในตนเอง โรงเรียนสตรีรัตนบุรีได้พัฒนากลไกที่เข้าใจความซับซ้อนของจิตวิทยาแรงจูงใจวัยรุ่น สามารถแปลงความสนใจที่หลากหลายให้เป็นพลังขับเคลื่อนในการประกอบการได้เป็นอย่างดี และในยุคที่ข้อมูลข่าวสารและบุคคลต้นแบบสามารถเข้าถึงได้ผ่านปลายนิ้ว โรงเรียนได้สื่อให้เห็นถึงความเข้าใจในบริบทของนักเรียนยุคใหม่ โดยเปิดรับแรงบันดาลใจที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในโลกออนไลน์หรือผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่สร้างตัวตนขึ้นมาจากแพลตฟอร์มดิจิทัล และใช้แรงบันดาลใจเหล่านั้นเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราดีใจมากนะครับเวลาที่นักเรียนเดินมาบอกว่า หนูอยากเก่งเหมือนช็อกการ์ด ดาว TikTok คนนั้น มันแสดงว่าเขาเริ่มเห็นภาพแล้วว่าการเป็นผู้ประกอบการมันไม่ใช่เรื่องไกลตัวอีกต่อไป สิบปีก่อนเด็กอาจจะบอกว่าอยากเป็นแบบสตีฟ จ๊อบส์ แต่สำหรับเด็กรุ่นใหม่ การได้เห็นคนรุ่นราวคราวเดียวกันประสบความสำเร็จบนแพลตฟอร์มที่เขาใช้ทุกวันมันทรงพลังและจับต้องได้มากกว่าเยอะ”

การที่ครูผู้สอนเห็นแรงบันดาลใจที่มาจากสื่ออย่าง TikTok นำมาใช้เป็นจุดเริ่มต้นในการวิเคราะห์เชิงลึก เป็นการสร้างความไว้วางใจและทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อนักเรียนมากยิ่งขึ้น กระบวนการนี้เป็นการเปลี่ยนจากการชื่นชมบุคคลต้นแบบในระดับผิวเผิน ไปสู่การวิเคราะห์กลยุทธ์ทางธุรกิจ, การตลาด และการสร้างแบรนด์ที่อยู่เบื้องหลังบุคคลเหล่านั้น ประสบการณ์นี้จึงเปลี่ยนแรงบันดาลใจที่อาจเกิดขึ้นชั่วคราว ให้เป็นบทเรียนทางธุรกิจซึ่งมีคุณค่ามากกว่าการเรียนรู้จากกรณีศึกษาในตำราที่อาจไกลตัวนักเรียน

การเชื่อมโยงการเรียนรู้ในปัจจุบันเข้ากับเป้าหมายระยะยาวในอนาคต กระบวนการนี้ได้เปลี่ยนสถานะของนักเรียนจากผู้เรียนตามหลักสูตร ไปสู่การเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ที่มองเห็นเส้นทางชีวิตของตนเอง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“หลายคนที่บ้านทำธุรกิจอยู่แล้ว ตอนแรกเขาก็อาจจะเรียนไปตามหน้าที่ แต่พอได้ลงมือทำโปรเจกต์จริง เขาจะเริ่มกลับมาเล่าให้ฟังว่า หนูเพิ่งเข้าใจว่าทำไมที่บ้านหนูถึงทำแบบนี้ หรือไม่ก็ความรู้เรื่องการตลาดที่ครูสอน หนูเอาไปช่วยโปรโมทร้านให้แม่ด้วย มันคือโมเมนต์ที่การบ้านกลายเป็นเครื่องมือสำหรับชีวิตจริงของเขา”

กระบวนการสร้างแรงจูงใจ คือ การเชื่อมโยงการเรียนรู้เข้ากับเป้าหมาย สำหรับนักเรียนที่มีธุรกิจครอบครัว การเรียนในแผน Startup ได้เป็นสื่อที่เชื่อมโยงองค์ความรู้ในห้องเรียนเข้ากับโลกแห่งความเป็นจริงที่สัมผัสได้ทุกวัน สิ่งนี้ทำให้การเรียนรู้มีความหมายและมากกว่าการเรียนรู้เพื่อสอบ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“และมันก็ไม่ได้เกิดแค่กับเด็กที่มีพื้นฐานทางธุรกิจนะครับ แต่กับเด็กทั่วไป พอเขาได้ลงสร้างอะไรขึ้นมากับมือ ได้เห็นว่าไอเดียของตัวเองมันขายได้จริง ความฝันของเขาก็จะเปลี่ยนไปเลย จากที่เคยตอบคำถามกว้าง ๆ ตอนนี่เขาจะเริ่มพูดว่า โตขึ้นหนูอยากเปิดร้านกาแฟเล็ก ๆ ที่มีบอร์ดเกมให้เล่น เขาเริ่มมองเห็นภาพอนาคตของตัวเองในฐานะเจ้าของกิจการแล้วครับ”

สำหรับนักเรียนที่ไม่เคยมีประสบการณ์หรือความสนใจในด้านผู้ประกอบการมาก่อน การได้ลงมือปฏิบัติและเห็นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม ช่วยเปิดมุมมองใหม่ ทำให้นักเรียนตระหนักถึงศักยภาพที่ตนเองไม่เคยรู้มาก่อน เมื่อนักเรียนเริ่มกล่าวถึงธุรกิจของตัวเอง แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านพัฒนาการรับรู้ตนเองในฐานะผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นกระบวนการเปลี่ยนผ่านที่มีแนวโน้มส่งผลต่อการเติบโตทางความคิดในระยะยาว

สรุปได้ว่า โรงเรียนสตรีรัตนบุรียปลูกฝังความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ โดยเริ่มจากการยอมรับแรงบันดาลใจจากสื่อยุคใหม่ ทำให้การเป็นผู้ประกอบการเป็นเรื่องที่จับต้องได้และใกล้ตัว โรงเรียนเชื่อมโยงการเรียนรู้เข้ากับเป้าหมายระยะยาวของนักเรียนแต่ละคน ทำให้การเรียนรู้มีความหมาย นักเรียนมองเห็นภาพอนาคตของตัวเองในการเป็นนักธุรกิจ กระบวนการนี้จึงเปลี่ยนแรงบันดาลใจให้เป็นความปรารถนาและเป้าหมายในชีวิตที่ยั่งยืน

การยอมรับความเสี่ยง

การพัฒนาความสามารถในการยอมรับและจัดการความเสี่ยงเป็นทักษะสำคัญที่โรงเรียนสร้างขึ้นโดยการออกแบบกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เผชิญกับความเสี่ยงในระดับที่เหมาะสมและสามารถควบคุมได้ กระบวนการเรียนรู้เป็นการสอนให้รู้จักประเมิน วิเคราะห์ และจัดการกับความ

เสี่ยงอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับการทดลองทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้จากความผิดพลาดโดยไม่ต้องกลัวผลกระทบที่ร้ายแรงเกินไป ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ครั้งแรกเราอัดเนื้อหาให้เขาแล้ว แต่ว่าช่วงที่สอนอาจจะบอกเด็กเลยว่าพวกเราเริ่มทำการค้าได้เลย เพราะว่าเราก็ให้เงินแล้ว นักเรียนจะสร้างช่องทางออนไลน์ หรือว่าจะเปิดหน้าร้านขายก็ได้ ไม่ติด แล้วก็ครั้งแรกหลังก็คือ จะเน้นกับการที่เขาได้เป็นผู้ประกอบการ”

การที่นักเรียนได้รับความรู้พื้นฐานในช่วงครั้งแรกของเทอม แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจจริงในช่วงครึ่งหลัง สร้างการเชื่อมโยงที่มีประสิทธิภาพระหว่างแนวคิดเชิงทฤษฎีกับการปฏิบัติ การที่ครูให้อิสระแก่นักเรียนในการเลือกช่องทางการขาย ไม่ว่าจะเป็นการสร้างช่องทางออนไลน์หรือการขายหน้าร้าน สะท้อนถึงการส่งเสริมให้นักเรียนคิดเชิงกลยุทธ์ ตามบริบทและความถนัดของตน กระบวนการนี้พัฒนาความสามารถในการประเมินทางเลือกต่าง ๆ การตัดสินใจภายใต้ข้อจำกัด และการปรับกลยุทธ์ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นแก่นของการคิดเชิงธุรกิจที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทอื่น ๆ ได้อย่างกว้างขวาง

การจัดการความเสี่ยงในบริบทการศึกษานี้ มีลักษณะพิเศษ คือ การสร้างระบบที่ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้จากความล้มเหลวโดยไม่สูญเสียเงินทุนต้น เพื่อลดอุปสรรคทางใจที่อาจทำให้นักเรียนไม่กล้าลองทำสิ่งใหม่ ในขณะเดียวกันก็ยังคงให้ประสบการณ์ที่แท้จริงของการเสี่ยงและการจัดการกับผลลัพธ์ที่ไม่แน่นอน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เป้าหมายของเงินทุน 2,000 บาท ที่เรามอบให้เด็ก ๆ ไม่ได้อยู่ที่ว่าเด็กจะทำกำไรได้เท่าไร แต่อยู่ที่ว่าเขากล้าที่จะเสี่ยงแค่ไหนครับ เราสร้างกติกาที่เหมือนเป็นเบาะรองรับให้กับเด็ก คือต่อให้เจ๊ง ขาดทุนแค่ไหน แต่เป้าหมายสุดท้ายของเทอม คือ แค่นำเงินต้น 2,000 บาทมาคืนครูให้ได้ก็พอแล้ว”

การกำหนดเป้าหมายสุดท้ายไว้เพียงแค่การคืนเงินต้น เป็นการตั้งใจลดแรงกดดันและความกลัวขาดทุน ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญที่บั่นทอนความคิดสร้างสรรค์และการกล้าตัดสินใจของวัยรุ่น เปิดโอกาสให้นักเรียนทดลอง ทำพลาด และเรียนรู้จากความล้มเหลวได้โดยไม่มีบทลงโทษตามมา การที่ครูตอบสนองต่อคำขอเปลี่ยนแปลงแผนกลางคันด้วยการสนับสนุน เป็นการส่งสารที่

ชัดเจนว่าโรงเรียนให้คุณค่ากับกระบวนการเรียนรู้จากการแก้ปัญหา มากกว่าผลกำไร ประสพการณ์นี้จึงเป็นการปลูกฝังกรอบความคิดที่ยืดหยุ่นให้แก่นักเรียน

การบริหารความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์เป็นการสอนให้นักเรียนเข้าใจว่าการเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ คือ ความสามารถในการแยกแยะระหว่าง ความเสี่ยงที่จำเป็นซึ่งนำไปสู่การเติบโต กับ ความเสี่ยงที่ไม่จำเป็นซึ่งนำไปสู่การขาดทุนที่ไม่ควรเกิดขึ้น ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“เราสอนเด็ก ๆ เสมอว่ามันมีความเสี่ยงอยู่ 2 แบบ คือ ความเสี่ยงที่ฉลาด กับ ความเสี่ยงที่นากลัวครับ ความเสี่ยงที่นากลัวคือการทุ่มเงินทั้งหมดไปกับการผลิตของจำนวนมากโดยไม่รู้เลยว่าจะมีคนซื้อไหม แบบนี้มีโอกาสเจ๊งสูงมาก แต่ความเสี่ยงที่ฉลาด คือการกล้าที่จะลองเสนอขายสินค้าใหม่ ๆ แต่ใช้โมเดลธุรกิจอย่างพรีออเดอร์เข้ามาช่วยจัดการ โมเดลนี้มันเจ๊งตรงที่นักเรียนจะรู้จำนวนที่แน่นอนก่อนที่จะลงทุนผลิตหรือสั่งของ มันกำจัดความเสี่ยงเรื่องของเหลือทิ้งไปเลย 100% บทเรียนที่เราอยากสอนเขาจริง ๆ คือ จงกล้าที่จะเสี่ยงกับไอเดีย แต่อย่าเสี่ยงกับการบริหารจัดการที่ผิดพลาดครับ”

บทเรียนดังกล่าว เป็นกระบวนการสอนทักษะการบริหารความเสี่ยงที่นำไปใช้ได้จริง การที่นักเรียน เรียนรู้ที่จะเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าจำนวนมากมาสู่ระบบพรีออเดอร์ เป็นการฝึกฝนกระบวนการที่เรียกว่า การลดความเสี่ยง การนำระบบพรีออเดอร์มาใช้จึงเป็นการสอนให้นักเรียน รู้จัก การยืนยันความต้องการของตลาดก่อนที่จะทุ่มทรัพยากรทั้งหมดลงไป ซึ่งเป็นการปลูกฝังวินัยทางการเงินและความรอบคอบในการตัดสินใจ

สรุปได้ว่า โรงเรียนสตรีรัตนบุรีสร้างทักษะการยอมรับและจัดการความเสี่ยง โดยออกแบบกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เผชิญกับความเสี่ยงในระดับที่ควบคุมได้ เริ่มจากการสร้างพื้นที่ปลอดภัยสำหรับการทดลองผ่านโครงการเงินทุน 2,000 บาท ซึ่งมีกลไกประกันความเสี่ยง คือ เป้าหมายสุดท้ายอยู่ที่การคืนเงินต้นเท่านั้น การออกแบบนี้ช่วยลดความกลัวต่อการล้มเหลวและกระตุ้นให้นักเรียนกล้าที่จะทดลอง นอกจากนี้ โรงเรียนยังสอนให้นักเรียนรู้จักการบริหารความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ โดยแยกแยะระหว่าง ความเสี่ยงที่ฉลาด คือ การทดลองไอเดียใหม่ ๆ กับ ความเสี่ยงที่ไม่จำเป็น คือ การผลิตสินค้าจำนวนมากโดยไม่รู้ความต้องการตลาด นักเรียนได้เรียนรู้การใช้เครื่องมือลดความเสี่ยง โดยการเปลี่ยนมาใช้ระบบพรีออเดอร์ เพื่อกำจัดปัญหาของเหลือทิ้ง ซึ่งเป็นการปลูกฝังบทเรียนสำคัญที่ว่าควรกล้าเสี่ยงกับความคิดใหม่แต่อย่าเสี่ยงกับการบริหารจัดการที่ผิดพลาด ทำให้เติบโตเป็นผู้ประกอบการที่รอบคอบและยืดหยุ่น

ความต้องการความสำเร็จ

ความต้องการความสำเร็จเป็นแรงผลักดันภายในที่ทำให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นและไม่ยอมแพ้ต่อการพัฒนาธุรกิจของตนเอง โรงเรียนสร้างกลไกการสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จที่มีหลากหลายรูปแบบ ทั้งการวัดจากผลกำไรทางการเงิน และการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ และการเอาชนะความท้าทาย การมีเป้าหมายที่สามารถวัดผลได้ ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ของการกระทำของตนเอง ระบบการวัดผลแบบหลายมิติทำให้นักเรียนแต่ละคนพบจุดแข็งของตนเองและมีความภาคภูมิใจในความสำเร็จที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพและความสามารถ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“อย่าง 1 ห้องมี 5 กลุ่ม ให้ไปกลุ่มละ 2,000 บาท ซึ่งกลุ่มหนึ่งเขาก็ขายมาเรื่อย ๆ จนจบเทอมเนี่ย มีรายได้อยู่ที่ประมาณ 7,500 บาท เป็นกำไรเน็ตๆ เลยที่เขาจะได้ไปเนี่ย 5,000 กว่า ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งได้กลับมา 2,200 บาท บางกลุ่มก็ 3,000 บางกลุ่มก็ 3,500 บาทอะไรประมาณนี้ ทีนี้เราก็เลยตั้งคำถามกับกลุ่ม 7,500 บาทว่า ทำไม ทำไมถึงขายได้ตั้ง 7,500 บาท”

การที่กลุ่มหนึ่งสามารถเพิ่มรายได้จาก 2,000 บาทเป็น 7,500 บาท แสดงถึงการมีเป้าหมายที่ชัดเจนและความมุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมายนั้น ความแตกต่างของผลลัพธ์ระหว่างกลุ่มต่างๆ ในห้องเรียนเดียวกันเป็นข้อมูลสำคัญที่แสดงให้เห็นว่าความสำเร็จเกิดจากแรงขับเคลื่อนภายในและความต้องการที่จะเป็นเลิศ การที่ครูใช้กรณีศึกษานี้เป็นโอกาสในการเรียนรู้และวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จ แสดงถึงการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมองความสำเร็จเป็นสิ่งที่สามารถศึกษา วิเคราะห์ และทำซ้ำได้ สิ่งนี้ช่วยปลูกฝังความเชื่อว่าความสำเร็จเป็นผลมาจากการวางแผน การทำงานอย่างมีระบบ และความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง

การยอมรับทางสังคมเป็นกลไกสำคัญในการปลูกความต้องการความสำเร็จในตัวนักเรียน ทางโรงเรียนสร้างโอกาสให้นักเรียนได้รับการยอมรับในบทบาทผู้ประกอบการรุ่นเยาว์จากคนในโรงเรียน ผู้ปกครอง หรือ ชุมชนรอบข้าง ซึ่งการยอมรับนี้ทำหน้าที่เป็นเครื่องยืนยันความสามารถและจุดประกายความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จให้สูงขึ้นอีก ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอธิบายว่า

“ความภูมิใจที่สุดของเด็ก ๆ คือตอนนี่แผนการเรียนของเรากลายเป็นเหมือนออร์แกนเซอร์ ประจำโรงเรียนไปแล้วครับ เวลาโรงเรียนมีอีเวนต์ใหญ่ ๆ อย่างวันตรุษจีนหรืองานเปิดบ้าน

กลุ่มสาระอื่น ๆ จะไม่ได้มองเขาเป็นแค่นักเรียน แต่จะเดินมาบอกว่า ครูคะ ขอเยี่ยมตัวเด็ก Startup ไปช่วยสร้างสีสันหน่อย อยากได้บรรยากาศแบบตลาดนัดคึกคัก การที่คนอื่นเห็นคุณค่าและยอมรับในสิ่งที่เราทำแบบนี้ มันคือแรงผลักดันที่ดีมากเลยครับ มันทำให้เด็ก ๆ รู้สึกว่าสิ่งที่เขาเรียนมามันมีประโยชน์กับคนอื่นจริง ๆ และทำให้เขาอยากจะทำให้ดียิ่งขึ้นไปอีกในครั้งต่อไปครับ”

การมอบหมายนักเรียนแผนการเรียน Startup ไปช่วยสร้างบรรยากาศในกิจกรรมสำคัญ เป็นการยกระดับสถานะ จากผู้เรียนไปสู่ผู้เชี่ยวชาญในสายตาของบุคลากรในโรงเรียน ความไว้วางใจที่ได้รับ ทำหน้าที่เป็นรางวัลทางสังคม ซึ่งช่วยตอบสนองความต้องการพื้นฐานในการได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่า เมื่อนักเรียนได้รับคำชื่นชมและความไว้วางใจซ้ำ ๆ จะเปลี่ยนแรงจูงใจภายนอกให้กลายเป็นแรงขับเคลื่อนภายใน นักเรียนจะเริ่มตั้งมาตรฐานความสำเร็จของตนเองให้สูงขึ้น เพื่อรักษามาตรฐานความเป็นผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการยอมรับไว้ และความสำเร็จที่เกิดขึ้นนำมาซึ่งการยอมรับที่มากขึ้นต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด

สรุปได้ว่า โรงเรียนสตรีรัตนบุรีสร้างความต้องการความสำเร็จให้นักเรียน โดยใช้กิจกรรมที่สร้างผลลัพธ์ นักเรียนเรียนรู้การกำหนดเป้าหมายที่วัดผลได้จากเงินทุนเริ่มต้น 2,000 บาทและติดตามผลสำเร็จที่แตกต่างกัน ซึ่งสะท้อนทั้งผลลัพธ์ทางธุรกิจและการพัฒนาทักษะ ความแตกต่างของผลลัพธ์เป็นกรณีศึกษา ทำให้นักเรียนเชื่อว่าความสำเร็จเกิดจากความมุ่งมั่น การวางแผน และการทำงานอย่างมีระบบ การวัดผลแบบหลายมิติช่วยให้นักเรียนติดตามความก้าวหน้าและพบจุดแข็งของตนเอง เมื่อโรงเรียนมอบหมายให้นักเรียนแผน Startup เป็นผู้จัดงานสำคัญของโรงเรียน เป็นการสร้างแรงจูงใจภายนอกจากการยอมรับและความไว้วางใจ ขณะที่ความภาคภูมิใจในการเห็นคุณค่าของสิ่งที่ทำเป็นแรงขับเคลื่อนภายในที่ทำให้นักเรียนตั้งมาตรฐานความสำเร็จของตนเองให้สูงขึ้น และพัฒนาตนเองสู่ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการยอมรับจากสังคม

จากแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนทั้ง 4 แห่ง สามารถนำมาสรุปกระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และเงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน ได้ดังตารางที่ 32 ถึงตารางที่ 34

ตารางที่ 32 สรุปกระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

โรงเรียน	ความคิดสร้างสรรค์
โรงเรียนเตรียม อุดมศึกษา น้อมเกล้า สมุทรปราการ	ความคิดริเริ่ม โรงเรียนจัดกิจกรรมโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนกล้าคิดและนำเสนอแนวคิดที่แปลกใหม่ นักเรียนได้พัฒนาผลิตภัณฑ์แสดงถึงความคิดริเริ่มที่สามารถเปลี่ยนของเหลือใช้ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่า กิจกรรมเมนูตามฤดูกาลฝึกความคิดสร้างสรรค์ในการเชื่อมโยงเทศกาลกับผลิตภัณฑ์ใหม่ และกิจกรรมตลาดนัดผู้ประกอบการที่เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนนำความสามารถของตนเองมาพัฒนาเป็นสินค้าหรือบริการ
	ความคิดคล่องแคล่ว โรงเรียนจัดรูปแบบการทำงานร้านกาแฟในฝัน โดยนักเรียนต้องผลัดเปลี่ยนหน้าที่การทำงานในร้านกาแฟ เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้ฝึกคิดแก้ปัญหาที่หลากหลายในแต่ละตำแหน่งงาน และในกิจกรรมตลาดนัดผู้ประกอบการ นักเรียนได้ร่วมกันการระดมสมองเพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการขาย เป็นการฝึกให้นักเรียนคิดแนวทางจำนวนมากและปรับใช้ได้รวดเร็วตามสถานการณ์
	ความคิดยืดหยุ่น โรงเรียนสร้างแผนทวิศึกษาที่ไม่ยึดติดรูปแบบเดิม เพื่อรองรับกับความต้องการที่หลากหลายของนักเรียน และจัดกิจกรรมตลาดนัดผู้ประกอบการเพื่อฝึกให้นักเรียนมีความยืดหยุ่นและปรับตัวอย่างรวดเร็ว นักเรียนมีการปรับกลยุทธ์การขายเฉพาะหน้าเมื่อสถานการณ์ไม่เป็นไปตามแผน
	ความคิดละเอียดลออ โรงเรียนจัดกิจกรรมตลาดนัดผู้ประกอบการ เพื่อฝึกให้นักเรียนคิดวิเคราะห์อย่างครอบคลุมทุกด้าน ในการวางแผนผังตลาด แบ่งโซนสินค้าตามประเภท การวางแผนเส้นทางเดินของลูกค้า และการจัดตำแหน่งจุดขายน้ำให้เหมาะสม

ตารางที่ 32 (ต่อ)

โรงเรียน	ความคิดสร้างสรรค์
โรงเรียน โพธิสาร พิทยากร	ความคิดริเริ่ม โรงเรียนจัดกิจกรรม Open House เพื่อฝึกให้นักเรียนทุกคนในแผนการเรียนบริหารธุรกิจมีส่วนร่วมในการขายของจริง โรงเรียนออกแบบโครงสร้างงานโดยแบ่งบทบาทตามระดับชั้นเรียน ให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์และให้คำแนะนำ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 รับผิดชอบการขายหน้าร้าน นักเรียนร่วมกันคิดค้นจุดขายใหม่เมื่อสินค้าไม่เป็นที่ต้องการ สร้างแพ็คเกจสินค้าเพื่อเพิ่มความน่าสนใจ และคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อตอบโจทย์ความต้องการของลูกค้า ความคิดคล่องแคล่ว โรงเรียนจัดกิจกรรม Open House เพื่อส่งเสริมการคิดที่หลากหลาย นักเรียนต้องปรับกลยุทธ์การขายตามลักษณะของลูกค้าในงาน Open House และกิจกรรมค่ายผู้ประกอบการ โรงเรียนมอบหมายให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นผู้จัดงาน นักเรียนต้องคิดวิธีแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับข้อจำกัดด้านงบประมาณในการจัดค่าย และคิดกิจกรรมที่แตกต่างจากค่ายปีก่อนเพื่อสร้างความประทับใจ ความคิดยืดหยุ่น โรงเรียนจัดกิจกรรมค่ายผู้ประกอบการโดยให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นผู้จัดงาน นักเรียนต้องปรับรูปแบบการสื่อสารและการบริหารจัดการให้เหมาะสมกับกลุ่มคนที่มีความแตกต่างกัน ในโครงการฝึกงาน นักเรียนต้องปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงานที่ต่างจากโรงเรียน ต้องยืดหยุ่นในการทำงานที่ไม่ตรงกับสาขาที่เรียนมา ความคิดละเอียดลออ โรงเรียนจัดกิจกรรม Open House เพื่อฝึกให้นักเรียนคำนวณต้นทุนและกำไรอย่างละเอียด นักเรียนต้องวางแผนการเงินให้ดีเพื่อให้ทำกำไรสุทธิได้ ในกิจกรรมค่ายผู้ประกอบการเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนพิจารณาปัจจัยหลายอย่างโดยละเอียด เพื่อให้งานออกมาอย่างมีคุณภาพ

ตารางที่ 32 (ต่อ)

โรงเรียน	ความคิดสร้างสรรค์
โรงเรียนหอวัง นนทบุรี	ความคิดริเริ่ม โรงเรียนจัดกิจกรรมตลาดนัดนักเรียนเพื่อฝึกให้นักเรียนคิดวิธีการทำให้สินค้าของร้านตัวเองโดดเด่น นักเรียนมีการเชื่อมโยงสินค้าในครอบครัวกับโอกาสทางธุรกิจ แสดงถึงการมองเห็นโอกาสจากสิ่งที่มีอยู่ใกล้ตัว ในรายวิชาธุรกิจจัดกิจกรรมให้นักเรียนออกแบบโมเดลธุรกิจและคิดค้นผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการสร้างแนวคิดใหม่ที่ตอบสนองความต้องการของตลาด
	ความคิดคล่องแคล่ว โรงเรียนจัดกิจกรรมตลาดนัดนักเรียนเพื่อส่งเสริมความคิดคล่องแคล่ว นักเรียนต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อเผชิญสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดและโครงการโลจิสติกส์ที่จัดขึ้นเพื่อฝึกความสามารถในการคิดหาทางเลือกที่หลากหลายและรวดเร็ว ในการเลือกการขนส่งและวิธีการจัดเก็บสินค้าต่าง ๆ
	ความคิดยืดหยุ่น โรงเรียนจัดกิจกรรมตลาดนัดนักเรียนเพื่อส่งเสริมความคิดยืดหยุ่นของนักเรียนในการเปลี่ยนกลยุทธ์การขายตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงกิจกรรมโมเดลร้านค้าปลีกเพื่อฝึกการปรับแผนตามพื้นที่และทรัพยากรที่มีจำกัด และกิจกรรมแผนธุรกิจ เพื่อฝึกให้นักเรียนแก้ไขแผนเมื่อมีข้อจำกัดด้านงบประมาณหรือเวลา
	ความคิดละเอียดลออ โรงเรียนจัดโครงการสร้างโมเดลโลจิสติกส์ เพื่อฝึกให้นักเรียนมีมุมมองทางความคิดครอบคลุมทุกมิติ นักเรียนต้องวางแผนออกแบบรายละเอียดการจัดเก็บ การบรรจุหีบห่อ และกระบวนการขนส่งให้ครบทุกด้านกิจกรรมวางแผนธุรกิจนักเรียนได้ลงรายละเอียดในแผนส่วนประสมการตลาด อย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์คุณสมบัติสินค้า การคำนวณต้นทุนกำไร ไปจนถึงการออกแบบและตกแต่งหน้าร้าน

ตารางที่ 32 (ต่อ)

โรงเรียน	ความคิดสร้างสรรค์
โรงเรียนสตรีนนทบุรี	ความคิดริเริ่ม โรงเรียนจัดโครงการเงินทุนตั้งต้นเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดริเริ่มที่ให้นักเรียนคิดแนวทางการทำธุรกิจที่แปลกใหม่และแตกต่างจากกลุ่มอื่น ในกิจกรรมตลาดนัดตอนเที่ยง โรงเรียนปรับมุมมองของนักเรียนในการจำหน่ายสินค้า มาเป็นแบบรับมาขายไปเพื่อให้เหมาะสมกับข้อจำกัดของสถานการณ์ ความคิดคล่องแคล่ว โรงเรียนจัดกิจกรรมตลาดนัดเพื่อส่งเสริมความคิดคล่องแคล่วให้นักเรียนได้เผชิญปัญหาในการดำเนินธุรกิจ นักเรียนเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าที่ใช้เวลามากมาเป็นการจัดจำหน่ายสินค้าสำเร็จรูป เปลี่ยนจากการขายแบบ walk-in มาเป็นระบบ pre-order เพื่อลดปัญหาสต็อกเหลือทิ้ง ความคิดยืดหยุ่น โรงเรียนจัดโครงการเงินทุนตั้งต้นที่มีโครงสร้างยืดหยุ่น นักเรียนสามารถเปลี่ยนแผนการดำเนินธุรกิจได้ เมื่อเห็นแล้วว่าแนวทางเดิมจะไม่ประสบความสำเร็จ ในกิจกรรม NB Fair ที่โรงเรียนจัดขึ้นพร้อมกับงานวัดข้างโรงเรียน ทำให้นักเรียนต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่อสินค้าที่เตรียมมาไม่เป็นที่ต้องการของลูกค้า ความคิดละเอียดลออ โรงเรียนมีการถอดบทเรียนหลังการขายในกิจกรรม NB Fair เพื่อส่งเสริมความคิดละเอียดลออ โดยให้นักเรียนวิเคราะห์ผลการดำเนินงานด้วยการวิเคราะห์ SWOT มีการบริหารตู้ Vending Machine ที่ต้องอาศัยความคิดละเอียดลออในการติดตามและจัดการข้อมูลจำนวนมาก

ตารางที่ 33 สรุปเงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

โรงเรียน	เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา น้อมเกล้า สมุทรปราการ	การรับรู้ความสามารถของตนเอง โรงเรียนจัดทำโครงสร้างการเรียนรู้แบบมีลำดับขั้น เริ่มจากการสร้างความรู้ทางทฤษฎีในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จนถึงการศึกษาจริงในสถานประกอบการในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อสร้างประสบการณ์ให้นักเรียนรับรู้ความสำเร็จที่สะสมทีละขั้นตอน โรงเรียนประยุกต์ใช้วงจร PDCA เข้ากับกิจกรรมของนักเรียน เพื่อพัฒนาความมั่นใจของนักเรียนโดยสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่มองความผิดพลาดเป็นโอกาสในการพัฒนา โรงเรียนจัดโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อบูรณาการความรู้ข้ามสาขาวิชา แสดงถึงความสามารถในการประยุกต์ความรู้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ
	การจัดการเรียนรู้ โรงเรียนวิเคราะห์ความต้องการของชุมชน ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ สร้างโครงการทวิศึกษาที่ให้วุฒิการศึกษาพร้อมกันสองใบ เพื่อสร้างเส้นทางอาชีพและตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน โรงเรียนใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน การจัดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงในสถานประกอบการ การใช้โครงงานเป็นฐานในการเชื่อมโยงความรู้ และการผลัดเปลี่ยนหน้าที่การทำงานช่วยให้นักเรียนเข้าใจภาพรวมของธุรกิจ โรงเรียนใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนกลยุทธ์การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ โดยสถานประกอบการพันธมิตรทำหน้าที่เป็นห้องเรียนที่นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและการปฏิบัติงานจริง และ ร้านกาแฟในพื้นที่เป็นพื้นที่เรียนรู้ที่มีชีวิต ทำให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และพัฒนาทักษะการประกอบธุรกิจได้ โรงเรียนประเมินผลตามสภาพจริงโดยมองผลกำไรและขาดทุนเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ โรงเรียนใช้การประเมินเพื่อการพัฒนาด้วยข้อมูลสะท้อนกลับ

ตารางที่ 33 (ต่อ)

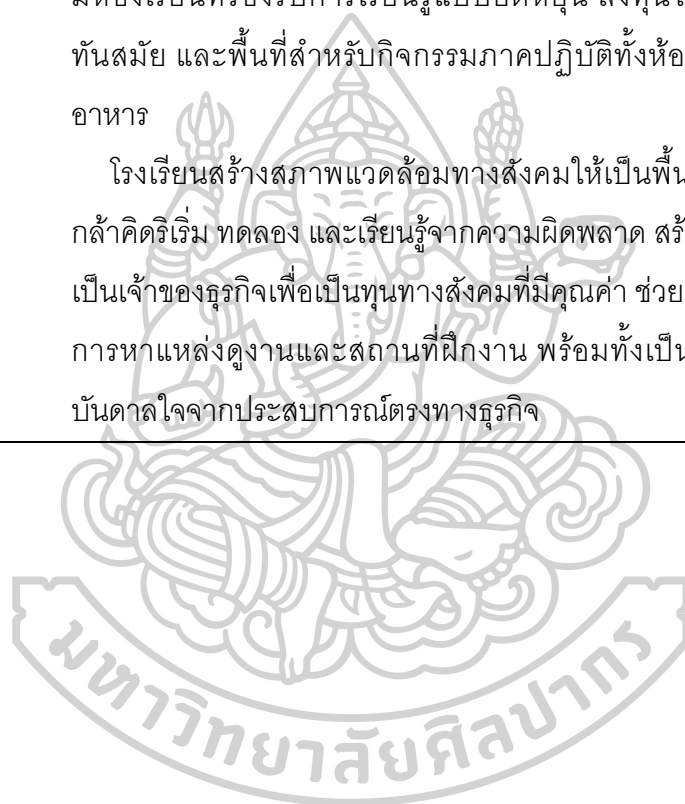
โรงเรียน	เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ	การจัดการเรียนรู้ (ต่อ) จากผู้จัดการร้านและการนิเทศ รวมถึงการประเมินผ่านการสะท้อนคิดที่ให้นักเรียนประเมินตนเองและเรียนรู้จากประสบการณ์ สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ โรงเรียนออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เป็นเครื่องมือการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ร้านค้าแฟรนไชส์เป็นศูนย์ฝึกปฏิบัติที่ให้นักเรียนได้ลงมือทำทุกกระบวนการทางธุรกิจ โรงเรียนขยายพื้นที่การเรียนรู้สู่สถานประกอบการภายนอกด้วยโครงการความร่วมมือ เพื่อสร้างการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ โรงเรียนสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีวัฒนธรรมความร่วมมือครอบคลุมทุกระดับในองค์กร ตั้งแต่การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน การจัดกิจกรรมทำงานเป็นทีมผ่านกิจกรรมกลุ่ม ไปจนถึงการถ่ายทอดความรู้จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้องที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือและการพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โรงเรียน	เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
โรงเรียน โพธิสาร พิทยากร	การรับรู้ความสามารถของตนเอง โรงเรียนจัดหลักสูตรแบบยืดหยุ่น แบ่งแผนการเรียนบริหารธุรกิจออกเป็น 4 สาขาย่อย ช่วยให้นักเรียนสามารถเลือกเรียนตามความถนัด เป็นการปรับความยากง่ายให้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล โรงเรียนจัดการเรียนรู้เน้นที่การปฏิบัติด้วยโครงงานและการนำเสนอผลงาน แทนการสอบแบบเดิมเพื่อให้นักเรียนได้เห็นศักยภาพของตนเองในด้านการตัดสินใจเกิดความมั่นใจในความสามารถของตัวเอง โรงเรียนใช้โครงการฝึกงานเป็นกิจกรรมหลักเพื่อฝึกความรับผิดชอบ และการประยุกต์ใช้ความสามารถในสถานการณ์จริง การแข่งขันบอร์ดเกมธุรกิจ เป็นอีกกิจกรรมหนึ่ง ที่นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์ การตัดสินใจ ภายใต้ความกดดัน และการบริหารความเสี่ยง การเชิญวิทยากรจากสถาบันการศึกษาที่มี ความร่วมกันช่วยให้นักเรียนเห็นการประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทที่แตกต่างกัน การจัดการเรียนรู้ โรงเรียนมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่มุ่งเตรียมความพร้อมนักเรียนสู่การศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยนำเนื้อหาการเรียนระดับมหาวิทยาลัยมาปรับใช้และเชิญผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาสอนเสริม และยั้วางโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับเกณฑ์การรับเข้าของมหาวิทยาลัยชั้นนำ โรงเรียนใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริงและการทำโครงงานแทนการสอบแบบเดิม ในกิจกรรม Open House มีการแบ่งบทบาทตามระดับชั้น เพื่อให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการขายสินค้า โรงเรียนใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย มีบอร์ดเกมธุรกิจเป็นสื่อหลักที่ช่วยฝึกการคิดเชิงกลยุทธ์และการตัดสินใจในสถานการณ์จำลอง การศึกษาดูงานในสถานประกอบการ ช่วยให้นักเรียนได้เห็นกระบวนการทำงานจริงในอุตสาหกรรมที่หลากหลาย โรงเรียนใช้วิธีการประเมินผลผ่านโครงงานและกิจกรรม รวมทั้งการสะสม Portfolio ตลอด 3 ปี

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โรงเรียน	เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
โรงเรียน	เป็นการติดตามพัฒนาการอย่างต่อเนื่องและเตรียมความพร้อมสำหรับการยื่น
โพธิสาร	เข้าศึกษาต่อในรอบ Portfolio Admission
พิทยากร	สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ โรงเรียนออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีห้องเรียนที่รองรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ลงทุนในอุปกรณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัย และพื้นที่สำหรับกิจกรรมภาคปฏิบัติทั้งห้องเรียนธุรกิจ ห้องเรียนอาหาร โรงเรียนสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย ที่นักเรียนกล้าคิดริเริ่ม ทดลอง และเรียนรู้จากความผิดพลาด สร้างเครือข่ายผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของธุรกิจเพื่อเป็นทุนทางสังคมที่มีคุณค่า ช่วยอำนวยความสะดวกในการหาแหล่งดูงานและสถานที่ฝึกงาน พร้อมทั้งเป็นแหล่งความรู้และแรงบันดาลใจจากประสบการณ์ตรงทางธุรกิจ

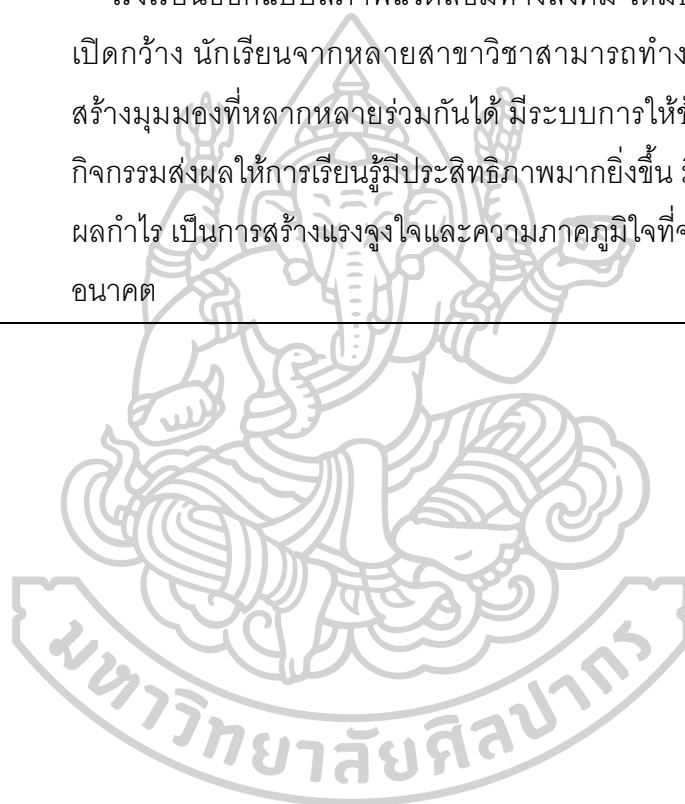

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โรงเรียน	เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
โรงเรียนหอวัง นนทบุรี	การรับรู้ความสามารถของตนเอง โรงเรียนจัดลำดับความยากง่ายของกิจกรรมอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากสร้างประสบการณ์การขายของในตลาดนัดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พัฒนาไปสู่เนื้อหาที่ซับซ้อนขึ้น การออกแบบการเรียนรู้แบบเป็นลำดับขั้น ช่วยให้นักเรียนสะสมประสบการณ์ความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนจัดกิจกรรมตลาดนัดโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนสร้างความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองว่ามีความสามารถในการควบคุมและจัดการสถานการณ์ได้สำเร็จ ในกิจกรรมประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสาร ช่วยให้นักเรียนมั่นใจในการแสดงออกและสื่อสารความคิดของตนเอง โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง ด้วยการวิเคราะห์ตลาดโดยใช้หลักส่วนประสมการตลาด คำนวณต้นทุน-กำไร และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในระหว่างการขาย
	การจัดการเรียนรู้ โรงเรียนมีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้แบบลงมือทำ ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง และมีการปรับปรุงวัสดุประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โรงเรียนใช้กลยุทธ์ที่ผสานระหว่างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การเรียนรู้แบบโครงงาน และการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ โรงเรียนใช้สื่อการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทั้งสื่อเชิงประสบการณ์ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ภายนอก จุดเด่น คือการใช้สถานการณ์จริงเป็นสื่อ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาการเรียนได้ดี พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการประยุกต์ใช้ความรู้ โรงเรียนใช้การประเมินผลตามสภาพจริง โดยพิจารณาทั้งผลงานและกระบวนการทำงาน รวมถึงการติดตามผลระยะยาวผ่านความสำเร็จของศิษย์เก่าในการเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โรงเรียน	เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
โรงเรียนหอวัง นนทบุรี	สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ โรงเรียนออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ให้มีโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีที่ครบครันและมีจุดเด่นในกิจกรรมตลาดนัดโรงเรียน ที่ทำหน้าที่เป็นห้องปฏิบัติการธุรกิจจริง โรงเรียนออกแบบสภาพแวดล้อมทางสังคม ให้มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง นักเรียนจากหลายสาขาวิชาสามารถทำงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างมุมมองที่หลากหลายร่วมกันได้ มีระบบการให้ข้อมูลย้อนกลับหลังจบกิจกรรมส่งผลให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีระบบยอมรับการแบ่งผลกำไร เป็นการสร้างแรงจูงใจและความภาคภูมิใจที่จะเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โรงเรียน	เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
โรงเรียนสตรี นนทบุรี	การรับรู้ความสามารถของตนเอง โรงเรียนออกแบบการเรียนรู้โดยจัดลำดับความยากง่ายเป็นลำดับขั้น เริ่มจากการบริหารผู้จำหน่ายเครื่องดื่มอัตโนมัติสำหรับนักเรียนมัธยมปีที่ 4 ผู้การบริหารเงินทุนเพื่อดำเนินธุรกิจอิสระ โดยมีเงื่อนไขค้ำเงินเฉพาะเงินต้นและให้นักเรียนเก็บกำไรทั้งหมด จนถึงระดับสูงสุดคือการแข่งขันในตลาดนัดรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะ NB Fair ที่มีความท้าทายสูงเนื่องจากต้องแข่งขันกับงานวัดข้างโรงเรียน โรงเรียนสะท้อนผลผ่านการวิเคราะห์ SWOT หลังจบกิจกรรม เพื่อสร้างความมั่นใจให้นักเรียนได้เห็นพัฒนาการของตนเองอย่างเป็นขั้นตอนผ่านการเปรียบเทียบผลลัพธ์ของกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นบทบาทของประสบการณ์ ความมุ่งมั่น และแรงจูงใจ โรงเรียนจัดกิจกรรมตลาดนัดและ NB Fair เพื่อให้นักเรียนได้เผชิญกับสถานการณ์การแข่งขันจริง นักเรียนได้พัฒนาการสนับสนุนการขายแบบเบื้องต้น ผู้การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลที่หลากหลาย สะท้อนการเชื่อมโยงทักษะส่วนตัวเข้ากับความสามารถเชิงวิชาชีพ

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โรงเรียน	เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
โรงเรียนสตรี นนทบุรี	การจัดการเรียนรู้ โรงเรียนใช้โครงสร้างหลักสูตรแบบภาคเรียนแรกเป็นการปูพื้นฐานทฤษฎีอย่างเข้มและภาคเรียนหลังเป็นการปฏิบัติด้วยเงินทุนจริง เพื่อพัฒนารอบความคิดของ Startup เน้นไปที่การแก้ปัญหาและสร้างคุณค่า โรงเรียนใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา มีอิสระในการเปลี่ยนแผนธุรกิจ โรงเรียนสร้างระบบนิเวศที่สนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการ ใช้ระบบพี่สอนน้อง ให้นักเรียนรุ่นพี่ซึ่งมีประสบการณ์มากกว่าถ่ายทอดความรู้และดูแลการทำงานของรุ่นน้อง ขยายขอบเขตการเรียนรู้ด้วยการศึกษาดูงานในสถานประกอบการที่ทันสมัย โรงเรียนใช้สื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเน้นการปฏิบัติจริง มีตู้ Vending Machine ที่เป็นห้องทดลองธุรกิจค้าปลีกมีข้อมูลเรียลไทม์ มีร้าน Startup ที่เป็นพื้นที่ฝึกทักษะบริหารหน้าร้านในช่วงพักเที่ยง และสื่อการตลาดดิจิทัลที่พัฒนาขึ้นจากนักเรียน โรงเรียนประเมินผลโดยใช้ผลกำไรจากธุรกิจจริงเป็นคะแนนหลัก ควบคู่กับการประเมินกระบวนการแก้ปัญหาและความยืดหยุ่นในการปรับตัวต่อสถานการณ์จริง สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ โรงเรียนออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เปลี่ยนห้องเรียนแบบเดิมให้เป็น Co-working Space ที่ยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่เพื่อรองรับกิจกรรมได้หลากหลายตั้งแต่การระดมสมองไปจนถึงการเป็นเวที Pitching โรงเรียนสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคม ให้เกิดวัฒนธรรมพี่สอนน้อง ที่ให้รุ่นพี่เปลี่ยนบทบาทจากผู้ปฏิบัติมาเป็นผู้จัดการ การสร้างเครือข่ายข้ามแผนการเรียนด้วยกิจกรรม NB Fair ที่เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการขายของ และการสร้างเป้าหมายร่วมที่มีความหมายโดยกระตุ้นให้นำปัญหาชีวิตจริงมาเป็นแรงผลักดันในการสร้างสรรค์ธุรกิจ

ตารางที่ 34 สรุปความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

โรงเรียน	ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา น้อมเกล้า สมุทรปราการ	ทัศนคติส่วนบุคคล นักเรียนมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเริ่มต้นธุรกิจจากการเรียนหลักสูตรธุรกิจอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของจังหวัด มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมสวมบทบาทที่หลากหลายในการเป็นเจ้าของธุรกิจที่เป็นห้องปฏิบัติการมีชีวิต ทุกสายการเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมตลาดนัดผู้ประกอบการ มีแรงจูงใจที่นำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ในการสร้างธุรกิจของตนเอง ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ นักเรียนมีแรงจูงใจและความมุ่งมั่นในการเป็นผู้ประกอบการ พร้อมเอาชนะอุปสรรคจากการเข้าร่วมโครงการทวิศึกษาที่เข้มข้นกว่าหลักสูตรปกติ ทำให้ได้รับทั้งวุฒิมัธยมศึกษาตอนปลายและประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นข้อได้เปรียบในตลาดแรงงาน สามารถระบุโอกาสทางธุรกิจและเข้าใจภาพรวมของธุรกิจจากการฝึกงานในสถานประกอบการ มีการพัฒนาทักษะที่จำเป็นและดำเนินการตามขั้นตอนไปสู่เป้าหมายในการสร้างธุรกิจ การยอมรับความเสี่ยง นักเรียนเต็มใจที่จะรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจร้านค้าแฟรนไชส์และตลาดนัดผู้ประกอบการ พร้อมเผชิญหน้าและจัดการกับความเสี่ยงทางธุรกิจ เรียนรู้จากความผิดพลาด โดยการสัมมนาวิจารณ์และการถอดบทเรียน มีความกล้าและรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ มองความไม่แน่นอนเป็นโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนา ความต้องการความสำเร็จ นักเรียนมีความต้องการความสำเร็จสูง ตั้งเป้าหมายที่ทำหายและมุ่งมั่นจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สามารถขายได้จริงในโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ มองเห็นโอกาสทางธุรกิจและสร้างคุณค่าจากทรัพยากรรอบตัว แสวงหาแนวคิดใหม่เพื่อพัฒนาธุรกิจให้สามารถแข่งขันได้ มีความอดทนต่อความยากลำบากในการเข้าร่วมหลักสูตรทวิศึกษาที่เข้มข้น เพื่อการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

ตารางที่ 34 (ต่อ)

โรงเรียน	ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ
โรงเรียน โพธิสาร พิทยากร	ทัศนคติส่วนบุคคล นักเรียนมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเริ่มต้นธุรกิจ จากการเรียนรู้วิชาโครงงานและการสร้างแบรนด์ มีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการนำเสนอ เชื่อมโยงความรู้ในห้องเรียนกับความรู้ในระดับมหาวิทยาลัย จากเครือข่าย สถาบันอุดมศึกษา และการเข้าร่วมเวิร์คช็อปจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก มีแรงจูงใจในการนำความรู้และทักษะที่ได้ ไปใช้ในการเป็นผู้ประกอบการ
	ความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจ นักเรียนมีแรงจูงใจที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ และนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ประสบความสำเร็จ มีความมุ่งมั่น เอาชนะอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการเป็นผู้ประกอบการ ระบุโอกาสทางธุรกิจและพัฒนาทักษะที่จำเป็นโดยการลงทุน คิด และขายของด้วยตนเองจนได้กำไรในกิจกรรม Open House สร้างความภาคภูมิใจและจุดประกายความคิดที่อยากมีธุรกิจของตนเอง
	การยอมรับความเสี่ยง นักเรียนเต็มใจรับความเสี่ยงจากทดลองไอเดียใหม่ในสนามทดลองการประกอบธุรกิจที่หลากหลาย ด้วยระบบประเมินผลแบบโครงงาน กล้ารับมือกับการสูญเสียรายได้ที่อาจเกิดขึ้น สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและบริหารความเสี่ยงในสถานการณ์จริงจากการเป็นผู้จัดค่ายผู้ประกอบการ มองปัญหาเป็นโอกาสในการพัฒนา มีแนวโน้มที่จะดำเนินการเพื่อเริ่มต้นธุรกิจมากขึ้น
	ความต้องการความสำเร็จ นักเรียนตั้งเป้าหมายที่ท้าทายในการสะสมเกียรติบัตรก่อนจบการศึกษา จากกิจกรรม Portfolio มุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศจากการได้ดูงานในสถานประกอบการที่ประสบความสำเร็จและการแข่งขันกับโรงเรียนอื่น มีความรับผิดชอบส่วนบุคคลต่อผลลัพธ์ หาแนวคิดที่ไม่เหมือนใครและมีความอดทนต่อความยากลำบาก พร้อมในการเป็นผู้ประกอบการที่ประสบผลสำเร็จ

ตารางที่ 34 (ต่อ)

โรงเรียน	ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ
โรงเรียนหอวัง นนทบุรี	ทัศนคติส่วนบุคคล นักเรียนมองเห็นโอกาสและความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจจากการเข้าร่วมกิจกรรมตลาดนัดโรงเรียนและการศึกษาดูงานได้แบบอย่างจากผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ เกิดความเชื่อมั่นและแรงบันดาลใจในการประกอบธุรกิจ พร้อมประยุกต์ความรู้และทักษะที่ได้รับมาพัฒนาธุรกิจของตนเอง ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ นักเรียนตั้งใจและมุ่งมั่นในการเป็นผู้ประกอบการ มองเห็นโอกาสในตลาดและเชื่อมโยงกับทรัพยากรของครอบครัว มีกระบวนการคิดเชิงธุรกิจและความต้องการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องจากกิจกรรมตลาดนัด พัฒนาทักษะจากการเรียนรู้ มองเห็นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบเดียว เสริมสร้างความเชื่อมั่นว่าตนเองก็สามารถประสบผลสำเร็จได้เช่นกัน การยอมรับความเสี่ยง นักเรียนพร้อมเผชิญความท้าทายจากกิจกรรมตลาดนัดนักเรียน ยอมรับความไม่แน่นอนและผลกระทบทางการเงินที่อาจเกิดขึ้น ฝึกฝนการรับมือกับลูกค้าที่มีความต้องการหลากหลายและสถานการณ์ทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงเร็ว พัฒนาทักษะการจัดการความเสี่ยงอย่างมีเหตุผล เห็นความไม่แน่นอนเป็นช่องทางสำหรับการเรียนรู้และเติบโต ความต้องการความสำเร็จ นักเรียนทะเยอทะยานและวางเป้าหมายที่ท้าทายในการทำธุรกิจ โดยใช้ผลกำไรจากการขายในตลาดนัดเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและแรงผลักดันในการยกระดับมาตรฐานให้สูงขึ้น มองหาความโดดเด่นจากการเข้าร่วมการแข่งขันนอกโรงเรียน การได้พบกับคู่แข่งที่มีศักยภาพสูงเป็นการขยายขอบเขตความสำเร็จให้กว้างและสูงขึ้น

ตารางที่ 34 (ต่อ)

โรงเรียน	ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ
โรงเรียนสตรีนนทบุรี	ทัศนคติส่วนบุคคล นักเรียนมีมุมมองเชิงบวกต่อการดำเนินธุรกิจจากการเรียนรู้ในโครงสร้างหลักสูตรสองระยะ จากการปูพื้นฐานความรู้ของผู้ประกอบการสู่การประยุกต์ใช้ความรู้ในการประกอบธุรกิจของตนเอง แสดงความสนใจและมีส่วนร่วมเต็มที่กับกระบวนการเรียนรู้ เกิดความเชื่อมั่นและเห็นศักยภาพในตนเอง พร้อมนำความรู้และทักษะที่มีไปสร้างธุรกิจของตนเอง ความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจ นักเรียนมีความปรารถนาในการทำธุรกิจจากสื่อยุคใหม่และการเชื่อมโยงการเรียนรู้เข้ากับเป้าหมายส่วนบุคคล นักเรียนที่มีธุรกิจครอบครัวสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ได้ทันที ส่วนนักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานก็ค้นพบศักยภาพใหม่ของตนเอง มีความมุ่งมั่นในการระบุดีโอกาสและพัฒนาทักษะที่จำเป็น ลงมือสร้างธุรกิจของตนเอง เสริมสร้างความตั้งใจและความพร้อมที่จะดำเนินการสู่เป้าหมาย การยอมรับความเสี่ยง นักเรียนมีความกล้า ในการเผชิญความท้าทายจากโครงการเงินทุนตั้งต้นที่เปิดโอกาสให้ทดลอง และเรียนรู้จากความล้มเหลวโดยไม่ต้องรับผลกระทบรุนแรง ยอมรับความไม่แน่นอนและความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น พัฒนาทักษะในการจำแนกความเสี่ยง มองความไม่แน่นอนเป็นโอกาสในการเรียนรู้และเติบโต ทำให้มีความมั่นใจเพิ่มขึ้นในการลงมือทำธุรกิจจริง ความต้องการความสำเร็จ นักเรียนมีวางเป้าหมายที่ท้าทายให้กับตนเอง ได้รับแรงเสริมจากภายในและภายนอก เกิดการเรียนรู้จากผลลัพธ์ทางธุรกิจที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่ม เกิดแรงผลักดันภายในที่ทำให้ยกมาตรฐานความสำเร็จของตนเองให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการทำหน้าที่เป็นผู้จัดกิจกรรมสำคัญของโรงเรียน มีความอดทนต่อความยากลำบากและพร้อมเผชิญทุกความท้าทายในการเป็นผู้ประกอบการ

ตารางที่ 35 การเปรียบเทียบกระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ความคิด สร้างสรรค์	โรงเรียนเตรียม อุดมศึกษาน้อม เกล้าสมุทรปราการ	โรงเรียนโพธิสาร พิทยากร	โรงเรียน หอวังนนทบุรี	โรงเรียน สตรีนนทบุรี
ความคิด ริเริ่ม	1. การจัดโครงการ ศึกษาค้นคว้าอิสระ 2.การจัดกิจกรรม ตลาดนัด ผู้ประกอบการ 3.การพัฒนา ผลิตภัณฑ์จากของ เหลือใช้ 4. การเชื่อมโยง เทศกาลกับ ผลิตภัณฑ์ใหม่	1. การจัดกิจกรรม Open House 2. การมีส่วนร่วมใน การขายของจริง 3. การคิดจุดขายใหม่ เมื่อสินค้าไม่เป็นที่ ต้องการ 4. การคิดค้น ผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อ ตอบโจทย์ความ ต้องการของลูกค้า 5. การสร้างแพ็คเกจ สินค้าเพื่อเพิ่มความ น่าสนใจ	1.การจัดกิจกรรม ตลาดนัดนักเรียน 2. การเชื่อมโยง สินค้าในครอบครัว กับโอกาสทางธุรกิจ 3. การออกแบบ โมเดลธุรกิจ 4. การคิดค้น ผลิตภัณฑ์ที่มี อัตลักษณ์	1. การจัดโครงการ เงินทุนตั้งต้น 2. การคิดแนว ทางการทำธุรกิจที่ แปลกใหม่ 3. การปรับมุมมอง การจำหน่ายสินค้า
ความคิด คล่องแคล่ว	1. การผลิตเปลี่ยน หน้าที่การทำงาน 2. การระดมสมอง เพื่อหาแนวทางการ ส่งเสริมการขาย	1. การปรับกลยุทธ์ การขายตามลักษณะ ของลูกค้าในงาน Open House 2. การแก้ปัญหาใน การจัดค่าย ผู้ประกอบการ 3. การคิดค้นกิจกรรม ที่หลากหลายในค่าย ผู้ประกอบการ	1.การแก้ปัญหา เฉพาะหน้าใน กิจกรรมตลาดนัด นักเรียน 2.การคิดหาทาง เลือกที่หลากหลาย ในโครงงาน โลจิสติกส์	1. การเผชิญปัญหา ในการดำเนินธุรกิจ 2. การเปลี่ยนรูปแบบ สินค้าในการขาย

ตารางที่ 35 (ต่อ)

ความคิด สร้างสรรค์	โรงเรียน เตรียมอุดมศึกษา น้อมเกล้า สมุทรปราการ	โรงเรียน โพธิสารพิทยากร	โรงเรียน หอวังนนทบุรี	โรงเรียน สตรีนนทบุรี
ความคิด ยืดหยุ่น	1. การสร้างแผนการเรียนรู้ที่รองรับความหลากหลายของนักเรียน 2. การปรับกลยุทธ์การขายในสถานการณ์เฉพาะหน้า	1. การปรับรูปแบบการสื่อสารและการบริหารจัดการ 2. การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงานในโครงการฝึกงานภาคบังคับ	1. การเปลี่ยนกลยุทธ์การขายตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง 2. การปรับแผนตามพื้นที่และทรัพยากรที่มีจำกัด 3. การเขียนแผนธุรกิจ	1. การเปลี่ยนแผนการดำเนินธุรกิจ 2. การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ตามสถานการณ์เฉพาะหน้า
ความคิด ละเอียดลออ	1. การคิดวิเคราะห์ครอบคลุมทุกด้าน 2. การวางแผนการจัดกิจกรรมตลาดนัด	1. การคำนวณต้นทุนและกำไรอย่างละเอียด 2. การพิจารณาปัจจัยรอบด้านในการจัดค่าย	1.การวางแผนสร้างโมเดลโลจิสติกส์ 2.การลงรายละเอียดในแผนส่วนประสมการตลาด	1. การถอดบทเรียนหลังการขาย 2. การวิเคราะห์ SWOT 3. การติดตามและจัดการข้อมูลการขาย

ตารางที่ 36 การเปรียบเทียบเงื่อนไขความสำเร็จในความสำเร็จเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

เงื่อนไข	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ	โรงเรียนโพธิสารพิทยากร	โรงเรียนหอวังนนทบุรี	โรงเรียนสตรีนนทบุรี
การรับรู้ความสามารถของตนเอง	1. การจัดโครงสร้างการเรียนรู้แบบมีลำดับขั้น 2. การใช้วงจร PDCA กับกิจกรรมของนักเรียน 3. การบูรณาการความรู้ข้ามสาขาวิชา	1. การจัดหลักสูตรแบบยืดหยุ่น 2. การพัฒนาทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์ 3. การพานักเรียนแข่งขันภายนอก 4. การฟังบรรยายของวิทยากรจากสถาบันที่มีความร่วมมือกัน	1. การออกแบบการเรียนรู้แบบเป็นลำดับขั้น 2. การพัฒนาทักษะการสื่อสาร 3. การวิเคราะห์ตลาดด้วยหลักส่วนประสมการตลาดในกิจกรรมตลาดนัดนักเรียน	1. การออกแบบการเรียนรู้แบบเป็นลำดับขั้น 2. การวิเคราะห์ SWOT หลังจบกิจกรรม 3. การเผชิญกับสถานการณ์การแข่งขันจริง 4. การเชื่อมโยงทักษะส่วนตัวเข้ากับความสามารถเชิงวิชาชีพ
การจัดการเรียนรู้	1. การจัดการเรียนรู้ตามความต้องการของชุมชน 2. กลยุทธ์การเรียนรู้เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน 3. การใช้โครงงานเป็นฐานในการบูรณาการความรู้ 4. การใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย 5. การประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริง	1. การจัดการเรียนรู้แบบเตรียมความพร้อมสู่ระดับอุดมศึกษา 2. การเชิญผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาสอนเสริม 3. กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง 4. การใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย	1. การจัดการเรียนรู้แบบลงมือทำ 2. กลยุทธ์การเรียนรู้แบบผสมผสาน 3. การใช้สื่อการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทุกด้าน 4. การศึกษาดูงานนอกสถานที่ 5. การประเมินผลตามสภาพจริง 6. การติดตามผลความสำเร็จระยะยาว	1. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนากรอบความคิดของ Start up 2. กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง 3. การศึกษาดูงานในสถานประกอบการที่ทันสมัย 4. การใช้สื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเน้นการปฏิบัติจริง

ตารางที่ 36 (ต่อ)

เงื่อนไขฯ	โรงเรียน เตรียมอุดมศึกษา น้อมเกล้า สมุทรปราการ	โรงเรียน โพธิสารพิทยากร	โรงเรียน หอวังนนทบุรี	โรงเรียน สตรีรัตนบุรี
การจัดการ เรียนรู้ (ต่อ)		5. การศึกษาดูงาน ในสถาน ประกอบการ 6. การประเมินผ่าน โครงการและ กิจกรรม 7. การสะสม Portfolio ตลอด 3 ปี		5. การประเมินผลใช้ ผลกำไรจากธุรกิจ เป็นคะแนนหลัก
สภาพแวดล้อม ทางการเรียนรู้	1. การสร้างศูนย์ฝึก ปฏิบัติการ 2. การเชื่อมโยง ระหว่างทฤษฎีและ การปฏิบัติ 3. การสร้าง ความสัมพันธ์อันดี ระหว่างครูและ นักเรียน 4. การจัดกิจกรรม ทำงานเป็นกลุ่ม 5. การถ่ายทอด ความรู้จากพี่สู่น้อง	1. การสร้าง ห้องเรียนที่รองรับ การเรียนรู้แบบ ยืดหยุ่นและพื้นที่ สำหรับกิจกรรม ภาคปฏิบัติ 2. การสร้างพื้นที่ ปลอดภัยให้นักเรียน 3. การสร้าง เครือข่ายผู้ประกอบการ ที่เป็นเจ้าของธุรกิจ	1. การมีเทคโนโลยี ครบทุกด้าน 2. การจำลอง ห้องปฏิบัติการทาง ธุรกิจ 3. การสร้าง บรรยากาศ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบบเปิดกว้าง 4. การให้ข้อมูล ย้อนกลับหลังจบ กิจกรรม	1. การเปลี่ยน ห้องเรียนเป็น Co-working Space 2. การสร้าง วัฒนธรรมพี่สอน น้อง 3. การสร้าง เครือข่ายข้าม แผนการเรียน

ตารางที่ 37 การเปรียบเทียบความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ความตั้งใจ	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ	โรงเรียนโพธิสารพิทยากรพิทยากร	โรงเรียนหอวังนนทบุรี	โรงเรียนสตรีนนทบุรี
ทัศนคติส่วนบุคคล	1. นักเรียนมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการจากการได้สวมบทบาทเป็นเจ้าของร้านค้าแฟ 2. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมตลาดนัดมีความมั่นใจและเห็นความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจ 3. นักเรียนพร้อมนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้จริง	1.นักเรียนมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเริ่มต้นธุรกิจจากการเรียนรู้วิชาการเรียนรู้อาชีพโครงการและการสร้างแบรนด์ 2. นักเรียนให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการนำเสนออย่างเต็มที่ 3.นักเรียนมีแรงจูงใจนำความรู้และทักษะจากห้องเรียน เวิร์คช็อป และเครือข่ายมหาวิทยาลัยไปสร้างธุรกิจ	1. นักเรียนมีมุมมองเชิงบวกต่อการประกอบธุรกิจจากกิจกรรมตลาดนัดและการศึกษาดูงาน 2. นักเรียนให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมเรียนรู้จากผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ 3.นักเรียนมีแรงจูงใจในการประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อพัฒนาธุรกิจของตนเอง	1.นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินธุรกิจจากการเรียนรู้หลักสูตร 2 ระยะ 2. นักเรียนแสดงความสนใจและเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ 3. นักเรียนมีแรงขับเคลื่อนในการนำความรู้และทักษะไปสร้างสรรค์ธุรกิจของตนเอง

ตารางที่ 37 (ต่อ)

ความตั้งใจ	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา น้อมเกล้า สมุทรปราการ	โรงเรียนโพธิสาร พิทยากรพิทยากร	โรงเรียน หอวังนนทบุรี	โรงเรียน สตรีนนทบุรี
ความ ปรารถนาที่จะ เริ่มต้นธุรกิจ	1. นักเรียนมีแรงจูงใจ และความมุ่งมั่นใน การเป็น ผู้ประกอบการ 2. นักเรียนมี เป้าหมายในการ พัฒนาด้านวิชาการ และวิชาชีพจากการ รับวุฒิมัธยมศึกษา ตอนปลาย และ ประกาศนียบัตร วิชาชีพหลังเรียนจบ 3. นักเรียนสามารถ ระบุโอกาสทางธุรกิจ และพัฒนาทักษะที่ จำเป็นจาก ประสบการณ์การ ฝึกงานในสถาน ประกอบการจริง	1.นักเรียนมี แรงจูงใจจาก แบบอย่าง ผู้เชี่ยวชาญที่ ประสบความสำเร็จ 2. นักเรียนมีความ มุ่งมั่นเอาชนะ อุปสรรคใน กระบวนการเป็น ผู้ประกอบการ 3. นักเรียนสามารถ ระบุโอกาสทาง ธุรกิจและพัฒนา ทักษะจากการขาย ในกิจกรรม Open House 4.นักเรียนพร้อม ดำเนินการตาม ขั้นตอนสู่เป้าหมาย การมีธุรกิจของ ตนเอง	1.นักเรียนตั้งใจและ มุ่งมั่นในการเป็น ผู้ประกอบการ 2.นักเรียนมีความ มุ่งมั่นเอาชนะ อุปสรรคด้วย กระบวนการคิดเชิง ธุรกิจและความ ต้องการดำเนิน กิจการอย่างต่อเนื่อง 3. นักเรียนระบุ โอกาสในตลาด เชื่อมโยงกับ ทรัพยากรของ ครอบครัว 4.นักเรียนพัฒนา ทักษะการสร้าง มูลค่าเพิ่ม 5.นักเรียนเชื่อมั่นว่า ตนเองประสบ ความสำเร็จได้	1.นักเรียนมีความ ปรารถนาในการทำ ธุรกิจจากสื่อยุคใหม่ และการเชื่อมโยง เป้าหมายส่วนตัว 2. นักเรียนมีความ ตั้งใจในการเอาชนะ อุปสรรคทั้งที่มีและ ไม่มีพื้นฐานธุรกิจ ครอบครัว 3.นักเรียนสามารถ มองเห็นโอกาสและ พัฒนาศักยภาพที่ จำเป็น 4.นักเรียนพร้อมลง มือปฏิบัติสู่ เป้าหมาย

ตารางที่ 37 (ต่อ)

ความตั้งใจ	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา น้อมเกล้า สมุทรปราการ	โรงเรียนโพธิสาร พิทยากรพิทยากร	โรงเรียน หอวังนนทบุรี	โรงเรียน สตรีรัตนบุรี
การยอมรับ ความเสี่ยง	1. นักเรียนกล้ารับความเสี่ยงในการทดลองธุรกิจในพื้นที่ปลอดภัย 2. นักเรียนเรียนรู้จากความผิดพลาดด้วยการสัมมนา วิจารณ์และสรุปผลการทำงาน 3. นักเรียนมองความไม่แน่นอนเป็นโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนา	1. นักเรียนเต็มใจรับความเสี่ยงจากการทดลองแนวคิดใหม่ในสนามทดลองที่หลากหลาย 2. นักเรียนยินดีเผชิญกับความสูญเสียรายได้ที่อาจเกิดขึ้น 3. นักเรียนแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและจัดการความเสี่ยงในการจัดค่ายผู้ประกอบการได้ 4. นักเรียนมองความไม่แน่นอนเป็นโอกาสในการพัฒนา	1. นักเรียนพร้อมเผชิญความท้าทายจากกิจกรรมตลาดนัดนักเรียน 2. นักเรียนยอมรับความไม่แน่นอนและผลกระทบทางการเงินที่อาจเกิดขึ้น 3. นักเรียนมองความไม่แน่นอนเป็นช่องทางสำหรับการเรียนรู้และเติบโต 4. นักเรียนมีแนวโน้มดำเนินการเพื่อเริ่มต้นธุรกิจมากขึ้นด้วยทักษะการจัดการความเสี่ยง	1. นักเรียนมีความกล้า รับความเสี่ยงจากโครงการเงินทุนที่ให้โอกาสทดลองและเรียนรู้จากความผิดพลาด 2. นักเรียนยอมรับความไม่แน่นอนและผลเสียที่อาจเกิดขึ้น 3. นักเรียนเห็นความท้าทายเป็นช่องทางพัฒนาตนเองด้วยทักษะการจำแนกความเสี่ยง 4. นักเรียนมีความพร้อมสูงขึ้นในการทำธุรกิจ

ตารางที่ 37 (ต่อ)

ความตั้งใจ	โรงเรียนเตรียม อุดมศึกษา น้อมเกล้า สมุทรปราการ	โรงเรียนโพธิสาร พิทยากรพิทยากร	โรงเรียน หอวังนนทบุรี	โรงเรียน สตรีนนทบุรี
ความต้องการ ความสำเร็จ	1. นักเรียนตั้งเป้าหมาย ทำท่ายในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ขายได้จริง 2. นักเรียนมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศในการพัฒนาธุรกิจให้แข่งขันได้ 3. นักเรียนประเมินผลกำไรขาดทุนและปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	1. นักเรียนมีความต้องการความสำเร็จสูงและตั้งเป้าหมายที่ ทำท่ายในการสะสมเกียรติบัตร 2. นักเรียนมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศจากการดูงานและร่วมการแข่งขัน 3. นักเรียนมีความรับผิดชอบส่วนบุคคลและรับมือกับความเสี่ยง 4. นักเรียนมองหาแนวคิดที่ไม่เหมือนใครและอดทนต่อความยากลำบาก	1.นักเรียนทะเยอทะยานและวางเป้าหมายที่ทำท่ายโดยใช้ผลกำไรเป็นตัวชี้วัด 2. นักเรียนมุ่งมั่นมองหาความโดดเด่นจากการแข่งขันนอกโรงเรียน 3. นักเรียนมีความอดทน พร้อมขยายขอบเขตความสำเร็จให้สูงขึ้น	1.นักเรียนมีความมุ่งมั่นสูงและกำหนดเป้าหมายที่ทำท่ายตนเอง 2.นักเรียนพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศจากแรงเสริมภายในและนอก 3. นักเรียนมีความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมสำคัญและเรียนรู้จากผลลัพธ์ 4.นักเรียนอดทนต่อความลำบาก พร้อมเผชิญสิ่งท้าทาย

2.2 ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

จากผลการวิจัยในตารางที่ 32 ถึงตารางที่ 34 สามารถนำมาพัฒนาเป็นข้อสรุปเชิงทฤษฎี (Theoretical Generalization) ที่อธิบายกระบวนการและเงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งประกอบด้วย เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ กระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังนี้

เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1. **การรับรู้ความสามารถของตนเอง** โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ สร้างความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ความสำเร็จที่สะสมอย่างต่อเนื่อง จัดให้เผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่ท้าทาย และแก้ไขปัญหาภายใต้ความกดดัน จัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพและความถนัดของแต่ละบุคคล และการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้นักเรียนได้เห็นพัฒนาการของตนเอง เกิดความมั่นใจและเกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. **การจัดการเรียนรู้** โรงเรียนใช้กลยุทธ์การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญและระบบการถ่ายทอดความรู้ระหว่างรุ่น มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย การใช้สถานการณ์จริงและเทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นเครื่องมือในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินตามสภาพจริงพิจารณาทั้งผลลัพธ์และกระบวนการพัฒนา เพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียนให้ตรงกับการเป็นผู้ประกอบการและการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

3. **สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้** โรงเรียนสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ปรับรูปแบบได้ตามกิจกรรมของโรงเรียน บูรณาการเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ากับพื้นที่ปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน สถานประกอบการภายนอกเพื่อเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติ ส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ การถ่ายทอดความรู้ระหว่างรุ่น การสร้างเครือข่ายกับชุมชนภายนอก สร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยในการเรียนรู้จากความผิดพลาด เพื่อให้เกิดพื้นที่การเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน

กระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1. **ความคิดริเริ่ม** โรงเรียนจัดกิจกรรมเชิงประสบการณ์ที่ให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสถานการณ์จริงและปรับตัวตามข้อจำกัด บูรณาการการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์กับการมองเห็นโอกาสจากทรัพยากรที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อม จัดโครงสร้างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อกระตุ้นให้เกิดการคิดแนวทางใหม่ในการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและตอบโจทย์ความต้องการของตลาด

2. **ความคิดคล่องแคล่ว** โรงเรียนจัดสถานการณ์จำลองที่เชื่อมโยงกับการทำธุรกิจ สร้างโอกาสให้นักเรียนเผชิญปัญหาเฉพาะหน้าภายใต้ข้อจำกัดทางเวลาและทรัพยากร การมอบหมายความรับผิดชอบในการจัดโครงการการผลิตเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ และ กลยุทธ์ตามสถานการณ์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการสร้างทางเลือกที่หลากหลาย

3. **ความคิดยืดหยุ่น** โรงเรียนจัดโครงสร้างการเรียนรู้แบบใหม่ที่ตรงกับความต้องการของตลาด ออกแบบกิจกรรมที่มีสถานการณ์ไม่แน่นอนให้นักเรียนได้ปรับตัว คิดหาทางออกของปัญหา การปรับกลยุทธ์ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง จัดโครงการฝึกงานภาคบังคับ การสื่อสารกับกลุ่มคนที่หลากหลาย และ การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการปรับตัวได้รวดเร็ว มีความมั่นใจในการเผชิญสถานการณ์ใหม่

4. **ความคิดละเอียดลออ** โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ต้องใช้การวิเคราะห์อย่างครอบคลุมทุกด้านและการพิจารณาปัจจัยหลายอย่างพร้อมกัน มีกิจกรรมที่ฝึกการวางแผนอย่างเป็นระบบ การคำนวณต้นทุนและผลตอบแทนอย่างละเอียด การติดตามจัดการข้อมูลจำนวนมาก การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและการถอดบทเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ มีความละเอียดรอบคอบในการดำเนินงานทุกขั้นตอน

ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1. **ทัศนคติส่วนบุคคล** โรงเรียนออกแบบหลักสูตรที่ใช้การประเมินผลจากการปฏิบัติ สร้างโอกาสให้นักเรียนได้สวมบทบาทผู้ประกอบการ การเรียนรู้จากแบบอย่างที่เหมาะสม ความสำเร็จ และการเชื่อมโยงความรู้ในห้องเรียนกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง จัดโครงสร้างการเรียนรู้เป็นระยะ เริ่มจากการปูพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติเชิงบวก มีความมั่นใจ และเห็นความเป็นไปได้ในการเป็นผู้ประกอบการ

2. **ความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจ** โรงเรียนจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เชื่อมโยงทรัพยากรที่มีอยู่กับการโอกาสทางการตลาด การให้ประสบการณ์ลงทุนและได้กำไร การเชื่อมโยงการเรียนรู้เข้ากับเป้าหมายส่วนบุคคล จัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เข้าใจภาพรวมของธุรกิจ

และสร้างความภาคภูมิใจในผลงาน เพื่อให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจ และมีความมุ่งมั่นในการเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ

3. การยอมรับความเสี่ยง โรงเรียนสร้างพื้นที่ปลอดภัยในการทดลองความเสี่ยงทางธุรกิจและเรียนรู้การจัดการอย่างเป็นระบบ การมอบหมายงานที่ท้าทายความสามารถ ให้โอกาสทำพลาดโดยไม่มีผลกระทบการสัมมนาวิจารณ์และการถอดบทเรียน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความกล้าอย่างมีเหตุผล รู้จักรับผิดชอบ สามารถเรียนรู้จากความผิดพลาดเพื่อพัฒนาตนเองได้

4. ความต้องการความสำเร็จ โรงเรียนกำหนดเป้าหมายและติดตามผลลัพธ์อย่างเป็นระบบ สร้างแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก วัดผลความสำเร็จในหลายมิติ ฝึกให้มองหาโอกาสทางธุรกิจสร้างคุณค่าจากทรัพยากรรอบตัว และการพัฒนาตนเองจากผู้เรียนสู่ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งมาตรฐานความสำเร็จของตนเองให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

โดยกระบวนการและเงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สรุปได้ดังภาพที่ 10

ภาพที่ 10 กระบวนการและเงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผู้วิจัยนำผลการวิจัยจากขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยพิจารณาจากน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่ามากที่สุดของตัวแปรแฝงแต่ละตัว และทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรแฝงแต่ละตัว มาสังเคราะห์ร่วมกับผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์กระบวนการและเงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีการรับรองตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

การรับรองตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผลการรับรองตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยผู้เชี่ยวชาญที่เลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 5 คน ได้ผลการประเมิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.80 ถึง 5.00 ดังภาคผนวก ข แสดงว่าตัวแบบนี้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในขั้นตอนที่ 3 ของการวิจัยต่อไป ซึ่งองค์ประกอบของตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 1) กระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ 2) เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย การรับรู้ความสามารถของตนเอง การจัดการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ 3) ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วยทัศนคติส่วนบุคคล ความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจ การยอมรับความเสี่ยง และ ความต้องการความสำเร็จ โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

กระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

1. ความคิดริเริ่ม

1.1 **ส่งเสริมการสร้างผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรเดิม** การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมมาสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ เน้นการเพิ่มมูลค่าด้วยการออกแบบ การดัดแปลง และการประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์

1.2 ส่งเสริมการคิดวิธีการใหม่เพื่อการเปลี่ยนแปลง การค้นหาแนวทางใหม่ในการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและตอบสนองความต้องการของตลาด ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการทดลองในสถานการณ์จริง

1.3 ส่งเสริมการมองเห็นโอกาสจากสิ่งรอบตัว การสังเกต และวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมเพื่อค้นพบโอกาสทางธุรกิจและนวัตกรรม รับรู้ถึงปัญหาที่ต้องแก้ไขและศักยภาพของทรัพยากรที่มีอยู่

2. ความคิดคล่องแคล่ว

2.1 การคิดแนวทางการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ส่งเสริมการวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นและสร้างทางเลือกในการแก้ไขอย่างรวดเร็ว ภายใต้ข้อจำกัดด้านเวลาและทรัพยากร

2.2 การผลัดเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ มีการส่งเสริมให้มีการสลับบทบาทและความรับผิดชอบในการทำงาน เพื่อให้ผู้เรียนได้สัมผัสทักษะที่หลากหลาย เข้าใจกระบวนการทำงานแบบองค์รวม พัฒนาความสามารถในการปรับตัว และการทำงานเป็นทีม

3. ความคิดยืดหยุ่น

3.1 การปรับตัวในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย ส่งเสริมให้จัดการกับสถานการณ์ใหม่ที่ไม่เคยพบอย่างมีประสิทธิภาพ มีการคิดหาทางออก และปรับกลยุทธ์อย่างรวดเร็ว

3.2 การสื่อสารกับบุคคลที่หลากหลาย มีการฝึกทักษะการสื่อสารให้เหมาะกับกลุ่มคนที่มีความแตกต่างกัน มีความเข้าใจในมุมมองที่แตกต่างของผู้อื่น จากการทำงานร่วมกันในกิจกรรมต่าง ๆ

3.3 การปรับวิธีคิดตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการเปลี่ยนกรอบความคิดและแนวทางการแก้ปัญหาเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง ไม่ยึดติดกับวิธีการเดิม

4. ความคิดละเอียดลออ

4.1 การพิจารณาปัจจัยการดำเนินงาน มีกระบวนการในการระบุ วิเคราะห์ และประเมินปัจจัยหลายมิติที่ส่งผลต่อการดำเนินงานอย่างครอบคลุม

4.2 การวางแผนอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการออกแบบแผนงานที่มีโครงสร้างและเป็นขั้นตอน กำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ ทรัพยากร ระยะเวลา และตัวชี้วัดความสำเร็จ

4.3 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน มีการประเมินและทบทวนผลลัพธ์ของการดำเนินงาน เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่วางไว้ ระบุปัจจัยความสำเร็จและอุปสรรค วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และถอดบทเรียนเพื่อนำไปปรับปรุงในอนาคต

เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

1. การรับรู้ความสามารถของตนเอง

1.1 การลงมือปฏิบัติจริง กระบวนการเรียนรู้ที่ออกแบบให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง ประกอบด้วยการลงมือกระทำ การสังเกต การสร้างความเข้าใจ และการนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง

1.2 การปรับตัวและจัดการสถานการณ์ที่ท้าทาย ส่งเสริมการเผชิญหน้าและจัดการกับสถานการณ์ที่มีความกดดัน ด้วยการวิเคราะห์ปัญหา กำหนดกลยุทธ์ในการแก้ไข และดำเนินการภายใต้ข้อจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน มีการทบทวน วิเคราะห์ และประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง พิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อนที่ต้องพัฒนา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

1.4 การประยุกต์ใช้ความสามารถกับการทำงาน มีการถ่ายโอนความรู้และทักษะสู่การปฏิบัติจริง โดยคำนึงถึงศักยภาพและความถนัดของแต่ละบุคคล สร้างความมั่นใจและประสิทธิภาพการทำงาน

2. การจัดการเรียนรู้

2.1 จัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน การเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างความรู้และทักษะด้วยการดำเนินโครงงาน ส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เชื่อมโยงหลายศาสตร์ พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกัน

2.2 การเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์โดยตรงจากผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพ ผ่านการสอน การสาธิต รวมถึงการถ่ายทอดความรู้ระหว่างรุ่น

2.3 การใช้สื่อการเรียนรู้และสถานการณ์จริง การจัดการเรียนรู้ที่ใช้สื่อและเครื่องมือหลากหลาย ทั้งสถานการณ์จริงจากโลกธุรกิจและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในบริบทที่เสมือนสถานการณ์จริง เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและประยุกต์ใช้ได้ทันที

2.4 การประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายตามสภาพจริง มีการประเมินที่สะท้อนความสามารถในสถานการณ์จริง พิจารณาทั้งผลลัพธ์สุดท้ายและกระบวนการพัฒนาตลอดการเรียนรู้

3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

3.1 การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในการทำกิจกรรมและการแสดงความคิดเห็น สร้างบรรยากาศที่ผู้เรียนรู้รู้สึกปลอดภัยในการแสดงออก ทดลองสิ่งใหม่ และเรียนรู้จากความผิดพลาด โดยไม่กลัวการถูกตัดสิน ส่งเสริมความกล้าเสี่ยง ความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาศักยภาพได้เต็มที่

3.2 การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียน สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และผู้บริหาร สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ทุกคนมีส่วนร่วมพัฒนาซึ่งกันและกัน

3.3 การสร้างเทคโนโลยีและพื้นที่ปฏิบัติการ มีการออกแบบพื้นที่การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น และปรับเปลี่ยนได้ตามลักษณะกิจกรรม จัดเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ และระบบดิจิทัลที่สนับสนุนการเรียนรู้เชิงรุก เชื่อมต่อการทดลอง การสร้างสรรค์ผลงาน และการทำงานร่วมกัน

3.4 การศึกษาดูงานภายนอก มีการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่นำผู้เรียนสัมผัสสถานประกอบการจริง สังเกตการดำเนินงาน เชื่อมโยงทฤษฎีกับปฏิบัติ เข้าใจบริบทธุรกิจ สร้างแรงบันดาลใจ และพัฒนาความเข้าใจการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง

3.5 การสร้างเครือข่ายกับชุมชนภายนอก สร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคธุรกิจและชุมชน เพื่อขยายโอกาสการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนทรัพยากร เข้าถึงความรู้เชิงปฏิบัติจากผู้เชี่ยวชาญ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาับโลกการทำงาน

ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

1. ทักษะคนตัวบุคคล

1.1 การสวมบทบาทผู้ประกอบการ ผู้เรียนได้รับบทบาทและความรับผิดชอบเสมือนเป็นผู้ประกอบการจริง สร้างประสบการณ์ตรง ที่ส่งเสริมความเข้าใจบทบาท ความมั่นใจ และทัศนคติเชิงบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการ

1.2 การเรียนรู้จากตัวแบบที่ประสบความสำเร็จ ผู้เรียนศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการดำเนินธุรกิจ กระบวนการคิด การตัดสินใจ และการจัดการปัญหาของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ พัฒนาทัศนคติ และความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองในการประสบความสำเร็จในอนาคต

1.3 การประยุกต์ใช้ความรู้กับชีวิตจริง ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้เชิงทฤษฎีจากห้องเรียนกับการนำไปใช้แก้ปัญหาหรือสร้างมูลค่าในชีวิตประจำวันและบริบทจริง

2. ความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจ

2.1 การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงในการเชื่อมโยงทรัพยากรที่มีอยู่กับโอกาสทางการตลาด มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการ และดำเนินธุรกิจจริง เกิด แรงบันดาลใจและความมั่นใจจากประสบการณ์ตรงที่สามารถสร้างผลกำไรได้จริง

2.2 การมีประสบการณ์ลงทุน ผู้เรียนมีโอกาสลงทุนทรัพยากรจริง บริหารจัดการต้นทุน และได้รับผลตอบแทนจากการดำเนินธุรกิจ มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบทางการเงิน และความสำเร็จที่เกิดจากการตัดสินใจลงทุนอย่างรอบคอบ

2.3 การเชื่อมโยงการเรียนรู้เข้ากับเป้าหมาย ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับความสนใจ ความฝัน และเป้าหมายส่วนบุคคล ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการ

2.4 การภาคภูมิใจในผลงานตนเอง ผู้เรียนเกิดความภูมิใจจากการสร้างสรรค์ผลงานหรือธุรกิจที่ประสบความสำเร็จด้วยตนเอง ผู้เรียนเห็นผลลัพธ์และได้รับการยอมรับ สร้างความมั่นใจในความสามารถในการพัฒนาธุรกิจของตนเอง

3. การยอมรับความเสี่ยง

3.1 การมีพื้นที่ปลอดภัยทางธุรกิจ ผู้เรียนสามารถทดลองความเสี่ยงทางธุรกิจและทำพลาดได้โดยไม่มีผลกระทบต่อนตนเอง กล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผล

3.2 การจัดการทำงานอย่างเป็นระบบ ผู้เรียนมีการระบุความเสี่ยง ประเมินผลกระทบ และโอกาส วางแผนรับมือ และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง มีความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น

3.3 ความกล้าทำงานที่ท้าทาย ผู้เรียนมีความกล้าในการรับมอบหมายงานที่มีความยากกว่าความสามารถปัจจุบัน มีความมั่นใจในการเผชิญความท้าทาย และมีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองเพื่อก้าวข้ามขีดจำกัด

3.4 การถอดบทเรียนเพื่อการปรับปรุง ผู้เรียนมีการทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์หลังจบกิจกรรม ระบุสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลว พร้อมกำหนดแนวทางปรับปรุงในอนาคต

4. ความต้องการความสำเร็จ

4.1 การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จ ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายที่วัดผลได้ และมีกำหนดเวลา โดยวัดความสำเร็จทั้งผลลัพธ์ทางธุรกิจและการพัฒนาตนเอง

4.2 ความมุ่งมั่นในการทำงาน ผู้เรียนมีความตั้งใจเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค พร้อมเผชิญความท้าทายและปรับปรุงวิธีการทำงานเพื่อความสำเร็จ

4.3 การติดตามผลลัพธ์อย่างเป็นระบบ ผู้เรียนเก็บรวบรวม วัดผล และประเมินความก้าวหน้าสู่เป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ ใช้ตัวชี้วัดที่หลากหลายในการประเมินความสำเร็จ

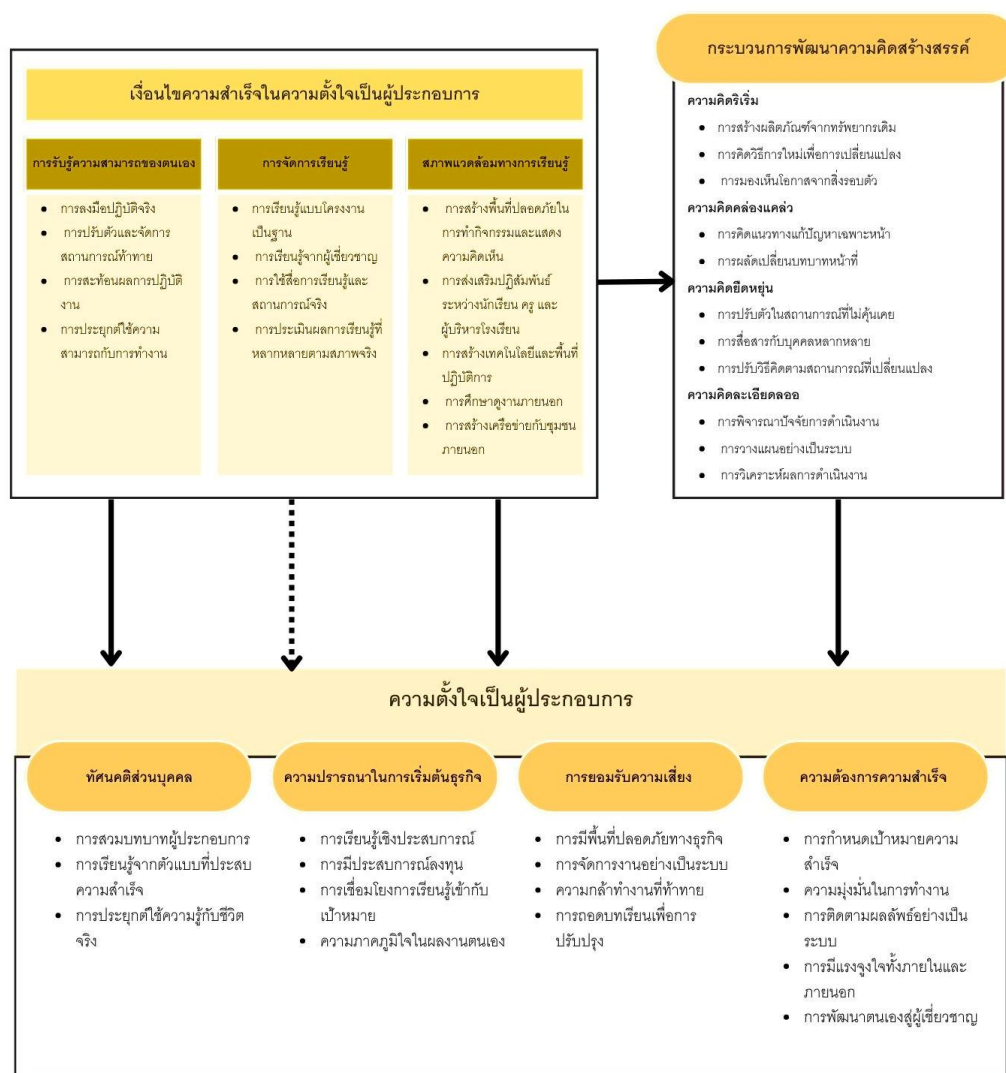
4.4 การมีแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก ผู้เรียนมีแรงผลักดันจากความสนใจ ความภาคภูมิใจ และการพัฒนาตนเอง ควบคู่กับแรงจูงใจจากภายนอก การยอมรับ และความสำเร็จที่มองเห็นได้

4.5 การพัฒนาตนเองสู่ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เรียนสะสมประสบการณ์ ผูกพันทักษะอย่างต่อเนื่อง เตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้มีความชำนาญและเชี่ยวชาญ

ซึ่งสามารถสรุปตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังภาพที่ 11

ตอนที่ 3 การทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น
ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล

ภาพที่ 11 ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

จากการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุและการสัมภาษณ์ระดับลึก พบว่า การจัดการเรียนรู้ไม่สามารถพัฒนาความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการได้โดยตรง แต่จะต้องพัฒนาผ่านความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ดังนั้น การทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น

ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จึงประกอบด้วย 2 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมการคิดเชิงออกแบบ ซึ่งเน้นกระบวนการค้นหาปัญหา สร้างแนวคิด และหาทางออกที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคอย่างสร้างสรรค์

2. กิจกรรมการเรียนรู้แผนผังโมเดลธุรกิจ ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถแปลงแนวคิดสร้างสรรค์ให้เป็นโมเดลธุรกิจที่เป็นรูปธรรม

ทั้งสองกิจกรรมนี้นำไปใช้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัด นนทบุรี โดยนักเรียนเป็นผู้ร่วมกันเสนอหัวข้อหลักของกิจกรรมการเรียนรู้ และได้ตีในหัวข้อการออกแบบผลิตภัณฑ์จากวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผนผสมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรี โดยมีรายละเอียดของกิจกรรม ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การคิดเชิงออกแบบ

การดำเนินกิจกรรมการคิดเชิงออกแบบกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมของผู้เรียน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การทำความเข้าใจผู้ใช้ การนิยามปัญหา การระดมความคิด การสร้างต้นแบบ และการทดสอบ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการคิดเชิงออกแบบได้อย่างเป็นระบบ โดยผลที่ได้จากการประเมินด้วยการสัมภาษณ์และการสังเกต มีดังนี้

1. การทำความเข้าใจผู้ใช้ (Empathize)

ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความเข้าใจหลักการออกแบบที่เน้นผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ พัฒนาความเข้าใจผู้ใช้ ควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงความรู้จากวรรณคดีมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง เพื่อให้ นักเรียนสามารถวิเคราะห์และเข้าใจปัญหาของตัวละครในวรรณคดีได้เป็นอย่างดี สามารถเชื่อมโยงความต้องการของตัวละครกับความต้องการในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม และตระหนักถึงความสำคัญของการคำนึงถึงผู้บริโภคเป็นหลักในการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยให้นักเรียนศึกษาและวิเคราะห์ ทศนคติ ประสพการณ์ของตัวละครในวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน ซึ่งสาเหตุที่นำวรรณคดีเรื่องขุนช้าง ขุนแผนมาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเนื่องจากวรรณคดีเรื่องนี้เป็นวรรณคดีภาคบังคับของหลักสูตรทำให้นักเรียนมีความคุ้นเคยกับเนื้อหา อีกทั้งเนื้อเรื่องยังเต็มไปด้วยสถานการณ์และปมปัญหาที่หลากหลายเหมาะแก่การให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์แนวทางการแก้ปัญหา ซึ่งนักเรียนต้องสังเกตปัญหา ความต้องการ และอุปสรรคที่ตัวละครเผชิญในบริบทของเรื่อง พร้อมทั้งจับคู่ปัญหาของตัวละครในวรรณคดีกับความต้องการของผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน

จากการสังเกตการทำกิจกรรมของนักเรียน พบว่า นักเรียนสามารถวิเคราะห์และเข้าใจปัญหาของตัวละครในวรรณคดีได้เป็นอย่างดี สามารถเชื่อมโยงความต้องการในปัจจุบันได้ การเรียนรู้เรื่องราวของตัวละครทำให้นักเรียนเข้าใจว่าการคิดผลิตภัณฑ์ให้เหมาะกับผู้ใช้งานเป็นสิ่งสำคัญ และต้องคำนึงถึงผู้บริโภคเป็นหลัก

2. การนิยามปัญหา (Define)

ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้นักเรียนสามารถระบุและกำหนดปัญหาได้ พัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการวิเคราะห์บริบท รวมทั้งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างปัญหาและทางเลือกที่เหมาะสม โดยคาดหวังให้นักเรียนสามารถระบุและกำหนดปัญหาได้ บอกความต้องการและเหตุผลที่จะสร้างผลิตภัณฑ์ได้อย่างสมเหตุสมผล โดยให้นักเรียนสังเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนแรก ระบุปัญหาหลักที่ต้องการแก้ไข โดยเขียนประเด็นปัญหาว่า กลุ่มเป้าหมายต้องการอะไร เพราะอะไร เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการกำหนดปัญหา วิเคราะห์บริบทของปัญหากำหนดขอบเขตของการออกแบบผลิตภัณฑ์ ระบุเหตุผลรวมทั้งความจำเป็นในการสร้างผลิตภัณฑ์

จากการสังเกต พบว่า นักเรียนสามารถระบุและกำหนดปัญหาได้ โดยสามารถบอกความต้องการ และเหตุผลที่จะสร้างผลิตภัณฑ์ขึ้นมา การศึกษาวรรณคดีช่วยให้นักเรียนเข้าใจบริบทและสามารถ ออกแบบผลิตภัณฑ์มาช่วยแก้ไขปัญหาก็ดีขึ้น โดยเฉพาะการนำปัญหาของตัวละครแต่ละตัวมาเป็นจุดเริ่มต้นในการออกแบบ

3. การระดมความคิด (Ideate)

ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความกล้าแสดงออก ให้นักเรียนได้เรียนรู้การผสมผสานความรู้จากหลายศาสตร์มาสร้างนวัตกรรม ฝึกทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง เพื่อหวังผลให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออกในการเสนอความคิดใหม่และแตกต่างจากผู้อื่น สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ผสมวรรณคดีเข้าไปได้อย่างกลมกลืน โดยให้นักเรียนร่วมกันระดมความคิดเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาที่หลากหลาย เน้นผสมแนวคิดจากวรรณคดีเข้ากับของดีประจำจังหวัดนนทบุรีเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ นักเรียนนำเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน

จากการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนมีการเสนอแนวคิดที่หลากหลาย และกล้าที่จะนำเสนอความคิดที่ต่างจากเพื่อน ดังที่นักเรียนให้สัมภาษณ์ว่า “ในกลุ่มของหนูมีไอเดียเยอะมาก บางคนเสนอเป็นของใช้ บางคนเสนอเป็นเครื่องประดับ บางคนก็อยากทำของกิน ช่วยกันเสนอสนุกดีค่ะ” “ผมคิดต่างจากเพื่อทุกคนเลยครับ เพื่อนในกลุ่มส่วนใหญ่คิดทำของจากกล้วย แต่ผมอยากได้พวกเครื่องปั้นดินเผา ก็พยายามเสนอให้เพื่อนเห็นข้อดี ข้อเด่น เพื่อนๆก็โอเคกับไอเดียผมครับ”

นักเรียนมีความสามารถในการนำสินค้าที่มีความต่างมาผสมผสานเข้าด้วยกัน สร้างความแปลกใหม่ให้กับผลิตภัณฑ์ “พวกผมเอาดาบของขุนแผนมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบพาวเวอร์แบงก์ดินเผา สองอย่างนี้ดูไม่เกี่ยวข้องกัน แต่พอเอามาผสมกลับได้ผลิตภัณฑ์ที่ดูสวยและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวครับ” อีกทั้งนักเรียนสามารถผสมผสานวรรณคดีเข้ากับของดีประจำจังหวัดนนทบุรีได้อย่างสร้างสรรค์ ดังข้อความที่นักเรียนกล่าว “กลุ่มพวกหนูเอาเส้นทางการเดินทางของขุนแผนมาออกแบบเป็นเกมพาเที่ยวและแวะซื้อของฝากที่เป็นของดีในจังหวัดนนทบุรีค่ะ”

4. การสร้างต้นแบบ (Prototype)

ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนเรียนรู้กระบวนการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์แบบครบวงจรตั้งแต่แนวคิดจนถึงผลิตภัณฑ์จริง ฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีในการออกแบบอย่างเป็นระบบ พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและการปรับตัวเมื่อเผชิญกับข้อจำกัดต่าง ๆ ซึ่งผลลัพธ์ที่คาดหวัง คือ นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ได้ มีความรู้และทักษะในการใช้แอปพลิเคชันหรือปัญญาประดิษฐ์ในการออกแบบอย่างเหมาะสม โดยให้นักเรียนทดลองออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์โดยต้องปรับแต่งและแก้ไขคำสั่งให้ได้ตามแนวคิดที่วางไว้ กำหนดองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ตั้งแต่รูปแบบบรรจุภัณฑ์ จุดเด่นของสินค้า และความสามารถในการใช้งาน

จากการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ตั้งแต่ต้นจนจบทั้งการวางแผนคิด การออกแบบสินค้า และการกำหนดจุดขาย ดังนักเรียนให้สัมภาษณ์ว่า “หนูได้เรียนรู้ทุกขั้นตอนเลยคะ ตั้งแต่การคิดว่าจะทำอะไร ทำไม่ต้องทำ ออกแบบให้สวยและใช้งานได้จริง ไปจนถึงคิดว่าจะขายยังไง จุดเด่นคืออะไร” นักเรียนมีทักษะในการใช้แอปพลิเคชันหรือปัญญาประดิษฐ์สำหรับออกแบบผลิตภัณฑ์ได้รู้วิธีการออกแบบต่าง ๆ อย่างละเอียด ดังที่นักเรียนกล่าวว่า “ผมเรียนรู้การใช้ Canva และ Chat GPT สร้างภาพครับ ตอนแรกงงมาก แต่พอลองไปลองมา เริ่มเข้าใจว่าแต่ละเครื่องมือมีจุดเด่นอะไร ตอนนี้ผมใช้มันออกแบบบรรจุภัณฑ์ หรือทำภาพโฆษณาได้คล่องขึ้นแล้วครับ” แม้จะมีความยากลำบากในการสั่งการให้ได้ภาพต้นแบบตามต้องการแต่นักเรียนสามารถปรับตัวและเรียนรู้เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ

5. การทดสอบ (Test)

ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการนำเสนอและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการรับฟังข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ ฝึกความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า สร้างวัฒนธรรมการให้และรับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผลลัพธ์ที่คาดหวัง คือ นักเรียนมีทักษะการพูดและการนำเสนอต่อที่สาธารณะได้ดี สามารถตอบ

คำถามและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้นักเรียนเตรียมนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นหน้าชั้นเรียนเพื่อให้เพื่อนร่วมชั้นและครูทำหน้าที่เป็นผู้ซักถาม นักเรียนต้องรับฟังคำถามและข้อเสนอแนะอย่างตั้งใจ พร้อมตอบคำถาม ชี้แจงข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ เมื่อนำเสนอเสร็จนักเรียนต้องวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน จุดที่ควรปรับปรุงจากข้อเสนอแนะที่ได้รับ และวางแผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้นต่อไป

จากการสัมภาษณ์ พบว่า การนำเสนอผลิตภัณฑ์ทำให้นักเรียนได้ฝึกการพูดสื่อสารในที่สาธารณะ และเรียนรู้การตอบคำถามแบบฉับพลัน ฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ดังนักเรียนให้สัมภาษณ์ว่า “ขอบคุณที่มีกิจกรรมนี้ครับ เพราะเมื่อก่อนจะสั้นมากเวลาต้องพูดหน้าชั้นเรียน แต่พอครูให้แนวทางในการนำเสนอ แล้วเราเตรียมตัวมาอย่างดี ก็รู้สึกว่าการพูดไม่ได้ยากอย่างที่คิด” “ตอนที่ครูถามว่าสินค้าเรามีอะไรที่เด่นกว่าคู่แข่งในท้องตลาด ตอนนั้นตื่นเต้นมากในกลุ่มไม่มีใครตอบเลย หนูต้องคิดคำตอบแบบทันที แต่ก็พยายามใช้ความรู้ที่เคยเขียนมาตอบค่ะ” การได้รับคำแนะนำจากผู้อื่นช่วยให้นักเรียนมองเห็นปัญหาและจุดที่ควรพัฒนาในผลงานของตนเอง ดังที่นักเรียนกล่าวว่า “หลังนำเสนอเสร็จ หนูก็เอาคำแนะนำทั้งจากครูและเพื่อน ๆ ไปปรับปรุงทันทีเลย ค่ะ เพิ่มลดรายละเอียดบางอย่างให้น่าสนใจ ปรับราคาให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย เพิ่มกลยุทธ์การขายให้ตรงใจกลุ่มเป้าหมายค่ะ” นักเรียนสามารถนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความสมบูรณ์และตรงตามความต้องการของผู้ใช้มากขึ้น

สรุป การใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบ ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เชื่อมโยงวรรณคดีไทยกับของดีประจำจังหวัดนนทบุรี ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดเชิงออกแบบอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การเข้าใจปัญหา การระดมความคิด การสร้างต้นแบบ จนถึงการทดสอบและปรับปรุง ขณะเดียวกันก็เสริมสร้างความเข้าใจและความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย นักเรียนสามารถนำกระบวนการนี้ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและสร้างนวัตกรรมในอนาคตได้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนผังโมเดลธุรกิจ

การทดลองใช้เครื่องมือแผนผังโมเดลธุรกิจ (Business Model Canvas : BMC) ซึ่งประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย คุณค่าที่นำเสนอ ช่องทางการเข้าถึงลูกค้า การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า แหล่งรายได้ ทรัพยากรหลัก กิจกรรมหลัก พันธมิตรหลัก และโครงสร้างต้นทุน โดยนำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อพัฒนาความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนสามารถเข้าใจโครงสร้างพื้นฐานของการทำธุรกิจเบื้องต้นได้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย (Customer Segments)

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนี้ต้องการให้ผู้เรียนเข้าใจความสำคัญของการยึดผู้บริโภคนเป็นศูนย์กลางในการออกแบบผลิตภัณฑ์ พัฒนาทักษะการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย และเรียนรู้การใช้วรรณคดีเป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจความต้องการของมนุษย์ในมิติต่าง ๆ ซึ่งคาดหวังผลให้นักเรียนสามารถระบุกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงปัญหาและความต้องการของตัวละครในวรรณคดีกับกลุ่มผู้บริโภคในปัจจุบันได้ โดยให้นักเรียนศึกษาและวิเคราะห์ตัวละครในวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผนซึ่งสาเหตุที่นำวรรณคดีเรื่องขุนช้าง ขุนแผนมาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเนื่องจากวรรณคดีเรื่องนี้เป็นวรรณคดีภาคบังคับของหลักสูตรทำให้นักเรียนมีความคุ้นเคยกับเนื้อหา อีกทั้งเนื้อเรื่องยังเต็มไปด้วยสถานการณ์และปมปัญหาที่หลากหลายเหมาะแก่การให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ทำความเข้าใจลักษณะ ปัญหา และความต้องการของตัวละครอย่างละเอียด เชื่อมโยงคุณลักษณะของตัวละครกับกลุ่มผู้บริโภคในปัจจุบันที่มีความต้องการคล้ายคลึงกัน นักเรียนต้องระบุกลุ่มเป้าหมายว่าผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมา ตอบสนองความต้องการของใครและอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนเข้าใจความสำคัญของการคำนึงถึงผู้บริโภคนเป็นหลัก และสามารถคิดผลิตภัณฑ์ให้เหมาะกับผู้ใช้งาน ดังที่นักเรียนให้สัมภาษณ์ว่า “จากกิจกรรมนี้ทำให้หนูรู้ว่าเวลาจะทำสินค้าอะไรออกมา เราต้องคิดถึงลูกค้ามากกว่าตามใจตัวเอง ถ้าไม่คิดถึงลูกค้าทำสินค้าออกมาสวยแค่ไหนก็ขายไม่ได้ค่ะ” “กลุ่มผมมีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักท่องเที่ยวครับ เลยออกแบบของที่ระลึกขนาดเล็ก น้ำหนักเบา มีคำอธิบาย 2 ภาษา และบอกเล่าเรื่องราวในวรรณคดีเหมาะกับคนที่รักการสะสมครับ” ในการเรียนรู้ผ่านตัวละครวรรณคดีช่วยให้นักเรียนสามารถจับความต้องการของผู้ใช้ได้ง่ายขึ้น โดยทราบถึงปัญหาที่ตัวละครในวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผนเจอจริง ดังข้อความที่ว่า “ผมเห็นว่าขุนแผนต้องต่อสู้และต้องการอาวุธที่ดีครับ ผมจึงคิดออกแบบชุดอุปกรณ์เอาตัวรอดสมัยใหม่ที่มีของใช้จำเป็นครบครัน แร้งบันดาลใจจากดาบของขุนแผน แต่ปรับเป็นอุปกรณ์สำหรับนักเดินป่ายุคใหม่ แก้ปัญหาการเอาตัวรอดในสถานการณ์ต่าง ๆ ครับ” นักเรียนสามารถออกแบบผลิตภัณฑ์มาช่วยแก้ไขปัญหา นับได้ว่ามีความสามารถในการวิเคราะห์ตลาดเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. คุณค่าที่นำเสนอ (Value Propositions)

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนี้เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจแนวคิดการสร้างคุณค่าที่แตกต่างและเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง พัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ในการผสมผสานวัฒนธรรมท้องถิ่นกับนวัตกรรม และเพื่อเรียนรู้การวิเคราะห์ข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งผลลัพธ์ที่คาดหวัง คือ นักเรียนสามารถสร้างจุดเด่น กำหนดจุดขายของผลิตภัณฑ์ได้ และเห็นคุณค่าของการผสมผสานระหว่างวรรณคดีไทยกับของดีประจำจังหวัด โดยให้นักเรียนวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ของตนเอง ว่า

สามารถแก้ปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างไร นักเรียนต้องกำหนดจุดเด่นและจุดขายของผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างจากผลิตภัณฑ์อื่นในท้องตลาด โดยเฉพาะการผสมผสานระหว่างวรรณคดีขุนช้างขุนแผนกับของดีประจำจังหวัดนนทบุรีเพื่อสร้างอัตลักษณ์ที่โดดเด่น อีกทั้งต้องอธิบายได้ว่าผลิตภัณฑ์มีคุณค่าทางอารมณ์หรือคุณค่าทางวัฒนธรรมอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนสามารถสร้างจุดเด่นและกำหนดจุดขายของผลิตภัณฑ์ภายใต้แนวคิดที่ว่าผลิตภัณฑ์ต้องตอบโจทย์ทั้งทางการใช้งานชีวิตประจำวันและความรู้สึกของผู้บริโภค ดังที่นักเรียนให้สัมภาษณ์ว่า “ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มหนูมีจุดเด่นที่ผสมความเป็นไทยกับความทันสมัยค่ะ เราใช้วัสดุจากใยกล้วยของนนทบุรีแต่ออกแบบให้ดูทันสมัย พร้อม QR Code สแกนอ่านวรรณคดี จุดขายนี้ดึงดูดทั้งคนรักโลกและคนรักวรรณคดีไทยค่ะ” “หนูออกแบบที่กระเป๋าสตางค์จากผ้าไหมนนทบุรีค่ะมันใช้งานได้จริงทุกวัน ทนทาน สวยงาม แต่ยังมีความทันสมัย ใช้แล้วไม่ดูเชย” นักเรียนเห็นคุณค่าของการผสมผสานระหว่างวรรณคดีขุนช้างขุนแผนกับของดีประจำจังหวัดนนทบุรี ดังข้อความที่ว่า “พอเอาทั้งวรรณคดีและของดีในนนทบุรีมาออกแบบเป็นสินค้า ก็ทำให้สินค้าดูไม่เหมือนใคร มีคุณค่ามีราคามากขึ้น” ซึ่งเป็นการสร้างคุณค่าและอัตลักษณ์ที่แตกต่างจากผลิตภัณฑ์ทั่วไป

3. ช่องทางการเข้าถึงลูกค้า (Channels)

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนี้เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับช่องทางการตลาดสมัยใหม่ที่มีความหลากหลาย มีทักษะการสื่อสารการตลาดและการออกแบบสื่อที่สามารถโน้มน้าวใจผู้บริโภค โดยผลลัพธ์ที่คาดหวัง คือ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับช่องทางการเข้าถึงลูกค้า มีทักษะการสื่อสารและการตลาด สามารถสร้างป้ายนำเสนอสินค้าให้มีความชัดเจนและน่าสนใจได้ โดยให้นักเรียนศึกษาและวิเคราะห์ช่องทางการตลาด การจัดจำหน่ายที่หลากหลายทั้งในรูปแบบดิจิทัลและรูปแบบดั้งเดิม นักเรียนต้องออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมและตรงกับกลุ่มเป้าหมาย โดยคำนึงถึงรูปแบบการสื่อสาร ภาษา และช่องทางที่กลุ่มเป้าหมายใช้อยู่เป็นประจำ นักเรียนต้องสร้างป้ายนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่มีความน่าสนใจ สามารถดึงดูดความสนใจและสื่อสารคุณค่าของผลิตภัณฑ์ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ นักเรียนต้องวางแผนการใช้ช่องทางการขายที่หลากหลาย อาทิ แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ โซเชียลมีเดีย ตลาดนัดนักเรียน หรือ กระดานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียและความเหมาะสมของแต่ละช่องทาง

จากการสังเกต พบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับช่องทางการเข้าถึงลูกค้าที่หลากหลายและทันสมัย มีทักษะการสื่อสารและการตลาดเบื้องต้นที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง นักเรียนเข้าใจความสำคัญของการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย สามารถทำป้ายนำเสนอ

สินค้าและสื่อการตลาดให้มีความน่าสนใจ สร้างช่องทางการขายที่หลากหลาย แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้บริโภคใหม่

4. การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer Relationships)

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนี้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระยะยาวกับลูกค้าซึ่งเป็นพื้นฐานของธุรกิจ พัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลและการสื่อสารในที่สาธารณะ เรียนรู้การใช้เรื่องราวและวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือในการสร้างการเชื่อมต่อที่มีความหมายกับลูกค้า โดยผลลัพธ์ที่คาดหวัง คือ นักเรียนรู้วิธีการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าในระยะยาว มีทักษะการสื่อสารทั้งระหว่างบุคคลและต่อสาธารณะ สามารถนำเสนอหาในวรรณคดีมาเป็นสื่อในการเชื่อมโยงสินค้ากับความรู้สึกของผู้บริโภคได้ โดยให้นักเรียนฝึกทักษะการสื่อสารและการนำเสนอผลิตภัณฑ์ต่อหน้าผู้ฟังจำนวนมาก เพื่อสร้างประสบการณ์การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าโดยตรง นักเรียนฝึกวิธีการเล่าเรื่องโดยใช้วรรณคดีไทยและของดีประจำจังหวัดนนทบุรีเป็นเนื้อหาหลักในการเชื่อมต่อทางอารมณ์กับลูกค้า ครูให้นักเรียนร่วมกันออกแบบประสบการณ์หรือกิจกรรมที่ช่วยสร้างความผูกพันระหว่างแบรนด์กับลูกค้า อาทิ การจัดเวิร์กช็อปเชิงวัฒนธรรม การสร้างชุมชนออนไลน์สำหรับผู้สนใจวรรณคดีและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น หรือการให้บริการหลังการขายที่มีคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการทำความเข้าใจกับลูกค้ามากขึ้นในการนำเสนอสินค้า ดังที่นักเรียนให้สัมภาษณ์ว่า “หนูได้รู้ว่าก่อนนำเสนอต้องศึกษาลูกค้าก่อนค่ะว่าเขาเป็นใคร อายุเท่าไร สนใจอะไร ถ้าเป็นวัยรุ่นก็ต้องเน้นความทันสมัย ถ้าเป็นผู้ใหญ่ก็เน้นคุณภาพและคุณค่าทางวัฒนธรรม การรู้จักลูกค้าทำให้นำเสนอได้ตรงใจมากขึ้นค่ะ” สามารถปรับการสื่อสารให้เหมาะสมกับบุคลิกลักษณะของลูกค้าแต่ละประเภท รู้วิธีการสื่อสารต่อหน้าผู้คนจำนวนมากด้วยความมั่นใจ นักเรียนเห็นความสำคัญของการเชื่อมความสัมพันธ์กับลูกค้าว่าเป็นการเชื่อมต่ออารมณ์ผ่านเรื่องราวและวัฒนธรรมที่มีคุณค่าร่วมกัน โดยเฉพาะการใช้วรรณคดีไทยซึ่งเป็นที่ยอมรับ เป็นสื่อกลางในการสร้างความผูกพันกับลูกค้าที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมร่วมกัน ดังข้อความที่ว่า “การใช้วรรณคดีขุนช้างขุนแผนช่วยสร้างความผูกพันกับลูกค้าได้ดีมากค่ะ เพราะคนไทยส่วนใหญ่รู้จักเรื่องนี้ เวลาพูดถึงขุนแผนลูกค้าจะเข้าใจลักษณะและภาพรวมของตัวละคร ทำให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับผลิตภัณฑ์มากขึ้นค่ะ”

5. แหล่งรายได้ (Revenue Streams)

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนี้ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดการสร้างรายได้ที่หลากหลายและยั่งยืน พัฒนาทักษะการคิดเชิงธุรกิจและการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงิน และเข้าใจการประยุกต์ใช้ทรัพย์สินทางปัญญาและวัฒนธรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยผลลัพธ์ที่

คาดหวัง คือ นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งรายได้ที่หลากหลาย มองเห็นโอกาสในการสร้างรายได้จากแหล่งต่าง ๆ สามารถวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของของแต่ละแหล่งรายได้ โดยให้นักเรียนศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลาย นักเรียนระบุและอธิบายแหล่งรายได้ที่เป็นไปได้ อาทิ การขายผลิตภัณฑ์โดยตรงทั้งแบบชิ้นและเป็นชุด การจัดกิจกรรมหรือเวิร์กช็อปเชิงประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีและวัฒนธรรมท้องถิ่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ดิจิทัล อาทิ แอปพลิเคชันเล่าเรื่อง คอนเทนต์ออนไลน์ หรือการรับการสนับสนุนจากองค์กรที่สนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรม อีกทั้งนักเรียนต้องคำนวณประมาณการรายได้และกำหนดวิธีการตั้งราคาให้เหมาะสม

จากการสังเกต พบว่า นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งรายได้ที่สามารถสร้างได้หลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่การขายผลิตภัณฑ์โดยตรง การจัดกิจกรรมเชิงประสบการณ์ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ดิจิทัล สามารถคิดค้นและวิเคราะห์โอกาสในการสร้างรายได้ทั้งจากผลิตภัณฑ์ บริการ ประสบการณ์ และทรัพย์สินทางปัญญา มีมุมมองต่อการมีแหล่งรายได้หลายช่องทางว่าเป็นการช่วยลดความเสี่ยงทางธุรกิจ นอกจากนี้ นักเรียนยังสามารถประเมินศักยภาพ ความเหมาะสมของแต่ละแหล่งรายได้ตามบริบทของธุรกิจ

6. ทรัพยากรหลัก (Key Resources)

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนี้ เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจความสำคัญของการระบุและจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ ตระหนักในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์ เรียนรู้การสร้างคุณค่าจากทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นแทนการพึ่งพาทรัพยากรภายนอก โดยผลลัพธ์ที่คาดหวัง คือ นักเรียนเข้าใจความสำคัญของทรัพยากรสามารถระบุและจัดการทรัพยากรที่จำเป็นในการสร้างผลิตภัณฑ์ได้ มองเห็นประโยชน์จากทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถสร้างคุณค่าจากทรัพยากรที่มีอยู่ได้ โดยให้นักเรียนระบุและวิเคราะห์ทรัพยากรที่จำเป็นในการสร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์ นักเรียนต้องจำแนกทรัพยากรออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ทรัพยากรทางกายภาพ อาทิ วัตถุดิบจากท้องถิ่น เครื่องมือการผลิต สถานที่ดำเนินการ ทรัพยากรทางปัญญา อาทิ ความรู้จากวรรณคดีขุนช้างขุนแผน ภูมิปัญญาท้องถิ่น การผลิตของดีประจำจังหวัดนนทบุรี สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และทรัพยากรมนุษย์ อาทิ ช่างฝีมือท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณคดี นักออกแบบ และทรัพยากรทางการเงิน อีกทั้งต้องร่วมกันวิเคราะห์ว่าจะจัดหา บริหาร และใช้ทรัพยากรเหล่านี้อย่างไรให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยั่งยืน

จากการสังเกต พบว่า นักเรียนสามารถระบุทรัพยากรที่จำเป็นได้อย่างครอบคลุมทั้งทรัพยากรที่มองเห็นและไม่มองเห็น เลือกใช้วัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดนนทบุรีมาสร้าง

เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์และสนับสนุนเศรษฐกิจท้องถิ่น มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถสร้างคุณค่าจากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน

7. กิจกรรมหลัก (Key Activities)

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนี้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการดำเนินธุรกิจที่ครอบคลุมตั้งแต่การออกแบบจนถึงการมอบคุณค่าให้กับลูกค้า พัฒนาทักษะการวางแผนและการจัดการกิจกรรมอย่างเป็นระบบ โดยผลลัพธ์ที่คาดหวัง คือ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินธุรกิจอย่างครอบคลุมเป็นระบบ สามารถวางแผนการบริหาร และการผลิตได้อย่างมีคุณภาพ โดยให้นักเรียนร่วมกันวางแผนกิจกรรมสำคัญที่จำเป็นต้องทำเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ มีการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่การวิจัยและออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เชื่อมโยงกับวรรณคดี การบริหารจัดการกระบวนการผลิตที่รักษาคุณภาพ และอัตลักษณ์ท้องถิ่น การพัฒนาเนื้อหาและการเล่าเรื่องสินค้าที่น่าสนใจ การประสานงานและสร้างความร่วมมือกับชุมชน การจัดการคุณภาพและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

จากการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เชื่อมโยงกับวรรณคดีได้อย่างสร้างสรรค์และมีความหมาย ดังที่นักเรียนให้สัมภาษณ์ว่า “หนูได้รู้ว่าเราต้องตีความตัวละครแล้วถ่ายทอดออกมาให้เชื่อมโยงกับสินค้า เช่น ขุนช้างเป็นคนที่ต้องออกแบบสินค้าให้มีความเกี่ยวข้องกับตัวละครนี้ เพื่อให้สินค้าดูมีที่มาและลูกค้าสามารถเข้าใจได้ง่าย” มีการวางแผนการบริหารธุรกิจ รวมถึงการผลิตที่รักษาคุณภาพและอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า “กลุ่มหนูวางแผนการผลิตโดยใช้วัตถุดิบจากจังหวัดนนทบุรีเท่านั้นค่ะ เพื่อรักษาคุณภาพและความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น” นักเรียนเข้าใจความสำคัญของการพัฒนาเนื้อหาและการเล่าเรื่องสินค้าที่สร้างการเชื่อมต่อกับลูกค้า ดังที่นักเรียนกล่าวว่า “หนูรู้สึกว่าการเล่าเรื่องสำคัญไม่แพ้ตัวสินค้าเลยคะ ลูกค้าจะจดจำสินค้าที่มีเรื่องราวดีกว่าสินค้าที่แค่บอกว่าดี กลุ่มหนูเลยพัฒนาการเล่าเรื่องตั้งแต่ต้นกำเนิด แรงบันดาลใจ จนถึงกระบวนการผลิตเพื่อให้ลูกค้ารู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องราวคะ” อีกทั้งนักเรียนยังได้เรียนรู้วิธีการดำเนินกิจกรรมการตลาดเชิงวัฒนธรรมที่เหมาะสม

8. พันธมิตรหลัก (Key Partnerships)

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนี้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความสำคัญของการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือทางธุรกิจในการสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กร พัฒนาทักษะการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การระบุเครือข่ายที่มีศักยภาพ และเข้าใจการทำงานร่วมกันระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม โดยผลลัพธ์ที่คาดหวัง คือ นักเรียนเข้าใจวิธีการสร้างเครือข่ายที่หลากหลาย สามารถระบุ

เครือข่ายที่มีศักยภาพได้ และมีความเข้าใจถึงประโยชน์ของการทำงานร่วมกันระหว่างภาคส่วน โดยให้นักเรียนศึกษาและวิเคราะห์เครือข่ายความร่วมมือที่มีความสำคัญต่อธุรกิจของตนเอง ระบุ และจำแนกเครือข่ายได้หลายกลุ่ม อาทิ สถาบันการศึกษาที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้และการใช้ วรรณคดี หน่วยงานภาครัฐที่สามารถสนับสนุนด้านนโยบาย งบประมาณ และการส่งเสริม วัฒนธรรม ช่างฝีมือและผู้ผลิตท้องถิ่นที่มีความเชี่ยวชาญและภูมิปัญญาเฉพาะ นักวิจัยและ ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณคดีและวัฒนธรรมที่สามารถให้คำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง องค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมที่สามารถเป็นช่องทางเข้าถึงตลาด ผู้จัดจำหน่ายและ ร้านค้าที่มีความสอดคล้องกับภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ และสื่อที่สามารถช่วยประชาสัมพันธ์

จากการสังเกต พบว่า นักเรียนเข้าใจแนวทางการสร้างเครือข่ายพันธมิตรที่หลากหลาย และเหมาะสมกับบริบทของธุรกิจตนเอง สามารถระบุพันธมิตรที่มีศักยภาพในหลายกลุ่มตั้งแต่ สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ช่างฝีมือ ผู้ผลิตในท้องถิ่น และนักวิจัยด้านวรรณคดี มีความ เข้าใจว่าการร่วมมือนี้ช่วยลดต้นทุน สร้างความน่าเชื่อถือ และเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ และบริการ อีกทั้งตระหนักถึงประโยชน์ของการสร้างเครือข่ายที่ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกัน

9. โครงสร้างต้นทุน (Cost Structure)

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนี้เพื่อให้นักเรียนพัฒนาทักษะการวิเคราะห์การเงินเบื้องต้นที่ จำเป็นสำหรับการดำเนินธุรกิจ เข้าใจโครงสร้างต้นทุนของธุรกิจ เรียนรู้การคำนวณและวางแผน ทางการเงินอย่างเป็นระบบ โดยมีผลลัพธ์ที่คาดหวัง คือ นักเรียนเข้าใจการคิดต้นทุนและการ กำหนดกำไรของสินค้า ระบุต้นทุนทางกายภาพและต้นทุนทางปัญญาได้ รวมทั้งจัดการต้นทุนได้ อย่างครอบคลุม โดยให้ผู้เรียนวิเคราะห์และคำนวณต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจอย่าง ละเอียด แจกแจงและจำแนกต้นทุนออกเป็นประเภทต่าง ๆ ทั้งต้นทุนทางกายภาพที่ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบและวัสดุการผลิตจากท้องถิ่น ค่าแรงงานช่างฝีมือและบุคลากรทั่วไป ค่าขนส่ง ค่า บรรจุภัณฑ์ที่สะท้อนอัตลักษณ์วัฒนธรรม และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่น ๆ ต้นทุนทางปัญญา ที่ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาเนื้อหาจากวรรณคดี ค่าลิขสิทธิ์และทรัพย์สิน ทางปัญญา ค่าฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เรื่องวัฒนธรรม และค่าใช้จ่ายทางการ ตลาดและการสื่อสาร นักเรียนต้องคำนวณจุดคุ้มทุนและวิเคราะห์ว่าสามารถบริหารจัดการต้นทุน อย่างไรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

จากการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดต้นทุนและกำไรของสินค้า อย่างเหมาะสมการแจกแจงต้นทุนทางกายภาพ อาทิ วัตถุดิบ ค่าแรง และบรรจุภัณฑ์ รวมถึง

ต้นทุนทางปัญญา อาทิ การวิจัยและพัฒนาเนื้อหา การฝึกอบรมบุคลากรที่มักถูกมองข้าม ดังที่นักเรียนให้สัมภาษณ์ว่า

“ทำให้ผมเข้าใจเรื่องการตั้งราคาขึ้นเยอะเลยครับ ว่าไม่ใช่เรื่องง่าย มันต้องคิดถึงต้นทุนทุกอย่าง ถ้าอะไรที่เหมาะสม และความสามารถในการแข่งขันในตลาด ถ้าตั้งราคาต่ำเกินไปก็ขาดทุน แต่ถ้าแพงเกินไปก็ขายไม่ได้”

นักเรียนมีความเข้าใจว่าการจัดการต้นทุนอย่างครอบคลุมจะช่วยรักษาคุณภาพสินค้าและคุณค่าทางวัฒนธรรมได้ ดังที่นักเรียนกล่าวว่า

“ผมเห็นความสำคัญของการคิดต้นทุนอย่างรอบคอบเพื่อตั้งราคาให้เหมาะสม เพื่อให้เราไม่ต้องลดคุณภาพหรือคุณค่าของสินค้าเราลงทีหลังครับ”

นักเรียนเกิดความเข้าใจในการสร้างสมดุลระหว่างความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจกับการรักษาคุณค่าทางวัฒนธรรมและสังคม

สรุป การใช้แผนผังโมเดลธุรกิจในบริบทการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เชื่อมโยงวรรณคดีไทยกับกับของดีประจำจังหวัดนนทบุรี ส่งผลให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดเชิงระบบและการคิดเชิงธุรกิจอย่างครอบคลุม การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงช่วยให้นักเรียนเข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบทั้ง 9 ส่วนของโมเดลธุรกิจ นักเรียนได้พัฒนาทักษะการวิเคราะห์ การวางแผน และการบูรณาการความคิดจากหลายส่วนมาสร้างโมเดลธุรกิจที่สมบูรณ์ การบูรณาการวรรณคดีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ากับการเรียนรู้ทางธุรกิจช่วยสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถนำมาสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ ส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมผ่านการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางธุรกิจ

2. ผลลัพธ์ที่มีต่อผู้เรียน

จากกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การคิดเชิงออกแบบและแผนผังโมเดลธุรกิจกับนักเรียนมัธยมศึกษากลุ่มเป้าหมาย ได้ผลลัพธ์ของการจัดกิจกรรม ดังนี้

2.1 ผลลัพธ์ด้านความคิดสร้างสรรค์

กิจกรรมการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เชื่อมโยงวรรณคดีไทยกับของดีประจำจังหวัดนนทบุรี ส่งผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในทุกองค์ประกอบ ได้แก่ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านความคิดริเริ่ม

นักเรียนสร้างแนวคิดที่แปลกใหม่ โดยนำเนื้อหาในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนมา ผสานกับของดีประจำจังหวัดนนทบุรีจนเกิดเป็นผลิตภัณฑ์ร่วมสมัยที่ไม่เคยมีมาก่อน ความคิด

ริเริ่มแสดงผ่านการคิดนอกกรอบ และการสร้างคุณค่าจากสิ่งที่มีอยู่เดิมโดยผสานองค์ความรู้ที่แตกต่างกัน ดังที่นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่า

“เป็นการคิดสินค้าที่แปลกใหม่ มีการนำของขึ้นชื่อของจังหวัดมาประยุกต์ใช้เป็นจุดขายของสินค้า”

“ได้สร้างแนวคิดเพิ่มมากขึ้น อะไรหลายๆ อย่างมากขึ้น”

มีการบูรณาการระหว่างวรรณคดีกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการสร้างผลิตภัณฑ์ที่แปลกใหม่ เป็นการรวมองค์ประกอบที่ไม่เกี่ยวข้องกันมาสร้างเป็นสิ่งใหม่ที่มีคุณค่า ดังที่นักเรียนให้สัมภาษณ์ว่า

“กิจกรรมทำให้ได้เรียนรู้การใช้ AI ในการออกแบบสินค้า ทำให้สิ่งที่คิดในหัวสามารถเป็นรูปจริงได้”

“กลุ่มหนูให้ AI ในการช่วยเจนภาพสินค้า แล้วก็คิดโปรโมชันเพิ่มเติมให้สินค้าน่าดึงดูด”

2. ความคิดคล่องแคล่ว

นักเรียนร่วมกันระดมความคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและต่อยอดความคิดระหว่างสมาชิกในกลุ่ม สามารถเสนอความคิดหลากหลายรูปแบบ ทั้งแนวคิดผลิตภัณฑ์ แนวคิดด้านการออกแบบ และแนวคิดเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์สินค้า ทำให้มีแนวคิดที่หลากหลาย อีกทั้งยังสามารถสร้างทางเลือกใหม่เมื่อต้องเจอกับข้อจำกัดด้านเวลา ดังที่นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่า

“ได้สร้างแนวคิดอะไรหลายๆ อย่างมากขึ้น”

“ได้เรียนรู้การแชร์ความคิดและการรับฟังเพื่อนในกลุ่ม”

“ได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์และทุกคนในกลุ่มมีส่วนช่วยในการออกไอเดีย”

“ช่วยแก้ปัญหากันได้ดีเวลาที่ครูไม่ยอมซื้อไอเดีย ก็จะกลับมาช่วยกันคิดใหม่”

3. ด้านความคิดยืดหยุ่น

นักเรียนปรับเปลี่ยนแนวคิด มุมมอง และแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลายตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกันของสมาชิกในกลุ่ม มีการแก้ปัญหาเมื่อแนวคิดยังไม่ผ่านการพิจารณา รวมถึงการหาแนวทางใหม่ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของโจทย์ ดังที่นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่า

“สิ่งที่ผมได้รับจากกิจกรรมนี้คือการต้องยอมรับคิดต่างจากเพื่อน การคิดนอกกรอบในการเอาสินค้าตัวหนึ่งมาผสมกับอีกตัว”

“มันเป็นการรวมองค์ประกอบที่ไม่เกี่ยวข้องกันมาสร้างเป็นสิ่งใหม่ที่มีค่า”

“ได้ใช้ทักษะการออกแบบและแก้ปัญหาเพื่อให้สอดคล้องกับคอนเซ็ปของงาน”

“ได้เรียนรู้การคิดวิเคราะห์ การออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อแก้ปัญหา”

4. ด้านความคิดละเอียดลออ

นักเรียนมีการพัฒนาความคิดให้มีความสมบูรณ์และมีรายละเอียดครบถ้วน คำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ในการผลิต ตั้งแต่การแก้ปัญหาให้ผู้บริโภค การออกแบบผลิตภัณฑ์ การนำเสนอจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ จนถึงการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย ดังที่นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่า

“ได้เรียนรู้ขั้นตอนของการคิดผลิตภัณฑ์หนึ่งว่าเราจะทำอันนี้เราต้องกำหนดอะไรบ้าง ต้องตั้งใจมาก ๆ ผลงานถึงออกมาดี”

“ได้เรียนรู้การทำโฆษณาที่ใช้ได้จริง และ การนำเสนอสินค้า และวิธีการพูดการสื่อสารเวลาที่พูดต่อหน้าคนจำนวนมาก”

“กิจกรรมทำให้หนูได้รู้จัก Design Thinking และการคิดผลิตภัณฑ์ขึ้นมาใหม่โดยมีปัจจัยหลาย ๆ อย่างซึ่งทำให้รู้ว่า ไม่ง่ายที่จะทำแนวคิดให้ออกมาเป็นผลิตภัณฑ์”

“ได้เรียนรู้ถึงกระบวนการคิดวิเคราะห์ การออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อแก้ปัญหาและวางแผนธุรกิจอย่างเป็นระบบ ทำให้เห็นภาพรวมของการดำเนินธุรกิจได้ชัดเจนขึ้น”

“รู้จักสร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นและเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น”

2.2 ผลลัพธ์ด้านความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

หลังจบกิจกรรมการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เชื่อมโยงวรรณคดีไทยกับของดีประจำจังหวัดนนทบุรี พบว่า นอกจากนักเรียนจะมีพัฒนาการที่ดีในด้านความคิดสร้างสรรค์แล้ว ด้านความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการก็ได้รับการพัฒนาอย่างครอบคลุมทุกองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านทัศนคติส่วนบุคคล ด้านความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจ ด้านการยอมรับความเสี่ยง และ ด้านความต้องการความสำเร็จ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านทัศนคติส่วนบุคคล

นักเรียนมีทัศนคติเชิงบวกต่อการประกอบธุรกิจมากขึ้นจากการเรียนรู้ผ่านกระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์จริง ตั้งแต่การระดมความคิด การวางแผน ไปจนถึงการนำเสนอ การได้รับความรู้เกี่ยวกับแผนผังโมเดลธุรกิจ (Business Model Canvas) ทำให้นักเรียนตระหนักว่าการทำธุรกิจเป็นกระบวนการที่เป็นระบบและสามารถเรียนรู้ได้ ดังที่นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่า

“ได้เรียนรู้ขั้นตอนต่าง ๆ ในการที่ทำธุรกิจ การทำธุรกิจตัวหนึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายเลยเพราะเราต้องมีทั้งขั้นตอนการคิด ขั้นตอนการทำและขั้นตอนการออกแบบ การได้ทำกิจกรรมนี้เหมือนเราได้ฝึกการเป็นนักธุรกิจมือใหม่”

“ได้ความรู้เรื่องการบริหารธุรกิจ จากที่ไม่เคยมีความรู้ด้านนี้มาก่อน”

“มองเห็นขั้นตอนการทำธุรกิจแต่ละอย่างมากขึ้น ตั้งแต่หาไอเดีย วิเคราะห์ตลาด วางแผนการผลิต คิดเรื่องต้นทุน ไปจนถึงการขาย แต่ละขั้นตอนมันค่อย ๆ เรียนรู้กันได้”

“ได้รู้ว่าวรรณคดีไทยมีความหลากหลาย และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้”

“ทำให้เราได้คิดออกแบบสินค้าและเข้าใจการตลาดมากขึ้น”

2. ด้านความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจ

นักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจและความตั้งใจที่จะเริ่มธุรกิจของตนเอง โดยมีแรงบันดาลใจจากการทดลองออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ผสมผสานวรรณคดีกับภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถนำทรัพยากรใกล้ตัวมาต่อยอดเป็นสินค้าเชิงสร้างสรรค์ มองเห็นโอกาสในการสร้างรายได้และการสร้างคุณค่าให้แก่ชุมชน ดังที่นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่า

“ได้มีแนวคิดทางธุรกิจมากขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในอนาคต”

“รู้สึกว่าการนี้สามารถต่อยอดไปทำธุรกิจส่วนตัวในอนาคตได้”

“กิจกรรมนี้ทำให้เห็นว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถต่อยอดไปสู่สิ่งที่จับต้องได้ และอาจกลายเป็นธุรกิจหรืออาชีพในอนาคตได้จริง ๆ”

“กิจกรรมทำให้ได้คิดสร้างสรรค์ ได้รู้ว่าวรรณคดีก็สามารถนำไปใช้ในเศรษฐกิจชุมชนได้”

3. ด้านการยอมรับความเสี่ยง

นักเรียนมีความกล้าคิดนอกกรอบและการลงมือปฏิบัติแม้จะเผชิญกับความท้าทาย การได้รับประสบการณ์การลองผิดลองถูกในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัย ช่วยสร้างความมั่นใจในการจัดการกับความไม่แน่นอนที่มีอยู่ในการทำธุรกิจ นักเรียนเข้าใจว่าการประกอบการต้องอาศัยทั้งความรอบคอบและการวิเคราะห์ความเป็นไปได้อย่างมีเหตุผล ดังที่นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่า

“ชอบที่ได้ลองผิดลองถูกและได้เข้าใจความคิดเชิงธุรกิจ”

“ทำให้เราได้คิดออกแบบสินค้าและเข้าใจการตลาดมากขึ้น”

“ได้ฝึกการพูด เพราะเป็นคนที่ยากพูดแต่เป็นคนพูดไม่เก่ง”

4. ด้านความต้องการความสำเร็จ

นักเรียนมีความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จ มีความภูมิใจในผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ตรงตามเป้าหมายและได้รับการยอมรับจากเพื่อนและครู โดยการนำเสนอผลงาน มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ความรู้สึกถึงความสำเร็จนี้เป็นแรงผลักดันให้นักเรียนต้องการประสบการณ์ความสำเร็จที่มากขึ้นในอนาคต ดังที่นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่า

“จากคนที่ไม่เคยรู้เรื่องการทำธุรกิจมาก่อนเลย พอได้ทำกิจกรรมนี้ หนูก็ได้เรียนรู้ และได้แรงบันดาลใจมาก หนูรู้สึกว่าการทำกิจกรรมนี้มีประโยชน์มากค่ะ”

“ชอบที่ได้ออกแบบหรือคิดวิเคราะห์อะไรแบบนี้ เพราะมันสามารถเอาไปใช้ในมหาวิทยาลัยได้ เพราะตรงกับคณะที่อยากเข้า หนูชอบคิดออกแบบ ชอบทำงานฝึกสถานการณ์จริง”

“ได้เรียนรู้พื้นฐานในการทำธุรกิจ เพราะทุกขั้นตอนที่ทำในกิจกรรม คือ สิ่งที่คุณประกอบการในชีวิตจริงต้องรู้และเข้าใจ ทั้งการวางแผน การสื่อสาร การวิเคราะห์ตลาด และการสร้างจุดเด่นให้ผลิตภัณฑ์”

“ได้เรียนรู้การคิดสร้างสรรค์ต้นทุนและกำไร การแก้ไข การเพิ่มไอเดีย”

3. บทเรียนความสำเร็จในการทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 3 สามารถนำเสนอบทเรียนความสำเร็จในการทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังนี้

1. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

การพัฒนาทักษะการคิดนอกกรอบด้วยกระบวนการผสมผสานองค์ประกอบที่แตกต่างกันระหว่างวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน กับ วัตถุดิบท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรีให้แก่ นักเรียน กิจกรรมนี้นักเรียนได้เรียนรู้หลักการคิดเชิงออกแบบที่เน้นการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ โดยนักเรียนต้องวิเคราะห์ปัญหาของตัวละครในวรรณคดี แล้วออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองความต้องการดังกล่าว ความสำคัญของกระบวนการนี้ คือ การพัฒนาความคิดแตกต่าง ที่ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงแนวคิดที่ห่างไกลกันเข้าด้วยกัน อาทิ การนำสมุนไพรพื้นบ้านมาประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์

เพื่อสุขภาพและความงาม หรือการสร้างผลิตภัณฑ์ที่ผสมผสานเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ากับความเชื่อในวรรณคดีไทย

2. การพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการ

การพัฒนาทักษะผู้ประกอบการให้นักเรียน เรียนรู้ครอบคลุมกระบวนการทางธุรกิจทั้งหมดตั้งแต่การพัฒนาแนวคิดผลิตภัณฑ์ การใช้เครื่องมือแผนผังโมเดลธุรกิจ การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย การคำนวณต้นทุนและกำไร ไปจนถึงการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ และการนำเสนอ เรียนรู้หลักการตรวจสอบตลาดจากการได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ฟังระหว่างการนำเสนอ รวมทั้งการคิดวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการผลิตจริง กิจกรรมนี้เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติ

3. การพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันและภาวะผู้นำ

การร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยนักเรียนต้องเรียนรู้การประสานงาน การแบ่งหน้าที่ และการตัดสินใจร่วมกัน การแลกเปลี่ยนมุมมองที่หลากหลายทำให้เกิดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีประสิทธิภาพ

4. การพัฒนาทักษะการสื่อสารและการนำเสนอ

การนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนในรูปแบบของการ Pitching ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารเชิงโน้มน้าว และความมั่นใจในการแสดงออก นักเรียนได้เรียนรู้การจัดลำดับข้อมูล การใช้สื่อประกอบ และการตอบคำถามแบบฉับพลันในสถานการณ์จริง

5. การสร้างจิตสำนึกในคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น

กิจกรรมผู้ประกอบการรุ่นใหม่จากวรรณคดีไทยและของดีประจำจังหวัด ช่วยส่งเสริมการตระหนักถึงคุณค่าของทุนทางวัฒนธรรม การเรียนรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน สมุนไพร และภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรี ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทรัพยากรท้องถิ่นด้วยการออกแบบสินค้าและการตลาด เชื่อมโยงวรรณคดีไทยกับผลิตภัณฑ์สมัยใหม่แสดงให้เห็นถึงแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ เป็นการต่อยอดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เข้ากับบริบทปัจจุบัน

ตอนที่ 4 การศึกษาแนวทางการใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

จากการประชุมเพื่อจัดทำแนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 คน ประกอบด้วย นักวิชาการ ผู้อำนวยการ โรงเรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค ครูผู้สอนวิชาธุรกิจ และผู้ประกอบการ ดังรายชื่อในภาคผนวก จ โดยการร่วมกันหาแนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนได้ให้การรับรองรูปแบบโดยเห็นด้วยกับตัวแบบและมีการแสดงความคิดเห็นประกอบ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวทางการใช้ตัวแบบด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองเพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน

การสำรวจและวิเคราะห์ศักยภาพของตนเองเป็นกระบวนการพื้นฐานในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของนักเรียน โดยเฉพาะในบริบทของการส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ กระบวนการนี้เป็นจุดเริ่มต้นที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจจุดแข็ง จุดอ่อน ความถนัด และความสนใจของตนเอง ซึ่งสำคัญต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาและสร้างความมั่นใจในการดำเนินชีวิต ดังที่ผู้เชี่ยวชาญได้อธิบายไว้ว่า

“เด็กต้องวิเคราะห์ต้นทุนที่ตัวเองมีว่าเขาเชี่ยวชาญมีความสามารถอะไร เพราะว่าเราต้องเชี่ยวชาญในสิ่งที่เขาจะขาย สิ่งที่เขาจะเอาออกมาเผยแพร่ให้คนอื่น ต้องเชี่ยวชาญในสิ่งนั้นจริงในภาษาทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาผู้ประกอบการเขาจะใช้คำว่า *entrepreneurial thumbprint* คือ การศึกษาลายนิ้วมือของผู้ประกอบการก่อน คือเราต้องสำรวจกันว่าเด็กเนี่ยมีคาแรคเตอร์อย่างไร เป็นเอกลักษณ์ยังไง แล้วสิ่งเหล่านั้นสามารถมาปรุงแต่งสร้างเป็นธุรกิจหรืองานต่าง ๆ ที่สามารถเอาไปขายหรือไปสร้างเป็นธุรกิจได้หรือเปล่า...อยากให้เราจึกตัวเองก่อนว่าเขาชอบอะไร ไม่ชอบอะไร...อาจให้เขาทำเหมือนคลิบวิดีโอสะท้อนตัวเองว่าฉันชอบอะไรไม่ชอบอะไร”

ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการสำรวจศักยภาพที่เน้นการค้นหาความเชี่ยวชาญและจุดเด่นของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้แนวคิดลายนิ้วมือผู้ประกอบการ เพื่อระบุลักษณะเฉพาะตัวและอัตลักษณ์ที่สามารถพัฒนาเป็นคุณค่าทางธุรกิจได้ นอกจากนี้ยังเสนอวิธีการที่หลากหลายในการให้นักเรียนสำรวจตนเอง เช่น การบันทึกวิธีคิดสะท้อนความคิด การระบุสิ่งที่ชอบและไม่ชอบ และการวิเคราะห์ว่าความสามารถเหล่านั้นสามารถต่อยอดเป็นโอกาสทางธุรกิจได้อย่างไร ซึ่งช่วยให้นักเรียนมีความตระหนักรู้ในตนเองสามารถกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังให้ความสำคัญกับการสร้างความยั่งยืนและการค้นหาความสามารถที่แท้จริงของตัวเองเพื่อหลีกเลี่ยงการประกอบการตามกระแสดังที่ผู้เชี่ยวชาญได้อธิบายไว้ว่า

“อยากฝากเรื่องนี้เป็นการบ้านให้คุณครูไปเน้นย้ำเลยคะ คือ เด็ก ๆ ชอบขายของหรือทำธุรกิจตามกระแส พอกระแสมันเริ่มลดลงเขาก็เปลี่ยนไปทำอันใหม่ มันเลยทำให้เหมือนเขาไม่รู้ว่าจริง ๆ แล้วความสามารถจริงเขาคืออะไร เลยอยากให้เขาได้รู้จักตัวเองก่อนว่าตัวเองเนี่ยถนัดในเรื่องอะไร ชอบในเรื่องของอะไร ทำอะไรก็ทำที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเองสักอย่างนึง คือไม่ต้องไปตามกระแส...เขาอาจเขาของตามกระแสนั้นไปต่อยอดพัฒนาเป็นอย่างอื่นได้อีก เช่น สมมุติว่าในชุมชนของเขามีฟาร์มวัวนมเด่น เขาอาจจะเอาผลิตภัณฑ์จากชุมชนของเขามาแปรรูปหรือเอามาต่อยอดเป็นอย่างอื่นได้อีก ”

ผู้เชี่ยวชาญได้ชี้ให้เห็นผลลบของการวิ่งตามกระแสโดยไม่ยึดโยงกับความสามารถหรือความสนใจจริง การเปลี่ยนไปทำสินค้าใหม่ทุกครั้งที่กระแสเปลี่ยน ทำให้นักเรียนไม่สามารถสร้างความเชี่ยวชาญหรือค้นพบจุดแข็งที่แท้จริงของตนเอง แนวทางที่เสนอคือการให้นักเรียนสร้างธุรกิจจากสิ่งที่ตนชอบและถนัด หรือจากทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งจะสร้างความยั่งยืนและอัตลักษณ์ของตัวเอง นอกจากนี้ยังเสนอแนวคิดการต่อยอดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้แตกต่างจากคู่แข่งแทนที่จะทำเหมือนกันทุกคน การเชื่อมโยงกับชุมชนท้องถิ่นยังช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าของทรัพยากรรอบตัวและพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคม

สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง ควรเน้นที่การให้นักเรียนสำรวจและวิเคราะห์ศักยภาพของตนเอง เพื่อระบุความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์เฉพาะ ที่สามารถพัฒนาเป็นคุณค่าทางธุรกิจได้ ให้ความสำคัญ

กับการสร้างความยั่งยืนในการทำธุรกิจ หลักเล็งการประกอบการตามกระแส มุ่งสร้างธุรกิจจาก ความถนัดและความสนใจที่แท้จริงของตนเอง และคำนึงถึงการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์หรือบริการเข้ากับทรัพยากรในชุมชนเพื่อต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์แตกต่างจากคู่แข่ง สร้างความ รับผิดชอบต่อสังคมและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น

2. แนวทางการใช้ตัวแบบด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ของนักเรียน

บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการต้องเปลี่ยน จากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นโค้ชที่คอยอำนวยความสะดวกและกระตุ้นการคิดของ นักเรียน การเปลี่ยนแปลงบทบาทนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และ ความสามารถในการตัดสินใจของนักเรียน ดังที่ผู้เชี่ยวชาญได้อธิบายไว้ว่า

“ ส่วนใหญ่ครูจะไม่ค่อยโค้ช หมายความว่า ครูจะสอนเลยว่าเด็กควรทำอะไร ถ้าเรา ต้องการฝึกความเป็นผู้ประกอบการ คีย์สำคัญ คือ โอกาสอยู่ที่ตลาด เพราะฉะนั้นครูต้องเป็นโค้ช ให้กลับไปหาคำตอบจากผู้ใช้หรือจากลูกค้า ครูต้องพยายามประวิงคำตอบของตัวเองให้นานที่สุด วิธีโค้ชก็คือใช้การถามเป็นหลัก ต่อให้ครูมีคำตอบอยู่แล้วก็ควรจะต้องเปิดช่องด้วยการถามให้เขาไป ค้นคว้าหรือไปหาคำตอบเอง เพราะว่าทักษะผู้ประกอบการมันไม่มีเฉลย มันจะถูกเฉลยด้วยการ ลองทำแล้วตลาดมันจะบอกว่าเวิร์คหรือเปล่า ”

ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการเป็นโค้ชที่เน้นการใช้คำถามเป็นเครื่องมือหลักในการ กระตุ้นความคิด แทนที่จะให้คำตอบโดยตรง แม้ว่าครูจะมีความรู้หรือประสบการณ์ที่สามารถตอบ ได้ทันที ก็ควรเปลี่ยนมาใช้คำถามที่พาให้นักเรียนค้นหาคำตอบด้วยตนเอง การเป็นโค้ชที่ดีต้อง สามารถระบุได้ว่าเมื่อใดควรให้คำแนะนำและเมื่อใดควรปล่อยให้ นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือทำ และได้รับคำแนะนำจากตลาดจริง การเป็นโค้ชที่ดีจะช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ของตนเองได้ นอกจากนี้การเรียนรู้จากความล้มเหลว ก็เป็นกระบวนการสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของ นักเรียน ดังที่ผู้เชี่ยวชาญได้อธิบายไว้ว่า

“ เด็กอยากเป็นผู้ประกอบการต้องให้เขาได้เรียนรู้ว่าการเป็นผู้ประกอบการ การที่จะสำเร็จ ได้หรือว่าจะไม่ประสบผลสำเร็จมันเป็นเรื่องราวธรรมดาของชีวิต อาจจะหาหนทางให้ดู เช่น ถ้าแก้ปัญหาน้อย

ลองให้เขาได้ดูว่าการที่คนนี้จะขึ้นมาเป็นผู้ประกอบการได้ จะประสบความสำเร็จได้ คำล้มเหลวมาแล้วก็ครั้ง ให้เด็กมองเห็นความล้มเหลวนั้นบ่อย ๆ มากกว่าที่จะไปเห็นแต่ความสำเร็จ เพราะว่าสื่อส่วนใหญ่ก็จะมาในด้านของความสำเร็จหมด แต่เด็กก็ยังไม่ทราบว่าจะในระหว่างทางที่จะมาประสบความสำเร็จได้ เขาล้มมาแล้วก็ครั้ง เพื่อว่าเขาจะได้มีภูมิด้านทานของเขาว่าถ้าเขาไม่ประสบความสำเร็จแล้วเขาจะสามารถลุกขึ้นมาต่อได้อย่างไร อยากให้เขาได้เรียนรู้ความล้มเหลวมาก่อน ”

ผู้เชี่ยวชาญเน้นว่าการศึกษาความล้มเหลวของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากสื่อและสังคมมักนำเสนอแต่เรื่องราวความสำเร็จ ทำให้นักเรียนมีความคาดหวังที่ไม่สมจริงและไม่เตรียมพร้อมรับมือกับความล้มเหลวที่อาจเกิดขึ้น การได้เรียนรู้ว่าผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่ผ่านความล้มเหลวมาหลายครั้งช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเส้นทางของผู้ประกอบการ นอกจากนี้ยังช่วยสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่ช่วยให้นักเรียนลุกขึ้นมาทดลองใหม่หลังจากพบกับความล้มเหลว การใช้สื่อที่นำเสนอเส้นทางชีวิตของผู้ประกอบการ รวมถึงการเชิญผู้ประกอบการมาเล่าประสบการณ์ความล้มเหลวของตนเอง เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ถูกต้องต่อความล้มเหลว การปลูกฝังความเชื่อว่าความล้มเหลวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และเป็นขั้นตอนสู่ความสำเร็จ เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการ

สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านการจัดการเรียนรู้ควรเปลี่ยนบทบาทของครูจากผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นโค้ชที่ใช้คำถามเป็นเครื่องมือหลักในการกระตุ้นความคิด เปิดโอกาสให้นักเรียนหาคำตอบจากตลาดและผู้ใช้จริง ให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความล้มเหลวว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

3. แนวทางการใช้ตัวแบบด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ เป็นกระบวนการจัดองค์ประกอบทางกายภาพ และสังคม เพื่อสร้างพื้นที่ ที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ โดยพื้นที่ในที่นี้นอกจากห้องเรียน ห้องปฏิบัติการเฉพาะทางแล้ว เวทีในการแสดงความคิด ความสามารถของนักเรียนยังเป็นส่วนสำคัญที่โรงเรียนควรสร้างให้เกิดขึ้น โรงเรียนควรเชื่อมการเรียนรู้นี้ในห้องเรียนเข้ากับการประกอบธุรกิจจริง ด้วยการสร้างโอกาสให้นักเรียนนำเสนอแนวคิดของตนเองต่อผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ ได้รับข้อเสนอแนะ การต่อยอด หรือโอกาสในการนำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติจริง กระบวนการนี้เป็นการสร้างแรงจูงใจและความมั่นใจให้กับนักเรียน เป็นการทดสอบความเป็นไปได้ของแนวคิดในมุมมองของตลาดและผู้ที่มีประสบการณ์จริง ดังที่ผู้เชี่ยวชาญได้อธิบายว่า

“ ถ้าเป็นไปได้ ควรให้เครือข่ายของเราได้เข้ามามองเห็น ได้ข้อบ่งชี้ไอเดียใหม่ ๆ บางอย่าง ที่เด็กมัธยมปลายได้ออกแบบ...ผู้ประกอบการที่ลงมือปฏิบัติจริงเขาจะมองเห็นว่าเขาเคยทำ เขารู้เขามีประสบการณ์...เมื่อเขามาดูไอเดียนี้มันเหมือนกับว่าเขาได้ต่อยอดว่าไอเดียที่เด็กมัธยมคิดขึ้นมาจะมีอะไรบ้างที่เป็นประเด็นที่เอาไปต่อยอดแล้วมันเกิดผลจริง ๆ...มันจะสร้างกำลังใจให้กับเด็ก ที่คิดไอเดียตรงนี้ขึ้นมา ”

ผู้เชี่ยวชาญเสนอให้โรงเรียนสร้างโอกาสในการเชื่อมโยงนักเรียนกับผู้ประกอบการในชุมชนหรือเครือข่ายภายนอก เพื่อให้ผู้ประกอบการได้ประเมินแนวคิดของนักเรียน ซึ่งช่วยให้นักเรียนได้รับมุมมองจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง อาจนำไปสู่การต่อยอดแนวคิดให้เกิดขึ้นจริง ที่สำคัญคือทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองมีคุณค่า และสามารถนำไปใช้ได้จริงในตลาดธุรกิจ นอกจากนี้โรงเรียนควรนำนักเรียนกลับเข้าสู่ชุมชน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับชุมชนที่อาศัยอยู่ ซึ่งเป็นการแก้ปัญหารอยต่อที่เกิดขึ้นระหว่างเด็กกับชุมชน ในยุคปัจจุบันดังที่ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวว่า

“ ครูต้องวิเคราะห์บริบทรอบ ๆ โรงเรียน บริบทของตัวนักเรียน เพื่อเป็นการคืนนักเรียนเข้าสู่บริบทเขาเองด้วย ให้เขาไปทำงานกับบริบทตัวเอง...เนื่องจากตอนนี้มันเกิดรอยต่อระหว่างเด็กกับชุมชนที่ตัวเองอยู่ เพราะว่าโรงเรียนหรือเนื้อหาเนี่ยมันเหวี่ยงเด็กออกจากชุมชนหมด เด็กไปจุฬาไปธรรมศาสตร์แล้วก็ไม่กลับมาที่ชุมชนอีกเลย...วิชาผู้ประกอบการจะเป็นวิชาหนึ่งที่ทำให้เขา

เห็นว่ารอบบ้านฉันมีเมล็ดพืชทองที่คนเอามาทิ้ง มีเครื่องจักสานที่คนแก่ตายไปพร้อมกับองค์ความรู้ เราสามารถเอามันมาต่อยอดยังไงได้บ้างนะ ”

ผู้เชี่ยวชาญชี้ให้เห็นถึงปัญหาสำคัญที่เนื้อหาการเรียนในปัจจุบันมักเหวี่ยงนักเรียนออกจากชุมชนของตนเอง ทำให้เกิดรอยแยกระหว่างนักเรียนกับชุมชน วิชาผู้ประกอบการจึงควรทำหน้าที่เชื่อมโยงนักเรียนกลับเข้าสู่บริบทชุมชน ให้เห็นคุณค่าและโอกาสที่อยู่รอบตัว เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรในชุมชน และความเป็นไปได้ในการสร้างอาชีพจากสิ่งเหล่านี้ การคิ่่นนักเรียนสู่บริบทชุมชนจึงช่วยฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างคนรุ่นใหม่กับชุมชนและเปิดโอกาสให้นักเรียนเห็นศักยภาพในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้จากทรัพยากรท้องถิ่นที่มีอยู่

สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ควรสร้างเวทีให้นักเรียนนำเสนอแนวคิดต่อผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ เพื่อรับข้อเสนอแนะและต่อยอดแนวคิดไปสู่การปฏิบัติจริง ควรให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินแนวคิดของนักเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจและความมั่นใจว่าความคิดของนักเรียนมีคุณค่าและนำไปใช้ได้จริง มีการแก้ปัญหารอยต่อระหว่างนักเรียนกับชุมชน เปิดโอกาสให้นักเรียนเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรในชุมชน และศักยภาพในการสร้างอาชีพจากสิ่งเหล่านี้ เพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างคนรุ่นใหม่กับชุมชนอย่างยั่งยืน

4. แนวทางการใช้ตัวแบบด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สามารถทำได้ด้วยการใช้เครื่องมือและเกมจำลองที่ออกแบบมาเพื่อฝึกทักษะเฉพาะด้าน เพื่อช่วยสร้างสถานการณ์ที่ท้าทายและฝึกการตัดสินใจภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น เวลา งบประมาณ และทรัพยากร โดยไม่ต้องเผชิญกับความเสี่ยงของการทำธุรกิจจริง เกมการตัดสินใจทางธุรกิจ ช่วยฝึกให้นักเรียนเกิดทักษะที่สำคัญต่อการเป็นผู้ประกอบการ ทั้งการประเมินทางเลือก การคิดยืดหยุ่นในการจัดการปัญหาตรงหน้า นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูได้ประเมินความสามารถของผู้เรียน ดังที่ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวว่า

“ ตัวความคิดสร้างสรรค์เนี่ยสิ่งแรกที่เราคำนึงถึงก็คือการสร้างผลิตภัณฑ์โดยใช้ทรัพยากรเดิมที่มีอยู่และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่างรวดเร็วภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น...มีเกมอยู่เกมหนึ่งที่เรากำลังเป็นเกมการตัดสินใจทางธุรกิจ...เราเอาเกมนี้มาเซตสถานการณ์ต่าง ๆ ว่ามันมีภาวะสถานการณ์สิ่งแวดล้อมเป็นยังไงบ้างเพื่อให้เด็กได้คิดได้แก้ปัญหาภายใต้งบประมาณเท่านี้จะทำยังไงที่ได้กำไรสูงสุด ”

ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอตัวอย่างการใช้เกมการตัดสินใจทางธุรกิจที่พัฒนาขึ้นเพื่อฝึกความคิดสร้างสรรค์ในมิติต่าง ๆ โดยเฉพาะความคิดริเริ่มในการสร้างผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรที่มีอยู่ ความคิดคล่องแคล่วในการแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว และความคิดละเอียดลออในการวางแผนการเล่น เกม มีการออกแบบเกมให้จำลองสถานการณ์ทางธุรกิจที่ซับซ้อน กำหนดตัวแปรสภาพตลาด พฤติกรรมคู่แข่ง และข้อจำกัดด้านทรัพยากร การใช้เกมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ช่วยให้ครูสามารถประเมินความสามารถของนักเรียน นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว เป็นกิจกรรมที่ทำทนายให้นักเรียนได้คิดและตัดสินใจภายใต้เวลาจำกัด ดังที่ผู้เชี่ยวชาญได้อธิบายว่า

“ เรามีการจัดกิจกรรมสนุก ๆ เล็ก ๆ เรียกว่า Hackathon ให้เวลาจำกัดหนึ่ง สัปดาห์ 5 - 10 นาที มีปัญหาออกมา คุณสามารถแก้ปัญหาได้บ้างด้วยความรวดเร็ว ตั้งแต่กระบวนการคิด วิเคราะห์ ต้องแก้ปัญหาซึ่งอาจเป็นโจทย์ที่ไม่ต้องซับซ้อนก็ได้ เราตั้งโจทย์มาสมมุติว่าถุงเท้าเพื่อนขาด เราจะทำยังไงที่จะแก้ปัญหาถุงเท้าเพื่อนที่ขาดได้ ”

ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอการใช้กิจกรรมแบบ Hackathon ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้เวลาจำกัดในการแก้ปัญหาที่กำหนดให้ การจำกัดเวลาช่วยบังคับให้นักเรียนต้องคิดอย่างรวดเร็วและตัดสินใจโดยไม่ลังเล ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของผู้ประกอบการที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โจทย์ที่ใช้ไม่จำเป็นต้องซับซ้อน แต่ควรเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงของนักเรียน เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงและเห็นคุณค่าของการแก้ปัญหา การใช้โจทย์ง่าย ๆ ช่วยลดแรงกดดันและทำให้นักเรียนกล้าคิดและลองผิดลองถูก กิจกรรมประเภทนี้ช่วยสร้างนิสัยการคิดเชิงนวัตกรรม และการมองหาโอกาสจากปัญหาต่าง ๆ นอกจากการคิดอย่างรวดเร็วแล้วการคิดยืดหยุ่นก็เป็นองค์ประกอบสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ที่ครูควรฝึกให้นักเรียนทำอย่างสม่ำเสมอ ดังที่ผู้เชี่ยวชาญได้อธิบายว่า

“ มันเป็นการฝึกให้นักเรียนมองปัญหา หรือมีแนวคิดในมุมมองหนึ่งให้หลากหลาย ครูอาจให้นักเรียนวิเคราะห์โอกาสทางธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์จากมุมมองที่เป็นทั้งมุมมองของลูกค้าแล้วก็มีมุมมองของคู่แข่ง ฝึกความสามารถในการปรับเปลี่ยนกรอบความคิดที่มีอยู่ อาจให้นักเรียนออกแบบ วัสดุใหม่ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีอยู่แล้วแต่เป็นการแก้ปัญหาสิ่งที่ตลาดมีอยู่แต่ไม่เคยสังเกตเห็น ไม่ก็ฝึกความสามารถในการเปลี่ยนไปเปลี่ยนมาระหว่างงาน จำลองสถานการณ์ที่ให้นักเรียนต้องสลับบทบาทอย่างรวดเร็ว เช่น จากการผลิตไปสู่การเจรจาต่อรองกับ supplier ”

ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอกรอบการพัฒนาความคิดยืดหยุ่นที่ครอบคลุมสามมิติสำคัญ มิติแรก การมองจากหลายมุมมอง โดยฝึกให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือโอกาสเดียวกันจากมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แตกต่างกัน การฝึกฝนนี้ช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพรวมที่สามารถคาดการณ์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ได้ดีขึ้น มิติที่สอง การเปลี่ยนกรอบความคิดด้วย กิจกรรม Redesign ผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้วเพื่อแก้ปัญหาที่ตลาดยังไม่เคยสังเกตเห็น ซึ่งต้องการให้ผู้เรียนท้าทายสมมติฐานเดิมและมองหาโอกาสในสิ่งที่คนอื่นมองข้าม และมิติที่สาม การสลับบทบาทอย่างรวดเร็ว โดยจำลองสถานการณ์ที่ผู้เรียนต้องเปลี่ยนบทบาทอย่างกะทันหัน การฝึกเช่นนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้เร็วและเข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างหน้าที่ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ กิจกรรมที่กล่าวมาแล้ว การคิดเชิงออกแบบก็เป็นกรอบแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในการพัฒนานวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ดังที่ผู้เชี่ยวชาญได้อธิบายว่า

“ แนวคิดของ *Design Thinking* เนี่ยมันก็จะช่วยให้เด็กได้มีกรอบความคิดเป็น 5 ขั้นตอน มองเห็นภาพได้ง่ายขึ้นตั้งแต่ *Empathize* ที่พูดถึงการเข้าอกเข้าใจผู้ใช้งาน *Define* การนิยามปัญหา *Ideate* การระดมความคิด *Prototype* การสร้างต้นแบบ และ *Test* การทดสอบ ถ้ามีตัวกรอบนี้ก็เป็นเหมือนเข็มทิศให้นักเรียนมีแนวทางการสร้างผลิตภัณฑ์ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค ”

ผู้เชี่ยวชาญได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของ การคิดเชิงออกแบบ ในฐานะเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดโครงสร้างกระบวนการคิดของตนเองได้อย่างเป็นระบบ กรอบแนวคิดนี้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในหลายมิติ โดยสร้างโครงสร้างที่ชัดเจน เน้นความเข้าใจผู้ใช้เป็นหลัก และส่งเสริมการทดลองและเรียนรู้จากความล้มเหลว

สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้ตัวแบบเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สามารถทำได้ด้วยเครื่องมือหรือกิจกรรมที่หลากหลาย อาทิเกมจำลองที่ออกแบบมาเพื่อฝึกทักษะการตัดสินใจทางธุรกิจภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ โดยนักเรียนไม่ต้องเผชิญความเสี่ยงจากการทำธุรกิจจริง การจัดกิจกรรม Hackathon ที่กำหนดเวลาจำกัดในการแก้ปัญหาเพื่อฝึกการคิดอย่างรวดเร็วและการตัดสินใจโดยไม่ลังเล โดยใช้โจทย์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน การพัฒนาความคิดยืดหยุ่น ได้แก่ การมองปัญหาจากหลายมุมมอง การเปลี่ยนกรอบความคิด การสลับบทบาทอย่างรวดเร็ว และการประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด การคิดเชิงออกแบบ เพื่อเป็นเข็มทิศในการสร้างผลิตภัณฑ์ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคอย่างมีคุณภาพ

จากแนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สามารถนำมาสรุปได้ ดังตารางที่ 38

ตารางที่ 38 สรุปแนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

แนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบ	
การพัฒนา ความคิด สร้างสรรค์	1. พัฒนาเกมการตัดสินใจทางธุรกิจที่ออกแบบมาเพื่อฝึกทักษะเฉพาะด้าน สร้างสถานการณ์ที่ท้าทายภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ 2. จัดกิจกรรมที่กำหนดเวลาจำกัดเพื่อฝึกการคิดอย่างรวดเร็วโดยใช้โจทย์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน 3. ฝึกให้นักเรียนมองปัญหาจากหลายมุมมองเพื่อเห็นภาพรวมและคาดการณ์ผลกระทบได้ดีขึ้น 4. จัดกิจกรรมการออกแบบใหม่ จากผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้วเพื่อแก้ปัญหาที่ตลาดยังไม่เห็น ทำลายสมมติฐานเดิมและมองหาโอกาสในสิ่งที่คนอื่นมองข้าม 5. จำลองสถานการณ์ที่ผู้เรียนต้องเปลี่ยนบทบาทอย่างกะทันหัน เพื่อฝึกการปรับตัวและเข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างหน้าที่ต่าง ๆ

ตารางที่ 38 (ต่อ)

เงื่อนไข ความสำเร็จ	แนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบ
การรับรู้ ความสามารถ ของตนเอง	1. สำรวจและวิเคราะห์ศักยภาพของตนเองเพื่อระบุเอกลักษณ์ที่สามารถพัฒนาเป็นคุณค่าทางธุรกิจ 2. สร้างธุรกิจจากความถนัดและความสนใจจริง เพื่อความยั่งยืนและความเชี่ยวชาญในระยะยาว 3. นำทรัพยากรและภูมิปัญญาในชุมชนมาต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์แตกต่างจากคู่แข่ง
การจัดการ เรียนรู้	1. เปลี่ยนบทบาทจากครูเป็นโค้ชที่คอยอำนวยความสะดวกและกระตุ้นการคิดของนักเรียน 2. ใช้คำถามเป็นเครื่องมือหลักแทนการให้คำตอบโดยตรง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนค้นหาคำตอบด้วยตนเอง 3. ปลุกฝังความเชื่อว่าความล้มเหลวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และเป็นขั้นตอนสู่ความสำเร็จ เพื่อให้นักเรียนสามารถลุกขึ้นมาทดลองใหม่ได้
สภาพแวดล้อม ทางการเรียนรู้	1. สร้างโอกาสให้นักเรียนได้นำเสนอแนวคิดต่อผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์เพื่อรับข้อเสนอแนะและโอกาสในการต่อยอดแนวคิดไปสู่การปฏิบัติจริง 2. เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินและซื้อแนวคิดของนักเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจและความมั่นใจว่าความคิดของตนมีคุณค่า 3. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนรุ่นใหม่กับชุมชนเพื่อเปิดโอกาสในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้จากทรัพยากรท้องถิ่น

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยขอเสนอองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากงานวิจัย ดังนี้

1. การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดสร้างสรรค์และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ผลจากการวิจัย พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลสูงสุดเมื่อเทียบกับปัจจัยอื่นในตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ โดยนักเรียนที่เชื่อมั่นในความสามารถของตนเองมักกล้าลองสิ่งใหม่ มีความยืดหยุ่นทางความคิด และกล้าตัดสินใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของความคิดสร้างสรรค์และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ในการพัฒนานักเรียนนอกจากการจัดกิจกรรมภายนอกแล้ว โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการสร้างพลังจากภายใน จัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองให้แก่ นักเรียน

2. การจัดการเรียนรู้มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเป็นผู้ประกอบการแต่ส่งผลผ่านความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งหมายความว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพียงอย่างเดียวไม่ทำให้นักเรียนเกิดความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการได้ทันที หากกิจกรรมไม่กระตุ้นให้นักเรียนคิดนอกกรอบ มองปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หรือค้นหาโอกาสใหม่ด้วยตนเอง ซึ่งความคิดสร้างสรรค์ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้กับความเป็นผู้ประกอบการ ดังนั้น โรงเรียนควรออกแบบการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เช่น การเรียนรู้ด้วยโครงงาน การใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือ กระบวนการคิดเชิงออกแบบ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกคิด ทดลองและประเมินผลกิจกรรมด้วยตัวเอง โดยกระบวนการดังกล่าว จะช่วยพัฒนาระดับความคิดสร้างสรรค์ และความคิดสร้างสรรค์จะเป็นแรงผลักดันให้เกิดแรงจูงใจและความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

การเปรียบเทียบตัวแบบเชิงทฤษฎี กับตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่ได้จากการสังเคราะห์ตัวแบบเชิงปริมาณในผลการวิจัยขั้นตอนที่ 1 และการสร้างทฤษฎีฐานราก ในผลการวิจัยขั้นตอนที่ 2 ซึ่งเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากงานวิจัย ได้ผลดังตารางที่

ตารางที่ 39 การเปรียบเทียบตัวแบบเชิงทฤษฎีกับตัวแบบที่ได้จากการวิจัย

องค์ประกอบ	ตัวแบบเชิงทฤษฎี	ตัวแบบจากข้อมูลเชิงประจักษ์
ความคิดริเริ่ม	โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความคิดแปลกใหม่ที่มีความแตกต่างจากความคิดธรรมดาหรือความคิดง่าย ๆ เป็นลักษณะความคิดที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกแตกต่างจากความคิดเดิม จำเป็นต้องอาศัยลักษณะความกล้าคิด กล้าลอง เพื่อทดสอบความคิดของตนเอง	โรงเรียนจัดกิจกรรมเชิงประสบการณ์ให้นักเรียนได้เผชิญกับสถานการณ์จริง สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์กับการมองเห็นโอกาสจากทรัพยากรที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อม กระตุ้นให้เกิดการคิดแนวทางใหม่ในการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและตอบโจทย์ความต้องการของตลาด
ความคิดคล่องแคล่ว	โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการคิดหาคำตอบ แนวคิด หรือวิธีการได้หลากหลายและรวดเร็ว โดยเน้นที่ปริมาณความคิดมากกว่าคุณภาพ เป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการสร้างสรรคในรูปแบบใหม่	โรงเรียนจัดสถานการณ์จำลองที่เชื่อมโยงกับการทำธุรกิจ สร้างโอกาสให้นักเรียนเผชิญปัญหาเฉพาะหน้า ผลัดเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ และกลยุทธ์ตามสถานการณ์ เป็นการพัฒนาความสามารถในการสร้างทางเลือกที่หลากหลาย
ความคิดยืดหยุ่น	โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการเปลี่ยนแปลงวิธีคิดเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์หรือปัญหา ได้อย่างหลากหลาย โดยไม่ยึดติดกับแนวคิดหรือวิธีแก้ปัญหาเดิม	โรงเรียนออกแบบกิจกรรมที่มีสถานการณ์ไม่แน่นอนให้นักเรียนได้ปรับตัว คิดหาทางออกของปัญหา ปรับกลยุทธ์ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง นักเรียนเกิดทักษะการปรับตัวได้รวดเร็ว มีความมั่นใจในการเผชิญสถานการณ์ใหม่
ความคิดละเอียดลออ	โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถทางการคิดที่แสดงถึงการขยายความคิดพื้นฐานให้มีรายละเอียดที่สมบูรณ์และครอบคลุมในทุกแง่มุมเพื่อให้ได้ความคิดที่สมบูรณ์และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น	โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ต้องใช้การวิเคราะห์อย่างครอบคลุมทุกด้าน พิจารณาปัจจัยหลายอย่างพร้อมกัน มีกิจกรรมที่ฝึกการวางแผนอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์ผลการดำเนินงานและการถอดบทเรียนอย่างละเอียด

ตารางที่ 39 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวแบบเชิงทฤษฎี	ตัวแบบจากข้อมูลเชิงประจักษ์
การรับรู้ ความสามารถ ของตนเอง	โรงเรียนจัดกระบวนการให้นักเรียนมีความ เชื่อต่อความสามารถในการดำเนินงานต่าง ๆ การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อ การแสดงออกและการเลือกการกระทำ นักเรียนที่มีความเชื่อต่อความสามารถสูง จะ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค จัดการกับสถานการณ์ ที่เผชิญอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสบความสำเร็จ	โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้เชิง ประสบการณ์ สร้างประสบการณ์ ความสำเร็จที่สะสมอย่างต่อเนื่อง จัดให้ เผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่ท้าทาย และ แก้ไขปัญหามาภายใต้ความกดดัน จัดการ เรียนรู้ให้เหมาะสมกับความถนัดของแต่ละ บุคคล และสะท้อนผลการปฏิบัติงาน นักเรียนเกิดความมั่นใจและเกิดการพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง
การจัดการ เรียนรู้	โรงเรียนวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตั้งแต่เป้าหมาย กิจกรรม การดำเนินการ และการวัดผล เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นการ เรียนรู้ที่มีความหมาย	โรงเรียนใช้กลยุทธ์การเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ มี สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ประเมินผลตาม สภาพจริงพิจารณาทั้งผลลัพธ์และ กระบวนการพัฒนา เตรียมความพร้อม นักเรียนให้ตรงกับการเป็นผู้ประกอบการ
สภาพแวดล้อม ทางการเรียนรู้	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ช่วยส่งเสริม ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และเป็น ตัวกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์	โรงเรียนสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น บูรณาการเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ากับพื้นที่ ปฏิบัติการ ศึกษาดูงานสถานประกอบการ ภายนอกเพื่อเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติ ส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบ ร่วมมือ สร้างเครือข่ายกับชุมชนภายนอก สร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยในการเรียนรู้จาก ความผิดพลาด เพื่อให้เกิดพื้นที่การเรียนรู้ที่ ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน

ตารางที่ 39 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวแบบเชิงทฤษฎี	ตัวแบบจากข้อมูลเชิงประจักษ์
ทัศนคติส่วนบุคคล	โรงเรียนสร้างนักเรียนให้มีมุมมองเชิงบวกหรือเชิงลบต่อการเริ่มต้นธุรกิจ บุคคลที่มีทัศนคติเชิงบวกมีแนวโน้มที่จะให้ความสนใจและเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่กับกลยุทธ์การเรียนรู้ มีแรงจูงใจที่จะใช้ความรู้และทักษะที่ได้รับเพื่อสร้างธุรกิจ	โรงเรียนสร้างโอกาสให้นักเรียนได้สวมบทบาทผู้ประกอบการ เรียนรู้จากแบบอย่างที่ประสบความสำเร็จ เชื่อมโยงความรู้ในห้องเรียนกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง จัดโครงสร้างการเรียนรู้เป็นระยะ เริ่มจากการปูพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติ นักเรียนเกิดทัศนคติเชิงบวก มีความมั่นใจ และเห็นความเป็นไปได้ในการเป็นผู้ประกอบการ
ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ	โรงเรียนจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการเป็นผู้ประกอบการ มีความมุ่งมั่นอย่างมากในการระบุโอกาสทางธุรกิจ พัฒนาทักษะที่จำเป็น และดำเนินการตามขั้นตอนไปสู่เป้าหมาย	โรงเรียนจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เชื่อมโยงทรัพยากรที่มีอยู่กับโอกาสทางการตลาด ให้ประสบการณ์ลงทุนและได้กำไร เชื่อมโยงการเรียนรู้เข้ากับเป้าหมายส่วนบุคคล จัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เข้าใจภาพรวมของธุรกิจและสร้างความภาคภูมิใจในผลงาน นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจ และมีความมุ่งมั่นในการเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ

ตารางที่ 39 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวแบบเชิงทฤษฎี	ตัวแบบจากข้อมูลเชิงประจักษ์
การยอมรับ ความเสี่ยง	โรงเรียนสร้างให้นักเรียนเกิดความเต็มใจที่จะรับความเสี่ยง ยินดีที่จะเผชิญกับปัจจัยที่ไม่รู้จักและการสูญเสียเงินที่อาจเกิดขึ้นจากการเริ่มต้นและดำเนินธุรกิจ นักเรียนที่ยอมรับความเสี่ยงมักจะมองว่าความไม่แน่นอนเป็นโอกาสมากกว่าข้อเสีย	โรงเรียนสร้างพื้นที่ปลอดภัยในการทดลองความเสี่ยงทางธุรกิจและเรียนรู้การจัดการอย่างเป็นระบบ มอบหมายงานที่ท้าทายความสามารถ ให้โอกาสทำพลาดโดยไม่มีผลกระทบ ถอดบทเรียนเพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความกล้าอย่างมีเหตุผล รู้จักรับผิดชอบ สามารถเรียนรู้จากความผิดพลาดเพื่อพัฒนาตนเองได้
ความต้องการ ความสำเร็จ	โรงเรียนปลูกฝังให้นักเรียนมีความต้องการความสำเร็จสูง ตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย มุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ และประสบความสำเร็จในสถานการณ์ที่ต้องมีความรับผิดชอบส่วนบุคคลและรับมือกับความเสี่ยง นักเรียนที่มีความต้องการความสำเร็จสูงมักจะแสวงหาแนวคิดที่ไม่เหมือนใครและอดทนต่อความยากลำบากเพื่อให้บรรลุทัศนคติในการเป็นผู้ประกอบการประสบผลสำเร็จ	โรงเรียนกำหนดเป้าหมายและติดตามผลลัพธ์อย่างเป็นระบบ สร้างแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก วัดผลความสำเร็จในหลายมิติ ฝึกให้มองหาโอกาสทางธุรกิจสร้างคุณค่าจากทรัพยากรรอบตัว และการพัฒนาตนเองจากผู้เรียนสู่ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งมาตรฐานความสำเร็จของตนเองให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง เรื่อง ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลโดยมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ พัฒนาตัวแบบ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ทดลองใช้ตัวแบบ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ และแนวทางการใช้ตัวแบบ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตัวอย่างในขั้นตอนที่ 1 จากการสุ่ม ตัวอย่างแบบแบ่งชั้น คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 490 ราย ผู้ให้ข้อมูลหลักในขั้นตอนที่ 2 คือ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 20 คน ที่เลือกอย่างเจาะจง ขั้นตอนที่ 3 คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน และ ผู้ให้ข้อมูลหลักในขั้นตอนที่ 4 คือ นักวิชาการ กระบวนกร ผู้บริหาร ครู และ ผู้ประกอบการ จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม แนวทางการสัมภาษณ์ระดับลึก แบบประเมินการทดลองใช้ตัวแบบ และแนวทางการประชุม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติ เชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้ การสร้างทฤษฎีฐานราก และการวิเคราะห์เนื้อหา

1. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.1 ข้อมูลนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นโรงเรียนใน จังหวัด กรุงเทพมหานคร เรียนแผนการเรียนธุรกิจ และมีเกรดเฉลี่ยสะสมปัจจุบัน 3.01-3.50

1.2 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า

ความคิดสร้างสรรค์ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ประกอบด้วย ด้านความคิดคล่องแคล่ว รองลงมา คือ ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ และความคิดยืดหยุ่น

การรับรู้ความสามารถของตนเอง เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ประกอบด้วย ด้านการประยุกต์ ความสามารถ รองลงมาคือ ความมั่นใจของบุคคล และระดับของความยากง่าย

การจัดการเรียนรู้ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์การเรียนรู้ รองลงมาคือ สื่อการเรียนรู้ กลยุทธ์การเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้

สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางด้าน กายภาพ และสภาพแวดล้อมทางสังคม

1.3 ระดับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ประกอบด้วย ด้านทัศนคติส่วนบุคคล รองลงมาคือ ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ ความต้องการ ความสำเร็จ และการยอมรับความเสี่ยง

1.4 ตัวแบบเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.4.1 การตรวจสอบข้อสมมติในการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง ตัวแปรสังเกตได้ ของตัวแบบสมการโครงสร้าง สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้และค่า VIF อยู่ใน เกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าตัวแบบไม่มีปัญหาความสัมพันธ์เชิงเส้นแบบพหุ

1.4.2 การวิเคราะห์ตัวแบบการวัด ตัวแบบการวัดทุกตัวแบบมีความเชื่อถือได้สูง มีความ สมเหตุสมผลเชิงลู่เข้า และมีความสมเหตุสมผลเชิงจำแนก

1.4.3 การวิเคราะห์ตัวแบบโครงสร้าง สัมประสิทธิ์การถดถอยระหว่างตัวแปรแฝงทุกตัว มีความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย การรับรู้ความสามารถ ของตนเอง การจัดการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการ

การรับรู้ความสามารถของตนเอง การจัดการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ มี อิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การรับรู้ความสามารถของตนเอง สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ ส่วนการจัดการเรียนรู้ มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ อย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ

2. การพัฒนาตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล

กระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และเงื่อนไขความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1. ความคิดริเริ่ม โรงเรียนจัดกิจกรรมเชิงประสบการณ์ที่ให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสถานการณ์
จริงและปรับตัวตามข้อจำกัด บูรณาการการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์กับการมองเห็นโอกาสจาก
ทรัพยากรที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อม จัดโครงสร้างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อกระตุ้นให้เกิดการ
คิดแนวทางใหม่ในการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและตอบโจทย์ความต้องการของตลาด

2. ความคิดคล่องแคล่ว โรงเรียนจัดสถานการณ์จำลองที่เชื่อมโยงกับการทำธุรกิจ สร้าง
โอกาสให้นักเรียนเผชิญปัญหาเฉพาะหน้าภายใต้ข้อจำกัดทางเวลาและทรัพยากร การมอบหมาย
ความรับผิดชอบในการจัดโครงการการผลัดเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ และ กลยุทธ์ตามสถานการณ์
เพื่อพัฒนาความสามารถในการสร้างทางเลือกที่หลากหลาย

3. ความคิดยืดหยุ่น โรงเรียนจัดโครงสร้างการเรียนรู้แบบใหม่ที่ตรงกับความต้องการของ
ตลาด ออกแบบกิจกรรมที่มีสถานการณ์ไม่แน่นอนให้นักเรียนได้ปรับตัว คิดหาทางออกของปัญหา
การปรับกลยุทธ์ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง จัดโครงการฝึกงานภาคบังคับ การสื่อสารกับกลุ่ม
คนที่หลากหลาย และ การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการปรับตัวได้
รวดเร็ว มีความมั่นใจในการเผชิญสถานการณ์ใหม่

4. ความคิดละเอียดลออ โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ต้องใช้การวิเคราะห์อย่างครอบคลุมทุก
ด้านและการพิจารณาปัจจัยหลายอย่างพร้อมกัน มีกิจกรรมที่ฝึกการวางแผนอย่างเป็นระบบ การ
คำนวณต้นทุนและผลตอบแทนอย่างละเอียด การติดตามจัดการข้อมูลจำนวนมาก การวิเคราะห์
ผลการดำเนินงานและการถอดบทเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ มี
ความละเอียดรอบคอบในการดำเนินงานทุกขั้นตอน

เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอน
ปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1. การรับรู้ความสามารถของตนเอง โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์
สร้างความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ความสำเร็จที่สะสมอย่างต่อเนื่อง จัดให้นักเรียนได้
เผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่ท้าทาย และแก้ไขปัญหภายใต้ความกดดัน จัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม
กับศักยภาพและความถนัดของแต่ละบุคคล และการสะท้อนผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม

เพื่อให้นักเรียนได้เห็นพัฒนาการของตนเอง เกิดความมั่นใจและเกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. การจัดการเรียนรู้ โรงเรียนใช้กลยุทธ์การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญและระบบการถ่ายทอดความรู้ระหว่างรุ่น มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย การใช้สถานการณ์จริงและเทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นเครื่องมือในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินตามสภาพจริงพิจารณาทั้งผลลัพธ์และกระบวนการพัฒนา เพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียนให้ตรงกับการเป็นผู้ประกอบการและการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ โรงเรียนสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ปรับรูปแบบได้ตามกิจกรรมของโรงเรียน บูรณาการเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ากับพื้นที่ปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน สถานประกอบการภายนอกเพื่อเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติ ส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ การถ่ายทอดความรู้ระหว่างรุ่น การสร้างเครือข่ายกับชุมชนภายนอก สร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยในการเรียนรู้จากความผิดพลาด เพื่อให้เกิดพื้นที่การเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน

ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1. ทักษะคิดส่วนบุคคล โรงเรียนออกแบบหลักสูตรที่ใช้การประเมินผลจากการปฏิบัติ สร้างโอกาสให้นักเรียนได้สวมบทบาทผู้ประกอบการ การเรียนรู้จากแบบอย่างທີ່ประสบความสำเร็จ และการเชื่อมโยงความรู้ในห้องเรียนกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง จัดโครงสร้างการเรียนรู้เป็นระยะ เริ่มจากการปูพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติเชิงบวก มีความมั่นใจ และเห็นความเป็นไปได้ในการเป็นผู้ประกอบการ

2. ความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจ โรงเรียนจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เชื่อมโยงทรัพยากรที่มีอยู่กับโอกาสทางการตลาด การให้ประสบการณ์ลงทุนและได้กำไร การเชื่อมโยงการเรียนรู้เข้ากับเป้าหมายส่วนบุคคล จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เข้าใจภาพรวมของธุรกิจและสร้างความภาคภูมิใจในผลงาน เพื่อให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจ และมีความมุ่งมั่นในการเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ

3. การยอมรับความเสี่ยง โรงเรียนสร้างพื้นที่ปลอดภัยในการทดลองความเสี่ยงทางธุรกิจ และเรียนรู้การจัดการอย่างเป็นระบบ การมอบหมายงานที่ท้าทายความสามารถ ให้โอกาสทำพลาดโดยไม่มีผลกระทบการสัมมนาวิจารณ์และการถอดบทเรียน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความกล้าอย่างมีเหตุผล รู้จักรับผิดชอบ สามารถเรียนรู้จากความผิดพลาดเพื่อพัฒนาตนเองได้

4. ความต้องการความสำเร็จ โรงเรียนกำหนดเป้าหมายและติดตามผลลัพธ์อย่างเป็นระบบ สร้างแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก วัดผลความสำเร็จในหลายมิติ ฝึกให้มองหาโอกาสทางธุรกิจสร้างคุณค่าจากทรัพยากรรอบตัว และการพัฒนาตนเองจากผู้เรียนสู่ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งมาตรฐานความสำเร็จของตนเองให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3. การทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. การรับรู้ความสามารถตนเอง โรงเรียนจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การปรับตัวและจัดการสถานการณ์ที่ท้าทาย การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน และการประยุกต์ใช้ความสามารถกับการทำงาน

2. การจัดการเรียนรู้ โรงเรียนจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน มีการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ การใช้สื่อการเรียนรู้และสถานการณ์จริง และการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายตามสภาพจริง

3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ โรงเรียนสร้างพื้นที่ปลอดภัยในการทำกิจกรรมและการแสดงความคิดเห็น การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียน การสร้างเทคโนโลยีและพื้นที่ปฏิบัติการ การศึกษาดูงานภายนอก และการสร้างเครือข่ายกับชุมชนภายนอก

กระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1. ความคิดริเริ่ม โรงเรียนเน้นการสร้างผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรเดิมการคิดวิธีการใหม่เพื่อการเปลี่ยนแปลง และการมองเห็นโอกาสจากสิ่งรอบตัว

2. ความคิดคล่องแคล่ว โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนคิดแนวทางการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการผลัดเปลี่ยนบทบาทหน้าที่

3. ความคิดยืดหยุ่น โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนปรับตัวในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย การสื่อสารกับบุคคลที่หลากหลาย และการปรับวิธีคิดตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

4. ความคิดละเอียดลออ โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนพิจารณาปัจจัยการดำเนินงาน การวางแผนอย่างเป็นระบบ และการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1. ทักษะคนดีส่วนบุคคล นักเรียนมีทัศนคติเชิงบวกจากการสวมบทบาทผู้ประกอบการและเรียนรู้จากตัวแบบที่ประสบความสำเร็จ มีความมั่นใจและความสนใจในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง พร้อมทั้งเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างธุรกิจของตนเอง

2. ความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจ นักเรียนมีแรงจูงใจและความมุ่งมั่นที่เพิ่มขึ้นจากการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และมีประสบการณ์ลงทุนจริง สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้เข้ากับเป้าหมายส่วนตัว มีความภาคภูมิใจในผลงาน มีแรงกระตุ้นให้พร้อมดำเนินการสู่การเป็นผู้ประกอบการ

3. การยอมรับความเสี่ยง นักเรียนกล้ารับความเสี่ยงในพื้นที่ปลอดภัยทางธุรกิจ สามารถจัดการทำงานอย่างเป็นระบบ กล้าทำงานที่ท้าทาย เรียนรู้จากความผิดพลาดโดยการถอดบทเรียนเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนา

4. ความต้องการความสำเร็จ นักเรียนกำหนดเป้าหมายความสำเร็จและติดตามผลลัพธ์อย่างเป็นระบบ มีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก มุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองสู่ผู้เชี่ยวชาญ

สรุปได้ว่า การทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ช่วยส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนได้อย่างชัดเจน โดยตัวแบบเน้นเรื่องของการสร้างประสบการณ์จริง การใช้โครงงาน และกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ทำให้นักเรียนเกิดความพร้อมด้านเจตคติ แรงจูงใจ และทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นผู้ประกอบการ

4. การจัดทำแนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1. แนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบด้านความคิดสร้างสรรค์

การประยุกต์ใช้ตัวแบบเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สามารถทำได้ด้วยเครื่องมือหรือกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อฝึกทักษะการตัดสินใจทางธุรกิจภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ โดยนักเรียนไม่ต้องเผชิญความเสี่ยงจากการทำธุรกิจจริง การจัดกิจกรรม Hackathon ที่กำหนดเวลาจำกัดในการแก้ปัญหาเพื่อฝึกการคิดอย่างรวดเร็วและการตัดสินใจโดยไม่ลังเล โดยใช้โจทย์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน การพัฒนาความคิดยืดหยุ่น ได้แก่ การมองปัญหาจากหลายมุมมอง

การเปลี่ยนกรอบความคิด การสลับบทบาทอย่างรวดเร็ว และการประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการคิดเชิงออกแบบเพื่อเป็นเข็มทิศในการสร้างผลิตภัณฑ์ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคอย่างมีคุณภาพ

2. แนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง

การประยุกต์ใช้เงื่อนไขด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง ควรเน้นที่การให้นักเรียนสำรวจและวิเคราะห์ศักยภาพของตนเอง เพื่อระบุความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์เฉพาะตัวที่สามารถพัฒนาเป็นคุณค่าทางธุรกิจได้ ให้ความสำคัญกับการสร้างความยั่งยืนในการทำธุรกิจ หลีกเลี่ยงการประกอบการตามกระแส มุ่งสร้างธุรกิจจากความถนัดและความสนใจที่แท้จริงของตนเอง และคำนึงถึงการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์หรือบริการเข้ากับทรัพยากรในชุมชนเพื่อต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์แตกต่างจากคู่แข่ง สร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและคุณภาพภูมิใจในท้องถิ่น

3. แนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบด้านการจัดการเรียนรู้

การประยุกต์ใช้เงื่อนไขด้านการจัดการเรียนรู้ ควรเปลี่ยนบทบาทของครูจากผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นโค้ชที่ใช้คำถามเป็นเครื่องมือหลักในการกระตุ้นความคิด เปิดโอกาสให้นักเรียนหาคำตอบจากตลาดและผู้ใช้จริง ให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความล้มเหลวว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

4. แนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

การประยุกต์ใช้เงื่อนไขด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ควรสร้างเวทีให้นักเรียนได้นำเสนอแนวคิดต่อผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ เพื่อรับข้อเสนอแนะและโอกาสในการต่อยอดแนวคิดไปสู่การปฏิบัติจริง ควรให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินแนวคิดของนักเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจและความมั่นใจว่าความคิดของนักเรียนมีคุณค่าและนำไปใช้ได้จริง โดยมีการวิเคราะห์บริบทชุมชนรอบโรงเรียน คือนักเรียนเข้าสู่ชุมชนของตนเอง เพื่อแก้ปัญหาย่อยต่อระหว่างนักเรียนกับชุมชนที่เกิดจากเนื้อหาการเรียนที่เหวี่ยงนักเรียนออกจากชุมชน และคำนึงถึงการเปิดโอกาสให้นักเรียนเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรในชุมชน และศักยภาพในการสร้างอาชีพจากสิ่งเหล่านี้ เพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างคนรุ่นใหม่กับชุมชนอย่างยั่งยืน

2. อภิปรายผล

จากผลการทดสอบสมมติฐานทางสถิติในขั้นตอนที่ 1 และผลการพัฒนาตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในขั้นตอนที่ 2 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ตามตัวแปรแฝงด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ และ ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ดังนี้

1. **ด้านความคิดสร้างสรรค์** จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าความคิดสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้นักเรียนมีความตั้งใจและพร้อมที่จะก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับอำพล นววงศ์เสถียร และคณะ (2564) ที่พบว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถระบุและประเมินโอกาสทางธุรกิจได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงมีแนวโน้มที่จะมองเห็นความเป็นไปได้ในสิ่งที่ผู้อื่นมองข้าม สามารถเชื่อมโยงแนวคิดที่แตกต่างกันเข้าด้วยกันเพื่อสร้างทางเลือกใหม่และมีความกล้าท้าทายกรอบความคิดเดิม นอกจากนี้ ความคิดสร้างสรรค์ยังเสริมสร้างความมั่นใจในความสามารถของตนเองในการจัดการกับความไม่แน่นอนและความเสี่ยงที่มาพร้อมกับการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นปัจจัยทางจิตวิทยาที่สำคัญในการส่งเสริมให้บุคคลตัดสินใจเลือกเป็นผู้ประกอบการ

ในด้านของความยืดหยุ่นทางความคิด Atrup et al. (2023) นำเสนอทฤษฎีความยืดหยุ่นทางปัญญา (Cognitive Flexibility Theory) โดยอธิบายว่าความคิดสร้างสรรค์ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการจากการเปลี่ยนกรอบความคิดและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างสร้างสรรค์ บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงจะมีความยืดหยุ่นทางความคิดได้ดี สามารถมองสถานการณ์จากหลายมุมมอง ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เมื่อเผชิญกับอุปสรรค และเปลี่ยนความล้มเหลวให้เป็นโอกาสในการเรียนรู้ ลักษณะเหล่านี้สอดคล้องกับหลักการตัดสินใจของผู้ประกอบการ การดำเนินการที่เน้นว่าผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จมักเริ่มต้นจากทรัพยากรที่มีอยู่และใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างโอกาสแทนที่จะรอให้โอกาสมาถึง ดังนั้นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จึงมีแนวโน้มที่จะมองเห็นตัวเองว่าสามารถเป็นผู้ประกอบการได้และมีความมั่นใจในการดำเนินการตามความตั้งใจนั้น

ดังที่ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นเงื่อนไขสำคัญที่มีบทบาทต่อการพัฒนาความตั้งใจผู้ประกอบการของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งอยู่ในช่วงวัยที่กำลังพัฒนาทัศนคติและเจตคติทางอาชีพ ผลการวิจัยเชิง

คุณภาพในครั้งนี้แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์ทั้งสี่องค์ประกอบ ได้แก่ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ โดยความคิดริเริ่มเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลให้บุคคลมีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการเพิ่มมากขึ้น ความคิดริเริ่มช่วยให้บุคคลมองเห็นโอกาสทางธุรกิจที่ผู้อื่นมองข้าม การที่นักเรียนสามารถคิดค้นสินค้าหรือบริการที่ไม่ซ้ำกับกลุ่มอื่น หรือ การพัฒนาสบู่ออกจากกาแฟที่เหลือทิ้งจากร้านกาแฟในโรงเรียน แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการแปรรูปทรัพยากรที่คนอื่นมองว่าไร้ค่าให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ Luo et al. (2022) ที่พบว่านักเรียนที่มีความคิดริเริ่มสูงมักจะไมรอให้โอกาสมาถึง แต่จะเป็นฝ่ายค้นหาและสร้างโอกาสด้วยตัวเอง บุคคลจะใช้เวลา กล้า ความเชื่อมั่น และการสื่อสารเพื่อสร้างเครือข่ายกับคนรอบข้าง ซึ่งนำไปสู่การได้เรียนรู้ทักษะใหม่ และสร้างทุนทางสังคมและทุนมนุษย์ที่จำเป็นต่อการเริ่มต้นธุรกิจ เมื่อผู้เรียนได้ลงมือจริงและเห็นผลลัพธ์ ความมั่นใจและความตั้งใจที่จะประกอบการจะยิ่งชัดเจนขึ้น ในขณะที่ Dellyana et al. (2024) ก็พบว่า บุคคลที่มีความคิดริเริ่มและระดับการรับรู้ต่อโอกาสทางธุรกิจสูงมีแนวโน้มที่จะมองเห็นช่องทางธุรกิจใหม่ ๆ ที่คนทั่วไปมองข้าม พวกเขาจะมองหาความต้องการของตลาด และใช้จินตนาการเพื่อเสนอแนวทางแก้ไขที่แตกต่าง เช่น การปรับเปลี่ยนบริการที่มีอยู่ให้ตอบโจทย์ใหม่ของผู้บริโภค หรือออกแบบเมนูน้ำให้เข้ากับเทศกาล ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

สำหรับความคิดคล่องแคล่ว และ ความคิดยืดหยุ่นเป็นองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ที่ทำงานร่วมกันเพื่อสร้างความพร้อมและความเชื่อมั่นในการเผชิญหน้ากับปัญหาในการประกอบการ โดยความคิดคล่องแคล่วทำหน้าที่สร้างแนวคิดหรือทางเลือกที่เป็นไปได้ เช่น กิจกรรมตลาดนัดของโรงเรียน นักเรียนต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด ซึ่งกระตุ้นให้เกิดการคิดหาแนวทางแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่างรวดเร็ว เมื่อเผชิญกับข้อจำกัดด้านทรัพยากร เช่น งบประมาณหรือเวลา ความคิดคล่องแคล่วช่วยให้นักเรียนสามารถหาทางเลือกในการดำเนินงานที่หลากหลาย ในขณะที่ความคิดยืดหยุ่นทำหน้าที่ ปรับเปลี่ยนแนวทางใหม่เมื่อสถานการณ์บังคับ ส่งผลให้นักเรียนต้องประยุกต์ใช้ความรู้เดิมในบริบทใหม่และปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่ไม่คุ้นเคย โดยความคิดทั้งสองนี้มีความสัมพันธ์เชิงส่งเสริมซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับ Meinel et al. (2020) ที่พบว่า ความคิดคล่องแคล่วและความคิดยืดหยุ่นเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับกระบวนการ Design Thinking และ Lean Startup ซึ่งเป็นแนวทางที่นิยมในการพัฒนาธุรกิจสมัยใหม่ นักศึกษาที่ได้รับการฝึกฝนให้มีความคิดคล่องแคล่วและความคิดยืดหยุ่นสามารถสร้าง

ต้นแบบผลิตภัณฑ์ และตรวจสอบว่าแนวคิดธุรกิจของตนใช้งานได้จริงหรือไม่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนความคิดละเอียดลออ ที่นำมาใช้ในการพิจารณา วิเคราะห์ และมองเห็นรายละเอียดของสถานการณ์อย่างรอบด้านก่อนตัดสินใจ ทำให้ผู้ประกอบการมีวิจรรย์ญาณ สามารถประเมินความเสี่ยง วางแผน และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจในระยะยาว กิจกรรมการวางแผนผังตลาดนัดของโรงเรียนที่นักเรียนต้องคิดถึงการแบ่งโซนสินค้าและเส้นทางเดินของลูกค้า หรือการสร้างโมเดลโลจิสติกส์ ที่ต้องวางแผนการจัดเก็บและขนส่งอย่างละเอียด ล้วนเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแนวคิดให้กลายเป็นแผนงานที่มีโครงสร้าง ซึ่งสอดคล้องกับ Santoso et al. (2023) ที่พบว่า เมื่อนักศึกษาสามารถพัฒนาแนวคิดให้มีรายละเอียด ครอบคลุม และเป็นไปได้จริง จะมองเห็นความเป็นไปได้ในการประสบความสำเร็จมากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการ

นอกจากนี้การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องอาศัยการบูรณาการองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งประสบการณ์ที่มีบริบทการเป็นผู้ประกอบการจริง มีการออกแบบกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออพร้อมกัน โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จ คือ การสร้างวัฒนธรรมที่ยอมรับความล้มเหลว การออกแบบความท้าทายที่เหมาะสม การให้ข้อมูลป้อนกลับที่สร้างสรรค์ การส่งเสริมความเป็นเจ้าของและความรับผิดชอบ สอดคล้องกับผลการประชุมแนวทางการใช้ตัวแบบ ที่พบว่า การเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนกับประสบการณ์จริง การใช้เครื่องมือเสริมที่หลากหลาย และการปรับให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม จะช่วยเพิ่มโอกาสในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการที่ยั่งยืนซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่มีทั้งความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการนำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติได้จริง

สรุปได้ว่า จากผลการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แสดงให้เห็นว่าความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและท้าทาย การสร้างวัฒนธรรมที่ยอมรับความล้มเหลว รวมไปถึงการให้ข้อมูลสะท้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการให้แก่ นักเรียน

2. การรับรู้ความสามารถของตนเอง จากผลการวิจัย พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ การรับรู้ความสามารถในตัวเองถือเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) ของ Ajzen (1991) และแนวคิดการรับรู้ความสามารถในตัวเองของ Bandura (1997) ที่อธิบายว่า ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายเป็นปัจจัยกำหนดพฤติกรรมและการตัดสินใจที่สำคัญ โดยสอดคล้องกับ Pihie and Bagheri (2013) ที่พบว่า การรับรู้ความสามารถของตัวเองด้านการประกอบการ โดยเฉพาะมิติด้านความเชื่อมั่นในความสามารถ ที่จะระบุโอกาสทางธุรกิจ การจัดการทรัพยากร และการแก้ไขปัญหาเชิงสร้างสรรค์ มีผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอย่างสูงที่สุด ดังนั้น การออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ทดลองทำธุรกิจจำลอง มีสถานการณ์ที่ท้าทาย หรือพัฒนาโครงการเชิงสร้างสรรค์ เน้นการสร้างประสบการณ์ความสำเร็จจะช่วยสร้างความมั่นใจในความสามารถของนักเรียนได้มากกว่าการเรียนรู้เชิงทฤษฎีเพียงอย่างเดียว

ในขณะเดียวกัน การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ Newman et al. (2018) ที่พบว่า บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถในตัวเองสูงมีแนวโน้มที่จะมองอุปสรรคเป็นความท้าทายที่สามารถเอาชนะได้ มากกว่าเป็นปัญหา ทัศนคติเชิงบวกนี้ส่งเสริมให้เกิดการคิดแบบคล่องแคล่วและความยืดหยุ่นทางปัญญา ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ โดยบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตัวเองมีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์มากกว่า เนื่องจากมีความกล้าเสี่ยงและทดลองแนวคิดใหม่โดยไม่กลัวความล้มเหลว ดังนั้น การรับรู้ความสามารถในตัวเองที่มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการและความคิดสร้างสรรค์ จึงแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นว่าโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการรับรู้ความสามารถในตนเองของผู้เรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่เน้นการปฏิบัติจริง การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการทดลองและยอมรับความผิดพลาดเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงการจัดกระบวนการสะท้อนคิดและให้ข้อมูลย้อนกลับเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความมั่นใจของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในความสามารถของตนเองในการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการของตลาดและสังคมได้เป็นอย่างดี

ดังที่ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นเงื่อนไขสำคัญต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจึงให้ความสำคัญกับการสร้างและพัฒนาความเชื่อมั่นในความสามารถของนักเรียน โดยโรงเรียนเตรียม

อุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ สร้างความเชื่อมั่น ด้วยการส่งเสริมประสบการณ์ความสำเร็จแบบมีลำดับขั้น จัดทำโครงสร้างการเรียนรู้ จากภาคทฤษฎีไปสู่การฝึกงานจริงในสถานประกอบการทำให้นักเรียนรับรู้ความสำเร็จที่สะสมไปทีละขั้นตอนนอกจากนี้ยังประยุกต์ใช้วงจร PDCA ในกิจกรรมเพื่อสร้างวัฒนธรรมที่มองความผิดพลาดเป็นโอกาสในการพัฒนาต่อไป ในขณะที่โรงเรียนโพธิสารพิทยากรสร้างความมั่นใจให้นักเรียนโดยการ ปรับการเรียนรู้ให้เข้ากับศักยภาพและความถนัดของแต่ละบุคคล จัดหลักสูตรแบบยืดหยุ่นแบ่งแผนการเรียนออกเป็น 4 สาขาย่อย เน้นการปฏิบัติด้วยโครงงานและการนำเสนอผลงานแทนการสอบแบบเดิม เพื่อให้นักเรียนได้เห็นศักยภาพที่ถนัดและเกิดความมั่นใจในตนเอง ส่วนโรงเรียนหอวังนนทบุรี เสริมสร้างความเชื่อมั่นด้วยการจัดลำดับความยากง่ายของกิจกรรมอย่างเป็นขั้นตอน ส่งเสริมให้นักเรียนประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง วิเคราะห์ตลาดด้วยหลักส่วนประสมการตลาดและการคำนวณต้นทุน-กำไร เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และ โรงเรียนสตรีนนท์ พัฒนาการรับรู้ความสามารถของนักเรียนโดยออกแบบการเรียนรู้แบบเป็นลำดับขั้น นักเรียนมีโอกาสได้บริหารตัวจำหน่ายเครื่องดื่มอัตโนมัติไปจนถึงการแข่งขันในตลาดนัดที่มีความท้าทายสูง สร้างความมั่นใจด้วยการสะท้อนผลผ่านการวิเคราะห์ SWOT หลังจบกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนเห็นพัฒนาการของตนเองอย่างเป็นขั้นตอน

การพัฒนารับรู้ความสามารถของตนเองนี้ สอดคล้องกับ Anderson and Haney (2021) ที่พบว่า บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถทางการคิดจะมีกระบวนการทบทวน การสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของแนวคิดของตนเอง ปรับปรุงผลงานอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาความสามารถในการคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้ความสามารถในการตระหนักรู้และควบคุมกระบวนการคิดของตนเองนี้เป็นลักษณะเด่นของผู้ที่มีความเชื่อมั่นสูง และส่งผลต่อคุณภาพของผลงานที่สร้างสรรค์ เช่นเดียวกับ Wan et al. (2022) ที่พบว่า ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองทำให้พนักงานมีความกล้าเสนอแนวคิดใหม่ ๆ ทดลองวิธีการทำงานที่แตกต่าง และแสวงหาโอกาสในการปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อวัฒนธรรมการบริการแบบเปิดขององค์กร

อีกทั้งยัง พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองยังเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความต้องการเป็นผู้ประกอบการในกลุ่มนักศึกษาและบุคคลทั่วไป สอดคล้องกับ Pihie and Bagheri (2013) ที่พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองส่งผลต่อวิธีการประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสทางธุรกิจ โดยบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองสูง มีแนวโน้มที่จะมองเห็นโอกาสทางธุรกิจมากกว่าอุปสรรค มีความกล้าในการตัดสินใจลงทุนและเผชิญกับความเสี่ยง การรับรู้

ความสามารถของตนเองนอกจากส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการแล้ว ยังส่งผลกับกลไกการควบคุมตนเองที่ช่วยให้บุคคลสามารถวางแผน ติดตาม และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมายการเป็นผู้ประกอบการ

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบ ที่พบว่า การพัฒนาการรับรู้ความสามารถของนักเรียน โรงเรียนต้องจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่มีลำดับขั้น เริ่มจากการสำรวจและวิเคราะห์ศักยภาพของนักเรียนเพื่อระบุอัตลักษณ์และความเชี่ยวชาญเฉพาะบุคคลที่สามารถพัฒนาเป็นคุณค่าทางธุรกิจได้ การออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้แบบลำดับขั้นจากกิจกรรมพื้นฐานไปสู่กิจกรรมที่ซับซ้อนขึ้นเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความสำเร็จที่สะสมทีละขั้น ช่วยให้นักเรียนพัฒนาความมั่นใจในความสามารถของตนเองอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยไม่ท้อจากความล้มเหลว การประยุกต์ใช้วงจร PDCA เข้ากับกิจกรรมของนักเรียนช่วยสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่มองความผิดพลาดเป็นโอกาสในการพัฒนา และการนำเสนอผลงานต่อสาธารณะจะช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นพัฒนาการของตนเองอย่างเป็นรูปธรรม เกิดการแบ่งปันประสบการณ์ความสำเร็จและความล้มเหลวอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การสร้างเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่ยั่งยืนและการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า จากผลการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แสดงให้เห็นว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สถานศึกษาควรพัฒนาการรับรู้ความสามารถของผู้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่มีลำดับขั้นตอน เน้นการปฏิบัติจริง ประยุกต์ใช้วงจร PDCA เพื่อสร้างวัฒนธรรมที่ยอมรับความผิดพลาดเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ปรับการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับศักยภาพเฉพาะบุคคล และการจัดกระบวนการสะท้อนคิดพร้อมข้อมูลย้อนกลับเชิงสร้างสรรค์ เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการของตลาดและสังคม

3. การจัดการเรียนรู้ จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจาก การส่งเสริมการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ไม่ได้นำไปสู่พฤติกรรมโดยตรง แต่เป็นการช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะและความรู้ที่จำเป็นต่อการประกอบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กลยุทธ์หลากหลาย เป็นการสร้างประสบการณ์ปฏิบัติที่เน้นการพัฒนา

ทักษะการแก้ปัญหา และการประยุกต์ใช้ความรู้ ถึงกลยุทธ์ที่กล่าวมาจะมีความสำคัญแต่ในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการซึ่งเป็นตัวแปรเชิงจิตวิทยา การจัดการเรียนรู้เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอที่จะกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจ แม้ว่า Mei et al. (2020) และ Astiana et al. (2022) จะพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้านผู้ประกอบการมีบทบาทสำคัญต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ แต่ตัวแปรที่มีอิทธิพลโดยตรงและทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างการเรียนรู้กับความตั้งใจดังกล่าว คือ ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง การจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกว่าตนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเพียงพอในการเริ่มต้นธุรกิจ ความรู้สึกว่าตัวเองทำได้นั่นเอง ที่เป็นปัจจัยสำคัญซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความตั้งใจจะเป็นผู้ประกอบการ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้จึงมีบทบาทสำคัญในฐานะตัวแปรเสริมสร้างความเชื่อมั่นในการเป็นผู้ประกอบการ นอกจากนี้อาจมีข้อจำกัดด้านเวลา และวิธีการดำเนินการ เนื่องจากผลที่ได้จากการจัดการเรียนรู้มักเห็นผลในระยะยาว และต้องผ่านกระบวนการสังเกตประเมินผลถึง 3 ปี ดังนั้นผลการวัดความตั้งใจในช่วงเวลาหนึ่ง อาจยังไม่แสดงถึงอิทธิพลที่สมบูรณ์ของการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยยังพบว่า การจัดการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางความคิดอย่างอิสระ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางความคิด การใช้จินตนาการและการสร้างสิ่งใหม่ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดอย่างหลากหลาย ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดเชื่อมโยง การมองปัญหาในหลายมุมมอง และการสร้างแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับ Singh & Gibbs (2013) ที่พบว่า การศึกษาช่วยเพิ่มความรู้ให้แก่บุคคล ทำให้สามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมเข้ากับข้อมูลใหม่ ส่งผลให้เกิดโอกาสในการสร้างนวัตกรรมและพัฒนาทักษะทางปัญญาที่สำคัญ การมีฐานความรู้ที่กว้างขวางทำให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างแนวคิดต่าง ๆ นำมาประยุกต์ใช้ในบริบทใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้กระบวนการเรียนรู้อย่างช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้จึงมีความหมายมากกว่าการเพิ่มปริมาณความรู้ แต่คือการพัฒนาคุณภาพของกระบวนการคิดและความสามารถในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ด้วย

จากผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า การจัดการเรียนรู้เป็นเงื่อนไขที่ช่วยส่งเสริมการคิดเชิงสร้างสรรค์และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ โดยโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการได้วิเคราะห์ความต้องการของชุมชนเพื่อออกแบบการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ด้วย

โครงการเป็นฐาน มีโครงการทวิศึกษาให้นักเรียนได้วุฒิการศึกษา 2 ใบ กำหนดให้สถานประกอบการเครือข่ายและร้านค้าแฟรนไชส์เป็นห้องเรียนจริงเพื่อให้นักเรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้และพัฒนาทักษะการประกอบธุรกิจอย่างเป็นรูปธรรม ในขณะที่โรงเรียนโพธิสารพิทยากร นำเนื้อหาระดับมหาวิทยาลัยมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ เชิญผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ และใช้บอร์ดเกมธุรกิจเป็นสื่อในการฝึกการคิดเชิงกลยุทธ์และการตัดสินใจในสถานการณ์จำลอง ในส่วนของโรงเรียนหอวัง นนทบุรี เน้นการเรียนรู้แบบลงมือทำ มีโครงการและการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ อีกทั้งจัดการศึกษาดูงานในสถานประกอบการที่หลากหลาย ส่วนโรงเรียนสตรีรัตนบุรี จัดโครงสร้างหลักสูตรแบบภาคเรียนแรกเป็นทฤษฎีแบบเข้มข้นและภาคเรียนที่สองเป็นการปฏิบัติด้วยเงินทุนจริง ใช้ผู้จำหน่ายเครื่องดื่มอัตโนมัติและร้าน Startup เป็นห้องทดลองธุรกิจ ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ใกล้เคียงกับความเป็นจริงของการประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับ Chell (2013) ที่พบว่า การพัฒนาหลักสูตรและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการตัดสินใจที่ดีนั้น ส่งผลต่อการพัฒนาแนวคิดและทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นผู้ประกอบการและเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อการจัดการธุรกิจให้บรรลุความสำเร็จในระยะยาว การสร้างระบบการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและปรับตัวได้ จะช่วยเพิ่มศักยภาพของนักเรียนในการประกอบการให้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ Lans et al. (2014) ยังพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และ การจัดการเรียนรู้โดยมีชุมชนเป็นฐาน มีอิทธิพลในการช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา การทำงานร่วมกันในกลุ่มที่มีความหลากหลายทางความคิดและพื้นฐานวิชา ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนมุมมองที่แตกต่างกัน นำไปสู่การพัฒนาแนวคิดนวัตกรรมที่มีคุณภาพสูง อีกทั้งการใช้กระบวนการร่วมสร้างสรรค์ และการลงพื้นที่ทำงานกับชุมชนช่วยเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าใจบริบทและปัญหาของตลาด ส่งผลให้แนวคิดทางธุรกิจสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้โครงการเป็นฐาน เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ การใช้สื่อและสถานการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับ Choi et al. (2024) ที่พบว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และ กระบวนการคิดเชิงออกแบบ มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา เนื่องจากการเรียนรู้ลักษณะนี้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกคิด วิเคราะห์ ทดลอง และสร้างสรรค์แนวทางแก้ปัญหาหลายรูปแบบร่วมกันในทีม ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนมุมมองที่หลากหลายและต่อยอดเป็นแนวคิดนวัตกรรมที่มีคุณค่า แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการแก้ปัญหา

จริงและการมีส่วนร่วมในกระบวนการออกแบบเชิงสร้างสรรค์ เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

ขณะที่แนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบ พบว่า การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องเปลี่ยนบทบาทครูจากผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นโค้ชที่ใช้คำถามกระตุ้นความคิด เปิดโอกาสให้นักเรียนค้นหาคำตอบจากตลาดและผู้ใช้จริง ใช้กลยุทธ์การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญและการแลกเปลี่ยนความรู้จากชุมชน ประกอบกับการใช้สื่อและสถานการณ์จากธุรกิจจริง ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและประยุกต์ใช้ได้ทันที การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความล้มเหลวให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ ด้วยการเรียนรู้ความผิดพลาดและความสำเร็จจากผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ควบคู่กับการประเมินผลตามสภาพจริงที่พิจารณาทั้งผลลัพธ์และกระบวนการ นำไปสู่การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และความเชื่อมั่นในความสามารถสำหรับการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

สรุปได้ว่า แม้ว่าการจัดการเรียนรู้จะไม่มีอิทธิพลโดยตรงต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่มีอิทธิพลโดยตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้จึงควรเน้นที่การออกแบบกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางความคิดอย่างอิสระ เชื่อมโยงกระบวนการคิดสร้างสรรค์เข้ากับสถานการณ์ทางธุรกิจจริง ใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ เรียนรู้การแก้ปัญหา ได้รับความคิด ทดลอง แนวคิดใหม่ เพื่อช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นพื้นฐานสำคัญต่อการมองเห็นโอกาสในการสร้างนวัตกรรมหรือธุรกิจใหม่

4. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ จากผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสภาพแวดล้อมดังกล่าวหมายถึง บรรยากาศของการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ทรัพยากรทางการศึกษา และปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีผลต่อการสร้างทัศนคติ ความเชื่อมั่นในตนเอง และแรงจูงใจในการสร้างสิ่งใหม่ เกิดเป็นความตั้งใจและทัศนคติเชิงบวกในการเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับ Marcos et al. (2020) ที่พบว่า ห้องเรียนที่เน้นการทำงานร่วมกัน มีการสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ ผู้เรียนได้ฝึกคิด ทดลอง รับฟังผู้อื่น และพัฒนาแนวคิดใหม่ร่วมกับทีม การมีปฏิสัมพันธ์เช่นนี้ช่วยหล่อหลอมให้

ผู้เรียนเกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และกล้าเผชิญความท้าทาย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

ในขณะเดียวกัน สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ยังมีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจาก สภาพแวดล้อมทั้งด้านกายภาพ ที่กล่าวถึง การจัดพื้นที่ห้องเรียนแบบยืดหยุ่นรองรับกิจกรรมหลายรูปแบบ มีวัสดุอุปกรณ์ให้เลือกใช้หลากหลาย มีพื้นที่กลุ่มสำหรับระดมความคิด ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากทดลองและสร้างสิ่งใหม่ มีพื้นที่นำเสนอผลงานสร้างวัฒนธรรมในการเห็นคุณค่าของความคิดสร้างสรรค์ ในส่วนของสภาพแวดล้อมทางสังคม กล่าวถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การทำงานเป็นทีม มีบรรยากาศที่เปิดรับความเห็นต่าง สร้างบรรยากาศให้รู้สึกถึงพื้นที่ปลอดภัยทางจิตใจ ทำให้ผู้เรียนไม่กลัวผิดพลาดหรือล้มเหลว กล้าแสดงออกและเสนอแนวคิดใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ Wang and Tie (2023) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เปิดกว้างและสร้างสรรค์มีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน เนื่องจากบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเปิดรับแนวคิดใหม่ และการทำงานร่วมกัน เมื่อผู้เรียนรู้สึกปลอดภัย ได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนและครู ผู้เรียนจะกล้าแสดงออกทางความคิด ทดลองวิธีการใหม่ และแลกเปลี่ยนความคิดกับผู้อื่นได้อย่างอิสระ ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ การเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการสื่อสารและความร่วมมือ ยังช่วยขยายกรอบความคิดของผู้เรียน ทำให้เชื่อมโยงความรู้จากหลายมุมมองและพัฒนาแนวทางแก้ปัญหาที่มีความหลากหลายมากขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมพลังให้ผู้เรียนคิดอย่างละเอียดลออ มีจินตนาการ และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้

ดังที่ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า โรงเรียนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีการสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในการส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน โดยโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ ได้สร้างร้านค้าแฟรนไชส์เป็นศูนย์ฝึกปฏิบัติการที่ให้นักเรียนได้ลงมือทำธุรกิจครบทุกกระบวนการ ขยายพื้นที่การเรียนรู้สู่สถานประกอบการภายนอกผ่านโครงการความร่วมมือของโรงเรียน และสร้างวัฒนธรรมความร่วมมือระหว่างครูและนักเรียนที่มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในขณะที่โรงเรียนโพธิสารพิทยากร มีห้องเรียนที่รองรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีอุปกรณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัย และพื้นที่สำหรับกิจกรรมภาคปฏิบัติ สร้างพื้นที่ปลอดภัยให้นักเรียนกล้าคิดริเริ่ม ทดลอง และเรียนรู้จากความผิดพลาด ส่วนของโรงเรียนหอวัง นนทบุรี มีการสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจผ่านกิจกรรมตลาดนัดโรงเรียน มีเทคโนโลยีและพื้นที่

การทำงานที่ครบครันเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน สร้างเครือข่ายผู้ปกครองที่เป็นเจ้าของธุรกิจเพื่อเป็นทุนทางสังคม และในส่วนของโรงเรียนสตรีนนทบุรี ได้เปลี่ยนห้องเรียนให้เป็น Co-Working Space ที่มีความยืดหยุ่นสูงสามารถรองรับกิจกรรมได้หลากหลาย เน้นสร้างวัฒนธรรมที่สอนน้อง เปิดโอกาสให้ทุกแผนการเรียนมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเพื่อให้นักเรียนได้สัมผัสประสบการณ์ของการเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Ilonen (2021) ที่พบว่า การเปิดโอกาสให้นักศึกษานำแนวคิดทางธุรกิจไปปฏิบัติจริง และการสร้างพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเสรี ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความกล้าคิด กล้าทำและมีความมั่นใจในการเริ่มต้นธุรกิจ สอดคล้องกับ Fayolle and Gailly (2015) ที่พบว่า เมื่อสถาบันการศึกษาส่งเสริมให้นักศึกษามีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง ผักผ่อนทักษะการแก้ปัญหาผ่านกรณีศึกษาจริง และได้รับการสนับสนุนให้แสดงความคิดสร้างสรรค์โดยไม่กลัวความผิดพลาด ส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มระดับความเชื่อมั่นในตนเองและความตั้งใจประกอบธุรกิจของผู้เรียน

อีกทั้งยัง พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เชิงรุกเป็นตัวแปรสำคัญในการบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ และแปรเปลี่ยนเป็นความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการในตัวผู้เรียน สอดคล้องกับ Jena (2020) ที่พบว่า การศึกษาเกี่ยวกับผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ให้ความรู้ ทักษะ และการรับรู้ถึงความสามารถในการเริ่มต้นธุรกิจ ส่งผลโดยตรงต่อความเชื่อมั่นในการประกอบการของนักศึกษา เมื่อความเชื่อมั่นสูงขึ้น จึงเป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นให้เกิด ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับ Doanh (2021) ที่พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริงและเสริมสร้างความมั่นใจในความสามารถเชิงสร้างสรรค์ จะช่วยเสริมให้ผู้เรียนกล้านำความคิดสร้างสรรค์ และแนวคิดทางธุรกิจมาลงมือปฏิบัติจริง นำไปสู่ความมุ่งมั่นที่จะเป็นผู้ประกอบการ

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบ ที่พบว่า การออกแบบพื้นที่การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการจำเป็นต้องจัดให้มี ความยืดหยุ่นและบูรณาการเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ากับพื้นที่ปฏิบัติการ การเชื่อมโยงความรู้ทาง ทฤษฎีเข้ากับการปฏิบัติด้วยการศึกษาดูงานสถานประกอบการภายนอก ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ บริบทธุรกิจที่แท้จริงและสร้างแรงบันดาลใจอย่างเป็นรูปธรรม การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ แบบร่วมมือ ครอบคลุมการถ่ายทอดความรู้ระหว่างรุ่นและการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและ ผู้เรียน รวมถึงชุมชนภายนอกช่วยขยายโอกาสการเรียนรู้และเข้าถึงความรู้เชิงปฏิบัติจาก ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบกับการสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยในการเรียนรู้จากความผิดพลาด ส่งเสริม

ความกล้าเสี่ยงและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้มีอิทธิพลทั้งต่อความคิดสร้างสรรค์และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญ โรงเรียนต้องพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ให้ครอบคลุม เน้นการบูรณาการองค์ประกอบทางกายภาพและสังคม เพื่อส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนสู่การเป็นผู้ประกอบการ

5. ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน ทั้งด้านทัศนคติส่วนบุคคล ด้านความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจ ด้านการยอมรับความเสี่ยง และด้านความต้องการความสำเร็จ โดยมีการดำเนินการทางการศึกษาเพื่อพัฒนาองค์ประกอบทั้งสี่ด้านอย่างครอบคลุม โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ สร้างพื้นที่การเรียนรู้ให้นักเรียนได้สวมบทบาทเป็นเจ้าของธุรกิจ ฝึกงานในสถานประกอบการ มีพื้นที่ปลอดภัยให้ได้ทดลองทำธุรกิจรวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สามารถขายได้จริง โรงเรียนโพธิสารพิทยากร นำวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เพื่อสร้างทัศนคติเชิงบวก มีพื้นที่ให้ได้ทดลองประกอบธุรกิจ และเกิดกำไรจากการขายจริง โรงเรียนหอวัง นนทบุรี ให้นักเรียนเรียนรู้จากผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ มีการเชื่อมโยงทรัพยากรของครอบครัวกับโอกาสทางการตลาด จัดการความเสี่ยงจากกิจกรรมตลาดนัดจนบรรลุเป้าหมายในการขายสินค้า และโรงเรียนสตรีนนทบุรี ที่ออกแบบหลักสูตรการเรียนออกเป็น 2 ระยะเพื่อสร้างมุมมองที่ดีต่อการทำธุรกิจ สร้างแรงบันดาลใจในการประกอบธุรกิจจากสื่อยุคใหม่ มีโครงการเงินทุนตั้งต้นเพื่อเป็นสนามในการทดลองธุรกิจ จนเกิดผลกำไรและรายได้แก่นักเรียน สอดคล้องกับ Agustina & Fauzia (2021) ที่ชี้ว่า การพัฒนาความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของคนรุ่นใหม่ควรมุ่งเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการประกอบธุรกิจ ด้วยการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และการจำลองสถานการณ์จริง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในคุณค่าและความเป็นจริงของการเป็นผู้ประกอบการ ควบคู่กับการปลูกฝังความปรารถนาในการทำธุรกิจด้วยการตั้งเป้าหมายและแรงจูงใจภายใน ในการบรรลุความสำเร็จ อีกทั้งควรส่งเสริมการยอมรับความเสี่ยงอย่างมีเหตุผล และหล่อหลอมความต้องการสำเร็จให้เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการสร้างสรรค์นวัตกรรมและเป็นผู้ประกอบการ

ด้านทัศนคติส่วนบุคคล โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการมีกิจกรรมให้นักเรียนได้สวมบทบาทเจ้าของร้านค้าและผู้จัดตลาดนัดผู้ประกอบการ ประยุกต์หลักสูตรธุรกิจ

อุตสาหกรรมกับสถานการณ์จริง เข้าใจความเสี่ยง การจัดการ และการประเมินผลทางธุรกิจอย่างเป็นระบบ โรงเรียนโพธิสารพิทยากร มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญและนักธุรกิจมาเป็นแบบอย่าง ถ่ายทอดประสบการณ์ตรง นักเรียนได้ลงมือคิด ลงทุน และขายสินค้าจริงในงานโรงเรียน ฝึกการตัดสินใจเชิงธุรกิจและการบริหารต้นทุน โรงเรียนหอวัง นนทบุรี จัดตลาดนัดนักเรียนให้นักเรียนสวมบทบาทผู้ประกอบการจริง ฝึกการจัดการลูกค้าและความเสี่ยง เรียนรู้จากผู้ประกอบการต้นแบบจากการศึกษาดูงาน ประยุกต์ความรู้ในชีวิตจริงโดยใช้ทรัพยากรในครอบครัวมาสร้างมูลค่าเพิ่ม และโรงเรียนสตรีนนทบุรี มีโครงการเงินทุนตั้งต้นให้นักเรียนได้สวมบทบาท Start Up ทดลองทำธุรกิจ เรียนรู้การจัดการความเสี่ยงและการคืนทุน ใช้แรงบันดาลใจจากสื่อยุคใหม่และกรณีศึกษาผู้ประกอบการจริง ประยุกต์สร้างธุรกิจของตนเอง สอดคล้องกับ Santoso et al. (2023) ที่พบว่าการสวมบทบาทผู้ประกอบการ ช่วยเสริมความมั่นใจในศักยภาพของตนเองและความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ ส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติในเชิงบวกต่อการเริ่มต้นธุรกิจ ขณะเดียวกันการเรียนรู้จากตัวแบบที่ประสบความสำเร็จ จากผู้ประกอบการจริง ช่วยสร้างแรงบันดาลใจและมุมมองที่เปิดกว้างต่อความเสี่ยง ผู้เรียนเห็นว่าความสำเร็จเกิดจากการลงมือทำและการเรียนรู้จากประสบการณ์ ส่วน การประยุกต์ใช้ความรู้กับชีวิตจริง ทำให้ผู้เรียนเข้าใจการดำเนินธุรกิจอย่างเป็นรูปธรรม เห็นคุณค่าของความรู้ และพัฒนาทัศนคติจากผู้รับสารไปสู่ผู้สร้างสรรค์ ส่งผลให้มีความเชื่อมั่นและความมุ่งมั่นในการเป็นผู้ประกอบการมากขึ้น

ด้านความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ จัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ผ่านกิจกรรมตลาดนัด และโครงการธุรกิจจริง นักเรียนได้ลงทุน ทดลองขาย เชื่อมโยงการเรียนรู้กับเป้าหมายอาชีพในอนาคต ได้เห็นผลลัพธ์ของธุรกิจเกิดเป็นความภาคภูมิใจในผลงาน โรงเรียนโพธิสารพิทยากร ใช้โครงการแทนการสอบ ให้นักเรียนลงทุน คิดผลิตภัณฑ์ มาขายจริงในกิจกรรม Open House เชื่อมโยงความรู้กับความสนใจเฉพาะตัว โรงเรียนหอวัง นนทบุรี มีกิจกรรมตลาดนัดนักเรียน ให้นักเรียนได้ลงทุนและขายสินค้าจริง ฝึกการจัดการเงินและการบริหารเวลา เมื่อนักเรียนเห็นความสำเร็จจากผลงาน ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ และเชื่อมั่นในศักยภาพตนเอง และ โรงเรียนสตรีนนทบุรี จัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ผ่านโครงการเงินทุนตั้งต้น ให้นักเรียนลงทุนและสร้างธุรกิจจริง เชื่อมโยงการเรียนรู้เข้ากับศักยภาพส่วนบุคคล เมื่อผลงานประสบความสำเร็จ จึงเป็นการปลูกฝังความมั่นใจและทัศนคติเชิงบวกต่อการประกอบอาชีพในอนาคต สอดคล้องกับ Thomsen et al. (2021) ที่พบว่า โครงการผู้ประกอบการ ส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะและทัศนคติผ่านการลงมือทำจริงในบริบทของปัญหาสังคม โดยผู้เรียนมีโอกาสออกแบบแนวคิดทางธุรกิจ ทดลองดำเนินกิจการขนาดเล็ก และเรียนรู้จาก

ความท้าทายที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งถือเป็นประสบการณ์ลงทุนที่สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรและการตัดสินใจเชิงธุรกิจ

ด้านการยอมรับความเสี่ยง โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ สร้างร้านค้ากาแฟในฝัน และ ตลาดนัดผู้ประกอบการ เป็นพื้นที่ปลอดภัยให้นักเรียนทดลองธุรกิจ ฝึกการวางแผนและบริหารอย่างเป็นระบบ เฝ้ามองดูภัยคุกคามด้วยความกล้าและความรับผิดชอบ หลังจบกิจกรรมมีการสัมมนาวิจารณ์เพื่อถอดบทเรียนและพัฒนากระบวนการทำงานให้ดียิ่งขึ้น โรงเรียนโพธิสารพิทยากร สร้างสนามจำลองธุรกิจจากการทำโครงการและค่ายผู้ประกอบการ นักเรียนได้ฝึกการบริหารงานตั้งแต่การตั้งเป้าหมายและการจัดการเวลา มีการสะท้อนผลการทำกิจกรรมเพื่อปรับปรุงแนวคิดและกลยุทธ์ธุรกิจให้รอบคอบ โรงเรียนหอวัง นนทบุรี ใช้กิจกรรมตลาดนัดนักเรียนเป็นพื้นที่ทดลองธุรกิจ ให้นักเรียนฝึกบริหารและรับมือสถานการณ์จริง กล้าตัดสินใจในสถานการณ์ท้าทายแต่ความเสี่ยงต่ำ และโรงเรียนสตรีนนทบุรี มีโครงการเงินทุนตั้งต้น เป็นกิจกรรมให้นักเรียนทดลองธุรกิจจริงโดยไม่กระทบการเงินส่วนตัว ฝึกบริหารความเสี่ยงและการทำงาน กล้าทำสิ่งใหม่และรับมือกับความท้าทายของตลาด มีการถอดบทเรียนอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดและปรับปรุงแนวทางการดำเนินธุรกิจต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Shahin et al. (2021) พบว่า การให้ผู้เรียนลงมือทำโครงการธุรกิจในสภาพแวดล้อมที่ควบคุมความเสี่ยงได้ ช่วยเพิ่มความมั่นใจในการเริ่มต้นสิ่งใหม่และกล้าตัดสินใจมากขึ้น ผู้เรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา และการวางแผน โดยใช้สถานการณ์จำลองที่เปิดโอกาสให้เผชิญกับความท้าทาย ส่งผลให้มองความเสี่ยงเป็นโอกาสในการเรียนรู้ อีกทั้งการสะท้อนผลหลังจบกิจกรรมยังช่วยให้ผู้เรียนประเมินการทำงานของตนเองและพัฒนาวิธีคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

ด้านความต้องการความสำเร็จ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ ฝึกให้นักเรียนตั้งเป้าหมายทางธุรกิจ วัดผลความสำเร็จโดยใช้กำไร ขาดทุน ติดตามผลลัพธ์อย่างเป็นระบบ และสะท้อนผลการดำเนินงาน โรงเรียนโพธิสารพิทยากร กำหนดเป้าหมายความสำเร็จรายบุคคล ใช้ Portfolio ในการติดตามผล นักเรียนมุ่งมั่นในการสร้างผลงานให้ถึงมาตรฐานที่ตั้งไว้ ได้รับแรงจูงใจจากการแข่งขันและการดูงานนอกสถานศึกษา การสะสมประสบการณ์ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะและทัศนคติ เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการประกอบธุรกิจ โรงเรียนหอวัง นนทบุรี ให้นักเรียนกำหนดเป้าหมายกำไรในการขายสินค้าแต่ละครั้ง เพื่อฝึกความมุ่งมั่นและความรับผิดชอบ สร้างแรงจูงใจจากความสำเร็จและการยอมรับของสังคม และ โรงเรียนสตรีนนทบุรี ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งเป้าหมายความสำเร็จระยะสั้นและระยะยาว ใช้แรงจูงใจจากการ

ยอมรับของเพื่อนและผลงานที่เป็นรูปธรรม ส่งเสริมให้นักเรียนแผน Startup เป็นผู้นำจัดกิจกรรมหลักของโรงเรียน เป็นเวทีพัฒนาจากผู้เรียนไปสู่ผู้เชี่ยวชาญ สอดคล้องกับ Cao et al. (2022) ที่พบว่า บุคคลที่มีความมุ่งมั่นในการทำงาน และ ติดตามผลลัพธ์อย่างเป็นระบบ จะเรียนรู้จากข้อผิดพลาดและพัฒนากลยุทธ์ที่เหมาะสมมากขึ้น การยอมรับทางสังคมมีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้บุคคลเกิดความตั้งใจในการเริ่มต้นธุรกิจอย่างจริงจัง ในผู้ที่มีความต้องการความสำเร็จสูงจะมุ่งมั่น พัฒนาตนเองสู่ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสร้างศักยภาพและความยั่งยืนในเส้นทางผู้ประกอบการ

การพัฒนาความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นการบูรณาการความคิดสร้างสรรค์ครบทุกองค์ประกอบ ทั้งความคิดริเริ่มที่มุ่งมองหาโอกาสจากสิ่งรอบตัว สร้างผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรเดิม ความคิดคล่องแคล่ว ที่มีแนวทางการแก้ปัญหาที่หลากหลาย ความคิดยืดหยุ่น ที่สามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ที่ไม่คุ้น และความคิดละเอียดลออ ที่พิจารณาปัจจัยการดำเนินการอย่างรอบด้าน โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่ส่งผลให้เกิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้สื่อการเรียนรู้และสถานการณ์จริง รวมถึงการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เป็นพื้นที่ปลอดภัยในการทดลองประกอบธุรกิจ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการที่ครอบคลุม

การพัฒนาความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นกระบวนการบูรณาการความคิดสร้างสรรค์อย่างครบทุกองค์ประกอบ ทั้งความคิดริเริ่มที่ผู้เรียนมุ่งมองหาโอกาสจากสิ่งรอบตัว และสามารถสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรที่มีอยู่เดิม ควบคู่กับ ความคิดคล่องแคล่ว ที่เปิดโอกาสให้คิดค้นแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลาย ความคิดยืดหยุ่น ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ใหม่หรือความท้าทายที่ไม่คุ้นเคยได้อย่างเหมาะสม และ ความคิดละเอียดลออ ที่สะท้อนการพิจารณาปัจจัยการดำเนินงานอย่างรอบด้าน โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้สื่อการเรียนรู้และสถานการณ์จริงเป็นฐาน ตลอดจนสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เป็นพื้นที่ปลอดภัย สำหรับการทดลองและลงมือปฏิบัติในการประกอบธุรกิจ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างรอบด้าน

สรุปได้ว่า ความสำเร็จในการพัฒนาความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเกิดจากกระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ โดยผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มในการมองหาโอกาสจากสิ่งรอบตัว ความคิดคล่องแคล่วในการแก้ปัญหาอย่างหลากหลาย ความคิดยืดหยุ่นในการปรับตัวต่อสถานการณ์ใหม่ และความคิดละเอียดลออในการพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบด้าน กระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์นี้ นำไปสู่การเสริมสร้างความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ผ่านเงื่อนไขความสำเร็จสำคัญสามประการ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ที่ช่วยสร้างความมั่นใจและแรงจูงใจในการลงมือทำ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริงและการลงมือปฏิบัติ และ สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เป็นพื้นที่ปลอดภัย สำหรับการทดลองแนวคิดธุรกิจใหม่ กระบวนการนี้สนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติ ความมุ่งมั่น และศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่ยั่งยืนในอนาคต

3. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

จากผลการพัฒนาตัวแบบความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สามารถนำมาจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ ได้ดังนี้

1. ด้านความคิดสร้างสรรค์ จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นเงื่อนไขโดยตรงต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้วยเหตุนี้ โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านความคิดริเริ่ม โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนกล้าคิดและสร้างแนวทางใหม่ที่แตกต่างจากแบบเดิม จัดกิจกรรมการออกแบบใหม่จากผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้ว เพื่อแก้ปัญหาในจุดที่ตลาดยังไม่มี พัฒนากิจกรรมการตัดสินใจทางธุรกิจ ที่ท้าทายความคิดของนักเรียนให้กล้าทดลองแนวทางที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มและมองเห็นโอกาสใหม่ในสถานการณ์ที่ซับซ้อน ด้านความคิดคล่องแคล่ว โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสร้างแนวคิดได้หลากหลาย พร้อมปรับใช้ได้ทันต่อสถานการณ์ ด้านความคิดยืดหยุ่น โรงเรียนควรฝึกให้นักเรียนมองปัญหาจากหลายมุมมอง เพื่อขยายกรอบความคิดและเพิ่มศักยภาพในการปรับตัว สามารถจัดกิจกรรมอภิปราย ฝึกมองปัญหาจากหลายมุม เพื่อให้เห็นภาพรวมและคาดการณ์ผลกระทบได้ดีขึ้น และด้านความคิดละเอียดลออ โรงเรียนควรมีกิจกรรมหรือเกมจำลองธุรกิจ เพื่อให้นักเรียนฝึกวิเคราะห์

รายละเอียด วางแผน และปรับปรุงแนวคิดให้มีความรอบคอบและเหมาะสมกับบริบททางธุรกิจ หรือชีวิตจริงมากขึ้น

2. ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง จากผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นเงื่อนไขโดยตรงต่อความคิดสร้างสรรค์และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้วยเหตุนี้ โรงเรียนควรส่งเสริมการพัฒนารับรู้ความสามารถของนักเรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง วิเคราะห์ผลการปฏิบัติงาน และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานหรือการประกอบการจริง การจัดกิจกรรมลักษณะนี้ช่วยให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง เห็นจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนา อีกทั้งควรส่งเสริมให้นักเรียนสำรวจและวิเคราะห์ศักยภาพส่วนบุคคล เพื่อระบุอัตลักษณ์ที่สามารถต่อยอดเป็นคุณค่าทางธุรกิจได้อย่างเหมาะสม สนับสนุนการสร้างธุรกิจจากความถนัดและความสนใจของนักเรียน เพื่อความยั่งยืนและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนกระตุ้นให้นักเรียนเรียนรู้การใช้ภูมิปัญญาหรือทรัพยากรในชุมชนมาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีอัตลักษณ์ สามารถประยุกต์ศักยภาพของตนให้เกิดคุณค่าทางเศรษฐกิจได้อย่างสร้างสรรค์

3. ด้านการจัดการเรียนรู้ จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้เป็นเงื่อนไขโดยตรงต่อความคิดสร้างสรรค์ แต่เป็นเงื่อนไขโดยอ้อมต่อ ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้วยเหตุนี้ โรงเรียนควรจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ส่งเสริมให้นักเรียนค้นหาคำตอบด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้ควรใช้รูปแบบโครงงานเป็นฐาน ผสานการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ และใช้สื่อหรือสถานการณ์จริงเป็นเครื่องมือฝึกประสบการณ์ เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ควรปลูกฝังทัศนคติให้นักเรียนกล้าทดลอง คิดใหม่ และปรับปรุงแนวทางของตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งใช้การประเมินผลตามสภาพจริงที่สะท้อนทั้งกระบวนการและผลลัพธ์การเรียนรู้

4. ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ จากผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้เป็นเงื่อนไขโดยตรงต่อ ความคิดสร้างสรรค์และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้วยเหตุนี้ โรงเรียนควรสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เปิดกว้างและเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่ สร้างพื้นที่ปลอดภัยในการทำกิจกรรมและการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงออก คิดสร้างสรรค์ และเรียนรู้จากความผิดพลาด ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และผู้บริหาร

ให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ทุกฝ่ายเป็นผู้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความรู้ โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมที่มีเทคโนโลยีและพื้นที่ปฏิบัติการที่ยืดหยุ่น สนับสนุนการทดลองและการสร้างสรรค์ผลงานอย่างอิสระ รวมถึงเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาดูงานในสถานประกอบการจริง เพื่อเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติและสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคธุรกิจและชุมชน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำเสนอแนวคิดต่อผู้ประกอบการเพื่อรับข้อเสนอแนะ และให้ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินงานของนักเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจ ความภาคภูมิใจ และความมั่นใจว่าความคิดของตนมีคุณค่า รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อเปิดโอกาสในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้จากทรัพยากรท้องถิ่น

4. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากข้อค้นพบในงานวิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป ดังนี้

1. จากงานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยไม่ได้ศึกษาความแตกต่างด้านพื้นที่ ดังนั้นงานวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในเขตเมืองและโรงเรียนในเขตชนบท เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยเชิงบริบทที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ อีกทั้งควรพิจารณาตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรการศึกษา และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อปรับตัวแบบให้สอดคล้องกับความหลากหลายของบริบทการศึกษาไทย รวมถึงศึกษาความเหมาะสมของตัวแบบในสถานศึกษาประเภทอื่น

2. จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อความคิดสร้างสรรค์และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน ซึ่งงานวิจัยนี้ไม่ได้ศึกษาปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการสร้างความเชื่อมั่นของผู้เรียน งานวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมุ่งสำรวจองค์ประกอบที่สนับสนุนการสร้างการรับรู้ความสามารถของผู้เรียน ทั้งในด้านประสบการณ์ ความสำเร็จ การเรียนรู้จากแบบอย่าง และการส่งเสริมทางสังคม เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้พร้อมต่อการสร้างสรรค์และการประกอบการในอนาคต

3. งานวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาตัวแบบการพัฒนาคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน โดยไม่ได้ศึกษาการนำตัวแบบไปประยุกต์ใช้ในบริบทของหลักสูตรสถานศึกษาโดยตรง งานวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาการเชื่อมโยงตัวแบบเข้ากับหลักสูตร

สถานศึกษา หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งในรูปแบบการออกแบบหลักสูตรใหม่หรือการปรับปรุงหลักสูตรเดิม เพื่อประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น การศึกษานี้จะช่วยยืนยันผลของตัวแบบในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน และสนับสนุนการนำไปใช้ในระดับสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะผู้ประกอบการให้สอดคล้องกับบริบทชุมชน มีความตระหนักต่อทรัพยากรท้องถิ่นช่วยส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนได้

รายการอ้างอิง

ภาษาอังกฤษ

- Aggarwal, A., & Shrivastava, U. (2021). Entrepreneurship as a career choice: Impact of environments on high school students' intentions. *Education + Training*, 63(7/8), 1073-1091. <https://doi.org/10.1108/ET-07-2020-0206>
- Agustina, T. S. & Fauzia, D. S. (2021). The Need for Achievement, Risk-Taking Propensity, and Entrepreneurial Intention of the Generation Z. *Risenologi*, 6(1), 96-106. <https://shorturl.asia/5qxEP>
- Ajzen, I. (1991). The Theory of Planned Behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211. [https://doi.org/10.1016/0749-5978\(91\)90020-T](https://doi.org/10.1016/0749-5978(91)90020-T)
- Al Mamun, A., Fazal, S. A., & Muniady, R. (2019). Entrepreneurial knowledge, skills, competencies and performance: A study of micro-enterprises in Kelantan, Malaysia. *Asia Pacific Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 13(1), 29-48. <https://doi.org/10.1108/APJIE-11-2018-0067>
- Al-Mamary, Y. H. S., & Alraja, M. M. (2022). Understanding entrepreneurship intention and behavior in the light of TPB model from the digital entrepreneurship perspective. *International Journal of Information Management Data Insights*, 2(2), 1-8. <https://doi.org/10.1016/j.jjime.2022.100106>
- Alhadihaq, M. Y., Zakiah, S., Sudjatmoko, A., Winarno, A., & Hermana, D. (2024). How creative self-efficacy foster entrepreneurial intention through creative process engagement in entrepreneurial higher education ecosystem. *Cogent Economics & Finance*, 12(1), 2370910. <https://doi.org/10.1080/23322039.2024.2370910>
- Ali, S., Hussain, T., & Khan, M. A. (2024). Hope, self-efficacy, and motivation as predictors of academic performance: A structural model approach. *Journal of Psychology and Education Research*, 32(1), 45-60. <https://doi.org/10.1177/17454999241305985>

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- Amabile, T.M. (1997). Motivating creativity in organization: On doing what you love and loving what you do. *California Management Review*, 40(1), 39-58.
<https://doi.org/10.2307/41165921>
- Amani, D., Ismail, I. J., Makona, A., Changalima, I. A., & Kazungu, I. (2024). Extending the mediation role of entrepreneurial self-efficacy on enhancing students' entrepreneurial intentions: A moderated mediation model. *The International Journal of Management Education*, 22(1), 100915.
<https://doi.org/10.1016/j.ijme.2023.100915>
- Anal, D. P., & Singh, K. T. (2023). Entrepreneurial intention theories. *EPRA International Journal of Multidisciplinary Research*, 9(4), 151-155.
<https://doi.org/10.36713/epra12947>
- Anderson, N., Potočník, K., & Zhou, J. (2014). Innovation and creativity in organizations: A state-of-the-science review, prospective commentary, and guiding framework. *Journal of Management*, 40(5), 1297-1333.
<https://doi.org/10.1177/0149206314527128>
- Anderson, R. C., & Haney, M. (2021). Reflection in the creative process of early adolescents: The mediating roles of creative metacognition, self-efficacy, and self-concept. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*, 15(4), 612-626.
<https://doi.org/10.1037/aca0000324>
- Anggraeny, C. R. (2023). Impact of creativity on students' entrepreneurial intention: Study case on Jakarta. *Journal of Business, Management, and Social Studies*, 3(2), 79–93. <https://doi.org/10.53748/jbms.v3i2.71>
- Anghel (Blidaru), R.-M. (2022). Creativity at the heart of learning. *Ovidius University Annals, Economic Sciences Series*, 22(1), 491–496.
<https://doi.org/10.61801/OUAESS.2022.1.66>

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- Anjum, T., Ramzani, S. R., Farrukh, M., Raju, V., Nazar, N., & Shahzad, I. A. (2018). Entrepreneurial intentions of Pakistani students: The Role of Entrepreneurial Education, Creativity Disposition, Invention Passion & passion for founding. *Journal of Management Research*, 10(3), 76–100.
<https://doi.org/10.5296/jmr.v10i3.13253>
- Arts Council England & Durham University. (2019). *Durham Commission on Creativity and Education*. Arts Council England.
- Aryati, S. O., Wardana, L. W., & Kusdiyanti, H. (2024). The Influence of Entrepreneurship Education and Entrepreneurial Environment on Entrepreneurial Intentions Through Entrepreneurial Motivation in Private Vocational School Students in Mojokerto Regency. *Social Science Studies*, 4(1), 22–40. Retrieved from <https://profesionalmudacendekia.com/index.php/sss/article/view/845>
- Astiana, M., Malinda, M., Nurbasari, A., & Margaretha, M. (2022). Entrepreneurship education increases entrepreneurial intention among undergraduate students. *European Journal of Educational Research*, 11(2), 995-1008.
<https://doi.org/10.12973/eu-jer.11.2.995>
- Atrup, A., Diawati, P., Syamsuri, S., Pramono, S. A., & Ausat, A. M. A. (2023). The Effect of Entrepreneurship Education and Creativity on Students' Entrepreneurial Intention: The Perspective of Effectuation and Cognitive Flexibility Theory. *Jurnal Kependidikan*, 9(2), 555-567.
- Audia, P. G., Locke, E. A., & Smith, K. G. (2000). The paradox of success: An archival and a laboratory study of strategic persistence following radical environmental change. *Academy of Management Journal*, 43(5), 837–853
- Ausat, A. M. A., Al Bana, T., & Gadzali, S. S. (2023). Basic Capital of Creative Economy: The Role of Intellectual, Social, Cultural, and Institutional Capital. *Apollo: Journal of Tourism and Business*, 1(2), 42–54. <https://doi.org/10.58905/apollo.v1i2.21>

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- Autio, E., Keeley, R. H., Klofsten, M., Parker, G. G. C., & Hay, M. (2001). Entrepreneurial intent among students in Scandinavia and in the USA. *Enterprise and Innovation Management Studies*, 2(2), 145–160.
<https://doi.org/10.1080/14632440110094632>
- Bae, T. J., Qian, S., Miao, C., & Fiet, J. O. (2014). The relationship between entrepreneurship education and entrepreneurial intentions: A meta-analytic review. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 38(2), 217–254.
<https://doi.org/10.1111/etap.12095>
- Bandura, A. (1989). Human agency in social cognitive theory. *American Psychologist*, 44(9), 1175–1184.
- Bandura, A. (1997). Self-efficacy: The exercise of control. W.H. Freeman.
- Biggs, J., & Tang, C. (2011). *Teaching for quality learning at university (4th ed.)*. McGraw-Hill Education.
- Biraglia, A., & Kadile, V. (2017). The role of entrepreneurial passion and creativity in developing entrepreneurial intentions: Insights from American homebrewers. *Journal of small business management*, 55(1), 170–188.
<https://doi.org/10.1111/jsbm.12242>
- Boldureanu, G., Ionescu, A. M., Bercu, A.-M., Bedrule-Grigoruță, M. V., & Boldureanu, D. (2020). Entrepreneurship education through successful entrepreneurial models in higher education institutions. *Sustainability*, 12(3), 1267.
<https://doi.org/10.3390/su12031267>
- Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). Active learning: Creating excitement in the classroom (ASHE-ERIC Higher Education Report No.1). *George Washington University, School of Education and Human Development*.
- Brown, T. (2008). Design thinking. *Harvard Business Review*, 86(6), 84–92.

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- Cao, Y., Asad, M. M., Wang, L., Naz, A., & Almusharraf, N. (2022). Role of personality traits for entrepreneurial intentions of young entrepreneurs: A case study of higher education institution. *Frontiers in Psychology, 13*, 1010412.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1010412>
- Carsrud, A. L., & Brännback, M. E. (2011). Entrepreneurial motivations: What do we still need to know?. *Journal of Small Business Management, 49*(1), 9–26.
<https://doi.org/10.1111/j.1540-627X.2010.00312.x>
- Chell, E. (2013). Review of skill and the entrepreneurial process. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour and Research, 19*(1), 6-31.
<https://doi.org/10.1108/13552551311299233>
- Chen, C., & Cheng, J. (2023). Emotional intelligence and creative self-efficacy among gifted children: Mediating effect of self-esteem and moderating effect of gender. *Journal of Intelligence, 11*(1), 17. <https://doi.org/10.3390/jintelligence11010017>
- Chhabra, S., Raghunathan, R., & Rao, N.V.M. (2020). The antecedents of entrepreneurial intention among women entrepreneurs in India. *Asia Pacific Journal of Innovation and Entrepreneurship, 14*(1), 76-92.
<https://doi.org/10.1108/APJIE-06-2019-0034>
- Choi, H., Kim, H., & Kim, N. (2024). Enhancing creativity through a problem-based design thinking project in higher education. *Cogent Education, 11*(1), Article 2378272. <https://doi.org/10.1080/2331186X.2024.2378272>
- Corbin, J., & Strauss, A. (2014). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory* Sage Publications.
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2017). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches (5th ed.)*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Cross, N. (2011). *Design thinking: Understanding how designers think and work*. Oxford: Berg Publishers.

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- Cross, N. (2024). *Design thinking*. In F. Darbellay (Ed.), *Elgar encyclopedia of design thinking* (pp. 170–173). Edward Elgar Publishing.
<https://doi.org/10.4337/9781035317967.ch37>
- Dabbagh, N., & Kitsantas, A. (2012). Personal learning environments, social media, and self-regulated learning: A natural formula for connecting formal and informal learning. *The Internet and Higher Education*, 15(1), 3-8.
<https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2011.06.002>
- Dam, R., & Siang, T. (2020). *What is Design Thinking? Interaction Design Foundation*.
- Davies, D., Jindal-Snape, D., Collier, C., Digby, R., Hay, P., & Howe, A. (2013). Creative learning environments in education: A systematic literature review. *Thinking Skills and Creativity*, 8, 80–91. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2012.07.004>
- Dellyana, D., Fauzan, T. R., & Putri, A. P. (2024). Creativity and proactive personality as triggers for entrepreneurial alertness in improving the business performance of the creative industry in Indonesia. *Journal of Small Business Strategy*, 34(1), 110–142. <https://doi.org/10.53703/001c.94170>
- Diawati, P., Ausat, A. M. A., & Augustin, J. (2023). Creativity: How to Develop an Entrepreneurial Attitude of Creativity. *Journal on Education*, 5(4), 11116–11122. (<https://jonedu.org/index.php/joe/article/view/2036>)
- Doanh, D. C. (2021). The moderating role of self-efficacy on the cognitive process of entrepreneurship: An empirical study in Vietnam. *Journal of Entrepreneurship, Management and Innovation*, 17(1), 147–174. <https://doi.org/10.7341/20211715>
- Doanh, D. C., & Van Trang, T. (2019). Entrepreneurial self-efficacy and intention among Vietnamese students: A meta-analytic path analysis based on the theory of planned behaviour. *Management Science Letters*, 9(11), 1847-1862.
<https://doi.org/10.5267/j.msl.2019.6.007>
- Dow, G. T. (2022). Defining creativity. In J. A. Plucker (Ed.), *Creativity and Innovation Theory, Research, and Practice* (E-book, pp. 5–21).

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- Duong, C. D. (2023). A serial mediation model of the linkage between entrepreneurial education, self-efficacy, attitudes and intentions: does gender matter? A multi-group analysis. *On the Horizon: The International Journal of Learning Futures*, 31(3/4), 174–195. <https://doi.org/10.1108/OTH-01-2023-0002>
- European Commission. (1999). *Action plan to promote entrepreneurship and competitiveness in Europe*. Office for Official Publications of the European Communities.
- _____. (2003). *Green paper: Entrepreneurship in Europe*. Office for Official Publications of the European Communities.
- Fayolle, A., & Gailly, B. (2015). The impact of entrepreneurship education on entrepreneurial attitudes and intention: Hysteresis and persistence. *Journal of Small Business Management*, 53(1), 75-93. <https://doi.org/10.1111/jsbm.12065>
- Felder, R. M., & Brent, R. (2009). Active learning: An introduction. *ASQ Higher Education Brief*, 2(4), 1–5.
- Ferreras-Garcia, R., Sales-Zaguirre, J., & Serradell-López, E. (2021). Developing entrepreneurial competencies in higher education: A structural model approach. *Education + Training*, 63(5), 720-743. <https://doi.org/10.1108/ET-09-2020-0257>
- Fitzsimmons, J. R., & Douglas, E. J. (2011). Interaction between feasibility and desirability in the formation of entrepreneurial intentions. *Journal of Business Venturing*, 26(5), 431–440. <https://doi.org/10.1016/j.jbusvent.2010.01.001>
- Furnham, A. (2015). The psychology of behavior at work: The individual in the organization. *Psychology Press*. <https://doi.org/10.4324/9780203506974>
- Gabora, L. (2013). Psychology of creativity. In E. G. Carayannis (Ed.), *Encyclopedia of creativity, invention, innovation, and entrepreneurship* (pp. 1515–1520). Springer.
- García-Jiménez, M., Fernández Cabezas, M., & Pérez-García, P. (2024). Learning strategies in initial teacher training: A systematic review. *London Review of Education*, 22(1), 1-15. <https://doi.org/10.14324/LRE.22.1.03>

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- Gardner, H. (1983). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. New York: Basic Books.
- Gilli, E. (2021). Comparative Analysis and Synthesis. In E. Gilli (Ed.), *Big Karst Chambers: Examples, Genesis, Stability* (pp. 157-174). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-58732-1_3.
- González-Pérez, L. I., & Ramírez-Montoya, M. S. (2022). Components of Education 4.0 in 21st century skills frameworks: Systematic review. *Sustainability*, 14(3), 1493. <https://doi.org/10.3390/su14031493>
- Guilford, J. P. (1967). Creativity: Yesterday, today, and tomorrow. *The Journal of Creative Behavior*. <https://doi.org/10.1002/j.2162-6057.1967.tb00002.x>
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2020). *Multivariate data analysis*. Pearson.
- Halawa, S., Lin, T.-C., & Hsu, Y.-S. (2024). Exploring instructional design in K-12 STEM education: A systematic literature review. *International Journal of STEM Education*, 11, 43. <https://doi.org/10.1186/s40594-024-00503-5>
- Hendrik, B., Haryadi, H., & Nopembri, S. (2022). A new robotic learning activity design to increase the figural creativity: Originality, elaboration, flexibility, and fluency. *International Journal on Advanced Science, Engineering and Information Technology*, 12(1), 1–14. <https://doi.org/10.18517/ijaseit.12.1.14109>
- Henseler, J., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2015). A new criterion for assessing discriminant validity in variance-based structural equation modeling. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 43(1), 1-21. DOI:10.1007/s11747-014-0403-8
- Henseler, J. (2017). Partial Least Squares Path Modeling. In P. S. H. Leeflang, J. E. Wieringa, T. H. A. Bijmolt, & K. H. Pauwels (Eds.), *Advanced Methods for Modeling Markets* (pp. 361-381). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-53469-5_12.

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- Henseler, J., Ringle, C. M., & Sinkovics, R. R. (2009). The use of partial least squares path modeling in international marketing. In R. R. Sinkovics & P. N. Ghauri (Eds.), *New Challenges to International Marketing* (20, pp. 277-319). Emerald Group Publishing Limited. [https://doi.org/10.1108/S1474-7979\(2009\)0000020014](https://doi.org/10.1108/S1474-7979(2009)0000020014)
- Hägg, G., & Gabrielsson, J. (2020). A systematic literature review of the evolution of pedagogy in entrepreneurial education research. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 26(5), 829–861.
<https://doi.org/10.1108/IJEBr-04-2018-0272>
- IDEO. (2015). *The Field Guide to Human-Centered Design*. IDEO.
- Ilonen, S. (2021). Creating an entrepreneurial learning environment for entrepreneurship education in HE: The educator's perspective. *Industry and Higher Education*, 35(4), 518–530. <https://doi.org/10.1177/09504222211020637>
- Jena, R. K. (2020). Measuring the impact of business management student's attitude towards entrepreneurship education on entrepreneurial intention: A case study. *Computers in Human Behavior*, 107, 106275.
<https://doi.org/10.1016/j.chb.2020.106275>
- Ji, X., & Chang, Y. (2024). The impact of creativity on creative performance among university students in higher vocational education in China: The mediating role of autonomous motivation. *Journal of Education and Practice*, 15(4), 112–123.
Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1428038.pdf>
- Kelley, T., & Kelley, D. (2013). *Creative Confidence: Unleashing the Creative Potential Within Us All*. Crown Publishing Group.
- Kneller, G. F. (1965). *The art and science of creativity*. New York, NY: Holt, Rinehart & Winston.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice-Hall.

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- Kozbelt, A., Beghetto, R. A., & Runco, M. A. (2010). Theories of creativity. In J. C. Kaufman & R. J. Sternberg (Eds.), *The Cambridge Handbook of Creativity* (pp. 20–47). Cambridge University Press.
<https://doi.org/10.1017/CBO9780511763205.004>
- Krueger, N. F., Reilly, M. D., & Carsrud, A. L. (2000). Competing models of entrepreneurial intentions. *Journal of Business Venturing*, 15(5), 411–432.
[https://doi.org/10.1016/S0883-9026\(98\)00033-0](https://doi.org/10.1016/S0883-9026(98)00033-0)
- Lans, T., Blok, V., & Wesselink, R. (2014). Learning apart and together: Towards an integrated competence framework for sustainable entrepreneurship in higher education. *Journal of Cleaner Production*, 62, 37–47.
<https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2013.03.036>
- Li, W. (2023). On the role of creativity in the application-oriented university students' engagement and success. *Heliyon*, 9(6),
<https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e17374>
- Li, Y., Li, B., & Lu, T. (2022). Founders' Creativity, Business Model Innovation, and Business Growth. *Frontiers in Psychology*, 13, 1.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.892716>
- Liu, X., Lin, C., Zhao, G., & Zhao, D. (2019). Research on the effects of entrepreneurial education and entrepreneurial self-efficacy on college students' entrepreneurial intention. *Frontiers in Psychology*, 10, 869.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00869>
- Liñán, F.; Chen, Y. (2009). Development and Cross-Cultural Application of a Specific Instrument to Measure Entrepreneurial Intentions. *Entrepreneurship: Theory and Practice*, 33, 593–617. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6520.2009.00318.x>

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- Luo, Y., Huang, J., & Gao, S. (2022). Relationship between proactive personality and entrepreneurial intentions in college students: Mediation effects of social capital and human capital. *Frontiers in Psychology, 13*, 964085. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.861447>
- López-Delgado, P., Iglesias-Sánchez, P. P., & Jambrino-Maldonado, C. (2019). Gender and university degree: A new analysis of entrepreneurial intention. *Education + Training, 61*(7/8), 797–814. <https://doi.org/10.1108/ET-04-2018-0085>
- Makai, A., & Dóry, T. (2023). Perceived university support and environment as a factor of entrepreneurial intentions: Evidence from Western Transdanubia region. *PLOS ONE, 18*(5), e0283850. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0283850>
- Marcos, R. S., López Fernández, V., Daza, M. T., & Phillips-Silver, J. (2020). Promoting children's creative thinking through reading and writing in a cooperative learning classroom. *Thinking Skills and Creativity, 36*, 100663. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2020.100663>
- Martin, R. (2009). *The Design of Business: Why Design Thinking is the Next Competitive Advantage*. Harvard Business Press.
- Mehrad, A., & Mehrad, A. (2023). Student's creativity in an educational environment: Revelation and inquisitiveness. *Journal of Education for Sustainable Innovation, 1*(2), 77–84. <https://doi.org/10.56916/jesi.v1i2.547>
- Mei, H., Lee, C.-H., & Xiang, Y. (2020). Entrepreneurship education and students' entrepreneurial intention in higher education. *Education Sciences, 10*(9), 257. <https://doi.org/10.3390/educsci10090257>
- Meinel, M., Eismann, T. T., Baccarella, C. V., Fixson, S. K., & Voigt, K. I. (2020). Does applying design thinking result in better new product concepts than a traditional innovation approach? An experimental comparison study. *European Management Journal, 38*(4), 661-671. <https://doi.org/10.1016/j.emj.2020.02.002>

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- Miço, H., & Cungu, J. (2023). Entrepreneurship Education, a Challenging Learning Process towards Entrepreneurial Competence in Education. *Administrative Sciences*, 13(1), Article 22. <https://doi.org/10.3390/admsci13010022>
- Muhamad, R., Ahmad, Z., Alvian, A., Mubarak, R. M., Sasongko, M., & Saputro, B. P. (2024). Exploring the effects of creativity and educational support on digital entrepreneurial intention. *Jurnal Administrasi dan Bisnis*, 22(2), 145–154. <https://doi.org/10.31315/jurnaladmbisnis.v22i2.12826>
- Muhammad Nur Afiat, Syamsu Rijal, Dian Safitri Pantja Koesoemasari, Andi Chairil Furqan, Muhammad Ikbal Abdullah. (2023). Learning Strategies in Developing Entrepreneurial Intention Among Students: Theory of Planned Behavior Approach. *Jurnal Kependidikan*, 9(2), 659-670 <https://doi.org/10.33394/jk.v9i2.7757>
- Najmul, H. A., Maalaoui, A., & Berrado, M. (2021). Application of Entrepreneurial Intention Model in Comparative International Entrepreneurship Research: A Cross-Cultural Study of India and Saudi Arabia. *Sustainability*, 13(23), 13369. <https://doi.org/10.3390/su132313369>
- Newman, A., Tse, H. H. M., Schwarz, G., & Nielsen, I. (2018). The effects of employees' creative self-efficacy on innovative behavior: The role of entrepreneurial leadership. *Journal of Business Research*, 89, 1–9. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2018.04.001>
- Nguyen, K. A., Borrego, M., Finelli, C. J., DeMonbrun, M., Crockett, C., Tharayil, S., & Rosenberg, R. (2021). Instructor strategies to aid implementation of active learning: A systematic literature review. *International Journal of STEM Education*. <https://doi.org/10.1186/s40594-021-00270-7>

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- Nikolopoulou, K. (2018). Creativity and ICT: Theoretical approaches and perspectives in school education. In T. A. Mikropoulos (Ed.), *Research on e-Learning and ICT in education* (pp. 87–100). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-95059-4_5
- Noble, H., & Heale, R. (2019). *Triangulation in research, with examples. Evidence-Based Nursing*, 22(3), 67–68. <https://doi.org/10.1136/ebnurs-2019-103145>
- Nursyirwan, V. I., Purwana, D., Suhud, U., Harahap, I. L. P., & Valentika, N. (2022). Entrepreneurial Intention Among Students: The Effect of Self-efficacy and Entrepreneurial Attitude. *Jurnal Pendidikan Ekonomi & Bisnis*, 10(2), 193–204 <https://doi.org/10.21009/JPEB.010.2.8>
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2018). *The future of education and skills: Education 2030*. OECD Publishing.
- Otache, I., Umar, K., Edopkolor, J. E., & Sani, I. A. (2024). Entrepreneurship education and entrepreneurial intentions: Do entrepreneurial self-efficacy, alertness and opportunity recognition matter. *The International Journal of Management Education*, 22, 100917. <https://doi.org/10.1016/j.ijme.2023.100917>
- Otchengco Jr., A. M., & Akiate, Y. W. D. (2021). Entrepreneurial intentions on perceived behavioral control and personal attitude: Moderated by structural support. *Asia Pacific Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 15(1), 14–25. <https://doi.org/10.1108/APJIE-08-2020-0124>
- Paziura, N. (2023). The influence of educational environment on the development of future designers' creativity. *Aesthetics and Ethics of Pedagogical Action*, 27, 125–133. <https://doi.org/10.33989/2226-4051.2023.27.282140>
- Peterman, N. E., & Kennedy, J. (2003). Enterprise education: Influencing students' perceptions of entrepreneurship. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 28(2), 129–144. <https://doi.org/10.1046/j.1540-6520.2003.00035.x>

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- Peštović, K., Milicevic, N., Djokic, N., & Djokic, I. (2021). Audit Service Quality Perceived by Customers: Formative Modelling Measurement Approach. *Sustainability*, 13(21), 11724. <https://doi.org/10.3390/su132111724>
- Pihie, Z. A. L., & Bagheri, A. (2013). Self-efficacy and entrepreneurial intention: The mediation effect of self-regulation. *Vocations and Learning*, 6(3), 385–401. <https://doi.org/10.1007/s12186-013-9101-9>
- Priyono Priyono, Achmad Imam Agung, I.G.P. Asto Buditjahjanto, Lilik Anifah, Tomi Agfianto. (2024). The influence of creativity and learning motivation on entrepreneurial intentions of fisheries vocational high school students, *Jurnal Pendidikan Vokasi*, 14(1), 97-109 <https://doi.org/10.21831/jpv.v14i1.69869>
- Richardson, C., & Mishra, P. (2018). Learning environments that support student creativity: Developing the SCALE. *Thinking Skills and Creativity*, 27, 45-54. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2017.11.004>
- Runco, M. A. (2014). *Creativity: Theories and themes: Research, development, and practice*. Elsevier. <https://doi.org/10.1016/C2012-0-06920-7>
- Runco, M. A., & Jaeger, G. J. (2012). The standard definition of creativity. *Creativity Research Journal*, 24(1), 92–96. <https://doi.org/10.1080/10400419.2012.650092>
- Santoso, R. T. P. B., Priyanto, S. H., Junaedi, I. W. R., Santoso, D. S. S., & Sunaryanto, L. T. (2023). Project-based entrepreneurial learning (PBEL): A blended model for startup creations at higher education institutions. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 12(1), 18. <https://doi.org/10.1186/s13731-023-00276-1>
- Schmarzo, B. (2017, May 29). *Stanford d.school Design Thinking Process*.
- Schulze, A., Townsend, J. D., & Talay, M. B. (2022). Completing the market orientation matrix: The impact of proactive competitor orientation on innovation and firm performance. *Industrial Marketing Management*, 103, 198–214. <https://doi.org/10.1016/j.indmarman.2022.03.013>

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- Shadiev, R., Yi, S., Dang, C., & Sintawati, W. (2022). Facilitating students' creativity, innovation, and entrepreneurship in a telecollaborative project. *Frontiers in Psychology, 13*, 887620. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.887620>
- Shahin, M., Ilić, O., Gonsalvez, C., & Whittle, J. (2021). The impact of a STEM-based entrepreneurship program on the entrepreneurial intention of secondary school female students. *International Entrepreneurship and Management Journal, 17*, 1867–1898. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2012.03746>
- Shane, S., Locke, E. A., & Collins, C. J. (2003). Entrepreneurial motivation. *Human Resource Management Review, 13*(2), 257–279. [https://doi.org/10.1016/S1053-4822\(03\)00017-2](https://doi.org/10.1016/S1053-4822(03)00017-2)
- Siemens, G. (2005). Connectivism: A learning theory for the digital age. *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning, 2*(1), 1–9. สืบค้นจาก http://www.itdl.org/Journal/Jan_05/article01.htm
- Singh, R. P., & Gibbs, S. R. (2013). Opportunity recognition processes of black entrepreneurs. *Journal of Small Business & Entrepreneurship, 26*(6), 643–659. <https://doi.org/10.1080/08276331.2014.892312>
- Soper, D. S. (2025). *A-priori sample size calculator for structural equation models*. Retrieved January 10, 2025, from <https://www.danielsoper.com/statcalc/>
- The jamovi project. (2025). *jamovi (Version 2.6.23) [Computer software]*.
- Thomsen, B., Muurlink, O., & Best, T. (2021). Backpack Bootstrapping: Social Entrepreneurship Education Through Experiential Learning. *Journal of Social Entrepreneurship, 12*(2), 238–264. <https://doi.org/10.1080/19420676.2019.1689155>
- Topolska, E. (2023). The educational environment – a factor for improving the quality of classroom learning. *Obrazovanie i Tekhnologii, 14*(1), 81–85. <https://doi.org/10.26883/2010.231.4970>

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- Torrance, E. P. (1987). Teaching for creativity. In S. G. Isaksen (Ed.), *Frontiers of creativity research: Beyond the basics* (pp.189–215). Buffalo, NY: Bearly Limited.
- Usher, E. L., & Morris, D. B. (2023). Self-efficacy. In *Encyclopedia of mental health* (pp. 117–124). Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B978-0-323-91497-0.00085-0>
- Vamvaka, V.; Stoforos, C.; Palaskas, T.; Botsaris, C. (2020). Attitude toward entrepreneurship perceived behavioral control and entrepreneurial intention: Dimensionality, structural relationships, and gender differences. *Journal of Innovation and Entrepreneurship* ,9(5), 1–26. <https://doi.org/10.1186/s13731-020-0112-0>
- Wan, X., He, R., Zhang, G., & Zhou, J. (2022). Employee engagement and open service innovation: The roles of creative self-efficacy and employee innovative behaviour. *Frontiers in Psychology*, 13, 921687. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.921687>
- Wang, H., Magasi, P., Cui, H., & O'Shea, Y. C. (2023). Entrepreneurship education and entrepreneurial intention: Case study of business students in Tianjin, China. *Stratford Peer Reviewed Journals and Book Publishing Journal of Entrepreneurship & Project Management*, 7(4), 89–99. <https://doi.org/10.53819/81018102t5190>
- Wang, J., Murad, M., Bajun, F., Tufail, M. S., Mirza, F., & Rafiq, M. (2021). Impact of entrepreneurial education, mindset, and creativity on entrepreneurial intention: Mediating role of entrepreneurial self-efficacy. *Frontiers in Psychology*, 12, Article 724440. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.724440>
- Wang, S.-M., Yueh, H.-P., & Wen, P.-C. (2019). How the New Type of Entrepreneurship Education Complements the Traditional One in Developing Entrepreneurial Competencies and Intention. *Frontiers in Psychology*, 10, Article 2048. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02048>

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- Wang, W., & Tie, F. H. (2023). An empirical study on the creative learning environment fostering student creativity: A multiple mediation analysis using Smart PLS 4. *Journal of Educational and Social Research*, 13(4). <https://doi.org/10.36941/jesr-2023-0085>
- Wang, Z., & Ortiz, G. (2022). Assessing the management students' entrepreneurial intentions: Role of entrepreneurship education and technology transfer. *Frontiers in Psychology*, 13, 953324. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.953324>
- Wardani, A. D. P., Mufidah, A., Mufidah, R., & Aristiawan. (2023). The effect of self efficacy on the creative thinking ability learners on environmental material. *Islamic Journal of Integrated Science Education (IJISE)*, 2(2), 99-110. <https://doi.org/10.30762/ijise.v2i2.1528>
- Warne, R. T., Golightly, S., & Black, M. (2022). Factor structure of intelligence and divergent thinking subtests: A registered report. *PLOS ONE*, 17(9), e0274921. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0274921>
- Weiss, S. (2022). Is flexibility more than fluency and originality? A latent variable analysis of divergent thinking tasks. *Creativity Research Journal*, 34(2), 123–135. <https://doi.org/10.3390/jintelligence10040096>
- Williams, T. A., Zhao, E. Y., Sonenshein, S., Ucbasaran, D., & George, G. (2021). Breaking boundaries to creatively generate value: The role of resourcefulness in entrepreneurship. *Journal of Business Venturing*, 36(5), Article 106141. <https://doi.org/10.1016/j.jbusvent.2021.106141>
- World Economic Forum. (2020). *The Future of Jobs Report 2020*. World Economic Forum.
- Xanthopoulou, P., & Sahinidis, A. G. (2023). How stable are students' intentions to be self-employed? A qualitative study of students' entrepreneurial intention change. In *Proceedings of the 4th International Conference on Decision Making for Small and Medium-Sized Enterprises* (pp. 253–264). Silesian University in Opava, School of Business Administration in Karviná.

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- Yu, Shan, Chang., Hung, Chang, Lin., Yu, Hung, Chien., Wan, Hsuan, Yen. (2018). Effects of creative components and creative behavior on design creativity. *Thinking Skills and Creativity*, 29 23-31. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2018.05.007>
- Zampetakis, L. A., Gotsi, M., Andriopoulos, C., & Moustakis, V. S. (2011). Creativity and entrepreneurial intention in young people: Empirical insights from business school students. *International Journal of Entrepreneurship and Innovation*, 12(3), 189-199. <https://doi.org/10.5367/ijei.2011.0037>
- Zhao, H., & Seibert, S. E. (2006). The Big Five personality dimensions and entrepreneurial status: A meta-analytical review. *Journal of Applied Psychology*, 91(2), 259–271. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.91.2.259>
- Zulkifli, M., Efendi, S., Yudi, N., Supriadi, A., Pranowo, S., Ende, N., Jayanti, H., & Harahap, M. (2022). A multidimensional approach in examining the role of self-efficacy on innovative work behavior: Evidence from the creative industry. *Problems and Perspectives in Management*, 20(2), 588–597. [https://doi.org/10.21511/ppm.20\(2\).2022.48](https://doi.org/10.21511/ppm.20(2).2022.48)

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. เข้าถึงจาก <https://www.lampang.go.th/public60/EducationPlan2.pdf>
- _____. (2562). แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตาม นโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้. เข้าถึงจาก https://academic.obec.go.th/web/images/document/1603180137_d_1.pdf
- _____. (2564). นโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. เข้าถึงจาก https://drive.google.com/drive/folders/1BV_r9HmBwIHnde2Xs7GKIkNGW7QA11G8
- _____. (2567). ข้อมูลจำนวนนักเรียน / ผู้เรียน ปีการศึกษา 2567. เข้าถึงจาก <https://www.moe.go.th/>

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- จิตรลดา บุรณะไชย. (2565). การศึกษาผลของกิจกรรมแนะแนวโดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเศรษฐานุสรณ์บ่อเพ็ญ. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 15(3), 1–12. <https://so03.tci.thaijo.org/index.php/hsjournalnmc/article/view/252849>
- ชาย โพธิ์สิตา. (2562). ศาสตร์และศิลป์การวิจัยเชิงคุณภาพ: คู่มือนักศึกษาและนักวิจัย สังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา, นพพร จันทรรักษ์, และ สรัญญา จันทรรักษ์กุล. (2567). ตัวแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างพื้นที่การเรียนรู้ในชีวิตวิถีใหม่สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566.
- ธนพัฒน์ อิศรางกูร ณ อยุธยา และ สุนทรพจน์ ดำรงพานิช. (2565). การวิเคราะห์อภิमानของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน: การประยุกต์ใช้วิธีการจับคู่คะแนนความโน้มเอียง. วารสารการวิจัยทางการศึกษาแห่งยุโรป, 11(4), 2429–2444. <https://doi.org/10.12973/eu-jer.11.4.2429>
- นพพร จันทรรักษ์. (2563). วิธีเชิงปริมาณสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- ปราณี ใจบุญ. (2561). การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความต้องการภายใน ความสนใจ และเป้าหมายการสอนที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครู. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ศศิกิตติยา เทพเสนา. (2564). กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดทักษะการเป็นผู้ประกอบการนวัตกรรม (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ศุภิดา อาจทะนงค์. (2565). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การออกแบบเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เรื่องอัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนครสวรรค์). หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา.

รายการอ้างอิง (ต่อ)

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2567). ผลการประเมินด้านความคิด

สร้างสรรค์ของ PISA 2022. สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2568, จาก

<https://pisathailand.ipst.ac.th/news-22/>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). แนวทางการนิเทศ

เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก. หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

_____. (2565). แนวทางการจัดทำทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.

กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2565). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566–2570).

กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2565. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์. (2567). แผนปฏิบัติการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจ

สร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. สำนักงานส่งเสริม

เศรษฐกิจสร้างสรรค์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. (2564). แผนพัฒนาการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2565–2567. กลุ่มนโยบายและแผน.

อำพล นววงศ์เสถียร, ภูษิตย์ วงษ์เล็ก, ภิศาชล พรหมวงษ์, กรรณิการ์ สุธสม, บุษยา วงษ์สวัสดิกุล,

และ เฉลิมพร เย็นเยือก. (2564). การศึกษาความเชื่อ แรงจูงใจ และความคิดสร้างสรรค์ที่

มีผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในสังกัด

เครือข่ายภาคกลางตอนบนในประเทศไทย. วารสารปรัชญาปริทรรศน์, 26(2), 1–20.

อโนทัย พลภาณุมาศ และเขมิกา ธนธำรงกุล. (2567). คุณลักษณะที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็น

ผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก. วารสารวิทยาการจัดการวไลยอลงกรณ์

ปริทัศน์, 5(1), 1–15.

รายการอ้างอิง

ที่ อว ๘๖๑๒.๖/พิเศษ๒๐

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นคร ๗๓๐๐๐

๓๐ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวพิมพ์ชนก มีสุข นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพฯและปริมณฑล” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.นพพร จันทรนำชู จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔ -๖ รวม ๒๐ คน ดังนั้นเพื่อให้การศึกษวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี ทางหลักสูตรใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักเรียนในสังกัดของท่านได้ตอบแบบสอบถามผ่านทางช่องทางออนไลน์ที่แนบมาด้วย หากมีข้อสงสัย สามารถติดต่อได้ที่ นางสาวพิมพ์ชนก มีสุข โทร๐๘๐-๔๓๓๒๔๘๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นพพร จันทรนำชู)

ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตและศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

โทร. ๐๘๖-๔๘๔-๖๖๔๒

ที่ อว ๘๖๑๒.๖/พิเศษ๓๒

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นคร ๗๓๐๐๐

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่ม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิสารพิทยากร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึกของ นักเรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษา

ตามที่ วิทยานิพนธ์ เรื่อง ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น
ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพฯและปริมณฑล ของนางสาวพิมพ์ชนก มีสุข
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมี
รองศาสตราจารย์ ดร.นพพร จันทรนำชู จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

ในการนี้ทางหลักสูตร มีความประสงค์ขอเชิญนายวุฒิชัย วรชิน ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิสารพิทยากร
เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่มเพื่อประกอบการทำวิจัย ดังแนวทางการสนทนากลุ่มที่แนบมาพร้อมนี้
โดยให้ นางสาวพิมพ์ชนก มีสุข โทร๐๘๐-๔๓๓๒๔๘๘ เป็นผู้ประสานวัน เวลา และสถานที่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นพพร จันทรนำชู)

ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตและศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

โทร. 086-984-6642

ที่ อว ๘๖๑๒.๖/พิเศษ๓๓

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นคร ๗๓๐๐๐

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่ม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึกของ นักเรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษา

ตามที่ วิทยานิพนธ์ เรื่อง ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น
ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพฯและปริมณฑล ของนางสาวพิมพ์ชนก มีสุข
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมี
รองศาสตราจารย์ ดร.นพพร จันทรนำชู จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

ในการนี้ทางหลักสูตร มีความประสงค์ขอเชิญนายพงศ์พี ปริदानนท์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียม
อุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่มเพื่อประกอบการทำวิจัย ดังแนวทาง
การสนทนากลุ่มที่แนบมาพร้อมนี้ โดยให้ นางสาวพิมพ์ชนก มีสุข โทร๐๘๐-๔๓๓๒๔๘๘ เป็นผู้ประสานวัน
เวลา และสถานที่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นพพร จันทรนำชู)

ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตและศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

โทร. 086-984-6642

ที่ อว ๘๖๑๒.๖/พิเศษ๓๔

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นคร ๗๓๐๐๐

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่ม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีนนทบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึกของ นักเรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษา

ตามที่ วิทยานิพนธ์ เรื่อง ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น
ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพฯและปริมณฑล ของนางสาวพิมพ์ชนก มีสุข
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมี
รองศาสตราจารย์ ดร.นพพร จันทรนำชู จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

ในการนี้ทางหลักสูตร มีความประสงค์ขอเชิญ ดร.ฉัตรชัย ธรรมนครบุรี ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรี
นนทบุรี เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่มเพื่อประกอบการทำวิจัย ดังแนวทางการสนทนากลุ่มที่แนบมา
พร้อมนี้ โดยให้ นางสาวพิมพ์ชนก มีสุข โทร๐๘๐-๔๓๓๒๔๘๘ เป็นผู้ประสานวัน เวลา และสถานที่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นพพร จันทรนำชู)

ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตและศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

โทร. 086-984-6642

ที่ อว ๘๖๑๒.๖/พิเศษ๓๕

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นคร ๗๓๐๐๐

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่ม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหอวัง นนทบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึกของ นักเรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษา

ตามที่ วิทยานิพนธ์ เรื่อง ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น
ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพฯและปริมณฑล ของนางสาวพิมพ์ชนก มีสุข
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมี
รองศาสตราจารย์ ดร.นพพร จันทรนำชู จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

ในการนี้ทางหลักสูตร มีความประสงค์ขอเชิญนายรังสิมันต์ ยาละ ผู้อำนวยการโรงเรียนหอวัง นนทบุรี
เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่มเพื่อประกอบการทำวิจัย ดังแนวทางการสนทนากลุ่มที่แนบมาพร้อมนี้
โดยให้ นางสาวพิมพ์ชนก มีสุข โทร๐๘๐-๔๓๓๒๔๘๘ เป็นผู้ประสานวัน เวลา และสถานที่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นพพร จันทรนำชู)

ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตและศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

โทร. 086-984-6642

ที่ อว ๘๖๑๒.๖/พิเศษ๓๕

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นคร ๗๓๐๐๐

๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้ตัวแบบกับนักเรียนของโรงเรียน
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือการทดลองใช้ตัวแบบ

ตามที่นางสาวพิมพ์ชนก มีสุข นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพฯและปริมณฑล" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.นพพร จันทรนำชู เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี เพื่อให้นักวิจัยได้ทดลองใช้ตัวแบบดังกล่าวกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยไม่กระทบต่อการเรียนการสอน ทั้งนี้ นางสาวพิมพ์ชนก มีสุข โทร. ๐๘๐-๔๓๓-๒๔๘๘ จะเป็นผู้ประสานงานเพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นพพร จันทรนำชู)

ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตและศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา
โทร. 086-984-6642

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	สาขา/สังกัด
1	รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณธิดา เหล่าพวงศักดิ์	คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
2	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3	ดร.พัชรี ศรีสุวรรณ	ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนานิเบศร์

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ระดับลึก

โรงเรียน	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
เตรียมอุดมศึกษา น้อมเกล้า นนทบุรี	นายพงศ์พีร์ ปรีดานนท์	ผู้อำนวยการโรงเรียน
	นางสาวกรกฏ อินทรพันธ์	ครู
	นางสาววรัญญา แจ่มมาก	ครู
	นางสาวเวทิตา เสาโกมุท	นักเรียน
	นางสาววิวรรณี นาคมีแก้ว	นักเรียน
โพธิสารพิทยากร	นายวุฒิชัย วรชิน	ผู้อำนวยการโรงเรียน
	นายธนชัย ใจสา	ครู
	นางรินทรภัส แววงศ์	ครู
	นางสาวชวพร กาญจนกุลดิษฐ์	นักเรียน
	นางสาวณชนก แซ่อู่	นักเรียน
หอวังนนทบุรี	ดร.รังสิมันต์ ยาละ	ผู้อำนวยการโรงเรียน
	นางวนิดา จำนงค์	ครู
	นางสาวอรุณี กงลา	ครู
	นายปรพันธ์ เชื้อพัก	นักเรียน
	นางสาวณิชาภัทร เทศน้อย	นักเรียน
สตรีนนทบุรี	ดร.ฉัตรชัย ธรรมนครบุรี	ผู้อำนวยการโรงเรียน
	นายณภัทร พัฒนา	ครู
	นางสาวรัฐสร จิตโชติ	ครู
	นางสาวหทัยชนก กายะชาติ	นักเรียน
	นางสาววรรณวิสา จันทิหล้า	นักเรียน

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญรับรองตัวแบบ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	สาขา/สังกัด
1.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์สันต์ ตันหยง	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
2.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดวงกมล บางชวด	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัจฉรา ศรีพันธ์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
4.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรีวรรณ จันพลา	คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
5.	ดร.นันทนา ชมชื่น	ผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประชุมกลุ่ม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำแนวทางประยุกต์ใช้ตัวแบบความคิดสร้างสรรค์

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	
1	อาจารย์ ดร.วีระพล แก้วพันธ์อำ	โรงเรียนสาธิตแห่ง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2	อาจารย์ ดร.จิราพร อุทัยวัฒน์	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ เจ้าพระยา
3	รองศาสตราจารย์ ดร. จิตติวิสุทธิ์ วิมุตติปัญญา	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ เจ้าพระยา
4	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีรัตน์ ปฐมชัยวาลย์	คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม
5	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุระปะณี มะลิซ้อน	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
6	ดร.อรนิภา ไทยแท้ พันธุ์สมุทร	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ลักษณะ
7	ดร.จามรี พระสุนิลา	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
8	ผู้อำนวยการ ดร.พัชรี ศรีสุวรรณ	ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนวิเศษ
9	ผู้อำนวยการ ดร.กัณฐา จารุจินดา	ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีพงษ์ สวัสดิ์
10	นายศุภวิชช์ สงวนคัมภรณ์	นักออกแบบการเรียนรู้ บริษัท Black Box
11	คุณกชกร ศิริหาล้า	ผู้ประกอบการร้านเบอเกอรี่
12	ว่าที่ร้อยตรีวีรพีธรรม นพศุทธิพัฒน์	ครูโรงเรียนสวนกุหลาบ นนทบุรี
13	นางสาวพัชรภรณ์ ผูลาวงษ์	ครูโรงเรียนสวนกุหลาบ นนทบุรี
14	นางสาวกัญญาณัฐ น่วมนารี	ครูโรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี
15	นางสาวบุศบง เมืองโพธิ์	ครูโรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี
16	นางสาวสุภาพร เรียมรัตนวาณิชย์	ครูโรงเรียนปากเกร็ด

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	
17	นางสาวชญาภา นิยมณี	ครูโรงเรียนปากเกร็ด
18	นางศศิรินทร์ บุญเมือง	ครูโรงเรียนไทรน้อย
19	นางสาวณัฐจรี ทิพย์สุมนทา	ครูโรงเรียนไทรน้อย
20	นางอมรรัตน์ ปราบภูผล	ครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี

**การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญต่อ
งานวิจัย เรื่อง ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**

คำชี้แจง : กรุณาพิจารณาความสอดคล้องระหว่างตัวแปรในตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลกับข้อความในแบบสอบถามโดยใช้หลักเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
-1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	ผล
	1	2	3			
ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ						
ทัศนคติส่วนบุคคล						
1. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ประกอบการ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
2. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้เพื่อเป็นผู้ประกอบการ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
3. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการประกอบธุรกิจ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ						
4. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
5. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเป็นผู้ประกอบการ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
6. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการหาโอกาสทางธุรกิจ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง

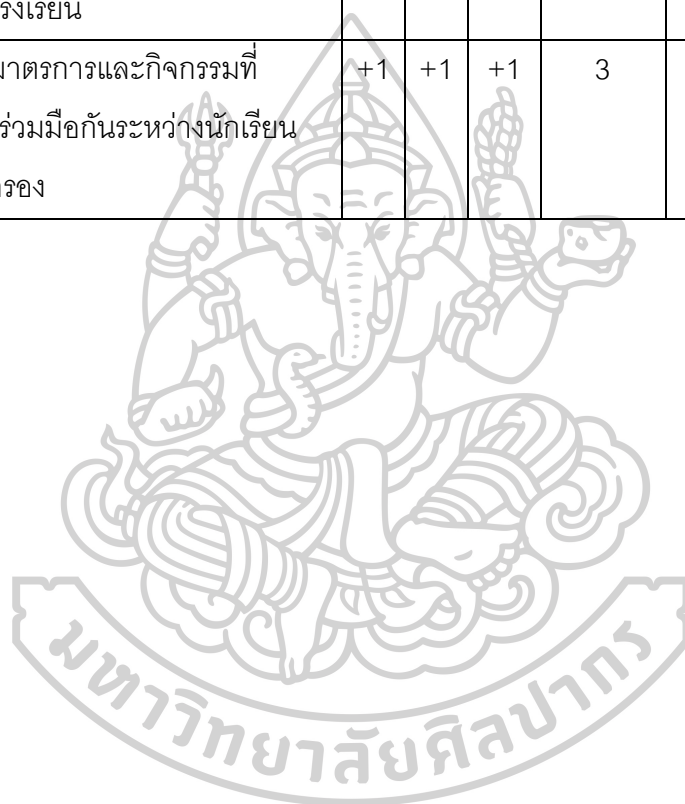
ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	ผล
ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ	1	2	3			
การยอมรับความเสี่ยง						
7. นักเรียนยอมรับความเสี่ยงในการทำธุรกิจ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
8. นักเรียนเชื่อว่าความเสี่ยงในการทำธุรกิจเป็นโอกาสของการพัฒนาธุรกิจ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
ความต้องการความสำเร็จ						
9. นักเรียนตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนในการเป็นผู้ประกอบการ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
10. นักเรียนมุ่งมั่นในการประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ	0	+1	+1	3	0.67	สอดคล้อง
11. นักเรียนแสวงหาแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
ความคิดสร้างสรรค์						
ความคิดริเริ่ม						
1. นักเรียนสามารถคิดวิธีการใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
2. นักเรียนสามารถคิดวิธีการใหม่ ๆ เพื่อเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
ความคิดคล่องแคล่ว						
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
4. นักเรียนสามารถคิดวิธีการแก้ไขปัญหาดได้อย่างรวดเร็ว	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
ความคิดยืดหยุ่น						
5. นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนวิธีคิด ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	ผล
ความคิดยืดหยุ่น						
6. นักเรียนสามารถคิดวิธีแก้ไขปัญหได้หลายแบบโดยไม่ยึดติดกับวิธีเดิม ๆ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
ความคิดละเอียดลออ						
7. นักเรียนตรวจสอบรายละเอียดของข้อมูลและสถานการณ์ก่อนตัดสินใจ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
8. นักเรียนให้ความสำคัญกับรายละเอียดในการทำงานและการแก้ไขปัญห	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
การรับรู้ความสามารถของตนเอง						
ระดับของความยากง่าย						
1. นักเรียนสามารถจัดการเวลาในการทำงานให้สำเร็จ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
2. นักเรียนสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับงานที่มีระดับความยากง่ายแตกต่างกัน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
ความมั่นใจของบุคคล						
3. นักเรียนมั่นใจว่าสามารถแก้ไขปัญหและทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
4. นักเรียนมั่นใจว่าสามารถปรับตัวและเรียนรู้จากความล้มเหลว	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
การประยุกต์ความสามารถ						
5. นักเรียนสามารถนำความรู้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
6. นักเรียนสามารถนำทักษะที่มีไปประยุกต์ใช้กับการทำงานได้หลายแบบ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง

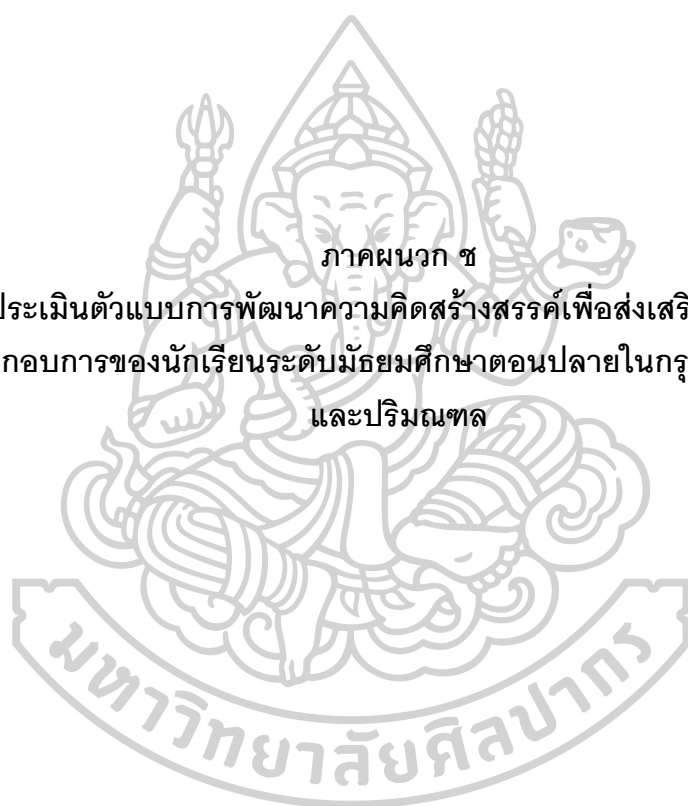
ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	ผล
การจัดการเรียนรู้	1	2	3			
วัตถุประสงค์การเรียนรู้						
1. ผู้สอนอธิบายวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
2. ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
กลยุทธ์การเรียนรู้						
3. ผู้สอนมีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
4. ผู้สอนมีวิธีการจัดการเรียนรู้ตามความต้องการของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
5. ผู้สอนสนับสนุนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
สื่อการเรียนรู้						
7. ผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
8. ผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนความเข้าใจของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
9. ผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
การประเมินผลการเรียนรู้						
10. ผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
11. ผู้สอนปรับวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับลักษณะของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	ผล
การจัดการเรียนรู้	1	2	3			
การประเมินผลการเรียนรู้						
12. ผู้สอนแจ้งผลการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้						
สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ						
1. โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ห้องคอมพิวเตอร์	0	+1	+1	3	0.67	สอดคล้อง
2. โรงเรียนมีพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
3. โรงเรียนมีห้องเรียนที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
4. โรงเรียนมีเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
สภาพแวดล้อมทางสังคม						
5. โรงเรียนมีมาตรการและกิจกรรมที่สร้างพื้นที่ปลอดภัยในการแสดงความคิดเห็นให้นักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
6. โรงเรียนมีมาตรการและกิจกรรมที่ส่งเสริมความมั่นใจและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	ผล
	1	2	3			
สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้						
สภาพแวดล้อมทางสังคม						
7. โรงเรียนมีมาตรการและกิจกรรมที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
8. โรงเรียนมีมาตรการและกิจกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ช
ผลการประเมินตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็น
ผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร
และปริมณฑล

องค์ประกอบของตัวแบบ	ระดับความเหมาะสม	
ความคิดสร้างสรรค์	Mean	SD
ความคิดริเริ่ม		
1. การสร้างผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรเดิม การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมมาสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ เน้นการเพิ่มมูลค่าด้วยการออกแบบ การดัดแปลง และการประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์	5	0
2. การคิดวิธีการใหม่เพื่อการเปลี่ยนแปลง การค้นหาแนวทางใหม่ในการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและตอบสนองความต้องการของตลาด ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการทดลองในสถานการณ์จริง	5	0
3. การมองเห็นโอกาสจากสิ่งรอบตัว ความสามารถในการสังเกต และวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมเพื่อค้นพบโอกาสทางธุรกิจและนวัตกรรม รับรู้ถึงปัญหาที่ต้องแก้ไขและศักยภาพของทรัพยากรที่มีอยู่	5	0
ความคิดคล่องแคล่ว		
1. การคิดแนวทางการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นและสร้างทางเลือกในการแก้ไขอย่างรวดเร็วภายใต้ข้อจำกัดด้านเวลาและทรัพยากร	5	0
2. การผลัดเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ การสลับบทบาทและความรับผิดชอบในการทำงาน เพื่อให้ผู้เรียนได้สัมผัสทักษะที่หลากหลาย เข้าใจกระบวนการทำงานแบบองค์รวม พัฒนาความสามารถในการปรับตัว การทำงานเป็นทีม	4.8	0.45
ความคิดยืดหยุ่น		
1. การปรับตัวในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย ความสามารถในการจัดการกับสถานการณ์ใหม่ที่ไม่เคยพบอย่างมีประสิทธิภาพ มีการคิดหาทางออก และปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว	5	0
2. การสื่อสารกับบุคคลที่หลากหลาย ทักษะในการปรับรูปแบบการสื่อสารให้เหมาะกับกลุ่มคนที่มีความแตกต่างกัน มีความเข้าใจในมุมมองที่แตกต่างของผู้อื่น จากการทำงานร่วมกันในกิจกรรมต่าง ๆ	4.8	0.45

องค์ประกอบของตัวแบบ	ระดับความเหมาะสม	
ความคิดสร้างสรรค์	Mean	SD
ความคิดยืดหยุ่น		
3. การปรับวิธีคิดตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ความสามารถในการเปลี่ยนกรอบความคิดและแนวทางการแก้ปัญหาเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง ไม่ยึดติดกับวิธีการเดิม	5	0
ความคิดละเอียดลออ		
1. การพิจารณาปัจจัยการดำเนินงาน ความสามารถในการระบุ วิเคราะห์ และประเมินปัจจัยหลายมิติที่ส่งผลต่อการดำเนินงานอย่างครอบคลุม	5	0
2. การวางแผนอย่างเป็นระบบ กระบวนการออกแบบแผนงานที่มีโครงสร้างชัดเจนและเป็นขั้นตอน กำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ ทรัพยากร ระยะเวลา และตัวชี้วัดความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม	5	0
3. การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน การประเมินและทบทวนผลลัพธ์ของการดำเนินงาน เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่วางไว้ ระบุปัจจัยความสำเร็จและอุปสรรค วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และถอดบทเรียนเพื่อนำไปปรับปรุงในอนาคต	5	0
เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ		
การรับรู้ความสามารถของตนเอง		
1. การลงมือปฏิบัติจริง กระบวนการเรียนรู้ที่ออกแบบให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง ประกอบด้วย การลงมือกระทำ การสังเกต การสร้างความเข้าใจ และการนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง	4.8	0.45
2. การปรับตัวและจัดการสถานการณ์ที่ท้าทาย ความสามารถในการเผชิญหน้าและจัดการกับสถานการณ์ที่มีความกดดัน ด้วยการวิเคราะห์ปัญหา กำหนดกลยุทธ์ในการแก้ไข และดำเนินการภายใต้ข้อจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ	5	0

องค์ประกอบของตัวแบบ	ระดับความเหมาะสม	
เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ	Mean	SD
การรับรู้ความสามารถของตนเอง		
3. การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ผู้เรียนทบทวน วิเคราะห์ และประเมินผล การปฏิบัติงานของตนเองอย่างเป็นรูปธรรม พิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อนที่ต้องพัฒนา เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.8	0.45
4. การประยุกต์ใช้ความสามารถกับการทำงาน การถ่ายโอนความรู้และทักษะสู่การปฏิบัติจริง โดยคำนึงถึงศักยภาพและความถนัดของแต่ละบุคคล สร้างความมั่นใจและประสิทธิภาพการทำงาน	5	0
การจัดการเรียนรู้		
1. การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน การเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างความรู้และทักษะด้วยการดำเนินโครงงาน ส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เชื่อมโยงหลายศาสตร์ พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกัน	5	0
2. การเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์โดยตรงจากผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพ ผ่านการสอน การสาธิต รวมถึงการถ่ายทอดความรู้ระหว่างรุ่น	5	0
3. การใช้สื่อการเรียนรู้และสถานการณ์จริง การจัดการเรียนรู้ที่ใช้สื่อและเครื่องมือหลากหลาย ทั้งสถานการณ์จริงจากโลกธุรกิจและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในบริบทที่เสมือนสถานการณ์จริง เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและประยุกต์ใช้ได้ทันที	5	0
4. การประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายตามสภาพจริง การประเมินที่สะท้อนความสามารถในสถานการณ์จริง พิจารณาทั้งผลลัพธ์สุดท้ายและกระบวนการพัฒนาตลอดการเรียนรู้	4.8	0.45

องค์ประกอบของตัวแบบ	ระดับความเหมาะสม	
เงื่อนไขความสำเร็จในความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ	Mean	SD
สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้		
1. การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในการทำกิจกรรมและการแสดงความคิดเห็น บรรยากาศที่ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยในการแสดงออก ทดลองสิ่งใหม่ และเรียนรู้จากความผิดพลาดโดยไม่กลัวการถูกตัดสิน ส่งเสริมความกล้าเสี่ยง ความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาศักยภาพได้เต็มที่	5	0
2. การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียน วัฒนธรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และผู้บริหาร สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ทุกคนมีส่วนร่วมพัฒนาซึ่งกันและกัน	4.8	0.45
3. การสร้างเทคโนโลยีและพื้นที่ปฏิบัติการ การออกแบบพื้นที่การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามลักษณะกิจกรรม จัดเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ และระบบดิจิทัลที่สนับสนุนการเรียนรู้เชิงรุก เอื้อต่อการทดลอง การสร้างสรรค์ผลงาน และการทำงานร่วมกัน	4.8	0.45
4. การศึกษาดูงานภายนอก การเรียนรู้นอกห้องเรียนที่นำผู้เรียนสัมผัสสถานประกอบการจริง สังเกตการดำเนินงาน เชื่อมโยงทฤษฎีกับปฏิบัติ เข้าใจบริบทธุรกิจ สร้างแรงบันดาลใจ และพัฒนาความเข้าใจการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง	5	0
5. การสร้างเครือข่ายกับชุมชนภายนอก ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคธุรกิจและชุมชน เพื่อขยายโอกาสการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนทรัพยากร เข้าถึงความรู้เชิงปฏิบัติจากผู้เชี่ยวชาญ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาับโลกการทำงาน	5	0
ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ		
ทัศนคติส่วนบุคคล		
1. การสวมบทบาทผู้ประกอบการ ผู้เรียนได้รับบทบาทและความรับผิดชอบเสมือนเป็นผู้ประกอบการจริง สร้างประสบการณ์ตรง ที่ส่งเสริมความเข้าใจบทบาท ความมั่นใจ และทัศนคติเชิงบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการ	5	0

องค์ประกอบของตัวแบบ	ระดับความเหมาะสม	
ทัศนคติส่วนบุคคล	Mean	SD
2. การเรียนรู้จากตัวแบบที่ประสบความสำเร็จ ผู้เรียนศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการดำเนินธุรกิจ กระบวนการคิด การตัดสินใจ และการจัดการปัญหาของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ พัฒนาทัศนคติ และความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองในการประสบความสำเร็จในอนาคต	5	0
3. การประยุกต์ใช้ความรู้กับชีวิตจริง ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้เชิงทฤษฎีจากห้องเรียนกับการนำไปใช้แก้ปัญหาหรือสร้างมูลค่าในชีวิตประจำวันและบริบทจริง	5	0
ความปรารถนาในการเริ่มต้นธุรกิจ		
1. การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงในการเชื่อมโยงทรัพยากรที่มีอยู่กับโอกาสทางการตลาด มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการ และดำเนินธุรกิจจริง เกิดแรงบันดาลใจและความมั่นใจจากประสบการณ์ตรงที่สามารถสร้างผลกำไรได้จริง	5	0
2. การมีประสบการณ์ลงทุน ผู้เรียนมีโอกาสลงทุนทรัพยากรจริง บริหารจัดการต้นทุน และได้รับผลตอบแทนจากการดำเนินธุรกิจ มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบทางการเงินและความสำเร็จที่เกิดจากการตัดสินใจลงทุนอย่างรอบคอบ	5	0
3. การเชื่อมโยงการเรียนรู้เข้ากับเป้าหมาย ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับความสนใจ ความฝัน และเป้าหมายส่วนบุคคล ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการ	4.8	0.45
4. การภาคภูมิใจในผลงานตนเอง ผู้เรียนเกิดความภูมิใจจากการสร้างสรรค์ผลงานหรือธุรกิจที่ประสบความสำเร็จด้วยตนเอง ผู้เรียนเห็นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมและได้รับการยอมรับ สร้างความมั่นใจในความสามารถในการพัฒนาธุรกิจของตนเอง	5	0

องค์ประกอบของตัวแบบ	ระดับความเหมาะสม	
ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ	Mean	SD
การยอมรับความเสี่ยง		
1. การมีพื้นที่ปลอดภัยทางธุรกิจ ผู้เรียนสามารถทดลองความเสี่ยงทางธุรกิจและทำพลาดได้โดยไม่มีผลกระทบต่อนตนเอง กล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผล	5	0
2. การจัดการทำงานอย่างเป็นระบบ ผู้เรียนมีการระบุความเสี่ยง ประเมินผลกระทบและโอกาส วางแผนรับมือ และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง มีความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น	5	0
3. ความกล้าทำงานที่ท้าทาย ผู้เรียนมีความกล้าในการรับมอบหมายงานที่มีความยากกว่าความสามารถปัจจุบัน มีความมั่นใจในการเผชิญความท้าทาย และมีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองเพื่อก้าวข้ามขีดจำกัด	5	0
4. การถอดบทเรียนเพื่อการปรับปรุง ผู้เรียนมีการทบทวนและวิเคราะห์ ประสบการณ์หลังจบกิจกรรม ระบุสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลว พร้อมกำหนดแนวทางปรับปรุงในอนาคต	5	0
ความต้องการความสำเร็จ		
1. การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จ ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน วัดผลได้ และมีกำหนดเวลา โดยวัดความสำเร็จทั้งผลลัพธ์ทางธุรกิจและการพัฒนาตนเอง	5	0
2. ความมุ่งมั่นในการทำงาน ผู้เรียนมีความตั้งใจเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค พร้อมเผชิญความท้าทายและปรับปรุงวิธีการทำงานเพื่อความสำเร็จ	5	0
3. การติดตามผลลัพธ์อย่างเป็นระบบ ผู้เรียนเก็บรวบรวม วัดผล และประเมินความก้าวหน้าสู่เป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ ใช้ตัวชี้วัดที่หลากหลายในการประเมินความสำเร็จ	5	0

องค์ประกอบของตัวแบบ	ระดับความเหมาะสม	
	Mean	SD
ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ		
ความต้องการความสำเร็จ		
4. การมีแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก ผู้เรียนมีแรงผลักดันจากความสนใจ ความภาคภูมิใจ และการพัฒนาตนเอง ควบคู่กับแรงจูงใจจากภายนอก การยอมรับ และความสำเร็จที่มองเห็นได้	5	0
5. การพัฒนาตนเองสู่ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เรียนสะสมประสบการณ์ ฝึกฝนทักษะอย่างต่อเนื่อง เตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้มีความชำนาญและเชี่ยวชาญ	4.8	0.45

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูล สำหรับศึกษาตัวแบบ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร และ ปริมณฑล โดยงานวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการการวิจัยในมนุษย์ เลขที่โครงการ REC 68.0129-017-0880

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน

3. ผลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามนี้ จะนำไปใช้ เป็นข้อมูลในการวิจัย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จึงขอความกรุณาจากท่าน ได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง เพื่อนำผลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไปโดยสมบูรณ์

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวพิมพ์ชนก มีสุข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง () ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง
() 3. อื่นๆ

2. ระดับชั้น

- () 1. มัธยมศึกษาปีที่ 4 () 2. มัธยมศึกษาปีที่ 5
() 3. มัธยมศึกษาปีที่ 6

3. ที่ตั้งของโรงเรียน

- () 1. กรุงเทพมหานคร () 2. นนทบุรี
() 3. นครปฐม () 4. ปทุมธานี
() 5. สมุทรปราการ () 6. สมุทรสาคร

4. แผนการเรียน

- () 1. วิทยาศาสตร์ () 2. ศิลป์-คำนวณ
() 3. ไทย-สังคม () 4. ศิลป์-ภาษา
() 5. แผนการเรียนธุรกิจ () 6. แผนการเรียน อื่น ๆ

5. เกรดเฉลี่ยสะสมปัจจุบัน

- () 1. เกรด 3.51-4.00 () 2. เกรด 3.01-3.50
() 3. เกรด 2.51-3.00 () 4. เกรด 2.01-2.50

ตอนที่ 2 ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับ

มัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติของโรงเรียนของท่าน

ข้อความ	ระดับปฏิบัติการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความคิดสร้างสรรค์					
ความคิดริเริ่ม					
1. นักเรียนสามารถคิดวิธีการใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์					
2. นักเรียนสามารถคิดวิธีการใหม่ ๆ เพื่อเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้น					
ความคิดคล่องแคล่ว					
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว					
4. นักเรียนสามารถคิดวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างรวดเร็ว					
ความคิดยืดหยุ่น					
5. นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนวิธีคิด ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป					
6. นักเรียนสามารถคิดวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้หลายแบบ โดยไม่ยึดติดกับวิธีเดิม ๆ					
ความคิดละเอียดลออ					
7. นักเรียนตรวจสอบรายละเอียดของข้อมูลและสถานการณ์ก่อนตัดสินใจ					
8. นักเรียนให้ความสำคัญกับรายละเอียดในการทำงานและการแก้ไขปัญหา					

ข้อความ	ระดับปฏิบัติการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การรับรู้ความสามารถของตนเอง					
ระดับของความยากง่าย					
1. นักเรียนสามารถจัดการเวลาในการทำงานให้สำเร็จ					
2. นักเรียนสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับงานที่มีระดับความยากง่ายแตกต่างกัน					
ความมั่นใจของบุคคล					
3. นักเรียนมั่นใจว่าสามารถแก้ไขปัญหาและทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ					
4. นักเรียนมั่นใจว่าสามารถปรับตัวและเรียนรู้จากความล้มเหลว					
การประยุกต์ความสามารถ					
5. นักเรียนสามารถนำความรู้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง					
6. นักเรียนสามารถนำทักษะที่มีไปประยุกต์ใช้กับการทำงานได้หลายแบบ					

ข้อความ	ระดับปฏิบัติการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การจัดการเรียนรู้					
วัตถุประสงค์การเรียนรู้					
1. ผู้สอนอธิบายวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน					
2. ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
กลยุทธ์การเรียนรู้					
3. ผู้สอนมีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย					
4. ผู้สอนมีวิธีการจัดการเรียนรู้ตามความต้องการของนักเรียน					
5. ผู้สอนสนับสนุนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน					
สื่อการเรียนรู้					
6. ผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนการสอน					
7. ผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนความเข้าใจของนักเรียน					
8. ผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของนักเรียน					
การประเมินผลการเรียนรู้					
9. ผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
10. ผู้สอนปรับวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับลักษณะของนักเรียน					

ข้อความ	ระดับปฏิบัติการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การประเมินผลการเรียนรู้					
11. ผู้สอนแจ้งผลการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียน					
สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้					
สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ					
1. โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ห้องคอมพิวเตอร์					
2. โรงเรียนมีพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมของนักเรียน					
3. โรงเรียนมีห้องเรียนที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ					
4. โรงเรียนมีเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน					
สภาพแวดล้อมทางสังคม					
5. โรงเรียนมีมาตรการและกิจกรรมที่สร้างพื้นที่ปลอดภัยในการแสดงความคิดเห็นแก่นักเรียน					
6. โรงเรียนมีมาตรการและกิจกรรมที่ส่งเสริมความมั่นใจและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน					
7. โรงเรียนมีมาตรการและกิจกรรมที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียน					
8. โรงเรียนมีมาตรการและกิจกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง					

ข้อความ	ระดับปฏิบัติการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ					
ทัศนคติส่วนบุคคล					
1. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ประกอบการ					
2. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้เพื่อเป็นผู้ประกอบการ					
3. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการประกอบธุรกิจ					
ความปรารถนาที่จะเริ่มต้นธุรกิจ					
4. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ					
5. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเป็นผู้ประกอบการ					
6. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการหาโอกาสทางธุรกิจ					
การยอมรับความเสี่ยง					
7. นักเรียนยอมรับความเสี่ยงในการทำธุรกิจ					
8. นักเรียนเชื่อว่าความเสี่ยงในการทำธุรกิจเป็นโอกาสของการพัฒนาธุรกิจ					
ความต้องการความสำเร็จ					
9. นักเรียนตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนในการเป็นผู้ประกอบการ					
10. นักเรียนมุ่งมั่นในการประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ					
11. นักเรียนแสวงหาแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ					

แนวคำถามสัมภาษณ์
แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก
เรื่อง

**ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของ
 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**

แนวทางการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และ ครู

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

1. ตำแหน่งงาน
2. ประสบการณ์การทำงาน
3. ที่อยู่และเบอร์โทรศัพท์เพื่อใช้สำหรับการติดต่อ

ตอนที่ 2 ประเด็นที่ใช้สัมภาษณ์

1. บริบทของโรงเรียน (ประวัติ, ขนาดโรงเรียน, บุคลากร, แผนการเรียน)
2. นโยบาย โครงการ กิจกรรมของโรงเรียนในการส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน

2.1 ด้านทัศนคติส่วนบุคคล

- โรงเรียนมีนโยบายหรือวิธีการอย่างไรในการกระตุ้นให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในการเริ่มต้น

ธุรกิจ

2.2 ด้านความปรารถนาในการเริ่มธุรกิจ

- โรงเรียนมีกิจกรรมใดที่ช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบแรงบันดาลใจและมีความมุ่งมั่นในการ

เริ่มต้นธุรกิจ

- แรงจูงใจแบบใดที่ช่วยผลักดันให้นักเรียนมุ่งมั่นในเป้าหมายด้านธุรกิจ

2.3 ด้านการยอมรับความเสี่ยง

- โรงเรียนมีการสนับสนุนหรือสร้างพื้นที่ให้นักเรียนได้ทดลอง เรียนรู้จากความผิดพลาดใน

กระบวนการเป็นผู้ประกอบการหรือไม่

2.4 ด้านความต้องการความสำเร็จ

- โรงเรียนมีตัวอย่างของนักเรียนที่มีความต้องการความสำเร็จสูงและประสบความสำเร็จ

ในด้านการประกอบธุรกิจหรือไม่

- โรงเรียนมีโครงการใดที่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความสามารถและสร้างแรงจูงใจสู่

ความสำเร็จหรือไม่

3. ปัจจัย/เงื่อนไขในการส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน

3.1 การจัดการเรียนรู้

- โรงเรียนใช้วิธีใดในการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละบทเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน
- โรงเรียนใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบใด เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดสร้างสรรค์และริเริ่มไอเดียใหม่ ๆ เกี่ยวกับธุรกิจ
- โรงเรียนมีการลงทุนในสื่อการเรียนรู้อย่างไร เพื่อให้ทันสมัยและตอบโจทย์การเรียนรู้ของนักเรียน
- โรงเรียนมีการประเมินผลการเรียนรู้อย่างไร เพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุด
- โรงเรียนมีการประเมินผลการเรียนรู้อย่างไร ที่ทำให้นักเรียนสามารถแสดงศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่

3.2 สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

- โรงเรียนมีทรัพยากรหรือสิ่งสนับสนุนอะไรบ้าง ที่ช่วยส่งเสริมการประกอบธุรกิจของนักเรียน
(เช่น ห้องปฏิบัติการธุรกิจหรือแหล่งเงินทุนสำหรับโครงการนักเรียน)
- โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายกับองค์กรภายนอกที่ช่วยส่งเสริมการประกอบธุรกิจของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร (เช่น บริษัทหรือสตาร์ทอัพ)
- โรงเรียนมีกิจกรรมใดบ้างที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ครู นักเรียน และผู้ปกครอง

3.3 ความคิดสร้างสรรค์

โรงเรียนมีกิจกรรมใดบ้างที่ช่วยสร้างความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

3.4 การรับรู้ความสามารถของตนเอง

- โรงเรียนมีกิจกรรมหรือโครงการที่มุ่งเน้นการพัฒนาความเชื่อมั่นในความสามารถของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร
- โรงเรียนมีกิจกรรมให้นักเรียนได้ประยุกต์ใช้ความสามารถในสถานการณ์จริงหรือโครงการจำลองเกี่ยวกับธุรกิจหรือไม่ อย่างไร

4. แนวทางอื่น ๆ ในการส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน

แนวทางการสัมภาษณ์นักเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว (กรณีนักเรียน)

1. ระดับชั้นที่กำลังศึกษา
2. ที่อยู่และเบอร์โทรศัพท์เพื่อใช้สำหรับการติดต่อ

ตอนที่ 2 ประเด็นที่ใช้สัมภาษณ์

1. กิจกรรมของโรงเรียนในการส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน

1.1 ด้านทัศนคติส่วนบุคคล

- โรงเรียนมีกิจกรรมหรือวิธีการอย่างไรในการกระตุ้นให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในการเริ่มต้นธุรกิจ

1.2 ด้านความปรารถนาในการเริ่มธุรกิจ

- โรงเรียนมีกิจกรรมใดที่ช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบแรงบันดาลใจและความมุ่งมั่นในการเริ่มต้น

ธุรกิจ

1.3 ด้านการยอมรับความเสี่ยง

- โรงเรียนมีการสนับสนุนหรือสร้างพื้นที่ให้นักเรียนได้ทดลอง เรียนรู้จากความผิดพลาดใน

กระบวนการเป็นผู้ประกอบการหรือไม่

1.4 ด้านความต้องการความสำเร็จ

- โรงเรียนมีโครงการใดที่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความสามารถและสร้างแรงจูงใจสู่

ความสำเร็จหรือไม่

2. ปัจจัย/เงื่อนไขในการส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน

2.1 การจัดการเรียนรู้

- โรงเรียนใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบใด เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดสร้างสรรค์และริเริ่มไอเดีย

ใหม่ ๆ เกี่ยวกับธุรกิจ

2.2 สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

- โรงเรียนมีทรัพยากรหรือสิ่งสนับสนุนอะไรบ้าง ที่ช่วยส่งเสริมการประกอบธุรกิจของนักเรียน

2.3 ความคิดสร้างสรรค์

- โรงเรียนมีกิจกรรมใดบ้างที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

2.4 การรับรู้ความสามารถของตนเอง

- โรงเรียนมีกิจกรรมใดที่ช่วยให้นักเรียนได้ประยุกต์ใช้ความสามารถในสถานการณ์จริงหรือโครงการ

จำลองเกี่ยวกับธุรกิจหรือไม่ อย่างไร

ภาคผนวก ญ
คู่มือการใช้เครื่องมือ Design Thinking และ Business Model Canvas

คู่มือการใช้ Design Thinking และ Business Model Canvas

สำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เชื่อมโยงวรรณคดีไทยกับของดีประจำจังหวัด

Design Thinking คือ แนวคิดและกระบวนการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ที่มุ่งเน้นผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง โดยพยายามทำความเข้าใจความต้องการ ปัญหา และประสบการณ์ของผู้ใช้ แล้วนำมาพัฒนาเป็นนวัตกรรมหรือผลิตภัณฑ์ที่ตอบโจทย์ได้จริง กระบวนการนี้มองถึงการสร้างสิ่งใหม่และสิ่งที่มีคุณค่าใช้งานได้จริง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลักที่เชื่อมโยงและสามารถย้อนกลับไปปรับปรุงได้ตลอดเวลา เมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ผสมผสานเรื่องราวของวรรณคดีชุมชนข้างเขื่อนเข้ากับผลิตภัณฑ์หรือของดีประจำจังหวัดนนทบุรี จะช่วยสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์และตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

1. การทำความเข้าใจผู้ใช้ (Empathize)

การทำความเข้าใจผู้ใช้ คือ ขั้นตอนแรกที่เน้นการเข้าใจความต้องการ ปัญหา และอารมณ์ความรู้สึกของผู้ใช้ระดับลึก ในกิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเชื่อมโยงวรรณคดีไทยกับของดีประจำจังหวัดนนทบุรี ให้นักเรียนศึกษาและวิเคราะห์ ทศนคติ ประสบการณ์ของตัวละครในวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน โดยสังเกตปัญหา ความต้องการ และอุปสรรคที่ตัวละครเผชิญในบริบทของเรื่อง พร้อมทั้งจับคู่ปัญหาของตัวละครในวรรณคดีกับความต้องการของผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน

ตัวอย่าง ขุนแผนมีปัญหาด้านความมั่นใจในตนเองเมื่อต้องเผชิญกับศัตรู

นางวันทองมีความต้องการดูแลสุขภาพและความงามเพื่อรักษาเสน่ห์ของตัวเอง

ขุนช้างต้องการของขลังเพื่อป้องกันอันตราย

2. การนิยามปัญหา (Define)

การนิยามปัญหา คือ ขั้นตอนที่สังเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนแรกมากำหนดปัญหาหลักที่ต้องการแก้ไขให้ชัดเจนและเฉพาะเจาะจง ขั้นตอนนี้จึงเป็นจุดเชื่อมระหว่างการทำความเข้าใจกับการลงมือแก้ปัญหา โดยให้นักเรียน เขียนประเด็นปัญหาว่า กลุ่มเป้าหมายต้องการอะไร เพราะอะไร เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการกำหนดปัญหา วิเคราะห์บริบทของปัญหา กำหนดขอบเขตของการออกแบบผลิตภัณฑ์ ระบุเหตุผลรวมทั้งความจำเป็นในการสร้างผลิตภัณฑ์

ตัวอย่าง หากเลือกแก้ปัญหาตัวละครขุนแผน อาจกำหนดปัญหาว่า ผู้ชายวัยรุ่นและวัยทำงานต้องการเสริมความมั่นใจในตนเอง

หากเลือกแก้ปัญหาของตัวละครนางวันทอง อาจกำหนดว่า ผู้หญิงยุคใหม่ต้องการดูแลผิวพรรณให้สวยงามและสุขภาพดี เพราะต้องการมีความมั่นใจและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในสังคม

3. การระดมความคิด (Ideate)

การระดมความคิด คือ การระดมแนวคิดเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาที่หลากหลายและแปลกใหม่ ไม่ตัดสินหรือจำกัดความคิด สมาชิกกลุ่มสามารถเสนอความคิดได้อย่างอิสระ โดยให้นักเรียนร่วมกันระดมความคิดเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาที่หลากหลาย เน้นผสมแนวคิดจากวรรณคดีเข้ากับของดีประจำจังหวัดนนทบุรีเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ นักเรียนนำเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน

ในกิจกรรมนี้ นักเรียนร่วมกันระดมความคิดเพื่อผสมองค์ประกอบที่แตกต่างกันเข้าด้วยกัน คือการนำแนวคิดจากวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผนมาผสมผสานเข้ากับของดีประจำจังหวัดนนทบุรี

ตัวอย่าง หากเลือกทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับขุนแผนอาจคิดสร้าง เครื่องดื่มสมุนไพรเสริมพลังความมั่นใจ โดยใช้สมุนไพรจากท้องถิ่นนนทบุรี ตั้งชื่อว่า น้ำพลังขุนแผน

หรือหากเลือกนางวันทอง อาจคิดสร้างผลิตภัณฑ์บำรุงผิวจากดอกบัวหลวงและสมุนไพรพื้นบ้าน ตั้งชื่อว่า เซรั่มนางวันทอง

4. การสร้างต้นแบบ (Prototype)

การสร้างต้นแบบ คือ ขั้นตอนที่ทำให้ความคิดที่เป็นนามธรรมกลายเป็นรูปธรรมจับต้องได้ ต้นแบบไม่จำเป็นต้องสมบูรณ์หรือใช้วัสดุจริง แต่ต้องสื่อสารแนวคิดได้ชัดเจนพอที่จะนำไปทดสอบกับผู้ใช้ โดยครูให้นักเรียนทดลองออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์โดยปรับแต่งและแก้ไขคำสั่งให้ได้ตามแนวคิดที่วางไว้ กำหนดองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ตั้งแต่รูปแบบบรรจุภัณฑ์ จุดเด่นของสินค้า และความสามารถในการใช้งาน

ตัวอย่าง นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์สร้างภาพด้วย AI เพื่อออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ผสมผสานวรรณคดีไทยกับเอกลักษณ์ของจังหวัดนนทบุรี โดยนักเรียนต้องกำหนดองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ให้ครบถ้วน ตั้งแต่

- รูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่สะท้อนเรื่องราวของตัวละครในวรรณคดี
- จุดเด่นของสินค้าเชื่อมโยงกับคุณสมบัติของของดีจังหวัดนนทบุรี เช่น สมุนไพรที่มีสรรพคุณเฉพาะ
- ความสะดวกในการใช้งาน เช่น ผลิตภัณฑ์ใช้ง่าย พกพาสะดวก
- คำนึงถึงความเป็นไปได้ในการผลิตจริง เช่น วัตถุดิบหาได้ง่าย

5. การทดสอบ (Test)

การทดสอบ คือ การนำผลิตภัณฑ์ต้นแบบออกไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน และโอกาสในการพัฒนาให้ดีขึ้น โดยนักเรียนเตรียมนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นหน้าชั้นเรียนเพื่อให้เพื่อนร่วมชั้นและครูทำหน้าที่เป็นผู้ซักถาม นักเรียนต้องรับฟังคำถามและข้อเสนอแนะอย่างตั้งใจ พร้อมตอบคำถาม ชี้แจงข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ได้อย่างชัดเจน เมื่อนำเสนอเสร็จนักเรียนต้องวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน จุดที่ควรปรับปรุงจากข้อเสนอแนะที่ได้รับ และวางแผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้นต่อไป

หลังจากการนำเสนอ นักเรียนจะต้องวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และ จุดที่ควรปรับปรุงจากข้อเสนอแนะที่ได้รับ เช่น บรรลุเกณฑ์ต้องปรับให้สื่อถึงวรรณคดีชัดเจนขึ้น, จุดขายของสินค้าต้องสื่อสารให้เข้าใจง่ายขึ้น, ต้องปรับราคาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

กิจกรรมการเรียนรู้การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking)

ขั้นตอนที่ 1: การทำความเข้าใจผู้ใช้ (Empathize)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความเข้าใจหลักการออกแบบที่เน้นผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง
2. เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และพัฒนาความเห็นอกเห็นใจ
3. เพื่อเชื่อมโยงความรู้จากวรรณคดีมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนศึกษาและวิเคราะห์ทัศนคติ ประสบการณ์ของตัวละครในวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน
2. นักเรียนสังเกตปัญหา ความต้องการ และอุปสรรคที่ตัวละครเผชิญในบริบทของเรื่อง
3. นักเรียนจับคู่ปัญหาของตัวละครในวรรณคดีกับความต้องการของผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน

ใบงานที่ 1: การทำความเข้าใจผู้ใช้

หัวข้อ	รายละเอียด
ตัวละครที่เลือก	ตัวอย่าง: ขุนแผน / นางวันทอง / ขุนช้าง / พลายงาม
ปัญหาที่ตัวละครเผชิญ	ตัวอย่าง: ขาดความมั่นใจเมื่อต้องเผชิญศัตรู / ต้องการรักษาความงาม ต้องการป้องกันอันตราย
ความต้องการของตัวละคร	ตัวอย่าง: ต้องการสิ่งเสริมพลังและความกล้าหาญ / ต้องการผลิตภัณฑ์บำรุงผิวพรรณ
กลุ่มผู้บริโภคในปัจจุบันที่มีความต้องการคล้ายกัน	ตัวอย่าง: ผู้ขายวัยรุ่น-วัยทำงาน นักศึกษา ก่อนสอบ / ผู้หญิงที่ใส่ใจผิวพรรณ

ใบงานที่ 1: การทำความเข้าใจผู้ใช้

คำแนะนำ: กรอกข้อมูลให้ชัดเจน นี่ถึงความรู้สึกและสถานการณ์ของตัวละครอย่างละเอียด

หัวข้อ	รายละเอียด
ตัวละครที่เลือก	
ปัญหาที่ตัวละครเผชิญ	
ความต้องการของตัวละคร	
กลุ่มผู้บริโภคในปัจจุบันที่มีความต้องการคล้ายกัน	

ขั้นตอนที่ 2: การนิยามปัญหา (Define)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกการระบุและกำหนดปัญหา
2. เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการวิเคราะห์บริบท
3. เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างปัญหาและทางเลือกที่เหมาะสม

กิจกรรม

1. นักเรียนสังเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนแรก ระบุปัญหาหลักที่ต้องการแก้ไข
2. นักเรียนเขียนประเด็นปัญหากลุ่มเป้าหมายต้องการอะไร เพราะอะไร
3. นักเรียนวิเคราะห์บริบทของปัญหา กำหนดขอบเขตของการออกแบบผลิตภัณฑ์
4. นักเรียนระบุเหตุผลและความจำเป็นในการสร้างผลิตภัณฑ์

ใบงานที่ 2 การนิยามปัญหา

หัวข้อ	รายละเอียด
ปัญหาหลักที่ต้องการแก้ไข	ตัวอย่าง: ผู้บริโภคต้องการสินค้าที่เสริมความมั่นใจ / สินค้าบำรุงผิวพรรณ
กลุ่มเป้าหมายต้องการอะไร	ตัวอย่าง: ต้องการเครื่องสำอางที่ให้พลังและความมั่นใจ
เพราะอะไร (เหตุผล)	ตัวอย่าง: เพราะต้องเผชิญสถานการณ์ที่ท้าทายในชีวิตประจำวัน
ขอบเขตของการออกแบบผลิตภัณฑ์	ตัวอย่าง: เครื่องสำอางสมุนไพร / เครื่องสำอาง / ขนมอบ / ของใช้ + ใช้ของดีจังหวัดนนทบุรีอะไร

ใบงานที่ 2 การนิยามปัญหา

หัวข้อ	รายละเอียด
ปัญหาหลักที่ต้องการแก้ไข	
กลุ่มเป้าหมายต้องการอะไร	
เพราะอะไร (เหตุผล)	
ขอบเขตของการออกแบบ ผลิตภัณฑ์	

ขั้นตอนที่ 3: การระดมความคิด (Ideate)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความกล้าแสดงออก
2. เพื่อให้นักเรียนได้ผสมผสานความรู้จากหลายศาสตร์มาสร้างนวัตกรรม
3. เพื่อฝึกทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง

กิจกรรม

1. นักเรียนศึกษาข้อมูลของดีประจำจังหวัดนนทบุรี
2. นักเรียนทบทวนประเด็นปัญหาและกลุ่มเป้าหมายจากขั้นตอนที่ 2
3. นักเรียนระดมความคิดแนวคิดผลิตภัณฑ์อย่างน้อย 3 แนวคิดโดยผสมผสานวรรณคดีเข้ากับของดีในจังหวัดนนทบุรี
4. นักเรียนใช้เทคนิค Brainstorming
5. นักเรียนนำเสนอแนวคิดกับเพื่อนในกลุ่ม รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
6. นักเรียนเลือกแนวคิดที่ดีที่สุด 1 แนวคิด โดยพิจารณาจาก ตอบโจทย์ปัญหาได้ดี มีความเป็นไปได้ มีความแปลกใหม่
7. นักเรียนบันทึกแนวคิดทั้งหมดในใบงานที่ 3

ใบงานที่ 3 การระดมความคิด

เทคนิคการระดมความคิด
• คิดจากประโยชน์ของของดินนทพรี: เช่น ดอกบัวหลวง → บำรุงผิว, สมุนไพร → เพิ่มพลัง, ขนมหไทย → ให้พลังงาน • คิดจากลักษณะของตัวละคร: เช่น ขุนแผนกล้าหาญ → สินค้าเสริมความมั่นใจ, นางวันทองสวยงาม → เครื่องสำอาง
แนวคิดผลิตภัณฑ์ที่ 1
แนวคิดที่ 1: น้ำพลังขุนแผน ผสมผสานวรรณคดี: ตัวละครขุนแผนที่กล้าหาญและมีพลัง ของดินนทพรี: สมุนไพรฟ้าทะลายโจร ขมิ้นชัน น้ำผึ้ง จุดเด่น: เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพที่เสริมสร้างความมั่นใจและพลังงาน เหมาะสำหรับดื่มก่อนเข้าสู่สถานการณ์สำคัญ
แนวคิดผลิตภัณฑ์ที่ 2
แนวคิดที่ 2: เซรั่มนางวันทอง ผสมผสานวรรณคดี: นางวันทองที่มีผิวพรรณงดงามและมีเสน่ห์ ของดินนทพรี: ดอกบัวหลวง สมุนไพรบำรุงผิว จุดเด่น: เซรั่มบำรุงผิวจากส่วนผสมธรรมชาติ ช่วยให้ผิวกระจ่างใส ชุ่มชื้น มีออร่าดูดี

แนวคิดที่เลือก :

ใบงานที่ 3 การระดมความคิด

เทคนิคการระดมความคิด
• คิดจากประโยชน์ของของดินนทบุรี • คิดจากลักษณะของตัวละคร
แนวคิดผลิตภัณฑ์ที่ 1
แนวคิดที่ 1: ผสมผสานวรรณคดี: ของดินนทบุรี: จุดเด่น:
แนวคิดผลิตภัณฑ์ที่ 2
แนวคิดที่ 2: ผสมผสานวรรณคดี: ของดินนทบุรี: จุดเด่น:
แนวคิดผลิตภัณฑ์ที่ 3
แนวคิดที่ 3: ผสมผสานวรรณคดี: ของดินนทบุรี: จุดเด่น:

แนวคิดที่เลือก :

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างต้นแบบ (Prototype)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อกระบวนการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์แบบครบวงจร
2. เพื่อฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีในการออกแบบอย่างเป็นระบบ
3. เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาในการดำเนินงาน

กิจกรรม

1. นักเรียนทดลองออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์
2. นักเรียนปรับแต่งและแก้ไขคำสั่งให้ได้ตามแนวคิดที่วางไว้
3. นักเรียนกำหนดองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ให้ครบถ้วนสมบูรณ์

เทคนิคการเขียน Prompt ที่ดี

- ระบุรายละเอียดชัดเจน: ประเภทผลิตภัณฑ์, สี, รูปแบบ, องค์ประกอบที่ต้องการ
- กำหนดสไตล์: ไทยร่วมสมัย, มินิมอล, หรรษา, เรียบง่าย, สดใส
- บอกอารมณ์หรือความรู้สึก: มีพลัง, สงบ, หรรษา, น่าสนใจ
- ระบุองค์ประกอบสำคัญ: ตัวละคร, สัญลักษณ์, ดอกไม้, ลวดลายไทย

ตัวอย่างการออกแบบ

ผลิตภัณฑ์ น้ำพลังขุนแผน

Prompt สำหรับ AI: รูปแบบบรรจุภัณฑ์: ขวดแก้วทรงสูง 250ml สีเขียวไล่โทน มีฉลากกระดาษสีทอง

ใบงานที่ 4 การสร้างต้นแบบ

องค์ประกอบ	รายละเอียด
ชื่อผลิตภัณฑ์	ตัวอย่าง: น้ำพริกขุนแผน / เซรั่มนางวันทอง / ขนมพลายรัก
รูปแบบบรรจุภัณฑ์	อธิบาย: รูปทรง สี ขนาด วัสดุ ลวดลาย
จุดเด่นของสินค้า	ระบุอย่างน้อย 3 จุดเด่น
ส่วนประกอบหลัก	ระบุวัตถุดิบและของดีจังหวัดนนทบุรีที่ใช้
วิธีการใช้งาน	อธิบายวิธีใช้ ขนาดบรรจุ ความถี่ในการใช้
เครื่องมือที่ใช้ออกแบบ	ตัวอย่าง: Canva, DALL-E, Midjourney, Photoshop
Prompt ที่ใช้กับ AI	เขียนคำสั่งที่ใช้สั่ง AI เพื่อสร้างภาพต้นแบบ

ใบงานที่ 4 การสร้างต้นแบบ

องค์ประกอบ	รายละเอียด
ชื่อผลิตภัณฑ์	
รูปแบบบรรจุภัณฑ์	
จุดเด่นของสินค้า	
ส่วนประกอบหลัก	
วิธีการใช้งาน	
เครื่องมือที่ใช้ออกแบบ	
Prompt ที่ใช้กับ AI	

ขั้นตอนที่ 5 การทดสอบ (Test)

วัตถุประสงค์

1. พัฒนาทักษะการนำเสนอและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการรับฟังข้อเสนอแนะ
3. ฝึกความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

กิจกรรม

1. นักเรียนเตรียมนำเสนอผลิตภัณฑ์หน้าชั้นเรียน
2. นักเรียนรับฟังคำถามและข้อเสนอแนะจากเพื่อนและครู
3. นักเรียนวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และจุดที่ควรปรับปรุง
4. นักเรียนวางแผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้น

เทคนิคการนำเสนอที่ดี

- เริ่มต้นด้วยการดึงดูดความสนใจ ใช้คำถาม เล่าเรื่องราว หรือสถิติที่น่าสนใจ
- พูดชัดเจนและมั่นใจ ฝึกซ้อมก่อนนำเสนอ พูดช้าและชัดเจน
- ใช้ภาพประกอบ แสดงภาพผลิตภัณฑ์ที่สวยงามและชัดเจน
- เล่าเรื่องราว (Storytelling) เชื่อมโยงผลิตภัณฑ์กับวรรณคดีอย่างน่าสนใจ
- เน้นจุดเด่น บอกชัดเจนว่าผลิตภัณฑ์แตกต่างจากคู่แข่งอย่างไร
- จบด้วยคำกระตุ้น (Call to Action) เชิญชวนให้ลองใช้หรือติดตามผลิตภัณฑ์

ใบงานที่ 5 การทดสอบและประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	รายละเอียด
จุดแข็งของผลิตภัณฑ์	สิ่งที่ดีและน่าสนใจของผลิตภัณฑ์
จุดอ่อนของผลิตภัณฑ์	สิ่งที่ยังขาดหรือต้องปรับปรุง
ข้อเสนอแนะที่ได้รับ	สรุปความคิดเห็นจากเพื่อนและครู
แนวทางการปรับปรุง	จะปรับปรุงอะไร อย่างไร
สิ่งที่ได้เรียนรู้	บทเรียนหรือข้อคิดจากการทำกิจกรรมนี้

คู่มือการใช้แผนผังโมเดลธุรกิจ (Business Model Canvas : BMC)

สำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เชื่อมโยงวรรณคดีไทยกับของดีประจำจังหวัด

แผนผังโมเดลธุรกิจ (Business Model Canvas : BMC) คือ เครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ประกอบการเข้าใจโครงสร้างพื้นฐานของการทำธุรกิจอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบสำคัญที่เชื่อมโยงกันใช้ในการวางแผนและพัฒนาแนวคิดทางธุรกิจให้สมบูรณ์ แผนผังโมเดลธุรกิจจะช่วยให้นักเรียนเห็นภาพรวมของธุรกิจ ตั้งแต่การสร้างคุณค่าให้กับลูกค้า การหารายได้ ไปจนถึงการจัดการต้นทุน ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับการเป็นผู้ประกอบการ เมื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ แผนผังโมเดลธุรกิจเข้ากับกิจกรรมการคิดเชิงออกแบบที่นักเรียนได้ออกแบบผลิตภัณฑ์ผลงานวรรณคดีชุมชนข้างบนแผนกับของดีประจำจังหวัดนนทบุรี การใช้แผนผังโมเดลธุรกิจจะช่วยให้นักเรียนมองเห็นความเป็นไปได้ของการประกอบธุรกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม เข้าใจการวางแผนธุรกิจ ต่อยอดแนวคิดผลิตภัณฑ์ให้พร้อมสู่การนำเสนอหรือพัฒนาสู่การขายจริงมากยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย (Customer Segments)

การกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเป็นขั้นตอนสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาสินค้าและการทำการตลาด โดยผลิตภัณฑ์ชุมชนจากวรรณคดีชุมชนข้างบนแผน สามารถแบ่งกลุ่มลูกค้า ได้เป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มองหาของฝากที่มีเรื่องราวและสะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่น กลุ่มของครูและนักเรียนที่ใช้วรรณคดีเป็นสื่อการเรียนรู้ และผู้บริโภคทั่วไปที่ชื่นชอบผลิตภัณฑ์ที่มีความหมายและเรื่องราวประกอบ

2. คุณค่าเสนอ (Value Propositions)

คุณค่าที่ผลิตภัณฑ์ชุมชนจากวรรณคดีชุมชนข้างบนแผนสามารถมอบให้แก่ลูกค้า คือ การผสานคุณค่าทางวัฒนธรรม อารมณ์ และการเรียนรู้เข้าด้วยกัน ผลิตภัณฑ์ประเภทนี้นอกจากเป็นของใช้หรือของฝากแล้ว ยังเป็นสิ่งที่ถ่ายทอดเรื่องราวทางวรรณคดี ความงดงามของภูมิปัญญาท้องถิ่น การนำเสนอคุณค่าด้วยการเล่าเรื่องจึงทำให้สินค้าโดดเด่นและมีเสน่ห์มากยิ่งขึ้น

3. ช่องทางการเข้าถึงลูกค้า (Channels)

ช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่มาจากวรรณคดีต้องผสมผสานทั้งช่องทางดั้งเดิมและช่องทางสมัยใหม่เพื่อให้เข้าถึงลูกค้าได้อย่างครอบคลุม ช่องทางเดิมประกอบด้วยร้านขายของฝากในแหล่งท่องเที่ยว ร้านค้าชุมชน และสถาบันวัฒนธรรมซึ่งเป็นพื้นที่ที่ลูกค้าคาดหวังว่าจะพบสินค้าเกี่ยวกับท้องถิ่น ส่วนช่องทางสมัยใหม่ประกอบด้วยแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซและสื่อสังคมออนไลน์ การผสมผสานช่องทางหลายรูปแบบช่วยเพิ่มการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าที่แตกต่างกันได้มากยิ่งขึ้น

4. การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer Relationships)

การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าเป็นกระบวนการที่ต้องสร้างความผูกพันทางวัฒนธรรมและความรู้สึกร่วมให้เกิดขึ้นกับลูกค้า ผู้ผลิตสามารถทำได้ผ่านกิจกรรมหลากหลาย อาทิ การจัดเวิร์กช็อปทำของทีละเล็ก การจัดกิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับวรรณคดี หรือการสร้างชุมชนออนไลน์สำหรับแบ่งปันความรู้และเรื่องราวเกี่ยวกับผลงานวรรณคดีไทย กิจกรรมดังกล่าวจะช่วยสร้างความรู้สึกมีส่วนร่วมและทำให้ลูกค้ารู้สึกผูกพันกับแบรนด์มากขึ้น นำไปสู่ความสัมพันธ์ระยะยาว

5. แหล่งรายได้ (Revenue Streams)

แหล่งรายได้ของผลิตภัณฑ์ชุมชนจากวรรณคดีสามารถสร้างได้จากหลายรูปแบบ อาทิ การจัดกิจกรรมเชิงประสบการณ์ การให้สิทธิใช้วดลายหรือผลงานเชิงสร้างสรรค์ การจำหน่ายเนื้อหาดิจิทัล และการร่วมมือกับองค์กรหรือสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การสร้างความหลากหลายของรายได้นี้เป็นการช่วยลดความเสี่ยงและเพิ่มความยั่งยืนทางธุรกิจ

6. ทรัพยากรหลัก (Key Resources)

ทรัพยากรหลักครอบคลุมทั้งทรัพยากรทางกายภาพ อาทิ วัตถุดิบและอุปกรณ์การผลิต และทรัพยากรทางปัญญา อาทิ ความรู้ด้านวรรณคดี ทักษะช่างฝีมือท้องถิ่น และเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพสูง สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่น และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

7. กิจกรรมหลัก (Key Activities)

กิจกรรมสำคัญประกอบด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เชื่อมโยงกับวรรณคดี การบริหารการผลิตที่รักษาคุณภาพและอัตลักษณ์ท้องถิ่น การพัฒนาเนื้อหาและการเล่าเรื่องที่น่าสนใจ และการดำเนินกิจกรรมการตลาดเชิงวัฒนธรรม กิจกรรมดังกล่าวต้องอาศัยทำงานร่วมกันอย่างสอดคล้องเพื่อสร้างคุณค่าและประสบการณ์ที่ดีแก่ลูกค้า

8. พันธมิตรหลัก (Key Partnerships)

พันธมิตรหลักช่วยสนับสนุนและขับเคลื่อนธุรกิจให้เติบโตได้อย่างเป็นระบบ ผลิตภัณฑ์จากวรรณคดีสามารถสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานและบุคคลหลากหลาย อาทิ สถาบันการศึกษาที่ส่งเสริมการใช้วรรณคดี หน่วยงานภาครัฐที่ให้การสนับสนุนงบประมาณและนโยบาย ช่างฝีมือในชุมชน รวมถึงนักวิจัยหรือผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม การร่วมมือกับพันธมิตรช่วยลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพสินค้า และเสริมความน่าเชื่อถือให้กับสินค้า

9. โครงสร้างต้นทุน (Cost Structure)

โครงสร้างต้นทุนประกอบด้วยต้นทุนทางกายภาพ ต้นทุนด้านการตลาด และต้นทุนทางปัญญา ต้นทุนทางกายภาพ ได้แก่ วัตถุดิบ ค่าแรง และบรรจุภัณฑ์ ส่วนต้นทุนด้านการตลาด

ได้แก่ ค่าโฆษณาและค่าออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ ในขณะที่ต้นทุนทางปัญญามีความเกี่ยวข้องกับการวิจัยเนื้อหา การพัฒนาความรู้ และการฝึกอบรมบุคลากร การบริหารต้นทุนด้วยความรอบคอบเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อรักษาคุณภาพสินค้าและคุณค่าทางวัฒนธรรม

กิจกรรมการเรียนรู้แผนผังโมเดลธุรกิจ (Business Model Canvas : BMC)

แผนการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแผนผังโมเดลธุรกิจ (Business Model Canvas)

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถเขียนองค์ประกอบทั้ง 9 ด้านของแผนผังโมเดลธุรกิจได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเชื่อมโยงองค์ประกอบของแผนผังโมเดลธุรกิจเข้ากับตัวอย่างธุรกิจที่พบในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูตั้งคำถามกระตุ้นความคิด เช่น เคยสงสัยไหมว่าธุรกิจต่าง ๆ ทำงานอย่างไร
2. นักเรียนรับชมวิดีโอสั้นเกี่ยวกับธุรกิจเพื่อร่วมกันวิเคราะห์องค์ประกอบพื้นฐานของการทำธุรกิจ
3. ครูอธิบายความหมายของแผนผังโมเดลธุรกิจและประโยชน์ของเครื่องมือ
4. นักเรียนศึกษาเสนอองค์ประกอบทั้ง 9 ด้านของแผนผังโมเดลธุรกิจ ได้แก่ กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย, คุณค่าเสนอ, ช่องทางเข้าถึงลูกค้า, ความสัมพันธ์กับลูกค้า, แหล่งรายได้, ทรัพยากรหลัก, กิจกรรมหลัก, พันธมิตรหลัก และโครงสร้างต้นทุน
5. ครูยกตัวอย่างธุรกิจใกล้ตัว เช่น ร้านขนม แอปส่งอาหาร เพื่อให้นักเรียนเห็นภาพการนำแผนผังโมเดลธุรกิจไปใช้
6. นักเรียนเข้ากลุ่มแล้วร่วมกันระบุองค์ประกอบแต่ละด้านของสินค้าที่กลุ่มตนเองสร้างขึ้น

แผนการเรียนรู้ที่ 2 การออกแบบป้ายโฆษณาและการนำเสนอสินค้า

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถสรุปข้อมูลสำคัญจากแผนผังโมเดลธุรกิจ (Business Model Canvas) และนำเสนอในรูปแบบป้ายนำเสนอสินค้าได้
2. นักเรียนสามารถออกแบบป้ายนำเสนอสินค้าได้อย่างถูกต้องและสร้างสรรค์
3. นักเรียนสามารถนำเสนอผลงานได้ชัดเจน ตรงประเด็น

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนผลงานแผนผังโมเดลธุรกิจของแต่ละกลุ่ม
2. นักเรียนศึกษาตัวอย่างป้ายโฆษณาสินค้าว่ามีองค์ประกอบสำคัญอะไรบ้าง
3. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสร้างแผนป้ายโฆษณาสินค้าโดยใช้โปรแกรม Canva
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำงานร่วมกัน เพื่อออกแบบโปสเตอร์สินค้า โดยต้องมีข้อมูลดังนี้
 - ชื่อสินค้า
 - ภาพสินค้า
 - จุดเด่นของสินค้า (Value Proposition)
 - การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า
 - ช่องทางจำหน่าย
 - ข้อความนำเสนอสินค้าให้ดึงดูดใจ
 - ของดีประจำจังหวัด หรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
6. ครูและเพื่อนร่วมชั้น ชักถามเกี่ยวกับประเด็นที่สนใจในสินค้า พร้อมให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงผลงาน

ใบงานแผนผังโมเดลธุรกิจ (Business Model Canvas :

BMC)

BUSINESS MODEL CANVAS

รายชื่อผู้แต่ง

1. ชั้น เลขที่

2. ชั้น เลขที่

3. ชั้น เลขที่

กิจกรรมหลักที่ช่วย
ในการขับเคลื่อนธุรกิจ
Key Activities

พันธมิตรหรือหุ้นส่วน
Key Partners

คุณค่าที่ส่งมอบให้กับ
ลูกค้า
Value Propositions

ความสัมพันธ์กับลูกค้า
Customer Relationships

ช่องทางที่จะเข้าถึงลูกค้า
Channels

ทรัพยากรหลักของธุรกิจ
Key Resources

ต้นทุนในการทำธุรกิจทั้งหมด
Cost Structure

รายได้หลักของธุรกิจ
Revenue Streams

กลุ่มลูกค้าของเรา
Customer Segments

12

[illegible]

แนวคำถามการประชุมกลุ่ม

แนวคำถามการประชุมกลุ่มเพื่อหาแนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบ

เพื่อหาแนวทางการประยุกต์ใช้ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1. ท่านมีแนวทางอย่างไรในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียน เพื่อส่งเสริมความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ
2. ท่านมีแนวทางอย่างไรในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ
3. ท่านมีแนวทางอย่างไรในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ
4. ท่านมีแนวทางอย่างไรในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ
5. แนวทางอื่นๆ ในการส่งเสริมความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน
6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน

ภาคผนวก ก
หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานบริหารการวิจัย นวัตกรรมและการสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โทร. 09 8547 9738

ที่ อว 8603.16/ 2327

วันที่ 29 เมษายน 2568

เรื่อง ผลการพิจารณาการขอรับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

เรียน นางสาวพิมพ์ชนก มีสุข (นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์)

ตามที่ท่านได้ส่งโครงการวิจัยเรื่อง ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจ เป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพฯและปริมณฑล (เลขที่โครงการ REC 68.0129-017-0880) ไปยังสำนักงานบริหารการวิจัย นวัตกรรมและการสร้างสรรค์ เพื่อขอรับการพิจารณารับรอง จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศิลปากรแล้ว นั้น

บัดนี้ สำนักงานบริหารการวิจัยฯ ขอแจ้งผลการพิจารณา ให้ทราบว่าโครงการวิจัยดังกล่าว เป็นโครงการวิจัยที่มีลักษณะได้รับการพิจารณาแบบรวดเร็ว (Expedited review) จึงออกหนังสือรับรองให้กับ โครงการวิจัยดังกล่าวตามเอกสารแนบ โดยขอให้ดำเนินการ ดังนี้

1. รายงานแจ้งปิดเมื่อโครงการเสร็จสิ้น
2. ผู้วิจัยต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในหนังสือรับรองจากคณะกรรมการฯ แล้วเท่านั้น หากมีการเปลี่ยนแปลงจากเอกสารที่ได้รับรองดังกล่าว ต้องแจ้งต่อคณะกรรมการฯ พิจารณาก่อนเริ่มดำเนินการวิจัย และหากคณะกรรมการฯ พบว่ามีการดำเนินการวิจัย ไปก่อนได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ผลการดำเนินการวิจัยนั้น ถือเป็นโมฆะ

อนึ่ง เมื่อหนังสือรับรองหมดอายุและผู้วิจัยยังดำเนินการวิจัยไม่แล้วเสร็จ หากผู้วิจัยประสงค์ จะขอต่ออายุเอกสารรับรองโครงการวิจัย ผู้วิจัยต้องยื่นเสนอขอต่ออายุการรับรองโครงการไม่เกิน 30 วัน หลังจาก วันหมดอายุการรับรอง กรณีที่ผู้วิจัยไม่ยื่นเสนอขอต่ออายุการรับรองโครงการเกิน 30 วัน หลังจากวันหมดอายุ การรับรองจะถือว่าผู้วิจัยมีความประสงค์ปิดโครงการ ซึ่งผู้วิจัยจะไม่สามารถดำเนินการวิจัยนั้นต่อไป หากผู้วิจัย ต้องการดำเนินการวิจัยต่อ ต้องยื่นโครงการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณาใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ หากผู้วิจัยมีข้อสงสัยสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่นางสาววาจิ จิตต์วันสุข โทร. (เบอร์สำนักงาน) 09 8547 9738

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อัครมงคลพร)
ประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

สำเนาเรียน รองศาสตราจารย์ ดร.นพพร จันทร์นำ (อาจารย์ที่ปรึกษา)

มหาวิทยาลัยศิลปากร

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

รหัสโครงการ: REC 68.0129-017-0880

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย): ตัวแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพฯและปริมณฑล

ชื่อโครงการ (ภาษาอังกฤษ): Development creativity model to Support entrepreneurial intention for high school students in Bangkok Metropolitan Region

ผู้วิจัยหลัก: นางสาวพิมพ์ชนก มีสุข

สังกัด: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร.นพพร จันทร์นำชู

สังกัด: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

เอกสารที่รับรอง: คังเอกสารแนบท้ายหนังสือรับรอง

ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยยึดหลักเกณฑ์ตามรายงานเล่มองค์ และมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมายข้อบังคับ และข้อกำหนดภายในประเทศ และรายงานผลการวิจัยเมื่อโครงการเสร็จสิ้น

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ยศมงคลพร)
ประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

หมายเลขใบรับรอง COA 68.0425-019

วันที่รับรอง: 25 เมษายน พ.ศ. 2568

วันหมดอายุ: 24 เมษายน พ.ศ. 2569

สำนักงานบริหารการวิจัย นวัตกรรมและการสร้างสรรค์

6 ถนนราชมรรคาใน ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000

โทร. 09 8547 9738

Email: humanethics@su.ac.th

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

พิมพ์ชนก มีสุข

วุฒิการศึกษา

พ.ศ.2560 การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยบูรพา

พ.ศ. 2564 ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ปัจจุบัน ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

